HERØY KOMMUNE

MØTEINNKALLING

Utval:	Kommunestyret
Møtestad:	Kommunestyresalen Herøy rådhus
Dato:	**21.06.2017**
Tid:	**16:00**

Melding om forfall til tlf. 70081300.

Forfall til møter i kommunale organer skal vere gyldig i hht. Lov om kommuner og fylkeskommuner § 40, nr. 1.

Varamedlemer som får tilsendt sakliste, skal ikkje møte utan nærare innkalling.

Utdeling av Arbeidsmiljøprisen 2017

Fosnavåg, 14.06.2017

Arnulf Goksøyr
ordførar

OFFENTLEG SAKLISTE:

Saksnr	Innhold
PS 56/17	Godkjenning av innkalling og sakliste.
PS 57/17	Protokoll frå førre møte.
PS 58/17	Delegerte saker
PS 59/17	Referatsaker
PS 60/17	Ordførarens kvarter
	Referatsaker
RS 16/17	Utdeling arbeidsmiljøprisen 2017
RS 17/17	Presentasjon av lokaldemokratiprosjektet v/Erlend Krumsvik, Sunnmøre regionråd
PS 61/17	Godkjenning av kommunerekneskapen for 2016
PS 62/17	Disponering av det rekneskapsmessige mindreforbruket for 2016
PS 63/17	Årsrapport 2016
PS 64/17	Årsmelding og reknskap Herøy frivilligsentral 2016
PS 65/17	Tertialrapport per 01.05.2017.
PS 66/17	Budsjettkontroll per 30.04.2017
PS 67/17	Finansrapport per 30.04.2017
PS 68/17	Forvaltningsrevisjonsprosjekt. Økonomisk rapportering - Herøy kommune
PS 69/17	Gnr 34 Bnr 363 - Kjøp av eigedom
PS 70/17	Tiltakspakke 2017 - fordeling av tilskot
PS 71/17	Myklebuståsen - spørsmål om oreigning av grunn
PS 72/17	Reguleringsplan Skarabakken - slutthandsaming
PS 73/17	Slutthandsaming Trafikktryggingsplan. Stadfesting av rullerte handlingsplanar.
PS 74/17	Idrettsfunksjonell førehandsgodkjenning av fotballhall på Bergsøy kunstgrasbane samt støtte til tiltaket
PS 75/17	Forskrift om rett til sjukeheimsplass eller tilsvarande bustad særskilt tilrettelagt for heildøgnstenester, kriterium og venteliste
PS 76/17	Brukarundersøking i barnehagane våren 2017
PS 77/17	Brukarundersøking fysioterapitenesta
PS 78/17	Brukarundersøking legetenesta
	Delegerte saker frå avdelingane
DS 141/17	Mellombels bruksløyve - 30/84 og 83 - del av 2

	mannsbustad - seksjon A
DS 142/17	Søknad om ferdigattest
DS 143/17	Sputnik as - 59/48 og 68 - Igangsettingsløyve 3
DS 144/17	Sjøkanten as - 24/12,6 og 2 - Fylling i sjø
DS 145/17	Arve Kvalsvik og Ane-Marthe Kjøde - 26/229 - Igangsettingsløyve
DS 146/17	Ferdigattest - 34/123 - nedgravd avfallsløysing
DS 147/17	Skjenkebevilling - Moltustranda mosjonsfestival - søknad om skjenking for eit bestemt arrangement
DS 148/17	Ferdigattest - mur/terrasse 46/82
DS 149/17	Trygve Bøe - 16/3 - Riving av lødebygg
DS 150/17	Ferdigattest - 34/99 - heile bygget, sekjson nr 1 til 13 + u etg og uteareal
DS 151/17	Ferdigattest garasjebygg - 45/171
DS 152/17	Ferdigattest flytebrygge 60/29
DS 153/17	Torvholmen, Flåvær - Kjartan Spidsberg - 64/4 - IG Raudebuda
DS 154/17	Ferdigattest - Veg og P-anlegg leikanger skule
DS 155/17	Ferdigattest einebustad 20/62
DS 156/17	Mellombels bruksløyve - 40/1 - einebustad
DS 157/17	Ferdigattest garasje - 20/32+ 97
DS 158/17	Odd Gunnar Gjerde - 45/90 seksjon nr1 - Terrasse
DS 159/17	Frådeling av tillegsareal frå gnr 8 bnr 8 til gnr 8 bnr 21
DS 160/17	Ronny A. Moltumyr - 60/40 - tilbygg
DS 161/17	Mellombels bruksløyve garasje 1 etg - 29/233
	Referatsaker
RS 18/17	Tilsynsrapport med varsel om tre vedtak.
RS 19/17	AMU-sak 13/17 Særutskrift Årsrapport AMU 2016
RS 20/17	Korrigert utskrift møteprotokoll kontrollutvalet - HE 02-17 sak 16-17 Kommunerekneskapen med årsmelding 2016
RS 21/17	AMU-sak 17/08 - Rutine for varsling og oppfølging
RS 22/17	Møteprotokoll kontrollutvalet 22.05.2017
RS 23/17	Årsmelding for 2016 - Søre Sunnmøre Landbrukskontor
RS 24/17	Myrabakken bustadfelt - status pr. mai 2017
RS 25/17	Myrabekken avlastningskanal - status
RS 26/17	SSR - Eigarmelding 2016
RS 27/17	K-sak 10/2001 Lojalitet og ytringsfridom
RS 28/17	Utskrift frå møteprotokoll 22.05.2017 kontrollutvalet
RS 29/17	Melding om vedtak frå kontrollutvalet - sak 19/17 FORVALTNINGSREVISJONSRAPPORT ØKONOMISK RAPPORTERING

PS 56/17 Godkjenning av innkalling og sakliste.

PS 57/17 Protokoll frå førre møte.

PS 58/17 Delegerte saker

PS 59/17 Referatsaker

PS 60/17 Ordførarens kvarter

Referatsaker

RS 16/17 Utdeling arbeidsmiljøprisen 2017

RS 17/17 Presentasjon av lokaldemokratiprosjektet v/Erlend Krumsvik, Sunnmøre regionråd

HERØY KOMMUNE

Økonomiavdelinga

SAKSFRAMLEGG

Sakshandsamar:	GEO	Arkivsaknr:	2017/580
		Arkiv:	200

Utvalsaksnr	Utval	Møtedato
97/17	Formannskapet	06.06.2017
61/17	Kommunestyret	21.06.2017

GODKJENNING AV KOMMUNEREKNESKAPEN FOR 2016

Møtebehandling:

Rådmannen si tilråding vart samrøystes vedteken.

Tilråding i Formannskapet - 06.06.2017

Herøy kommune sitt årsrekneskap for 2016 vert godkjent slik det går fram av saksdokument og vedlegg.

Tilråding:

Herøy kommune sitt årsrekneskap for 2016 vert godkjent slik det går fram av saksdokument og vedlegg.

Særutskrift:

- Fylkesmannen i Møre og Romsdal, Fylkeshuset, 6404 Molde
- Vest kontroll IKS, her
- Søre Sunnmøre Kommunerevisjon, her

- Økonomiavdelinga, her

Vedlegg:

- Rekneskap 2016 m/revisjonsuttale
- Utskrift av møteboka frå Kontrollutvalet

Samandrag av saka:

Herøy kommune hadde ei god økonomisk drift i 2016. Vi fekk høgare inntekter frå skatt og rammetilskott enn justert budsjettert, avkastninga på kapitalen fekk eit løft på slutten av året. Vi fekk inn eingongsinntekter (tilskott) på i overkant av 3,0 mill kr og ei avsetjing vi gjorde i 2015 rekneskapen kunne vi hente inn igjen i 2016 noko som resulterte i mindreutgifter på vel 1,9 mill kr. I tillegg til ovannemnde var det god økonomisk drift i avdelingane noko som resulterte i eit stort mindreforbruk. Herøy kommune hadde i 2016 eit positivt netto driftsresultat på 41,78 mill kr. og eit rekneskapsmessig mindreforbruk på 22,49 mill kr. I tillegg vart kommunens disposisjonsfond tilført vel 3,05 mill kr gjennom ei budsjettendringssak i desember.

Saksopplysningar:

Herøy kommune fekk i 2016 eit rekneskapsmessig mindreforbruk i driftsrekneskapen (overskott) på kr 22.492.724,-.

Driftsrekneskapen
Brutto driftsresultat vart positivt med 31,04 mill kr ink RDA (regulert budsjett var positivt med 19,86 mill kr). Dette er ei «betring» på hhv 33,2 mill kr sett i høve til 2015. Dette skuldast at «gapet» mellom reelle driftsinntekter og reelle driftsutgifter vart lavare enn rekna med og at vi fekk overført meir RDA midlar enn vi betalte ut.

Netto driftsresultat vart positivt i 2016 med 41,78 mill kr ink RDA (regulert budsjett var på 26,94 mill kr). Dette er ei betring på om lag 40,63 mill kr sett i høve til 2015.

(RDA midlane ligg inne i desse tala. Dersom vi hadde utelatt desse i oppsettet hadde både brutto- og netto driftsresultat blitt dårlegare enn tala ovanfor syner)

Driftsrekneskapen og regulert budsjett for 2016 kan ein sette opp i ei slik oversikt:

Alle tal i 1.000 kr	Rekneskap 2016	Budsj. m/endring 2016	Avvik i kroner	Avvik i prosent
Brukarbetalingar	-28 339	-27 090	-1 249	4,61
Andre sals- og leieinntekter	-49 565	-45 701	-3 864	8,45
Overføringar med krav til motyting	-58 687	-47040	-11 647	24,76
Rammetilskott	-211 084	-209 720	-1 364	0,65
Andre statlege overføringar	-74 595	-64 290	-10 305	16,03
Andre overføringar	-5 533	-3 240	-2 293	70,77
Inntekts- og formueskatt	-260 046	-259 000	-1 046	0,40
Sum driftsinntekter	**-687 849**	**-656 081**	**-31 768**	**4,84**
Lønskostnadar	312 648	318 907	-6 259	-1,96
Sosiale kostnadar	83 656	93 512	-9 856	-10,54
Kjøp av varer og ten. I komm. ten. Prod.	81 987	76 882	5 105	6,64

Kjøp av varer og ten. Erstattar komm. ten. prod	98 290	78 983	19 307	24,44
Overføringar	51 211	45 108	6 103	13,53
Avskrivingar	35 126	32 392	2 734	8,44
Fordelte kostnadar	-6 083	-9564	3 481	-36,40
Sum driftskostnadar	**656 835**	**636 220**	**20 615**	**3,24**
Brutto driftsresultat	**-31 014**	**-19 861**	**-11 153**	**56,16**
Renteinntekter og utbygge	-6 408	-6 130	-278	4,54
Gevinst finansielle instrument	-5 935	-4 025	-1 910	47,45
Mottekne avdrag på lån	-13	-202	189	-93,56
Sum eksterne finansinntekter	**-12 356**	**-10 357**	**-1 999**	**19,30**
Renteutgifter og lånekostnadar	14 435	15 220	-785	-5,16
Tap finansielle instrument	2 044	200	1 844	922,00
Avdrag på lån	20 233	22 650	-2 417	-10,67
Utlån	0	250	-250	-100,00
Sum eksterne finanskostnadar	**36 712**	**38 320**	**-1 608**	**-4,20**
Resultat eksterne finanstransaksjonar	**24 356**	**27 963**	**-3 607**	**-12,90**
Motpost avskrivingar	-35 126	-35 040	-86	0,25
Netto driftsresultat	**-41 784**	**-26 938**	**-14 846**	**55,11**
Bruk av tidl. Års rekneskapsm. Mindreforbruk	-7 406	-7 273	-133	1,79
Bruk av disposisjonsfond	-579	-579	0	0
Bruk av bundne fond	-5 981	-1 475	-4 506	305,49
Sum bruk avsetnadar	**-13 966**	**-9 327**	**-4 639**	**33,19**
Avsett til tidl års regnskapsmessige meirforbruk	0	0	0	
Avsett til disposisjonsfond	10 456	10 323	162	1,54
Avsett til bundne fond	22 801	22 834	-33	-0,14
Sum avsetnadar	**33 257**	**33 156**	**101**	**0,30**
Rekneskapsmessig mindreforbruk	**-22 493**	**-**		

Netto finanskostnadane vart om lag 3,6 mill lavare enn budsjettert. Finansinntektene vart om lag som budsjettert. Dette skuldast i hovudsak lavare rente- og avdragskostnadar samt litt høgare renteinntekter. Netto avkastning på aksjar og obligasjonar (aktiv forvaltning) vart om lag som budsjettert.

Også i 2016 vart det eit større avvik mellom reelle og budsjetterte driftsinntekter enn ynskjeleg (ink skatt, ramme, mva kompensasjon og RDA midlar). Differansen (positivt) samla sett var på nær 31,8 mill kr eller 4,84%.

Meirinntektene har vi hatt innan fleire områder og artar. Ein kan her nemne bl.a.:

- Øyremerka statstilskott 8,3 mill kr
- Andre statstilskott 2,0 mill kr

- Ulike salsinntekter 5,0 mill kr
- Skatt og rammetilskott 2,4 mill kr
- Overføringar frå private 1,5 mill kr
- Interne føringar 7,4 mill kr

I 2016 hadde kommunen reelle driftsutgifter (eks finans) som var om lag 20,6 mill kr høgare enn justert budsjett. Tek ein med samla kostnadar knytt til løn og sosiale utgifter (inkludert fordelte løner) vart om lag 14,8 mill kr lavare enn budsjettert er det fleire utgiftspostar som har blitt betydeleg høgare enn budsjettert.

Av meirforbruket/meirkostnadane ein hadde i 2016 kan ein nemne:
- Kjøp frå IKS 2,8 mill kr
- Kjøp frå Herøy kommune (internkjøp) 10,7 mill kr
- Kjøp frå andre 2,7 mill kr
- Reserverte bevillingar 5,9 mill kr

(Reserverte bevillingar som utgiftspost var budsjettert med ei inntekt på 5,9 mill kr. Den vart kr 0,-. Her hadde vi budsjettert dei innsparingane som skulle gjerast i kvar einskild avdeling og sentralt med omsyn til vakante stillingar m.m.)

Meirutgifter og meirinntekter i høve til budsjettet får ein gjennom heile rekneskapsåret. Noko av det får ein retta opp gjennom busjettendringssaker medan andre oppstår så seint i året at ein ikkje klarer å fange det opp i ei politisk sak i og med at ein i prinsippet ikkje har høve til å endre budsjettet etter 31.12. Atter andre budsjettavvik kjem pga interne disposisjonar.

Det endelege driftsbudsjettet syner eit totalt mindreforbruk hjå stabs- og driftsavdelingane på om lag 16,27 mill kr. Eit sentralt innsparingskrav (vakante stillingar, stillingsreduksjonar med meir) på 1,08 mill kr vart ikkje fordelt på avdelingane. Tek ein omsyn til det blir innsparinga på 15,2 mill kr. Totalt 5 av dei 20 avdelingane hadde eit meirforbruk på i alt 3,58 mill kr medan dei 15 andre hadde eit samla mindreforbruk på 19,85 mill kr.

Ingen avdelingar hadde eit meirforbruk som utgjorde meir enn 1,1 mill kr.

<u>Investeringsrekneskapen</u>
Det vart investert for om lag 94,2 mill kr i 2016. I tillegg kjem utlån og forskotteringar med nær 23,5 mill kr og kjøp av aksjar og andelar på om lag 3,4 mill kr.

Alle tal i 1.000 kr	Rekneskap 2016	Budsj. m/endring 2016	Avvik i kroner	Avvik i prosent
Sal av driftsmidlar og fast eigedom	-2.095	0	-2.095	
Andre salsinntekter	-630	0	-630	
Overføring med krav til motyting	-15.603	-31.393	15.790	-101,19
Statlege overføringar	-100	0	-100	
Andre overføringar	-815	-1.060	245	-30,06
Sum inntekter	**-19.243**	**-32.453**	**13.211**	**68,65**
Lønskostnadar				
Kjøp av varer og ten. i kommu. tenesteprod	76.291	162.796	-86.505	-113,38
Kjøp av varer og ten erstatter komm tenesteprod	1.154	1.347	-193	-16,72
Overføringar	15.395	31.759	-16.364	-106,29

Fordelte utgifter	-300	0	-300	
Sum kostnadar	**92.540**	**195.901**	**-103.361**	**-111,69**
Avdrag på lån	3.376		-3.776	
Utlån	23.495		-23.495	
Kjøp av aksjar og andelar	1.705		-1.705	
Avsett til ubunde investeringsfond				
Avsett til bundne investeringsfond				
Sum finansieringstransaksjonar	**28.576**		**-28.576**	
Finansieringsbehov	101.874	163.448	61.574	-60,44
Bruk av lån	-97.086	-159.566	62.480	
Sal av aksjar og andelar				
Mottekne avdrag på utlån	-4.358		4.358	
Bruk av ubundne investeringsfond	-430	-3.500	3.070	
Bruk av disposisjonsfond	0	-300	300	
Sum finansiering	**-101.874**	**-163.448**	**61.574**	**60,44**
Udekka/udisponert	**-**	**-**	**-**	

Låneopptaka vart gjort i februar 2016 og var på om lag 65,29 mill kr. Ved årsskiftet 2015/2016 hadde vi unytta lånemidlar på like i overkant av 79,9 mill kr. Desse vart redusert til om lag 50,69 mill kr ved utgangen av 2016.

Det har kome på utgifter på fleire prosjekt som det ikkje har vore knytt budsjettløyvingar til. Ein av grunnane til dette er at investeringsbudsjettet no er eit årsbudsjett og om ein ikkje har vore flink til å overføre budsjettrammer på igongsette prosjekt frå eit budsjettår til eit anna manglar prosjekta budsjettramme. Det positive er at desse «meirforbruka» vart lavare i 2016 enn tidlegare år.

Samla inntekter i investeringsrekneskapen vart i overkant av 13,2 mill lavare enn budsjettert.
Dette skuldast i første rekke at ulike overføringsinntekter (stat, fylke, private) vart om lag 15,8 mill lavare enn budsjettert medan ulike salsinntekter vart om lag 2,1 mill høgare enn budsjettert.

Investeringsbudsjettet og investeringsrekneskapen gjeld for eit år og er ikkje årsuavhengig. Det vil seie at ein må vedta budsjettendringar i investeringsbudsjettet for etterføljande år for investeringsprosjekt som ikkje er avslutta eller oppstarta innan utgangen av det året budsjettet gjeld for. På den måten må dei uferdige prosjekta som ein har henta unytta lånemidlar frå og tidlegare finansiert opp ved bruk av t.d. ubundne kapitalfond finansierast opp på nytt. Denne måten å føre på er meir uoversiktleg i høve praksisen ein hadde for nokre år sidan då løyvingane kunne gå over år.

Ein del av salsinntektene knytt til bl.a. eigedomssal er ikkje budsjettert i 2016. Det gjer at desse salsinntektene er nytta til å finansiere investeringsprosjekt som manglar finansiering.

Balanserekneskapen:

Tall i 1000 kroner	Regnskap 2016	Regnskap 2015
EIENDELER		
ANLEGGSMIDLER		
Faste eiendommer og anlegg	882 750	846 407
Utstyr, maskiner og transportmidler	39 825	41 318
Utlån	69 620	50 768
Aksjer og andeler	87 689	85 984
Pensjonsmidler	673 198	666 222
Sum anleggsmidler	**1 753 081**	**1 690 699**
OMLØPSMIDLER		
Kortsiktige fordringer	49 545	49 388
Premieavvik	28 943	31 523
Aksjer og andeler	66 622	63 468
Sertifikater	0	0
Obligasjoner	0	0
Kasse, postgiro, bankinnskudd	146 329	93 474
Sum omløpsmidler	**291 439**	**237 853**
Sum eiendeler	**2 044 520**	**1 928 552**
EGENKAPITAL OG GJELD		
EGENKAPITAL		
Disposisjonsfond	-17 864	-7 615
Bundne driftsfond	-38 241	-21 421
Ubundne investeringsfond	-8 918	-9 348
Bundne investeringsfond	-2 488	-2 488
Regnskapsmessig mindreforbruk	-22 493	-7 273
Regnskapsmessig merforbruk	0	0
Udisponert i investeringsregnskapet	0	0
Udekket i investeringsregnskapet	0	0
Likviditetsreserve	0	0
Kapitalkonto	-110 979	-163 432
Endring rekneskapsprinsipp AK (drift)	0	0
Endring rekneskapsprinsipp AK (investering)	0	0
Sum egenkapital	**-200 983**	**-211 577**
GJELD		
LANGSIKTIG GJELD		
Pensjonsforpliktelser	-852 575	-830 338
Ihendehaverobligasjonslån	0	0
Sertifikatlån	0	0
Andre lån	-840 261	-776 977
Sum langsiktig gjeld	**-1 692 837**	**-1 607 315**
KORTSIKTIG GJELD		
Kassekredittlån	0	0
Annen kortsiktig gjeld	-138 260	-96 473
Premieavvik	-3 987	-4 734
Sum kortsiktig gjeld	**-142 247**	**-101 206**
Sum egenkapital og gjeld	**-2 036 066**	**-1 920 098**

Ubrukte lånemidler	50 621	79 927
Andre memoriakonti	68	68
Motkonto for memoriakontiene	-50 689	-79 995
Sum memoriakonti	**0**	**0**

Når det gjeld balanserekneskapen har den langsiktige lånegjelda auka med 63,3 mill kr i 2016 til i alt 840,3 mill kr. Av dette utgjere vidareutlåna gjennom Husbanken om lag 65,5 mill kr.

Disposisjonsfonda har auka med vel 10,2 mill kr. Av dette utgjer 2015 overskotet i overkant av 7,2 mill kr. Ytterlegare vel 3,0 mill kr skuldast ei utbetaling frå helse Møre og Romsdal.

Av omlaupsmidlane ser ein at om lag 56,0 mill kr av auken skuldast større bankinnskot samt verdiauke på aksjar og obligasjonar. Nær halvparten av auken i bankinnskot er bundne midlar i form av RDA løyvingar.

Vurdering og konklusjon:

Eit nytt utfordrande år er omme og også i 2016 tok både politikarar og tilsette ansvar gjennom å syne varsemd i pengebruken (i drifta). Mindreforbruk i avdelingane saman med høgare frie inntekter (skatt og ramme) samt nokre eingongsinntekter (om lag 7,5 mill kr) gjorde at kommunen i 2016 fekk eit rekneskapsmessig mindreforbruk på nær 22,5 mill kr. Dette er betydeleg betre enn det ein fekk fram gjennom budsjettkontrollane hausten 2016.

Kommunen sitt økonomireglement set reglar for når budsjettendringar skal utførast. Vi har blitt betre til å handtere dette, men framleis har vi hatt meirinntekter som avvik frå reglane i reglementet. Nokre av desse inntektene har vore kjent på eit «tidleg» tidspunkt, medan andre har kome så seint på året at ein ikkje hadde tid til å handsame dei i ei politisk sak.

Dagens økonomireglementet er gammalt og ein er no i ferd med å revidere det slik at det stemmer i høve kommunens organisering.

Sentrale lovverk seier at kommunen først skal godkjenne avlagt rekneskap og deretter, i eiga sak, disponere meir- eller mindreforbruket i driftsrekneskapen.

Det er nye reglar for føring av investeringsrekneskapen. Det gjer at ein ikkje kjem ut med meir- eller mindreforbruk så sant ein har unytta lånemidlar eller fonds tilgjengelege.

Fosnavåg, 27.04.2017

Olaus-Jon Kopperstad
Rådmann

Geir Egil Olsen
Avd.leiar

Sakshandsamar: Geir Egil Olsen

Rekneskap 2016

Herøy kommune

INNHOLD

Rekneskapsskjema 1 A – driftsrekneskapet 3

Rekneskapsskjema 1 B – driftsrekneskapet (Obligatorisk) 4

Oversikt over salma driftsinntekter og samla driftsutgifter på dei ulike områda slik dei er oppsett i budsjettvedtaket 2016 5

Rekneskapsskjema 2 A – Investeringsrekneskap 7

Rekneskapsskjema 2 B – Investering 8

Oversikt balanserekneskapet 11

Økonomisk oversikt drift 12

Notar 13

- Note 1 - Rekneskapsprinsipper 13
- Note 2 – endring i arbeidskapital 13
- Note 3 – godtgjersle og honorar 14
- Note 4 – Kapitalkonto 14
- Note 5 - Endring i rekneskapsprinsipp 15
- Note 6 –Avvikling Dragsundbygg IKS 15
- Note 7 – Utrekning av kontrollgrensa vedr. avdrag lån 16
- Note 8 – Pensjonsforpliktelsar / midlar 2016 17
- Note 9 – Beholdning aksjar og obligasjonar 31.12.2016 18
- Note 10 - Oversikt over aksjar og andelar – Langsiktige plaseringar 19
- Note 11 – Kommunen sitt garantiansvar pr 31.12.2016 20
- Note 12 – Leasing/ Leigeansvar 20
- Note 13 – Tomter til bustadforemål pr 31.12.2016 22
- Note 14 – Tomter til næringforemål pr 31.12.2016 22
- Note 15 – Lånegjeld og renter pr. 31.12.2016 23
- Note 16 – Fond 24
- Note 17 – Sjølvkostoppstilling kloakk 25
- Note 18 – Sjølvkostoppstilling feiing 2016 25
- Note 19 – Sjølvkostoppstilling slamavskiljar, septiktankar o.a. 2016 26
- Note 20 – Rekneskapsoversikt kart og oppmåling 26
- Note 21 – Rekneskapsoversikt byggesaksbehandling og eigarseksjonering 27
- Note 22 – Rekneskapsoversikt plansaksbehandling 2016 27
- Note 23 - Søre Sunnmøre Landbrukskontor 28

Økonomisk oversikt drift ..... **Feil! Bokmerke er ikke definert.**

Oversikt balanse ..... **Feil! Bokmerke er ikke definert.**

Vedlegg rekneskapsoversikter 30

Oversikt over samla driftsinntekter og samla driftsutgifter på dei ulike ansvarsområde slik dei er oppsett i budsjettvedtak 2016 30

Oversikt over samla driftsutgifter og driftsinntekter pr funksjon 40

Oversikt som syner korleis fordelinga er på dei ulike hovudpostane per område (grunnskule, barnehage, utviklingsavdelinga o.s.v.) 45

hovudpostane (totalt i heile organisasjonen Oversikt som syner korleis fordelinga er på dei ulike) 50

Balanserekneskap 51

Revisjonsmelding 67

Fosnavåg 24.04.2017

Olaus-Jon Kopperstad	Merethe Grunnan	Geir Egil Olsen
(Rådmann)	(Rekneskapsansvarleg)	(Økonomisjef)

REKNESKAPSSKJEMA 1 A – DRIFTSREKNESKAPET

Tall i 1000 kroner	Regnskap 2016	Regulert budsjett 2016	Opprinnelig budsjett 2016	Regnskap 2015
FRIE DISPONIBLE INNTEKTER				
Skatt på inntekt og formue	-260 046	-259 000	-265 500	-248 460
Ordinært rammetilskudd	-211 084	-209 720	-201 820	-206 069
Eiendomsskatt verk og bruk	0	0	0	0
Eiendomsskatt annen fast eiendom	0	0	0	0
Andre direkte eller indirekte skatter	0	0	0	3
Andre generelle statstilskudd	-74 595	-64 290	-27 888	-71 480
Sum frie disponible inntekter	**-545 725**	**-533 010**	**-495 208**	**-526 005**
FINANSINNTEKTER/-UTGIFTER				
Renteinntekter og utbytte	-12 343	-10 155	-10 475	-9 427
Gevinst finansielle instrument (omløpsmidler)	0	0	0	0
Renteutgifter, provisjoner og andre finansutgifter	16 479	15 420	15 420	18 360
Tap finsansielle instrumenter (omløpsmidler)	0	0	0	0
Avdrag på lån	20 233	22 650	22 650	20 840
Netto finansinntekter/-utgifter	**24 369**	**27 915**	**27 595**	**29 773**
AVSETNINGER OG BRUK AV AVSETNINGER				
Til dekning av tidligere års regnskapsmessige merforbruk	0	0	0	935
Til ubundne avsetninger	10 456	10 323	162	2 008
Til bundne avsetninger	22 801	22 834	1 939	3 671
Bruk av tidligere års regnskapsmessige mindreforbruk	-7 406	-7 273	0	0
Bruk av ubundne avsetninger	-579	-579	0	-5 035
Bruk av bundne avsetninger	-5 981	-1 475	-1 475	-7 701
Netto avsetninger	**19 291**	**23 829**	**625**	**-6 122**
FORDELING				
Overført til investeringsregnskapet	0	0	0	0
Til fordeling drift	-502 065	-481 266	-466 988	-502 355
Sum fordelt til drift (fra skjema 1B)	479 572	481 266	459 436	495 082
Regnskapsmessig merforbruk/mindreforbruk	**-22 493**	**0**	**-7 553**	**-7 273**

REKNESKAPSSKJEMA 1 B – DRIFTSREKNESKAPET (OBLIGATORISK)

Tall i 1000 kroner	Regnskap 2016	Regulert budsjett 2016	Opprinnelig budsjett 2016	Regnskap 2015
Netto driftsutgifter pr Område				
Folkevalde	3 769	3 514	3 846	4 396
Administrativ leiing	2 347	3 806	3 431	4 836
Servicetorget	2 281	3 963	3 418	2 746
Fellessekretariatet	2 004	2 110	2 110	2 209
Økonomiavdelinga	4 922	5 607	5 567	5 026
Personal- og organisasjonsavdelinga	6 446	7 460	7 460	7 813
IKT	6 392	7 207	6 039	5 185
Overføringar til andre	29 273	27 845	12 851	52 387
Barnehagar	61 736	66 332	66 332	64 143
Grunnskule	116 300	110 363	110 837	109 834
Helseavdelinga	40 597	40 001	40 001	39 409
Administrasjon pleie og omsorg	107 544	108 000	107 507	99 844
Bu- og habiliteringsavdeling	49 847	50 330	50 907	47 203
Sosial og flyktning	17 074	19 853	19 853	17 936
Kulturkontoret	8 759	9 258	9 203	9 143
Utviklingsavdelinga	4 517	5 361	5 790	3 770
Anlegg- og driftsavdelinga	9 631	6 655	-2 114	5 599
Anlegg- og driftsavdelinga	9 832	8 889	9 101	8 687
Anlegg- og driftsavdelinga	20 083	19 234	19 234	17 318
Ø-hjelp, mottak	-2 350	-2 673	891	158
Skatt, ramme, finans, tilskot etc.	-21 431	-21 748	-22 828	-12 559
Netto for Område	**479 572**	**481 367**	**459 436**	**495 083**

I budsjettpraksisen til Herøy kommune vert øyremerka midlar og eventuelle andre statstilskott ført som inntekt i avdelingane og ikkje sentralt.

Den same praksisen har vi også når det gjeld bruk og avsetnader til fond.

Det gjer at skjema 1B ikkje stemmer overeins (budsjettmessig) med dei løyvingane som er gjort av kommunestyret i budsjettvedtak og i budsjettreguleringar

OVERSIKT OVER SALMA DRIFTSINNTEKTER OG SAMLA DRIFTSUTGIFTER PÅ DEI ULIKE OMRÅDA SLIK DEI ER OPPSETT I BUDSJETTVEDTAKET 2016

Ansvarsområde		Rekneskap 2016	Rev.budsjett 2016	Avvik i kr	Meir/mindre-forbruk
	Utgifter	3 857 681,00	3 554 717,00	-302 964,00	
	Inntekter	-188 230,00	-41 196,00	147 034,00	
	Netto driftsutgifter	3 669 451,00	3 513 521,00	-155 930,00	
Folkevalde	**Meirforbruk på kr**				**-155 930,00**
	Utgifter	2 614 145,00	3 849 838,00	1 235 693,00	
	Inntekter	-267 222,00	-293 931,00	-26 709,00	
	Netto driftsutgifter	2 346 923,00	3 555 907,00	1 208 984,00	
Administrativ leiing	**Mindreforbruk på kr**				**1 208 984,00**
	Utgifter	3 123 690,00	4 253 385,00	1 129 695,00	
	Inntekter	-836 219,00	-834 938,00	1 281,00	
	Netto driftsutgifter	2 287 471,00	3 418 447,00	1 130 976,00	
Servicetorget	**Mindreforbruk på kr**				**1 130 976,00**
	Utgifter	2 167 126,00	2 263 447,00	96 321,00	
	Inntekter	-162 903,00	-153 751,00	9 152,00	
	Netto driftsutgifter	2 004 222,00	2 109 696,00	105 474,00	
Dokumentsenter og politisk sekretariat	**Mindreforbruk på kr**				**105 474,00**
	Utgifter	5 551 936,00	6 176 466,00	624 530,00	
	Inntekter	-629 764,00	-609 344,00	20 420,00	
	Netto driftsutgifter	4 922 172,00	5 567 122,00	644 950,00	
Økonomiavdeling	**Mindreforbruk på kr**				**644 950,00**
	Utgifter	9 128 735,00	9 555 833,00	427 098,00	
	Inntekter	-2 731 792,00	-2 096 129,00	635 663,00	
	Netto driftsutgifter	6 396 944,00	7 459 704,00	1 062 760,00	
Personal- og organisasjonsavdelinga	**Mindreforbruk på kr**				**1 062 760,00**
	Utgifter	7 081 556,00	7 797 765,00	716 209,00	
	Inntekter	-1 801 059,00	-1 758 437,00	42 622,00	
	Netto driftsutgifter	5 280 497,00	6 039 328,00	758 831,00	
Informasjonsteknologi	**Mindreforbruk på kr**				**758 831,00**
	Utgifter	49 026 962,00	47 866 275,00	-1 160 687,00	
	Inntekter	-37 202 319,00	-35 345 026,00	1 857 293,00	
	Netto driftsutgifter	11 824 643,00	12 521 249,00	696 606,00	
Overføringar	**Mindreforbruk på kr**				**696 606,00**
	Utgifter	67 224 266,00	71 381 770,00	4 157 504,00	
	Inntekter	-6 209 858,00	-5 280 083,00	929 775,00	
	Netto driftsutgifter	61 014 409,00	66 101 687,00	5 087 278,00	
Barnehagar	**Mindreforbruk på kr**				**5 087 278,00**

Grunnskule, PPT, Kulturskulen m .m.	Utgifter	135 416 913,00	133 604 905,00	-1 812 008,00	
	Inntekter	-24 378 572,00	-23 493 399,00	885 173,00	
	Netto driftsutgifter	111 038 341,00	110 111 506,00	-926 835,00	
	Meirforbruk på kr				**-926 835,00**
Barn, familie og Helse	Utgifter	54 280 682,00	50 989 696,00	-3 290 986,00	
	Inntekter	-15 418 441,00	-11 395 727,00	4 022 714,00	
	Netto driftsutgifter	38 862 241,00	39 593 969,00	731 728,00	
	Mindreforbruk på kr				**731 728,00**
Pleie- og omsorgsavdelinga	Utgifter	136 244 037,00	134 047 053,00	-2 196 984,00	
	Inntekter	-30 279 958,00	-26 540 481,00	3 739 477,00	
	Netto driftsutgifter	105 964 079,00	107 506 572,00	1 542 493,00	
	Mindreforbruk på kr				**1 542 493,00**
Bu- og habilitets<vdelinga	Utgifter	53 166 949,00	54 309 516,00	1 142 567,00	
	Inntekter	-15 940 223,00	-15 252 049,00	688 174,00	
	Netto driftsutgifter	37 226 726,00	39 057 467,00	1 830 741,00	
	Mindreforbruk på kr				**1 830 741,00**
Sosial of flyktning	Utgifter	19 150 934,00	20 934 618,00	1 783 684,00	
	Inntekter	-12 920 358,00	-11 704 796,00	1 215 562,00	
	Netto driftsutgifter	6 230 576,00	9 229 822,00	2 999 246,00	
	Mindreforbruk på kr				**2 999 246,00**
Kulturavdelinga	Utgifter	20 885 101,00	18 603 091,00	-2 282 010,00	
	Inntekter	-12 317 626,00	-9 709 342,00	2 608 284,00	
	Netto driftsutgifter	8 567 475,00	8 893 749,00	326 274,00	
	Mindreforbruk på kr				**326 274,00**
Utviklingsavdelinga	Utgifter	10 369 732,00	11 020 126,00	650 394,00	
	Inntekter	-5 405 837,00	-5 355 598,00	50 239,00	
	Netto driftsutgifter	4 963 895,00	5 664 528,00	700 633,00	
	Mindreforbruk på kr				**700 633,00**
Anleggs- og driftsavdelinga	Utgifter	33 785 120,00	29 651 817,00	-4 133 303,00	
	Inntekter	-25 288 074,00	-22 213 355,00	3 074 719,00	
	Netto driftsutgifter	8 497 046,00	7 438 462,00	-1 058 584,00	
	Meirforbruk på kr				**-1 058 584,00**
Brannvern og feiing	Utgifter	10 908 903,00	10 161 201,00	-747 702,00	
	Inntekter	-1 358 992,00	-1 195 360,00	163 632,00	
	Netto driftsutgifter	9 549 911,00	8 965 841,00	-584 070,00	
	Meirforbruk på kr				**-584 070,00**
Eigedomsavdelinga	Utgifter	49 187 792,00	40 698 714,00	-8 489 078,00	
	Inntekter	-29 097 240,00	-21 464 656,00	7 632 584,00	
	Netto driftsutgifter	20 090 552,00	19 234 058,00	-856 494,00	
	Meirforbruk på kr				**-856 494,00**
Ø-hjelp, mottak	Utgifter	760 700,00	898 733,00	138 033,00	
	Inntekter	-4 834 960,00	-3 948 733,00	886 227,00	
	Netto driftsutgifter	-4 074 259,00	-3 050 000,00	1 024 259,00	

	Mindreforbruk på kr				**1 024 259,00**
Skatt, ramme, finans, tilskot	Utgifter	58 954 092,00	59 342 409,00	388 317,00	
	Inntekter	-528 110 131,00	-522 275 044,00	5 835 087,00	
	Netto driftsutgifter	-469 156 039,00	-462 932 635,00	6 223 404,00	
	Mindreforbruk på kr				**6 223 404,00**
	Mindreforbruk totalt på alle områda kr				**22 492 724,00**

REKNESKAPSSKJEMA 2 A – INVESTERINGSREKNESKAP

Tall i 1000 kroner	Regnskap 2016	Regulert budsjett 2016	Reguleringer 2016	Opprinnelig Budsjett 2016	Regnskap 2015
FINANSIERINGSBEHOV					
Investeringer i anleggsmidler	94 246	195 901	115 969	79 932	112 233
Utlån og forskutteringer	23 495	0	0	0	4 183
Kjøp og sal av aksjar	0	0	0	0	0
Avdrag på lån	3 376	0	0	0	2 771
Dekking av tidlegare års meirforbruk	0	0	0	0	0
Avsetninger	0	0	0	0	4 759
Årets finansieringsbehov	**121 116**	**195 901**	**115 969**	**79 932**	**123 946**
FINANSIERING					
Bruk av lånemidler	-97 086	-159 568	-94 408	-65 160	-75 881
Inntekter fra salg av anleggsmidler	-2 095	0	0	0	-7 449
Tilskudd til investeringer	-915	-1 060	-60	-1 000	-16 681
Kompensasjon for meirverdiavgift	0	0	0	0	0
Mottatte avdrag på utlån og refusjoner	-19 960	-31 393	-17 621	-13 772	-19 745
Andre inntekter	-630	0	0	0	-3 928
Sum ekstern finansiering	**-120 686**	**-192 021**	**-112 089**	**-79 932**	**-123 683**
Overført fra driftsregnskapet	0	0	0	0	0
Bruk av tidlegare års mindreforbruk	0	0	0	0	0
Bruk av avsetninger	-430	-3 880	-3 880	0	-263
Sum finansiering	**-121 116**	**-195 901**	**-115 969**	**-79 932**	**-123 946**
Udekket / Udisponert	**-**	**-**	**-**	**-**	**-**

REKNESKAPSSKJEMA 2 B – INVESTERING

Tall i 1000 kroner	Regnskap 2016	Regulert budsjett 2016	Opprinnelig budsjett 2016	Regnskap 2015
Fra regnskapsskjema 2A:				
Investeringer i anleggsmidler	94 246	195 901	79 932	112 233
Fordeling på				
Indre Herøy Kyrkje (Kyrkjelege fellesråd)	0	0	0	1 300
Moltu Gravplass	0	0	0	5
Aksjar Rovdefjordbrua AS	50	0	0	0
Branntrygging Kyrkjer	0	100	0	0
IKT - investering	0	0	0	3 131
Investeringar Kyrkjelege fellesråd	-2	0	0	1 172
Inventar og utstyr grunnskulen	557	620	0	380
Nytt journalsystem - Grunnskulen	0	0	0	249
Utstyr sjukeheimane/ Møblar Ospenesvegen	0	0	0	339
Digitalisering av pasientsignalanlegg	0	155	0	170
Heid Turløype	0	0	0	73
Heid Turløype 2. byggesteg	0	0	0	153
Heid Turløype 3. byggesteg	0	0	0	1 419
Utstyr kulturhuset	0	0	0	161
Forskottering tippemidlar Aktivitetsparken Tjørvåg	0	0	0	135
Planfri kryssing Frøystadskaret	0	24 125	0	0
Skanning av byggesaksarkiv	349	1 291	0	459
Marine grunnkart	131	0	0	131
Nettbaserte karttenester	453	538	0	0
Trafikktryggingstiltak i Yste Sævikane	129	130	0	86
Trafikktr.tiltak utskifting veglys skuleområde	0	0	0	131
Trafikktr.tiltakIntensivbelysning fv.654 Hjelmeseth	91	182	0	29
Miljømudring Fosnavåg hamn	221	609	0	953
Kryssingspunkt ved Moltu skule	0	0	0	237
Arbeidsbil oppmåling	53	0	0	227
Byutvikling Fosnavåg	921	0	0	0
Strategiske grunnkjøp	4 101	17 725	0	25
Brannvesenet, tilhengar og diverse utstyr	19	663	0	0
Nødnettradioar	0	128	0	94
Brannvesenet - vaskemaskin, tørketrommel	0	0	0	215
Arkeologiske utgravingar	0	197	0	3
Ombygging 1.etg.Herøy legesenter	0	0	0	69
Bergsøy stadion Kunstgrasbane (Planleggingsmidlar?)	44	0	0	0
Bustadar unge funksjonshemma	0	0	0	6 059
Medningsanlegg Nærøya - Flusund	0	0	0	751
Mjølstadneset - etappevis utbygging	8 327	5 625	0	2 809
Mjølstadneset myrdeponi	533	531	0	469
Veg over Kleppeåsen	0	0	0	1 736
Div. utstyr og bilar	0	0	0	820
Arbeidsbil med kran	0	0	0	492
Leidningsanlegg Eggesbøvegen	44	45	0	3 617
Kunstgrasbane Leikong	156	0	0	0

Utomhusanlegg Campus	0	0	0	9 400
Leikanger skule, tilkomst, snuplass og parkering	2 013	2 913	0	0
Tankbil brannvernet	0	0	0	4 425
Trafikktrygging 2016	0	4 381	0	13
Myrabeakken bustadfelt Moltu, opparbeiding tekniske anlegg	429	8 750	0	0
Ny utvida bru og steinfylling ved Vågsholmen	30	0	0	0
Kai ved Strandteigen	-275	1 688	0	0
Ny tankbil og ny brannbil til Brannvernet	0	0	0	4 213
Overbygd tribune - Havila stadion Fosnavåg	0	0	0	6 456
Vegarm Lisjebøvegen - Capus	0	0	0	5 461
Leidningsanlegg Berge	0	0	0	35
Vegarm Myklebust Campus	64	3 444	0	21 431
Avlaup almenningskaia	300	300	0	45
Diverse veglysprosjekt (utskifting av gamle ledningar)	0	0	0	269
Ombygging av tal - Myrvåg omsorgssenter	0	0	0	2 882
Opparbeiding almenningen Ytre	84	0	0	0
Einedalen slule - tilbygg fleirbrukshall	0	283	0	30
Dreneringsgrøfter byggefelt	355	1 016	0	159
Omsorgsbustadar og base for heimeteneste (TS)	30 736	41 774	0	11 076
Ny formannsbil	0	0	0	362
Rassikring Huldal	339	144	0	63
Infrastruktur Myklebustvatnet vest	0	0	0	-2
Einedalen skule	114	0	0	0
Infrastruktur byggefelt	0	2 073	0	0
Veg 7 - Bergslia	0	0	0	28
Leidningsanlegg Moltu	0	0	0	9 183
Silanlegg Grønhaug	742	745	0	875
Leidningsanlegg Remøya	0	0	0	320
Tomteområde (Gamle Leine skule)	175	0	0	0
Veg Vike-Toftedal	1 726	2 125	0	0
Myrabekken. Flomsikring	148	475	0	0
Sjøledning avløp Vågsholmen-Almenningen	536	1 025	0	0
KIWI - Auto Marine, avløpsanlegg	347	345	0	0
Leikeplass Stokksund skule	0	0	0	0
Herøy Kulturhus mindre ombyggingstiltak	558	3 625	0	80
Leikanger skule/barnehage - nye leikeapparat uteområde	0	0	0	267
Moltu skule - oppgradering av uteområde/ leikeplass	0	0	0	96
Frøystad skule - riving	0	0	0	895
Diverse tomtesal	0	0	0	44
Bilar og lift til eigedomsavdelinga	260	505	0	327
Herøy ressurssenter	0	575	0	40
Ombygging Nedre Dragsund 2 (Fristadbygget)	1 290	625	0	1 031
Enøk- investeringar	0	0	0	255
Oppgradering av leikeplassar	0	0	0	1 099
Utbetring av Moltu skule inkl. planlegging	0	0	0	467
Riving av Eggesbøvegen 20	0	0	0	778
Brannsikring av utleigebustadar	55	500	0	0
Leikanger barneskule, tilbygg og rehabilitering	0	0	0	689
Blå avdeling - mindre ombygging	238	0	0	0
Industrivegen 19 - mindre ombygging og oppgradering	281	0	0	0
Industrivegen 19. Kjøp av Dragsundbygg IKS	1 208	0	0	0
	1 988	5 675	3 250	0
Felles IKT-investeringar 2016-2019	2 779	2 619	2 500	0
Investeingsmidlar SSIKT 2016-2019	1 154	1 347	1 347	0

Ny bil IKT 2016	0	200	200	0
Inventar og utstyr skulane 2016-2019	0	0	500	0
Utstyr sjukeheimane	306	250	250	0
Diverse møblar/ utstyr Kulturhuset	76	364	325	0
Arkeologiske utgravingar 2016-2019	0	250	250	0
Byutvikling Fosnavåg - Sentrumstiltak	328	625	313	0
Fosnavåg hamn - miljømudring 2016	0	1 563	1 563	0
Skarabakken, utbetring/ utbygging/ forskottering	15	17 500	16 875	0
Skanning av byggesaksarkiv, tilleggsløyving	0	0	250	0
Kloakkutbygging 2016-2019	0	7 540	10 000	0
Mjølstadneset utbygging, etappevis utbygging	0	0	5 625	0
Myrabakken bustadfelt Moltustranda	0	0	8 125	0
Vike-Toftedal, restopparbeiding tekninske anlegg	0	0	938	0
Bergsøy skule Borga - opgradering	1 649	1 250	1 250	0
Brannsikring formålsbygg	254	625	625	0
Enøk- tiltak 2016-2019	596	834	1 250	0
Oppgradering Herøy kulturhus	0	0	3 625	0
Herøy omsorgssenter - raud og grøn avdeling - mindre ombygging	543	2 313	2 313	0
Herøy Rådhus - ombygging	1 467	1 438	1 125	0
Leikanger skule og grendahus. Tilbygg og rehbilitering	21 791	19 000	15 310	0
Nedre Dragsund 2 (Fristadbygget), ombygging/ oppgradering	0	0	625	0
Opparbeiding av leikeplassar	1 474	1 250	1 250	0
Planlegging av tursti Myklebustvatnet	0	125	125	0
EL-bil ladestasjon Ytre og Indre Herøy	210	663	125	0
Nørvåg oppgradering og etablering av fortau	30	0	0	0
Eigenkapitaltilskot KLP	1 655	0	0	1 344
Aksjeoverdraging Furene til Dragsund ASVO	0	500	0	0
Sum fordelt	**94 246**	**195 906**	**79 932**	**112 233**

OVERSIKT BALANSEREKNESKAPET

Tall i 1000 kroner EIENDELER	Regnskap 2016	Regnskap 2015
ANLEGGSMIDLER		
Faste eiendommer og anlegg	882 750	846 407
Utstyr, maskiner og transportmidler	39 825	41 318
Utlån	69 620	50 768
Aksjer og andeler	87 689	85 984
Pensjonsmidler	673 198	666 222
Sum anleggsmidler	**1 753 081**	**1 690 699**
OMLØPSMIDLER		
Kortsiktige fordringer	49 545	49 388
Premieavvik	28 943	31 523
Aksjer og andeler	66 622	63 468
Sertifikater	0	0
Obligasjoner	0	0
Kasse, postgiro, bankinnskudd	146 329	93 474
Sum omløpsmidler	**291 439**	**237 853**
Sum eiendeler	**2 044 520**	**1 928 552**
EGENKAPITAL OG GJELD		
EGENKAPITAL		
Disposisjonsfond	-17 864	-7 615
Bundne driftsfond	-38 241	-21 421
Ubundne investeringsfond	-8 918	-9 348
Bundne investeringsfond	-2 488	-2 488
Regnskapsmessig mindreforbruk	-22 493	-7 273
Regnskapsmessig merforbruk	0	0
Udisponert i investeringsregnskapet	0	0
Udekket i investeringsregnskapet	0	0
Likviditetsreserve	0	0
Kapitalkonto	-110 979	-163 432
Endring rekneskapsprinsipp (drift)	-8 454	-8 454
Endring rekneskapsprinsipp (investering)	0	0
Sum egenkapital	**-209 437**	**-220 031**
GJELD		
LANGSIKTIG GJELD		
Pensjonsforpliktelser	-852 575	-830 338
Ihendehaverobligasjonslån	0	0
Sertifikatlån	0	0
Andre lån	-840 261	-776 977
Sum langsiktig gjeld	**-1 692 837**	**-1 607 315**
KORTSIKTIG GJELD		
Kassekredittlån	0	0
Annen kortsiktig gjeld	-138 260	-96 473
Premieavvik	-3 987	-4 734
Sum kortsiktig gjeld	**-142 247**	**-101 206**
Sum egenkapital og gjeld	**-2 044 520**	**-1 928 552**
Ubrukte lånemidler	50 621	79 927
Andre memoriakonti	68	68
Motkonto for memoriakontiene	-50 689	-79 995
Sum memoriakonti	**0**	**0**

ØKONOMISK OVERSIKT DRIFT

Tall i 1000 kroner	Regnskap 2016	Regulert budsjett 2016	Opprinnelig budsjett 2016	Regnskap 2015
DRIFTSINNTEKTER				
Brukerbetalinger	-28 339	-27 090	-27 090	-27 645
Andre salgs- og leieinntekter	-49 565	-45 701	-45 701	-48 415
Overføringer med krav til motytelse	-58 687	-47 040	-25 727	-41 470
Rammetilskudd	-211 084	-209 720	-201 820	-206 069
Andre statlige overføringer	-74 595	-64 290	-27 888	-71 480
Andre overføringer	-5 533	-3 240	-190	-2 736
Inntekts- og formuesskatt	-260 046	-259 000	-265 500	-248 460
Eiendomsskatt verk og bruk	0	0	0	0
Eiendomsskatt annen fast eiendom	0	0	0	0
Andre direkte og indirekte skatter	0	0	0	3
Sum driftsinntekter	**-687 849**	**-656 082**	**-593 917**	**-646 270**
DRIFTSUTGIFTER				
Lønnsutgifter	312 648	318 907	304 793	302 267
Sosiale utgifter	83 656	93 512	89 212	81 938
Kjøp av varer og tjen. som inngår i komm. tjenesteprod.	81 987	76 883	74 289	89 241
Kjøp av tjenester som erstatter kommunens tjensteprod.	98 290	78 983	78 821	84 839
Overføringer	51 211	45 687	28 216	73 996
Avskrivninger	35 126	34 922	20 622	33 120
Fordelte utgifter	-6 083	-9 564	-9 564	-16 968
Sum driftsutgifter	**656 835**	**639 330**	**586 389**	**648 432**
Brutto driftsresultat	**-31 014**	**-16 752**	**-7 528**	**2 161**
EKSTERNE FINANSINNTEKTER				
Renteinntekter og utbytte	-6 408	-6 130	-6 450	-6 743
Gevinst finansielle instrumenter	-5 935	-4 025	-4 025	-2 684
Mottatte avdrag på lån	-13	-202	-202	-33
Sum eksterne finansinntekter	**-12 356**	**-10 357**	**-10 677**	**-9 461**
EKSTERNE FINANSUTGIFTER				
Renteutgifter og låneomkostninger	14 435	15 220	15 220	14 713
Tap finansielle instrumenter	2 044	200	200	3 647
Avdrag på lån	20 233	22 650	22 650	20 840
Utlån	0	250	250	69
Sum eksterne finansutgifter	**36 712**	**38 320**	**38 320**	**39 269**
Resultat eksterne finanstransaksjoner	**24 356**	**27 963**	**27 643**	**29 808**
Motpost avskrivninger	-35 126	-35 040	-20 740	-33 120
Netto driftsresultat	**-41 783**	**-23 829**	**-625**	**-1 150**
BRUK AV AVSETNINGER				
Bruk av tidligere års regnskapsmessige mindreforbruk	-7 406	-7 273	0	0
Bruk av disposisjonsfond	-579	-579	0	-5 035
Bruk av bundne fond	-5 981	-1 475	-1 475	-7 701
Bruk av likviditetsreserven	0	0	0	0
Sum bruk av avsetninger	**-13 966**	**-9 327**	**-1 475**	**-12 736**
AVSETNINGER				
Overført til investeringsregnskapet	0	0	0	0
Avsatt til dekning av tidligere års r.messige merforbruk	0	0	0	935
Avsatt til disposisjonsfond	10 456*	10 323	162	2 008
Avsatt til bundne fond	22 801	22 834	1 939	3 671
Avsatt til likviditetsreserven	0	0	0	0
Sum avsetninger	**33 257**	**33 156**	**2 100**	**6 614**
Regnskapsmessig mer-/mindreforbruk	**-22 493**	**0**	**0**	**-7 273**

*) disponering av overskot Dragsundbygg IKS kr 133.559,7

NOTAR

NOTE 1 - REKNESKAPSPRINSIPPER

Årsrekneskapet er satt opp i samsvar med bestemmelsane i kommunelova, forskrifter , og god kommunal rekneskapsskikk. (GKRS)

Alle utgifter, utbetalinger, inntekter og innbetalinger er rekneskapsført brutto. Dette gjelder også innterne finansieringstransaksjoner. Alle kjente utgifter, utbetlinger, inntekter og innbetalinger i året er tatt med i årsrekneskapet, enten dei er betalt eller ikkje. Den delen av lånet som ikkje er brukt er registrert som memoriapost.

NOTE 2 – ENDRING I ARBEIDSKAPITAL

	Kapittel	Saldo 01.01	Saldo 31.12	Endring
Omløpsmidler	2.1	237 853	291 439	53 586
Kortsiktig gjeld	2.3	101 207	142 247	41 040
SUM ENDRING I BALANSEN				12 546
Endring mem.konti ubrukte lånemidler				29 306
Overtaking av Dragsundbygg IKS	2.1.			(542)
Overtaking av Dragsundbygg IKS	2.3.			37
Sum endring for avstemming mot drifts- og investeringsregnskapet				**41 347,00**
FRA DRIFT OG INVESTERING:				
		Fra drift	**Fra investering**	
Sum inntekter		687 849	19 243	
Sum utgifter		656 835	92 540	
Avskrivninger		35 126		
Eksterne finansieringsinnt.		12 356	101 444	
Eksterne finansieringsutg.		36 712	28 576	
SUM DIFF. DRIFTS/INVESTERINGS		41 784	(429)	**41 355**
DIFFERANSE		(SKAL VÆRE 0,-)		**(8)**

NOTE 3 – GODTGJERSLE OG HONORAR

Godtgjersle ordførar for 2016: kr 1.018.400,-

Årsløn rådmann for 2016: kr 1.018.400,-

Søre Sunnmøre Kommunerevisjon IKS står for revidering av kommunen sine rekneskap, forvaltningrevisjon, attesteringar av særrekneskap med meir. For denne teneta betalte Herøy kommune kr 458.750,-

Vest Kontroll IKS har kontrollutvalssekretariatet for Herøy kommune. For denne tenesta betalte vi kr 316.810,-

NOTE 4 – KAPITALKONTO

Tall i 1000 korner	DEBET	KREDIT
INNGÅENDE BALANSE		163 432
Konto 2.5990.200: Fast eigedom		
Salg av fast eiendom og anlegg	20	
Av- og nedskrivning av fast eiendom og anlegg		
Avskriving av fast eigedom	27 919	
Aktivering av fast eiendom og anlegg		68 440
Overtaking av Dragsundbygg IKS		5 041
Salg av utstyr, maskiner og transportmidler		
Balanseverdiar eigedom korrigert mot kap.kto.	8 731	
Konto 2.5990.300: Utstyr, maskiner, transportm.		
Aktivering av utstyr, maskiner og transportmidler		5 246
Av- og nedskriving av utstyr, maskiner og transportm	7 206	
Konto 2.5990.400: Aksjer og Andeler		
Salg av aksjer og andeler		
Nedskriving av aksjer og andeler		
Kjøp av aksjer og andeler		1 705
Oppskrivning av aksjer og andeler		
Aktivering av pensjonsmidler		
KLP, konto 2.5990.801		26 561
SPK, konto 2.5990.811	19 585	
Konto 2.5990.500, Utlån		
Mottatte avdrag på utlån	4 371	
Av- og nedskrivning på utlån	373	
Utlån		23 495
Oppskrivning utlån		
diff. Frå før 2015 korrigert i 2016		91
Konto 2.5990.600, Innlån		
Bruk av midler fra eksterne lån	97 086	
Avdrag på eksterne lån		20 233
korrigert for minimumsavdrag 2016 (ikkje forfalt)	22 883	

korrigert for minimumsavdrag 2015		6 553
Overtaking av Dragsundbygg IKS	2 783	
		3 376
Endring pensjonsforpliktelser		
KLP, konto 2.5990.800	25 791	
SPK, konto 2.5990.810		5 440
Endring skyldig arb.g.avgift av netto pensj. forpliktelse		
KLP, konto 2.5990.802		108
SPK, konto 2.5990.812	1 994	
UTGÅENDE BALANSE	110 979	
SUM	329 721	329 721

NOTE 5 - ENDRING I REKNESKAPSPRINSIPP

Det er ikkje gjort endringar i rekneskapsprinsipp i 2016

NOTE 6 –AVVIKLING DRAGSUNDBYGG IKS

Herøy kommune kjøpte i 2016 eigardelane som Volda kommune , Hareid kommune, Sande kommune og Vanylven kommune eigde i Dragsundbygg IKS.

Innløysingssum kr 1.209.476,-

Balanseposter ved overdragelse

Annleggsmidlar (laboratoriebygg)	5 040 967,69
Bankinnskot	542 458,38
Sum eigendelar (aktiva)	5 583 426,07
Kortsiktig gjeld	37 222,00
Langsiktig gjeld	2 783 340,00
Sum gjeld (passiva)	2 820 562,00

Netto tilførsel	2 762 864,00
Innløysingssum	-1 209 476,00
Herøy kommune sin eigendel (EK)	-1 553 388,00
	-2 762 864,00

NOTE 7 – UTREKNING AV KONTROLLGRENSA VEDR. AVDRAG LÅN

	Levetid	UB pr 31.12.2015	Rest levetid	Vekta avskr. Tid
Grunneigedom uten avskr	50	69 514 276		
Fasst eigedom og anlegg	40	423 795 032	34,44	16,44
Adm.bygg, lagerbygg, sjukeheim, institusjon m.m.	50	275 633 010	38,27	11,88
Utstyr, maskiner og transportmiddel	5	11 914 122	1,21	0,02
Anleggsmaskiner, inventar, transportmiddel m.m.	10	23 164 754	6,57	0,17
Brannbiler, tekninsk anlegg (VAR) m.m.	20	79 493 124	36,96	3,31
	8	4 210 557	5,93	0,03
		887 724 875		31,85

Samlet lånegjeld pr. 01.01.16:	645 522 173,50
Vekta avskrivings tid	31,85
Minumumsavdrag	20 267 572,17

NOTE 8 – PENSJONSFORPLIKTELSAR / MIDLAR 2016

Netto pensjonskostnad i året	KLP	St.pensj.kasse
Noverdi av pensjonsopptening i året	26 663 007	6 976 456
Rentekostnad av påløpt pensjonsforpliktelser	27 652 469	4 393 977
Forventa avkastning på pensjonsmidlane	-25 541 045	-3 409 136
Netto pensjonskostnad	28 774 431	7 961 297
Berekna premieavvik		
Premieinnbetaling inkl.administrasjonskostnader	32 989 103	8 372 724
Årets netto pensjonskostnad	-28 774 431	-7 961 297
Adm.kostnad	-2 137 666	-222 972
BOKFØRT PREMIEAVVIK	2 077 006	188 455
Akk. Premieavvik		
Akk. Premieavvik 31.12.16	28 942 874	-3 986 573
Pensjonsforpliktelser		
Påløpt pensjonsforpliktelse 01.01.16=IB	683 397 143	126 659 921
Noverdi av årets pensjonsopptjening	26 663 007	6 976 456
Rentekostnad av påløpt pensjonsforpliktelse	27 652 469	4 393 977
Amortisering estimatavvik - forpliktelser	-8 972 843	-16 810 485
Utbetalte pensjonar	-19 551 156	
Estimert påløpt pensjonsforpliktelse 31.12.16=UB	709 188 620	121 219 869
Gjenståande amortisering - forpliktelser	-	
Arb.giv.avg. Av netto pensjonsforpl.	17 308 782	4 857 960
Brutto pensjonsforpl. UB 31.12. - estimat full amortisering	709 188 620	121 219 869
Pensjonsmidlar		
Verdi av pensjonsmidlar 01.01.16	559 869 720	106 352 191
Forventa avkastning på pensjonsmidlane	25 541 045	3 409 136
Administrasjonskostnad	-2 137 666	-222 972
Premieinnbetaling inkl. adm.kostnader	32 989 103	8 372 724
Amortisering estimatavvik - midler	-10 279 747	-31 144 833
Utbetalte pensjonar	-19 551 156	
UB pensjonsmidlar 31.12.2016	586 431 299	86 766 246
Gjenståande amortisering - pensjonsmidler	-	-
Brutto pensjonsmidler UB 31.12 - estimat full amortisering	586 431 299	86 766 246

NOTE 9 – BEHOLDNING AKSJAR OG OBLIGASJONAR 31.12.2016

Konto	Verdipapir/ Selskap	Talet på aksjar	Rekneskap pr 01.01.2016	Rekneskap pr. 31.12.2016	Opp-/nedskriving
21838368	BUD, FRÆNA & HUSTAD SPAREBANK		4 948 000,00	5 031 000,00	-83 000,00
21838369	TINN SPAREBANK		9 709 000,00	9 956 000,00	-247 000,00
21838370	GRONG SPAREBANK		4 941 000,00	5 002 500,00	-61 500,00
21838371	SANDNES SPAREBANK		15 807 520,00	16 040 000,00	-232 480,00
21838372	SPAREBANK 1 BUSKERUD - VESTFOLD		2 972 100,00	3 017 700,00	-45 600,00
21838373	ASKIM OG SPYDBERG SPAREBANK		3 000 000,00	3 014 100,00	-14 100,00
21838374	SPAREBANK 1 SR-BANK ASA		3 970 317,81	3 960 800,00	9 517,81
	Sum Obligasjonar		**45 347 937,81**	**46 022 100,00**	**-674 162,19**
21838403	DNB NOR ASA	8468	920 471,00	1 092 372,00	-171 900,40
21838837	NORDIC SEMICONDUCTOR	23878	1 038 475,44	834 536,10	200 939,34
21838838	AKASTOR ASA	2406	28 270,50	38 736,60	-10 466,10
21838839	BW LPG LIMITED	5993	433 773,34	220 152,86	213 620,48
21838840	SOLON EIENDOM AS (tidl.Biopharma)	142414	88 893,35	22 786,24	66 107,11
21838841	VARDIA INSURANCE GROUP	46040	741 237,56	319 747,80	421 489,76
21838842	PLCS POLARCUS	8829	14 832,72	4 105,49	10 727,23
21838844	ODFJELL DRILLING LTD	7773	38 865,00	136 416,16	-97 551,15
21838845	AKER SOLUTIONS ASA	2406	72 540,90	100 017,42	-27 476,52
21838885	OPERA SOFTWARE	9728	342 912,00	362 368,00	-19 456,00
21838889	SEVAN DRILLING ASA	17500	60 025,00	102 287,50	-42 262,50
21838892	SCHIBSTED A+B	1898	537 228,90	367 025,75	170 203,15
21838893	GJENSIDIGE FORSIKRING ASA	8250	1 159 125,00	1 137 262,50	21 862,50
21838895	SPAREBANK 1 SR-BANK	13297	518 583,00	811 117,00	-292 534,00
21838896	STOREBRAND ASA	10004	352 240,84	465 986,32	-113 745,48
21838897	NORWEGIAN AIR SHUTTLE ASA	3248	1 034 488,00	947 604,00	86 884,00
21838901	ORKLA AS A-AKSJER	9989	692 737,15	784 136,50	-91 399,35
21838902	NORSK HYDRO ASA	45580	1 485 452,20	1 876 756,50	-391 304,30
21838903	FRONTLINE	9784	1 007 107,72	608 075,60	399 032,12
21838915	FRED OLSEN ENERGY ASA	2151	73 994,40	69 907,50	4 086,90
21838936	TELENOR ASA	11390	1 671 482,50	1 489 242,50	182 240,00
21838946	SPAREBANKEN VEST	41625	1 440 544,13	2 012 568,75	-572 024,62
21838947	SPAREBANK 1 NORD-NORGE	31867	1 177 485,65	1 673 017,50	-495 531,85
21838958	YARA INTERNATIONAL ASA	3241	1 227 852,85	1 108 097,90	119 754,95
21838970	GOLDEN OCEAN GROUP LTD	6711	237 248,60	271 459,95	-34 211,35
21838976	TREASURE ASA	11939	218 456,99	199 978,25	18 488,74
21838978	RENEWABLE ENERGY CO. REC	90339	158 093,25	106 554,85	51 538,40
21838985	DEEP SEA SUPPLY PLC	70000	111 300,00	103 950,00	7 350,00
21838989	MARINE HARVEST ASA	7897	934 609,95	1 232 721,70	-298 111,75
21838997	SPAREBANK 1 SMN	44496	1 230 924,00	1 583 054,00	-352 130,00
21838998	ELEKTROMAGNETIC GEOSERVIC	1275	17 337,96	11 793,75	5 544,21
21838999	KONGSBERG AUTOMOTIVE HOLDING	88632	549 158,78	506 088,72	43 070,06
	Sum Aksjar		**19 615 748,68**	**20 599 925,71**	**-987 166,42**
	Sum Aksjar og Obligasjonar		**64 963 686,49**	**66 622 025,71**	**-1 661 328,61**

NOTE 10 - OVERSIKT OVER AKSJAR OG ANDELAR – LANGSIKTIGE PLASERINGAR

Konto	Selskap/ Firma	Bokført verdi 2016	Talet på Aksjar 31.12.2016	Bokført verdi 2015
	AKSJAR			
22170120	NORDØYVEGEN AS	5 000		5 000
22170121	HAREID FASTLANDSAMBAND AS	104 000	104	104 000
22170122	SANDE FASTLANDSSAMBAND AS	30 000		30 000
22170126	MURITUNET AS AKSJE	130 000		130 000
22170128	SUNNMØRSBADET AS	4 570 000		4 570 000
22170132	TUSSA KRAFT (SE-AKSJER)	55 192 000	513*	55 192 000
22170133	TUSSA KRAFT AS	1 000 264		1 000 264
22170138	FURENE AS	187 981		187 981
22170144	AKSJER RUNDE MILJØBYGG AS	1 501 000	15000	1 501 000
22170146	AKSJAR ROVDEFJORDBRUA AS	70 000		20 000
22170150	AS FOSNAVÅG KONSERTHUS - AKSJEKAPITAL	8 005 000	8000	8 005 000
22170151	AKSJER KYSTVEGEN MÅLØY - FLORØ	15 000	15	15 000
	Sum Aksjar	**70 810 245**		**70 760 245**
	ANDELAR			
22170105	MOLTUSTRANDA VASSVERK A/L	3 600		3 600
22170106	STEMMEDALEN VASSVERK A/L	268 200		268 200
22170110	HERØY VASSLAG BA	353 350		353 350
22170114	LEIKANGER GRENDAHUS P/L	50 000		50 000
22170115	MOLTUSTRANDA GRENDAHUS	439 900		439 000
22170129	STIFTINGA MARITIME NORDVEST	1 000		1 000
22170600	EGENKAPITALTILSKOT KLP	15 749 575		14 094 328
22170601	EIGENKAPITALTILSKOT KLP - NTSS	12 940		12 940
	Sum Andelar	**16 878 565**		**15 222 418**

*) Herøy kommune har totalt 513 Aksjar i Tussa Kraft AS. Av desse er 137 A-Aksjar og 376 B-Aksjar.

Utbytteutbetaling for 2015 utbetalt i 2016: 513 aksjar à kr 6.464,- = kr 3.316.227,-. (Lik utbetaling for A og B-aksjar)

NOTE 11 – KOMMUNEN SITT GARANTIANSVAR PR 31.12.2016

KREDITOR	LÅNTAKAR/FØREMÅL	Lånebeløp	Garanti-ansvar	GARANTIANSVAR UTGÅR
KLP Kreditt AS, lån nr.8317.50.54467	Dragsundbygg IKS	2 233 340,00	0	Oppgjort 11.07.16
KLP Kreditt AS, lån nr.8317.50.30290	Dragsundbygg IKS	550 000,00	0	Oppgjort 11.07.16
Spareb. Møre, lån nr 3905.70.54127	Tjørvåg Idrettslag	1 215 500	868 881	27.10.2030
Spareb. Møre, lån nr 3910.84.79535	Huldal Foreldreeigde Barnehage	1 300 000	521 218	01.11.2027
Kommunalbanken, lån nr. 20140009	Stemmedal Vasslag SA	27 502 268	27 043 890	30.01.2046
Kommunalbanken, lån nr. 20150716	Herøy Vasslag SA	30 000 000	29 210 520	22.12.2053
Kommunalbanken, lån nr. 20140514	Sunnmørsbandet Fosnavåg AS	45 000 000	30 395 588	16.09.2039
Kommunalbanken, lån nr. 20150148	Sunnmørsbandet Fosnavåg AS	20 000 000	19 600 000	26.03.2040
SpareBank 1 Søre Sunnmøre	Troll-Myra barnehage	6 162 561,00	4 570 000	10.12.2031
SpareBank 1 Søre Sunnmøre	Troll-lia barnehage	2 839 151,00	2 420 000	10.11.2030

Kommunen er ansvarleg for den langsiktige gjelda til Søre Sunnmøre Reinhaldsverk.
Samla lånegjeld pr.31.12.2016 er kr 79.399.873 ,-. Herøy sitt ansvar er avgrensa til 36,16 %.

NOTE 12 – LEASING/ LEIGEANSVAR

Leasingselskap/leige	Objekt	Avdeling	Leasingperioda Utgår	Leasing/ Leige
DNB Bank ASA	Fiat Doblo Cargo	Kulturskulen	31.08.2021	Leasing
Volkswagen Møller Bil AS	VW Caddy maxi Com	Barn/Familie/Helse	14.09.2021	Leasing
Brages Bilforetning AS	Toyota Auris 2B	Barn/Familie/Helse	01.10.2019	Leasing
Santander Consumer Bank	Hyundai IX 35	Barn/Familie/Helse	28.02.2017	Leasing
Santander Consumer Bank	Peugeot Partner 2 WD	Pleie- og omsorgsavd	31.10.2017	Leasing
Santander Consumer Bank	Peugeot Partner 4 WD	Pleie- og omsorgsavd	31.10.2017	Leasing
Santander Consumer Bank	Peugeot Partner 2 WD	Pleie- og omsorgsavd	31.10.2017	Leasing
Santander Consumer Bank	Peugeot Partner 4 WD	Pleie- og omsorgsavd	31.10.2017	Leasing
Santander Consumer Bank	Peugeot Partner 2 WD	Pleie- og omsorgsavd	31.10.2017	Leasing
Santander Consumer Bank	Peugeot Partner 4 WD	Pleie- og omsorgsavd	31.10.2017	Leasing
Santander Consumer Bank	Peugeot Bipper 1,3	Pleie- og omsorgsavd	30.04.2018	Leasing
Santander Consumer Bank	Peugeot Bipper 1,3	Pleie- og omsorgsavd	30.04.2018	Leasing
Santander Consumer Bank	Peugeot Bipper 1,3	Pleie- og omsorgsavd	30.04.2018	Leasing
DNB Bank ASA	Digitalisering kino	Kulturavdelinga	01.01.2018	Leige/lån
Sharp Nordic Finans	Kopimaskin	Myrvåg Legesenter	30.09.2021	Leasing
Sharp Nordic Finans	Kopimaskin	Herøy omsorgssenter, Raud avd	30.09.2021	Leasing
Sharp Nordic Finans	Kopimaskin	Servicetorget	31.12.2021	Leasing

Sharp Nordic Finans	Kopimaskin	Økonomiavdelinga	31.12.2021	Leasing
Sharp Nordic Finans	Kopimaskin	Rådhuset 4 etg	31.12.2021	Leasing
Sharp Nordic Finans	Kopimaskin	Nerlandsøy skule	31.03.2021	Leasing
Sharp Nordic Finans	Kopimaskin	Moltu skule	30.06.2021	Leasing
Sharp Nordic Finans	Kopimaskin	Leikanger skule	30.06.2021	Leasing
Sharp Nordic Finans	Kopimaskin	Stokksund skule	30.06.2021	Leasing
Sharp Nordic Finans	Kopimaskin	Bergsøy skule	30.06.2021	Leasing
Sharp Nordic Finans	Kopimaskin	Rådhuset 3 etg	30.06.2021	Leasing
Sharp Nordic Finans	Kopimaskin	Nestunet	30.06.2021	Leasing
Sharp Nordic Finans	Kopimaskin	Myrvåg omsorgssenter	30.06.2021	Leasing
Sharp Nordic Finans	Kopimaskin	Herøy omsorgssenter, heimesjukepleia	30.06.2021	Leasing
Sharp Nordic Finans	Kopimaskin	Herøy omsorgssenter, Blå avdeling	30.06.2021	Leasing
Sharp Nordic Finans	Kopimaskin	Nav Herøy	30.06.2021	Leasing
Sharp Nordic Finans	Kopimaskin	Internasjonal skule EMA	30.09.2021	Leasing
SG Finans	Kopimaskin	Ytre Herøy ungdomsskule	09.02.2021	Leasing
SG Finans	Kopimaskin	Internasjonal Skule	02.12.2020	Leasing
SG Finans	Kopimaskin	Herøy legesenter	20.11.2020	Leasing
SG Finans	Kopimaskin	Einedalen skule	27.01.2019	Leasing
SG Finans	Kopimaskin	Herøy Produksjon	23.01.2019	Leasing
SG Finans	Kopimaskin	Herøy kulturhus	08.01.2019	Leasing
SG Finans	Kopimaskin	Herøy Helsesenter	16.12.2018	Leasing
SG Finans	Kopimaskin	Herøy Helsesenter	17.12.2018	Leasing
SG Finans	Kopimaskin	Bergsøy skule avd. Borga	05.04.2018	Leasing
SG Finans	Kopimaskin	Ytre Herøy ungdomsskule	06.04.2018	Leasing
SG Finans	Kopimaskin	Einedalen skule	16.11.2017	Leasing
SG Finans	Kopimaskin	Einedalen skule	05.11.2017	Leasing
SG Finans	Kopimaskin	Brannstasjonen	03.10.2017	Leasing
SG Finans	Kopimaskin	Einedalen skule	20.09.2017	Leasing
SG Finans	Kopimaskin	Herøy omsorgssenter Grøn avdeling	18.06.2017	Leasing
SG Finans	Kopimaskin	Toftetun	18.06.2017	Leasing
SG Finans	Kopimaskin	Frivillighetssentralen	05.12.2016	Leasing
SG Finans	Kopimaskin	IKT Bibliotek	03.02.2016	Leasing
SG Finans	Kopimaskin	Myrsnipa Barnehage	01.04.2017	Leasing
SG Finans	Kopimaskin	Dokumentsenteret	01.04.2017	Leasing
SG Finans	Kopimaskin	Personal- og organisasjonsavdelinga	01.04.2017	Leasing

Nokre av maskinene frå SG Finans kan ha blitt frikjøpt før 01.01.2017. Bl.a. har Dokumentsenteret si blitt bytta.

NOTE 13 – TOMTER TIL BUSTADFOREMÅL PR 31.12.2016

Namn	Rekneskap			Markedsverdi		
	Areal	**Antal**	**Balanseverdi pr 31.12.16**	**Pris pr. kvm.**	**Verdi**	**Kommentar**
Kleiva bustadfelt	1 309	1	576 511	880	1 151 920	
Kvalsvikeidet bustadfelt	35 234	3	1 138 132	-	0	Gratistomter
Dragsund bustadfelt	31 191	2	-	200	6 238 200	
Storeneset bustadfelt	4 009	1		100	400 900	Same som Trolldalen
Myrabakken bustadfelt	14 500		3 198 150	100	1 450 000	Feltet er under utbygging
Nykreim bustadfelt	723	1	-	100	72 300	
Feirelia bustadfelt	41 131	13	474 996	100	4 113 100	
Remøy bustadfelt	19 044	19	7 454 151	100	1 904 400	
Bergsøy bustadfelt	2 048		1 771 951	648	1 327 104	
Vike/Toftedal	2 679	4	1 265 775	648	1 735 992	
Bø/Arhaug bustadfelt	11 960		210 374,00	100	1 196 000	10 tomter til opparbeiding

NOTE 14 – TOMTER TIL NÆRINGFOREMÅL PR 31.12.2016

Namn	Rekneskap			Markedsverdi		
	Areal	**Antal**	**Balanseverdi pr 31.12.16**	**Pris pr. kvm.**	**Verdi**	**Kommentar**
Serviceområde Myrvåg	6681	2	204 957	kr 275	1 837 275	
Industrifelt Dragsund	60300		1 711 935	kr 180	10 854 000	
Industriområde Mjølstadneset	46045		35 193 715	kr 370	17 036 650	
Myrdeponi Mjølstadneset			426 769			
Leine Hamn	12735		801 420	kr 330	4 202 550	
Industriområde Vikane			2 393 651			Kun friområde
Industriområde Eggesbønes			4 125 525			Under utbygging

NOTE 15 – LÅNEGJELD OG RENTER PR. 31.12.2016

Konto	Konto (T)	Beløp	Betalte renter	Renter 2015	Ikkje betalt men forf. rentekostn.
24619236	DNS 13510922 MYKLEBUST PU-BOLIG	-1 117 500,00	10 851,00	6 530,00	3 020,00
24619238	DNS 13526724 3 ETABLERINGSLÅN -99	-282 573,00	8 082,00	4 802,00	2 184,00
24619240	13530685.01 DNS.HUSB.MYRSNIPA BARNEH.	-757 848,00	14 644,00	4 406,00	2 878,00
24619241	HUSBANKEN,ETABL.LÅN 2000,13531747 7	-406 259,00	9 235,00	2 005,00	1 023,00
24619242	HUSBANKEN,ETABL.LÅN 2001,135367217	-	761,00	175,00	-
24619303	STARTLÅN 14628979 8 HUSBANKEN	-2 240 000,00	44 363,00	24 473,00	17 315,00
24619304	14629842 7 ETABL.LÅN HUSBANKEN	-1 568 178,00	28 628,00	5 668,00	3 957,00
24619305	14630711 STARTLÅN 2007 HUSBANKEN	-1 136 355,00	20 182,00	2 074,00	1 457,00
24619306	14631206 1 LÅN HUSBANKEN EVANGERHUSET	-593 760,00	11 634,00	6 366,00	4 589,00
24619307	14631350 7 STARTLÅN 2008 HUSBANKEN	-2 640 000,00	47 244,00	9 312,00	6 661,00
24619308	HUSB.14631617 LÅN KVERNTUN	-1 519 192,00	29 040,00	13 574,00	9 705,00
24619309	STARTLÅN 14632063/1/1 HUSBANKEN	-7 000 000,00	174 359,00	44 503,00	31 044,00
24619310	14632663.1.1 STARTLÅN HUSBANKEN	-9 586 492,00	229 364,00	20 264,00	11 245,00
24619311	14633860/1/1,STARTLÅN 2012,HUSBANKEN	-8 400 000,00	157 223,00	59 989,00	42 391,00
24619312	14634512.3.1/2013,STARTLÅN HUSBANKEN	-13 200 000,00	246 633,00	94 074,00	66 615,00
24619313	14635335 4, STARTLÅN HUSBANKEN	-4 666 664,00	88 278,00	41 117,00	29 812,00
24619314	14636206 6, STARTLÅN HUSBANKEN	-11 400 000,00	195 384,00	19 943,00	14 618,00
24619315	14637136 4 STARTLÅN HUSBANKEN	-3 000 000,00			25 521,00
24619713	NKB 20040506 OMSORGSBOLIGER MYRVÅG	-6 833 250,00	120 941,00	20 684,00	20 556,00
24619751	KOMMUNALBANKEN 22020872	-583 310,00	11 246,00	2 102,00	1 755,00
24619761	20120176 KOMMUNALBANKEN (FRISTADBYGGET)	-13 330 000,00	227 724,00	57 484,00	61 793,00
24619771	20150099 - KBN - SERTIFIKAT	-	187 962,00	1 059 420,00	
24619772	20150479 - KBN - SERTIFIKATLÅN		638 492,00	519 557,00	
24619773	20150538 - KBN - SERTIFIKATLÅN	-50 000 000,00	765 000,00	116 875,00	112 625,00
24619774	20160101 KOMMUNALBANKEN	-160 000 000,00	2 080 800,00		2 080 800,00
24619801	KLP - LÅN NR 8317.54.05839	-80 000 000,00	1 056 000,00	328 533,00	328 533,00
24619802	KLP - LÅN NR 8317.545.03577	-100 000 000,00	1 470 000,00	530 833,00	530 833,00
24620201	Den Norske Bank (NO0010721921)	-65 000 000,00	929 500,00	676 469,44	676 469,44
24620202	Den Norske Bank (NO0010776438)	-140 000 000,00			418 312,33
24631108	KOMMUNEKREDITT 10339, (DRAGSUNDBYGG)	-	31 031,00		
24631109	KLP- LÅN 8317.50.30290 (DRAGSUNDBYGG)	-	12 106,00		
24631401	SWEDBANK - OBLIGASJONSLÅN (4 ÅR)	-90 000 000,00	2 259 000,00	1 386 775,01	1 386 775,00
24631404	10675812 - SWEDBANK - OBL.LÅN	-65 000 000,00	2 164 500,00	1 491 100,00	1 491 100,00
	20160182 KBN	-	818 436,00	-	-
		-840 261 381,00	14 088 643,00	6 549 107,45	7 383 586,77

NOTE 16 – FOND

Tall i 1000 kroner NOTE 1	*Regnskap 2016*	*Regnskap 2015*
DISPOSISJONSFOND		
Disposisjonsfond pr. 1.1	7 615	10 642
Avsatt til driftsregnskapet	10 456	2 008
Overtaking av Dragsundbygg IKS	372	
Forbruk på investeringsregnskapet	0	0
Forbruk på driftsregnskapet	-579	-5 035
Disposisjonsfond pr. 31.12	**17 864**	**7 615**
NOTE 2		
UBUNDNE INVESTERINGSFOND		
Ubundne investeringsfond pr. 1.1	7 675	3 141
Avsatt til ubundne investeringsfond	0	4 534
Bruk av ubundne investeringsfond	-430	0
Ubundne investeringsfond pr.31.12	**7 245**	**7 675**
NOTE 3		
BUNDNE INVESTERINGSFOND		
Bundne investeringsfond pr. 1.1	2 488	2 494
Avsatt til bundne investeringsfond	0	225
Bruk av bundne investeringsfond	0	-153
Bundne investeringsfond pr. 31.12	**2 488**	**2 566**
NOTE 4		
BUNDNE DRIFTSFOND		
Bundet driftsfond pr. 1.1	19 536	23 738
Avsatt i driftsregnskapet	22 626	225
Bruk i driftsregnskapet	-5 936	-153
Bundet driftsfond pr. 31.12	**36 226**	**23 811**

NOTE 17 – SJØLVKOSTOPPSTILLING KLOAKK
(avlaupsrensing, leidningsnett og pumpestasjonar 2016 (funksjon 350-353)

	Buds (end) 2017	Rekneskap 2016	Rev budsjett 2016	Rekneskap 2015
Direkte driftsutgifter	2 875 359	5 127 878	2 680 009	5 767 067
Henførbare indirekte driftsutgifter	508 602	1 827 251	498 629	142 944
Kalkulatoriske renteutgifter	2 660 000	1 749 083	2 660 000	1 632 206
Kalkulatoriske avskrivingar	3 482 000	4 219 974	3 482 000	3 837 953
Andre inntekter		-19 250		-294 710
Renteinntekter bunde fond		-36 426		
Gebyrgrunnlag	9 525 961	12 868 510	9 320 638	11 085 460
AVGIFTSPLIKTIGE EIGEDOMSAVGIFTER	-11 461 730	-11 622 298	-11 215 000	-11 263 046
Årets finansielle resultat	-1 935 769	1 246 212	-1 894 362	-177 586
AVSETNING TIL BUNDE FOND	1 931 056	36 426	1 894 362	569 871
BRUK AV BUNDE FOND	-290 000	-1 282 140		-392 285
Resultat sjølvkost	-294 713	498	-	-
Saldo utgåande balanse sjølvkostfond pr 31.12				

Kr 498,- - korrigering av gammal saldo.

NOTE 18 – SJØLVKOSTOPPSTILLING FEIING 2016
(Ansvar 5062 Feiing)

	Buds (end) 2017	Rekneskap 2016	Rev budsjett 2016	Rekneskap 2015
Direkte driftsutgifter	463 185	662 211	452 506	455 721
Henførbare indirekte driftsutgifter	369 484	198 000	362 239	360 060
Kalkulatoriske renteutgifter				
Kalkulatoriske avskrivingar				
Andre inntekter				-5 464
RENTEINNTEKTER bunde fond		-5 833		-7 386
Gebyrgrunnlag	832 669	854 379	814 745	802 931
AVGIFTSPLIKTIGE EIGEDOMSAVGIFTER	-694 960	-711 480	-680 000	-707 467
Årets finansielle resultat	137 709	142 899	134 745	95 464
AVSETNING TIL BUNDE FOND	39 674	5 833	39 674	
BRUK AV BUNDE FOND	-177 383	-148 731	-174 419	-95 464
Resultat sjølvkost	-	-	-	-
Saldo utgåande balanse sjølvkostfond pr. 31.12				

NOTE 19 – SJØLVKOSTOPPSTILLING SLAMAVSKILJAR, SEPTIKTANKAR O.A. 2016
(Kostrafunksjon 354)

	Buds (end) 2017	Rekneskap 2016	Rev budsjett 2016	Rekneskap 2015
Direkte driftsutgifter	1 410 408	2 457 529	1 382 753	621 313
Henførbare indirekte driftsutgifter	118 603	24 000	116 277	132 276
Kalkulatoriske renteutgifter				
Kalkulatoriske avskrivingar				
Andre inntekter				
RENTEINNTEKTER bunde fond				
Gebyrgrunnlag	1 529 011	2 481 529	1 499 030	753 589
AVGIFTSPLIKTIGE EIGEDOMSAVGIFTER	-1 506 428	-1 458 140	-1 474 000	-1 447 502
Årets finansielle resultat	22 583	1 023 389	25 030	-693 913
AVSETNING TIL BUNDE FOND			3 590	693 600
BRUK AV BUNDE FOND	-22 583	-1 023 389	-28 620	
Resultat sjølvkost	-	-	-	-313
Saldo utgåande balanse sjølvkostfond pr. 31.12				

NOTE 20 – REKNESKAPSOVERSIKT KART OG OPPMÅLING
(Kostrafunksjon 303)

	Budsett (end)2017	Rekneskap 2016	Rev budsjett 2016	Rekneskap 2015
Direkte driftsutgifter	3 265 073	3 004 272	2 794 662	2 298 174
Henførbare indirekte driftsutgifter				
Kalkulatoriske renteutgifter				
Kalkulatoriske avskrivingar	120 000	177 988	120 000	118 315
Andre inntekter	-10 220	-287 804	-285 000	-496 797
RENTEINNTEKTER bunde fond				
Sum utgifter utenom gebyrinntekter	3 374 853	2 894 456	2 629 662	1 919 692
Avsetning til disposisjonsfond				
GEBYRINNTEKTER O.A.	-1 265 236	-837 651	-1 238 000	-1 293 812
Årets finansielle resultat	2 109 617	2 056 805	1 391 662	625 880

*) Beløp inkl. moms

NOTE 21 – REKNESKAPSOVERSIKT BYGGESAKSBEHANDLING OG EIGARSEKSJONERING (Kostrafunksjon 302)

	Budsett (end) 2017	Rekneskap 2016	Rev budsjett 2016	Rekneskap 2015
Direkte driftsutgifter	1 931 363	1 177 995	1 415 005	1 303 814
Henførbare indirekte driftsutgifter				
Kalkulatoriske renteutgifter				
Kalkulatoriske avskrivingar	120 000	213 831	125 000	122 091
Andre inntekter	-34 007	-102 382	-183 339	-351 103
RENTEINNTEKTER bunde fond				
Sum utgifter utenom gebyrinntekter	2 017 356	1 289 443	1 356 666	1 074 802
Avsetning til disposisjonsfond				
GEBYRINNTEKTER O.A.	-1 103 760	-1 112 046	-1 080 000	-1 482 855
Årets finansielle resultat	913 596	177 397	276 666	-408 053

*) Beløp inkl. moms

NOTE 22 – REKNESKAPSOVERSIKT PLANSAKSBEHANDLING 2016 (Kostrafunksjon 301)

	Budsjett (end) 2017	Rekneskap 2016	Rev. Budsjett 2016	Rekneskap 2015
Direkte driftsutgifter	3 364 350	3 164 869	4 299 529	5 383 154
Henførbare indirekte driftsutgifter			303 787	
Kalkulatoriske avskrivingar	670 000	662 878	670 000	668 339
Andre inntekter	-122 103	-244 098	-119 709	-1 915 304
RENTEINNTEKTER bunde fond				
Sum utgifter utenom gebyrinntekter	3 912 247	3 583 649	5 153 607	4 136 189
Avsetning til disposisjonsfond				
GEBYRINNTEKTER O.A.	-608 090	-447 271	-595 000	-451 343
Årets finansielle resultat	3 304 157	3 136 378	4 558 607	3 684 846

*) Beløp inkl. moms

NOTE 23 - SØRE SUNNMØRE LANDBRUKSKONTOR

Økonomisk oversikt drift Søre Sunnmøre Landbrukskontor Tall i 1 kroner	Regnskap 2016	Regulert budsjett 2016	Opprinnelig budsjett 2016	Regnskap 2015
DRIFTSINNTEKTER				
Brukerbetalinger	0	0	0	-895
Andre salgs- og leieinntekter	-28 034	-4 000	-4 000	-76 319
Overføringer med krav til motytelse	-3 080 242	-3 013 600	-3 013 600	-2 875 485
Rammetilskudd	0	0	0	0
Andre statlige overføringer	0	0	0	0
Andre overføringer	0	0	0	0
Inntekts- og formuesskatt	0	0	0	0
Eiendomsskatt verk og bruk	0	0	0	0
Eiendomsskatt annen fast eiendom	0	0	0	0
Andre direkte og indirekte skatter	0	0	0	0
Sum driftsinntekter	**-3 108 276**	**-3 017 600**	**-3 017 600**	**-2 952 700**
DRIFTSUTGIFTER				
Lønnsutgifter	1 768 936	2 008 200	2 008 200	1 803 604
Sosiale utgifter	450 685	577 900	577 900	398 245
Kjøp av varer og tjen. som inngår i komm. tjenesteprod.	364 208	404 500	404 500	381 358
Kjøp av tjenester som erstatter kommunens tjensteprod.	4 788	0	0	6 320
Overføringer	512 566	40 000	40 000	468 720
Avskrivninger	0	0	0	0
Fordelte utgifter	0	0	0	0
Sum driftsutgifter	**3 101 184**	**3 030 600**	**3 030 600**	**3 058 246**
Brutto driftsresultat	**-7 092**	**13 000**	**13 000**	**105 547**
EKSTERNE FINANSINNTEKTER				
Renteinntekter og utbytte	-7 541	-13 000	-13 000	-14 833
Gevinst finansielle instrumenter	0	0	0	0
Mottatte avdrag på lån	0	0	0	0
Sum eksterne finansinntekter	**-7 541**	**-13 000**	**-13 000**	**-14 833**
EKSTERNE FINANSUTGIFTER				
Renteutgifter og låneomkostninger	253	0	0	0
Tap finansielle instrumenter	0	0	0	0
Avdrag på lån	0	0	0	0
Utlån	0	0	0	0
Sum eksterne finansutgifter	**253**	**0**	**0**	**0**
Resultat eksterne finanstransaksjoner	**-7 288**	**-13 000**	**-13 000**	**-14 833**
Motpost avskrivninger	0	0	0	0
Netto driftsresultat	**-14 380**	**0**	**0**	**90 714**
BRUK AV AVSETNINGER				
Bruk av tidligere års regnskapsmessige mindreforbruk	-349 108	0	0	-89 146
Bruk av disposisjonsfond	-471 889	0	0	-420 500
Bruk av bundne fond	0	0	0	-19 322
Bruk av likviditetsreserven	0	0	0	0
Sum bruk av avsetninger	**-820 997**	**0**	**0**	**-528 968**
AVSETNINGER				
Overført til investeringsregnskapet	0	0	0	7 887
Avsatt til dekning av tidligere års r.messige merforbruk	8 478	0	0	0
Avsatt til disposisjonsfond	340 630	0	0	81 259
Avsatt til bundne fond	0	0	0	0
Avsatt til likviditetsreserven	0	0	0	0
Sum avsetninger	**349 108**	**0**	**0**	**89 146**
Regnskapsmessig mer-/mindreforbruk	**-486 269**	**0**	**0**	**-349 108**

Oversikt balanse Søre Sunnmøre Landbrukskontor Tall i 1 kroner	Regnskap 2016	Regnskap 2015
EIENDELER		
ANLEGGSMIDLER		
Faste eiendommer og anlegg	0	0
Utstyr, maskiner og transportmidler	0	0
Utlån	0	0
Aksjer og andeler	86 806	75 947
Pensjonsmidler	0	0
Sum anleggsmidler	**86 806**	**75 947**
OMLØPSMIDLER		
Kortsiktige fordringer	57 156	185 259
Premieavvik	0	0
Aksjer og andeler	0	0
Sertifikater	0	0
Obligasjoner	0	0
Kasse, postgiro, bankinnskudd	1 353 970	1 651 849
Sum omløpsmidler	**1 411 126**	**1 837 108**
Sum eiendeler	**1 497 932**	**1 913 055**
EGENKAPITAL OG GJELD		
EGENKAPITAL		
Disposisjonsfond	-400 001	-531 260
Bundne driftsfond	-158 345	-158 345
Ubundne investeringsfond	0	0
Bundne investeringsfond	0	0
Regnskapsmessig mindreforbruk	-486 269	-349 108
Regnskapsmessig merforbruk	10 859	8 478
Udisponert i investeringsregnskapet	0	0
Udekket i investeringsregnskapet	0	0
Likviditetsreserve	0	0
Kapitalkonto	-118 958	-108 099
Endring rekneskapsprinsipp AK (drift)	0	0
Endring rekneskapsprinsipp AK (investering)	0	0
Sum egenkapital	**-1 152 714**	**-1 138 334**
GJELD		
LANGSIKTIG GJELD		
Pensjonsforpliktelser	0	0
Ihendehaverobligasjonslån	0	0
Sertifikatlån	0	0
Andre lån	0	0
Sum langsiktig gjeld	**0**	**0**
KORTSIKTIG GJELD		
Kassekredittlån	0	0
Annen kortsiktig gjeld	-345 218	-774 720
Premieavvik	0	0
Sum kortsiktig gjeld	**-345 218**	**-774 720**
Sum egenkapital og gjeld	**-1 497 932**	**-1 913 055**
Ubrukte lånemidler	0	0
Andre memoriakonti	0	0
Motkonto for memoriakontiene	0	0
Sum memoriakonti	**0**	**0**

VEDLEGG REKNESKAPSOVERSIKTER

OVERSIKT OVER SAMLA DRIFTSINNTEKTER OG SAMLA DRIFTSUTGIFTER PÅ DEI ULIKE ANSVARSOMRÅDE SLIK DEI ER OPPSETT I BUDSJETTVEDTAK 2016

Konto		Rekneskap 2016	Rev.budsjett 2016	Avvik i kr
1	Utgifter	3 679 166	3 554 717	-124 449
2	Inntekter	-68 906	-41 196	27 710
1011	**Politisk leiing**	3 610 260	3 513 521	-96 739
1	Utgifter	33 080	-	-33 080
2	Inntekter	-5 671	-	5 671
1012	**Valg**	27 409	-	-27 409
1	Utgifter	145 435	-	-145 435
2	Inntekter	-113 653	-	113 653
1014	**Kommunereforma**	31 783	-	-31 783
1	Utgifter	1 665 559	2 947 809	1 282 250
2	Inntekter	-25 929	-37 923	-11 994
1221	**Rådmann/assisterande rådmann**	1 639 631	2 909 886	1 270 255
1	Utgifter	7 873	-	-7 873
1223	**Bulystprosjekt**	7 873	-	-7 873
1	Utgifter	66 769	-	-66 769
2	Inntekter	-7 983	-	7 983
1224	**Folkehelsekoordinator**	58 786	-	-58 786
1	Utgifter	873 943	902 029	28 086
2	Inntekter	-233 310	-256 008	-22 698
1226	**Innkjøp**	640 633	646 021	5 388
1	Utgifter	3 123 690	4 222 575	1 098 885
2	Inntekter	-836 219	-774 938	61 281
1231	**Servicetorget**	2 287 471	3 447 637	1 160 166
1	Utgifter	-	30 810	30 810
2	Inntekter	-	-60 000	-60 000
1233	**Alkoholpolitikk**	-	-29 190	-29 190
1	Utgifter	2 167 126	2 263 447	96 321
2	Inntekter	-162 903	-153 751	9 152
1241	**Dokumentsenter og politisk sekretariat**	2 004 222	2 109 696	105 474
1	Utgifter	4 182 483	4 776 995	594 512
2	Inntekter	-501 226	-491 880	9 346
1251	**Rekneskap**	3 681 256	4 285 115	603 859
1	Utgifter	1 369 453	1 399 471	30 018
2	Inntekter	-128 538	-117 464	11 074
1252	**Skatt**	1 240 915	1 282 007	41 092
1	Utgifter	3 639 177	3 698 933	59 756
2	Inntekter	-65 586	-54 761	10 825

1261	**Personal- og organisasjonsavd.**	3 573 591	3 644 172	70 581
1	Utgifter	1 541 521	1 541 897	376
2	Inntekter	-972 185	-810 569	161 616
1262	**Hovudtillitsvalde**	569 336	731 328	161 992
1	Utgifter	365 235	404 126	38 891
2	Inntekter	-	-2 357	-2 357
1263	**Hovudverombod**	365 235	401 769	36 534
1	Utgifter	1 451 559	1 527 087	75 528
2	Inntekter	-556 084	-180 168	375 916
1264	**Lærlingar**	895 475	1 346 919	451 444
1	Utgifter	2 131 243	2 383 790	252 547
2	Inntekter	-1 137 937	-1 048 274	89 663
1265	**Personal/org.avd. - Felleskostnader**	993 307	1 335 516	342 209
1	Utgifter	7 081 556	7 797 765	716 209
2	Inntekter	-1 801 059	-1 758 437	42 622
1271	**IKT**	5 280 497	6 039 328	758 831
1	Utgifter	7 052 961	7 025 000	-27 961
1281	**Overføring religiøse org.**	7 052 961	7 025 000	-27 961
1	Utgifter	436 436	455 680	19 244
2	Inntekter	-28 114	-2 574	25 540
1282	**Overføring revisjon m.m.**	408 322	453 106	44 784
1	Utgifter	1 358 413	1 298 136	-60 277
2	Inntekter	-262 435	-52 880	209 555
1283	**Overføring landbruk**	1 095 978	1 245 256	149 278
1	Utgifter	233 400	612 291	378 891
2	Inntekter	-200 000	-	200 000
1284	**Overføring andre**	33 400	612 291	578 891
1	Utgifter	648 000	800 000	152 000
2	Inntekter	-648 000	-800 000	-152 000
1285	**Overføring Næringsfondet**	-	-	-
1	Utgifter	35 704 143	34 000 000	-1 704 143
2	Inntekter	-35 704 143	-34 000 000	1 704 143
1286	**RDA**	-	-	-
1	Utgifter	321 410	398 299	76 889
2	Inntekter	-	-9 572	-9 572
1287	**Vest Kontroll IKS**	321 410	388 727	67 317
1	Utgifter	200 000	164 320	-35 680
2	Inntekter	-40 000	-	40 000
1288	**Hopp ID**	160 000	164 320	4 320
1	Utgifter	256 880	297 830	40 950
1290	**Destinasjon Ålesund og Sunnmøre**	256 880	297 830	40 950
1	Utgifter	451 152	410 800	-40 352
1291	**VTA tiltak (Furene og Ulshav)**	451 152	410 800	-40 352
1	Utgifter	-	150 000	150 000
2	Inntekter	-	-200 000	-200 000

1292	**Herøy Næringsforum**	-	-50 000	-50 000
1	Utgifter	225 339	195 130	-30 209
1293	**Interkommunalt Arkiv**	225 339	195 130	-30 209
1	Utgifter	161 659	195 130	33 471
2	Inntekter	-32 332	-	32 332
1294	**Interkommunal innkjøpsordning**	129 327	195 130	65 803
1	Utgifter	353 753	390 260	36 507
1295	**Interkommunal arbeidsgjevarkontroll**	353 753	390 260	36 507
1	Utgifter	973 459	1 006 460	33 001
2	Inntekter	-242 624	-280 000	-37 376
1296	**KS og OU**	730 835	726 460	-4 375
1	Utgifter	649 957	466 939	-183 018
2	Inntekter	-44 670	-	44 670
1298	**Krisesenter/ Overgrepsmottak**	605 287	466 939	-138 348
1	Utgifter	47 683 840	51 468 725	3 784 885
2	Inntekter	-1 081 998	-365 961	716 037
2121	**Barnehagar fellestenester**	46 601 842	51 102 764	4 500 922
1	Utgifter	8 235 664	8 605 838	370 174
2	Inntekter	-2 394 510	-2 395 429	-919
2131	**Myrsnipa barnehage**	5 841 154	6 210 409	369 255
1	Utgifter	4 727 101	4 422 686	-304 415
2	Inntekter	-1 108 120	-917 226	190 894
2141	**Bergslia barnehage**	3 618 982	3 505 460	-113 522
1	Utgifter	2 750 596	3 087 969	337 373
2	Inntekter	-672 470	-736 565	-64 095
2151	**Moltu barnehage**	2 078 126	2 351 404	273 278
1	Utgifter	3 827 065	3 796 552	-30 513
2	Inntekter	-952 760	-864 902	87 858
2161	**Leikanger barnehage**	2 874 305	2 931 650	57 345
1	Utgifter	15 426 765	20 165 417	4 738 652
2	Inntekter	-4 730 441	-8 699 267	-3 968 826
2221	**Ufordelt grunnskulen**	10 696 324	11 466 150	769 826
1	Utgifter	873 390	597 375	-276 015
2	Inntekter	-873 390	-600 000	273 390
2222	**Sjustjerna skule**	-	-2 625	-2 625
1	Utgifter	24 279 812	23 086 811	-1 193 001
2	Inntekter	-2 969 778	-2 581 972	387 806
2231	**Bergsøy skule**	21 310 034	20 504 839	-805 195
1	Utgifter	23 775 140	21 790 713	-1 984 427
2	Inntekter	-1 640 901	-488 070	1 152 831
2232	**Ytre Herøy ungdomsskule**	22 134 238	21 302 643	-831 595
1	Utgifter	6 046 366	5 529 365	-517 001
2	Inntekter	-583 557	-485 736	97 821
2241	**Nerlandsøy skule**	5 462 808	5 043 629	-419 179
1	Utgifter	17 205 277	15 897 511	-1 307 766

2	Inntekter	-2 819 576	-1 749 063	1 070 513
2251	**Einedalen skule**	14 385 701	14 148 448	-237 253
1	Utgifter	6 908 277	5 668 150	-1 240 127
2	Inntekter	-1 280 845	-495 068	785 777
2261	**Moltu skule**	5 627 432	5 173 082	-454 350
1	Utgifter	16 968 140	16 393 152	-574 988
2	Inntekter	-1 531 053	-671 587	859 466
2262	**Stoksund skule**	15 437 087	15 721 565	284 478
1	Utgifter	7 094 825	7 583 468	488 643
2	Inntekter	-801 285	-532 531	268 754
2264	**Leikanger skule**	6 293 540	7 050 937	757 397
1	Utgifter	4 248 049	3 896 863	-351 186
2	Inntekter	-2 668 507	-2 067 521	600 986
2271	**Vaksenopplæring**	1 579 542	1 829 342	249 800
1	Utgifter	1 500 116	2 190 000	689 884
2	Inntekter	-1 297 655	-2 190 000	-892 345
2272	**Opplæring EMA**	202 461	-	-202 461
1	Utgifter	3 892 316	4 015 858	123 542
2	Inntekter	-575 983	-498 215	77 768
2275	**PPT**	3 316 333	3 517 643	201 310
1	Utgifter	7 198 440	6 790 222	-408 218
2	Inntekter	-2 605 600	-2 434 369	171 231
2281	**Kulturskulen**	4 592 840	4 355 853	-236 987
1	Utgifter	1 674 529	1 657 478	-17 051
2	Inntekter	-19 936	-86 947	-67 011
3111	**Adm.leiing helseavdelinga**	1 654 593	1 570 531	-84 062
1	Utgifter	4 478 337	4 240 303	-238 034
2	Inntekter	-586 986	-393 358	193 628
3121	**Helsestasjon**	3 891 352	3 846 945	-44 407
1	Utgifter	637 024	875 836	238 812
2	Inntekter	-18 870	-4 117	14 753
3122	**Helsestasjon ungdom**	618 154	871 719	253 565
1	Utgifter	346 687	405 665	58 978
2	Inntekter	-184	-	184
3123	**Jordmorteneste**	346 503	405 665	59 162
1	Utgifter	11 939 727	8 011 891	-3 927 836
2	Inntekter	-2 757 623	-599 874	2 157 749
3131	**Legeteneste**	9 182 104	7 412 017	-1 770 087
1	Utgifter	2 558 264	2 482 199	-76 065
2	Inntekter	-1 060 907	-994 212	66 695
3132	**Legevakt Herøy og Sande**	1 497 357	1 487 987	-9 370
1	Utgifter	1 201 006	2 013 319	812 313
2	Inntekter	-37 886	-	37 886
3133	**Legeteneste Pleie- og omsorg**	1 163 120	2 013 319	850 199
1	Utgifter	5 302 123	5 505 028	202 905

2	Inntekter	-5 223 082	-5 425 026	-201 944
3134	**Herøy legesenter**	79 041	80 002	961
1	Utgifter	370 818	216 081	-154 737
2	Inntekter	-370 818	-207 400	163 418
3135	**Kompetanseprosjekt Geriatri**	-	8 681	8 681
1	Utgifter	2 946 502	2 057 513	-888 989
2	Inntekter	-2 775 399	-1 886 410	888 989
3137	**Myrvåg Legesenter**	171 103	171 103	-
1	Utgifter	2 641 053	2 657 997	16 944
2	Inntekter	-228 216	-217 924	10 292
3141	**Psykiatrisk teneste**	2 412 836	2 440 073	27 237
1	Utgifter	1 457 130	2 055 995	598 865
2	Inntekter	-205 846	-223 311	-17 465
3142	**Psykiatrisk kurs og dagsenter**	1 251 284	1 832 684	581 400
1	Utgifter	-	103 612	103 612
2	Inntekter	-	-18 657	-18 657
3143	**Psykiatriskulen**	-	84 955	84 955
1	Utgifter	2 193 166	2 532 451	339 285
2	Inntekter	-2 218	-698	1 520
3151	**Fysikalsk behandling, driftstilskot**	2 190 949	2 531 753	340 804
1	Utgifter	1 581 855	1 281 856	-299 999
2	Inntekter	-320 077	-83 881	236 196
3152	**Fysioterapi, pleie og omsorg**	1 261 778	1 197 975	-63 803
1	Utgifter	851 727	836 135	-15 592
2	Inntekter	-3 660	-2 599	1 061
3153	**Ergoterapi**	848 066	833 536	-14 530
1	Utgifter	5 695 764	5 534 638	-161 126
2	Inntekter	-1 742 621	-1 507 963	234 658
3216	**Administrasjon pleie og omsorg**	3 953 143	4 026 675	73 532
1	Utgifter	36 630	-	-36 630
2	Inntekter	-41 226	-	41 226
3217	**Sjustjerna - helse og omsorg**	-4 596	-	4 596
1	Utgifter	267 879	-	-267 879
2	Inntekter	-263 250	-	263 250
3218	**Bemanningsteam (Pleie- og omsorg)**	4 629	-	-4 629
1	Utgifter	10 301 528	7 063 038	-3 238 490
2	Inntekter	-1 954 099	-322 399	1 631 700
3221	**Heimesjukepleie Distrikt 1**	8 347 430	6 740 639	-1 606 791
1	Utgifter	2 128 255	2 611 102	482 847
2	Inntekter	-629 851	-1 084 937	-455 086
3222	**Heimehjelp Distrikt 1**	1 498 404	1 526 165	27 761
1	Utgifter	10 500 383	10 522 213	21 830
2	Inntekter	-521 296	-452 402	68 894
3231	**Heimesjukepleie Distrikt 2**	9 979 087	10 069 811	90 724
1	Utgifter	2 175 527	2 429 787	254 261

2	Inntekter	-601 219	-470 185	131 034
3232	**Heimehjelp Distrikt 2**	1 574 308	1 959 602	385 294
1	Utgifter	13 768 710	13 733 834	-34 876
2	Inntekter	-3 594 041	-3 112 883	481 158
3241	**Grøn avdeling**	10 174 669	10 620 951	446 282
1	Utgifter	15 460 397	14 745 166	-715 231
2	Inntekter	-4 755 342	-4 079 586	675 756
3242	**Raud avdeling**	10 705 055	10 665 580	-39 475
1	Utgifter	17 696 357	18 271 680	575 323
2	Inntekter	-3 622 732	-3 323 096	299 636
3243	**Blå avdeling**	14 073 625	14 948 584	874 959
1	Utgifter	7 350 054	7 063 905	-286 149
2	Inntekter	-1 560 039	-1 359 997	200 042
3244	**Gul avdeling**	5 790 015	5 703 908	-86 107
1	Utgifter	8 211 015	8 730 966	519 951
2	Inntekter	-2 079 420	-1 635 571	443 849
3245	**Kjøkken Herøy sjukeheim**	6 131 595	7 095 395	963 800
1	Utgifter	3 235 338	3 353 532	118 194
2	Inntekter	-1 022 609	-974 871	47 738
3246	**Interne servicetenester Herøy sjukeheim**	2 212 730	2 378 661	165 931
1	Utgifter	5 378	-	-5 378
2	Inntekter	-834	-	834
3247	**Eggesbøtun - heimesjukepleie**	4 545	-	-4 545
1	Utgifter	5 280	-	-5 280
2	Inntekter	-2 200	-	2 200
3248	**Eggesbøtun - heimehjelp**	3 080	-	-3 080
1	Utgifter	12 664 112	13 566 966	902 854
2	Inntekter	-3 112 050	-3 857 552	-745 502
3251	**Avdeling A - Omsorg**	9 552 062	9 709 414	157 352
1	Utgifter	8 273 102	8 684 492	411 390
2	Inntekter	-777 714	-751 360	26 354
3252	**Avdeling A - Heimesjukepleie**	7 495 388	7 933 132	437 744
1	Utgifter	1 849 761	2 136 862	287 101
2	Inntekter	-305 001	-366 237	-61 236
3253	**Avdeling A - Heimehjelp**	1 544 760	1 770 625	225 865
1	Utgifter	14 173 653	14 295 582	121 929
2	Inntekter	-3 034 614	-2 981 423	53 191
3254	**Avdeling B - Omsorg**	11 139 039	11 314 159	175 120
1	Utgifter	923 580	-	-923 580
2	Inntekter	-358 716	-	358 716
3255	**Kjøkken Myrvåg sjukeheim**	564 864	-	-564 864
1	Utgifter	1 521 334	1 303 290	-218 044
2	Inntekter	-301 086	-260 019	41 067
3256	**Interne servicetenester Myrvåg sjukeheim**	1 220 248	1 043 271	-176 977

1	Utgifter	1 749 119	1 622 043	-127 076
2	Inntekter	-64 227	-38 166	26 061
3311	**Administrasjon Bu- og habiliteringsavd.**	1 684 893	1 583 877	-101 016
1	Utgifter	2 027 858	2 178 301	150 443
2	Inntekter	-382 152	-641 732	-259 580
3321	**Herøy produksjon**	1 645 706	1 536 569	-109 137
1	Utgifter	930 965	1 226 410	295 445
2	Inntekter	-48 151	-66 670	-18 520
3322	**Herøy aktivitets- og treningssenter**	882 814	1 159 740	276 926
1	Utgifter	1 336 020	1 859 424	523 404
2	Inntekter	-409 025	-429 445	-20 420
3323	**Vaksenopplæring**	926 995	1 429 979	502 984
1	Utgifter	5 837 044	6 985 902	1 148 858
2	Inntekter	-1 078 062	-1 267 138	-189 076
3324	**Heimetenester/miljøarbeid**	4 758 982	5 718 764	959 782
1	Utgifter	18 674 388	18 212 924	-461 464
2	Inntekter	-7 949 470	-7 363 203	586 267
3331	**Nestunet**	10 724 918	10 849 721	124 803
1	Utgifter	8 756 627	9 467 264	710 637
2	Inntekter	-1 494 661	-1 261 504	233 157
3332	**Toftetunet/Myklebusttunet**	7 261 966	8 205 760	943 794
1	Utgifter	11 119 969	10 141 955	-978 014
2	Inntekter	-3 560 871	-3 250 219	310 652
3333	**Avlastninga**	7 559 098	6 891 736	-667 362
1	Utgifter	2 734 959	2 615 293	-119 666
2	Inntekter	-953 606	-933 972	19 634
3334	**Solheim**	1 781 353	1 681 321	-100 032
1	Utgifter	14 100 735	14 056 337	-44 398
2	Inntekter	-1 806 734	-1 251 313	555 421
3421	**Barnevernstenesta**	12 294 001	12 805 024	511 023
1	Utgifter	11 566 956	10 212 080	-1 354 876
2	Inntekter	-894 895	-1 023 043	-128 148
3811	**Sosialteneste**	10 672 061	9 189 037	-1 483 024
1	Utgifter	648 923	652 235	3 312
2	Inntekter	-305 019	-550 000	-244 981
3812	**Barnefattigdom**	343 903	102 235	-241 668
1	Utgifter	6 018 516	10 070 303	4 051 787
2	Inntekter	-10 805 443	-10 131 753	673 690
3851	**Flyktning**	-4 786 927	-61 450	4 725 477
1	Utgifter	1 539	-	-1 539
3861	**Bustadsosial teneste**	1 539	-	-1 539
1	Utgifter	915 000	-	-915 000
2	Inntekter	-915 000	-	915 000
3862	**KVIKK Herøy**	-	-	-
1	Utgifter	1 650 351	1 941 929	291 578

2	Inntekter	-167 993	-279 435	-111 442
4011	**Kulturkontoret**	1 482 357	1 662 494	180 137
1	Utgifter	290 857	263 397	-27 460
2	Inntekter	-5 355	-	5 355
4012	**Museer**	285 502	263 397	-22 105
1	Utgifter	160 818	-	-160 818
2	Inntekter	-160 818	-	160 818
4015	**Den kulturelle Spasserstokken**	-	-	-
1	Utgifter	933 521	1 012 805	79 284
2	Inntekter	-401 859	-434 739	-32 880
4021	**Frivillighetssentralen**	531 662	578 066	46 404
1	Utgifter	1 153 702	1 249 437	95 735
2	Inntekter	-176 095	-110 920	65 175
4031	**Fritidsklubb/Ungdomstiltak**	977 607	1 138 517	160 910
1	Utgifter	65 400	176 166	110 766
2	Inntekter	-1 048	-88 693	-87 645
4032	**Arrangement for ungdom**	64 352	87 473	23 121
1	Utgifter	79 658	264 254	184 596
2	Inntekter	-7 861	-19 904	-12 043
4033	**MOT**	71 796	244 350	172 554
1	Utgifter	2 640 337	3 256 914	616 577
2	Inntekter	-1 293 349	-1 796 076	-502 727
4041	**Kulturhus og idrettshall**	1 346 988	1 460 838	113 850
1	Utgifter	2 729 907	2 738 656	8 749
2	Inntekter	-306 103	-234 808	71 295
4051	**Bibliotek**	2 423 804	2 503 848	80 044
1	Utgifter	7 716 812	3 626 106	-4 090 706
2	Inntekter	-5 659 495	-3 011 863	2 647 632
4061	**Konserthus**	2 057 317	614 243	-1 443 074
1	Utgifter	3 463 739	4 073 427	609 688
2	Inntekter	-4 137 650	-3 732 904	404 746
4062	**Kino og kiosk**	-673 912	340 523	1 014 435
1	Utgifter	8 297 699	9 302 126	1 004 427
2	Inntekter	-3 330 834	-3 637 598	-306 764
5011	**Utviklingsavdelinga**	4 966 866	5 664 528	697 662
1	Utgifter	989 760	750 000	-239 760
2	Inntekter	-965 182	-750 000	215 182
5021	**Tiltakspakken - Fosnavåg nyskapingspark**	24 579	-	-24 579
1	Utgifter	1 082 272	968 000	-114 272
2	Inntekter	-1 109 822	-968 000	141 822
5022	**Tiltakspakken - andre tiltak Utviklingsavd.**	-27 550	-	27 550
1	Utgifter	10 035 099	9 305 342	-729 757
2	Inntekter	-485 187	-339 501	145 686
5061	**Brannvern**	9 549 911	8 965 841	-584 070

1	Utgifter	873 805	855 859	-17 946
2	Inntekter	-873 805	-855 859	17 946
5062	**Feiing**	-	-	-
1	Utgifter	136 210	1 176 263	1 040 053
2	Inntekter	-79 562	-1 023 247	-943 685
5111	**Administrasjon Anlegg og driftsavd.**	56 648	153 016	96 368
1	Utgifter	8 925	1 481 407	1 472 482
2	Inntekter	-575	-1 481 407	-1 480 832
5112	**Prosjektleiing Bygg**	8 350	-	-8 350
1	Utgifter	1 782 241	1 540 475	-241 766
2	Inntekter	-1 782 241	-1 540 475	241 766
5113	**Prosjektleiing anlegg / Infrastruktur / tettstatutv.**	-	-	-
1	Utgifter	2 316 916	2 030 530	-286 386
2	Inntekter	-948 587	-799 139	149 448
5121	**Veg- og gatelys**	1 368 329	1 231 391	-136 938
1	Utgifter	10 801 504	9 149 906	-1 651 598
2	Inntekter	-4 856 056	-3 738 364	1 117 692
5122	**Vegvedlikehald**	5 945 447	5 411 542	-533 905
1	Utgifter	704 989	720 787	15 798
2	Inntekter	-524 607	-1 140 614	-616 007
5123	**Hamner**	180 382	-419 827	-600 209
1	Utgifter	522 345	546 635	24 290
2	Inntekter	-522 345	-546 635	-24 290
5124	**MASKIN- OG UTSTYRSPARK**	-	-	-
1	Utgifter	756 530	750 892	-5 638
2	Inntekter	-120 122	-33 737	86 385
5125	**Idrett**	636 408	717 155	80 747
1	Utgifter	1 355 241	439 596	-915 645
2	Inntekter	-1 007 342	-94 411	912 931
5126	**Sentrum- og grøntanlegg**	347 899	345 185	-2 714
1	Utgifter	13 077 903	11 215 000	-1 862 903
2	Inntekter	-12 965 682	-11 215 000	1 750 682
5131	**Avløp**	112 221	-	-112 221
1	Utgifter	2 331 242	1 502 620	-828 622
2	Inntekter	-2 481 529	-1 502 620	978 909
5132	**Tømming av private slamavskiljarar**	-150 287	-	150 287
1	Utgifter	2 523 770	2 129 839	-393 931
2	Inntekter	-2 281 217	-3 489 004	-1 207 787
6011	**Adm. styring og leiing eigedom**	242 553	-1 359 165	-1 601 718
1	Utgifter	412 709	409 461	-3 248
2	Inntekter	-152 708	-122 627	30 081
6012	**Kantine**	260 000	286 834	26 834
1	Utgifter	16 762 150	10 813 110	-5 949 040
2	Inntekter	-6 192 249	-1 467 387	4 724 862

6021	**Kommunal drift**	10 569 900	9 345 723	-1 224 177
1	Utgifter	3 120 007	1 310 657	-1 809 350
2	Inntekter	-932 887	-261 885	671 002
6022	**Løpande drift**	2 187 120	1 048 772	-1 138 348
1	Utgifter	639 380	1 235 621	596 241
2	Inntekter	-9 901 737	-8 630 943	1 270 794
6023	**Kommunale utleigebustadar**	-9 262 357	-7 395 322	1 867 035
1	Utgifter	-5 537	-	5 537
2	Inntekter	99 963	-	-99 963
6024	**Skadesaker**	94 426	-	-94 426
1	Utgifter	6 966 788	5 129 341	-1 837 447
2	Inntekter	-2 715 707	-890 409	1 825 298
6031	**Vedlikehald og investeringstiltak**	4 251 080	4 238 932	-12 148
1	Utgifter	14 734 539	14 429 278	-305 261
2	Inntekter	-2 998 031	-1 360 994	1 637 037
6051	**Reinhald**	11 736 509	13 068 284	1 331 775
1	Utgifter	4 025 061	3 760 000	-265 061
2	Inntekter	-4 022 091	-3 760 000	262 091
6061	**Tiltakspakken**	2 971	-	-2 971
1	Utgifter	276 150	898 733	622 583
2	Inntekter	-3 110 727	-3 948 733	-838 007
7011	**Ø-hjelp**	-2 834 576	-3 050 000	-215 424
1	Utgifter	484 550	-	-484 550
2	Inntekter	-1 724 233	-	1 724 233
7012	**Vertskommunetilskot**	-1 239 683	-	1 239 683
1	Utgifter	32 065 581	34 100 149	2 034 568
2	Inntekter	-7 416 707	-8 407 619	-990 912
9011	**Renter/avdrag**	24 648 874	25 692 530	1 043 656
1	Utgifter	2 265 969	619 016	-1 646 953
2	Inntekter	-5 986 941	-4 098 328	1 888 613
9012	**Aktiv forvaltning**	-3 720 972	-3 479 312	241 660
2	Inntekter	-471 129 658	-468 720 000	2 409 658
9013	**Skatt og rammetilskot**	-471 129 658	-468 720 000	2 409 658
1	Utgifter	30 967 345	31 440 000	472 655
2	Inntekter	-35 125 841	-35 040 000	85 841
9014	**Avskrivingar**	-4 158 496	-3 600 000	558 496
1	Utgifter	1 776 437	1 332 735	-443 702
2	Inntekter	-1 492 951	-1 266 547	226 404
9015	**Husbanken**	283 486	66 188	-217 298
1	Utgifter	-18 443 790	-14 912 040	3 531 750
2	Inntekter	314 518	-	-314 518
9016	**Pensjon, diverse**	-18 129 272	-14 912 040	3 217 232
1	Utgifter	32 815 276	2 019 999	-30 795 277
2	Inntekter	-7 272 551		7 272 551
9017	**Interne Finansieringstransaksjonar**	25 542 725	2 019 999	-23 522 726

OVERSIKT OVER SAMLA DRIFTSUTGIFTER OG DRIFTSINNTEKTER PR FUNKSJON

Funksjon		Rekneskap 2016	Rev.budsjett 2016	Avvik i kr
	Utgifter	3 727 256	3 461 958	-265 298
	Inntekter	-182 166	-43 186	138 980
100	**Politisk styring og kontrollorganer**	3 545 091	3 418 772	-126 319
	Utgifter	782 566	853 979	71 413
	Inntekter	-614	-12 146	-11 532
110	**Kontroll og revisjon**	781 952	841 833	59 881
	Utgifter	40 447 941	43 713 568	3 265 627
	Inntekter	-8 632 189	-8 874 334	-242 145
120	**Administrasjon**	31 815 751	34 839 234	3 023 483
	Utgifter	1 616 574	-	-1 616 574
	Inntekter	-64 447	-	64 447
121	**Forvaltningsutg. i eigedomsforvaltning**	1 552 127	-	-1 552 127
	Utgifter	1 674 215	846 715	-827 500
	Inntekter	-270 803	-132 824	137 979
130	**Administrasjonslokaler**	1 403 413	713 891	-689 522
	Utgifter	-2 584 891	-14 942 850	-12 357 959
170	**Årets premieavvik**	-2 584 891	-14 942 850	-12 357 959
	Utgifter	4 418 549	4 462 315	43 766
171	**Amortisering av tidligere års premieavvik**	4 418 549	4 462 315	43 766
	Utgifter	42 810	-	-42 810
	Inntekter	-3 472	-	3 472
172	**Pensjon**	39 338	-	-39 338
	Utgifter	-9 816 527	-	9 816 527
173	**Premiefond**	-9 816 527	-	9 816 527
	Utgifter	65 707	-4 221 206	-4 286 913
	Inntekter	-60	-5 930	-5 870
180	**Diverse fellesutgifter**	65 647	-4 227 136	-4 292 783
	Utgifter	14 827 425	29 947 746	15 120 321
	Inntekter	-14 827 425	-10 133 195	4 694 230
190	**Interne serviceenheter**	-	19 814 551	19 814 551
	Utgifter	64 725 671	67 477 899	2 752 228
	Inntekter	-5 796 559	-5 028 379	768 180
201	**Førskole**	58 929 112	62 449 520	3 520 408
	Utgifter	105 002 042	104 965 282	-36 760
	Inntekter	-12 371 542	-11 961 915	409 627
202	**Grunnskole**	92 630 500	93 003 367	372 867
	Utgifter	3 173 956	4 984 843	1 810 887
	Inntekter	-375 273	-182 619	192 654
211	**Styrket tilbud til førskolebarn**	2 798 683	4 802 224	2 003 541
	Utgifter	7 044 861	7 946 287	901 426
	Inntekter	-3 396 580	-2 496 966	899 614

213	**Voksenopplæring**	3 648 280	5 449 321	1 801 041
	Utgifter	6 598 380	5 480 464	-1 117 916
	Inntekter	-5 375 068	-5 289 144	85 924
215	**Skolefritidstilbud**	1 223 313	191 320	-1 031 993
	Utgifter	1 759 592	1 299 126	-460 466
	Inntekter	-237 432	-190 618	46 814
221	**Førskolelokaler og skyss**	1 522 160	1 108 508	-413 652
	Utgifter	17 232 210	14 331 397	-2 900 813
	Inntekter	-1 577 424	-735 193	842 231
222	**Skolelokaler**	15 654 785	13 596 204	-2 058 581
	Utgifter	3 564 388	5 447 208	1 882 820
	Inntekter	-324 027	-1 089 442	-765 415
223	**Skoleskyss**	3 240 361	4 357 766	1 117 405
	Utgifter	479 913	1 651 670	1 171 757
	Inntekter	-99 708	-205 864	-106 156
231	**Aktivitetstilbud barn og unge**	380 205	1 445 806	1 065 601
	Utgifter	5 981 288	6 540 255	558 967
	Inntekter	-389 858	-43 685	346 173
232	**Forebygging, helsestasjons- og skolehelsetjeneste**	5 591 430	6 496 570	905 140
	Utgifter	831 898	1 188 868	356 970
	Inntekter	-535 245	-552 526	-17 281
233	**Annet forebyggende helsearbeid**	296 653	636 342	339 689
	Utgifter	8 795 299	10 193 137	1 397 838
	Inntekter	-2 873 275	-2 430 555	442 720
234	**Aktivisering og servicetjenester overfor eldre og funksjonshemmede**	5 922 024	7 762 582	1 840 558
	Utgifter	30 851 098	26 712 839	-4 138 259
	Inntekter	-13 738 860	-10 732 386	3 006 474
241	**Diagnose, behandling, re-/habilitering**	17 112 238	15 980 453	-1 131 785
	Utgifter	9 260 675	13 972 455	4 711 780
	Inntekter	-1 383 933	-1 728 342	-344 409
242	**Råd, veiledning og sosial forebyggende arbeid**	7 876 742	12 244 113	4 367 371
	Utgifter	2 168 110	1 313 444	-854 666
	Inntekter	-1 087 767	-72 000	1 015 767
243	**Tilbud til personer med rusproblemer**	1 080 343	1 241 444	161 101
	Utgifter	6 123 891	6 037 149	-86 742
	Inntekter	-732 380	-637 223	95 157
244	**Barneverntjeneste**	5 391 510	5 399 926	8 416
	Utgifter	2 364 923	2 196 129	-168 794
	Inntekter	298	-71 301	-71 599
251	**Barneverntiltak i familien**	2 365 221	2 124 828	-240 393
	Utgifter	5 606 152	6 090 035	483 884
	Inntekter	-1 074 047	-558 765	515 282
252	**Barneverntiltak utenfor familien**	4 532 105	5 531 270	999 165
	Utgifter	99 539 782	100 078 692	538 910

	Inntekter	-21 831 073	-22 605 823	-774 750
253	**Pleie, omsorg, hjelp og re-/habilitering i institusjon**	77 708 709	77 472 869	-235 840
	Utgifter	69 010 361	73 020 559	4 010 198
	Inntekter	-19 499 524	-14 805 120	4 694 404
254	**Kjernetjenester knyttet til pleie, omsorg, hjelp til hjemmeboende**	49 510 837	58 215 439	8 704 602
	Utgifter	269 542	898 733	629 191
	Inntekter	-3 110 724	-3 948 733	-838 009
256	**Akutthjelp helse- og omsorgstenesten**	-2 841 182	-3 050 000	-208 818
	Utgifter	14 399 776	9 965 941	-4 433 835
	Inntekter	-1 365 905	-866 142	499 763
261	**Institusjonslokaler**	13 033 871	9 099 799	-3 934 072
	Utgifter	13 206 446	6 356 227	-6 850 219
	Inntekter	-9 110 908	-8 632 253	478 655
265	**Kommunalt disponerte boliger**	4 095 538	-2 276 026	-6 371 564
	Utgifter	8 318 805	9 664 113	1 345 308
	Inntekter	-1 114 739	-1 721 732	-606 993
273	**Kommunale sysselsettingstiltak**	7 204 066	7 942 381	738 315
	Utgifter	1 981 131	2 675 118	693 987
	Inntekter	-505	-786	-281
275	**Introduksjonsordningen**	1 980 626	2 674 332	693 706
	Utgifter	441 327	882 832	441 505
	Inntekter	-163	-3 039	-2 876
276	**Kvalifiseringsprogrammet**	441 164	879 793	438 629
	Utgifter	6 034 240	4 260 475	-1 773 765
	Inntekter	-186 014	-272 400	-86 386
281	**Økonomisk sosialhjelp**	5 848 225	3 988 075	-1 860 150
	Utgifter	1 769 172	1 332 735	-436 437
	Inntekter	-1 495 691	-1 266 547	229 144
283	**Bistand til etablering og opprettholdelse av egen bolig**	273 482	66 188	-207 294
	Utgifter	35 958 675	34 160 000	-1 798 675
	Inntekter	-35 723 305	-34 000 000	1 723 305
285	**Tjenester utenfor ordinært kommunalt ansvarsområde**	235 369	160 000	-75 369
	Utgifter	3 827 747	5 273 316	1 445 569
	Inntekter	-691 369	-714 709	-23 340
301	**Plansaksbehandling**	3 136 378	4 558 607	1 422 229
	Utgifter	1 391 826	1 540 005	148 179
	Inntekter	-1 214 428	-1 263 339	-48 911
302	**Bygge- og delesaksbehandling og seksjonering**	177 397	276 666	99 269
	Utgifter	3 296 538	3 056 046	-240 492
	Inntekter	-1 239 733	-1 664 384	-424 651
303	**Kart og oppmåling**	2 056 805	1 391 662	-665 143
	Utgifter	125 152	50 000	-75 152
	Inntekter	-3 368	-	3 368

315	**Boligbygging og fysiske bomiljøtiltak**	121 784	50 000	-71 784
	Utgifter	259 823	-	-259 823
	Inntekter	-1 340 808	-	1 340 808
320	**Kommunal næringsvirksomhet**	-1 080 985	-	1 080 985
	Utgifter	3 321 108	2 330 219	-990 889
	Inntekter	-1 810 228	-2 400 000	-589 772
325	**Tilrettelegging og bistand for næringslivet**	1 510 880	-69 781	-1 580 661
	Utgifter	1 403 438	1 405 616	2 178
	Inntekter	-240 212	-6 333	233 879
329	**Landbruksforvaltning og landbruksbasert næringsutvikling**	1 163 226	1 399 283	236 057
	Utgifter	916 659	978 334	61 675
	Inntekter	-525 295	-1 141 033	-615 738
330	**Samferdselsbedrifter/transporttiltak**	391 364	-162 699	-554 063
	Utgifter	15 061 992	7 650 530	-7 411 462
	Inntekter	-2 495 015	-799 139	1 695 876
332	**Kommunale vegar, miljø og trafikksikkerh.,parkering**	12 566 977	6 851 391	-5 715 586
	Utgifter	1 863 477	576 107	-1 287 370
	Inntekter	-1 026 676	-94 411	932 265
335	**Rekreasjon i tettsted**	836 801	481 696	-355 105
	Utgifter	1 721 125	1 643 582	-77 543
	Inntekter	-1 030 127	-1 007 117	23 010
338	**Forebygging av branner og andre ulykker**	690 998	636 465	-54 533
	Utgifter	9 647 971	8 717 619	-930 352
	Inntekter	-328 865	-188 243	140 622
339	**Beredskap mot branner og andre ulykker**	9 319 106	8 529 376	-789 730
	Utgifter	-	5 000	5 000
345	**Distribusjon av vann**	-	5 000	5 000
	Utgifter	1 489 705	741 191	-748 514
350	**Avløpsrensing**	1 489 705	741 191	-748 514
	Utgifter	11 476 476	10 473 809	-1 002 667
	Inntekter	-12 965 682	-11 215 000	1 750 682
353	**Avløpsnett/innsamling av avløpsvann**	-1 489 207	-741 191	748 016
	Utgifter	2 481 529	1 502 620	-978 909
	Inntekter	-2 481 529	-1 502 620	978 909
354	**Tømming av slamavskillere, septiktanker o.l.**	-	-	-
	Utgifter	7 214	-	-7 214
	Inntekter	-7 214	-	7 214
355	**Innsamling av husholdningsavfall**	-	-	-
	Utgifter	134 670	46 570	-88 100
	Inntekter	-39 318	-46 547	-7 229
360	**Naturforvaltning og friluftsliv**	95 352	23	-95 329
	Utgifter	2 669 327	2 738 656	69 329
	Inntekter	-306 103	-234 808	71 295

370	**Bibliotek**	2 363 224	2 503 848	140 624
	Utgifter	4 429 148	4 213 427	-215 721
	Inntekter	-4 137 650	-3 732 904	404 746
373	**Kino**	291 497	480 523	189 026
	Utgifter	311 433	292 326	-19 107
	Inntekter	-7 004	-786	6 218
375	**Muséer**	304 429	291 540	-12 889
	Utgifter	242 215	1 163 863	921 648
	Inntekter	-	-176 773	-176 773
377	**Kunstformidling**	242 215	987 090	744 875
	Utgifter	1 372 393	1 427 111	54 718
	Inntekter	-166 722	-73 395	93 327
380	**Idrett**	1 205 671	1 353 716	148 045
	Utgifter	4 792 189	3 400 000	-1 392 189
	Inntekter	-1 936	-	1 936
381	**Kommunale idrettsbygg og idrettsanlegg**	4 790 253	3 400 000	-1 390 253
	Utgifter	6 960 616	6 790 222	-170 394
	Inntekter	-2 604 310	-2 434 369	169 941
383	**Musikk- og kulturskoler**	4 356 306	4 355 853	-453
	Utgifter	2 075 451	2 037 293	-38 158
	Inntekter	-276 934	-205 010	71 924
385	**Andre kulturaktiviteter og utgifter til kulturbygg**	1 798 517	1 832 283	33 766
	Utgifter	12 184 229	6 045 948	-6 138 281
	Inntekter	-7 153 471	-4 640 332	2 513 139
386	**Kommunale kulturbygg**	5 030 758	1 405 616	-3 625 142
	Utgifter	6 510 000	6 510 000	-
390	**Den norske kirke**	6 510 000	6 510 000	-
	Utgifter	542 961	515 000	-27 961
392	**Andre religiøse formål**	542 961	515 000	-27 961
	Utgifter	21 965	-	-21 965
	Inntekter	-3 489	-	3 489
393	**Kirkegårder, gravlunder og krematorier**	18 476	-	-18 476
	Inntekter	-260 045 749	-259 000 000	1 045 749
800	**Skatt på inntekt og formue**	-260 045 749	-259 000 000	1 045 749
	Inntekter	-216 564 539	-214 298 000	2 266 539
840	**Statlig rammetilskudd og øvrige generelle statstilskudd**	-216 564 539	-214 298 000	2 266 539
	Inntekter	-12 303 693	-9 923 400	2 380 293
850	**Generelt statstilskudd vedrørende flyktninger mv.**	-12 303 693	-9 923 400	2 380 293
	Inntekter	-35 125 841	-35 040 000	85 841
860	**Motpost avskrivninger**	-35 125 841	-35 040 000	85 841
	Utgifter	34 288 398	34 719 165	430 767
	Inntekter	-13 181 510	-12 505 947	675 563
870	**Renter/utbytte og lån**	21 106 888	22 213 218	1 106 330

	Utgifter	10 322 551	2 020 000	-8 302 551
	Inntekter	-7 272 551	-5 022 687	2 249 864
880	**Interne finansieringstransaksjoner**	3 050 000	-3 002 687	47 313
	Utgifter	22 492 725	-	-22 492 725
899	**Årets regnskapsmessige merforbruk/mindreforbruk**	22 492 725	-	-22 492 725

OVERSIKT SOM SYNER KORLEIS FORDELINGA ER PÅ DEI ULIKE HOVUDPOSTANE PER OMRÅDE (GRUNNSKULE, BARNEHAGE, UTVIKLINGSAVDELINGA O.S.V.)

Hovedpos	Hovedpos(T)	Rekneskap 2016	Revidert budsjett 2016	Avvik i kr
0	Lønn inkl.sosiale utgifter	2 781 918	2 869 560	87 642
1	Kjøp av varer /og tjenester som inngår i komm.egen	835 576	490 561	-345 015
3	Kjøp av tjenester som erstattar komm.egenproduksjo	27 879	-	-27 879
4	Overføringer til andre	212 308	194 596	-17 712
5	Finansieringsutgifter	-	-	-
6	Salsinntekter	-19 881	-	19 881
7	Refusjonar	-72 649	-41 196	31 453
8	Overføringer fra andre	-95 700	-	95 700
10	**Folkevalde**	3 669 451	3 513 521	-155 930
0	Lønn inkl.sosiale utgifter	2 323 851	3 489 137	1 165 286
1	Kjøp av varer /og tjenester som inngår i komm.egen	208 937	289 880	80 943
3	Kjøp av tjenester som erstattar komm.egenproduksjo	48 032	71 890	23 858
4	Overføringer til andre	33 326	-1 069	-34 395
6	Salsinntekter	-504	-	504
7	Refusjonar	-266 718	-293 931	-27 213
8	Overføringer fra andre	-	-	-
12	**Administrativ leiing**	2 346 923	3 555 907	1 208 984
0	Lønn inkl.sosiale utgifter	2 617 285	3 702 980	1 085 695
1	Kjøp av varer /og tjenester som inngår i komm.egen	422 622	499 257	76 635
3	Kjøp av tjenester som erstattar komm.egenproduksjo	-	30 810	30 810
4	Overføringer til andre	77 136	20 338	-56 798
5	Finansieringsutgifter	6 647	-	-6 647
6	Salsinntekter	-674 635	-115 000	559 635
7	Refusjonar	-77 136	-659 938	-582 802
8	Overføringer fra andre	-84 448	-60 000	24 448
13	**Servicetorget**	2 287 471	3 418 447	1 130 976

0	Lønn inkl.sosiale utgifter	1 627 671	1 635 688	8 017
1	Kjøp av varer /og tjenester som inngår i komm.egen	465 542	529 008	63 466
4	Overføringer til andre	73 912	98 751	24 839
6	Salsinntekter	-	-35 000	-35 000
7	Refusjonar	-162 903	-118 751	44 152
14	**Dokumentsenter og politisk sekretariat**	2 004 222	2 109 696	105 474
0	Lønn inkl.sosiale utgifter	5 049 360	5 586 438	537 078
1	Kjøp av varer /og tjenester som inngår i komm.egen	454 957	563 684	108 727
4	Overføringer til andre	47 618	26 344	-21 274
6	Salsinntekter	-370 504	-340 000	30 504
7	Refusjonar	-259 260	-269 344	-10 084
15	**Økonomiavdeling**	4 922 172	5 567 122	644 950
0	Lønn inkl.sosiale utgifter	6 772 877	6 858 651	85 774
1	Kjøp av varer /og tjenester som inngår i komm.egen	2 248 386	2 538 713	290 327
3	Kjøp av tjenester som erstattar komm.egenproduksjo	4 805	20 540	15 735
4	Overføringer til andre	102 668	137 929	35 261
6	Salsinntekter	-684 844	-620 200	64 644
7	Refusjonar	-1 997 616	-1 475 929	521 687
8	Overføringer fra andre	-49 332	-	49 332
16	**Personal- og organisasjon**	6 396 944	7 459 704	1 062 760
0	Lønn inkl.sosiale utgifter	2 323 528	2 300 281	-23 247
1	Kjøp av varer /og tjenester som inngår i komm.egen	1 718 673	2 115 868	397 195
3	Kjøp av tjenester som erstattar komm.egenproduksjo	1 517 016	1 794 415	277 399
4	Overføringer til andre	1 522 117	1 587 201	65 084
5	Finansieringsutgifter	221	-	-221
6	Salsinntekter	-145 600	-69 000	76 600
7	Refusjonar	-543 644	-577 437	-33 793
8	Overføringer fra andre	-1 111 815	-1 112 000	-185
17	**Informasjonsteknologi**	5 280 497	6 039 328	758 831
0	Lønn inkl.sosiale utgifter	5 705	44 760	39 055
1	Kjøp av varer /og tjenester som inngår i komm.egen	978 059	1 103 676	125 617
3	Kjøp av tjenester som erstattar komm.egenproduksjo	4 330 307	4 558 815	228 508
4	Overføringer til andre	25 267 966	22 659 024	-2 608 942
5	Finansieringsutgifter	18 444 924	19 500 000	1 055 076
6	Salsinntekter	-89 760	-7 074	82 686
7	Refusjonar	-516 870	-514 024	2 846
8	Overføringer fra andre	-34 702 912	-34 800 000	-97 088
9	Finansieringsinntekter	-1 892 776	-23 928	1 868 848
18	**Overføringar**	11 824 643	12 521 249	696 606
0	Lønn inkl.sosiale utgifter	19 614 731	20 419 619	804 888

1	Kjøp av varer /og tjenester som inngår i komm.egen	1 166 574	1 306 575	140 001
3	Kjøp av tjenester som erstattar komm.egenproduksjo	45 672 743	47 606 893	1 934 150
4	Overføringer til andre	492 606	2 048 683	1 556 077
5	Finansieringsutgifter	277 613	-	-277 613
6	Salsinntekter	-3 574 355	-3 500 400	73 955
7	Refusjonar	-1 636 748	-1 549 683	87 065
8	Overføringer fra andre	-748 755	-230 000	518 755
9	Finansieringsinntekter	-250 000	-	250 000
21	**Barnehagar**	61 014 409	66 101 687	5 087 278
0	Lønn inkl.sosiale utgifter	112 966 012	111 647 500	-1 318 512
1	Kjøp av varer /og tjenester som inngår i komm.egen	13 638 889	14 091 272	452 383
3	Kjøp av tjenester som erstattar komm.egenproduksjo	4 989 294	5 189 534	200 240
4	Overføringer til andre	2 598 374	1 281 599	-1 316 775
5	Finansieringsutgifter	1 224 343	1 395 000	170 657
6	Salsinntekter	-7 762 434	-7 498 500	263 934
7	Refusjonar	-9 879 719	-13 979 899	-4 100 180
8	Overføringer fra andre	-6 117 292	-2 015 000	4 102 292
9	Finansieringsinntekter	-619 127	-	619 127
22	**Grunnskular, PPT, Kultuskulen, m.m.**	111 038 341	110 111 506	-926 835
0	Lønn inkl.sosiale utgifter	28 737 868	31 622 939	2 885 071
1	Kjøp av varer /og tjenester som inngår i komm.egen	9 094 861	6 136 296	-2 958 565
3	Kjøp av tjenester som erstattar komm.egenproduksjo	11 329 381	10 886 405	-442 976
4	Overføringer til andre	4 305 532	2 344 056	-1 961 476
5	Finansieringsutgifter	813 041	-	-813 041
6	Salsinntekter	-9 086 449	-7 600 671	1 485 778
7	Refusjonar	-3 784 517	-3 387 656	396 861
8	Overføringer fra andre	-1 717 000	-200 000	1 517 000
9	Finansieringsinntekter	-830 476	-207 400	623 076
31	**Barn, familie og helse**	38 862 241	39 593 969	731 728
0	Lønn inkl.sosiale utgifter	119 185 580	120 706 445	1 520 865
1	Kjøp av varer /og tjenester som inngår i komm.egen	12 430 284	11 988 511	-441 773
3	Kjøp av tjenester som erstattar komm.egenproduksjo	1 915 040	292 216	-1 622 824
4	Overføringer til andre	2 493 111	1 059 881	-1 433 230
5	Finansieringsutgifter	220 022	-	-220 022
6	Salsinntekter	-18 342 407	-17 881 900	460 507
7	Refusjonar	-9 885 106	-8 658 581	1 226 525
8	Overføringer fra andre	-1 995 845	-	1 995 845
9	Finansieringsinntekter	-56 600	-	56 600
32	**Pleie. Og omsorgsavdelinga**	105 964 079	107 506 572	1 542 493
0	Lønn inkl.sosiale utgifter	47 350 517	49 193 353	1 842 836

1	Kjøp av varer /og tjenester som inngår i komm.egen	1 448 890	1 865 257	416 367
3	Kjøp av tjenester som erstattar komm.egenproduksjo	4 122 674	3 570 657	-552 017
4	Overføringer til andre	244 795	-319 751	-564 546
5	Finansieringsutgifter	74	-	-74
6	Salsinntekter	-477 289	-608 700	-131 411
7	Refusjonar	-2 808 373	-2 793 349	15 024
8	Overføringer fra andre	-12 654 561	-11 850 000	804 561
33	**Bu- og habiliteringsavdelinga**	37 226 726	39 057 467	1 830 741
0	Lønn inkl.sosiale utgifter	9 629 808	10 088 664	458 856
1	Kjøp av varer /og tjenester som inngår i komm.egen	553 538	470 670	-82 868
3	Kjøp av tjenester som erstattar komm.egenproduksjo	1 645 735	1 233 288	-412 447
4	Overføringer til andre	6 405 604	8 891 996	2 486 392
5	Finansieringsutgifter	916 248	250 000	-666 248
7	Refusjonar	-1 147 349	-878 996	268 353
8	Overføringer fra andre	-11 759 648	-10 473 400	1 286 248
9	Finansieringsinntekter	-13 361	-352 400	-339 039
38	**Sosial og flyktning**	6 230 576	9 229 822	2 999 246
0	Lønn inkl.sosiale utgifter	8 446 942	9 039 359	592 417
1	Kjøp av varer /og tjenester som inngår i komm.egen	7 978 169	7 227 794	-750 375
3	Kjøp av tjenester som erstattar komm.egenproduksjo	3 121 726	28 756	-3 092 970
4	Overføringer til andre	989 245	2 306 182	1 316 937
5	Finansieringsutgifter	349 020	1 000	-348 020
6	Salsinntekter	-10 588 891	-7 791 300	2 797 591
7	Refusjonar	-1 055 249	-1 603 042	-547 793
8	Overføringer fra andre	-564 589	-315 000	249 589
9	Finansieringsinntekter	-108 897	-	108 897
40	**Kulturavdelinga**	8 567 475	8 893 749	326 274
0	Lønn inkl.sosiale utgifter	6 598 371	7 637 519	1 039 148
1	Kjøp av varer /og tjenester som inngår i komm.egen	2 763 208	3 102 874	339 666
3	Kjøp av tjenester som erstattar komm.egenproduksjo	33 469	5 135	-28 334
4	Overføringer til andre	527 911	274 598	-253 313
5	Finansieringsutgifter	446 772	-	-446 772
6	Salsinntekter	-2 409 718	-2 923 000	-513 282
7	Refusjonar	-2 729 694	-2 307 598	422 096
8	Overføringer fra andre	-266 425	-125 000	141 425
50	**Utviklingsavdelinga**	4 963 895	5 664 528	700 633
0	Lønn inkl.sosiale utgifter	6 765 772	7 176 497	410 725
1	Kjøp av varer /og tjenester som inngår i komm.egen	8 967 684	10 256 066	1 288 383
3	Kjøp av tjenester som erstattar komm.egenproduksjo	9 729 453	2 831 234	-6 898 219

4	Overføringer til andre	2 376 866	768 955	-1 607 911
5	Finansieringsutgifter	5 945 346	8 039 952	2 094 606
6	Salsinntekter	-15 394 497	-15 567 743	-173 246
7	Refusjonar	-6 213 469	-6 037 879	175 590
8	Overføringer fra andre	-759 040	-	759 040
9	Finansieringsinntekter	-2 921 068	-28 620	2 892 448
51	**Anleggs- og driftsavdelinga**	8 497 046	7 438 462	-1 058 584
0	Lønn inkl.sosiale utgifter	8 491 049	8 322 187	-168 862
1	Kjøp av varer /og tjenester som inngår i komm.egen	1 167 703	1 161 654	-6 049
3	Kjøp av tjenester som erstattar komm.egenproduksjo	1 070 409	446 745	-623 664
4	Overføringer til andre	173 911	190 941	17 030
5	Finansieringsutgifter	5 833	39 674	33 841
6	Salsinntekter	-711 480	-680 000	31 480
7	Refusjonar	-359 965	-340 941	19 024
9	Finansieringsinntekter	-287 548	-174 419	113 129
55	**Brannvern og feiing**	9 549 911	8 965 841	-584 070
0	Lønn inkl.sosiale utgifter	22 931 827	24 720 539	1 788 712
1	Kjøp av varer /og tjenester som inngår i komm.egen	14 913 668	13 161 691	-1 751 977
3	Kjøp av tjenester som erstattar komm.egenproduksjo	8 468 658	338 910	-8 129 748
4	Overføringer til andre	2 731 258	2 477 574	-253 684
5	Finansieringsutgifter	142 381	-	-142 381
6	Salsinntekter	-13 446 980	-13 672 582	-225 602
7	Refusjonar	-15 515 867	-7 792 074	7 723 793
9	Finansieringsinntekter	-134 393	-	134 393
60	**Eigedomsavdelinga**	20 090 552	19 234 058	-856 494
0	Lønn inkl.sosiale utgifter	224 457	268 926	44 469
1	Kjøp av varer /og tjenester som inngår i komm.egen	25	544 925	544 900
3	Kjøp av tjenester som erstattar komm.egenproduksjo	536 215	77 025	-459 190
4	Overføringer til andre	3	7 857	7 855
7	Refusjonar	-56 727	-7 857	48 870
8	Overføringer fra andre	-4 778 233	-3 050 000	1 728 233
9	Finansieringsinntekter	-	-890 876	-890 876
70	**Ø- hjelp, mottak**	-4 074 259	-3 050 000	1 024 259
0	Lønn inkl.sosiale utgifter	-18 140 320	-14 912 041	3 228 279
1	Kjøp av varer /og tjenester som inngår i komm.egen	530 266	559 406	29 140
3	Kjøp av tjenester som erstattar komm.egenproduksjo	-272 975	-	272 975
4	Overføringer til andre	534 739	-947 506	-1 482 245
5	Finansieringsutgifter	98 795 107	74 922 687	-23 872 420
6	Salsinntekter	-206 310	-235 000	-28 690
7	Refusjonar	282 140	-82 494	-364 634

8	Overføringer fra andre	-473 851 993	-472 020 000	1 831 993
9	Finansieringsinntekter	-54 333 968	-50 217 687	4 116 281
90	**Skatt, ramme, finans, tilskot**	-446 663 314	-470 485 322	-16 269 321

Overskotet på kr 22.492.725,- er ein del av området skatt, ramme, finans, tilskot

HOVUDPOSTANE (TOTALT I HEILE ORGANISASJONEN OVERSIKT SOM SYNER KORLEIS FORDELINGA ER PÅ DEI ULIKE)

Hovedpos	Hovedpos(T)	Rekneskap 2016	Revidert budsjett 2016	Avvik i kr
0	Lønn inkl.sosiale utgifter	396 304 809	412 419 001	16 114 192
1	Kjøp av varer /og tjenester som inngår i komm.egen	81 986 509	80 003 638	-1 982 871
3	Kjøp av tjenester som erstattar komm.egenproduksjo	98 289 860	78 983 268	-19 306 592
4	Overføringer til andre	51 211 006	45 108 179	-6 102 827
5	Finansieringsutgifter	127 587 594	104 148 313	-23 439 281
	Utgifter	755 379 778	713 109 712	-34 717 379
6	Salsinntekter	-83 986 537	-79 146 070	4 840 467
7	Refusjonar	-58 687 440	-53 370 599	5 316 841
8	Overføringer fra andre	-551 257 587	-536 250 400	15 007 187
9	Finansieringsinntekter	-61 448 213	-51 895 330	9 552 883
	Inntekter	-755 379 778	-720 662 399	34 717 379

BALANSEREKNESKAP

Konto	Konto (T)	Rekneskap 2016	Rekneskap 2015
21000010	KASSAKONTO	50 504,00	65 217,00
21000060	LEGEKONTOR EGGESBØNES, KASSE	5 000,00	5 000,00
21000076	AKTIVITETSSENTERET-KONTORKASSE	1 200,00	1 200,00
21000077	HERØY PRODUKSJON - KONTORKASSA	8 850,00	5 765,00
21000091	KONTANTKASSE HERØY FOLKEBIBLIOTEK	717,00	249,00
21000210	BERGSØY SKULE KONTANTKASSE	2 047,00	-40,00
21000404	KONTANTKASSE FOSNAVÅG KINO	5 500,00	5 500,00
21000500	SERVICETORGET	2 736,00	2 142,00
21000545	FRITIDSKLUBBEN 13 - 16, KONTANTKASSA	600,00	600,00
21000546	KONTANTKASSE PU-KLUBBEN FOR FUNKSJONSHEM	300,00	300,00
21000560	FRIVILLIGHETSSENTRALEN	227,00	2 183,00
21020100	3909.07.50007 SPAREBANKEN MØRE	2 163 765,43	919 399,07
21020250	3624.08.88283 SPAREB.VEST/KOMM.FIN.	2 919 999,33	2 224 189,99
21020300	3910.17.92106 VILTFONDET I HERØY KOMM.	93 737,36	293 382,99
21020400	8647.11.04800 FOLIO - FOKUS BANK	40 682 704,03	43 319 429,19
21020404	8647.11.32960 VELFERD - REMITTERING	240 899,57	277 443,90
21020405	8647.11.04584 LINDORFF RENTER/AVDRAG	5 961 924,49	635 772,01
21020407	8647.11.04614 BET.TERMINAL KULTURHUSET	17 500 441,56	8 758 194,84
21020410	8647.11.04630 OCR - FOKUS BANK	28 636 559,89	11 769 533,00
21020425	8647.11.04657 BET.TERM. SERVICETORGET	32 000,05	9 755,00
21020430	8601.40.79205 PREPAID - SOSIAL-KORT	5 695,00	-
21020435	8647.11.04606 BET.TERM.HERØY LEGESENTER	687 630,97	284 618,47
21020440	8647.11.04797 BET.TERM.MYRVÅG LEGESENTER	86 979,35	227 657,35
21020470	8647.11.04622 RDA-MIDLAR (KOMP.ARB.GJ.AVG.)	23 406 517,97	4 733 893,99
21020471	8647.11.04649 RDA-MIDLAR - BADEANLEGG	16 292,15	15 959,69
21020477	8647.11.39361 HERØY PRODUKSJON BETALINGSTERM.	170 107,80	65 405,40
21020480	8647.11.04576 FORKONTO NAV	86 722,07	-1 113,27
21020490	8647.11.04770 TOPPRENTEKONTO	3 473 828,40	2 160 011,16
21020500	6566.05.01376 KREDITTKASSA FOL	7 990 527,67	6 112 675,20
21020570	6566.05.43532 RDA-MIDLAR (KOMP.ARB.GJ.AVG.)	9 977,03	9 935,68
21098400	8647.11.04665 SKATTETREKKONTO FOKUS	12 085 278,01	11 569 378,01
21310010	REFUSJON FRÅ NAV (sjukepengar)	597 277,00	920 186,00
21310011	REFUSJON FRÅ NAV (feriepengar)	928 209,00	1 051 096,00
21310900	OPPGJERSKONTO MOMSKOMPENSASJON	5 339 396,00	5 311 915,00
21314001	Inng.mva. VAR	-73 569,87	-24 603,90
21314002	Inng.mva. §11.2	-	16 825,61
21314010	REF.MOMSKOMPENSASJON INVESTERING	205 171,65	59 034,97
21314020	Ref MVA. kompensasjon drift	47 957,09	-81 744,26
21314080	GRUNNLAG MOMSKOMPENSASJON	1 047 800,04	-71 539,73
21375100	KUNDERESKONTRO	22 099 020,92	26 219 317,49
21375200	KOSTNADSFØRT TAP PÅ KRAV	-282 894,59	-240 394,50
21375281	NAV-KORT INTERIMSKONTO (AVSTEMMING)	22 434,72	-13 683,62
21375999	UIDENTIFISERTE INNBETALINGER	-	1 181,00

21475100	INTERIMSKTO. LØNSFORSKUDD	1 800,00	53 514,51
21620000	KORTSIKTIG FORDRING BANKAR	42 691,37	-
21638000	KORTSIKTIGE FORDRINGER,RENTER OBL.FOND	83 573,78	-
21650000	KORTS.FORDR.KOMMUNEFORVALTNINGEN	86 752,96	-204 933,00
21650250	BILLETTSAL KULTURHUSET - OPPGJØRSKONTO	-286 173,00	-98 325,02
21650251	BILLETTSAL KULTURHUSET - EBILLETTER	382 292,43	452 486,00
21650252	BILLETTSAL KULTURHUSET - KONTANT	2 622,64	71 742,98
21650253	BILLETTSAL KULTURHUSET - BANKTERMINAL	14 589,00	15 066,00
21650255	BILLETTSAL KULTURHUSET - VERDI/GAVEKORT	-294 902,00	-301 740,00
21663500	DIVERSE KORTSIKTIGE FORDR.STATEN	16 844 585,41	13 642 725,92
21675000	KORTSIKTIG FORDRING PRIVATE	2 688 292,32	2 488 252,52
21675100	KORTS.FORDR.VILTNEMNDA	-	73 675,04
21775601	KOMM.FAKT UNIQUE 2008/2009	48 251,50	48 251,50
21838359	SANDNES SPAREBANK - 567050	-	10 027 000,00
21838367	TRØGSTAD SPAREBANK 13/17	-	3 995 200,00
21838368	10699143 BUD, FRÆNA & HUSTAD SPAREBANK	5 031 000,00	4 948 000,00
21838369	10721442, TINN SPAREBANK	9 956 000,00	9 709 000,00
21838370	0727894 GRONG SPAREBANK	5 002 500,00	4 941 000,00
21838371	SANDNES SPAREBANK , N00010692924	16 040 000,00	7 896 000,00
21838372	10697600 SPAREBANK 1, BUSKERUD - VESTF.	3 017 700,00	2 972 100,00
21838373	NO0010763501 ASKIM OG SPYDBERG SPAREBANK	3 014 100,00	-
21838374	SPAREBANK 1 SR-BANK ASA (0010778483)	3 960 800,00	-
21838403	31479 DNB NOR ASA	1 092 372,00	920 471,60
21838837	3055501 NORDIC SEMICONDUCTOR	834 536,10	-
21838838	10215684 AKASTOR ASA	38 736,60	28 270,50
21838839	BMG173841013 BW LPG LIMITED	220 152,86	433 773,34
21838840	3106700 BIONOR PHARMA ASA	22 786,24	72 235,08
21838841	10593544 VARDIA Insurance Group	319 747,80	741 237,56
21838842	KYG7153K1085 PLCS POLARCUS	4 105,49	14 832,72
21838844	ODFJELL DRILLING LTD	136 416,15	38 865,00
21838845	10208051 AKER SOLUTIONS ASA	100 017,72	72 540,90
21838885	OPERA SOFTWARE 10040611	362 368,00	488 832,00
21838889	SEVAN DRILLING ASA - 001 0455793	102 287,50	60 025,00
21838892	0003028904 SCHIBSTED	367 025,75	537 228,90
21838893	10582521 GJENSIDIGE FORSIKRING ASA	1 137 262,50	1 159 125,00
21838895	6000009 SPAREBANK 1 SR-BANK	811 117,00	518 583,00
21838896	STOREBRAND - 3053605	465 986,32	352 240,84
21838897	NORWEGIAN AIR SHUTTLE - 0196140	947 604,00	1 034 488,00
21838898	SUBSEA 7 - KYG85 49PI081	-	603 677,70
21838901	ORKLA AS A-AKSJE VP.NR.373380.0(150699)	784 136,50	692 737,15
21838902	NORSK HYDRO VP.NR. 505260.5 (160699)	1 876 756,50	1 485 452,20
21838903	FRONTLINE - FRO - BMG36 82EI277	608 075,60	-
21838915	308900.5 FRED OLSEN ENERGY ASA	69 907,50	73 994,40
21838936	0063308 TELENOR ASA	1 489 242,50	1 671 482,50
21838942	0010096985 STATOILHYDRO ASA	-	865 200,00
21838946	SPAREBANKEN VEST (NO000 6000900)	2 012 568,75	968 475,00

21838947	6000801, SPAREBANK 1 NORD-NORGE	1 673 017,50	1 177 485,65
21838958	10208051 YARA INTERNATIONAL ASA	1 108 097,90	1 227 852,85
21838970	GOLDEN OCEAN GROUP LTD.BMG,4032A1045	271 459,95	150 213,60
21838975	SEADRILL LTD BMG79-45E1057	-	58 927,84
21838976	TREASURE ASA - NO0010763550	199 978,25	-
21838978	0112675 RENEWABLE ENERGY CO. REC	106 554,85	158 093,25
21838985	100120910 DEEP SEA SUPPLY PLC	103 950,00	111 300,00
21838989	MARINE HARVEST ASA 3054108	1 232 721,70	1 466 001,45
21838997	6390301 SPAREBANK 1 SMN	1 583 054,00	1 230 924,00
21838998	EMGS ASA 0010358484 ELEKTROMAGNETIC GEOSERVIC	11 793,75	17 337,96
21838999	3033102 KONGSBERG AUTOMOTIVE HOLDING	506 088,12	547 745,76
21914000	ARBEIDSGJ.AVG.PREMIEAVVIK PENSJON	3 576 639,12	3 895 539,24
21941000	PREMIEAVVIK PENSJON	25 366 234,84	27 627 937,84
22041000	KLP PENSJONSMIDLAR	586 431 299,00	559 869 720,00
22041100	SPK PENSJONSMIDLAR	86 766 246,00	106 352 191,00
22170104	LEIKANGER VASSVERK A/L	-	7 200,00
22170105	MOLTUSTRANDA VASSVERK A/L	3 600,00	3 600,00
22170106	STEMMEDALEN VASSVERK A/L	268 200,00	261 000,00
22170110	HERØY VASSLAG BA	353 350,00	353 350,00
22170114	LEIKANGER GRENDAHUS P/L	50 000,00	50 000,00
22170115	MOLTUSTRANDA GRENDAHUS	439 900,00	439 900,00
22170120	NORDØYVEGEN AS	5 000,00	5 000,00
22170121	HAREID FASTLANDSAMBAND AS	104 000,00	104 000,00
22170122	SANDE FASTLANDSSAMBAND AS	30 000,00	30 000,00
22170126	MURITUNET AS AKSJE	130 000,00	130 000,00
22170128	SUNNMØRSBADET AS	4 570 000,00	4 570 000,00
22170129	ANDEL STIFTINGA MARITIME NORDVEST	1 000,00	1 000,00
22170132	TUSSA KRAFT (SE-AKSJER)	55 192 000,00	55 192 000,00
22170133	TUSSA KRAFT AS	1 000 264,00	1 000 264,00
22170138	FURENE AS	187 981,00	187 981,00
22170144	AKSJER RUNDE MILJØBYGG AS	1 501 000,00	1 501 000,00
22170146	AKSJAR ROVDEFJORDBRUA AS	70 000,00	20 000,00
22170150	AS FOSNAVÅG KONSERTHUS - AKSJEKAPITAL	8 005 000,00	8 005 000,00
22170151	AKSJER KYSTVEGEN MÅLØY - FLORØ	15 000,00	15 000,00
22170600	EGENKAPITALTILSKOT KLP	15 749 574,60	14 094 327,60
22170601	EIGENKAPITALTILSKOT KLP - NTSS	12 940,00	12 940,00
22275000	HERØY SOGELAG	1 040 000,00	1 040 000,00
22275200	LINDORFF - KUNDESERVICE LÅNEADM.	47 600 574,36	47 171 045,09
22370011	REF. KVALSVIKØY VASSVERK	63 641,00	63 641,00
22370016	LEIKANGER VASSVERK	599 517,00	599 517,00
22370021	KYRKJELYDSHUS LEIKANGER SOKN UTLÅN	1 300 000,00	1 300 000,00
22370030	LÅN/FORSKOTTERING FRØYSTADTOPPEN	18 800 000,00	-
22375000	LÅN TIL SOSIALHJELP	315 432,36	700 273,74
22375001	MELLOMREKNINGSKONTO SOSIALE LÅN	-99 368,00	-106 173,18
22500000	RESERVESTRAUM - ETABLERING	893 895,45	1 338 201,45
22500062	INVENTAR LEIKANGER BARNEHAGE	52 957,00	63 548,00

22500101	KOPIMASKIN FELLESADMINISTRASJONEN	-	1,00
22500110	UTGREIING TILTAK INNEKLIMA	-	2,00
22500111	PLANLEGGING NYE BYGG	-	27 747,00
22500177	KONTORMØBLEMENT SERVICETORGET	105 596,41	118 795,41
22500178	TELEFONI HERØY RÅDHUS	1,00	1,00
22500179	MØBLAR MØTE/FELLESROM RÅDHUSET	1,00	1,00
22500180	EDB-FELLESADMINISTRASJONEN	6 368 590,43	6 152 448,43
22500181	IKT - Bil	1,00	1,00
22500183	BREIBANDINVESTERINGAR	956 065,00	1 154 473,00
22500184	DATAPROGRAM PLEIE- OG OMSORG	160 435,00	213 913,00
22500185	DATAPROGRAM SOSIALAVD.	-	2,00
22500186	RAPPORTERINGSYSTEM - PO	-	1,00
22500187	SERVER TIL UNDERVISNINGSSEKTOREN	514 763,50	763 826,50
22500189	NYTT JOURNALSYSTEM LEGETENESTA 2015	199 081,50	248 852,50
22500190	NØDNETTRADIOAR	75 346,00	94 182,00
22500195	INVESTERING SSIKT 2016-2019	1 154 324,00	-
22500201	PLAN 6-ÅRSTILB. GRUNNSKULEN	-	1,00
22500202	EVALUERING PROSJEKT SKULE/NÆRINGSLIV	-	1,00
22500204	PLANFRI KRYSSING FRØYSTADSKARET	9 207,00	24 518,00
22500205	REGULERING NÆRØYKRYSSET	3 119,00	6 238,00
22500206	UTGREIING/PLANPROSESS BERGSØY "SKULE BORGA"	20 820,00	38 593,00
22500210	INVENTAR/UTSTYR BASEROM YHU	1,00	1,00
22500211	INVENTAR YTRE HERØY UNGDOMSSKULE	216 121,00	63 253,00
22500212	INVENTAR INDRE HERØY UNGDOMSSKULE	172 083,00	76 683,00
22500215	INVENTAR NERLANDSØY SKULE	117 283,00	2,00
22500217	INVENTAR OG UTSTYR MYRSNIPA BARNEH.	48 288,00	72 430,00
22500218	UTELEIKEAPPARAT	78 932,00	116 633,00
22500219	INVENTAR EINEDALEN SKULE	1 656 706,85	2 025 972,85
22500221	DATASERVER BERGSØY SKULE/YHU	-	1,00
22500222	DATAUTSTYR BERGSØY 1 - 4 SKULE	-	1,00
22500223	NAV ETABLERING UTSTYR/INVENTAR	1,00	1,00
22500224	EDB EINEDALEN SKULE	-	1,80
22500225	MØBLAR - YTRE HERØY UNGD.SKULE	468 938,16	531 576,16
22500226	Inventar Leikanger skule	30 040,75	33 378,75
22500227	INVENTAR SKULEAVDELINGA	157 002,50	174 447,50
22500230	INVENTAR MOLTU SKULE	23 324,20	-
22500231	INVENTAR BERGSØY SKULE BORGA	14 007,00	-
22500250	LEIKANGER SKULE NYE LEIKEAPPARAT	885 419,98	992 480,98
22500251	MOLTU SKULE NYE LEIKEAPPARAT UTEOMRÅDE	460 995,75	517 424,75
22500252	BERGSØY SKULE NYE LEIKEAPPARAT UTEOMRÅDE	218 321,38	242 579,38
22500253	MYRSNIPA BARNEHAGE NYE LEIKEAPPARAT UTEOMRÅDE	501 242,00	165 500,00
22500254	YTRE HERØY UNGDOMSKULE NYE LEIKEAPPARAT UTEOMRÅDE	51 348,75	57 053,75
22500255	BERGSLIA BARNEHAGE NYE LEIKEAPPARAT UTEOMRÅDE	145 481,00	-
22500310	TELEFONSYSTEM HELSESENTER EGGESBØNES	1,00	1,00
22500311	TEKNISKE HJELPEMIDDEL HELSESENTER EGGESB	1,00	1,00
22500312	MEDISINSKTEKNISK UTST.HELSES.EGGESBØNES	1,00	1,00

22500313	DATA HELSESENTER EGGESBØNES	144 910,00	193 214,00
22500314	EDB OG VERKTØY/UTSTYR PÅBYGG HELSESENTER EGG.	63 932,50	95 899,50
22500315	UTSTYR FELLES LEGEVAKT HERØY OG SANDE	1,00	-11 140,00
22500316	EDB LEGEVAKT/HELSEKOTOR	-	1,00
22500318	INVENTAR PÅBYGG HERØY HELSESENTER	53 685,71	61 355,71
22500320	INVENTAR OG UTSTYR MYRVÅG LEGESENTER	382 532,51	457 037,51
22500340	MEDISINSK UTSTYR MYRVÅG SJUKEHEIM	1,00	1,00
22500350	UTSTYR/INSTRUMENT LEGEKONTOR EGGESBØNES	141 175,00	164 705,00
22500366	MUSIKKANLEGG (HERØY SJUKEHEIM)	1,00	1,00
22500367	UTSMYKKING (HERØY SJUKEHEIM)	1,00	1,00
22500368	NØKKELBOKSER (OPO)	-	1,00
22500371	UTSTYR SJUKEHEIMANE/MØBLAR OSPENESVEGEN	970 943,19	818 807,19
22500373	3 BILAR (PEUGEOT) HEIMESJUKEPLEIEN	-	1,00
22500374	INVENTAR OMSORGSBUSTADER MYRVÅG	1,00	1,00
22500375	UTSTYR KJØKKEN HERØY SJUKEHEIM	5 934,00	23 525,00
22500376	UTSTYR SKJERMA AVD. HERØY SJUKEHEIM	348 505,00	823 975,00
22500377	SIGNALANLEGG HERØY SJUKEHEIM	163 365,75	260 656,75
22500500	UTSTYR/INSTRUMENT MUSIKKBRAKKA V/KULTURHUSET	22 952,00	27 503,00
22500530	BILLETTSYSTEM HERØY KINO	-	1,00
22500531	UTSTYR HERØY KINO	-	1,00
22500533	EDB KULTURHUSET	-	1,00
22500534	VERNEDEKKE HERØYHALLEN M/HJELPEUTSTYR	69 837,00	104 755,00
22500535	HERØY KULTURHUS - LYD OG LYSANLEGG	823 710,75	1 063 540,75
22500536	HERØY KULTURHUS - DIGITALT KINOANLEGG	-	-1,00
22500537	INVENTAR/UTSTYR KULTURHUSET	205 378,00	161 076,00
22500540	TURKART YTRE SØRE SUNNMØRE	-	1,00
22500541	JEKTA "ANNA OLAVA"	245 586,00	280 671,00
22500542	DIV.UTSTYR/FOTBALLMÅL KUNSTGR.BANA	4 599,00	13 795,00
22500543	TRAKTOR TIL KUNSTGRASBANA	1,00	1,00
22500544	UTSTYR KUNSTGRASBANA	8 250,00	19 250,00
22500545	TRAKTOR MED KANTSLÅTTEUTSTYR	1,00	1,00
22500546	KROPSØVINGSUTSTYR I HERØYHALLEN	39 009,50	44 582,50
22500600	SCANNING AV BYGGESAKSARKIV	1 012 535,50	947 066,50
22500606	KARTVERK/REGULERING	150 407,00	180 489,00
22500607	MARINE GRUNNKART	428 190,75	420 488,75
22500608	NETTBASERTE KARTTENESTER	482 365,00	88 933,00
22500620	BILAR OG LIFT TIL EIGEDOMSAVDELINGA	1 167 658,00	1 325 126,00
22500621	OPEL VIVARO VAREBIL (UF 65192)	259 900,00	-
22500630	NY ARBEIDSBIL OPPMÅLING 2015 (UF68078)	241 029,00	227 000,00
22500640	NY BRANNBIL 2015	4 129 240,75	4 346 569,75
22500641	NY TANKBIL 2015	4 076 404,50	4 290 952,50
22500647	KOMMANDOBIL BRANNVESENET	366 812,00	458 516,00
22500648	UTRYKNINGSBIL BRANNVERNET	-	1,00
22500649	BRANNORDNING	-	1,00
22500650	BRANNBIL	270 000,00	300 000,00
22500651	BRANNVERNSAMARBEID	-	1,00

22500652	TRAKTOR/PICKUP	-	1,00
22500653	LASTEBIL (- DEL KLOAKK)	-	1,00
22500654	LASTEBIL - DEL KLOAKK	-	1,00
22500655	ARBEIDSBIL	-	1,00
22500657	PICK-UP "IZUZU" (KLOAKKDEL)	-	1,00
22500658	DRIFTSKONTROLLANLEGG - KLOAKK	1 576 680,20	1 664 273,20
22500659	DIVERSE UTSTYR BRANNVERN	763 748,10	846 801,10
22500660	LANDMÅLINGSKIKKERT (KLOAKK)	1,00	1,00
22500661	LEDNINGSKARTVERK VANN OG AVLØP	-	1,00
22500662	GPS/ORTOFOTO - DEL KLO	31 622,00	63 249,00
22500663	LASTEBIL (KJØPT 2010) VEDLIKEH.	283 462,00	422 259,00
22500664	LASTEBIL (KJØPT 2010) KLOAKK-DEL	223 018,00	332 181,00
22500665	SNØPLOG TIL LASTEBIL	97 165,00	113 360,00
22500666	LITEN LASTEBIL OG HJULLASTAR	378 527,00	473 159,00
22500667	KLOAKK-DEL LITEN LASTEBIL OG HJULLASTAR	297 201,00	371 500,00
22500668	MASKINER SILANLEGG GRØNHAUG	910 000,00	1 040 000,00
22500669	ARBEIDSBIL MED KRAN 2015 (UF 68588)	430 343,20	491 821,20
22500680	TRAKTOR (KJØPT 2014)	918 750,00	1 071 875,00
22500681	STRØAPPARAT 2014	268 499,00	302 062,00
22500682	NYPICK-UP "ISUZU" 2015	316 960,10	362 240,10
22500683	NY PLOG 2015(Stark UA-4800/2400H)	202 500,00	225 000,00
22500684	STICKSET 500 GRUNNENHET	535 500,00	595 000,00
22500700	EL - BIL LADESTASJON YTRE- OG INDRE HERØY	178 048,00	-
22500711	LV-SENTRALEN	-	1,00
22500801	EPORT - INTERNETTPORTAL	168 146,00	224 194,00
22600000	FISKARKVINNESTATUEN	206 000,00	216 000,00
22700001	EIGEDOMMEN GUDVANG	7 500,00	7 500,00
22700002	EIGEDOMMEN MYRVOLD	5 816,00	5 816,00
22700004	DOKTORBUSTAD EGGESBØNES	3 810,00	3 810,00
22700005	HERØY SJUKEHEIM	20 576 347,97	20 357 769,97
22700008	HERØY RÅDHUS	3 006 374,72	3 106 461,72
22700009	PLANLEGGING NY BRANNSTASJON YTRE	21 910,50	22 472,50
22700010	VERKSTAD, EGGESBØNES	1 699 390,80	1 722 872,80
22700011	TANNLEGEBUSTAD MYKLEBUST	1 170 000,47	1 210 321,47
22700012	NY SKJERMA SJUKEHEIMSAVDELING EGGESBØNES	24 573 709,80	25 172 210,80
22700018	OMSORGSBUSTADER EGGESBØNES	485 124,00	505 277,00
22700019	TUN I TUN	4 718 114,60	4 995 843,60
22700021	TENESTEMANNSBUSTAD MYKLEBUST	1 795 727,00	1 860 021,00
22700023	TENESTEMANNSBUSTAD STORNESET	84 233,00	23 899,00
22700024	HERØY GARD	325 970,00	325 970,00
22700025	HERØYSPEL, ANLEGG	57 648,50	96 617,50
22700026	BRU TIL HERØY GARD	204 684,00	204 684,00
22700027	BMX/SKATEPARK VED KULTURHUSET	508 875,00	540 250,00
22700028	PLANLEGGING OMR.VARMTVASSBASENGET	-	1,00
22700029	IDRETTSHALL KULTURHUS	11 294 649,78	11 418 232,78
22700030	PARKERINGSPLASS KULTURHUSET	207 491,00	225 712,00

22700031	PLANLEGGING BADELAND/KULTURHUS	-	727 856,00
22700032	MUSIKKBRAKKE VED HERØY KULTURHUS	385 169,00	410 847,00
22700033	HEID TURLØYPE	4 180 814,54	4 290 882,54
22700034	RØYRA BALLBINGE	364 493,00	387 830,00
22700035	KUNSTGRASBANE LEIKONG	2 288 694,65	2 480 650,65
22700036	SANDHANDBALLBANE VED KULTURHUSET	323 591,25	342 974,25
22700037	EIGEDOMMEN SPENNING	1,00	1,00
22700038	BERGSØY KUNSTGRASBANE (KGB)	2 827 658,39	3 935 866,39
22700039	AKTIVITETSPARK VED HERØY KULTURHUS	948 095,00	1 045 574,00
22700040	AURSNES PLANTEFELT	3 600,00	3 600,00
22700041	BØE LÆRARGARD PLANTEFELT	500,00	500,00
22700042	EIGEDOMMEN LEIKONGSÆTER PLANTE	500,00	500,00
22700043	HAVILA STADION FOSNAVÅG	9 602 191,50	10 386 309,50
22700044	KVALSUND HAMN	133 774,00	133 774,00
22700045	PARKEN I FOSNAVÅG	453 460,33	453 460,33
22700046	KVALSVIK HAMN	57 720,00	57 720,00
22700047	TRIBUNE HAVILA STADION FOSNAVÅG	6 132 916,74	6 455 701,74
22700049	JACOBSENGARDEN	-	19 860,00
22700050	MOLTU BARNEHAGE	1 929 419,00	1 988 259,00
22700051	BERGSØY BARNEHAGE	4 026,00	-
22700053	ARKIOLOGISK REGISTRERING RUNDE HAMN	22 098,00	22 941,00
22700054	REMØY HAMN	1,00	1,00
22700055	TOFTESTØDA FRILUFTSOMRÅDE	35 136,00	35 136,00
22700056	MYRVÅG SJUKEHEIM	34 071 948,38	35 414 125,38
22700057	GARASJE SOLHEIM PRESTEGARD	12 566,00	12 566,00
22700058	NERLANDSØY BARNEHAGE	37 675,00	37 675,00
22700059	BETJENINGSBUSTADEN, EGGESBØNES	62 699,00	76 954,00
22700061	FISKERIKAI FOSNAVÅG	2 652 103,00	2 783 424,00
22700062	LEIKANGER BARNEHAGE	17 816,00	17 816,00
22700063	NY PRESTEBUSTAD	421 145,00	421 145,00
22700064	HAMN LEINEVIKA	801 420,50	849 531,50
22700065	FOSNAVÅG HAMN	1 106 602,75	953 461,75
22700067	MYKLEBUSTTUNET	673 273,00	969 091,00
22700068	NESTUNET	5 846 103,00	6 329 146,00
22700069	BUST.SOSIALE FORM.-YTRE HERØY	20 522 789,00	21 153 304,00
22700070	BUST.SOSIALE FORM. INDRE HERØY	20 337,00	21 063,00
22700071	TOFTETUNET	2 100 755,57	2 453 633,57
22700072	OMSORGSBUSTAD MYRVÅG	16 081 206,59	16 677 323,59
22700073	TROLLDALEN FLYKTNINGEBOLIG	1 263 070,48	1 330 689,48
22700074	SOLBERG TERASSE	820 903,00	856 720,00
22700075	MYRSNIPA BARNEHAGE	6 464 595,00	6 682 322,00
22700076	BERGSLIA BARNEHAGE	825 589,00	878 092,00
22700077	SJUKEHEIMSOMRÅDE EGGESB.,GRUNN	383 354,00	383 354,00
22700078	NYTT PSYKIATRISK DAGSENTER	2 328 258,00	2 399 032,00
22700079	NY BARNEHAGE I INDRE HERØY - PLANL.	1 804 453,02	1 852 340,02
22700081	FLYKTNINGEBUSTAD FRØYSTAD	1 478 001,00	1 701 820,00

22700083	FLYKTNINGEBUSTAD KLEIVA SEKSJON I	-	1,00
22700084	KUNSTGRASBANE - IDRETTSPLASS TJØRVÅG	2 027 878,00	2 468 449,00
22700085	Flyktningebustadar Bendal	1 250 626,00	1 301 667,00
22700086	FLYKTNINGEBUSTAD HULDAL	-	-1,00
22700088	RUNDE TOALETTANLEGG/SERVICEANLEGG	12 553,00	12 553,00
22700089	BUSTADSEKSJON EVANGERHUSET	713 465,00	736 480,00
22700090	BUSTAD KVERNTURN, TJØRVÅG	1 953 945,00	2 015 006,00
22700092	BARSTADHUSET	1 395 314,00	1 436 353,00
22700093	4-MANNS-BUSTAD VALVEGEN	4 780 769,00	4 921 380,00
22700094	(10 STK.) ELDREBUST./OMSORGSBUST. (ospenesveien)	23 493 401,00	24 033 040,00
22700095	BUSTADAR UNGE FUNKSJONSHEMMA	19 702 290,21	20 217 694,21
22700096	PSYKIATRIBUSTADER MYKLEBUST	396 914,79	396 914,79
22700097	OMSORGSBUSTADAR OG BASE HEIMETENESTER	33 569 334,34	11 500 662,34
22700098	INDUSTRIVEGEN 19 (DRAGSUNDBYGG)	5 270 423,69	-
22700100	BYUTVIKLING FOSNAVÅG - SENTRUMSTILTAK	993 520,00	-
22700150	OMSORGSBUSTADER HOLMSILD	8 439 185,00	8 779 876,00
22700152	PARKERINGSPLASSAR HOLMSILD	1,00	1,00
22700154	UTEOMRÅDE HOLMSILD	4 317 300,00	4 488 235,00
22700155	STEINMUR VED FOSNAVÅG GJESTEBRYGGE	1 301 559,00	1 345 937,00
22700157	FOSNAVÅG BRYGGE UTEOMRÅDE	7 156 370,00	7 376 682,00
22700158	KAI VED STRANDTEIGEN	5 366 342,87	5 487 117,87
22700159	UTEOMRÅDE ØVRE FOSNAVÅG	11 082 938,00	11 374 594,00
22700160	ALMENNINGEN (YTRE)	227 403,00	173 633,00
22700201	NERLANDSØY SKULE	2 445 401,75	2 550 108,75
22700202	TURNBASSENG NERLANDSØY	377 308,00	389 379,00
22700217	INVENTAR OG UTSTYR Myrsnipa barnehage	18 793,00	37 582,00
22700278	HERØY RESURSSENTER	39 000,00	40 000,00
22700311	HELSESENTER EGGESBØNES	36 241 493,96	37 081 887,96
22700312	FRISTAD-BYGGET GNR. 45, BNR.47 OG 71	13 139 033,34	13 358 584,34
22700377	HERØY DAGSENTER	1 325 542,00	1 372 788,00
22700390	KVALSVIK SKULE	127 447,00	127 447,00
22700399	BALLBINGE BERGSØY SKULE	586 951,00	623 542,00
22700400	HEISANLEGG BERGSØY SKULE	230 611,00	307 482,00
22700401	BERGSØY SKULE	4 807 298,15	3 596 762,15
22700402	BERGSØY 1 - 4 SKULE BLÅHAUGEN)	17 460 480,55	18 042 843,55
22700403	LEIKEPLASS BERGSØY SKULE - BORGA	573 850,50	589 359,50
22700404	LEIKEPLASS BERGSØY SKULE BLÅHAUGEN	584 481,00	-
22700405	REMØY SKULE	-	47 576,00
22700406	UTEOMRÅDE REMØY SKULE	777 352,00	729 776,00
22700407	LEIKEPLASS STOKSUND SKULE	411 003,50	422 111,50
22700408	FRØYSTAD SKULE	1 374 238,22	1 374 238,22
22700410	PAVILJONGBYGG NERLANDSØY SKULE (Flytta frå Leine))	286 229,00	298 708,00
22700412	BALLBINGE MOLTU	384 706,00	397 116,00
22700413	MOLTU SKULE	833 146,63	741 726,63
22700414	SKULE I NÆRØYMARKA	84 350 619,41	87 528 133,41
22700415	IDRETTSHALL VED EINEDALEN SKULE	76 750,00	78 750,00

22700416	BALLBINGE LEIKONG	284 182,00	294 332,00
22700417	MYRVÅG SKULE	791 577,00	791 577,00
22700418	LEIKANGER SKULE	18 579 850,37	1 101 630,37
22700420	YTRE HERØY UNGDOMSSKULE	10 529 991,93	10 926 384,93
22700421	INDRE HERØY UNGDOMSSKULE	14 838 242,17	15 322 287,17
22700422	BALLBINGE MYRVÅG	479 722,00	494 519,00
22700423	TURLYSLØYPE LEIKONGSÆTRA	980 158,00	1 009 588,00
22700424	VIKETOPPEN BALLBINGE	390 887,00	402 384,00
22700425	BALLBINGE NÆRLANDSØY	542 232,00	575 833,00
22700426	TENNISFLATA VED KULTURHUSET	315 105,97	323 621,97
22700427	LEIKEPLASS EINEDALEN SKULE	97 279,00	-
22700428	EINEDALEN SKULE BASKETBALLBANE	574 435,63	589 164,63
22700429	LEIKEPLASS HULDAL	117 640,25	121 044,25
22700500	ARKOLOGISK UTGRAVING	-	62 608,00
22700501	ARKIOLOGISK UTGR. INDRE BERGSØY	-	157 904,00
22700502	ARKIOLOGISK UTGR. NÆRØYKRYSSET	32 168,00	36 763,00
22700752	KAIANLEGG MJØLSTEINNESET	10 029 812,50	10 526 037,50
22700753	VEG TIL MJØLSTADNESET	1 246 790,00	1 297 034,00
22750000	KOMMUNALE VEGAR	7 958 896,07	8 232 975,07
22750002	VEG MOLTU GRAVPLASS	657 510,00	685 885,00
22750050	DELTAKING I UTBYGGING AV BADELAND	-	2 083 947,00
22750100	GRUNNKJØP GANG/SYKKELV.LEIK/KL	33 682,00	33 682,00
22750101	GANGVEG KYRKJA/SKULEN	252 846,87	263 789,87
22750102	AKSJON SKULEVEG	212 266,09	223 155,09
22750103	TILSK. GANG/SYKKELVEG TUFTANE/KVALNESET	229 500,00	240 750,00
22750104	OMLEGGING LISJEBØVEGEN VED KYRKJA	2 298 368,00	2 386 515,00
22750105	KOMMUNAL VEG FLUSUND	26 200,00	27 200,00
22750106	GRUNNKJØP EGGESBØNES (Gnr 38 bnr 1/292)	4 125 525,00	-
22750200	VEG TIL SUNNMØRE SJØPRODUKTER	163 734,49	172 155,49
22750299	VEG VIKE	571 628,00	591 340,00
22750300	GANG- OG SYKKELVEG, EGGESBØNES	2 686 162,00	2 782 688,00
22750301	VEG VIKE - TOFTEDAL	1 661 174,00	225 120,00
22750302	GANG - SYKKELVEG NYGJERDE - MOLTU SKULE	571 014,00	590 659,00
22750303	BRU TIL BONDESTOKSUND	1 353 691,00	1 395 962,00
22750304	GANG OG SYKKELVEG MOLTU/STOKSUND	28 764,00	29 521,00
22750305	KRYSSINGSPUNKT VED MOLTU SKULE	230 762,44	236 679,44
22750306	NY UTVIDA BRU OG STEINFYLLING TIL VÅGSHOLMEN	30 000,00	-
22750307	NØRVÅG OPPGRADERING OG ETABLERING AV FORTAU M.M	30 000,00	-
22750350	LISJEBØVEGEN 2. BYGGESTEG	952 525,00	994 470,00
22750351	FELLESAVKØYRSLE FA1 BENDAL	102 802,00	106 897,00
22750352	VEG 7 I BERGSLIA	1 375 096,00	1 418 161,00
22750354	VEG SKARABAKKEN	48 250,00	37 500,00
22750355	VEGARM MYKLEBUST - CAMPUS	25 662 766,42	26 272 248,42
22750356	VEGARM LISJEBØVEGEN CAMPUS	5 383 703,00	5 521 786,00
22750357	VEG OVER KLEPPEÅSEN	1 693 081,33	1 736 493,33
22750400	FYLKESV./GANG OG SYKKELVEG ØYRANE	660 750,00	690 750,00

22750401	BLANKHOLMHJØRNET V SPAREBANKEN	223 662,00	231 375,00
22750402	OMLEGGING AV FYLKESVEG 20 VED FRIKYRKJA	1 654 230,00	1 716 883,00
22750403	LISJEBØVEGEN GANGVEG/TRAFIKKTRYGGING	243 145,00	252 426,00
22750404	RASSIKRING/UTVIDING VEG NØRVÅG	719 781,00	744 723,00
22750405	FYLKESV.18 LEINE - REMØYHOLM	103 440,00	106 825,00
22750406	VEG VOLDSUND TIL FYLKESVEG	314 060,00	324 191,00
22750407	NY INNFARTSVEG FOSNAVÅG	344 540,00	355 307,00
22750408	INFRASTRUKTUR MYKLEBUSTVATNET	4 401 317,90	4 533 451,90
22750410	ASFALTERING SØRLIA UTBYGGINGSOMRÅDE	149 994,00	154 280,00
22750411	RASSIKRING I VIKANE	339 410,83	348 576,83
22750412	RASSIKRING I HULDAL	351 169,00	63 072,00
22750415	MYRABEKKEN FLOMSIKRING	119 516,00	-
22750500	TILKOMSTVEG MJØLSTADNESET	8 887 269,50	9 211 866,50
22750600	FYLKESVEG FRØYSTAD, KOMM.DEL	434 299,00	449 802,00
22750601	RASSIKRING VED GOKSØYRTUNELLEN	318 000,00	333 000,00
22750602	SKULEVEG LEINE	670 668,00	698 357,00
22750603	NY TILKOMSTVEG BØ SKULE	189 283,00	195 973,00
22750604	VEG 3 I DRAGSUND	620 034,00	641 414,00
22750605	INDUSTRIVEG - DRAGSUND INDUSTRIOMRÅDE	1 320 965,00	1 358 975,00
22750606	GANGVEG REMØY "SJØVEGEN"	493 095,00	507 345,00
22750607	LEIKANGER SKULE, TILKOMST,PARKERING,SNUPL.	1 938 997,75	290 171,75
22750700	VEGLYS BUHOLMLINJA	1,00	1,00
22750701	YMSE VEGLYSANLEGG	2 184 001,50	2 443 353,50
22750702	VEGLYS FRØYSTADSKARET-FRØYSTADKRYSSET	39 110,00	57 731,00
22750703	VEGLYS DRAGSUND (TRAFIKKTRYGGINGSMIDL.)	761 345,00	806 130,00
22750704	VEGLYS SKULEOMRÅDE BERGSØYA (TRAFIKKTR.TILTAK)	124 495,50	131 047,50
22750705	INTENSIVBELYSNING FV 654 HJELMESETH (TRAFIKKTR.TILTAK)	100 181,75	29 243,75
22750706	TRAFIKKTRYGGING 2015	93 418,00	98 335,00
22750707	TRAFIKKTRYGGINGSTILTAK I YSTE SÆVIKANE	103 271,00	-
22750710	PARKERINGSPLASS FOSNAVÅGPARKEN	376 379,00	468 396,00
22750711	PARKERINGSPLASS EIDET (MULEVIKA)	121 163,00	136 135,00
22750712	PARKERINGSANLEGG STRANDG	98 016,00	106 927,00
22750713	GNR 34, BNR 81 OG 238 I FOSNAVÅG	1 987 364,00	1 987 364,00
22750714	PARKERINGSANLEGG BAK RÅDHUSET	2 226 766,26	1 081 129,26
22750715	INFRASTURKTUR NYTT HOTELL FOSNAVÅG	65 096,00	66 898,00
22750716	PARKERINGSPLASSAR FOSNAVÅG PARKERING	20 352 148,00	21 482 823,00
22750717	UTOMHUSANLEGG CAMPUS	40 661 236,10	39 002 904,10
22750720	INVENTAR KIOSK /KINO	946 441,49	1 064 746,49
22750800	KVALSUND BYGGEFELT (friområde)	266 989,00	279 988,00
22800001	FRIOMRÅDE VÅGSHOLMEN (Gnr.33 bnr.105)	96 897,00	96 897,00
22800008	KLEIVA BYGGEFELT	576 511,00	576 511,00
22800020	NYKREIM BYGGEFELT	1,00	1,00
22800024	MYRABAKKEN BUSTADFELT (MOLTUSTRANDA)	3 198 150,29	2 809 032,29
22800026	BERGSØY / BENDAL	1 771 951,42	1 771 951,42
22800027	FRIOMRÅDE BERGSLIA - BENDAL	31 770,00	31 770,00
22800034	DRAGSUND BYGGEFELT HOVEDKLOAKK	2 410 250,00	2 480 564,00

22800036	KVALSVIKEIDET BYGGEFELT	1 138 132,00	1 138 132,00
22800037	FEIRELIA BYGGEFELT	474 996,00	1,00
22800038	FOSNAVÅG SENTRUM (Vågsplassen)	6 293 315,89	6 563 533,89
22800039	REMØY BYGGEFELT	7 454 151,00	7 305 236,00
22800040	BØ-ARHAUG BYGGEFELT	210 374,00	210 374,00
22800041	TOMT 29/45 V/BERGSØY SKULE (friomr/ idrettsanlegg)	250 000,00	250 000,00
22800042	HOVUDVEG TOMTEFELT VIKE	378 559,00	398 122,00
22800044	TOMTEOMRÅDE VIKE - TOFTEDAL	1 265 775,00	1 265 775,00
22800045	EGGESBØVEGEN 20	778 379,38	778 379,38
22800046	BUSTADTOMT NYGJERDE	281 732,00	281 732,00
22800051	LEINE BYGGEFELT (friområde)	839 649,00	10 527 500,79
22800055	AREALPLAN MYKLEBUSTVATNET	-	7 449,00
22800080	GRUNN MYRVÅG FRIOMRÅDE	161 707,00	161 707,00
22800090	PROMENADE FOSNAVÅG	20 887,91	20 887,91
22800150	INDUSTRIFELT I VIKANE	2 393 651,00	2 393 651,00
22800151	INDUSTRIFELT I DRAGSUND	1 711 934,75	1 711 934,75
22800152	SERVICEOMRÅDE MYRVÅG	204 957,00	204 957,00
22800153	MJØLSTEINNESET INDUSTRIOMRÅDE	35 193 715,57	27 927 502,57
22800155	TOMT HANSENBUDA	95 153,00	95 153,00
22800157	MJØLSTADNESET MYRDEPONI	426 769,00	-
22800158	TOMT FLYKTNINGBUSTAD FRØYSTAD	150 000,00	-
22800159	TOMT TOFTETUNET	250 000,00	-
22800160	TOMT NESTUNET	250 493,00	-
22800161	TOMT MYKLEBUSTTUNET	250 000,00	-
22800162	TOMT FRISTADBYGGET GNR 45 BNR 47 OG 71	1 000 000,00	-
22800163	TOMT SKULE I NÆRØYMARKA	1 229 549,00	-
22800164	TOMT OMSORGSBUSTAD OG BASE HEIMETENESTE	2 410 600,00	-
22800180	INDUSTRIOMRÅDE EGGESBØNES	-	25 000,00
22800200	LEDNINGSANLEGG BERGE	4 726 773,76	4 851 215,76
22800203	AVLAUPSPLAN KVALSUND	5 142 348,00	5 301 447,00
22800206	AVLAUPSPLAN DRAGSUND	125 913,00	184 735,00
22800208	HOVEDKLOAKK EGGESBØNES	9 733 450,10	9 969 755,10
22800209	HOVEDKLOAKK KVALSVIK	26 306,00	39 459,00
22800210	HOVEDKLOAKK FOSNAVÅG	5 465 523,86	5 856 101,86
22800221	TØMMESTASJON LANTERNEN	1,00	2 263,00
22800222	REMØY BYGGEFELT HOVEDKLOAKK	1 118 221,27	1 153 190,27
22800223	HOVEDKLOAKK VIKE - TOFTEDAL	28 357,00	30 538,00
22800225	KLOAKK LISJEBØVEGEN 2. BYGGESTEG	217 924,00	232 386,00
22800227	AVLØP VEG 8 DRAGSUND IND.OMR.	14 250,00	15 200,00
22800228	HOVEDKLOAKK VED BERGSØY 1-4 SKULE	444 777,00	469 487,00
22800229	HOVEDKLOAKK LEINEVIKA	4 285 295,00	4 453 901,00
22800232	HOVUDAVLØP MYKLEBUST BYGGEFELT	1 424 922,00	1 482 265,00
22800233	HOVEDKLOAKK FLUSUND	723 625,00	753 376,00
22800234	HOVEDKLOAKK MYKLEBUSTVATNET	1 371 512,00	1 514 259,00
22800235	HOVEDKLOAKK BERGE - FLUSUND	5 759 359,00	5 949 509,00
22800236	HOVEDKLOAKK SILANLEGG GRØNHAUG	13 671 314,88	13 645 069,88

22800237	HOVEDKLOAKK TJØRVÅG	14 721 467,00	15 182 766,00
22800238	HOVEDKLOAKK REMØY	18 926,00	21 028,00
22800239	HOVEDKLOAKK BERGSNES KLOAKKSAMEIGE	339 238,00	372 378,00
22800240	HOVEDKLOAKK VED KUNSTGRASBANA	560 242,00	578 460,00
22800241	PUMPESTASJON VED KUNSTGRASBANA	259 047,00	282 371,00
22800245	HOVEDKLOAKK PUMPESTASJON MYKLEBUSTVATNET	13 000,00	14 000,00
22800247	HOVEDKLOAKK SLAMAVSKILLAR TJØRVÅG	161 850,00	174 300,00
22800248	HOVEDKLOAKK PUMPESTASJON TJØRVÅG	652 828,00	703 897,00
22800249	HOVEDKLOAKK MOLTU	10 428 137,20	10 699 862,20
22800250	HOVEDKLOAKK EINEDALEN SKULE	337 432,00	347 977,00
22800251	HOVEDKLOAKK HERØY KYRKJE - MIKKELHAUGEN	2 236 011,00	2 300 919,00
22800254	HOVEDKLOAKK NÆRØYA - FLUSUND	2 188 182,69	2 245 272,69
22800256	HOVEDKLOAKK RÅDHUSGATA	438 210,06	450 053,06
22800257	HOVEDKLOAKK ALMENNINGSKAIA	3 392 313,93	3 173 660,93
22800258	NY PUMPESTASJON EGGESBØVALEN	854 680,50	902 162,50
22800260	BYGNING SILANLEGG GRØNHAUG	4 114 264,00	4 202 743,00
22800261	SJØLEDNING AVLØP VÅGSHOLMEN - ALMENNINGEN	535 628,00	-
22800262	KIWI - AUTOMARINE AVLØPSANLEGG	346 806,00	-
22800263	LEDNINGSNETT SÆVIKANE	355 459,00	-
23214000	Oppgjerskonto mva, §11,1	758 056,00	563 072,00
23214001	Utgåande mva. VAR §11.1	-83 538,03	833,50
23214002	Utgåande mva. §11.2	2 902,26	-13 922,24
23214003	Oppgjerskonto mva, §11,2	-88 861,00	-90 716,00
23220102	KORTSIKTIG GJELD BANKER DIVERSE	397 327,57	747 064,41
23275017	AVSATT FERIEPENGER I OPPTJENINGSÅRET	-32 904 026,20	-31 853 415,01
23275067	AVSATT ARB.GJ.AVGIFT AV FERIEPENGER I OPPTJENINGSÅRET	-4 640 746,63	-4 491 331,52
23299740	KORTS.GJELD ANDRE,INTERIMSKTO.	261 949,25	-4 079 606,74
23299741	PÅLØPT MINIMUMSAVDRAG	-22 883 087,87	-6 553 403,70
23299742	PÅLØPTE RENTER	-7 383 586,77	-6 549 107,45
23299743	PÅLØPT LØN	-4 055 135,32	-
23314080	GRUNNLAG MVA-KOMP MOTKONTO	-1 047 800,04	71 539,73
23414000	OPPGJ. KONTO SKATTETREKK	-12 141 771,00	-11 556 948,00
23414200	PÅLEGGSTREKK	-53 954,00	-18 000,00
23414300	ARBEIDSGJEVARAVGIFT	-5 038 015,83	-5 095 801,45
23499000	INTERIMSKTO. FOR UTBET. LØN	35 881,72	86 954,95
23499501	Leverandørreskontro	-49 395 572,65	-27 639 751,73
23914000	ARBEIDSGJEVARAVG. PREMIEAVVIK SPK	-492 643,98	-584 948,37
23941000	PREMIEAVVIK SPK	-3 493 929,00	-4 148 570,00
24014000	KLP ARB.GJ.AVG.NTO.PENSJ.FORPLIKTELSER	-17 308 782,00	-17 417 366,64
24014100	SPK ARB.GJ.AVG.NTO.PENSJ.FORPLIKTELSER	-4 857 960,00	-2 863 389,00
24041000	KLP PENSJONSFORPLIKTELSER	-709 188 620,00	-683 397 143,00
24041100	SPK PENSJONSFORPLIKTELSER	-121 219 869,00	-126 659 921,00
24619236	DNS 13510922 MYKLEBUST PU-BOLIG	-1 117 500,00	-1 266 500,00
24619238	DNS 13526724 3 ETABLERINGSLÅN -99	-282 573,00	-470 955,10
24619240	13530685.01 DNS.HUSB.MYRSNIPA BARNEH.	-757 848,00	-866 112,00
24619241	HUSBANKEN,ETABL.LÅN 2000,13531747 7	-406 259,00	-604 445,00

24619242	HUSBANKEN,ETABL.LÅN 2001,135367217	-	-104 166,00
24619303	STARTLÅN 14628979 8 HUSBANKEN	-2 240 000,00	-2 400 000,00
24619304	14629842 7 ETABL.LÅN HUSBANKEN	-1 568 178,00	-1 704 542,00
24619305	14630711 STARTLÅN 2007 HUSBANKEN	-1 136 355,00	-1 227 265,00
24619306	14631206 1 LÅN HUSBANKEN EVANGERHUSET	-593 760,00	-624 305,00
24619307	14631350 7 STARTLÅN 2008 HUSBANKEN	-2 640 000,00	-2 800 000,00
24619308	HUSB.14631617 LÅN KVERNTUN	-1 519 192,00	-1 595 712,00
24619309	STARTLÅN 14632063/1/1 HUSBANKEN	-7 000 000,00	-7 400 000,00
24619310	14632663.1.1 STARTLÅN HUSBANKEN	-9 586 492,00	-10 000 000,00
24619311	14633860/1/1,STARTLÅN 2012,HUSBANKEN	-8 400 000,00	-8 800 000,00
24619312	14634512.3.1/2013,STARTLÅN HUSBANKEN	-13 200 000,00	-13 800 000,00
24619313	14635335 4, STARTLÅN HUSBANKEN	-4 666 664,00	-4 833 332,00
24619314	14636206 6, STARTLÅN HUSBANKEN	-11 400 000,00	-11 800 000,00
24619315	14637136 4 STARTLÅN HUSBANKEN	-3 000 000,00	-
24619713	NKB 20040506 OMSORGSBOLIGER MYRVÅG	-6 833 250,00	-7 379 910,00
24619751	KOMMUNALBANKEN 22020872	-583 310,00	-749 970,00
24619761	20120176 KOMMUNALBANKEN (FRISTADBYGGET)	-13 330 000,00	-13 330 000,00
24619771	20150099 - KBN - SERTIFIKAT	-	-95 220 000,00
24619772	20150479 - KBN - SERTIFIKATLÅN	-	-140 000 000,00
24619773	20150538 - KBN - SERTIFIKATLÅN	-50 000 000,00	-50 000 000,00
24619774	20160101 KOMMUNALBANKEN	-160 000 000,00	-
24619801	KLP - LÅN NR 8317.54.05839	-80 000 000,00	-80 000 000,00
24619802	KLP - LÅN NR 8317.545.03577	-100 000 000,00	-100 000 000,00
24620201	Den Norske Bank (NO 001 072192.1)	-65 000 000,00	-65 000 000,00
24620202	DNB SERTIFIKATLÅN - NO0010776438	-140 000 000,00	-
24631401	SWEDBANK - OBLIGASJONSLÅN (4 ÅR)	-90 000 000,00	-90 000 000,00
24631404	10675812 - SWEDBANK - OBL.LÅN	-65 000 000,00	-65 000 000,00
25100000	BIBLIOTEK - NYNORSKE LESEFRØ	-9 058,28	-18 733,58
25100151	SERVICESAMLING 2015	-6 523,27	-
25100220	BUNDE FOND ETTERUTDANNING SKULE	-328 640,03	-328 640,03
25100221	BERGSØY SKULE - SKULEBIBLIOTEKUTV.MIDLAR	-	-130 676,10
25100222	Skjønnsmidlar - meir læring for fleire	-305 958,97	-405 958,97
25100223	DEN NATURLEGE SKULESEKKEN - YTRE HERØY UNGD.SKULE	-	-60 000,00
25100227	BUNDE FOND - SJUSTJERNA SKULE - REGIONSAMARBEID	-	-214 236,25
25100228	BUNDE FOND - UNGDOMSTRINNSATSINGA	-270 806,43	-270 806,43
25100229	BUNDE FOND TILSK.VIDAREUTDANNING PPT	-150 000,00	-150 000,00
25100230	BUNDE FOND NÆTTVERKSMIDLAR FRAMANDSPRÅK YHS	-	-34 530,00
25100231	BUNDE FOND TIDLEG INNSATS I SKULEN	-706 000,00	-
25100232	BUNDE FOND BARNEHAGE OG ELEVMILJØ	-517 064,00	-
25100269	BUNDE FOND AKUTTHJELP HELSE OG OMSORGSTENESTE	-2 281 756,92	-2 281 756,92
25100270	KOMPASS - BARNEHAGEASS. BUNDE FOND	-8 000,00	-8 000,00
25100271	KOMPETANSEOPPBYGGING BARNEHAGE	-55 376,00	-55 376,00
25100272	BUNDE DRIFTSFOND KOMPETANSEHEVING BARNEHAGAR	-152 972,92	-101 192,00
25100273	BUNDE DRIFTSFOND BARNEHAGE - SJUSTJERNA KOMPETANSEHEVING	-4 400,00	-254 400,00
25100275	BADING - PRIVATE OG KOMMUNALE BARNEHAGER	-225 831,70	-
25100276	ØYREM.TILSK.FUNKSJ.HEMMA BARN I BARNEHA	-1 624 137,00	-1 624 137,00

25100289	BUNDE FOND MYRSNIPA BARNEH. TILRETTELEGGINGSTILSK.	-4 535,00	-4 535,00
25100290	BUNDE FOND ARB.TRENINGSMIDLER LEIKANGER BARNEHAGE	-6 178,93	-6 178,93
25100301	BUNDE FOND BARNEVERN - STYRKING STILLING	-338 209,00	-338 209,00
25100321	BUNDE FOND HELSE, PSYKOSOSIAL OPPF.TERRORANGREPA 22.JULI	-163 261,87	-163 261,87
25100322	BUNDE FOND FOREBYGG.HELSETJ.HELSESTASJON FRÅ HELSEDIR.	-17 160,00	-61 830,00
25100323	BUNDE FOND PROSJEKT SJØLVHJELP - HELSEAVD.	-22 965,00	-22 965,00
25100324	STATSTILSKOT PSYKIATRI	-179 902,70	-179 902,70
25100325	KOMPETANSEPROSJEKTET GERIATRI	-219 739,87	-521 215,44
25100326	BUNDE FOND STATSTILSKOT KOMM.PSYKOLOG	-105 000,00	-105 000,00
25100327	BUNDE FOND STATSTILSK.REKRUTERING FASTLEGER	-	-529 000,00
25100328	BUNDE FOND OPPFØLGING AKUTTMEDISIN FORSKRIFTEN	-812 000,00	-
25100335	AVSETJ.STYRINGSGR.FØREB.ARB.BARN OG UNGE	-135 871,97	-135 871,97
25100351	STATSTILSKOT ETABLERING, BUSTAD/STARTLÅN	-150 000,00	-250 000,00
25100352	TAPSFOND VEDR. STARTLÅN (ETABLERING)	-100 000,00	-100 000,00
25100353	STATSTILSKOT TILPASSING, BUSTAD/STARTLÅN	-100 000,00	-50 000,00
25100370	INTERKOMMUNAL REKRUTERING PLEIE OG OMSORG	-10 561,90	-10 561,90
25100372	TILRETTELEGG.TILSK.OPPLÆRINGSKONT.MYRVÅG SJUKEHEIM	-125 994,87	-126 828,00
25100374	TILSKOT ARBEIDSPRAKSIS MYRVÅG SJUKEH.AVD.	-36 779,36	-36 779,36
25100375	STATSTILSK.OPPL/ETTERUTD/VIDAREUT.PO	-519 943,08	-531 496,71
25100376	OPPLÆRING/KOMPETANSE, SOS./HELSE	-97 855,00	-97 855,00
25100377	STATSTILSK.METODEUTV.BOLIGS.BUNDE FOND	-204 250,59	-204 250,59
25100378	TILRETTELEGGINGSTILSKOT KJØKKEN HERØY SJUKEHEIM	-26 828,00	-26 828,00
25100379	ARBEIDSTRENINGSTILSKOT FRÅ NAV TIL RAUD AVD.	-12 180,00	-12 180,00
25100380	TILSK.LÆRLINGAR TIL PLEIE OG OMSORG (HELSEARB.FAG)	-33 874,00	-33 874,00
25100381	BUNDE FOND PÅRØRANDESKULEN	-9 625,52	-
25100382	KOMPETANSEHEVING INNAN LINDRANDE BEHANDLING	-46 532,74	-
25100409	KULTUR - DEN KULTURELLE SPASERSTOKKEN	-87 403,15	-91 786,00
25100410	Bunde dr.fond, Kulturminne	-100 000,00	-100 000,00
25100411	BUNDE FOND FRIVILLEGPLAN - KULTUR	-15 000,00	-15 000,00
25100412	BUNDE FOND BACKLINE-UTSTYR KINO	-237 521,58	-
25100419	MAT OG PRAT - FRIVILLIGHETSSENTRALEN	-13 000,00	-13 000,00
25100422	GAVER FRIVILLIGHETSSENTRALEN	-11 090,00	-6 470,00
25100424	BUNDE FOND, RDA-MIDL.TIL DANSEGALLA	-50 078,00	-25 078,00
25100439	NÆRINGSFONDET	-426 984,81	-574 984,81
25100474	VILTFONDET, BUNDE DRIFTSFOND	-119 368,36	-92 698,36
25100521	NATURSTI FRIL.OMR.HERØY	-3 970,00	-3 970,00
25100522	HERØY TI PÅ TOPP	-22 174,62	-39 269,25
25100523	TILSKOT NATURSTI RUNDE	-80 632,30	-80 632,30
25100524	REG.BRANNVERNTILSK TIL FOND	-	-132 983,67
25101002	LIKESTILLINGSANALYSE HERØY	-35 025,80	-35 025,80
25101290	MOPEDOPPLÆRING	-	-38 034,15
25101630	KLOAKK - BUNDE DRIFTSFOND	-917 332,49	-2 163 046,81
25101635	BUNDE FOND SLAMAVSKILLARAR	329 788,71	-693 600,41
25101640	RENOVASJON - BUNDE DRIFTSFOND	-435 622,69	-428 408,29
25101645	BUNDE FOND BRUKARBET. FEIING	-203 459,65	-346 358,34
25101646	TILTAKSPAKKEN ANLEGG OG DRIFT	-446 772,37	-

25101647	TILTAKSPAKKEN EIGEDOMSAVD.	-143 954,27	-143 954,27
25101680	REINHALD, TILRETTELEGGING TEAMORGANISERING	-90 000,00	-90 000,00
25110380	BUNDE FOND NAV - ØYREMERKA TILSKOT	-240 000,00	-240 000,00
25110381	BUNDE FOND NAV - KVALIFISERINGSPROGRAMMET	-53 947,35	-53 947,35
25110382	BUNDE DRIFTSFOND NAV KOMPETANSEMIDD.RUS	-16 833,00	-16 833,00
25110384	BUNDE FOND . KVIKK HERØY (Nav)	-915 000,00	-
25199000	BUNDE DRIFTSFOND RDA-MIDL.BADELAND	-16 292,15	-15 959,69
25199001	BUNDE DRIFTSFOND RDA-MIDL.	-21 606 307,17	-4 423 829,93
25199220	BUNDE FOND VOX-MIDLAR SKULE	-	-41 650,00
25199221	BUNDE FOND, LAKSAN - LÆRLINGETILSKOT	-44 415,00	-44 415,00
25199261	BUNDE FOND KULTURSEKKEN	-98 243,00	-98 243,00
25200210	GAVE MYRSNIPA BARNEHAGE	-20 555,00	-20 555,00
25200300	ANNE OG PETTER NERLANDS L.	-40 129,96	-40 129,96
25200308	BUNDE FOND, GAVEKONTO GUL AVDELING	-5 983,60	-5 983,60
25200310	GAVER ARBEIDSSTOVA HERØY SJUKEHEIM	-4 109,09	-4 109,09
25200312	GAVER GRØNN AVD. HERØY SJUKEHEIM	-196 398,25	-166 784,25
25200314	GAVER RAUD AVD. HERØY SJUKEHEIM	-211 624,91	-187 846,71
25200316	GAVER DEMENT/BLÅ AVD. HERØY SJUKEHEIM	-39 563,18	-46 144,62
25200318	GAVER KJØKKEN HERØY SJUKEHEIM	-165 937,56	-113 429,68
25200319	GAVER TRIVSEL HERØY SJUKEHEIM	-157 077,55	-99 989,75
25200320	GAVER TIL PLEIE OG OMSORGS-AVD.	-80 556,17	-80 556,17
25200321	GAVER OPO - DISTRIKT 1	-9 727,32	-9 727,32
25200322	GAVER OPO - DISTRIKT 2	-6 601,98	-6 601,98
25200324	GÅVEKONTO VEDLIKEHALD HAGE HERØY SJUKEHEIM	-6 325,00	-6 325,00
25200350	GAVER KREFTOMSORG I HERØY	-4 392,67	-10 051,80
25200360	HERØY BARNEHEIMSFOND	-93 882,94	-93 882,94
25200370	GAVE HEIMESJUKEPLEIEN (EV)	-325 239,28	-319 852,96
25200372	GAVE HERØY KVILEHEIM (EV)	-368 502,84	-378 935,57
25200374	GAVE / ARV MYRVÅG SJUKEHEIM	-171 405,45	-171 405,45
25200375	Gåvekonto Myrv.sjukeheim avd. A	-46 382,90	-62 374,90
25200381	GÅVE REMØY CP/EGGESB.HVPU.	-861,00	-861,00
25200553	EIN GANG EI ISHAVSBYGD, GAVE	-8 106,25	-8 106,25
25200575	ORGEL YTRE HERØY KYRKJE	-6 560,20	-6 560,20
25200591	KYRKJEGARD MYKLEBUST DMV	-44 972,52	-44 972,52
25300000	UBUNDE KAPITALFOND	-911 687,18	-1 341 687,18
25300010	UBUNDE KAPITALFOND - TOMTEFOND	-6 333 418,25	-6 333 418,25
25400311	UB KAP.FOND HELSESENTER EGGESB	-56 941,00	-56 941,00
25400440	UB-KAP.FOND BUSTAD/SENTRUMTILT	-1 615 485,09	-1 615 485,09
25509200	BUNDE KAPITALFOND LÅNEAVDRAG	-2 078 092,57	-2 078 092,57
25509300	BUNDE KAPITALFOND FLYKTN.BUST. FRØYSTAD	-62 235,71	-62 235,71
25509550	BUNDE KAPITALFOND HEID TURLYSLØYPE	-211 014,21	-211 014,21
25509551	BUNDE KAPITALFOND MUSIKKBRAKKE	-13 727,68	-13 727,68
25509552	BUNDE KAPITALFOND UTSTYR/INSTRUMENT MUSIKKBRAKKA	-36 795,20	-36 795,20
25509553	BUNDE KAP.FOND SANDHANDBALLBANA V/KULTURHUSET	-86 494,75	-86 494,75
25600100	DISPOSISJONSFOND	-16 206 990,40	-5 958 316,48
25655900	DISPOSISJONSFOND FLYKTNINGER	-1 423 629,75	-1 423 629,75

25670001	DRIFTSFOND VEGLYS	-233 491,11	-233 491,11
25810000	ENDRING AV REKNESKAPSPRINSIPP	-8 453 844,46	-8 453 844,46
25950590	REKNESKAPSMESSIG OVERSKOT	-22 492 725,01	-7 272 551,02
25990200	KAPITALKONTO FAST EIGENDOM	-880 097 396,93	-843 287 115,03
25990300	KAPITALKTO.UTSTYR,MASK,TRANSP.	-42 477 219,00	-44 437 771,60
25990400	KAPITALKONTO AKSJER OG ANDELER	-87 688 809,60	-85 983 562,60
25990500	KAPITALKONTO UTLÅN	-69 730 887,15	-50 886 389,08
25990600	KAPITALKONTO INNLÅN	789 637 558,05	697 047 141,50
25990800	PENSJONSFORPLIKTELSER KLP	709 188 620,00	683 397 143,00
25990801	PENSJONSMIDLAR KLP	-586 431 299,00	-559 869 720,00
25990802	ARB.GJ.AVG. NTO. PENSJONSFORPL.KLP	17 308 782,00	17 417 366,64
25990810	PENSJONSFORPLIKTELSER SPK	121 219 869,00	126 659 921,00
25990811	PENSJONSMIDLAR SPK	-86 766 246,00	-106 352 191,00
25990812	ARB.GJ.AVG. NTO. PENSJONSFORPL. SPK	4 857 960,00	2 863 389,00
29100000	UNYTTA LÅNEMIDDEL	50 621 023,95	79 927 273,50
29599000	REF.KRAV UBEBYGD TOMT 7/29 HERØY	28 000,00	28 000,00
29599001	REF.KRAV. UBEBYGD TOMT 8/36,HERØY	15 000,00	15 000,00
29599002	REF.KRAV UBEBYGD TOMT 8/43 HERØY	25 000,00	25 000,00
29999010	REF.KRAV UBEBYGD TOMT 7/29 HER	-28 000,00	-28 000,00
29999011	REF.KRAV UBEBYGD TOMT 8/36 HER	-15 000,00	-15 000,00
29999012	REF.KRAV UBEBYGD TOMT 8/43 HER	-25 000,00	-25 000,00
29999101	FORVALTNINGSLÅN	-12 721 916,00	-14 416 941,00
29999145	SAMLEKTO.UNYTTA LÅNEM.VEDR.INVEST.PROSJ.	-37 899 107,95	-65 510 332,50

REVISJONSMELDING

SØRE SUNNMØRE KOMMUNEREVISJON IKS

Til kommunestyret i Herøy

6090 FOSNAVÅG

REVISJONSMELDING 2016

Uttale om årsrekneskapen

Konklusjon

Vi har revidert årsrekneskapen for Herøy kommune som viser eit netto driftsresultat på kr 41.783.489,- og eit rekneskapsmessig mindreforbruk på kr 22.492.725,- . Det er fordelt på rammeområda kr 479.572.384,- . Årsrekneskapen er samansett av balanse pr. 31.desember 2016, driftsrekneskap, investeringsrekneskap og økonomiske oversikter for rekneskapsåret avslutta pr. denne dato og noter til årsrekneskapen, medrekna eit samandrag av viktige rekneskapsprinsipp.

Etter vår meining er årsrekneskapen gitt i samsvar med lov og forskrifter og gir ei dekkande framstilling av den finansielle stillinga til Herøy kommune pr. 31. desember 2016, og av resultatet for rekneskapsåret pr. denne dato som er i samsvar med lov, forskrift og god kommunal rekneskapsskikk i Norge.

Grunnlag for konklusjonen

Vi har gjennomført revisjonen i samsvar med lov, forskrift og god revisjonsskikk i Norge, medrekna dei internasjonale revisjonsstandardane (ISA-ane). Våre oppgåver og plikter etter desse standardane er beskrivne i *Revisor sine oppgåver og plikter ved revisjon av årsrekneskapen*. Vi er uavhengige av kommunen slik det er krav om i lov og forskrift, og har overhalde dei andre etiske pliktene våre i samsvar med desse krava. Etter vår oppfatning er innhenta revisjonsbevis tilstrekkeleg og hensiktsmessig som grunnlag for konklusjonen vår.

Ytterlegare informasjon

Rådmannen er ansvarleg for ytterlegare informasjon. Ytterlegare informasjon består av kommunen si årsmelding. Vår uttale om revisjonen av årsrekneskapen dekker ikkje slik informasjon, og vi attesterer ikkje den denne informasjonen.

I samband med revisjon av årsrekneskapen er det vår oppgåve å lese den ytterlegare informasjonen for å vurdere om det er vesentleg inkonsistens mellom han og årsrekneskapen, eller kunnskap vi har opparbeida oss under revisjonen, eller om den tilsynelatande inneheld vesentleg feilinformasjon. Dersom vi hadde konkludert med at den ytterlegare informasjonen inneheld vesentleg feilinformasjon, ville vi rapportert om det. Vi har ikkje noko å rapportere.

Rådmannen sitt ansvar for årsrekneskapen

Rådmannen er ansvarleg for å utarbeide årsrekneskapen i samsvar med lov og forskrifter, slik den gir eit rettvisande bilde i samsvar med lov, forskrift og god kommunal rekneskapsskikk. Rådmannen har og ansvar for intern kontroll som gjer det muleg å utarbeide eit årsrekneskap som ikkje inneheld vesentleg feilinformasjon, verken som følgje av misleghald eller feil.

Revisor sine oppgåver og plikter ved revisjon av årsrekneskapen

Målsetting med revisjonen er å oppnå den nødvendige sikkerheita for at årsrekneskapen totalt sett ikkje inneheld vesentleg feilinformasjon, verken som fylgje av misleghald eller utilsikta feil, og å gi ei revisjonsmelding som inneheld vår konklusjon. Den nødvendige sikkerheita er ein høg grad av tryggleik, men ingen garanti for at ein revisjon utført i samsvar med lov, forskrift og god kommunal revisjonsskikk i Norge, og ISA-ane, alltid vil avdekke vesentleg feilinformasjon som eksisterer. Feilinformasjon kan oppstå som fylgje av misleghald eller utilsikta feil. Feilinformasjon vert vurdert som vesentleg dersom den, enkeltvis eller samla, innan rimelege grenser kan forventast å påverke økonomiske avgjerder som brukarane tek basert på årsrekneskapen.

Som del av ein revisjon i samsvar med lov, forskrift og god kommunal revisjonsskikk i Norge, og ISA-ane, utøver vi profesjonelt skjønn og viser profesjonell skepsis gjennom heile revisjonen. I tillegg:

- Identifiserer vi og anslår risikoane for vesentleg feilinformasjon, enten det skuldast misleghald eller utilsikta feil. Vi utformer og gjennomfører revisjonshandlingar for å handtere slike risikoar, og hentar inn revisjonsbevis som er tilstrekkeleg og formålstenleg som grunnlag for konklusjonen vår. Risikoen for at vesentleg feilinformasjon, som følgje av at misleghald ikkje vert avdekka, er høgare enn for feilinformasjon som skuldast utilsikta feil, sidan misleghald kan innebere samarbeid, forfalsking, beviste utelatingar, feil framstillingar eller brot på intern kontroll/rutinar.

- opparbeider oss ei forståing av den intern kontroll som er relevant for revisjonen, for å utforme revisjonshandlingar som er hensiktsmessige etter omstenda, men ikkje for å gi uttykk for ei meining om effektiviteten av kommunen sin interne kontroll.

- evaluerer om rekneskapsprinsippa som er brukte, er hensiktsmessige og om rekneskapsestimata og tilhøyrande noteopplysningar utarbeida av leiinga er rimelege

- evaluerer den samla presentasjonen, strukturen og innhaldet i årsrekneskapen, inkludert tilleggsopplysningane, og om årsrekneskapen gir uttrykk for dei underliggande transaksjonane og hendingane på ein måte som gir eit rettvisande bilde.

Vi kommuniserer med kontrollutvalet og rådmannen blant anna om det planlagde omfanget av revisjonen og til kva tid revisjonsarbeidet skal utførast. Vi utvekslar også informasjon om forhold av betyding som vi har avdekka i løpet av revisjonen, samt om eventuelle svakheiter av betyding i den interne kontrollen.

Balanse og note til årsrekneskapen vedkomande pensjonskostnad viser eit premieavvik. Dette er ei rekneskapsteknisk anordning av betalte pensjonskostnader og inga reell fordring.

Uttale om andre lovmessige krav

Konklusjon om budsjett

Basert på revisjonen vår av årsrekneskapen som omtalt ovanfor, meiner vi at regulert budsjett i rekneskapen er i samsvar med budsjettvedtak. Beløpa i årsrekneskapen er rimeleg i samsvar med regulert budsjett.

Konklusjon om årsmelding

Basert på revisjonen vår av årsrekneskapen som omtalt ovanfor, meiner vi at opplysningane i årsmeldinga om årsrekneskapen er konsistente med årsrekneskapen og er i samsvar med lov og forskrift.

Konklusjon om registrering og dokumentasjon

Basert på revisjonen vår av årsrekneskapen som omtalt ovanfor og kontrollhandlingar vi har funne naudsynte etter internasjonal standard for attestasjonsoppdrag (ISAE) 3000, meiner vi leiinga har oppfylt plikta si til å sørgje for ordentleg og oversiktleg registrering og dokumentasjon av Herøy kommune sine rekneskapsopplysningar i samsvar med lov og god bokføringsskikk i Norge.

Herøy/Ulsteinvik 24.april 2017

Bodill Skeide SØRE SUNNMØRE KOMMUNEREVISJON IKS

-reg. revisor-

HERØY KOMMUNE –
KONTROLLUTVALET

VEST KONTROLL
SEKRETARIAT FOR KONTROLLUTVAL

U T S K R I F T

frå

M Ø T E PROTOKOLL

Utval:	Sak nr.:	Arkiv:	Møtedato:
Kontrollutvalet i Herøy kommune	16/17	212	22.05.2017

SAK 16/17 KOMMUNEREKNESKAPEN MED ÅRSMELDING 2016

Samrøystes uttale

1. Kontrollutvalet viser til revisjonsmelding for 2016 datert 24. april 2017.
2. Kontrollutvalet meiner at Herøy kommune sitt årsrekneskap som viser kr 479.572.384 fordelt på rammeområda og som viser eit netto driftsresultat på kr 41.783.489 og eit rekneskapsmessig mindreforbruk påkr 22.492.725 kan godkjennast. Årsrekneskapen er sett saman av balanse pr 31.12.2016, driftsrekneskap, investeringsrekneskap og økonomiske, notar medrekna samandrag av viktige rekneskapsprinsipp.

Vedlegg:

- Rekneskap 2016 med revisjonsmelding.
- Årsrapport 2016.

Saksopplysningar

Det vert vist til dei vedlagde dokumenta: Revisjonsmelding, rekneskap og årsmelding for 2016.

Driftsrekneskapen viser kr 579.572.384 til fordeling drift. (Kr 562.099 mill. i 2016).
Det kjem fram at rekneskapen er avslutta med eit rekneskapsmessig mindreforbruk på kr 22.492.725. (Kr 16.325.108 i 2016).

Revisjonsmeldinga

Uttale om årsrekneskapen

Konklusjon

Rekneskapen av gitt i samsvar med lov og forskrift og gir per 31.12.2016 dekkande framstilling av den finansielle stillinga til kommunen og av resultatet for rekneskapsåret som er i samsvar med lov, forskrift og god kommunal rekneskapsskikk i Noreg.

Grunnlag for konklusjon

Rekneskapen er revidert i samsvar med lov, forskrift og god kommunal revisjonsskikk i Noreg, dei internasjonale revisjonsstandardane der oppgåver og plikter for revisjon av årsrekneskapen går fram, bl.a at etiske forpliktingar vert halde. Innhenta revisjonsbevis er tilstrekkelege og hensiktsmessige som grunnlag for revisjonen sin konklusjon.

Ytterligare informasjon

Dette er rådmannen sitt ansvar og består av årsmelding, men inkluderer ikkje årsrekneskapen og revisjonsmeldinga. Revisjonen sin uttale dekker ikkje ytterligare. Dersom revisor ved gjennomlesing av ytterligare informasjon ser at den inneheld vesentleg feilinformasjon skal dei rapportere om det. Revisor har ingen ting å rapportere.

Rådmannen sitt ansvar for årsrekneskapen

Å utarbeide rekneskap i samsvar med lov, forskrift i dette at det vert gitt eit rettvisande bilde i samsvar med lov, forskrift og god kommunal rekneskapsskikk.
At intern kontroll som gjer det mogleg å utarbeide eit årsrekneskap som ikkje inneheld vesentleg feilinformasjon, verken som følgje av misleghald eller feil.

Revisor sine oppgåver og plikter ved revisjon av årsrekneskapen

Formål med revisjon er å oppnå trygg sikring for at årsrekneskapen som heilskap ikkje inneheld vesentleg feilinformasjon, verken som følgje av misleghald eller utilsikta feil.
Det skal giast ei revisjonsmelding som inneheld konklusjon.
Revisjonen utøver profesjonelt skjønn og skepsis gjennom heile revisjonen. For tillegg sjå revisjonsmeldinga.

Uttale om andre lovmessige krav

Konklusjon om budsjett

Regulert budsjett i rekneskapen er i samsvar med budsjettvedtak og årsrekneskapen er i rimelig samsvar med regulert budsjett.

Konklusjon om årsmelding

Opplysningane i årsmeldinga om årsrekneskapen er konsistente med årsrekneskapen og dei er i samsvar med lov og forskrifter.

Konklusjon om registrering og dokumentasjon

Leiinga har oppfylt si plikt til å sørgje for ordentleg og oversiktleg registrering og dokumentasjon av kommunen sine rekneskapsopplysningar i samsvar med lov og god kommunal bokføringsskikk i Noreg.

Økonomisk og annan informasjon

Her vert det vist til årsrapport og årsrekneskap for 2016 som fylgjer saka.

Rekneskapen
Rekneskapen inneheld dei obligatoriske opplysningane og notane som gir svært god informasjon.

Årsrapporten
Det vert vist til dokumentet og særleg til omtalen av dei økonomiske tilhøva.

Oppsummering
For å gi uttale om rekneskapen er det særleg viktig å sjå over det som handlar om økonomi i årsmelding og rekneskap.

Rådmannen har lagt fram ei grei, oversiktleg og informativ årsmelding med rekneskap for 2016. Det kan likevel vurderast å gjere årsmeldinga kortare.

Rett utskrift
Åram 24. mai.2017

Sigrid Aa. Torbjørnson
Konsulent
VEST KONTROLL
SEKRETARIAT FOR KONTROLLUTVAL

Utskrift til: **Kommunestyret –** Saka skal fylgje rekneskapssaka frå rådmannen via formannskapet til kommunestyret

HERØY KOMMUNE

Økonomiavdelinga

SAKSFRAMLEGG

Sakshandsamar:	GEO	Arkivsaknr:	2017/580
		Arkiv:	200

Utvalsaksnr	Utval	Møtedato
79/17	Formannskapet	24.05.2017
62/17	Kommunestyret	21.06.2017

DISPONERING AV DET REKNESKAPSMESSIGE MINDREFORBRUKET FOR 2016

Møtebehandling:

Økonomileiar Geir Egil Olsen møtte og orienterte.
Rådmannen si tilråding vart samrøystes vedteken.

Tilråding i Formannskapet - 24.05.2017

Kommunestyret vedtek at heile mindreforbruket, kr 22.492.725,01, vert avsett til ulike disposisjonsfond med slik fordeling:

- Kr 4.186.922,- vert avsett til disposisjonsfond flyktning (konto 25655900)
- Kr 1.239.683,- vert avsett til disposisjonsfond flyktning (vertskommunetilskotet – konto 25655900))
- Kr 16.466.120,01 vert avsett til kommunens ordinære disposisjonsfond (konto 25600100)

Tilråding:

Ein rår til at heile mindreforbruket, kr 22.492.725,01, vert avsett til ulike disposisjonsfond med slik fordeling:

- Kr 4.186.922,- vert avsett til disposisjonsfond flyktning (konto 25655900)
- Kr 1.239.683,- vert avsett til disposisjonsfond flyktning (vertskommunetilskotet – konto 25655900))

- Kr 16.466.120,01 vert avsett til kommunens ordinære disposisjonsfond (konto 25600100)

Særutskrift:
- Vest Kontroll IKS
- Søre Sunnmøre kommunerevisjon IKS
- Økonomiavdelinga, her

Vedlegg:

Samandrag av saka:

Herøy kommune hadde ei god drift i 2016. Avdelingane samla hadde eit mindreforbruk på 16,27 mill kr og området for skatt, ramme, finans etc hadde meirinntekter/mindreforbruk på om lag 6,22 mill kr slik at samla mindreforbruk vart totalt 22,49 mill kr.

Rådmannen si tilråding er å setje desse midlane på ulike disposisjonsfond slik at desse meir enn doblar seg og som eit resultat av dette vert kommunen meir robust til å takle ei usikker økonomisk framtid.

Saksopplysningar:

Herøy kommune fekk i 2016 eit rekneskapsmessig mindreforbruk (overskott) i driftsrekneskapen på kr 22.492.725,01

Dei ulike avdelingane si drift går fram av denne oppstillinga:

Ansvarsområde		Rekneskap 2016	Reg budsjett 2016	Avvik i kroner	Avvik i %
Folkevalde	Brutto utgift	3.857.681	3.554.717	-302.964	
	Brutto inntekt	-188.230	-41.196	147.034	
	Netto driftsutgifter	3.669.451	3.513.521	-155.930	-4,43
	Avvik	Meirforbruk på kr 155.930,-			
Adm. Leiing	Brutto utgift	2.614.145	3.849.838	1.235.693	
	Brutto inntekt	-267.222	-293.931	-26.709	
	Netto driftsutgifter	2.346.923	3.555.907	1.208.984	33,99
	Avvik	Mindreforbruk på kr 1.208.984,-			
Servicetorget	Brutto utgift	3.123690	4.253.385	1.129.650	
	Brutto inntekt	-836.219	-834.938	1.281	
	Netto driftsutgifter	2.287.471	3.418.447	1.130.976	33,08
	Avvik	Mindreforbruk på kr 1.130.976,-			
Dokumentsenter og pol.sekretariat	Brutto utgift	2.167.126	2.263.447	96.321	
	Brutto inntekt	-162.903	-153.751	9.152	
	Netto driftsutgifter	2.004.222	2.109.696	105.474	4,99
	Avvik	Mindreforbruk på kr 105.474,-			
Økonomiavdelinga	Brutto utgift	5.551.936	6.176.466	624.530	
	Brutto inntekt	-629.764	-609.344	20.420	
	Netto driftsutgifter	4.922.172	5.567.122	644.950	11,58
	Avvik	Mindreforbruk på kr 644.950,-			
Personal- og organisasjonsavd.	Brutto utgift	9.128.735	9.555.833	427.098	
	Brutto inntekt	-2.731.792	-2.096.129	635.663	
	Netto driftsutgifter	6.396.944	7.459.704	1.062.760	14,24
	Avvik	Mindreforbruk på kr 1.062.760,-			
IKT – Informasjonsteknologi	Brutto utgift	7.081.556	7.797.765	716.209	
	Brutto inntekt	-1.801.059	-1.758.437	42.622	

	Netto driftsutgifter	5.280.497	6.039.328	758.831	12,56
	Avvik	Mindreforbruk på kr 758.831,-			
Andre overføringar	Brutto utgift	49.026.962	47.866.275	- 1.160.687	
	Brutto inntekt	-37.202.319	-35.345.026	1.857.293	
	Netto driftsutgifter	11.824.643	12.521.249	696.606	5,56
	Avvik	Mindreforbruk på kr 696.606,-			
Barnehageavdelinga	Brutto utgift	67.224.266	71.381.770	4.157.504	
	Brutto inntekt	-6.209.858	-5.280.083	929.775	
	Netto driftsutgifter	61.014.409	66.101.687	5.087.278	7,69
	Avvik	Mindreforbruk på kr 5.087.2781,-			
Skuleavdelinga	Brutto utgift	135.416.913	133.604.905	-1.812.008	
	Brutto inntekt	-24.378.572	-23.493.399	885.173	
	Netto driftsutgifter	111.038.341	110.111.506	-926.835	-0,84
	Avvik	Meirforbruk på kr 926.835,-			
Avd for Barn, Familie og Helse	Brutto utgift	54.280.682	50.989.696	-3.290.986	
	Brutto inntekt	-15.418.441	-11.395.727	4.022.714	
	Netto driftsutgifter	38.862.241	39.593.969	731.728	1,84
	Avvik	Mindreforbruk på kr 731.728,-			
Pleie- og omsorgsavdelinga	Brutto utgift	136.244.037	134.047.053	-2.196.984	
	Brutto inntekt	-30.279.958	-26.540.481	3.739.477	
	Netto driftsutgifter	105.964.079	107.506.572	1.542.493	1,43
	Avvik	Mindreforbruk på kr 1.542.493,-			
Bu- og habiliteringsavdelinga	Brutto utgift	53.166.949	54.309.516	1.142.567	
	Brutto inntekt	-15.940.223	-15.252.049	688.174	
	Netto driftsutgifter	37.226.726	39.057.467	1.830.741	4,68
	Avvik	Mindreforbruk på kr 1.830.741,-			
NAV Herøy (Sosial/flyktning)	Brutto utgift	19.150.934	20.934.618	1.783.684	
	Brutto inntekt	-12.920.358	-11.704.796	1.215.562	
	Netto driftsutgifter	6.230.576	9.229.822	2.999.246	32,49
	Avvik	Mindreforbruk på kr 2.999.246,-			
Kulturavdelinga	Brutto utgift	20.885.101	18.603.091	-2.282.010	
	Brutto inntekt	-12.317.626	-9.709.342	2.608.284	
	Netto driftsutgifter	8.567.475	8.893.749	326.274	3,66
	Avvik	Mindreforbruk på kr 326.274,-			
Utviklingsavdelinga	Brutto utgift	10.369.732	11.020.126	650.394	
	Brutto inntekt	-5.405.837	-5.355.598	50.239	
	Netto driftsutgifter	4.963.895	5.664.528	700.633	12,36
	Avvik	Mindreforbruk på kr 700.633,-			
Brannvern og feiing	Brutto utgift	10.908.903	10.161.201	-747.702	
	brutto inntekt	-1.358.992	-1.195.360	163.632	
	Netto driftsutgifter	9.549.911	8.965.841	-584.070	
	Avvik	Meirforbruk på kr 584.070,-			-6,51
Anleggs- og drifsavdelinga	Brutto inntekt	33.785.120	29.651.817	-4.133.303	
	Netto driftsutgifter	-25.288.074	-22.213.355	3.074.719	
	Avvik	8.497.046	7.438.462	- 1.058.584	-14,23
	Avvik	Meirforbruk på kr 733.271,-			
Eigedomsavdelinga	Brutto utgift	49.187.792	40.698.714	-8.489.078	

	Brutto inntekt	-29.097.240	-21.464.656	7.632.584	
	Netto driftsutgifter	20.090.552	19.234.058	-856.494	-4,45
	Avvik	Meirforbruk på kr 44.612,-			
Ø-Hjelp og mottak	Brutto utgift	760.700	898.733	138.033	
	Brutto inntekt	-4.834.960	-3.948.733	886.227	
	Netto driftsutgifter	-4.074.259	- 3.050.000	1.024.259	33,58
	Avvik	Mindreforbruk på kr 1.024.259,-			
SUM	Brutto utgift	673.932.960	661.618.966	-12.313.994	
	Brutto inntekt	-227.269.055	-198.686.331	28.582.724	
	Netto driftsutgifter	446.663.907	462.932.635	-16.269.320	3,84

Totalt mindreforbruk i avd på kr 16.269.320,-

På område 90 (skatt, rammetilskott, finans, avskrivingar etc) har vi også hatt eit mindreforbruk/meirinntekter i 2016. Det var på vel 6,2 mill kr og kan setjast opp i ei slik oversikt (summane er avrunda):

Skatt/ramme/finans	-6.223.000
Fordelt slik:	
Renter, avdrag, utbytte Tussa	-1.043.000
Aktiv forvaltning	-240.000
Skatt	-1.046.000
Rammetilskott	-1.364.000
Pensjon, pensjonsavvik etc	-3.217.000
Husbanken, formidlingslån etc	217.000
Andre postar	470.000
Mindreforbruk i avdelingane	-16.269.320
Mindreforbruk/meirinntekter finansområdet	-6.223.404
Overskott	**-22.492.724**

(positivt forteikn betyr her meirutgifter/mindreinntekter enn budsjettert, medan negativt forteikn betyr mindreutgifter/meirinntekter enn budsjettert)

Som ein ser av den øvste tabellen er det stor skilnad områda i mellom. Nokre har hatt mindreforbruk medan andre har hatt meirforbruk. Totalt er mindreforbruket i høve til regulert budsjett på nær 16,3 mill kr (tilsvarande tal i 2015 var 17,4 mill kr). Det må ein seie er godt levert. Sjølv om ein her må ta med eit innsparingskrav på om lag 1,1 mill kr (8,75 mill kr i 2015) som vart budsjettert på område 90.

Kommunen sine driftsfond har auka i 2016. Disposisjonsfonda auka med vel 10,2 mill kr (til om lag 17,86 mill kr) medan dei bundne driftsfonda har auka med om lag 16,8 mill kr (til om lag 38,24 mill kr) . Auken i bundne fond skuldast at ein har fått meir i RDA midlar dette året enn det ein har betalt ut. Dersom formannskapet følger tilrådinga i denne saka vert kommunen sine disposisjonfond auka med om lag 22,5 mill kr til om lag kr 42,35 mill kr.

Vurdering og konklusjon:

Rådmannen sitt framlegg er at heile mindreforbruket i 2016 vert nytta til å styrke kommunens ulike disposisjonsfond. Ein har valt å tilrå at meirinntektene på flyktningområdet (totalt om lag 5,4 mill kr) vert nytta til å styrke disposisjonsfond flyktning. Eit disposisjonsfond kan i prinsippet nyttast til kva som helst når som helst, men rådmannen ynskjer at den økonomisk nøkterne drifta held fram og at midlane kan vere gode å ha i bakhand til seinare års drift.

Fosnavåg, 10.05.2017

Olaus-Jon Kopperstad	Geir Egil Olsen
Rådmann	Avd.leiar

Sakshandsamar: Geir Egil Olsen

HERØY KOMMUNE

Rådmannen

SAKSFRAMLEGG

Sakshandsamar:	OJK	Arkivsaknr:	2017/702
		Arkiv:	004

Utvalsaksnr	Utval	Møtedato
18/17	Eldrerådet	12.06.2017
13/17	Råd for menneske med nedsett funksjonsevne	09.06.2017
31/17	Komite for næring, kultur og idrett	22.05.2017
23/17	Komite for helse og omsorg	15.06.2017
18/17	Komite for oppvekst	14.06.2017
37/17	Maritim og teknisk komite	19.06.2017
95/17	Formannskapet	06.06.2017
63/17	Kommunestyret	21.06.2017

ÅRSRAPPORT 2016

Møtebehandling:
Rådmannen si tilråding vart samrøystes vedteken.

Tilråding i Formannskapet - 06.06.2017
Årsrapport 2016 vert godkjend.

Møtebehandling:
Rådmannen si tilråding vart samrøystes vedteken.

Tilråding i Komite for oppvekst - 14.06.2017

Årsrapport 2016 vert godkjend.

Møtebehandling:
Rådmannen si tilråding vart samrøystes vedteken.

Tilråding i Komite for helse og omsorg - 15.06.2017

Årsrapport 2016 vert godkjend.

Møtebehandling:
Komite for næring, kultur og idrett kom framlegg om slikt tillegg til tilrådinga:

Årsrapport 2016 vert godkjend med merknad om at tal, selde billettar i Konserthus og kino, samt framsyningar kino vert ført i rapporten for kulturavdelinga.

Rådmannen si tilråding med framlagt tilråding vart samrøystes vedteken.

Tilråding i Komite for næring, kultur og idrett - 22.05.2017

Årsrapport 2016 vert godkjend med merknad om at tal, selde billettar i Konserthus og kino, samt framsyningar kino vert ført i rapporten for kulturavdelinga.

Møtebehandling:
Rådmannen si tilråding vart samrøystes vedteken.

Tilråding i Råd for menneske med nedsett funksjonsevne - 09.06.2017
Årsrapport 2016 vert godkjent

Møtebehandling:
Rådmannen si tilråding vart samrøystes vedteken.

Tilråding i Eldrerådet - 12.06.2017

Årsrapport 2016 vert godkjend.

Tilråding:

Årsrapport 2016 vert godkjend.

Særutskrift:

- Rådmannen si leiargruppe

Vedlegg:

- Årsrapport 2016.
-

Samandrag av saka:
2016 vart eit historisk godt år for Herøy kommune. Det totale sjukefråværet enda på rekordlåge 7,19%. Overskotet (mindreforbruket) vart på gode 22,49 mill kr. Då har vi gjennom ei budsjettendring også styrka disposisjonsfondet med vel 3,0 mill kr.

Saksopplysningar:
Det synest å vere ein nasjonal trend at kommunane legg fram gode resultat. Dette skuldast at regjeringa sin prognose på skatteinntekter var for låg, og at pensjonskostnadane vart vesentleg lågare enn venta. I tillegg har sektorane synt god budsjettdisiplin og dei fleste har hatt netto driftsutgifter som har vore lågare enn budsjettert.

Vi ser at det er krevjande år i vente, med auka arbeidsløyse og sviktande skatteintekter. Sjølv om netto driftsresultat for 2016 er betra, er det få teikn til betring i kommunen si underliggjande drift, noko som vil medføre ytterlegare effektivisering av kommunen sitt tenestenivå dei komande åra.

Fosnavåg, 15.05.2017

Olaus-Jon Kopperstad
Rådmann

HERØY KOMMUNE

Årsrapport 2016

Innhald

1. Rådmannen sine kommentarar 4

2. Om Herøy 5

2.1 Dette er Herøy 5

2.2 Slik står det til i kommunen 5

2.3 Kommunal økonomi 7

2.4 Historiske hendingar 8

2.5 Hendingar i 2016 8

2.6 Organisering 10

3. Fokusområde samfunnsutvikling 11

3.1 Kommuneplanen 2013 – 2025. Samfunnsdel 11

4. Styring og kontroll 18

4.1 Styring og kontroll av verksemda 18

4.2 Revisjonsordning 18

4.3 Rekneskapsrevisjon 18

4.4 Forvaltningsrevisjon 18

4.5 Tilsyn 18

4.6 Organisering 19

4.7 Mål- og resultatstyring 19

4.8 Rekneskapsutvikling og økonomisk styring 19

4.9 Risikostyring og internkontroll 19

4.10 Selskapskontroll 19

4.11 Tryggleik og beredskap 20

4.12 Etisk standard 20

4.13 Utfordringar og planar 20

4.14 Kvalitetssystemet Compilo (Losen) 20

4.15 Verdigrunnlag 20

4.16 Heilskapleg system 20

4.17 Plansystemet 22

4.18 Styringssystemet 24

4.19 Organisering, arbeidsprosessar og ressursbruk 25
5. Fokusområde Organisasjon **27**
5.1 Medarbeidarar 28
5.2 Organisasjonsutvikling 38
5.3 Samfunnstryggleik og beredskap 39
5.4 Klima og miljø 40
6. Framtidsutsikter **41**
6.1 Vurdering av framtidsutsikter 41
7. Fokusområde økonomi **43**
7.1 Nøkkeltal 44
7.2 Hovudtal drift 48
7.3 Rekneskapsprinsipp 52
7.4 Rammevilkår/resultat 52
7.5 Hovudtalsanalyse 53
7.6 Hovudoversikter 61
8. Fokusområde Teneste **66**
8.1 Servicetorget 67
8.2 Dokumentsenter og politisk sekretariat 69
8.3 Økonomiavdelinga 70
8.4 Personal- og organisasjonsavdelinga 71
8.5 IKT 74
8.6 Barnehage 76
8.7 Skuleavdelinga 79
8.8 Barn, familie og helse 82
8.9 Pleie- og omsorgsavdelinga 87
8.10 Bu og habiliteringsavdelinga 90
8.11 Kulturavdelinga 93
8.12 Utviklingsavdelinga 96
8.13 Brannvern 98
8.14 Eigedomsavdelinga 100

1.Rådmannen sine kommentarar

2016 vart eit historisk godt år for Herøy kommune. Det totale sjukefråværet enda på rekordlåge 7,19%. Overskotet (mindreforbruket) vart på gode 22,49 mill kr.

Etter at vi har korrigert for RDA-midlane i rekneskapen, ser netto driftsresultat ut til å bli om lag 24,6 mill. kr. Dette utgjer om lag 3,70 % av driftsinntektene (målet er at det skal vere minst 2,0 %). Etter avsetning til fond og bruk av fond, viser botnlina eit overskot på 22,49 mill. kr i rekneskapen for 2016. Då har vi gjennom ei budsjettendring også styrka disposisjonsfondet med vel 3,0 mill kr.

Hovudforklaringa på overskotet på 22,49 millionar er:

- Frie inntekter (skatt og rammetilskot) er om lag 2,4 mill. meir enn budsjettert. Regjeringa sin prognose på skatteinntekter på landsbasis var for låg, og Herøy kommune fekk dermed meir i skatt og inntektsutjamning enn rekna med i revidert budsjett.
- Netto finanskostnadar er 3,6 mill. lågare enn budsjettert.
- Pensjonskostnadane vart om lag 4,5 mill. lågare enn det pensjonsselskapet stipulerte i forkant.
- Refusjon augeblikkeleg hjelp frå Helse Møre og Romsdal om lag 3,0 mill.
- God drift i sektorane.

Det synest å vere ein nasjonal trend at kommunane legg fram gode resultat. Dette skuldast at regjeringa sin prognose på skatteinntekter var for låg, og at pensjonskostnadane vart vesentleg lågare enn venta. I tillegg har sektorane synt god budsjettdisiplin og dei fleste har hatt netto driftsutgifter som har vore lågare enn budsjettert.

Mesteparten av mindreforbruket/overskotet i 2016 er knytt til forhold som ikkje vil ha varig effekt. Budsjettåret 2017 vert svært stramt. Det har vi prøvd å ta omsyn til i inneverande økonomiplanperiode der blant anna investeringsnivået er tona ned i høve til tidlegare år. Med dei usikre tidene ein er inne i, blant anna knytt til sysselsetjinga og effekten det kan ha på framtidige skatteinntekter, er det gledeleg å kunne gå inn i 2017 med eit positivt resultat for 2016 bak oss.

I 2016 hadde kommunereforma mykje fokus. Runde kommune vart nedstemt og det vart sett i gang arbeid med intensjonsavtale med Sande kommune. Intensjonsavtalen for Havøy kommune låg føre på slutten av året.

Det vart gjort endringar i kommunen si administrative toppleiing. Det vart tilsett rådmann og fire kommunalsjefar.

Som rådmann opplever eg dagleg dyktige og engasjerte medarbeidarar som bidrar til at kommunen leverer gode tenester. Samspelet med hovudtillitsvalde og verneombod har vore godt. Det er oppretta verneombod i alle einingar, og vi har treffpunkt for meiningsutveksling og drøfting med hovudtillitsvalde og hovudvernombod kvar månad. Saman med vernetenesta håper vi at ein god internkontroll skal bidra til at vi oppnår trygge arbeidsplassar og gode resultat med dei offentlege midlane vi forvaltar. Vi jobbar alle for ein enklare kvardag med større tryggleik for tilsette og brukarar.

Vi ser at det er krevjande år i vente, med auka arbeidsløyse og sviktande skatteintekter. Sjølv om netto driftsresultat for 2016 er betra, er det få teikn til betring i kommunen si underliggjande drift, noko som vil medføre ytterlegare effektivisering av kommunen sitt tenestenivå dei komande åra.

Olaus-Jon Kopperstad

2. Om Herøy

2.1 Dette er Herøy

Herøy er – og skal framleis vere – ein god kommune å leve, jobbe og drive næringsliv i. Inntrykket er at innbyggjarane stort sett er godt nøgde med tenestetilbodet. Dette skal vi undersøkje nærare i 2017. Sjølv om kommunen fekk eit godt økonomisk resultat i 2016, er kommuneøkonomien sårbar. Vi har fleire utfordringar vi må løyse i åra som kjem.

2.2 Slik står det til i kommunen

Stor optimisme har prega næringslivet i kommunen ei stund og det har vore svært god aktivitet i mange næringar. Det har vore god skatteinngang og positiv folketalsutvikling. Dei siste par åra har situasjonen, særleg i offshore-næringa, endra seg dramatisk.

- Over 7000 mista jobben i norske reiarlag i 2016, og det vil bli fleire oppseiingar i 2017.
- Av om lag 550 offshore service-skip ligg no 170 av desse i opplag. Dette tilsvarar meir enn kvart fjerde offshoreskip.
- Det einaste segmentet som forventar vekst i omsetjing i 2017 er deep sea-reiarlaga.

Utviklinga i offshore/supply

	1990	2010	2015	2016
Tal på fartøy	12	95	122	100
Tal på tilsette	3-400	2600	3400	2800

Fangstutviklinga for Herøy-flåten

	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016
Ringnot	528	575	495	644	775	588	511	551	645	772
Reke/torsk	330	356	372	408	477	375	359	451	514	321
Pelag. trål	120	113	114	159	126	82	77	80	131	134
Autoline	69	68	61	36	42	40	27	46	52	81
Sjark	39	41	34	34	41	41	36	40	42	62
Sum	1086	1153	1076	1281	1461	1126	1010	1168	1384	1370

Kommune-NM
NHO lagar årleg eit kommune-NM der kommunane vert rangert etter attraktivitet og lokal vekstkraft basert på forhold ved næringsliv, arbeidsmarknad, demografi, kompetanse og kommunal økonomi. Kunnskapsbasen gir indikasjonar på utviklinga

for den enkelte kommune, men også den relative utviklinga i samanlikning med dei andre kommunane.

Kommune	TOTAL 2010 2015	Næringsliv 2010 2015	Arbeids-Marknad 2010 2015	Demografi 2010 2015	Kompe-tanse 2010 2015	Kommune-økonomi 2010 2015
Herøy	112 132	16 15	242 280	172 210	205 240	128 73

Tabellen viser at Herøy ligg ganske bra an i forhold til andre kommunar når det gjeld attraktivitet og vekstkraft. Kommunen har likevel hatt ein tilbakegang totalt sett frå 2010 til 2015.

https://www.nho.no/Politikk-og-analyse/Offentlig-sektor-og-naringslivet/kommunenm/

Samhandling mellom kommune, næringsliv, lag og organisasjonar
Kommunen har gjennomført fleire partnarskapsprosjekt med næringsliv, lag og organisasjonar. Mellom anna med/om: Herøy kyrkje, Sunnmørsbadet, Fosnavåg konserthus, parkeringshus, idrettsanlegg, flytebryggjer m.m.

Folketalsutviklinga
Utvikling av folketalet pr. 01.01:

År	2017	2016	2015	2014	2013	2012	2011	2010
Folketal	8957	8972	8934	8847	8847	8727	8533	8383

Herøy kommune har ein uttalt ambisjon om å auke folketalet (10.000 innbyggjarar innan 2020).

Folkehelse
Folkehelseinstituttet har utarbeidd folkehelseprofilar for kommunane.

Profilane er eit bidrag til kommunen sitt arbeid med å skaffe seg oversikt over helsetilstanden, og faktorar som påverkar denne:

- Det er færre barn (0-17 år) som bur i husstandar med låg inntekt enn landsnivået.
- Ungdomskuleelevane som oppgir å vere nøgde med lokalmiljøet, er likt med landsnivået.
- Antibiotikabruken i Herøy er høgare enn landsnivået.

http://khp.fhi.no/PDFVindu.aspx?Nr=1515&sp=2&PDFAar=2017

2.3 Kommunal økonomi

Netto driftsresultat i prosent av brutto driftsinntekter

	2013	2014	2015	2016
Herøy (M. og R.)	-5,1 %	-6,2 %	0,6 %	6,3 %
Ulstein	8,5 %	1,8 %	2,8 %	2,4 %
Hareid	2,0 %	1,8 %	2,6 %	4,9 %
Volda	0,4 %	1,9 %	3,1 %	2,8 %
Skaun	6,5 %	5,1 %	8,6 %	6,8 %
Kostragruppe 08	2,7 %	0,9 %	2,6 %	4,0 %

Netto driftsresultat i kommunekonsernet utgjorde 6 % av driftsinntektene i Herøy i 2016. Det er over bransjenorma på 2 %. Det er samstundes 2 prosentpoeng høgare enn gjennomsnittet i kommunegruppe 8 og nest høgast blant samanlikningskommunane. 2016 er det beste året kommunane har hatt sidan 2006 når det gjeld driftsresultat.

Netto driftsresultat er ikkje korrigert for RDA-midlar.

Utvikling i lånegjeld og disposisjonsfond

	Lånegjeld	Disp fond
2016	**840.261.000**	17.492.000
2015	776.977.000	7.615.000
2014	653.110.000	10.642.000
2013	604.802.000	12.070.000.
2012	562.254.000	15.847.000
2011	501.792.000	15.276.000
2010	462.423.000	16.896.000
2009	428.853.000	7.031.000

Disposisjonsfond i prosent av brutto driftsinntekter

	2013	2014	2015	2016
Herøy (M. og R.)	2,1 %	1,8 %	1,3 %	2,5 %
Ulstein	2,2 %	4,7 %	3,7 %	4,3 %
Hareid	0,0 %	0,0 %	0,4 %	1,0 %
Volda	0,7 %	2,3 %	4,9 %	7,9 %
Skaun	15,4 %	17,1 %	20,1 %	27,3 %
Kostragruppe 08	5,2 %	5,5 %	5,8 %	7,7 %

Disposisjonsfondet er kommunen sine reservar for å dekke uforutsette utgifter og sviktande inntekter. Det bør utgjere 10 % av driftsinntektene.

Herøy har eit disposisjonsfond på 2,5 %. Det er eit lågt resultat på landsbasis. Det er svakt i forhold til kommunegruppa. Gjennomsnittet i Kommunegruppe 8 er 8 %. Herøy er nest lågast blant samanlikningskommunane.

Økonomi - Netto lånegjeld i prosent av brutto driftsinntekter

	2013	2014	2015	2016
Herøy (M. og R.)	81,6 %	94,4 %	99,2 %	105,7 %
Ulstein	160,4 %	187,8 %	192,2 %	195,1 %
Hareid	90,8 %	88,1 %	86,6 %	81,1 %
Volda	98,1 %	89,9 %	93,0 %	99,7 %
Skaun	54,0 %	66,5 %	95,1 %	97,3 %
Kostragruppe 08	81,6 %	86,5 %	89,6 %	92,4 %

Netto lånegjeld bør haldast under kontroll for å unngå for stor renterisiko, spesielt i tider med låge renter. Netto lånegjeld bør helst vere under 50 % av årlege driftsinntekter.

Herøy har mykje lånegjeld. Netto lånegjeld i kommunen er 106 prosent av driftsinntektene i 2016. Det er 13 prosentpoeng meir enn gjennomsnittet i kommunegruppa og nest høgast av samanlikningskommunane. Lånegjelda (gjeldsgraden) har auka kraftig dei siste fire åra.

2.4 Historiske hendingar

Herøy har Sunnmørsalpane som bakgrunn og storhavet som næraste nabo. Fosnavåg er kommunesenteret i ein av dei største fiskeri- og offshorekommunane i landet.

Lengst i vest ligg Runde, den internasjonalt kjende «skatteøya» og det sørlegaste fuglefjellet i Skandinavia. Like utanfor øya vart det for nokre år sidan funne ein eventyrleg myntskatt etter det hollandske skipet «Akerendam». Dykkarar jaktar framleis etter skattar, mellom anna gullet frå det spanske skipet «Castillo Negro» som skal ha forlist i 1589.

Ei anna særmerkt øy er Skorpa med barsk natur og ei stamme av ville geiter.

Herøy har ei rik historie med fleire gamle og velhaldne handelsstader, m.a. Kjeldsund, Flåvær og ikkje minst Herøy gard med kystmuseum og Herøyspelet første helga i juli.

På Nerlandsøy ligg funnstaden for Kvalsund-båtane frå før Vikingtida, og vi har fleire gravrøyser frå same tida, m.a. Løsetstranda.

2.5 Hendingar i 2016

Januar
Året starta med fleire **brannar**, ved overgangen til nytt år. Mellom anna måtte brannvesenet i Herøy ut til ein hissig lyngbrann på Bølandet.

Februar
Det er full fart i Herøy med innspelinga av den nye filmen **Burning II**, som seinare på året har premierefest i Fosnavåg.

Mars
Det kjem eit ferdig utkast til intensjonsavtale for **Runde kommune**, ei samling av dei fem kommunane på ytre søre.

April
Havila Stadion Fosnavåg vert offisielt opna i samband med serieopninga heime mot Herd.

Mai
Under folkerøystinga om Runde kommune seier Hareid, Ulstein og Herøy eit **bastant nei** til femkommunen. Dermed fell dette alternativet i fisk.

Juni
Tjørvåg IL fekk Herøy kommune sin kulturpris for 2015, - for sitt store og aukande engasjement.

Juli
Etter at Runde vert forkasta, går Herøy og Sande til innleiande samtalar om ei eventuell **samanslåing**. Prosessen fører til ein ferdig intensjonsavtale seinare på året.

August
Per Sævik og Havilafjord skaffa seg kontroll over **Fjord1** etter drakampen med Torghatten.

September
Simulatorsenteret i Fosnavåg fekk vanskar i kjølvatnet av krisa i offshorenæringa. Seinare restrukturerer **Fosnavåg Ocean Academy** seg og får Sølvtrans AS inn på eigarsida.

Oktober
Fosnavåg Nyskapingspark vert opna. Vemod då **Rem-flagget** vart fira ned frå reiarlaget sitt kontor i Fosnavåg.

November
Havila Shipping unngår konkurs etter at ein ny refinansieringsavtale vert godkjent av kreditorane.

Desember
Nye **Leikanger oppvekstsenter** vert opna. Flotte fasilitetar for alle.
Olympic Shipping fekk på plass ein avtale som sikrar vidare drift.

2.6 Organisering

Ny politisk struktur blei vedteke 07.05.2012.

Kommunestyret har 33 medlemer og er kommunen sitt øvste politiske organ. Kommunestyret gjer vedtak på vegne av kommunen så langt ikkje anna følgjer av lov og delegeringsvedtak.

Formannskapet har 9 medlemer og er kommunen sitt nest øvste politiske organ. Formannskapet handsamar og avgjer ei rekkje saker som er delegert av kommunestyret. I tillegg handsamar formannskapet forslag til budsjett og økonomiplan, og gir innstilling i ei rekkje andre saker som skal til kommunestyret.

Kommunen har fire **komitear**, alle med 7 medlemer. Komiteane førebur og innstiller i saker som vert handsama av kommunestyret. Formannskapet, kontrollutvalet og administrasjonsutvalet (likestillingsutvalet) og arbeidsmiljøutvalet er lovpålagde organ. Det same er eldrerådet og rådet for menneske med nedsett funksjonsevne.

Administrativ leiing
Ny administrativ leiing vart vedtatt av kommunestyret 29.09.2016. Kommunen gjekk over til ein **kommunalsjefmodell** med 4 kommunalsjefar under rådmannen med slike ansvarsområde:

Helse og omsorg
Omfattar dagens avdelingar for pleie og omsorg, buhab, og avdeling for barn, familie og helse.

Oppvekst
Omfattar dagens avdelingar for grunnskule, PPT, kulturskule, vaksenopplæring og barnehage.

Samfunnsutvikling
Omfattar dagens avdelingar for utvikling og kultur med tillegg av folkehelse og brann og beredskap.

Stab
Omfattar dagens avdelingar for :
- Personal
- Økonomi
- Innkjøp
- Dokumentsenter/politisk sekretariat
- IKT
- Servicetorg
- Eigedom

3. Fokusområde samfunnsutvikling

Resultata for 2016 viser at kommunen allereie har teke tak i mange av tiltaka i kommuneplanen med sikte på å gjere kommunen til ein meir attraktiv kommune å besøkje, bu og arbeide i.

Gjennom arbeidet med samfunnsdelen av kommuneplanen 2013 – 2025 er det utarbeidd mål, strategiar og handlingsplan for samfunnsutviklinga. Fylgjande mål er nedfelte i budsjett og økonomiplan 2017 – 2020:

Mål	Herøy kommune skal vere ein attraktiv kommune å besøkje, bu og arbeide i.	Innbyggjarane, frivillige organisasjonar og næringsliv er tilfredse med kommunen si rolle som tilretteleggjar for tryggleik, trivsel og utvikling og kommunen si rolle som samfunnsbyggjar.	Herøy kommune skal ha godt omdøme.
Korleis lukkast?	Oppfølgjing samfunnsplan	Oppfølgjing samfunnsplan	Oppfølgjing samfunnsplan
Korleis måle?	Innbyggjarundersøking. Folketalsutviklinga. Data reiseliv.	Innbyggjarundersøking.	Innbyggjarundersøking
Status 2015	8 972 innbyggjarar.	Manglar data.	Manglar data.
Ambisjon 2020	10 000 innbyggjarar	Manglar data.	Manglar data.
Resultatmål 2017	9 000 innbyggjarar	Manglar data.	Manglar data.

3.1 Kommuneplanen 2013 – 2025. Samfunnsdel.

Visjonen
Herøy – ei båtlengd føre

Kommunen skal gjere medvitne val om kvar vi skal vere i forkant, og kvar andre kan drage utviklinga vidare.

Kommunen skal vere nyskapande og attraktiv med lokal identitet og regional slagkraft. Vi skal vidareutvikle kommunen innafor havbasert verdiskaping.

Misjonen (oppdraget)
Herøy – ein attraktiv kommune å besøkje, bu og arbeide i.

Kommunen skal vere ein attraktiv kommune å busetje seg i gjennom:
- eit attraktivt og definert sentrum, attraktive bygder og bustadsområde.
- ein interessant og mangfaldig arbeidsmarknad.

- eit framifrå kultur- og idrettsmiljø.

Innbyggjarane skal oppleve gode tenester av høg kvalitet. Kommunen skal vektleggje og gi eit heilskapleg, likeverdig og tverrfagleg tilbod til alle innbyggjarane. Ny teknologi og andre og smartare måtar å arbeide på, skal takast i bruk innafor dei ulike tenesteområda.

Reiselivet i kommunen har stort potensial som kan gi positive ringverknader i ei samordna satsing.

Styringsprinsipp
I samfunnsdelen av kommuneplanen er det formulert fylgjande styringsprinsipp:

- samhandling
- kommunikasjon
- medverknad
- nytenking

Kommunen skal vise evne til **samhandling** mellom ulike nivå, eksternt og internt.

Kommunen skal vere tydeleg i **kommunikasjonen** sin, eksternt og internt.

Kommunen skal gjennom **medverknad** vere open for dialog med ulike aktørar for å kome fram til løysingar som fremjar samfunnsutviklinga på lang sikt.

Kommunen skal ha mot til å **tenkje nytt** slik at vi kan finne løysingar som betre samsvarar med innbyggjarane sine behov. Det kan handle om nye funksjonar, problemløysing, service og utvikling.

Satsingsområde
I samfunnsdelen i **Kommuneplan for Herøy 2013-2025** er det peika ut fem satsingsområde:

- **Heilskapleg sentrums- og samfunnsutvikling**

Utviklinga av sentrum er avhengig av at bygdene gjer seg attraktive som bustadsområde. For at bygdene skal kunne gjere seg attraktive er dei avhengige av eit sentrum som utviklar seg og har dei tilboda som vert etterspurde. Sentrumsutvikling og samfunnsutvikling er såleis to sider av same sak.

- **Infrastruktur**

Med infrastruktur meiner vi strukturen av faste anlegg som er grunnlaget for at eit lokalsamfunn kan fungere. Døme: vegsystemet til lands, hamner og farleier til sjøs, vassforsyning, avlaupsnett, straumnett og tele-/fibernett.

- **Kompetanse og næringsutvikling**

Herøy kommune har prosentvis færre innbyggjarar med universitets- og høgskuleutdanning enn fylket og landet. Nye arbeidsplassar vert stadig meir kompetanseintensive.

- **Rekruttering, busetjing og inkludering**

Herøy kommune har hatt positiv folketalsutvikling siste åra og det er mykje på grunn av utanlandsk innvandring. Sentrums- og samfunnsutviklinga er avhengig av folketalsvekst.

- **Barn, unge og identitetsbygging**

Barn og unge som satsingsområde, tek utgangspunkt i at trivsel i oppveksten aukar sjansen for tilbakeflytting seinare.

I kommuneplanen er det utarbeidd målsetjingar og strategiar for kvart satsingsområde. Det er også utarbeidd ein **handlingsdel** til kommuneplanen sin samfunnsdel.

Målsetjingane for lokalsamfunnet og kommunen er å bidra til at:

- Innbyggjarane, frivillige organisasjonar og næringsliv er tilfredse med kommunen si rolle som tilretteleggjar for trivsel og utvikling og kommunen si rolle som samfunnsbyggjar og tenesteytar.
- Herøy kommune skal vere ein trygg kommune for alle som bur og oppheld seg i kommunen, og Herøy kommune skal vidare ha god beredskap mot aktuelle kriser og uønska hendingar.
- Den administrative leiinga og samarbeidspartar skal oppleve kommunen som open og aktiv til samarbeid og omstilling.
- Herøy kommune skal ha godt omdøme.

Dei gjennomgåande perspektiva skal medverke til heilskapleg planlegging og tverrfagleg arbeid på tvers av satsingsområda og sektorane. Dei gjennomgåande perspektiva er:

- Universell utforming
- Folkehelse
- Barn og unge
- Likestilling
- Verdiskaping
- Miljø og klima

Handlingsdelen til kommuneplanen sin samfunnsdel er det viktigaste strategiske verktøyet for å sikre at kommunen arbeidar mot målsetjingane som er sett i samfunnsdelen. Handlingsdelen skal konkretisere tiltak knytt til visjonen og målsetjingane i planen.

Ferdig Igangsett

Satsingsområde og tiltak		Tiltak som vil ha føringar for arealdelen	Status
Heilskapleg sentrum- og samfunnsutvikling			
1	Arkitektkonkurranse og reguleringsplan for *Byutviklingsprosjektet* skal realiserast i planperioden	X	
2	Kommunen skal leggje til rette for etablering av nytt omsorgssenter	X	
3	Det skal leggjast til rette for kjøpesenter i sentrum	X	
4	Kommunen skal halde på nisjebutikkane i sentrum		
5	Kommunen vil sikre at grunnplanet på bygningar i Fosnavåg i størst mogleg grad er øyremerkt detaljhandel		
6	Det skal leggast til rette for næringsverksemd retta mot turisme i Fosnavåg		
7	Det skal etablerast områder for fritidsbustadar med tilknyting til sentrum og sjøen	X	
8	Felles kantine for arbeidsplassane i Fosnavåg. Samle offentlege og private tilsette i eit «allbrukshus» i Fosnavåg		
9	Etablere sosiale møtestadar i sentrum med sitjeplassar og leikeområde		
10	Gjere delar av sentrum bilfritt		
11	Det skal leggjast til rette for bustadbygging i alle bygdelag	X	
12	Etablere eit eldresenter i sentrum		
13	Byggje ungdomsbustadar i sentrum	X	
14	Kommunen skal opparbeide seg tilstrekkjeleg kommunal bustadmasse for å dekkje eigne behov		
15	Det skal leggjast til rette for detaljhandel og plasskrevjande varer i Myrvåg	X	
16	Utvikle grøntområder i sentrum og aktivisere Parken		
17	Utvikle kai og strandområdet på Leikong	X	
18	Vidareutvikle Heid tursti og området rundt	X	
19	Opparbeide trapp frå Ura til Heid	X	
20	Vidareutvikle og betre turstien rundt Djupvikvatnet	X	
21	Promotere tilbodet om bygdevandring med lokalhistorikar i tilknyting til dei årlege festivalane		
Infrastruktur			
1	Etablere hurtigbåtanløp: Fosnavåg by – Ålesund	X	
2	Vurdere å etablere djupvasskai i Fosnavåg	X	
3	Skape ei meir framtidsretta løysing for kryssing av Vaulane mellom Bergsøya – Nerlandsøya og Leinøya – Remøya	X	
4	Busetjing skal etablerast i størst mogleg grad i tilknyting til kommunikasjonsaksane i kommunen	X	
5	Kommunen skal ha eit tettare samarbeid med nabokommunane om infrastrukturutvikling		
6	Arbeide for ei realisering av Hafast		
7	Etablere gangsti rundt Myklebustvatnet	X	
8	Vurdere innføring av hamneavgift		
9	Realisere eit samband mellom Vågsholmen og sentrum		

10	Mudring og miljøopprydding av Fosnavåg hamn		
11	Starte opp arbeid med opprusting av Dragsundbrua saman med Ulstein kommune	X	
12	Starte opp arbeid med ny veg frå Koppen, langs sørsida av Skinneset og bru over Frøystadvågen til Mjølstadneset	X	
13	Realisering av innfartsveg til Fosnavåg		
14	Det skal vere god standard på dei kommunale vegane gjennom forsvarleg vedlikehald		
15	Herøy kommune skal arbeide for ein ferjefri kyststamveg		
16	Herøy kommune skal leggje til rette for at bygdelag kan etablere gangstiar og helseløyper for å fremje folkehelsa	X	
17	Vurdere organisatorisk overtaking av vassverka		
18	Utbetre kloakktilhøva ved Fosnavåg hamn		
19	Organisere reinhald i sentrum		
20	Planleggje og byggje ut ei samanhengande hamnepromenade frå indre til ytre del av Vågen		
21	Etablere ei ordning med bybuss og buss mellom bygdene og sentrum for barn, ungdom, eldre og menneske med nedsett funksjonsevne		
22	Betre tilkomsten til Fosnavåg, fjerne «flaskehalsar»		
23	Tilretteleggjing for å nytte masseuttak og deponi på ein forsvarleg måte	X	
24	Kommunen vil arbeide for å gjere sentrum meir tilgjengeleg for menneske med nedsett funksjonsevne		
25	Etablere nye parkeringsplassar i sentrum		
26	Etablere gangsamband mellom Fosnavåg sentrum og kulturhusområdet		
27	Bygge saman midtre og vestre kai på Mjølstadneset		
Kompetanse og næringsutvikling			
1	Herøy kommune skal bygge sterke fagmiljø i organisasjonen		
2	Skape kopling mellom næringslivet i Herøy og kompetansemiljøa i Volda og Ålesund		
3	Synleggjere og satse på høgt utdanna kvinner		
4	Vidareutvikle næringsbygg for utleige		
5	Etablere felles næringshage/inkubator for unge gründerar		
6	Mobilisere og bygge opp under eldsjeler		
7	Sterkare satsing på «ungt entreprenørskap» i skulen		
8	Satse på miljøvenleg turismeretta næring	X	
9	Utvikle strategisk handlingsplan for å knyte forretning mot dei kreative og kunstneriske kreftene i kommunen		
10	Styrke den internasjonale orienteringa innan den vidaregåande skulen		
11	Halde på og vidareutvikle utdanningsprogram på Herøy vidaregåande skule som dekkjer den lokale og regionale arbeidsmarknaden sine behov		
12	Styrkje spisskompetansen innan næringsutvikling i kommunen og etablere stilling som «næringssjef»		
13	Legge til rette for gode næringsareal	X	
14	Verne om og vidareutvikle havbruksnæringa	X	
15	Etablere eit inkubasjonsmiljø for å trekke til seg høgt utdanna arbeidskraft		

16	Ta i bruk ny teknologi innan helse- og omsorg		
17	God drift og vedlikehald av kommunal bygningsmasse		
18	Kulturhuset skal renoverast i planperioden		
19	Kulturhuset skal utviklast til eit «kompetansesenter» for kreative krefter		
20	Herøy VGS skal bestå med fag knytt til lokalt næringsliv som er attraktivt for jenter		
21	Herøy VGS skal vere ein attraktiv arbeidsplass med tilsette med høgteknologisk kompetanse innan helse og maritim sektor		
22	Vere med i eit felles prosjekt for Søre Sunnmøre om felles arbeidsmarknadstrategi og utarbeide informasjonsbrosjyre til studentar ved vidaregåande og høgskule		
23	Ta i bruk området sør for Fv. 654 i Myrvåg til massedeponi/næringsføremål		
Rekruttering, busetting og inkludering			
1	Herøy kommune skal vere aktivt ute og nytte tradisjonelle og utradisjonelle arenaer for å nå dei rette målgruppene og promotere kommunen som ein attraktiv bu- og arbeidsstad		
2	Nytte den kompetansen som arbeidsinnvandrarar har med seg frå heimlandet		
3	Rekruttere høgt utdanna arbeidskraft frå utlandet og Noreg til kommunen		
4	Det skal vere god kvalitet på norskopplæringa til innvandrarane		
5	Fremje arbeid, bustad og serviceregionen med fokus på den arbeidsmarknaden som er tilgjengeleg		
6	Langsiktig satsing på ungdomen som framtidig arbeidskraft og kompetanse		
7	Etablere ein vennskapsby i til dømes Litauen, Latvia, Estland eller Polen		
8	Tilflyttarar skal kunne busette seg både i Fosnavåg og på bygdene	X	
9	Der skal vere attraktive tomter i alle bygdelag	X	
10	Bustadmarknaden i Myrvåg skal vidareutviklast	X	
11	Bulystprosjektet skal auke kunnskapen knytt til andre kulturar og forholdet til innvandring		
12	Talet på arbeidsinnvandrarar som vel å busette seg i kommunen skal aukast		
13	Drive opplysningsarbeid og spreie informasjon om høve for stipend og andre ordningar		
14	Styrke samarbeidet mellom næringslivet og vidaregåande skule om td. simulatoropplæring		
15	Få tilbake utdanningsprogramet teknisk teikning ved Herøy VGS		
16	Utveksle vidaregåande elevar med utlandet og ta i mot utvekslingselevar frå andre land		
17	Meir aktiv oppfølging av herøyværingar som reiser ut for å ta utdanning		

Barn, unge og identitetsbygging			
1	Barnehage og skule skal inkludere alle barn og unge på ein god måte med tilrettelagt informasjonsmatriell		
2	Kommunen skal ha god dekning av helsetenester for alle barn og unge		
3	Kommunen skal intervenere tidleg der barn og unge har problem		
4	Rekruttere personar med førskulelærarutdanning i alle pedagogiske stillingar i barnehagane		
5	Kommunen vil arbeide for å få fleire profesjonar innan barnehage og skule		
6	Auke og vidareutvikle kompetansen til dei tilsette i barnehagane		
7	Utarbeide tiltak for å imøtekome krava til fysisk utforming av barnehagar og skulebygg		
8	Styrke spesialiseringa for vern av barn		
9	Auke og vidareutvikle kompetansen til lærarar og førskulelærarar		
10	Tydeleggjere samanhengane mellom barn sin oppvekst, skule, vidaregåande og inngangen til arbeidslivet		
11	Ta i bruk ny teknologi i barnehage og skule		
12	Herøy kommune vil leggje til rette for at barn og unge får informasjon om Herøy si fortid og notid og etablere ein indentitetskjensle til kommunen		
13	Etablere ordning med ungdomsbuss på kvelds-/ nattestid		
14	Innføre kinesisk som valfag i skulen		
15	Styrke yrkesrettleiinga i skulen mot lokale bedrifter		
16	Ny skule i området ved Blåhaugen		
17	Rekruttere fleire mannlege rollemodellar i barnehage og skule		
18	Planlegge ny idrettshall ved Einedalen skule		
19	Etablere moderne badeplassar		

4. Styring og kontroll

Vi har starta prosessen med å etablere eit klarare og gjennomgående målbilete for kommunen og alle tilsette.

God kommunal eigenkontroll skal bidra til å gi innbyggjarane tillit til at kommunen utøver mynde og leverer tenester på ein trygg måte. Eigenkontroll er ein viktig del av styringssystemet og skal bidra til å unngå kritikkverdige hendingar. I tillegg til eigenkontrol, fører mange statlege organ tilsyn med kommunen.

Kommunestyret har tilsyns- og kontrollansvar for kommunen si verksemd. Selskapskontroll inngår som ein del av kontrollansvaret. Kontrollutvalet fører løpande tilsyn med den kommunale forvaltninga på vegne av kommunestyret og ser til at kommunen har ei forsvarleg revisjonsordning. Kommunen sin revisor gjennomfører rekneskapsrevisjon, forvaltningsrevisjon og revisjon av rådmannen sin internkontroll så langt det følgjer av god kommunal revisjonsskikk.

Rådmannen er ansvarleg for at kommunen har eit føremålstenleg og heilskapleg system for styring og kontroll og at det vert utøvd internkontroll i verksemda.

4.1 Styring og kontroll av verksemda

Styringsdialogen mellom kontrollutvalet og kommunestyret har vore open og gir retning for vidare utvikling av verksemda.

4.2 Revisjonsordning

Herøy kommune er med i interkommunal revisjonsordning saman med seks andre kommunar.

4.3 Rekneskapsrevisjon

Vi mottok revisjonsmeldinga frå Søre Sunnmøre Kommunerevisjon IKS for 2015 utan vesentlege merknader. Meldinga for rekneskapsåret 2016 vil ligge føre i første halvdel av 2016.

4.4 Forvaltningsrevisjon

Kommunerevisjonen har i løpet av 2016 gjennomført forvaltningsrevisjon retta mot barnevern. Rapporten er fylgd opp i ettertid og er heilt eller delvis gjennomført. Arbeidet held fram i 2017. Framdrifta og kvaliteten på oppfølginga er avhengig av saksmenga og personalressursane.

4.5 Tilsyn

Kommunen har i løpet av 2016 hatt ulike tilsyn uten at det er avdekka alvorlege avvik knytt til vår forvaltning.

4.6 Organisering

Vi fullfører organisasjonsendringane innan 01.07.2017. Denne omstruktureringa skal saman med nye linjeleiarar og endringar i administrativ leiing, levere forsvarlege tenester og robust økonomi i tida framover.

4.7 Mål- og resultatstyring

Målekort vert nytta som kommunen sitt administrative system for oppfølgjing når det gjeld vedtekne mål- og resultatkrav i budsjett og økonomiplan. Det er gjennomført ei vidareutvikling av innhaldet i korta på bakgrunn av erfaringane gjennom åra. Det er mellom anna gjort ei deling mellom felles gjennomgåande mål for heile den kommunale verksemda og unike mål for tenesteområda.

Mål- og resultatstyring inngår i kommunen sine årsplanar. Resultatkrava er fylgd opp gjennom medarbeidersamtalar med den enkelte leiaren. Ein felles leiingspraksis er under utarbeiding og arbeidet vil bli vidareført i 2017.

4.8 Rekneskapsutvikling og økonomisk styring

Også i 2016 opplevde vi at mange rammeområde hadde vesentleg mindreforbruk.

Det har vore god oppfølgjing og kontroll på prosjekt gjennom året. Vi er langt under budsjett samla sett på investeringar, noko som i all hovudsak skuldast mange vedtekne, men ikkje gjennomførde investeringsprosjekt.

Formannskapet får månadsrapportar om status på økonomi og sjukefråvær, kommunestyret får tertialrapportar. Resultat i forhold til overordna mål i kommuneplanen, samt øvrige resultatkrav knytta til målekorta, er rapportert i årsrapporten.

4.9 Risikostyring og internkontroll

Kommunen har eit overordna kvalitetssystem og eige sak- og arkivsystem som skal sikre oppfølging av lovverk, politiske vedtak og interne rutinar.

Det elektronisk kvalitetssystemet skal ivareta dokumentstyring, avvikshandtering, årshjul, risiko- og sårbaranalyser (ROS) samt varsling av kritikkverdige forhold på arbeidsplassen.

Revisjon av kommunen sitt økonomireglement skal ferdigstillast 1. halvår 2017.

4.10 Selskapskontroll

Ny rutine for lovpålagt eigarskapskontroll var vedteke i K-sak 76/16 den 25.05.2016. Omgrepet eigarskapskontroll vert no nytta i staden for selskapskontroll.

Kommunestyret handsama saka om eigarskapskontrollen for 2015 i møte 24.11.16

4.11 Tryggleik og beredskap

Beredskapsplanen for Herøy kommune vart vedteken av kommunestyret 15.12.2016. Organisering av Herøy brann og redning skal gjennomgåast innan 01.07.2017.

4.12 Etisk standard

Revisjon av Etiske prinsipp for tilsette og folkevalde i Herøy kommune vart vedteken av kommunestyret 15.12.2016. Etisk standard vert fylgd opp og sikra gjennom kommunen sitt kvalitetssystem.

4.13 Utfordringar og planar

I planperioden er målet å etablere eit heilskapleg system som sørgjer for at vi har styring og kontroll i ein organisasjon som er effektiv og framtidsretta. Kommunen sitt planverk må vere fokusert, målretta og skal fungere som eit referansedokument for den operative gjennomføringa av planar.

4.14 Kvalitetssystemet Compilo (Losen)

Bruken av systemet har vore aukande. Graden av aktivitet varierer mellom tenesteområda. Områda «Helse og omsorg» utmerkar seg både i forhold til avvik og dokument. Mangelfull opplæring og oppfølgjing kan vere hovudårsaka til variasjonane.

4.15 Verdigrunnlag

Arbeidsgjevarpolitikken har fylgjande verdiar utarbeidde i 2004:
:

- Respekt
- Likeverd
- Openheit
- Ansvar
- Kvalitet

Det kan vere på tide å revidere verdigrunnlaget for kommunen.

4.16 Heilskapleg system

Plan- og styringssystemet i kommunen omfattar ei rekkje plan- og styringsprosessar som går fram av figuren under. Gjennom god leiing og gode plan- og styringsprosessar skal kommunen ivareta rolla som tenesteytar, samfunnsutviklar og demokratisk arena.

PUFF (PUKK) – Forbetringssirkel

Kommunen arbeider etter elementa i forbetringssirkelen. Gjennom plan- og styringsprosessane vert det planlagt og utført aktivitetar som skal sikre kvalitet i tenestene og forvaltninga. Resultata frå aktivitetane vert fylgd opp i forhold til dei måla og krava som er sett, og vert nytta til å iverksette tiltak for kontinuerleg å betre tenestane og forvaltninga. Alle plan- og styringsprosessar skal gjennomførast med bakgrunn i kommunen sitt verdigrunnlag, og verdiane skal vere retningsgivande for den enkelte si åtferd.

Plansystem
Plansystemet er kommunen sitt overordna og politisk vedtekne planverk som skal sikre gjennomføring av politiske mål og prioriteringar.

Styringssystem
Styringssystemet er rådmannen sitt verktøy for å setje i verk og følgje opp politiske vedtak, mål og prioriteringar.

Leiing
Elementa i PUFF-sirkelen ligg til grunn for all leiarmessig aktivitet knytt til kommunen sitt plan- og styringssystem. Gode plan- og styringsprosessar har som føresetnad eit leiarskap som gir retning, utnyttar handlingsromet og er resultatorientert. Samstundes skal leiarane legge til rette for ein arbeidskultur som fremjar læring og forbetring i heile organisasjonen. Forslag til innovative løysinger vil verte følgde opp.

Det vert utarbeidd årsplanar. I årsplanane konkretiserer rådmannen krav til resultat og utvikling for den enkelte leiar. I løpet av året vert det gjennomført dialog om status og evaluering av resultatoppnåing i ein-til-ein møte. I tillegg utøver rådmann styringsdialog gjennom fellesmøte.

Utfordringar og planar
Rådmannen vil vidareutvikle grunntanken om at godt partssamarbeid skal bidra til ei omstillingsdyktig og serviceinnstilt kommune til beste for innbyggjarane og våre tilsette.

Rådmannen er oppteken av å legge til rette for at leiarane kan bruke mindre tid til administrasjon og meir tid til tenesteutvikling og leiing. Auka fokus på digitalisering, samhandling og samordning skal bidra til dette.

Rådmannen vil arbeide videre med å utvikle og profesjonalisere kommunen. I alle styringsformer skal kommunen oppfattast som ein profesjonell part og agere deretter.

4.17 Plansystemet

Kommunen sine oppgåver følgjer av kommunelova, plan- og bygningslova, andre lover og føreskrifter, nasjonale føringar og politiske vedtak. Mange av oppgåvene blir operasjonalisert og implementert gjennom planar som inngår i kommunen sitt plansystem. Alle kommunen sine overordna planar vert vedtekne av kommunestyret. Det skal vere konsistens i kommunen sine styringsdokument ved at styringsdokument på eit lågare nivå skal vere ei operasjonalisering av dokument på eit høgare nivå.

Planstrategi
Kommunestyret skal minst ein gong i kvar valperiode (fireårsperioden), og seinast innan eitt år etter konstituering, utarbeide og vedta ein kommunal planstrategi. Gjeldande planstrategi for Herøy kommune 2016 – 2020 vart vedteken i kommunestyret 24.11.2016.

Føremålet med planstrategien er å vurdere kva for planar som skal utarbeidast og reviderast i valperioden. For å vurdere planbehovet skal planstrategien drøfte kommunen sine strategiske val for samfunnsutvikling, langsiktig arealbruk, miljøutfordringar og tenesteområda sine utfordringar. Det skal i tillegg vurderast om det er behov for å revidere heile eller delar av kommuneplanen.

Kommuneplanen
Kommuneplanen er kommunen sitt overordna strategiske styringsdokument og inneheld mål og retningsval for kommunen si utvikling. Kommuneplanen består av ein samfunnsdel og ein arealdel. Planen skal ivareta både kommunale, regionale og nasjonale mål og interesser. I forkant av kommuneplanarbeidet vert det utarbeidd eit planprogram. Planprogrammet omtalar kva for tema som vert planlagt revidert i kommuneplanen, utgreiingsbehov og medverknadsprosesser.

Samfunnsdelen konkretiserer mål, strategier og ønskja utvikling for Herøysamfunnet og kommuneorganisasjonen.

Arealdelen viser samanhengen mellom framtidig samfunnsutvikling og arealbruk, der avveging mellom vern og utbygging er viktig. Planen er juridisk bindande.

Kommuneplanen vert utarbeidd for ein periode på 12 år og vert revidert kvart fjerde år. Kommuneplanen skal ha ein handlingsdel (økonomiplan) som seier korleis planen

skal fylgjast opp i fireårsperioden. I Herøy kommune bør kommuneplanen sin handlingsdel i større grad innarbeidast i økonomiplanen.

Årshjul

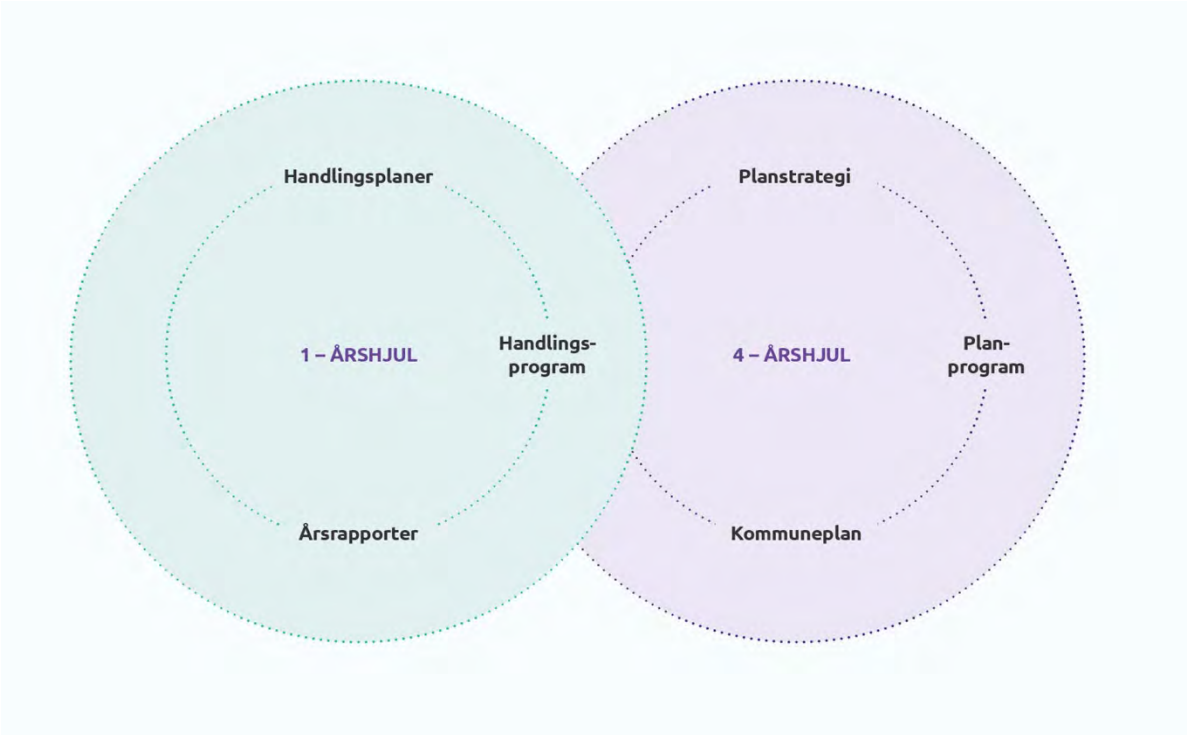

Figuren illustrerer dei overordna strategiske prosessane knytt til kommuneplanen (4-årshjulet) og handlingsprogrammet (1-årshjulet).

Handlingsprogrammet
Kommunen sitt årsbudsjett og økonomiplan utgjer handlingsprogrammet. Årsbudsjettet og økonomiplanen vert utarbeidd gjennom ein felles prosess og vert integrert i same dokument.

Økonomiplanen har eit 4. årsperspektiv med årsbudsjettet som første år. Planen vert rullert årleg.

Årsbudsjettet er kommunen sitt dokument der det vert gitt løyvingar til ulike føremål. Det vil seie at vedteke budsjett gir kva for rammer kommunestyret har løyvd til kommunen si verksemd det komande året – rammene er bindande for rammeområda.

Gjennom handlingsprogrammet skal kommunen realisere målsetjingar fastsett i kommuneplanen sin langsiktige del, planlegge nye tiltak og føre kontroll med kommunen sin ressurstilgang og ressursbruk. Dei økonomiske rammene bygger på rammefaktorar i kommuneproposisjonen og statsbudsjettet. Økonomiske konsekvensar knytta til mål og tiltak i kommunen sine temaplaner, jamfør

planstrategien, skal også innarbeiast i handlingsprogrammet for oppfølging. I tillegg kjem ei rekkje måleindikatorar basert på kommunen si mål- og resultatstyring.

Handlingsplanar
Mål og tiltak frå handlingsprogrammet, felles gjennomgåande planar og anna relevant planverk som fylgjer av planstrategien, vert vidareført og fylgd opp i ulike handlingsplanar. Handlingsplanen er eit administrativt dokument som skal sikre samanheng mellom organisasjonen sine mål, tiltak og resultat, samt oppfylging av politiske vedtak, lover og forskrifter.

Felles gjennomgående planar
Kommunen har fleire gjennomgående planar som gjeld for heile organisasjonen. Desse vert revidert normalt hvert fjerde år.

Utfordringar og planar
Rådmannen vil heve kvaliteten på kommunen sine plandokument. Dette skal resultere i eit meir gjennomgåande planverk som både er smalare, med betre tverrfagleg koordinering, og meir målretta.

4.18 Styringssystemet

Verksemdsstyring femner all leiingsaktivitet, styring og kontroll som skal bidra til å iverksette politiske vedtak, prioriteringar og mål, og å skape best mogleg resultat og kvalitet i tenestane. Verksemdstyring omfattar fullmaktsnivåa i kommunen og sikrar at styringa skjer likt og samordna mellom, og innan tenesteområda.

Prinsipp for verksemdsstyring
Verksemdsstyring skal:

- baserast på mål- og resultatstyring som overordna styringsprinsipp.
- sikre effektiv gjennomføring av politiske vedtak.
- sikre etterleving av lover og forskrifter.
- integrere risikostyring og internkontroll.
- sikre ei tenleg organisering, effektive arbeidsprosessar og rett ressursbruk.
- sikre læring, forbetring og innovasjon.

Mål- og resultatstyring
Dette medfører at kommunen skal planleggje, setje mål, og at resultata skal målast og fylgjast opp for å avdekke avvik. Ein skal også kontinuerleg forbetre og vidareutvikle tenestene. Mål- og resultatstyring skal i tillegg sikre læring i organisasjonen.

Mål- og resultatstyring skjer manuelt ved hjelp av målekort.

Det er definert fire fokusområder. Innanfor kvart hovudmål er det utarbeidd ulike måleindikatorar. Fokusområda har gjennomgåande delmål for heile kommunen. I

tillegg er det utarbeidd unike delmål for tenesteområda som skal sikre nødvendig styring og oppfylging av tenestene.

Gjennomføring av politiske vedtak
Kommunen skal ha system som sikrar at politiske vedtak blir fylgd opp og sett i verk.

Vedtaksoppfylging skjer elektronisk i kommunen sitt saks- og arkivsystem ePhorte. Eigne rapportar viser kva for saker som skal fylgjast opp og kva for saker som er ferdig effektuerte.

Iverksetting av politiske vedtak vert sikra gjennom årsplanar og ulike handlingsplanar. Dette omfattar også gjennomføring av politiske vedtak som vert fatta utanom handlingsprogrammet.

Alle leiarar skal halde seg orienterte om dei vedtaka som direkte gjeld eige ansvarsområde, samt forhold som vedkjem heile kommunen.

Etterleving av lover og forskrifter
Dette medfører rett sakshandsaming og tenesteutøving, samt å ivareta kommunen sine juridiske interesser som forvaltningsmynde, tenesteprodusent og eigar.

Sakshandsaminga skjer elektronisk i kommunen sitt saks- og arkivsystem ePhorte.

Tenesteutøving skjer etter gjeldande fullmakter og aktuelt lov- og regelverk som har betyding for oppgåva.

Risikostyring og internkontroll
Kravet til internkontroll går fram av kommunelova. I tillegg er det innanfor fleire område av kommunen si verksemd særlege lovpålagde krav til internkontroll. Internkontroll er ein del av kommunen si daglege leiing og styring innan og mellom fullmaktsnivåa.

Risikostyring og internkontroll skjer elektronisk i kommunen sitt kvalitetssystem KvalitetsLosen.

Systemet ivaretek dokumentstyring, avvikshandtering, årshjul, risiko- og sårbaranalysar samt varsling av kritikkverdige forhold på arbeidsplassen. Verktøyet sikrar at daglege arbeidsoppgåver blir utført, styrt og forbetra i samsvar med krava i lova.

4.19 Organisering, arbeidsprosessar og ressursbruk

Ei føremålstenleg organisering, effektive arbeidsprosessar og god ressursbruk skal sikre at innbyggjarane får ta imot tenester av rett kvalitet og til rett tid, samstundes som organisasjonen sine ressursar vert nytta på ein effektiv måte og innafor vedtekne økonomiske rammer.

Føremålstenleg organisering skjer ut fra omsynet til samordning, effektiv oppgåveløysing og kvalitet for brukarane.

Effektive arbeidsprosessar skjer gjennom optimalisering av prosessar og betre samhandling i tillegg til ei digitalisering av kommunen sine system. Elementa i PUFF-sirkelen ligg til grunn for utforminga av dei enkelte arbeidsprosessane.

God ressursbruk skal skje innafor dei mål og budsjettrammer som kvart år vert vedteke av kommunestyret.

Læring, forbetring og innovasjon
Organisasjonen skal sikre kontinuerleg utvikling av innhaldet i tenestene sine og medarbeidarane sin kompetanse.

Vi skal jobbe med målsetjinga om å bli ein moderne og lærande organisasjon som fremjar utvikling gjennom involvering, styringsdialog og resultatfokus.

Kommunen sin forvaltningspraksis vert evaluert eksternt gjennom Kommunekompasset. Evalueringa oppsummerer kommunen sin styrke, svake sider og utfordringar og dannar grunnlag for vidare utvikling. I tillegg vert det gjennomført tilsyn og forvaltningsrevisjon innafor ulike områder.

Årshjul
Kvart år vert det gjennomført ei rekkje styringsprosessar. Desse er sett inn i eit overordna årshjul som viser korleis arbeidet med ulike dokument og prosessar vert fasa inn i forhold til kvarandre politisk og administrativt. I tillegg til det overordna årshjulet, har kommunen detaljerte årshjul for enkeltståande prosessar/aktivitetar.

Utfordringar og planar
Det er ei målsetjing at verksemdsstyringa skal forenklast og bli meir effektiv. Samstundes skal organisasjonen si forståing på området styrkast.

Rådmannen vil arbeide for at kommunen skal levere gode tenester ut fra dei rammevilkåra som vert vedtekne. Gjennom mål- og resultatstyring skal det arbeidast systematisk med å sikre rette og effektive tenester til brukarane. I tillegg til generelle og gjennomgåande mål, skal spesifikke mål innafor alle rammeområda sikre rett utvikling av dei enkelte tenestene. Rådmannen vil ha fokus på å hente ut samordningsgevinstar mellom einingar og sektorområde.

Rådmannen vil ha fokus på vidareutvikling av styringsdata, slik at ein kan fylgje utviklinga gjennom året og ved behov iverksette førebyggende tiltak.

5. Fokusområde Organisasjon

Kommunen har gjennomført ei evaluering etter Kommunekompasset og Kommunebarometeret i 2016. I tillegg er det gjennomført endringar i den administrative organiseringa i kommunen.

Kommunen gjennomførte Kommunekompasset i 2016 og fekk ein skår på 329 av 800 moglege. Dette er middels bra og midt på listene over dei 45 kommunane som har gjennomført ein eller fleire kommunekompassevalueringar sidan 2010.
Utfordringane for kommuneorganisasjonen dei komande åra:

- Nedbemanning som følgje av nødvendig økonomisk omstilling.
- Kompetanseutvikling.
- Gode leiarar på alle nivå for å lukkast med økonomistyring, omstilling, tilsette, tenestene og brukarane.
- Ta i bruk ny teknologi. Til dømes: digitalisering og velferdsteknologi.

Mål	Kommunen skal vere ein effektiv, kompetent, utviklingsorientert, lærande og politisk målstyrt kommune-organisasjon.	Alle medarbeidarane skal oppleve Herøy kommune som ein god arbeidsplass der det er lagt til rette for trivsel og motivasjon i tråd med arbeids-gjevarpolitikken sine mål.	Auka nærvær i samsvar med målsetjinga i IA-avtalen og totalt på heile kommunen minimum 92,5 %	Avgrense tidleg avgang: Flest mogleg og minst 90 % av dei som fyller 62 år skal stå i arbeid fram til fylte 65 år. Flest mogleg og minst 50 % av desse skal stå i arbeid fram til fylte 67 år.
Korleis lukkast?	Oppfølgjing Kommune-kompasset.	Oppfølgjing arbeids-gjevarpolitikken.	Førebyggje og følgje opp sjukemelde.	Oppfølgjing seniorpolitikken.
Korleis måle?	Ny gjennomgang Kommune-kompasset.	Medarbeidar-undersøking.	Sjukefråver-statistikk.	Statistikk.
Status 2016	329 poeng	Ikkje undersøkt.	7,19 %	67,7 % i arbeid ved 65 år, 45,5 % i arbeid ved 67 år.
Ambisjon 2020	450 poeng	Betre enn landsgjennomsnittet.	7,5 %	90 % i arbeid ved 65 år, 50 % i arbeid ved 67 år.
Resultatmål 2017	Neste måling i 2018.	Betre enn landsgjennomsnittet.	7,5 %	90 % i arbeid ved 65 år, 50 % i arbeid ved 67 år.

5.1 Medarbeidarar

Personalpolitikk og opplæring

Tabell 1

Viktige aktivitetar og tiltak i 2016
1. Personalleiarnettverket i Sjustjerna gjennomførte på våren **HMS-kurs for vernetenesta og leiarar**. Kurset var eit tverrfagleg samarbeid der ressursar frå kommunane og bedriftshelsetenesta stod for det faglege innhaldet.
2. Herøy kommune har i samarbeid med Datawaves tilbydt og gjennomført **data- og norskkurs** for medarbeidarar.
3. Herøy kommune, saman med kommunane i Sjustjerna og SSIKT, gjennomførte på våren ei **oppgradering med personal-, løns- og økonomisystemet Agresso.**
4. Personal- og organisasjonsavdelinga, saman med Eigedoms- og IKT-avdelinga, gjennomførte anbod og førebuing til skifte av **tidsregistreringssystem**. Systemet vart sett opp i november og desember, og vart teke i bruk frå januar 2017.
5. Formannskapet bestemte at gruppeleiarane skulle gjennomgå og revidere gjeldande **Etiske prinsipp for Herøy kommune**. Personal- og organisasjonsleiar vart utpeikt som sekretær for arbeidsgruppa. Nye etiske prinsipp vart godkjende av kommunestyret i desember.
6. Gjennomføring av **lønsforhandlingar** i september for tilsette etter hovudtariffavtalen kapittel 3 og 5. Det vart gjennomført sentralt oppgjer for tilsette i kapittel 4.
7. Kontaktutvalet sette ned ei partsamansett arbeidsgruppe hausten 2016. Arbeidsgruppa starta arbeidet med å **revidere arbeidsgjevarpolitikken og andre retningsliner** på personalområdet. Personal- og organisasjonsleiar har som målsetjing å ferdigstille arbeidet i 2017.
8. Personal- og organisasjonsavdelinga har utarbeidd overordna **kompetanse- og informasjonshandbok for leiararar og medarbeidarar – Bestikken.** Boka tek utgangspunkt i intern organisering og ansvar, mål og strategidokument, rutinar og retningsliner innan ulike område.
9. Utarbeiding av internt **opplæringsløp for leiarar og nytilsette medarbeidarar**. Oppstart i 2017.
10. Gjennomført **pensjonsdag** der SPK og KLP informerte og gjennomførte individuelle rådgjevingssamtalar i november.
11. Administrasjonen har i løpet av 2016 utarbeidd eigen **ruspolitikk og rutine for AKAN-arbeid** i Herøy kommune. Godkjend i arbeidsmiljøutvalet i november.
12. Administrasjonen har i løpet av 2016 utarbeidd **ny HMT-plan (HMT-handbok)** i samarbeid med hovudverneombod og eigedomsleiar, som vart godkjend av arbeidsmiljøutvalet i november.

I tillegg har Herøy kommune teke del på og halde fleire kurs, møter og samlingar i 2016, som:

- Gjennomføring av IA-utvalsmøter og månadlege møter med kontaktutvalet
- Kurs og samlingar i regi av NAV Arbeidslivssenteret
- Samlingar for verneomboda
- Leiarsamling
- Arbeidsmiljøkonferansen, arbeidsrettsseminar og fellesopplæring i Hovudavtalen i regi av KS

Sjukefråvær
Målet for sjukefråværet for 2016 var 7,5 % eller lågare. Det vil sei eit nærvær på 92,5 % eller høgare.

Det totale sjukefråværet for 2016 enda på 7,19 %. Dette er ein nedgang frå 2015 på 1,23 %. Målet på 92,5 % nærvær (7,5 % sjukefråvær) er såleis nådd for 2016. Sjå tabell 2.

Av tertialmålingane ser vi at sjukefråværet 1. tertial var monaleg mykje høgare enn 2. og 3. tertial. Sjå tabell 3 og 4. Dette syner seg vere eit fast mønster frå eine året til det andre, og har naturelge forklaringar.

Oversyn over utvikling sjukefråvær:

Tabell 2

Sjukefråvær	Korttid	Langtid	Totalt
2002	3,0	7,6	10,6
2003	3,0	6,9	9,9
2004	2,8	5,9	8,7
2005	3,4	5,7	9,1
2006	2,8	6,1	8,8
2007	2,0	7,3	9,7
2008	2,0	6,3	8,6
2009[1]	-	-	9,0
2010	1,7	8,0	9,7
2011	2,1	6,3	8,4
2012	1,9	6,4	8,3
2013	1,9	5,6	7,5
2014	1,85	6,13	7,98
2015	2	6,42	8,42
2016	1,97	5,22	7,19

Tabell 3

Sjukefråvær i prosent 2009-2016 – Mål for 2016 7,5% eller lågare				
År / Kvartal	**1.kvartal**	**2.kvartal**	**3.kvartal**	**4.kvartal**
2009[2]	-	9,8	8,1	9,5
2010	10,9	10	8,6	9,4
2011	10,1	8,7	6,5	8,1
2012	9,7	7,8	6,2	8,9
2013	9,7	8,6	5,2	5,64
2014	7,78	7,85	7,28	7,52
År / Tertial	**1.tertial**	**2.tertial**	**3.tertial**	**Totalt**
2015[3]	10,53	7,25	7,52	8,42
2016	8,61	5,57	7,39	7,19

[1] Tala for 2009 er feil, usikre eller vantar pga. omlegging av datasystem.
[2] Tala for 2009 er feil, usikre eller vantar pga. omlegging av datasystem.
[3] Frå og med 2015 er det rapportert per tertial, slik at ein rapporterar like intervallar i tertailrapportar og til AMU.

Tabell 4

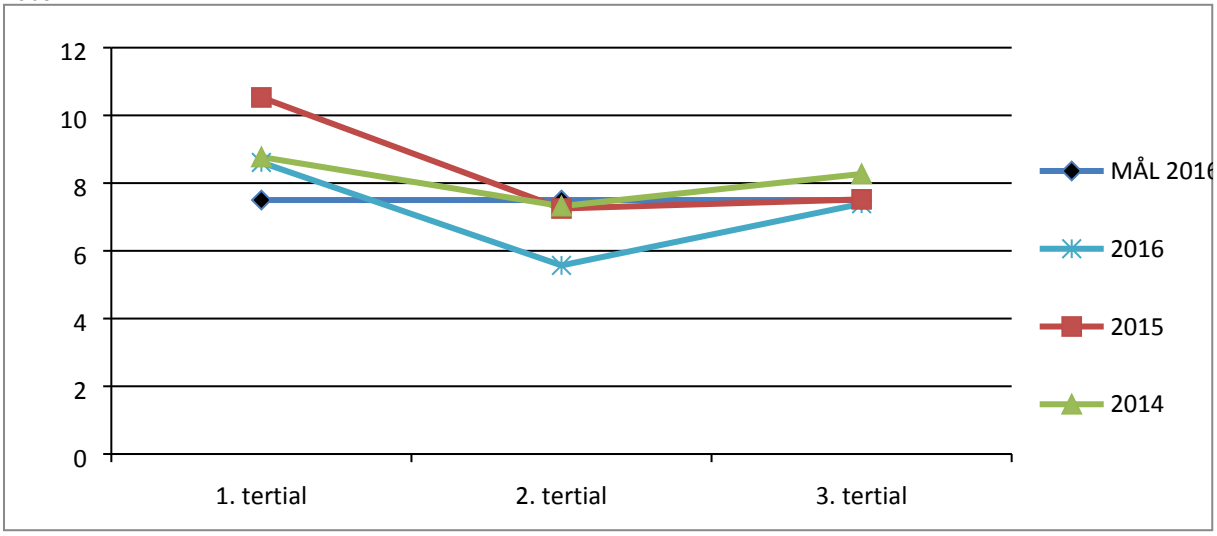

Sjukefråværstala og resultat frå medarbeidarundersøkingar, arbeidsplass- og arbeidshelseundersøkingar vert nytta som indikatorar på trivsel og motivasjon.

Det vart i 2016 bestemt at ein skal gjennomføre medarbeidarundersøkinga 10-Faktor i første halvår av 2017.

I 2016 er det gjennomført undersøkingar i regi av bedriftshelsetenesta (BHT) hjå åtte avdelingar/einingar. Herøy kommune har i større grad enn tidlegare retta BHT-ressursane der behovet har synt seg å ha vore størst, gjennom til dømes kurs i ergonomi og arbeidsmiljøundersøkingar.

Resultata tyder på at kommunen som arbeidsgjevar leverer stabilt godt i 2016. Kommunen har i stor grad lukkast i arbeidet med at medarbeidarane skal trivast og vere motiverte. I større og komplekse organisasjonar vil det vere små og store utfordringar i einskilde avdelingar/einingar. Slik er det også i vår organisasjon i 2016. Undersøkingane som vert gjort i samarbeid med bedriftshelsetenesta er med på å avdekkje og analysere eventuelle arbeidsmiljøutfordringar. Desse undersøkingane vert gjort både førebyggjande og der det er uttalte utfordringar. Denne kunnskapen gjer organisasjonen betre i stand til å handtere og løyse desse utfordringane.

Inkluderande arbeidsliv (IA)
Herøy kommune har vore inkluderande arbeidslivsverksemd sidan juli 2003. I juni 2014 vart IA-avtalen signert på nytt. Herøy kommune kan syne til systematisk og kontinuerlig IA-arbeid, gjennom blant anna faste møte i IA-utvalet og deltaking på kurs og seminar i regi av NAV Arbeidslivsenteret.

<u>Delmål 1) Sjukefråvær:</u>
Målet er nærværsprosent på 92,5 % for 2016

- Med eit nærvær på 92,81 % er målet for 2016 nådd.
- I 2016 har vi den høgaste nærværsprosenten som nokon gong er målt.

- Vi registrerar også at sjukefråværet følgjer det historiske sjukefråværsmønsteret i løpet av året.

Gravide skal gjennomsnittleg stå i arbeid til veke 30.

- Med eit snittmål på 25 veker er målet ikkje nådd i 2016, sjå tabell 5.
- Det er likevel positivt å sjå at gjennomsnitt på veker i arbeid har gått opp, samanlikna med tal frå 2014 og 2015.
- Det er vanskeleg å gi ei presis forklaring på variasjonen frå det eine året til det andre, men arbeidsstad, arbeidsoppgåver og/eller faktisk sjukdom under svangerskapet er openberre faktorar som påverkar snittalet.

Tabell 5

Gravide i arbeid				
Målepunkt i % og veker / År	**2013**	**2014**	**2015**	**2016**
Ikkje sjukmeld før fødselspermisjon	7,1%	30%	0%	18%
Sjukmeld før veke 30	21,4%	50%	78,94%	68%
Sjukmeld etter veke 30	71,5%	20%	21,06%	14%
Snitt veker i arbeid (mål veke 30)	Veke 30	Veke 22	Veke 22	Veke 25

Delmål 2) Personar med redusert funksjonsevne:

Aktivitetsmål er dokumentering av tilretteleggingstiltak, at desse er vurdert, forsøkt eller gjennomført

- Organisasjonen følgjer i all hovudsak NAV sine retningsliner for oppfølgjingsplan, aktivitetskrav og dialogmøte.
- Gjennomføring av dialogmøte er systematisert og organisasjonen har høve til å nytte fagkompetanse frå personal- og organisasjonsavdelinga.
- Det er lagt til rette for å nytte bedriftshelsetenesta i einskildsaker.
- Arbeidsavklaringsutval (AAU), som er eit rådgjevande organ, skal medverke til å leggje til rette arbeidet slik at arbeidstakar, som er blitt hemma i sitt yrke på grunn av sjukdom eller skade, skal kunne halde fram i arbeid så langt som råd er.

Ta imot 28 personar frå NAV (inkludert praksis / tiltaksplassar).

- Herøy kommune har stilt plassar til disposisjon, så langt det har vore mogleg, sett i lys av ressursar og tenesteleveranse m.m.
- Herøy kommune er ei kunnskapsverksemd, der det vert stilt krav til spesifikk kunnskap. Administrasjonen registrerer at førespurnader om praksisplassar ofte er knytt opp til merkantile- og sakshandsamingsoppgåver. Førespurnadane kjem difor nokre tider i konflikt med det ansvaret Herøy kommune har for å leggje til rette for eigne medarbeidarar, som også ynskjer slike stillingar. Dette er ei kjent problemstilling, og er kommunisert til NAV.
- Det er difor slik at ikkje alle plassane har blitt nytta, men nokre plassar har blitt nytta fleire gongar.

Delmål 3: Avgangsalder

Aktivitetsmålet er at flest mogleg og minst 90 % av dei som fyller 62 år skal stå i arbeid fram til fylte 65 år, sjå tabell 6. Dette måler vi ved å samanlikne tal på medarbeidarar som var 63 år to år før rapportåret, med tal på medarbeidarar som var 65 år på rapportåret.

- I 2014 var 14 medarbeidarar 62 år.
- Seks medarbeidarar var 63 år.
- Ti medarbeidarar var 64 år.
- Av dei seks medarbeidarar som var 63 år i 2014 er framleis seks medarbeidarar i arbeid i 2016 (det året dei fylte 65 år).

Flest mogleg og minst 50 % av desse skal stå i arbeid fram til fylte 67 år. Sjå tabell 6. Dette måler vi ved å samanlikne tal på medarbeidarar som var 65 år to år før rapportåret med tal på medarbeidarar som var 67 år på rapportåret.

- I 2014 var 5 medarbeidarar 65 år.
- Ein medarbeidar var 66 år.
- Av dei fem medarbeidarane som var 65 år i 2014 stod framleis fem medarbeidarar i arbeid 2016 (det året dei fylte 67 år).
- I tillegg til dette hadde organisasjonen tre medarbeidarar som var over 67 år eller eldre ved utgangen av 2016.

Grunna endring/presisering av måledata og målepunkt frå 2016, er det vanskeleg å samanlikne attende i tid. Det er likevel positivt å sjå at alle dei same medarbeidarar, som på måletidspunktet i 2014 var 63 og 65 år, også var i arbeid i 2016. Dette kan tyde på at Herøy kommune har lukkast med ein aktiv seniorpolitikk og god senioravtale. Likevel må ein vente at tala endrar seg noko frå det eine året til det andre.

Tabell 6

Målepunkt i % / År	2009[4]	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016[5]
I arbeid ved 65 år	84,6	94,7	89,8	92,9	90,9	77,6	67,7	100
I arbeid ved 67 år	68,8	38,9	68,8	81,8	88,2	40,0	45,5	100

Likestilling

I den vedtekne arbeidsgjevarpolitikken er det utarbeidd mål og verkemiddel for auka likestilling mellom kjønna. Likestilling i høve, etnisk tilhøyre og personar med nedsett funksjonsevne er også innbakt i arbeidsgjevarpolitikken. Administrasjonsutvalet er likestillingsutval. I medarbeidarundersøkinga frå 2010 var der mellom anna spørsmål om arbeidsplassen er integrerande når det gjeld kjønn, etnisk tilhøyre, religion osv. Svaret er 4,95 på ein skala frå 1 til 6, der 6 var beste indikator og 1 var dårlegast. Herøy kommune har dei siste fire åra tilsett personar frå mellom 15-20 ulike land.

Kjønnsbalanse

Den kjønnsmessige fordelinga på stillingar har endra seg lite over tid, sjølv om der er noko variasjonar frå år til år. Framleis er det slik at det er stor kvinneleg dominans i dei tradisjonelle pleie- og omsorgsyrka og blant reinhaldarane. Det er mannleg dominans innan dei tekniske faga og i brannvernet. Vi registrerer likevel at fleire

[4] Tala for 2009 er feil, usikre eller vantar pga. omlegging av datasystem.

[5] Tala frå tidlegare år kan vere usikre, då det syner seg å vere usikkerheit kring måledata. Ein har frå 2016 søkt å ha sikre og samanliknbare data ved å definere målepunkt- og data på ein enkle og tydeleg måte.

menn enn tidlegare søkjer stillingar knytt til stab- og støttefunksjonar. Sjå meir i tabell 7 nedanfor.

Tabell 7

Målepunkt	2016	2015	2014	2013	2012	2011	2010	2009[6]	Snitt
Talet på årsverk *	532,3	520	527,2	524	525	589	597	642	557
Talet på tilsette **	728	815	835	760	735	714	854	1225	833
Talet på kvinner **	607	678	679	624	582	575	685	956	673
% del kvinner	83,4	83,2	81,3	82,1	79,6	80,5	80,2	78,0	81
Talet på menn **	121	137	156	136	153	139	169	269	160
% del menn	16,6	16,8	18,7	17,9	20,4	19,5	19,8	22,0	19
Talet på kvinner i høgare stillingar	35	35	33	34	33	30	29	28	32
% del kvinner i høgare stillingar	71,4	63,6	66	70,8	66	63,8	61,7	60,9	66
Talet på menn i høgare stillingar	14	20	17	14	17	17	18	18	17
% del menn i høgare stillingar	28,6	36,3	34	29,2	34	36,2	38,3	39,1	34
Tal på tilsette i deltidsstillingar	453	562	584	516	487	464	622	-	527
Tal på kvinner i deltidsstillingar	408	499	511	456	419	411	537	-	463
% del kvinner i deltidsstillingar	90,1	88,8	87,5	88,4	86	88,5	86,3	-	88
Tal på menn i deltidsstillingar	45	63	73	59	68	53	85	-	64
% del menn i deltidsstillingar	9,9	11,2	12,5	11,6	14	11,4	13,7	-	12
Undervisningspersonell***	147	137	151	151	147	144	155	269	163
Turnuspersonell	273	299	290	275	253	260	278	607	317
Anna personell	308	379	394	334	335	310	421	349	354

* Årsverk pr. 31.12.2016
** Tilsette pr. 31.12.2016
*** Undervisningspersonell i grunn- og kulturskulen

Når det gjeld leiande stillingar ser ein at menn underrepresentert, både i rådmannen si leiargruppe og som mellomleiar, sjå tabell 8 og 9.

Samanliknar ein desse tala med fordeling av tilsette samla sett i Herøy kommune, er det prosentvis fleire menn som har leiande stillingar enn kvinner, sml. tabell 7, 8 og 9.

Tabell 8

Utvikling i kjønns-ballansen på leiarnivå	Kvinner 2013	Menn 2013	Kvinner 2014	Menn 2014	Kvinner 2015	Menn 2015	Kvinner 2016	Menn 2016
Leiarar i rådmannen si leiargruppe	9 av 14	5 av 14	8 av 14	6 av 14	7 av 12	5 av 12	6 av 10	4 av 10
Mellomleiarar	25 av 33	8 av 33	26 av 36	10 av 26	26 av 36	10 av 36	29 av 38	9 av 38

[6] Tala for 2009 er feil, usikre eller vantar pga. omlegging av datasystem.

Tabell 9

Utvikling i kjønns-ballansen på leiarnivå i %	Kvinner 2013	Menn 2013	Kvinner 2014	Menn 2014	Kvinner 2015	Menn 2015	Kvinner 2016	Menn 2016
Leiarar i rådmannen si leiargruppe	64,3	35,7	57,1	42,9	57,1	42,9	60	40
Mellomleiarar	75,8	24,2	72,2	27,8	72,2	27,8	76,3	23,7

Likelønn

Det vart ikkje gjennomført lokalt lønsoppgjer i 2016 for tilsette i kapittel, trass i at det vart eit hovudoppgjer. Det vart gjennomført lokalt lønsoppgjer for kapittel 5 og 3 (leiarar). I mellomoppgjeret for 2015 ynskja partane å vidareføre det langsiktige arbeidet med likelønn. I tillegg hadde partane fokus på rekruttering, halde på kompetanse og at utdanning skal løne seg.

Vi ser at det er mindre lønsforskjell mellom mann og kvinne frå 2014 til 2016, frå i snitt 4,1% til 3,3%. Sjå tabell 10. Dette skuldast nok både ei medviten tilnærming til dette under lønsoppgjer, og tilfeldige omstende slik som t.d. at det ikkje vert betalt løn i stillinga som assisterande rådmann.

På toppleiarnivå har likestillingstrenden vore positiv dei siste åra. Kvinnene i 2016 tener 0,3 % meir enn menn i 2016. I høve undervisningspersonell er differansen stabilt lågt. Det har vore ein positiv trend i høve likelønn på fagarbeidarnivå, men vi ser at i 2016 er det på ny ein prosentvis større skilnad mellom menn og kvinner i menn sin favør. Om ein samanliknar tala frå 2015 til 2016 er det ei endring på heile 5,9 % i favør menn. Det er vert å merkje seg at det ikkje var lokale forhandlingar i 2016 for kapittel 4 der fagarbeidarstillingane er lønsplassert.

Tabell 10

2014				2015			2016[7]		
Gjennom-snittslønn	Menn	Kvinner	Diff. i favør menn i %	Menn	Kvinner	Diff. i favør menn i %	Menn	Kvinner	Diff. i favør menn i %
Rådmannen si leiargruppe	676 250	643 640	4,9	652 920	644 500	1,3	674 250	676 167	-0,3
Mellom-leiarane	575 470	562 450	2,3	588 940	568 642	3,6	597 200	585 003	2,1
Fagarbeidar-stillingar	390 257	386 720	0,9	415 729	421 674	-1,4	415 889	397 943	4,5
Høgskule	478 462	421 687	11,9	470 420	436 141	7,9	494 954	450 767	9,8
Undervisning-personell	481 342	479 320	0,4	485 083	485 484	-0,1	491 152	490 320	0,2
Utvikling samla sett i snitt			4,1			2,3			3,3

[7] Tala i rådmannen si leiargruppe er utrekna utan løna til rådmannen, og utan løna til assisterande rådmann. Løna til assisterande rådmann er òg teke ut av høgskulegruppa sidan ein i 2015 og 2016 ikkje har hatt assisterande rådmann.

Arbeidstid
Tilsette som ikkje har ynskja deltid kan variere frå eit år til eit anna, alt etter samansettinga av personalgruppa. Ein ser at ynskje i høve stillingsstørrelse i noko grad er livsfaseorientert.

I organisasjonen vert det ført oversyn over kven som ynskjer å auke si faste stilling. Kartlegginga vert basert på at den einskilde medarbeidar saman med sin næraste leiar rapporterer til personal- og organisasjonsavdelinga. Dette kan føre til nokon avvik og manglande informasjon.

Herøy kommune har vedteke mål om at alle tilsette innan 01.01.17 minimum skal ha ei stilling på 60 %. Dette med unntak av reine rekrutterings-, helgestillingar og stillingar i brannvernet.

Målet er dessverre ikkje nådd, men det er gjort ein formidabel innsats i høve reduksjon av «ikkje ynskja deltid».

Herøy kommune har dei siste fem åra redusert «ikkje ynskja deltid» med heile 52,4 %. Det vil seie frå 82 medarbeidarar i 2012 til 39 medarbeidar i 2016. Sjå tabell 11 og 12. Dette er eit svært godt resultat og syner at heile organisasjonen tek dette arbeidet på alvor.

Tabell 11

Ikkje ynskja deltid pr. avdeling	Menn 2013	Menn 2014	Menn 2015	Menn 2016	Kvinner 2013	Kvinne 2014	Kvinner 2015	Kvinner 2016
Skuleavdelinga lærarar	0	0	0	0	0	0	0	0
Skuleavdelinga assistentar	0	0	0	0	4	4	4	4
Eigedomsavdelinga, reinhald	0	0	0	0	1	1	5	3
Pleie og omsorgsavdelinga, sjukepleiarar	0	0	1	0	14	12	7	4
Pleie og omsorgsavdelinga, fagarbeidar	0	0	1	1	40	26	19	16
Bu og habiliteringsavdelinga	0	0	1	1	18	18	9	8
Administrasjon og andre avdelinga	0	0	0	0	1	1	3	0
Totalt	0	0	3	2	78	62	47	37

Tabell 12

Ikkje ynskja deltid totalt sett i heile organisasjonen	2012	2013	2014	2015	2016
	82	78	62	50	39

Foreldrefråvær

Tabell 13

Kjønn / År	M 2014	K 2014	M 2015	K 2015	M 2016	K 2016
Tal på tilsette som har hatt fråvær p.g.a. sjuke born	21	114	27	122	21	131

Tabell 14

Kjønn / År	M 2014	K 2014	M 2015	K 2015	M 2016	K 2016
Fråvær i % p.g.a. sjuke born	13,5	16,8	19,7	18,0	17,4	21,6

Helse, miljø og tryggleik (HMS)

Hovudmålet for HMS-arbeidet er at dei tilsette skal ha eit trygt og godt fysisk og psykisk arbeidsmiljø. Gjennom ei slik målsetjing vil ein oppnå betre kvalitet på arbeidsmiljøet for dei tilsette, og i sin tur betre kvalitet på tenestene som kommunen leverer til innbyggarane.

Herøy kommune har eit nært samarbeid med bedriftshelsetenesta (BHT) og hovudverneombod (HVO). I 2016 har HVO vore tilsett i 50 % stilling. Dette har gitt ytterlegare styrke inn mot det overordna HMS-arbeidet i organisasjonen. Gjennom blant anna etablering av ny versjon av overordna HMS-plan (HMS-handbok), handlingsplan for bruk av bedriftshelsetenesta, målretta arbeidshelseundersøkingar, kurs og samlingar arbeider vi aktivt og systematisk med arbeidsmiljøet i organisasjonen. Avvik vert rapportert og følgt opp i avdelingane.

Herøy kommune har eit arbeidsmiljøutval (AMU) som arbeider for eit fullt ut forsvarleg arbeidsmiljø i organisasjonen. AMU tek del i planlegging og oppfølgjinga av verne- og HMS-arbeidet i organisasjonen. Arbeidsavklaringsutvalet er eit underutval av AMU.

I tillegg til det som omfattar lovpålagt HMS-arbeid har Herøy kommune som målsetjing å ha fokus på folkehelse i «alt ein gjer». Fokus er heile mennesket gjennom desse delområda: biologi (fysisk helse), kultur (ånd, sjel og psykisk helse) og politikk (samhaldet og fordeling av godane).

Tillitsvalde

Føremålet i Hovudavtalen er å skape eit best mogleg samarbeidsgrunnlag mellom partane på alle nivå. Hovudavtalen skal være eit verkemiddel for å sikre og leggje til rette for gode prosessar mellom partane og for ei positiv utvikling av kvalitativt gode tenester i kommunen. Samarbeidet vert basert på tillit og gjensidig forståing for partane sine ulike roller.

Det er avgjerande for eit godt resultat at dei tilsette og organisasjonen deira vert involvert så tidlig som mogleg når omstilling og reform skal gjennomførast. Tenester av god kvalitet som er tilpassa brukaren sitt behov, føreset gode prosessar og medverknad. Hovudavtalen skal gjennom ordninga med tillitsvalde gi arbeidstakarane reell innverknad på korleis arbeidsplassen skal organiserast og korleis arbeidsmetodane skal utviklast. Slik innverknad bidreg til ei fleksibel og brukarvenleg tenesteyting.

I Herøy møtest dei tillitsvalte og kommuneadministrasjonen ein gong i månaden i kontaktutvalet. Det vert òg sett ned partsamansette arbeidsgrupper ved behov, t.d. under omorganisering og revideringsarbeidet av personalpolitiske tiltak.

I 2015 byrja kontaktutvalet eigenevaluering. Sjå tabell 15.

Tabell 15

EVALUERING AV KONTAKUTVALET		
Spørsmålsstillingar/målepunkt	**Resultat 2015**	**Resultat 2016**
Innkallingsmåte	8,9	8,8
Agenda	7,1	8,8
Oppmøte og deltaking	4,6	6,1
Gjennføring av sjølve møte	8,1	7,9
Ansvarsfordeling	6,9	8
Samhandling mellom partane	6	8,1
Referat	8,6	9
Oppfølging av det som vert bestemt i møte	7,3	6,7
Er Kontaktmøte føremålsteneleg?	9	9,3
Snitt resultat per år	7,4	8,1
Respondentar	8	12

Kontaktutvalet konkluderer med at utvalet fungerer stadig betre og etter sitt føremål. Det vart vidare konkludert med at det ikkje var nødvendig å gjere store endringar.

I Herøy kommune er det tillitsvalde/kontaktpersonar i 16 ulike arbeidstakarorganisasjonar. I organisasjonen er det fem personar frå fire arbeidstakarorganisasjonar som er kjøpt fri, heilt eller delvis, for å drive med tillitsvaldarbeid. Frikjøpet er rekna ut frå berekningsnøkkelen, jamfør Hovudavtalen.

Arbeidstakarorganisasjonar som har frikjøp er:

- Fagforbundet, Utdanningsforbundet, Sjukepleiarforbundet og Delta.

Arbeidsgjevar og tillitsvalde har gjensidig plikt for å skape og oppretthalde eit godt samarbeid. Arbeidsgjevar har både informasjons- og drøftingsplikt med dei tillitsvalde, og det er i samarbeid oppretta gode rutinar for å innfri dette. Nokre avdelingar involverer tillitsvalde meir medvite enn andre, men stadig fleire avdelingar ser nytten av eit nært og godt samarbeid mellom leiar og tillitsvald.

Ein har òg eit IA-utval der bedriftshelsetenesta, NAV Arbeidslivssenter og NAV Herøy, arbeidsgjevar og tilsette er representert. Hovudfokuset er å arbeide med tiltak og oppfølgjing av delmåla i IA-avtalen.

Partane er samde om at det er viktig å arbeide for eit meir inkluderande arbeidsliv (IA) til det beste for den enkelte arbeidstakar, arbeidsplass og samfunnet elles. Målet er redusert sjukefråvær og reduserte tal på dei som fell ut av arbeidslivet/blir ståande utanfor arbeidslivet.

Arbeidsgjevarpolitikk
«Arbeidsgjevarpolitikk i Herøy kommune» presenterer grunnlaget for ein felles organisasjonskultur. Verdiane til kommunen som organisasjon er nedfelt i denne. I denne er det også nedfelt forventingar til leiarar og medarbeidarar.

Arbeidsgjevarpolitikken synleggjer definisjonar, målsetjingar og prinsipp retta mot konkrete verkemiddel for å nå måla. Den er på eit overordna, strategisk nivå og er utgangspunktet for planar og prosedyrar på neste nivå. Arbeidsgjevarpolitikken har eit livsfaseorientert fokus og skal vere eit levande dokument i organisasjonen.

Ei partssamansett arbeidsgruppe byrja i 2016 med å utarbeide ny arbeidsgjevarpolitikk for Herøy kommune. Forslaget til arbeidsgjevarpolitikk skal handsamast og godkjennast av kommunestyret.

Seniorpolitikk
Målsetjing for Herøy kommune er at 90 % av dei som fyller 62 år skal stå i arbeid fram til fylte 65 år. Minimum 50 % av desse skal stå i arbeid fram til fylte 67 år.

Målet med seniorpolitikken er å auke den gjennomsnittlige avgangsalderen. Å jobbe for auka avgangsalder er i samsvar med IA-avtale og kommunen sin arbeidsgjevarpolitikk. At folk står lenger i arbeid er gunstig i forhold til å verne om opparbeidd kompetanse lengst mogleg i organisasjonen, noko som er økonomisk gunstig for arbeidsgjevar. Vi har tru på at ein god, raus og samla arbeidsgjevarpolitikk legg til rette for og motiverer våre medarbeidarar til å stå lenger i arbeid.

5.2 Organisasjonsutvikling

Herøy kommune vart evaluert etter Kommunekompasset i 2016. Resultata er jamt over middels gode. Det kan vere at kommunen har ein vesentleg gevinst å hente når det gjeld kvaliteten på forvaltningspraksisen, noko som igjen vil gi ein betre og meir effektiv tenesteproduksjon.

KS-K rår til at kommunen systematiserer styringsinformasjonen som allereie finst, med fokus på resultat og indikatorstyring. I tillegg bør ein hente inn og systematisere brukarperspektivet, innbyggjarperspektivet og medarbeidarperspektivet i langt større grad. Konsulenten rår til at denne styringsinformasjonen vert sett inn i ei årshjultenking for oppfølging, dialog, evaluering og utvikling basert på brukar-, medarbeidar- og innbyggjarundersøkingar kombinert med objektiv informasjon om kvalitet og økonomi. Dette for at kommunen får utvikle seg i eit heilskapleg styrings- og utviklingsperspektiv. På denne måten kan ein få lagt eit godt grunnlag for både å utvikle dialogen og samspelet med innbyggjarane, men også ein god prosess saman med politikarane med planarbeid og tilbakerapportering på korleis kommunen jobbar, kva ein prioriterer og kva som vert levert av resultat. Dermed ser ein ikkje berre på mengda, men også kvaliteten på dei tenestene som vert leverte.

I tillegg bør ein sette systematisk fokus på kommunen sitt arbeid med demokrati, deltaking og serviceperspektivet, då skåren på desse områda er vesentleg under landsgjennomsnittet.

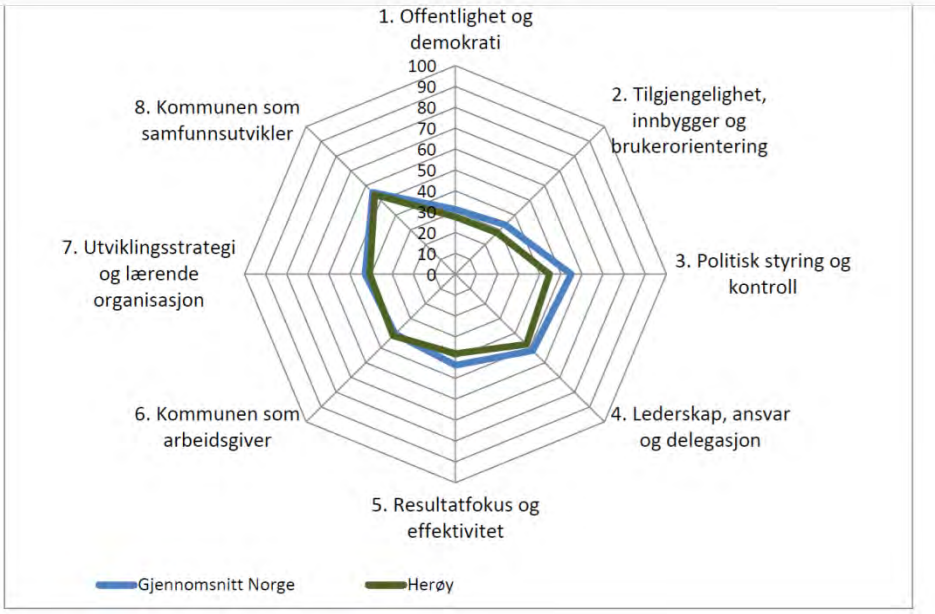

Alle områda vil vere viktig for utviklingsarbeidet i Herøy kommune, men i perioden denne utviklingsstrategien fokuserer på (2017-2019), så ynskjer vi å ha særleg fokus på områda vedtekne i K-sak 142/16 :

Område 1 Offentlegheit og demokrati
Område 2 Tilgjengeleg, innbyggar- og brukarorientering
Område 4 Leiarskap, ansvar og delegasjon
Område 5 Resultatfokus og effektivitet

5.3 Samfunnstryggleik og beredskap

Tilsyn og hendingar gjennom året viser at beredskapen er god og fungerer etter intensjonane og at vi kan handtere kriser av ulikt omfang. Brannvesenet har gjennomført opplæring og tatt i bruk nytt naudnett for blålysetatane.

Mål
Herøy kommune skal vere ein trygg kommune for alle som bur og oppheld seg i kommunen, og kommunen skal ha god beredskap mot aktuelle kriser og uønska hendingar**.**

Vi skal
- Ivareta innbyggarane sin tryggleik.
- Oppfylle vår lovfesta beredskapsplikt.

Resultat

Ivareta tryggleik
- Gjennomført revisjon av Beredskapsplanen i 2016.
- Gjennomført årleg nasjonal varslingsøving initiert av Justis- og beredskapsdepartementet retta mot kommunen si kriseleiing.

- Innført nytt sambandssystem for blålysetatane – politi, ambulanse og brann.
- Starta opplæring og førebuing til PLIVO (pågåande livstruande vald mot ein eller fleire) som er initiert frå Justisdepartementet.

Oppfylle lovfesta beredskapsplikt

- Aktivere kommunen sin kriseberedskap ved behov**.**

Utfordringar og planar

For å kunne ivareta innbyggarane sin tryggleik er det viktig å gjennomføre realistiske øvingar. I 2017 er det lagt opp til:

- Opplæring i CIM- registrering
- Val av løysing for sms-varsling til innbyggarane.

5.4 Klima og miljø

Kommunane vil spele ei nøkkelrolle i arbeidet med å oppfylle nasjonale klimamål.

Vi har fokus på energiøkonomisering i alle pågåande prosjekt.

Utfordringar og planar

Det ligg føre nasjonale målsetjingar om at byar og tettstader i skal utvikle seg berekraftig. I 2013 gav Mijløverndepartementet og Kommunal- og regionaldepartementet ut rapporten «Faglig råd for bærekraftig byutvikling» som gir konkrete forslag til tiltak for ein statleg bypolitikk. Arbeidet med ei berekraftig byutvikling i Fosnavåg har tatt utgangspunkt i målsetjingar og føringar i denne rapporten.

Kommunen sin klima- og energiplan er frå 2010, og den bør reviderast.

6. Framtidsutsikter

6.1 Vurdering av framtidsutsikter

Vi har utfordringar framfor oss, men gode føresetnader for å lukkast. Kompetansen, motivasjonen og omstillingsevna som finst i Herøy, vil vi vere avgjerande.

Samfunn

Som samfunnsaktør har Herøy ei viktig rolle. I Herøy samarbeider politikk, administrasjon, kultur og næringsliv godt gjennom mange uformelle arenaer for felles nytte.

Kommunen er ein pådrivar for å motverke effektane ein lågare aktivitet i næringslivet skaper. Kommunen sin økonomiske status vil sette grenser for tiltak for å stimulere næringsaktivitet. I så måte hastar det å forbetre økonomien vår.

Framskriving av folketalet

SSB presenterte 2016 nye befolkningsframskrivingar. Framskrivingane er usikre sidan dei er avhengig av fleire faktorar.

Framskrivinga av folketalet i Herøy kommune varierer, alt etter om ein legg til grunn låg elles middels nasjonal vekst.

	Eldre + 80	**Born 0-5**	**Born 6-15**
2016	461	605	1153
2020	473	599	1156
2021	470	598	1138
2022	488	604	1125
2023	496	606	1126
2024	512	610	1104
2025	533	608	1100
2030	665	597	1098
2035	791	581	1102
2040	893	576	1087

Kjelde: SSB, alt MMMM

Framskriving av folketal viser stabilt/ein svak auke i gruppa over 80 år fram til 2023. Deretter har vi ein sterk auke fram til 2040. Ungdomsgruppa 0 – 15 år vil vere relativt stabil dei komande åra.

Sterke og svake sider – moglegheiter og trugslar

Gjennomgang av status og utfordringar kan oppsummerast i oppstillinga nedanfor:

Sterke sider notid	Moglegheiter framtid
- Fosnavåg – potensial for å verte ein attraktiv småby og reisemål.	- Omstilling og effektivisering. - Inntektspotensial.

- Tydlege og omforeinte mål og satsingsområde for samfunnsutviklinga. - Sterkt næringsliv. - Samarbeid kommune, næringsliv, frivillige organisasjonar.	- Fosnavåg – potensial for å verte ein attraktiv småby og reisemål. - Vidare satsing på infrastruktur. - Vidare satsing på kompetanse og næringsutvikling.
Svake sider notid	Trugslar framtid
- For høgt kommunalt tenestenivå. - Ujamn tenestekvalitet, for svak brukarorientering. - Dårleg standard på den kommunale bygningsmassen. - Einsidig næringsliv.	- Manglande evne til å prioritere vidare satsing på nærings- og samfunnsutvikling. - Manglande evne og vilje til å ta grep som gir varige reduksjonar i driftsnivået/auke inntektene. - Manglande evne til omstilling i næringslivet.

Medverknad
Det er mange i Herøy som ynskjer å bidra til lokalsamfunnet, og kommunen må vere ein koordinerande, konstruktiv og positiv samarbeidspart. Medverknad frå innbyggarane er vitalt for å lukkast som kommune i framtida. Her har Herøy gode føresetnader.

Medarbeidarar
Motivasjon og kompetanse er viktig for alle kunnskapsbedrifter. Herøy kommune tar dette på alvor og har gjennomført mange kompetanseprogram innanfor fagområda. I tillegg har vi prioritert å fokusere på leiing som eit eige fag.

Læring og fornying
Medan læring dei siste åra i hovudsak har føregått på individnivå, vil vi i framtida sjå meir på den organisatoriske læringa. Omorganisering skal vere på plass i løpet av 2017. Vi skal evaluere endringane opp mot tidlegare praksis over dei neste åra. Målet er å få full gevinstrealisering av desse endringane.

Økonomi
Resultatmessig er kommunen i balanse, men vi treng mindreforbruk over tid for å skaffe oss det handlingsromet vi treng for å møte nye utfordringar og ta ein meir aktiv del i samfunnsutviklinga.

Økonomiske verknadar av ei eventuell kommunesamanslåing
Dersom Herøy kommune vedtek å slå seg saman med ein annan kommune innan 31.12.2016 vil det få følgjer for kommunen sine tilskot i åra som kjem. Vi kan her nemne:

- **Reformstøtte**. Totalt 5,0 mill. kr i 2020 om minst to kommunar slår seg saman og dette blir godkjent av Stortinget i vårsesjonen 2017.
- **Eingangsstøtte**. Totalt kr 20,0 mill. kr om 2 kommunar slår seg saman. Om 3 kommunar slår seg saman, utgjer tilskottet 25,0 mill. kr blir også utbetalt i 2020. Tidlegare har det vore ein føresetnad at den nye samanslåtte kommunen skulle ha minst 15.000 innbyggjarar, men det voner ein vert endra.
- **Regionsentertilskot**. Summen ukjent. Det er avsett 100,0 mill. for 2017 og 200,0 mill. for 2018. Summen vil bli fordelt på talet på samanslåingar. Dess fleire som slår seg saman, dess mindre blir overføringa til den einskilde kommunen. 60 % av summen fordelt per samanslåing og 40 % med ein sats per innbyggjar. Blir det 60

samanslåingar (med totalt 500.000 innbyggjarar) vil kvar samanslåing få 1,0 mill. kr + at t.d. Herøy/Sande hadde fått kr 80,- per innbyggjar (totalt om lag kr 900.000,-).

- **Basistilskot**. Basistilskotet til Herøy kommune er redusert frå 13,2 mill. per år til 9,3 mill. kr per år – Det vil seie at vi får kompensert 3,9 mill per år i perioden 2017 – 2019 (totalt 11,7 mill. kr).
  I tillegg vil samanslegne kommunar få inndelingstilskot i perioden 2020 – 2034 fullt ut og deretter vert det trappa ned over fem år med 20 % per år. Det vil for vår del tilseie 3,9 mill. kr per år.

Brukarar
Tilbakemelding frå brukarane tilseier at kommunen generelt leverer gode tenester med fokus på kvalitet, tilgjenge og brukermedverknad.
Kommunen er ein stor arbeidsgjevar. Det kviler difor eit stort ansvar på den kommunale forvaltninga. Vi skal samordne oss, levere gode tenester, peike ut ei retning for utvikling i kommunen og levere ein føreseieleg kurs for kommunen.

7. Fokusområde Økonomi

Enkelte i kommunen har teke i bruk ein slik økonomisk HANDLINGSREGEL:
- Netto dr. res. 1,75 % av skatt + rammetilskott. (om lag 8,75 mill.)
- Driftsfond 5 % av skatt + rammetilskot. (om lag 25 mill.)
- 20 % eigenkapital ved investeringar

Utfordringar på økonomiområdet:
- Driftsutgiftene er høge i høve til inntektene.
- Lånegjelda er høg.
- Disposisjonsfondet er for lite.

Mål 2017	Netto driftsresultat skal vere minimum 1,75 % av skatt + rammetilskott innan 2020.	Driftsfondet skal vere på 5 % av skatt/ramme innan 2020.
Korleis lukkast?	Realistisk budsjettering og god økonomistyring	Realistisk budsjettering og god økonomistyring
Korleis måle?	Rekneskap	Rekneskap
Status 2016	3,70 % eks RDA	17.492.000
Ambisjon 2020	1,75 %	23.800.000
Resultatmål 2017	1,00 %	20.000.000

Mål 2016:
1. *Det skal ikkje vere avvik mellom budsjett og rekneskap for dei einskilde ansvarsområda i budsjettet. Dersom det oppstår situasjonar der ein ikkje kan unngå avvik skal dette rapporterast etter gjeldande prosedyrar.*
2. *Netto driftsresultat skal vere positivt med 2 % når ein ikkje tek omsyn ti RDA-midlane.*

7.1 Nøkkeltal

Utvikling i lånegjeld og disposisjonsfond:

	Lånegjeld	Disp fond
2016	**840.261.000**	17.492.000
2015	776.977.000	7.615.000
2014	653.110.000	10.642.000
2013	604.802.000	12.070.000.
2012	562.254.000	15.847.000
2011	501.792.000	15.276.000
2010	462.423.000	16.896.000
2009	428.853.000	7.031.000

Netto driftsutgifter

	Herøy (M. og R.)	Ulstein	Hareid	Volda	Skaun	Kostragruppe 08
Pleie og omsorg	**15 159**	13 581	14 600	17 479	13 750	15 510
Grunnskole	**12 733**	13 218	13 547	13 198	13 307	12 937
Barnehage	**7 858**	8 465	8 471	8 113	8 140	8 022
Adm, styring og fellesutgifter	**4 648**	4 298	5 760	4 700	4 533	3 957
Sosiale tjenester	**3 402**	2 171	1 449	1 874	2 429	2 759
Kommunehelse	**2 529**	2 444	1 894	2 236	2 180	2 387
Barnevern	**1 721**	2 461	1 653	2 036	1 186	2 070
Kultur og idrett	**2 267**	1 706	1 242	1 101	1 677	1 867
Plan, kulturminner, natur og nærmiljø	**703**	589	806	765	869	585
Andre områder	**4 043**	3 017	1 984	2 662	2 302	2 230
Brann og ulykkesvern	**1 148**	729	897	1 009	414	712
Kommunale boliger	**478**	-264	-583	-354	-15	-3
Samferdsel	**1 511**	1 710	945	1 379	1 166	845
Næringsforv. og konsesjonskraft	**116**	223	58	-155	229	101
Kirke	**790**	619	667	783	508	575
Totalt	**54 063**	**51 950**	**51 406**	**54 164**	**50 373**	**52 324**

Netto driftsutgifter i Herøy i 2016 var 54.063 kroner per innbyggjar. I denne analysen held vi utanfor funksjonane 170-173 felles pensjonspostar, 275 intro.ordninga og 240-257 VAR-sektoren. Utgiftene er korrigert for elevar i private skular og eventuelt vertskommunetilskot for PU-institusjoner. Korrigert for utgiftsbehov var utgiftene 54.063 kroner. Det er omlag 1.700 kroner meir enn gjennomsnittet i Kommunegruppe 8 og nest høgast blant samanlikningskommunane.

Utgiftsbehov

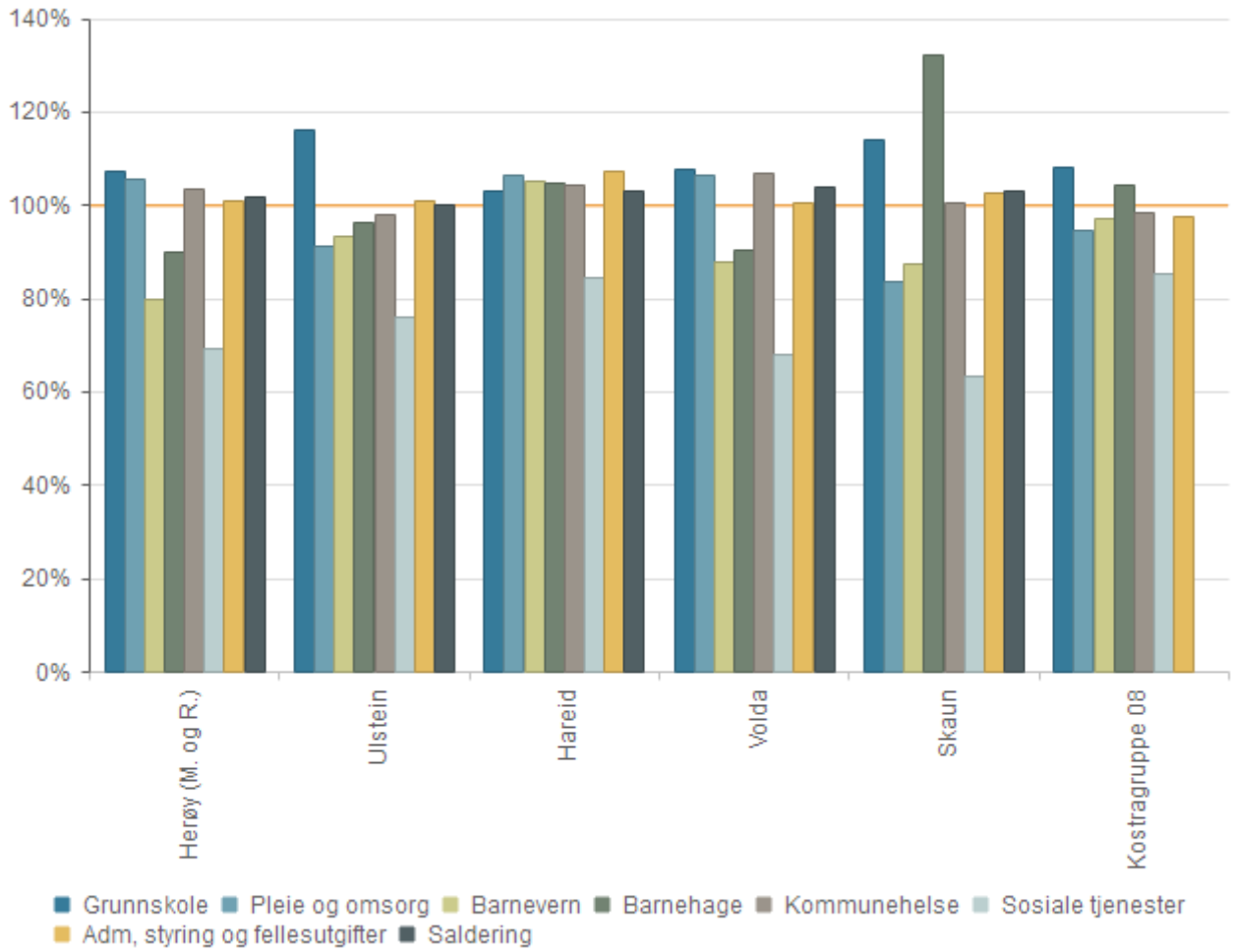

Kommunale rekneskap må korrigerast for ulikskap i utgiftsbehov før samanlikning. I denne tabellen utarbeidd av Framsikt analyse brukar ein behovsberekninga i statsbudsjettet (utgiftsutjamninga). Utgiftsbehovet gjeld ulikskapar i demografi, geografi og sosiale forhold. KMD har berekna Herøy sitt behov til 102 % av landsgjennomsnittet per innbyggjar. Det er fire prosentpoeng meir enn gjennomsnittet i Kommunegruppe 8. Herøy har fire tenester med behov over 100% (landsgjennomsnittet). Det er grunnskule, PLO, helse og administrasjon (sjå figuren over). Ein meiner at behovet er nokonlunde likt i alle kommunar når det gjeld tekniske tenester og kultur/kyrkje.

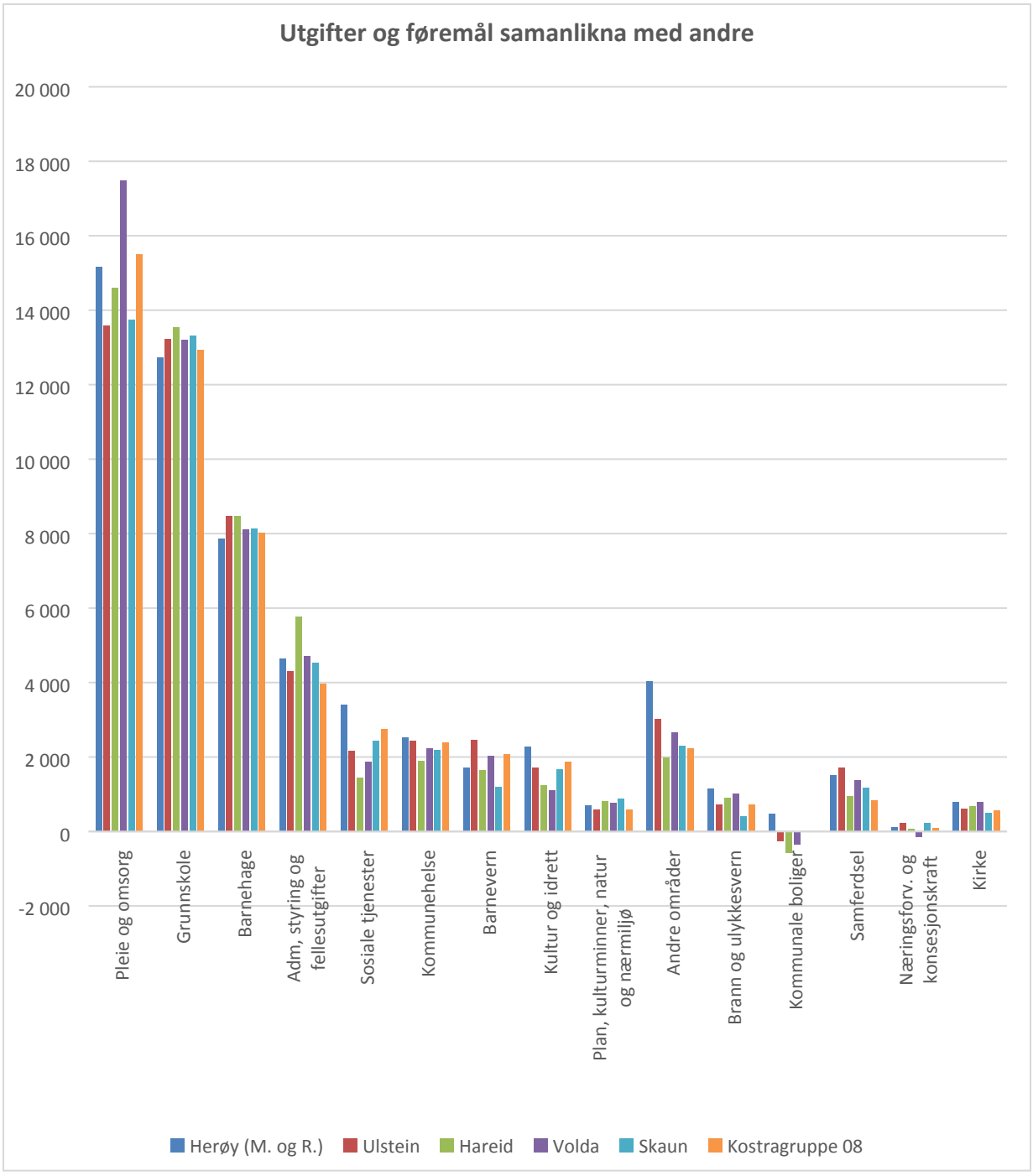
Utgifter og føremål samanlikna med andre
20 000
18 000
16 000
14 000
12 000
10 000
8 000
6 000
4 000
2 000
0
-2 000
Pleie og omsorg
Grunnskole
Barnehage
Adm, styring og fellesutgifter
Sosiale tjenester
Kommunehelse
Barnevern
Kultur og idrett
Plan, kulturminner, natur og nærmiljø
Andre områder
Brann og ulykkesvern
Kommunale boliger
Samferdsel
Næringsforv. og konsesjonskraft
Kirke
Herøy (M. og R.)
Ulstein
Hareid
Volda
Skaun
Kostragruppe 08

	Ulstein	Hareid	Volda	Skaun	Kostragruppe 08
Pleie og omsorg	14,9	5,3	-21,9	13,3	-3,3
Grunnskole	-6,3	-8,0	-4,8	-7,1	-1,2
Barnehage	-4,9	-4,9	-2,1	-2,3	-1,3
Adm, styring og fellesutgifter	3,1	-9,9	-0,5	1,0	6,1
Sosiale tjenester	7,6	12,1	9,5	6,0	4,0
Kommunehelse	0,8	5,9	2,7	3,2	1,3
Barnevern	-5,3	0,5	-2,2	3,8	-2,5
Kultur og idrett	5,0	9,2	10,4	5,3	3,6
Plan, kulturminner, natur og nærmiljø	1,0	-0,9	-0,6	-1,5	1,1
Andre områder	9,2	18,4	12,4	15,6	16,2
Brann og ulykkesvern	3,8	2,2	1,2	6,6	3,9
Kommunale boliger	6,6	9,5	7,5	4,4	4,3
Samferdsel	-1,8	5,1	1,2	3,1	6,0
Næringsforv. og konsesjonskraft	-1,0	0,5	2,4	-1,0	0,1
Kirke	1,5	1,1	0,1	2,5	1,9
Totalt	**25,1**	**27,7**	**2,9**	**37,3**	**24,0**

Figuren over syner ulikskapar i kostnadar mellom Herøy og andre kommunar i million kroner. Vi ser kor mykje Herøy kan spare ved å drive med same kostnadsnivå som dei andre kommunane. Samla behovskorrigerte netto driftsutgifter i Herøy var 24 millioner kroner høgare enn gjennomsnittet i Kommunegruppe 8 i 2016. Figuren viser også kva tenester som der dyre og billige i Herøy, samanlikna med Kommunegruppe 8 og dei andre kommunane. I høve til kommunegruppa brukar Herøy meir pengar på desse tenestene: Sosial (4 mill.), administrasjon (6 mill.), helse (1 mill.), kultur (4 mill.), kyrkje (2 mill.) og diverse tekniske tenester (14 mill.). Utgiftene er lågare innafor grunnskole (1 mill.), PLO (3 mill.), barnehage (1 mill.) og barnevern (3 mill.).

7.2 Hovudtal drift

Godt driftsresultat, mykje driftsreservar og låg netto lånegjeld er viktige teikn på sunne kommunale finansar. Herøy har ikkje spesielt gode finansar. Finansane er dårlegare enn gjennomsnittet i Kommunegruppe 8 i 2016. Netto driftsresultat er høgare enn gjennomsnittet, reservane (disposisjonsfondet) er små og kommunen har mykje netto lånegjeld.

Økonomi - Netto driftsresultat i prosent av brutto driftsinntekter

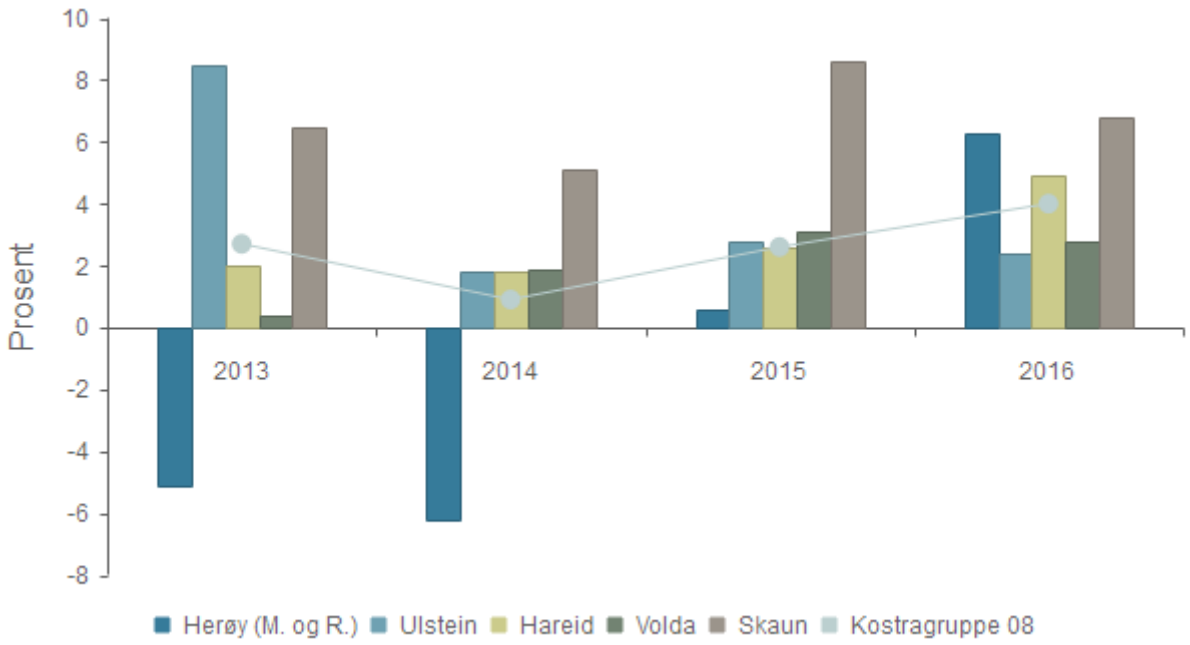

	2013	2014	2015	2016
Herøy (M. og R.)	-5,1 %	-6,2 %	0,6 %	6,3 %
Herøy eks RDA midlar	3,4 %	-1,1 %	1,1 %	3,8 %
Ulstein	8,5 %	1,8 %	2,8 %	2,4 %
Hareid	2,0 %	1,8 %	2,6 %	4,9 %
Volda	0,4 %	1,9 %	3,1 %	2,8 %
Skaun	6,5 %	5,1 %	8,6 %	6,8 %
Kostragruppe 08	2,7 %	0,9 %	2,6 %	4,0 %

Kommunen har fått bra med RDA-midlar dei siste åra og det er ikkje tvil om at desse midlane spelar inn når ein ser på kommunens netto driftsresultat. Det største utslaget fekk ein i 2013 der dei offisielle tala er negative med 5,1 % medan dei korrigert for RDA-midlar er positive med 3,4 %. Dette året betalte kommunen ut om lag 51,1 mill. kr meir enn ein fekk inn på konto.

Korrigert for RDA-midlane utgjorde netto driftsresultat i kommunekonsernet om lag 3,8 prosent av driftsinntektene i Herøy i 2016. Det er over bransjenormen på 2 %. Det er samtidig 0,2 prosentpoeng lågare enn gjennomsnittet i kommunegruppe 8.

Det gjennomsnittlege netto driftsresultatet dei siste 4 åra har vore på om lag 1,8 %. Det er litt under bransjenormen på 2,0 prosent.

Økonomi - Disposisjonsfond i prosent av brutto driftsinntekter

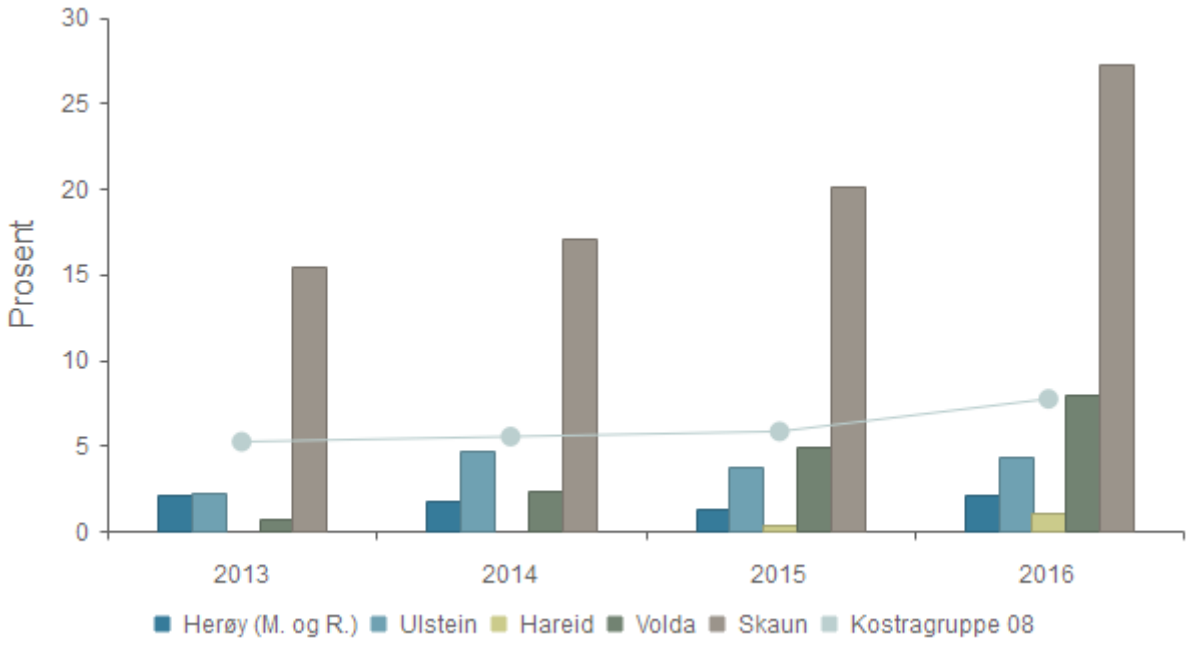

	2013	2014	2015	2016
Herøy (M. og R.)	2,1 %	1,8 %	1,3 %	2,5 %
Ulstein	2,2 %	4,7 %	3,7 %	4,3 %
Hareid	0,0 %	0,0 %	0,4 %	1,0 %
Volda	0,7 %	2,3 %	4,9 %	7,9 %
Skaun	15,4 %	17,1 %	20,1 %	27,3 %
Kostragruppe 08	5,2 %	5,5 %	5,8 %	7,7 %

Disposisjonsfondet er kommunen sine reservar for å dekke uføresette utgifter og sviktande inntekter. Det bør utgjere 10 % av driftsinntektene.

Herøy har eit disposisjonsfond på 2 %. Det er eit lågt resultat på landsbasis. Det er svakt i høve til kommunegruppa. Gjennomsnittet i Kommunegruppe 8 er 8 prosent. Herøy er nest lågast blant samanlikningskommunane. Dersom ein nyttar heile mindreforbruket i 2016 til å styrkje disposisjonsfondet vil det utgjere om lag 6,0 prosent av kommunens driftsinntekter (eks RDA-midlar) i 2016.

Økonomi - Netto lånegjeld i prosent av brutto driftsinntekter

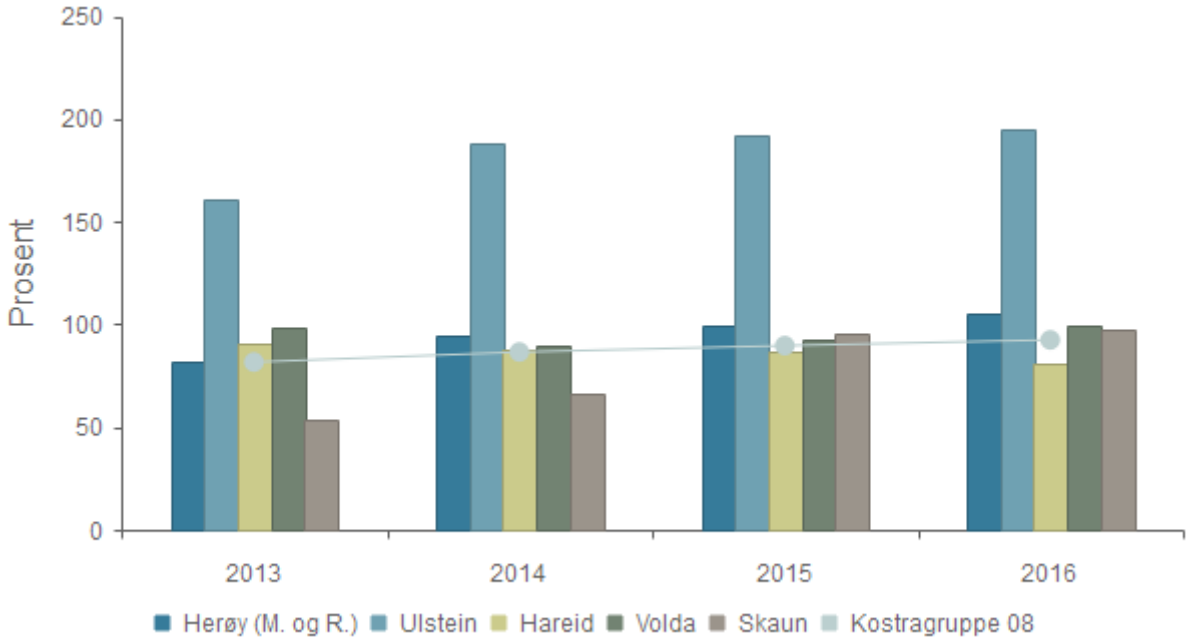

	2013	2014	2015	2016
Herøy (M. og R.)	81,6 %	94,4 %	99,2 %	105,7 %
Ulstein	160,4 %	187,8 %	192,2 %	195,1 %
Hareid	90,8 %	88,1 %	86,6 %	81,1 %
Volda	98,1 %	89,9 %	93,0 %	99,7 %
Skaun	54,0 %	66,5 %	95,1 %	97,3 %
Kostragruppe 08	81,6 %	86,5 %	89,6 %	92,4 %

Netto lånegjeld bør haldast under kontroll for å unngå for stor renterisiko, spesielt i tider med låge renter. Netto lånegjeld bør helst vere under 50 % av årlege driftsinntekter.

Herøy har stor lånegjeld. Netto lånegjeld i konsernet er 106 % av driftsinntektene i 2016. Det er 13 prosentpoeng meir enn gjennomsnittet i kommunegruppa og nest høgast av samanlikningskommunane. Lånegjelda (gjeldsgraden) har har auka kraftig dei siste fire åra. I økonomiplanperioden 2017-2020 legg ein opp til reduserte låneopptak noko som på sikt skal verke positivt på dette nøkkeltalet.

7.3 Rekneskapsprinsipp

Herøy kommune fører rekneskapen sin etter dei kommunale rekneskapsprinsippa nedfelt i Kommunelova § 48 og rekneskapsføreskriftene § 7. Anordningsprinsippet gjeld i kommunal sektor og tilseier at tilgang og bruk av midlar i løpet av året som vedkjem kommunen si verksemd, skal gå fram av driftsrekneskapen eller investeringsrekneskapen. Driftsrekneskapen syner driftsutgifter og driftsinntekter i kommunen og resultat for året. Investeringsrekneskapen syner kommunen sine utgifter i samband med investeringar, utlån med meir, samt korleis desse er finansiert.

Kommunen sin driftsrekneskap syner årlege avskrivingar som er årlege kostnader som følgje av forbruk av driftsmidlar. Avskrivingane har betydning for kommunen sitt brutto driftsresultat, men blir utnulla slik at netto driftsresultat ikkje er påverka av denne kostnaden. Netto driftsresultat i kommunen er derimot belasta med årets avdrag som er den utgifta som skal påverke kommunen sitt driftsresultat etter gjeldande rekneskapsreglar. Grunnen til at avskrivingane blir vist i rekneskapen er blant anna at dei som tek avgjerder, (adm. leiarar og politikarar) og dei som brukar rekneskapen, skal sjå denne kostnaden presentert i rekneskapen og vurdere den i høve til kommunen sitt driftsresultat og avdragsutgifter.

RDA-midlane blir overført Herøy kommune kvart år utan at dei inngår i kommunen si drift. Innbetalingar og utbetalingar av RDA-midlar påverkar imidlertid kommunen sitt brutto og netto driftsresultat. I år med meir innbetalingar enn utbetalingar blir netto driftsresultat betre enn utan desse innbetalingane og år med meir utbetalingar enn innbetalingar vert brutto og netto driftsresultatet påverka negativt. Det vartilfelle for år 2014 då Herøy kommune nok er ei av dei kommunane i landet med svakast resultat på desse indikatorane.

Vidare er rekneskapen ført etter bruttoprinsippet. Det tyder at det ikkje er gjort frådrag i inntekter for tilhøyrande utgifter og heller ikkje frådrag i utgifter for tilhøyrande inntekter. Dette tyder at aktiviteten i kommunen kjem fram med rett sum.

7.4 Rammevilkår/resultat

Herøy kommune kan for 2016 vise til eit betydeleg betra brutto- og netto driftsresultat sett i høve til 2014 og 2015. Netto driftsresultat er positivt med vel 41,78 mill. kr. Dersom ein held RDA-midlane utanfor ville netto driftsresultat blitt på om lag 24,6 mill. kr. Staten sitt mål er at netto driftsresultat skal utgjere 2 % av driftsinntektene. For 2015 utgjorde netto driftsresultatet om lag 6,07 % av driftsinntektene (held ein RDA-midlane utanfor er talet 3,76 %). Netto driftsresultat er med det 4,07 % eller nær 28,7 mill. kr høgare enn målsetjinga (1,76 % eller 11,5 mill. kr eks RDA). RDA-midlar vert inntektsført og utgiftsført (tilskot) i kommunen sitt rekneskap, men er ikkje midlar som kan nyttast til kommunale føremål.

Alle tal i 1.000 kr

År	2012	2013	2014	2015	2016
Brutto driftsres	(11.644)	(48.577)	(43.265)	(2.161)	31.014
Netto driftsres	(15.410)	(35.245)	(43.405)	1.150	41.783
Brutto driftsres eks RDA	2.333	2.490	(9.132)	3.876	14.282

Netto driftsres eks RDA	3.325	19.249	(6.373)	6.845	24.582

Som ein ser av tabellen over har RDA-midlane stor betydning når det gjeld brutto- og netto driftsresultatet. Medan brutto driftsresultat ink. RDA har vore negativ fire av dei fem siste åra har det eks. RDA-midlane vore positivt fire av dei fem siste åra.

I rekneskapen per 31.12.2016 utgjer kommunen sine disposisjonsfond nær 17,5 mill. kroner. Sett i høve til 31.12.2015 er dette ein auke på om lag 9,88 mill. kr. Dersom ein brukar mindreforbruket i 2016 til å styrke disposisjonsfonda aukar desse til i overkant av 39,98 mill. kr.

Herøy kommune har dei siste åra hatt bra samsvar mellom budsjett og rekneskap for det som gjeld drifta. Det syner at kommunen har gode budsjettprosessar med involvering frå avdelingar, administrasjon og politikarar. Likevel har kommunen eit forbetringspotensiale når det gjeld å få avsett/brukt ulike bundne og ubundne driftsfond.

Når det gjeld kommunen sitt rekneskapsmessige resultat varierer det mykje frå år til år. Faktorar som har spelt ei avgjerande rolle her dei siste åra (både positive og negative) er momskompensasjon investeringar, finansavkastninga, svingande skatteinntekter og frå 2010 også RDA-midlar (sjå ovanfor). Drifta av kommunen er på eit nøkternt nivå, men investeringane har vore store og det gjer at gjeldsbyrda stadig aukar. Auka finanskostnadar vil føre til at drifta må reduserast på einskilde områder.

7.5 Hovudtalsanalyse

Den kommunale rekneskapen er delt i tre:
1. Driftsrekneskapen
2. Investeringsrekneskapen/Finansrekneskapen
3. Balansen

Driftsinntekter
- Skatteinntekter (formues- og inntektsskatt)
- Rammetilskott frå staten
- Andre statstilskott (også øyremerka)
- Andre driftsinntekter som bl.a. vert inntektsført direkte på avdelingane som t.d. refusjonar, brukarbetalingar osb

Fordelinga (i %) inkludert finansinntektene kan ein setje opp slik:

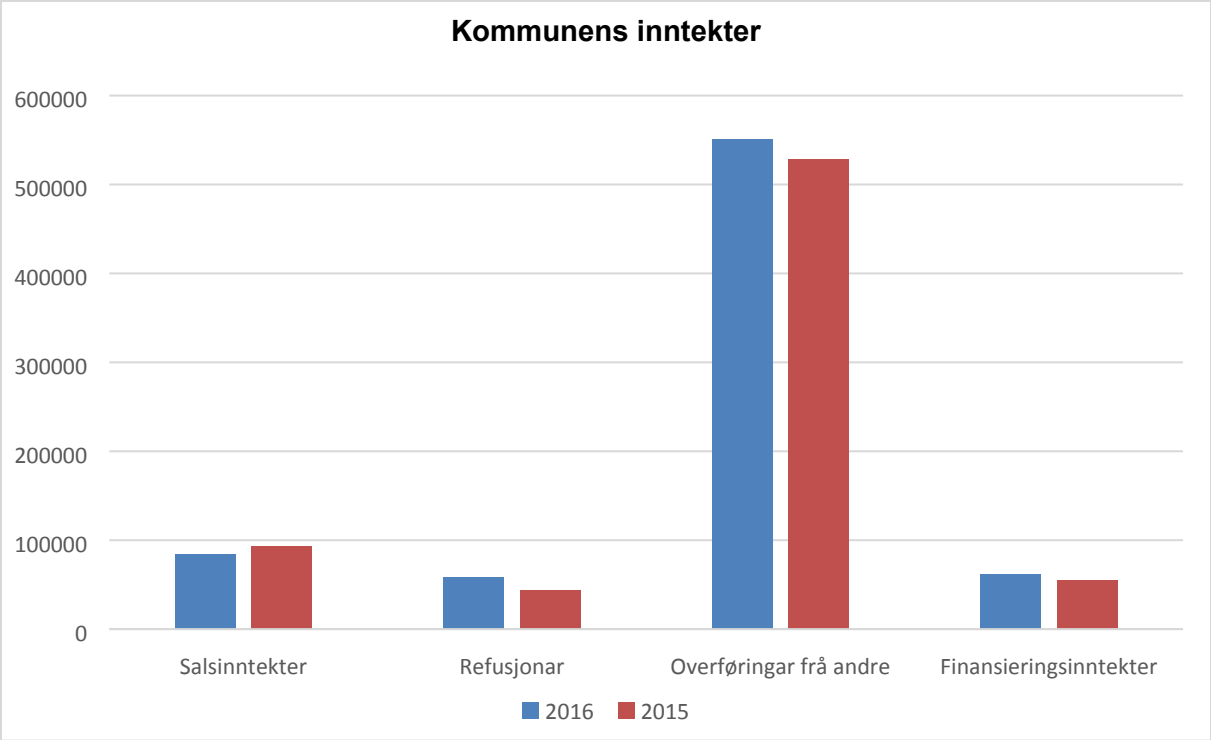

Skatt er den største inntektsposten. I 2016 utgjorde denne inntekta nær 37,4 % av dei samla kommunale driftsinntektene inkludert RDA-midlar men eks. finans. I 2015 utgjorde dei om lag 38,4 % av inntektene.

Skatteinntekter
Skatteoppkrevjaren i Herøy fekk i 2016 kommunale skatteinntekter på om lag 260 mill. kr. Det er ein auke i høve til 2015 på om lag 11,5 mill. kr.

Skatteinntektene i Herøy kommune var (i mill. kroner) slik:

	Rekneskap 2016	Justert Budsjett 2016
Inntekt	260,04	259,00
% av landsgjennomsnittet per innbyggar	100,9	
Inntekteutjamning (netto) i mill kr	-4,7	

Herøy kommune sine skatteinntekter (forskotspliktige) er vanskelege å budsjettere. Frå 2011 til 2012 hadde kommunen ein skattevekst på formidable 13,1%, medan ein frå 2012 til 2013 hadde ein reduksjon på om lag 1,5 % og frå 2013 til 2014 var reduksjonen på 3,14 % og deretter ein auke frå 2014 til 2015 på 7,5 % og ytterlegare ein vekst på 4,62 % frå 2015 til 2016. Herøy hadde i 2016 skatteinntekter på 100,9 % av landsgjennomsnittet. Dei siste åra har kommunens skatteinntekter samanlikna med landsgjennomsnittet blitt monaleg redusert. Går vi tilbake til 2012 var skatteinntektene våre heile 115,7% av landsgjennomsnittet.

Driftsutgifter
Herøy kommune sine driftsutgifter (eksklusive interne overføringar) består av:
- Lønn- og sosiale utgifter
- Kjøp av varer og tenester som inngår i produksjonen
- Kjøp av varer og tenester som erstattar eigenproduksjonen

- Andre utgifter som t.d. tilskott, overføringar, bidrag
- Finans (renter, avdrag, kurstap etc.)

Fordelinga (i %) inkl avskrivingar og finanskostnadane kan ein setje opp slik:

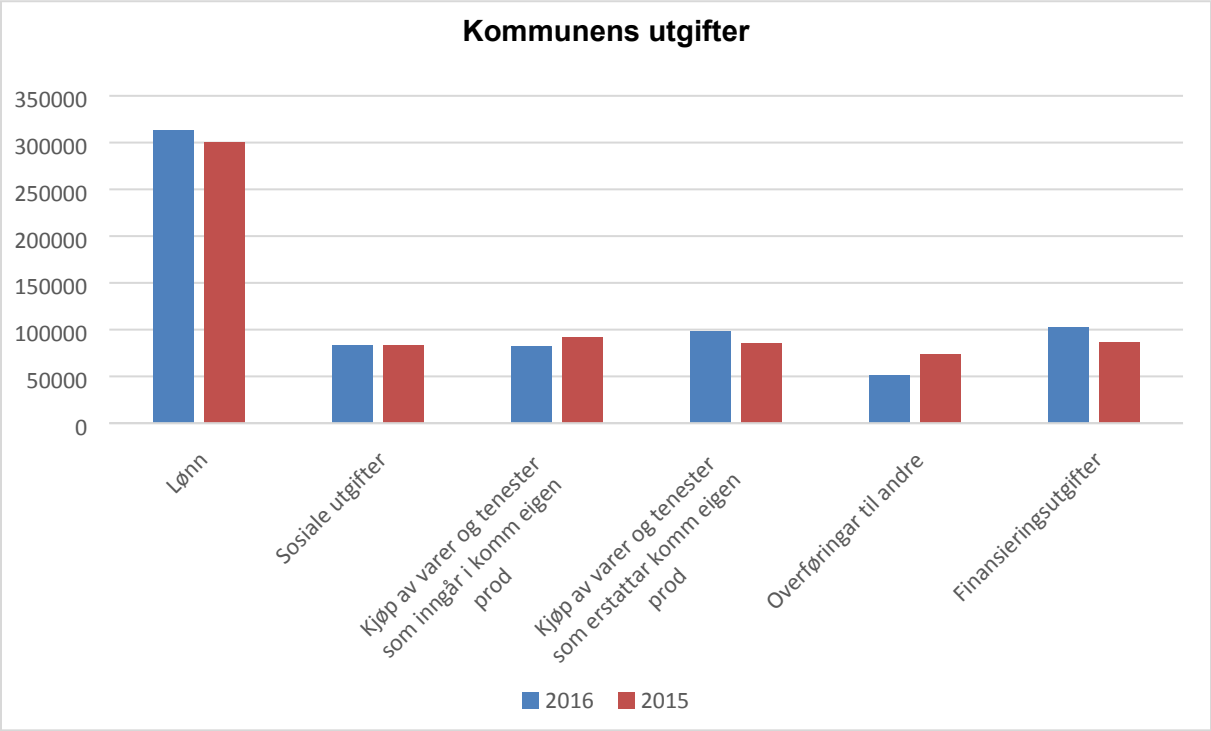

Driftsutgiftene auka med 8,8 mill. kr frå 2015 til 2016 (1,2 %). Løn og sosiale kostnadar auka med om lag 12,1 mill. kroner (3,1 %) frå 2015 til 2016.

Lønn og sosiale utgifter utgjorde om lag 65,5 % av totale driftsutgifter (eks. interne overføringar, finansieringsutgifter og utbetalte RDA-midlar) for 2016, medan tilsvarande tal for 2015, 2014, 2013, 2012, 2011, 2010 og 2009 var hhv 66,0 % - 63,3 % - 64,2 %, 64,3 % - 64,3 % - 66,2 % og 66,4 %. Dei siste to åra har lønsrelaterte kostnadar auka mykje sett i høve til andre driftsutgifter. Det kan tyde på at avdelingane har vore flinke til å kutte i andre driftsutgifter desse åra. Tendensen dei siste åra har vore at dei samla lønskostnadane som ein del av dei samla utgiftene likevel har blitt litt redusert.

Nøkkeltal	**2016**	**2015**	**2014**
Sum driftsinntekter	-687.849	-646.270	-633.992
Sum driftsutgifter	656.835	648.432	677.257
Brutto driftsresultat	-31.014	2.161	43.265
Finansinntekter	-12.356	-9.461	-10.978
Finansutgifter	36.712	39.269	40.589
Motpost avskrivingar	-35.126	-33.120	-29.471
Netto driftsresultat	-41.783	-1.150	43.405
Bruk av avsetnader	-13.966	-12.736	-47.278
Avsetnader	33.257	6.614	4.807
Rekneskapsmessig meir-/mindreforbruk	-22.493	-7.273	935

Brutto driftsresultat i % av driftsinntekter	4,51	-0,33	-6,82
Netto driftsresultat i % av sum driftsinntekter	6,07	0,17	-6,84

Netto driftsresultatet i 2016 vart positivt med omlag 41,8 mill. kr. Dette vart nær 14,9 mill. kr betre enn justert budsjett. I driftsrekneskapen brukte vi nær 0,6 mill. kroner av disposisjonsfonda medan vi brukte nær 6,0 mill. kr av dei bundne fonda. Vi avsette totalt 33,2 mill. kroner i driftsrekneskapen for 2016. Desse vart nytta til avsetjing til bundne fond med om lag 22,8 mill. kr, til avsetjing til disposisjonsfond med om lag 10,4 mill. kr (det rekneskapsmessige mindreforbruket i 2015, slik at det rekneskapsmessige mindreforbruket i 2016 vart om lag 25,56 mill. kr.

Brutto driftsresultat i 2016 vart positivt med 31,0 mill. kr. I 2015 var det negativt med 2,16 mill. kr, i 2014 vart det negativt med om lag 43,8 mill. kroner, I 2013 var brutto driftsresultat negativt med 48,6 mill. kroner medan det i 2012 var positivt med om lag 11,6 mill. kr. Sidan 2003 er det berre 2006 og 2009, 2010, 2011, 2012 og 2016 som har gitt eit positivt brutto driftsresultat.

RDA-midlar (Regional distriksutviklingsmidlar) som kommunen har fått via Møre og Romsdal fylke påverka rekneskapen vår også i 2016. Dette året fekk vi overført omlag 34,0 mill. kr. Totalt vart det utbetalt 17,28 mill. kr i RDA-tilskot i 2016 noko som gjorde at dei bundne fonda auka med nær 17,2 mill. kr (ink. renter).

Kommunen må gjennomføre pliktige avsetnader og bruk av eksterne midlar som til dømes næringsfond, øyremerka statstilskott (bundne fond) og liknande.

Resultatet etter desse transaksjonane vert kalla rekneskapsmessig meir- eller mindreforbruk. I 2016 fekk vi eit rekneskapsmessig mindreforbruk på om lag 25,556 mill. kroner. Det gir oss slike tal:

	2016	**2015**	**2014**
Netto driftsresultat (i 1.000 kr)	-41.783	-1.150	43.405
Pluss			
Bruk av tidlegare års mindreforbruk	-7.406		-5.389
Bruk av disposisjonsfond	- 579	- 5.035	-3.755
Bruk av bundne fond	-5.981	-7.701	-38.134
Sum bruk av avsetnader	**-13.966**	**-12.736**	**-47.278**
Minus			
Overført til investeringsrekneskapen			
Avsett til tidlegare års meirforbruk		935	
Avsetnader til disposisjonsfond	10.456	2.008	
Avsetnader til bundne fond	22.801	3.671	4.807
Sum avsetnader	**33.257**	**6.614**	**4.807**
Rekneskapsmessig mindreforbruk	**-22.493**	**-7.273**	
Rekneskapsmessig meirforbruk			935

Det rekneskapsmessige resultatet har ein tendens til å svinge mykje frå år til år i Herøy. I 2016 vart skatteinntektene og rammetilskotet (samla) høgare enn regulert budsjettert (om lag 2,4 mill. kroner). I tillegg hadde avdelingane samla ei innsparing i høve til regulert budsjett med om lag 16,27 mill. kr. Resten skuldast lavare pensjonskostnadar enn budsjettert (3,2 mill. kr), samt at netto finanskostnadane vart om lag 2,7 mill. kr lågare enn budsjettert.

Arbeidskapital

Dette er differansen mellom omlaupsmidlar og kortsiktig gjeld. Ved utgangen av 2016 hadde kommunen ein arbeidskapital på 149,2 mill. kr. Dette er ein auke i høve til 2015 på om lag 12,5 mill. kr. Korrigerer ein tala for premieavviket på pensjon vert tala for 2016 124,2 mill. kr og for 2015 om lag 109,9 mill. kr – ein auke på om lag 14,3 mill. kr.

Likviditet

Kommunen sin likviditet var god i 2016. Per 31.12.2016 hadde kommunen om lag 212,95 mill. kr plassert i bankinnskott, aksjar notert på Oslo Børs, sertifikatinnskott og obligasjonar. Dette er ein auke i høve til 2015 på om lag 56,0 mill. kr og i høve til 2014 på om lag 116,0 mill. kr.

- Likviditetsgrad 1 måler tilhøvet mellom omlaupsmidlar (eks. premieavvik) og kortsiktig gjeld. Det vil seie at den måler kommunen si evne til å dekke sine betalingsplikter etter kvart som dei forfell. Likviditetsgrad 1 bør vere over 2 og i Herøy kommune var den på 1,90 per 31.12.2016, medan tala for 2015, 2014, 2013, 2012, 2011, 2010, 2009, 2008, 2007, 2006 og 2005 var på hhv 2,14 - 1,09 - 2,56 - 2,94 - 2,31 - 1,25 - 1,09 - 1,93 - 2,88 - 3,06 og 3,07.
- Likviditetsgrad 3 seier noko om tilhøvet mellom dei mest likvide midlane og kortsiktig gjeld. Dei mest likvide midlane i dette tilfellet er reine bankinnskott. Likviditetsgrad 3 bør vere på minst 0,33 for å vere tilfredsstillande, og i Herøy kommune synte nøkkeltalet 1,06. I 2015 var den på 0,97, i 2014 var det på 0,25, i 2013 var den på 1,01 og I 2012 var den 1,47.

Likviditeten har vore god dei siste par åra og vi må tilbake til 2014 for å finne sist kommunen måtte nytte trekkretten i Danske Bank ASA.

Finanspostar i driftsrekneskapen

Ifølgje rekneskapen var netto finanskostnadar i 2016 på omlag 24,4 mill. kr. I 2015, 2014, 2013, 2012 og 2011 var den på hhv 29,8 mill. kr 29,6 mill. kr, 14,2 mill. kr, 21,6 mill. kr og 28,9 mill. kr. Det syner at finansinntektene og finanskostnadane kan endre seg mykje i løpet av kort tid. Grunnen til dette finn ein i det vesentlege i dei plasseringane kommunen har i aksje- og obligasjonsmarknaden. I 2016 hadde vi eit netto vinst på 3,7 mill. kr. I 2015 hadde vi eit netto tap på 1,2 mill. kr, i 2014 var gevinsten på beskjedne 0,65 mill. kr medan den i 2013 var på heile 8,1 mill. kr.

Rentenivået har synt ein fallande tendens i fleire år. Det har ført til at rentekostnadane har vore nærast uendra trass i ei auka lånegjeld. Avdragskostnadane vart redusert litt frå 2014 til 2015 og gjekk vidare ned i 2016. Grunnen til dette er ein annan måte å berekne minsteavdragsprinsippet på. Hadde vi brukt same metode for dette i 2016 som i 2014 hadde avdragskostnadane blitt om lag 6,0 mill. høgare enn det som er ført i rekneskapen per 31.12.2016. Utviklinga på

Oslo børs var positiv, medan våre aksjeplasseringar gav eit rekneskapsmessig tap i 2015.

Tal i mill. kroner

	Rekneskap 2016	Rekneskap 2015	Rekneskap 2014
Renteinntekter/utbytte	12,3	9,5	11,0
Av dette:			
Aksjeutbytte Tussa AS	3,2	2,8	3,6
Kursvinst/utbytte andre aksjar	5,1	2,7	4,2
Andre renteinntekter	4,0	4,0	3,1

Herøy kommune si lånegjeld aukar stadig. Dei totale rentekostnadane har imidlertid ikkje auka tilsvarande gjeldsveksten. Dette skuldast eit låg rentenivå og at kommunen i samarbeid med Bergen Capital Management har vore aktive i marknaden og fått gode rentevilkår med bankar og finansinstitusjonar. Når det gjeld **reine** rentekostnadar var desse i 2016 på 14,4 mill. kr. I 2015 utgjorde dei 14,7 mill. kr. I 2014 utgjorde dei 14,9 mill. kr. I 2013, 2012, 2011, 2010 og 2009 var dei på hhv 16,5 mill. kr, 18,4 mill. kr, 17,3 mill. kr, 16,2 mill. kr og 17,7 mill. kr. Vi har aldri hatt så stor gjeld og heller ikkje hatt så låge faktiske rentekostnadar på nær 10 år.

Dei totale finanskostnadane kan ein sette opp i ein slik tabell:

Tal i mill. kroner.

	Rekneskap 2016	Rekneskap 2015	Rekneskap 2014
Renteutgifter	14,4	14,7	14,9
Tap/verdireduksjon aksjar og obligasjonar	2,0	3,6	3,3
Avdragsutgifter	20,3	20,8	22,1

<u>Langsiktig gjeld og pensjon</u>
Kommunane er pålagde å føre pensjonane etter liknande reglar som det bedrifter som følgjer rekneskapslova gjer. Dette fører til at kommunane må skaffe til veie ei aktuarberekning ved årsskiftet der det etter nærare fastsette reglar vert berekna kva som er kommunen si utgift dersom drifta skulle opphøyre per 31.12. Dette stiller ein opp mot midlane ein finn i fonda (hjå oss KLP og SPK). Tala syner ei teoretisk over- eller underdekning i ordningane.

Ingen av ordningane syner dekning i og med at AFP-krava (forpliktingane) ikkje kan **forsikrast, men i det teoretiske tilfellet vil dei vere eit krav. Litt grovt kan ein seie at** skilnaden mellom berekna krav (forplikting) og pensjonsmidlar syner noverdien av AFP-krava (forpliktningane).

Fordeling av brutto og netto driftsutgifter per sektor
Kommunestyret i Herøy gav gjennom budsjettvedtaket for 2015 ei brutto utgifts- og inntektsrame til i alt 19 ulike sektorar/avdelingar.

Oversikt over brutto og netto utgifter og inntekter fordelt på ansvarsområder slik det er oppsett i budsjettvedtaket				
Avdeling	**Rekneskap**	**Rev.budsjett**	**Avvik i kr**	**Avvik i %**
Utgifter	3 857 681	3 554 717	-302 964	
Inntekter	-188 230	-41 196	147 034	
Folkevalde	**3 669 451**	**3 513 521**	**-155 930**	**-4,25**
	Meirforbruk på kr 155.930,-			
Utgifter	2 614 145	3 849 838	1 235 693	
Inntekter	-267 222	-293 931	-26 709	
Administrativ leiing	**2 346 923**	**3 555 907**	**1 208 984**	**51,51**
	Mindreforbruk på kr 1.208.984,-			
Utgifter	3 123 690	4 253 385	1 129 695	
Inntekter	-836 219	-834 938	1 281	
Servicetorget	**2 287 471**	**3 418 447**	**1 130 976**	**49,44**
	Mindreforbruk på 1.130.976,-			
Utgifter	2 167 126	2 263 447	96 321	
Inntekter	-162 903	-153 751	9 152	
Dokumentsenter og politisk sekretariat	**2 004 222**	**2 109 696**	**105 474**	**5,26**
	Mindreforbruk på kr 105.474,-			
Utgifter	5 551 936	6 176 466	624 530	
Inntekter	-629 764	-609 344	20 420	
Økonomiavdeling	**4 922 172**	**5 567 122**	**644 950**	**13,10**
	Mindreforbruk på kr 644.950,-			
Utgifter	9 128 735	9 555 833	427 098	
Inntekter	-2 731 792	-2 096 129	635 663	
Personal- og organisasjonsavdelinga	**6 396 944**	**7 459 704**	**1 062 760**	**16,61**
	Mindreforbruk på kr 1.062.760,-			
Utgifter	7 081 556	7 797 765	716 209	
Inntekter	-1 801 059	-1 758 437	42 622	
Informasjonsteknologi	**5 280 497**	**6 039 328**	**758 831**	**14,37**
	Mindreforbruk på kr 758.831,-			
Utgifter	49 026 962	47 866 275	-1 160 687	
Inntekter	-37 202 319	-35 345 026	1 857 293	
Overføringar	**11 824 643**	**12 521 249**	**696 606**	**5,89**
	Mindreforbruk på kr 696.606,-			
Utgifter	67 224 266	71 381 770	4 157 504	
Inntekter	-6 209 858	-5 280 083	929 775	
Barnehagar	**61 014 409**	**66 101 687**	**5 087 278**	**8,34**
	Mindreforbruk på kr 5.087.278,-			
Utgifter	135 416 913	133 604 905	-1 812 008	
Inntekter	-24 378 572	-23 493 399	885 173	
Grunnskular,PPT,Kulturskulen m.m.	**111 038 341**	**110 111 506**	**-926 835**	**-0,83**
	Meirforbruk på kr 926.835,-			
Utgifter	54 280 682	50 989 696	-3 290 986	

Inntekter	-15 418 441	-11 395 727	4 022 714	
Barn, familie og helse	**38 862 241**	**39 593 969**	**731 728**	**1,88**
	Mindreforbruk på kr 731.728,-			
Utgifter	136 244 037	134 047 053	-2 196 984	
Inntekter	-30 279 958	-26 540 481	3 739 477	
Pleie og omsorgsavdelinga	**105 964 079**	**107 506 572**	**1 542 493**	**1,46**
	Mindreforbruk på kr 1.542.493,-			
Utgifter	53 166 949	54 309 516	1 142 567	
Inntekter	-15 940 223	-15 252 049	688 174	
Bu- og habiliteringsavdelinga	**37 226 726**	**39 057 467**	**1 830 741**	**4,92**
	Mindreforbruk på kr 1.830.741,-			
Utgifter	19 150 934	20 934 618	1 783 684	
Inntekter	-12 920 358	-11 704 796	1 215 562	
Sosial og flyktning	**6 230 576**	**9 229 822**	**2 999 246**	**48,14**
	Mindreforbruk på kr 2.999.246,-			
Utgifter	20 885 101	18 603 091	-2 282 010	
Inntekter	-12 317 626	-9 709 342	2 608 284	
Kulturavdelinga	**8 567 475**	**8 893 749**	**326 274**	**3,81**
	Mindreforbruk på kr 326.274,-			
Utgifter	10 369 732	11 020 126	650 394	
Inntekter	-5 405 837	-5 355 598	50 239	
Utviklingsavdelinga	**4 963 895**	**5 664 528**	**700 633**	**14,11**
	Mindreforbruk på kr 700.633,-			
Utgifter	33 785 120	29 072 704	-4 712 416	
Inntekter	-25 288 074	-21 634 242	3 653 832	
Anleggs- og driftsavdelinga	**8 497 046**	**7 438 462**	**-1 058 584**	**-12,46**
	Meirforbruk på kr 1.058.584,-			
Utgifter	10 908 903	10 161 201	-747 702	
Inntekter	-1 358 992	-1 195 360	163 632	
Brannvern og feiing	**9 549 911**	**8 965 841**	**-584 070**	**-6,12**
	Meirforbruk på kr 584.070,-			
Utgifter	49 187 792	40 698 714	-8 489 078	
Inntekter	-29 097 240	-21 464 656	7 632 584	
Eigedomsavdelinga	**20 090 552**	**19 234 058**	**-856 494**	**-4,26**
	Meirforbruk på kr 856.494,-			
Utgifter	760 700	898 733	138 033	
Inntekter	-4 834 960	-3 948 733	886 227	
Ø-hjelp, mottak	**-4 074 259**	**-3 050 000**	**1 024 259**	**25,14**
	Mindreforbruk på kr 1.024.259,-			
Utgifter	81 446 817	52 069 859	-29 376 958	
Inntekter	-528 110 131	-522 555 181	5 554 950	
Skatt, ramme, finans, tilskot	**-446 663 314**	**-470 485 322**	**-23 822 008**	**5,33**

Totalt var det fem avdelingar som hadde meirforbruk i 2016 (5 i 2015) på i alt 3,6 mill. kr, medan 15 (14 i 2015) avdelingar hadde eit mindreforbruk på i alt 19,8 mill. kr. Totalt netto mindreforbruk i høve regulert budsjett var såleis på om lag 16,2 mill. kr noko som seier at avdelingane samla sett har vore særs nøkterne i pengebruken sin.

7.6 Hovudoversikt

Hovudoversikt drift

Økonomisk oversikt - Drift				
Tall i 1000 kroner	**Regnskap 2016**	**Regulert budsjett 2016**	**Opprinnelig budsjett 2016**	**Regnskap 2015**
DRIFTSINNTEKTER				
Brukerbetalinger	-28 339	-27 090	-27 090	-27 645
Andre salgs- og leieinntekter	-49 565	-45 701	-45 551	-48 415
Overføringer med krav til motytelse	-58 687	-47 040	-25 511	-41 470
Rammetilskudd	-211 084	-209 720	-201 820	-206 069
Andre statlige overføringer	-74 595	-64 290	-27 888	-71 480
Andre overføringer	-5 533	-3 240	-190	-2 736
Inntekts- og formuesskatt	-260 046	-259 000	-265 500	-248 460
Eiendomsskatt verk og bruk	0	0	0	0
Eiendomsskatt annen fast eiendom	0	0	0	0
Andre direkte og indirekte skatter	0	0	0	3
Sum driftsinntekter	**-687 849**	**-656 081**	**-593 551**	**-646 270**
DRIFTSUTGIFTER				
Lønnsutgifter	312 648	318 907	304 764	302 267
Sosiale utgifter	83 656	93 512	89 208	81 938
Kjøp av varer og tjen. som inngår i komm. tjenesteprod.	81 987	76 882	71 603	89 241
Kjøp av tjenester som erstatter kommunens tjensteprod.	98 290	78 983	76 325	84 839
Overføringer	51 211	45 108	28 000	73 996
Avskrivninger	35 126	32 392	18 092	33 120
Fordelte utgifter	-6 083	-9 564	-9 522	-16 968
Sum driftsutgifter	**656 835**	**636 220**	**578 470**	**648 432**
Brutto driftsresultat	**-31 014**	**-19 861**	**-15 080**	**2 161**
EKSTERNE FINANSINNTEKTER				
Renteinntekter og utbytte	-6 408	-6 130	-6 450	-6 743
Gevinst finansielle instrumenter	-5 935	-4 025	-4 025	-2 684
Mottatte avdrag på lån	-13	-202	-202	-33
Sum eksterne finansinntekter	**-12 356**	**-10 357**	**-10 677**	**-9 461**
EKSTERNE FINANSUTGIFTER				
Renteutgifter og låneomkostninger	14 435	15 220	15 220	14 713
Tap finansielle instrumenter	2 044	200	200	3 647
Avdrag på lån	20 233	22 650	22 650	20 840
Utlån	0	250	250	69
Sum eksterne finansutgifter	**36 712**	**38 320**	**38 320**	**39 269**

Resultat eksterne finanstransaksjoner	**24 356**	**27 963**	**27 643**	**29 808**
Motpost avskrivninger	-35 126	-35 040	-20 740	-33 120
Netto driftsresultat	**-41 783**	**-26 938**	**-8 178**	**-1 150**
BRUK AV AVSETNINGER				
Bruk av tidligere års regnskapsmessige mindreforbruk	-7 406	-7 273	0	0
Bruk av disposisjonsfond	-579	-5 023	0	-5 035
Bruk av bundne fond	-5 981	-1 475	-1 475	-7 701
Bruk av likviditetsreserven	0	0	0	0
Sum bruk av avsetninger	**-13 966**	**-13 770**	**-1 475**	**-12 736**
AVSETNINGER				
Overført til investeringsregnskapet	0	0	0	0
Avsatt til dekning av tidligere års r.messige merforbruk	0	0	0	935
Avsatt til disposisjonsfond	10 456	10 323	162	2 008
Avsatt til bundne fond	22 801	22 834	1 939	3 671
Avsatt til likviditetsreserven	0	0	0	0
Sum avsetninger	**33 257**	**33 156**	**2 100**	**6 614**
Regnskapsmessig mer-/mindreforbruk	**-22 493**	**-7 553**	**-7 553**	**-7 273**

Som ein ser av oppsettet er det posten overføringar med krav til motyting som har størst avvik mellom rekneskap og budsjett (11,6 mill. kr) Dette gjeld i hovudsak øyremerka statstilskot knytt til RDA og ressurskrevjande brukarar.

På utgiftssida ser ein at lønskostnadane (ink. sosiale utgifter) har eit positivt avvik på om lag 16,2 mill. kr sett i høve til regulert budsjett. Den største posten her er knytt til pensjonsutgiftene.

Kjøp av tenester som erstattar kommunal tenesteproduksjon har eit negativt avvik på 19,3 mill. kr sett i høve til regulert budsjett. Den suverent største posten her er knytt til interne overføringar/betalingar.

Også overføringspostane har eit negativt avvik i høve til regulert budsjett. Dette avviket utgjer om lag 6,1 mill. kr og skuldast i hovudsak RDA, barnevern og Ikt.

Hovudoversikt Investering

I investeringsrekneskapen fører ein kjøp med ein verdi som er høgare enn kr 100.000,- og som har ei levetid på minimum 3 år. Vidare skal ein her føre inntekter ein berre får ein gong og utgifter av spesiell karakter.

Økonomisk oversikt - Investering

Tall i 1000 kroner	Regnskap 2016	Regulert budsjett 2016	Opprinnelig budsjett 2016	Regnskap 2015
INNTEKTER				
Salg driftsmidler og fast eiendom	-2 095	0	0	-7 307
Andre salgsinntekter	-630	0	0	-3 928
Overføringer med krav til motytelse	-15 603	-31 393	-13 772	-16 285
Moms-kompensasjon	0	0	0	0
Statlige overføringer	-100	0	0	-4 607
Andre overføringer	-815	-1 060	-1 000	-12 074
Renteinntekter, utbytte og eieruttak	0	0	0	0
Sum inntekter	**-19 243**	**-32 453**	**-14 772**	**-44 201**
UTGIFTER				
Lønnsutgifter	0	0	0	0
Sosiale utgifter	0	0	0	0
Kjøp av varer og tjen. som inngår i komm. tjenesteprod.	76 291	162 796	65 110	91 388
Kjøp av tjenester som erstatter kommunens tjensteprod.	1 154	1 347	1 347	618
Overføringer	15 395	31 759	13 475	18 781
Renteutgifter og omkostninger	0	0	0	127
Fordelte utgifter	-300	0	0	-25
Sum utgifter	**92 540**	**195 901**	**79 932**	**110 889**
FINANSIERINGSTRANSAKSJONER				
Avdrag på lån	3 376	0	0	2 771
Utlån	23 495	0	0	4 183
Kjøp av aksjer og andeler	1 705	0	0	1 344
Dekning av tidligere års udekkede merforbruk	0	0	0	0
Avsatt til ubundne investeringsfond	0	0	0	4 534
Avsatt til bundne fond	0	0	0	225
Avsatt til likviditetsreserven	0	0	0	0
Sum finansieringstransaksjoner	**28 576**	**0**	**0**	**13 056**
Finansieringsbehov	**101 874**	**163 448**	**65 160**	**79 745**
FINANSIERING				
Bruk av lån	-97 086	-159 568	-65 160	-75 881
Salg av aksjer og andeler	0	0	0	-142
Bruk av tidligere års udisponerte mindreforbruk	0	0	0	0
Mottatte avdrag på utlån	-4 358	0	0	-3 460
Overført fra driftsregnskapet	0	0	0	0
Bruk av disposisjonsfond	0	-380	0	0
Bruk av ubundne investeringsfond	-430	-3 500	0	0
Bruk av bundne fond	0	0	0	-263
Bruk av likviditetsreserven	0	0	0	0
Sum finansiering	**-101 874**	**-163 448**	**-65 160**	**-79 745**
Udekket / Udisponert	**0**	**0**	**0**	**0**

Herøy kommune investerte for om lag 94,2 mill. kr i 2016 inkludert kjøp av aksjar og andelar (vesentleg eigenkapitalinnskott i KLP) på 1,7 mill. kr. Av større prosjekt kan ein nemne påbygging Leikanger skule og bygging av nye omsorgsbustadar på Eggesbønes. Ambisjonane var endå høgare i og med at kommunen har mange prosjekt det er løyvd pengar til, men som enno ikkje er utførte.

Det meste av investeringane vart finansiert ved bruk av lån.

Balanserekneskapen

Balansen syner eigedelar som likvidar, fordringar, anleggsmidlar og korleis desse er finansiert. Finansieringa i balansen vert delt i 3 – kortsiktig gjeld, langsiktig gjeld og eigenkapital.

Balanseregnskapet		
Tall i 1000 kroner	**Regnskap 2016**	**Regnskap 2015**
EIENDELER		
ANLEGGSMIDLER		
Faste eiendommer og anlegg	882 750	846 407
Utstyr, maskiner og transportmidler	39 825	41 318
Utlån	69 620	50 768
Aksjer og andeler	87 689	85 984
Pensjonsmidler	673 198	666 222
Sum anleggsmidler	**1 753 081**	**1 690 699**
OMLØPSMIDLER		
Kortsiktige fordringer	49 545	49 388
Premieavvik	28 943	31 523
Aksjer og andeler	66 622	63 468
Sertifikater	0	0
Obligasjoner	0	0
Kasse, postgiro, bankinnskudd	146 329	93 474
Sum omløpsmidler	**291 439**	**237 853**
Sum eiendeler	**2 044 520**	**1 928 552**
EGENKAPITAL OG GJELD		
EGENKAPITAL		
Disposisjonsfond	-14 814	-7 615
Bundne driftsfond	-38 241	-21 421
Ubundne investeringsfond	-8 918	-9 348
Bundne investeringsfond	-2 488	-2 488
Regnskapsmessig mindreforbruk	-25 543	-7 273
Regnskapsmessig merforbruk	0	0
Udisponert i investeringsregnskapet	0	0
Udekket i investeringsregnskapet	0	0
Likviditetsreserve	0	0
Kapitalkonto	-110 979	-163 432

Endring rekneskapsprinsipp AK (drift)	0	0
Endring rekneskapsprinsipp AK (investering)	0	0
Sum egenkapital	**-200 983**	**-211 577**
GJELD		
LANGSIKTIG GJELD		
Pensjonsforpliktelser	-852 575	-830 338
Ihendehaverobligasjonslån	0	0
Sertifikatlån	0	0
Andre lån	-840 261	-776 977
Sum langsiktig gjeld	**-1 692 837**	**-1 607 315**
KORTSIKTIG GJELD		
Kassekredittlån	0	0
Annen kortsiktig gjeld	-138 260	-96 473
Premieavvik	-3 987	-4 734
Sum kortsiktig gjeld	**-142 247**	**-101 206**
Sum egenkapital og gjeld	**-2 036 066**	**-1 920 098**
Ubrukte lånemidler	50 621	79 927
Andre memoriakonti	68	68
Motkonto for memoriakontiene	-50 689	-79 995
Sum memoriakonti	**0**	**0**

Dei fleste omlaupsmidlane auka i verdi i 2016. Spesielt kontantbehaldninga viste ein stor auke ved dette årsskiftet enn per 31.12.2015. Mykje av dette refererer seg til RDA-midlar.

Kommunen sine ulike fond vart også styrka. Når det gjeld dei bundne fonda skuldast det aller meste av auken at vi fekk tilført meir i RDA-midlar i 2016 enn vi betalte ut.

Den langsiktige gjelda auka med vel 63,0 mill. kr i 2016 og ved årsskiftet utgjorde den om lag 840,3 mill. kr eller om lag kr 93.700,- per innbyggar.

Også den kortsiktige gjelda har synt ein stor vekst frå 2015 til 2016 (nær 42,0 mill. kr). Om lag halvparten av dette skuldast auka leverandørgjeld.

8. Fokusområde Tenester

Utfordringane for dei kommunale tenestene vil variere frå tenesteområde til tenesteområde. Dei felles utfordringane er:

- Oppnå og dokumentere tilfredsstillande resultat og kvalitet innanfor dei ulike tenesteområda.
- Sikre god brukarmedverknad og løpande utvikling i tenesteytinga
- Levere tenester i samsvar med brukarane sine lovfesta rettar.
- Digitalisering, innovasjon og bruk av ny teknologi

Der er det formulert spesifikke **utviklingsmål for dei ulike tenestene**.

Mål	Resultat av brukarundersøking og nasjonale resultatmålingar skal vere over landssnittet.	Tenesteyting og sakshandsaming i samsvar med lov- og regelverk.
Korleis lukkast?	Brukarfokus.	Opplæring i lovverk og sakshandsaming.
Korleis måle?	Brukarundersøkingar.	Avvik og klager.
Status 2015	Ikkje målt.	Manglar data.
Ambisjon 2020	Betre enn landsgjennomsnittet.	Manglar data.
Resultatmål 2017	Betre enn landsgjennomsnittet.	Manglar data.

8.1 Servicetorget

Tenester og oppgåver i avdelinga

Servicetorget har oppgåver frå dei fleste avdelingane. Ein har som mål å vere gode på informasjon og service overfor publikum.

2016 var eit utfordrande år. Servicetorget hadde desse vakansane:

- 100% stilling i 12 mnd.
- 100% stilling i 6 mnd.

Arbeidstida gikk derfor i stor grad til det som måtte gjerast for å halde drifta/ tenestene på eit akseptabelt nivå. Det var til stor hjelp at ein fikk ha redusert opningstid i 8 av dei 12 månadane.

I årsplan for 2016, under teneste, hadde ein sett dette som mål:

Mål	**Måloppnåing**
Bruke innskrenka opningstid til oppdatering og møter	Servicetorget hadde møter med dei fleste avdelingane for å få oppdatering. I tillegg hadde ein møter internt i avdelinga for å halde kvarande oppdatert. Den innskrenka opningstida vart også nytta til sakshandsaming, registreringar og oppfølging av saker ein ikkje hadde klart å svare på i løpet av dagen.
Oppdatert nettside (internett og intranett)	Nettsida vart gjennom heile året oppdatert med nyhende som i tillegg vart delt på Facebook. Det som vert lagt på Facebook kjem automatisk på Twitter. Det er stor aktivitet med nyhende på nettsida. Ei litt rolegare periode om sommaren. Ein har som mål at artiklar knytt til teneste til ein kvar tid skal vere oppdatert med rett informasjon og kontaktinformasjon. Servicetorget prøver å vere ein pådrivar for å få retta informasjonen ved å melde manglar og feil til fagavdelingane. Alle ledige stillingar og kunngjeringar vert lagt ut med lenke til elektroniske skjema. Også

	desse brukar ein å leggje ut på FB.
Opplæring /kursing internt	I servicetorget er det ein kultur for å lære av kvarandre og dele den kompetansen ein har. Dette for at vi alle skal vere gode på dei fleste tenestene og for at ein skal yte god service til publikum.

I tillegg til dei måla som vart sett for tenestene i 2016 vil ein nemne at Servicetorget i 2016 fikk på plass dette:

- Alkoholpolitisk plan revidert og politisk handsama.
- Alle skjenkeløyva vart forlenga til 1. oktober og alle som hadde søkt fikk sakene handsama for ny løyveperiode.
- Ny kriseplan vart handsama i kommunestyret.
- Omorganisering - aktiv med i prosessane gjennom året.
- Nytt telefonsystem – dette var veldig arbeidskrevjande i slutten av året.

8.2 Dokumentsenter og politisk sekretariat

Tenester og oppgåver i avdelinga
Dokumentsenter og politisk sekretariat skal yte merkantil internservice til driftseiningane, dei andre stab-og støttefunksjonane, ordføraren, andre folkevalde og politiske utval.

Dokumentsenter og politisk sekretariat er primært eit internt serviceorgan. Eksterne tenester dreier seg stort sett om utskrifter frå postlista på nett, status for innsende dokument og spørsmål om politiske vedtak.

Dokumentsenter og politisk sekretariat er sekretariat for politisk utval, medrekna valstyret, og har ansvar for gjennomføringa av kommune- og stortingsvala.

Kommunen har sentralarkiv og all post til sak/arkivsystemet vert scanna, journalført og arkivert. Avdelinga har også ansvar for møteinnkallingar, trykking og distribuering av saklister og møtebøker til dei politiske utvala. Etter møte i dei politiske utvala, er det avdelinga si oppgåve å formidle vedtaket til partane. Avdelinga er systemansvarleg for ePhorte saksbehandlingssystem og har ansvar for opptak og redigering av webopptak i kommunestyremøta.

Tiltak og 2016	**Gjennomføring**
Folkerøysting 2016	Utført
Val av meddomarar, forliksrådsmedlemer og skjønnsmedlemer	Utført
Kartlegging av arkiv i organisasjonen	Under arbeid
Oppdatering av arkivplan	Under arbeid

Organisasjon:

Årsverk

	2014	**2015**	**2016**
Talet på årsverk	2,5	2,5	2,5
Adm. årsverk, KOSTRA funksjon 1200			
Fagressurs teneste			

Avdelinga har 2,5 årsverk fordelt på 3 personar med 100, 80 og 70 % stillingsstorleik.

8.3 Økonomiavdelinga

Tenester og oppgåver i avdelinga

I økonomiavdelinga ligg kommunen sin samla økonomifunksjon. Dette set store krav til avdelinga og dei tilsette sin kompetanse og kapasitet. Avdelinga har to hovudarbeidsområde:

- Skatt og innfordring
- Rekneskap, budsjett og finans

Mål	Måloppnåing
Avdelinga yter tenester i samsvar med lovverket	Ein har ikkje opplevd klager på sakshandsaminga i 2016
Brukarane er tilfredse med avdelinga sine tenester	Stort sett fått positive tilbakemeldingar på tenester og servicegrad både frå interne avdelingar og publikum. Vi fører totalt 8 rekneskap (inkludert skatterekneskapen). Sett i høve til ressursane ein disponerer er det i meste laget og det går ut over servicenivået til andre avdelingar i kommunen.
Avdelinga skal drive i balanse	Avdelinga hadde eit mindreforbruk i 2016 på i overkant av 13,0 %.

Organisasjon

Årsverk

	2014	2015	2016
Adm årsverk	8,3	7,3	7,0

Avdelinga har i utgangspunktet 7,3 årsverk fordelt på 9 tilsette. Frå sommaren 2015 vart 0,3 årsverk vakant og har seinare blitt brukt til saldering av budsjettet. Avdelinga hadde høgt sjukefråvær fram til vi fekk tilsett ny person 01.10.2016.

8.4 Personal- og organisasjonsavdelinga

Personal- og organisasjonsavdelinga sine oppgåver er definert slik:[8]

- Personal- og organisasjonsavdelinga har stab- og støttefunksjon til dei andre avdelingane og skal arbeide med å utvikle kommunen sin personalpolitikk og verkemiddel på personalområdet i samarbeid med leiarar og arbeidstakarorganisasjonane.
- Avdelinga har ansvar for lønnsutbetaling, søknad om tenestepensjon frå Kommunal Landspensjonskasse (KLP) og Statens pensjonskasse (SPK) samt innkrevjing av refusjon sjukepengar .
- Avdelinga har eit overordna ansvar for sjukefråversoppfølging, koordinering av tenester frå Bedriftshelsetenesta, AKAN arbeidet og HMS i organisasjonen.
- Ei viktig oppgåve er og å gi leiarane støtte og hjelp i personalfaglege spørsmål og i utøvinga av leiarane sitt personalansvar, samt å være kontaktledd mellom arbeidsgjevar og arbeidstakarorganisasjonane.

Mål og måloppnåing for tenestene:

Mål	Måloppnåing
1. SSIKT og kommunane i Sjustjerna skal i 2016 oppgradere løn- og rekneskapssystem frå Agresso til Agresso Milestone 5.	✓ **Gjennomført**
a) Personal- og organisasjonsavdelinga har som målsetjing å nytte det oppgraderte systemet til det fulle.	a) Personal- og organisasjonsavdelinga nyttar store delar av systemet t.d. forhandlings- og reiserekningsmodulen.
b) Tileigne seg so mykje kompetanse på systemet at vi vert sett på og nytta som ressurspersonar i samarbeidet.	b) Tilsette i Personal- og organisasjonsavdelinga er særs aktive initiativtakarar inn mot SSIKT og Agressogruppa, og sit etter kvart med ein stor kompetanse på systemet.
2. Herøy kommune ynskjer å skifte tidsregistreringssystem.	✓ **Gjennomført**
a) Personal- og organisasjonsavdelinga har som systemeigar, målsetting å implementere, etablere rutinar, drifte og følgje opp system og leiarar på ein slik måte at tidsregsistreringssystemet vert nytta etter sin hensikt.	a) Det er etablert ansvarsrutinar og fleksitidsreglemenetet er revidert. Det er gjennomført opplæring for leiarar, og ein vil i 2017 fylgje opp med ytterlegera opplæring for alle medarbeidarar.
b) Målsetjinga er at Kommunerevisjonen ikkje skal ha merknadar til tidsforvaltninga som er omfatta av fleksitidsreglane.	b) Dette let seg ikkje måle på noverande tidspunkt, då systemet fyrst blei implementert i desember 2016. Kommunerevisjonen er kjent med dette.
3. Omorganiserting i 2016	✓ **Gjennomført 1. fase av omorganiseringa**
a) Personal- og organisasjonsavdelinga har som målsetting å vere ein konstruktiv og profesjonell samarbeidspart og støttespelar gjennom heile prosessen.	a) Personal- og organisasjonsavdelinga har bidrege med både juridisk og organisatorisk kompetanse gjennom heile prosessen. Avdelinga har fått gode meldingar attende for arbeidet.

[8] http://www.heroy.kommune.no/PersonOversikt.aspx?Pkid=51&Mid1=16

b) Målsetjinga er å bistå på ein slik måte at HMS-belastningane i organisasjonen held seg på akseptabelt nivå, og at omorganiseringa skjer i tråd med gjeldande føresegner, avtalar og retningsliner.	b) Det rekordlåge sjukefråværet i Herøy kommune i 2016 kan tyde på at organisasjonen langt på veg har lukkast med å avgrense HMS-belastningane ein omorganiseringsprosess fører med seg. Kontaktutvalet har ikkje kome med større kritikk av prosessen. Snarar tvert om har kontaktutvalet gitt ros med tanke medverknad og informasjonsflyt.
4. Kompetansebygging i eiga avdeling (fag og relasjonar) a) Framleis gjennomføre fagdagar og prioritere ein sjølvstudie-/oppdateringsdag i månaden internt i avdelinga. b) Syte for at alle får nytte sin kompetanse og er ein del av laget heile tida, t.d. ved omorganiseringa og lønsforhandlingane.	✓ **Gjennomført** a) Sjølvstudiedagen vert nytta jamt over og avdelinga har gjennomført 3 fagdagar i 2016, den 28. januar, 29. august og 12. desember. b) Vi har i større grad inkludert heile og/eller fleire i avdelinga ved større arbeidsoppgåver og prosjekt, t.d. utarbeiding av BESTIKKEN, årsplanar og årsrapportar.
5. Kompetansebygging i organisasjonen a) Framleis vere tydeleg på å kommunisere grensesnitt og mynde, slik at leiarane får nytta sitt faktiske personalleiaransvar og styrkje eiga kompetanse. b) Framleis marknadsføre og vere tydeleg på rådgjevarrolla vår i organisasjonen, slik at vi i større grad maktar å serve heile organisasjonen på ein balansert og behovsorientert måte.	✓ **Delvis gjennomført, og vert vidareført i 2017** a) Personal- og organisasjonsavdelinga har gjennom 2016 jobba mykje med å klarleggje grensesnitt og ansvar. Avdelinga har i mykje større grad vore tydleg på kva som ligg i det å ha personalansvar i dialog og samarbeid med leiarane. Dette arbeidet må òg sjåast i lys av det arbeidet som er gjort i samband med omorganiseringa. I løpet av 2017 vil det b.la. verte utarbeid eit skriv gjev ei kort skildring av kva som ligg til ulike ansvar, t.d. budsjett, økonomi og personalansvar. b) Personal- og organisasjonsavdelinga har gjennom 2016 jobba mykje med å dyrke rådgjevarrolla Dette arbeidet må sjåast i lys av det arbeidet som er gjort i samband med omorganiseringa og grensesnitt. I løpet av 2017. vil det b.la. verte utarbeid eit skriv gir ei kort skildring av kva som ligg til ulike ansvar, t.d. budsjett, økonomi og personalansvar
6. Merkevarebygging a) Framleis jobbe med å styrkje og profesjonalisere personalarbeidet. b) Oppretthalde eit god samarbeidsklima mellom arbeidsgjevar, tillitsvalde og vernetenesta.	✓ **Delvis gjennomført, og vert vidareført i 2017** a) Syner til måloppnåing under punkt 5. b) Samarbeidet mellom partane har fungert godt i 2016. Kontaktutvalet har evaluert sitt arbeid for 2016, og har konkludert med at det samla sett er ein positiv trend og betre enn i 2015. AMU handsamer langt fleire saker no enn tidlegare.

Der vert også synt til opplisting av andre viktige tiltak og aktivitetar i 2016, i årsrapporten sin fellesdel frå personal- og organisasjonsavdelinga, under tema Personalpolitikk og opplæring.

Årsverk:

	2016	2015	2014	2013	2012	2011	2010
Talet på årsverk	5,00	5,00	5,10	5,30	4,70	4,45	4,25
Adm. årsverk, KOSTRA funksjon 1200	5,00	5.00	5,10	5,30	4,70	4,45	4,25
Fagressurs teneste	-	-	-	-	-	-	-

Tal i 100 % ___5___
Tal i deltid over 50 % ___0___
Tal i deltid under 50 % ___0___

8.5 IKT

Tenester og oppgåver i avdelinga
IKT-avdelinga skal støtte opp om effektiv tenesteproduksjon og levere trygge tenester. I tillegg til dagleg brukarstøtte har avdelinga ansvar for planlegging, installasjon og operasjonell drift av infrastruktur, maskin- og programvare.

Avdelinga skal sikre at kommuneleiinga får strategiske råd for ei mest mogleg økonomiske og effektiv drift og utvikling av IKT, basert på kost-/nyttevurderingar.

Mål	Måloppnåing
Sørgje for driftsstabile system. Vere lydhøre for brukarane sine behov slik at dei tilsette i Herøy kommune i størst mogeleg grad har dei IKT-verktøya dei treng for å utføre oppgåvene sine.	Overvaking av nettverk, serverar og andre sentrale komponentar seier noko om oppetid på tenestane vi leverer. 2016 var prega av ein del planlagd nedetid grunna flytting av program og tenester til felles driftssenter på Hareid. Utskifting av komponentar på nettverket og opprusting til 10G har ført til større stabilitet og at vi har høve til å levere auka mengde data over nettet. SSIKT har ei eiga strategigruppe som skal jobbe med å stake ut kursen vidare når det kjem til IKT og digitalisering i kommunane i sjustjerna. Kvar kommune har ein representant i denne gruppa som skal melde inn lokale ynskje/behov.
Vi jobbar med å få på plass eit nytt brukarstøttesystem felles for kommunane i sjustjerna. Det vil vere fokus på å byggje opp ein solid kunnskapsbase inne i systemet. Det vil seie at ein lagrar dokumentasjon om korleis ein løyser ulike saker/problem som kan oppstå rundt tenestene vi leverer ut til dei tilsette i kommunen. Ein kan då nytte kunnskapsbasen som eit oppslagsverk når ein får inn nye saker.	Nytt brukarstøttesystem vart installert og testa i 2016. Tenesten vart rulla ut i Herøy kommune januar 2017. Gir oss høve til å hente ut gode rapportar på antal saker, svartid, løysingstid m.m.
Definere tenesteleveranse og SLA (service level agreement) for SSIKT og IKT-avdelinga lokalt. Vi ser dette som spesielt viktig no når vi flyttar ein del tenester over til driftssenteret og vi treng å oppdatere prosedyrar og dokumentasjon rundt systema våre. Det er viktig med klare	SLA utarbeidd av ei arbeidsgruppe oppnemnd av rådmannsgruppa for SSIKT, og set saman av : Guttorm Rimstad, Vanylven kommune Per Erik Akerjordet, SSIKT Guro Norunn Gausemel, Herøy Kommune

retningslinjer rundt kva som er forventa frå SSIKT, IKT-avdelinga lokalt og kvar enkelt tilsett i kommunen.	Bjørn Ander Heggen, Ørsta kommune Verner Larsen, Strategigruppa I tillegg er det peika ut ein representant frå dei hovudtillitsvalte i dei sju kommunen Endre Johan Ose, Fagforbundet / Hareid kommune. Alle tenester vert definert slik at kunde (kommunane)og leverandør (SSIKT) skal ha ein sameint forståing av kva som skal leverast og til kva servicenivå (SLA). Vedtak frå rådmannsgruppa 06/2016: *Rådmannsgruppa godkjenner tenestebeskrivelse/SLA SSIKT og legg den til grunn for vidare arbeid med organisering og drift av SSIKT.*

3.

Årsverk	Tilsette
3	3

I tillegg har vi hatt lærling ved avdelinga heile 2016.

8.6 Barnehage

Tenester og oppgåver i avdelinga
Barnehagen skal i samarbeid og forståing med heimen ta i vare barna sine behov for omsorg og leik, fremje læring og danning som grunnlag for allsidig utvikling. Barnehagen skal byggje på grunnleggjande verdiar i kristen og humanistisk arv og tradisjon, slik som respekt for menneskeverdet og naturen, på åndsfridom, nestekjærleik, tilgjeving, likeverd og solidaritet, verdiar som kjem til uttrykk i ulike religionar og livssyn, og som er forankra i menneskerettane.

Kommunen har fire kommunale og fem private barnehagar.

Mål	Måloppnåing
Tenestene har tilfredsstillande dekningsgrad	Herøy hadde etter barnehageopptaket 2016 full barnehagedekning. Alle som søkte plass innan søknadsfristen for hovudopptaket og som hadde rett til plass, fekk tilbod om plass. Nokre barnehagar har gjennom året hatt litt ledig kapasitet.
Kommunen yter tenester i samsvar med lovverket	Kommunen fekk ingen klager på barnehageopptaket i 2016. Det er ikkje gitt avvik til nokon av barnehagane det er ført tilsyn med etter barnehagelova i 2016. Kommunen mottok ingen klager på vedtak om kommunalt tilskot for 2016.
Brukarane er tilfredse med dei kommunale tenestene	Det har ikkje kome klage frå foreldre på barnehagetenesta. Siste felles brukarundersøking vart gjennomført i 2014 med eit snittresultat på 5,3 (gjennomsnitt landet er på 5,1) Det vil bli gjennomført brukarundersøking for alle barnehagane våren 2017.

Planlagde tiltak og investeringar	Gjennomføring
Årsplanar som gjer greie for kva ein kan forvente av barnehagetilbodet	Gjennomført. Alle barnehagane har årsplanar som er fastsett av barnehagen sitt samarbeidsutval, som gir informasjon om innhald og planar for året og som er i samsvar Lov om barnehagar, nasjonal og lokal

Kompetanseutvikling	rammeplan/andre lokale planar. Har gjennomført kurs for alle tilsette i kommunale og private barnehagar om «vere saman» med fokus på ein varn autoritativ vaksenstil i møte med barn og tilsette/foreldre. Alle leiarane i barnehagane deltok på to dagars styrarsamling i november 2016 med nesten same tema i tillegg til fokus på å førebyggje, avdekke og handtere mobbing i barnehagen. Barnehage og skuleavdelinga starta på piloten inkluderande barnehage/skulemiljø seinhausten 2016. Dette skal kommunen delta på som prosjekt i 2 år.
Tilsyn	Kommunen gjennomførte dokumenttilsyn i kommunale barnehagar i løpet av 2016. Ingen av barnehagane fekk avvik etter dei granska lovparagrafane (§1 og 2 formål og innhald omtalt i barnehagen sin årsplan)
Samarbeid med andre avdelingar for å få til tidleg intervensjon i høve barn som treng tiltak for å få ei god utvikling.	Gjennomført. Det er etablert tverrfaglege team og trefftid med PPT ved alle barnehagane. Barnevernet har også møtt på styrarmøter. Dette gir barnehagane betre høve til tidleg intervensjon.
Gjennomføre hovudettersyn ved uteleikeplassane i barnehagane.	Ikkje gjennomført i 2016. Ansvar for hovudettersyn ligg hos eigedomsavdelinga.
Kontinuerleg god kommunikasjon og informasjon til brukarane i den enkelte barnehage og på kommunen si heimeside/lokalavisa. Kontinuerleg omdømebygging.	Gjennomført. Informasjon i media kan bli betre.

Organisasjon:

	2012	2013	2014	2015
Talet på årsverk	29,90	30,53	30,8	29,6
Adm. årsverk, KOSTRA funksjon 1200	0,8	0,8	0,8	1,0
Fagressurs teneste	29,10	29,73	30,00	28,6

Tal årsverk når det gjeld grunnbemanning i barnehagane er stabilt, bortsett frå auka bemanning grunna utvida barnegruppe når det er aktuelt. Tal årsverk som gjeld ekstrapersonale til barn med særskilte behov varierer frå år til år.

Alle barnehagane har internkontrollsystem. Barnehagane har fast oppfølging av årlege planleggings- og utviklingssamtalar mellom leiar og tilsett. Det same mellom barnehageleiar og styrarane. Oppfølging av seniorane i avdelinga er inkludert i desse samtalane.

8.7 Skuleavdelinga

Tenester og oppgåver i avdelinga
Skuleavdelinga omfattar grunnskulen, kulturskulen, pedagogisk- psykologisk tenestekontor, og Internasjonal skule.

Det er eit mål at alle elevar skal oppnå grunnleggande ferdigheiter og oppleve meistringar og utfordringar i skulen. Grunnskulen bygger på prinsippet om likeverdig og tilpassa opplæring for alle i ein inkluderande fellesskule.

Målet for dei vaksne på Internasjonal skule, er å hjelpe den enkelte til eit meir meiningsfylt liv i det norske samfunnet. Dei skal få tilstrekkeleg norskopplæring og kunnskap om det norske samfunnet til å styrkje grunnlaget for sjølvstendig innsats og samarbeid med andre i yrke og samfunnsliv.

Alle kommunar skal ha eit kulturskuletilbod til barn og unge. Kulturskulen i Herøy er mellom dei største i fylket, med undervisning i fleire musikkuttrykk, dans og drama.

PPT skal hjelpe skular og barnehagar i arbeidet med kompetanseutvikling og organisasjonsutvikling, for å legge opplæringa betre til rette for elevar med særlege behov. Tenesta skal i tillegg vere eit sakkunnig organ.

Mål	**Måloppnåing**
Systematisk skuleutvikling i tråd med strategien for Herøyskulen. Felles arbeid 1.-10.årstrinn	Ein er i gang med: -Vurdering for læring, barnetrinn -Vidareutvikling av relasjonskompetanse -Lesing/skriving i alle fag, ungdomstrinn Beredskapsteam mot mobbing er etablert. Systematisk miljøarbeid i alle skular.
Tverrfagleg samhandling til beste for trivsel og læring	Strategi- og tiltaksplan er revidert. Tverrfaglege team i alle skular.
Ta i bruk digitale læringsverktøy som I'pad og Smartboard.	Alle skular har fått fleire elektroniske tavler. Gjennomført pilotprosjekt med I'Pad som læringsverktøy. Gode erfaringar. Kompetansebygging gjennomført.
Sikre høg kompetanse i avdelinga	98,4% av ped.personale har godkjent utdanning. Ein stor andel lærarar har teke vidareutdanning, alle deltek i skulebasert etterutdanning. Assistentar har fått auka kompetanse i interne samlingar.

Gi meir intensiv norskopplæring for nye minoritetsspråklege i grunnskulen	Innføringsklasse er etablert, for elevar på 5.-10.trinn frå fleire skular

Nøkkeltal	2016	2015	2014	2013	2012
Barneskular	5	5	5	5	5
Kombinerte skular (1-10)	1	1	1	1	1
Ungdomsskular	1	1	1	1	1
Elevar barnetrinn	749	755	779	773	758
Elevar ungdomstrinn	303	309	312	324	339
Elevar i SFO	299	288	298	306	282
Elevplassar musikkundervisning	301	297	303	320	310
Elevplassar andre kulturuttrykk	302	290	379	332	317

I tillegg for 2016: Prosjekta "Korps i barnehagen og skulen", der barn får opplæring i messingblåseintrument og samspel, som ein del av musikkundervisninga. Dette er eit samarbeid mellom grunnskule, kulturskule og lokale korps.

	2012	2013	2014	2015	2016
Tal på elevar	1094	1093	1074	1064	1052
Årsverk undervisningspersonale	98,9	98	97,5	99	98
Tal på elevar pr.årsverk til undervisning	13	12,5	12,6	12,7	12,4
Årsverk assistentar i undervisning	18	15	15	13	12
Lærartettleik 1.-7.trinn	13,5	12,8	13,1	13	12,9
Lærartettleik 8.-10.trinn	15,7	15,7	15,3	15,8	14,9
Undervisningstimar totalt pr.elev	55	57	57	56	58

Nokre samanlikningar for 2016

	Herøy	Kom.gr	Fylke	Nasjonalt
Tal på elevar pr.årsverk til undervisning	12,4	12,9	11,8	12,3
Lærartettleik 1.-7.trinn	12,9	13,6	12,5	13,4
Lærartettleik 8.-10.trinn	14,9	15,1	14,0	14,2
Undervisningstimar totalt pr.elev	58	55	60	58
Andel årstimar gitt av godkjent personale (prosent)	98,4	97,7	96,6	96,4

Nasjonale kvalitetsindikatorar grunnskule

Prøvetype Nasjonale prøver	Herøy kommune	Kommunegr. 08	Møre og Romsdal fylke	Nasjonalt
Lesing 5. kl	50	49	49	50
Rekning 5.kl	49	50	49	50
Engelsk 5. kl	51	49	49	50

Prøvetype Nasjonale prøver	Herøy kommune	Kommunegr. 08	Møre og Romsdal fylke	Nasjonalt
Lesing 8.trinn	49	49	49	50
Lesing 9.trinn	51	55	53	54
Rekning 8.trinn	51	49	49	50
Rekning 9.trinn	53	54	53	54
Engelsk 8.trinn	48	49	50	50

Fag Eksamen	Herøy	Kommunegr 08	Møre og Romsdal	Nasjonalt
Norsk hovudmål skriftleg eksamen	2,8	3,4	3,4	3,5
Norsk Munnleg eksamen	4,2	4,4	4,4	4,4
Matematikk skriftleg eksamen	3,4	3,3	3,3	3,3
Engelsk Skriftleg eksamen	3,6	3,6	3,6	3,6
Engelsk Munnleg eksamen	4,4	4,4	4,6	4,5

For resultatindikatorar elles, viser ein til Tilstandsrapporten.

8.8 Barn, familie og helse

Tenester og oppgåver i avdelinga
Barn-, familie og helseavdelinga skal fremje innbyggjarane si velferd ved mellom anna å fokusere på folkehelse, trivsel, gode sosiale og miljømessige forhold, søkje og førebyggje og behandle sjukdom, skade eller lyte innan dei områda avdelinga har ansvar for.

Avdelinga skal særleg sikre at innbyggjarar som lever under forhold som kan skade deira helse og utvikling, får nødvendig hjelp og omsorg i rett tid, samt bidra til at born og unge får trygge oppvekstvilkår.

Tenesta skal spreie opplysning om, og auke interessa for, kva den enkelte sjølv og allmenta kan gjere for å fremje sin eigen trivsel og helse.

Kommunen si barn-, familie og helseteneste omfattar følgjande hovudområder:
1.Barneverntenesteste
2. Førebyggande eining
3. Legeteneste
4. Psykiatriske tenester
5. Rehabiliteringstenester
6. Bustadsosial- flyktning og rustenester
7. NAV

Mål	**Måloppnåing**
Tilpasse tenestenivået innanfor tilgjengelege ressursar sett i lys av dei forventningar innbyggjarane har til kommunen.	Kommunen har inngått nye avtalar med fastlegane i kommunen. Dette har vore svært positivt. Det er rekruttert nokre nye fastlegar. Vikarane som har vore inne i 2016 var stabile. Barnevernet skal undersøkje meldingar innan tidsfristen. Målet er delvis nådd. Utvida frist i nokre saker. God oppslutning om jordmortenesta. Kan ikkje tilby heimebesøk med 50 % st. Alle skulane har fast trefftid med helsesøster. Dei fleste x 1 i veka, framleis er det fire skular som har berre kvar 2.veke. Det viser seg at mange born har behov for å treffe helsesøster på skulen. Mange har vanskar i kvardagen p.g.a. bekymring/ psykiske vanskar. Når det gjeld ressursar ifht overvekt/fedme, rekk ein stort sett å kartlegge. Tverrfagleg tiltak/oppfølging manglar. Mange barn med særlege behov og ansvarsgrupper. Har helseteneste til asylsøkjarane i mottak for EM, mange med psykiske utfordringar. Starta i november HPV-vaksinasjon (mot

	livmorhalskreft) av kvinner født f.o.m. 1991 og seinare. Om lag 50 fekk første av 3 doser i nov-des. Det har vore ei jamn auke i brukarar innan psykisk helsevern. Det har til dels vore utfordrande. Ein ser auke i tal på yngre pasientar med meir komplekse og samansette hjelpebehov, og det er mykje koordineringsarbeid knytt til tenesta. Av fleire årsaker, med blant anna samhandlingsreforma, har det ført til eit auka press på rehabiliteringstenesta. Både. kommunal ergoterapi, kommunal fysioterapi og private fysioterapeutar med kommunal avtale. Ventetida har vorte svært lang og det er tatt sterke prioriteringar ved inntak. Kronikarane har i mange tilfelle fått eit mindre tilbod. Det har også vore redusert kapasitet på ergoterapi sidan hausten 2016 Kommunen har motteke 21 flyktningar i 2016. Det er utfordrande at dei ofte kjem seint på året og konsentrert. Innan bustadsosiale tenester har det særleg vore prioritert å halde på dei treffpunkta ein har innan vidaregåande skule, samt at ein også har utvida tilbodet til ungdomsskulane. På tampen av året fekk kommunen tilskot frå Fylkesmannen og starta på nyåret Kvikk Herøy som er eit tilbod for personar innan rus/psykiatri. Tiltaket vert lokalisert til Solheim dagsenter.
Tenestene utførast med kvalitet og tilstrekkeleg kompetanse	Avdelinga får få konkrete klager på tenestene. Ustabilitet på legesida har nok for nokre vore oppfatta som ein dårleg kvalitet. Kompetente leger har vore tilsett.
Sakshandsaminga skal vere i tråd med forvaltningslova.	Avdelinga har ikkje fått omgjort vedtak. Avdelinga har heller ikkje fått tilbakemeldingar om at forvaltningslova ikkje er følgt.
Gode leiarar på alle nivå skal utviklast. Kompetanse skal utviklast med bakgrunn i organisasjonen sine behov.	Leiarane deltek i kommunen si leiaropplæring. Delteke aktivt i «Mission Possible» og i interkommunalt samarbeid innan dei fleste fagområda.

Stimulere kvarandre og tenkje saman.	Tema på leiarmøter og også i konkrete saker. Stadig tilbakevendande tema som ein aldri kjem heilt i mål på.
Gjennom styringsprinsipp samhandling, kommunikasjon, medverknad og nytenking nå sine overordna målsettingar med å legge grunnlag for trivsel, miljø, samhald og nyskaping i organisasjonen og samfunnet.	Tiltak for å verte betre kjent og kjenne betre kva kompetanse den einskilde har er gjennomført. Dette er likevel fortsatt eit prioritert område i avdelinga.
Motiver til å tenkje enda meir tverrfagleg og prøve ut nye alternativ.	Gjennomgåande tema i mange samanhengar. Fokuserer også på tverrfagleg tenking i konkrete saker.
Prioritere felles seminar for alle som høyrer til avdelinga. Dette skapar fellesskap.	Gjennomført samling med «Løft-teknikken» på våren. Haustsamlinga vart julelunsj. Godt oppmøte og gode tilbakemeldingar.

Nokre konkrete nøkkeltal og forhold:

Barnevern

Statistikken viser at barnevernet i løpet av 2016 har arbeidd med 94 nye meldingar/barn. Av desse vart det oppretta undersøkingssaker på 76 av desse. Barn under omsorg og i løpande hjelpetiltak kjem i tillegg. Barn som går ut av omsorg ved fylte 18 år og som ynskjer å bli fylgt opp med ettervernstiltak blir prioritert. Barnevernet har tilsyn med 15 fosterbarn som er plassert i Herøy frå andre kommunar. Dei barna kjem ikkje med på statistikken.

Fristar for barnevernsundersøkingar:
Første halvår 2016: 3 fristoverskridingar
Andre halvår 2016: 4 fristoverskridingar

Nøkkelinformasjon	**2016**	**2015**	**2014**
Melding	94	53	67
Tal på undersøkingar Avslutta undersøkingar	76 62	50 42	36 46
Barn under omsorg Barn på midlertidig tiltak (4-6,2). Beredskapsheim	9 2	8 0	9 0
Barn med hjelpetiltak pr. 31.12.	58	68	81
Barn i fosterheim	8	8	9
Barn i ungdomsheim Barn i barneverninstitusjon	1	1	1
Barn i ettervern (etter fylte 18 år) pr. 31.12.	6	10	9

Helsestasjon og skulehelsetenesta:

Aktuelt	2016	2015	2014
Born fødde	92	92	102
Heimebesøk til nyfødde	92	88	72
Foreldreførebuande kurs	23	21	25 par
2 -årskonsultasjoner	90	81	Tilbod til 100% - Tilnærma 100% oppslutning
4 -årskonsultasjoner	88	98	Tilbod til 100% - Mellom 95 -100% oppslutning
HFU konsultasjoner (ope 1dag/2t i veka)	64	113	78
Vaksinasjonsprogrammet	95%	95% men SYSVAK melder om 85%	95-100%
Reisevaksiner	695	668	258

Seksjon psykisk helse:
Kommunepsykologen hadde om lag 115 pasientar til behandling i 2016.

Solheim dagsenter: 13 personar har vedtak om plass ved dagsenteret. I tillegg kjem fredagstreff med 8 personar i snitt, og personar som kjem innom på den opne dagen. I snitt er det 9 personar som deltek her gjennom året. Dei fleste her er i aldersgruppa 50-66 år, ein person er over 70 år.

Psykiatrisk individuell oppfølgingsteneste: 85 personar har i 2016 hatt vedtak om individuell oppfølging.

Seksjon for bustadsosial, flyktning og rus:
Frå januar 2016 vart tenestane innan bustadsosial og rus og lagt til avdelinga.
Det vert ytt bustadsosiale tenester og anna oppfølging til menneske med rusutfordringar og andre vanskelegstilte i Herøy kommune.
.
Frå januar 2016 vart flyktningetenesta ein del av avdelinga. Det er to faste stillingar i flyktningtenesta, flyktningkonsulent og miljøterapeut. Frå november 2016 fekk vi i tillegg ei 2-årig engasjementstilling som programrådgjevar.

Legetenesta:
Det har vore ein del vikarbruk som skaper diskontinuitet i legetenesta både for pasientane. I tillegg skapar dette eit noko fragmentert kollegium.

Seksjon Rehabilitering:
Det er sterk auke i ventetid for fysikalsk behandling i Herøy kommune. Helseforetaket har lagt ned Nevrohjemmet i Ålesund, tatt vekk ni rehab-plassar på Mork og redusert rehabilitering på Muritunet. I tillegg er det ein sterk auke i operasjonar av ortopedipasientar. Denne auka er vesentleg større i Møre og Romsdal enn resten av landet innan ein del diagnosar. Dette er hovudårsakane til den sterke auka i ventetid.

Det er no opp mot 6 mnd. ventetid ved begge institutta for det som ikkje vert rekna som akutt.

3. Ein av fysioterapeutane har teke vidareutdanning innan barnefysioterapi og er no spesialist på barn.

4. Når det gjeld tal på brukarar og hjelpemiddelformidling er det omtrent uendra.

Årsverk

	2016	**2015**	**2014**	**2013**	**2012**
Talet på årsverk	47,4	38,7	38;7	38,2	6+32,2
Adm. årsverk KOSTRA, funksjon 1200	1,7	1,2	1.2	1,7	1,7
Fagressurs teneste	41,5	33,46	33,46	32,96	6+26,96

Nøkkeltal frå KOSTRA

	Herøy	Fylke	Landet
Legeårsverk per 10 000	13,7	11,4	10,6
Fysioterapitenester per 10 000	8,1	8,7	9,0
Barn med barnevernstiltak ift innbyggere 0-17 år	5,1	5,3	4,9

8.9 Pleie- og omsorgsavdelinga

Tenester og oppgåver i avdelinga
Gjennom pleie- og omsorgstenesta skal kommunen

- sikre at alle som har behov for pleie- og omsorgstenester vert gitt tryggleik for nødvendige og individuelt tilpassa tenester.
- bidra til at den enkelte får høve til å leve og bu sjølvstendig og til å ha eit aktivt og meiningsfullt tilvære i fellesskap med andre.
- sikre at det vert gitt eit heilskapleg, samordna og fleksibelt tenestetilbod som ivaretek kontinuiteten i tenesta.
- sikre at tenestetilbodet, så langt som råd, vert utforma i samarbeid med brukaren.

Standard for heimehjelp, heimesjukepleie og institusjonsomsorg er fastsette i tenesteerklæringar som er vedtekne av kommunestyret.

For å løyse oppgåvene vert det ytt følgjande deltenester:

- heimesjukepleie
- sjukeheim
- omsorgsbustad
- praktisk bistand og opplæring
- avlastningstiltak
- dagtilbod
- støttekontakt
- omsorgsløn
- matombringing
- tryggleiksalarm
- personleg assistent
- hjelpemiddel

Mål	Måloppnåing
Tenestene har tilfredstillande dekningsgrad	Ny omsorgsbustad med 16 husvære er under oppføring ved blå avdeling på Eggesbønes. Pr. 31.12.16 har ikkje kommunen heildøgns omsorgsbustadar i sitt tenestetilbod, så nybygget representerer eit viktig nytt steg i omsorgstrappa. Det representerer samstundes ei viss dreining frå institusjonsomsorga.
Kommunen yter teneste i samsvar med lovverket.	Vi tildeler tenester etter kva som blir vurdert som nødvendig hjelp, etter helse og omsorgstenestelova. Klager på vedtak som vert opprettheldt av avdelinga, vert sendt til overprøving hos Fylkesmannen.
Brukarane er tilfreds med dei kommunale tenestene.	Avdelinga har hatt tre klager på enkeltvedtak om teneste i 2016. Kommunen sitt vedtak vart oppheva av Fylkesmannen på grunn av saksbehandlingsfeil i to saker. Kommunen sitt vedtak vart stadfesta i ei sak. Avdelinga har ikkje hatt brukarundersøking i 2016. Det er planlagt undersøking i 2017.
Vidareutvikle bruk av velferdsteknologi i tenesteytinga.	Fleire tilsette har fått tilgang til mobil pleie (smarttelefonar) i tenesteytinga.

Planlagde tiltak og investeringar

Ny omsorgsbustad med 16 husvære er under oppføring ved blå avdeling på Eggesbønes. 15 omsorgsbustadar med tilbod om heildøgns omsorgstenester vil erstatte dei ti sjukeheimsplassane ved gul avdeling. Her vert altså ein kapasitetsauke på fem plassar. Det gamle sjukeheimsbygget skal rivast. Husvære nr. 16 vert bygt som eit forsterka tilbod og lagt under blå avdeling. Planlagt innflytting mars 2017.

Nøkkelinformasjon:	2013	2014	2015	2016
Tal på omsorgsbustader	68	68	68	68
Ressurskrevjande brukarar	0	0	0	1
Tal på sjukeheimsplassar	101	101	101	101
Kommunal øyeblikkelig hjelp døgn (KØHD)	2	2	2	2
Dagplassar institusjon	16	16	16	16
Matombringing	65	79	80	68
Nye brukarar av tryggleiksalarm	48	51	43	37

Mottakarar av omsorgsløn	21	20	15	16
Personleg assistent	1	0	3	1
Tal på vedtak	1215	1279	1474	1408
Avslag	34	20	20	21
Klage på tenester	6	3	5	2

Talet på vedtak viser at her er stadig aukande pasientflyt etter samhandlingsreforma, men også at vedtaka er kortare og i stadig endring.

Tal på brukarar i heimesjukepleie og praktisk bistand:

	2009	**2010**	**2011**	**2012**	**2013**	**2014**	**2015**	**2016**
Heimesjukepleie	191	243	305	322	314	313	321	337
Praktisk bistand	197	194	210	216	207	216	217	220
Sum	388	437	515	538	521	529	538	557

Tal på brukarar i institusjon:

	2009	**2010**	**2011**	**2012**	**2013**	**2014**	**2015**	**2016**
Langtid	56	47	37	53	50	57	45	42
Korttid	60	57	54	90	87	82	103	99
Avlastning	0	2	0	3	2	0	2	1
Sum	116	106	91	146	139	139	165	142

Pasienttalet har auka etter samhandlingsreforma, men har naturlege svingingar over tid. Kostra viser nøktern og effektiv drift. Tabell over årsverk viser at auka i oppgåver har vore løyst på andre måtar enn med personellauke. Viktige stikkord er koordinering, kompetanseutvikling og bruk av ny teknologi som elektroniske meldingar og mobil pleie og diverse velferdsteknologi. Sjølv om der vil vere enkeltsaker der kommune og brukar ikkje ser likt på tenestetildeling, opplever avdelinga alt i alt i å ha lukkast godt med måloppnåinga i 2016.

Brukartilpassing, brukarmedverknad, brukardialog

Det vart ikkje gjennomført brukarundersøking i 2016, men avdelingane melder om gjennomgåande god dialog og tilbakemelding frå brukarane, og talet på klager er stabilt. Ny undersøking er planlagt i 2017.

Organisasjon

Årsverk:	2011	2012	2013	2014	2015	2016
Talet på årsverk	143,24	143,24	141,73	142,23	143,9	143,182
Adm årsverk	5,3	5,3	5,3	5,3	5,3	4,5
Fagressurs teneste	137,94	137,94	136,43	136,93	136,93	138,6

Det er reduksjon på 80 % administrativ stilling frå 2015 til 2016.

Administrative stillingar på stab/støtte er ført på pleie- og omsorg, men om lag 30 % av ressursen utfører arbeid for bu- og habiliteringsavdelinga.

8.10 Bu- og habiliteringsavdelinga

Tenester og oppgåver i avdelinga

Gjennom bu- og habiliteringstenesta skal kommunen

- sikre at menneske med utviklingshemming vert gitt nødvendige og individuelt tilpassa tenester.
- bidra til at den enkelte får høve til å leve og bu sjølvstendig, og til å ha eit aktivt og meiningsfullt tilvære i fellesskap med andre.
- sikre at det vert gitt eit heilskapleg, samordna og fleksibelt tenestetilbod.
- sikre at tenestetilbodet så langt som råd vert utforma i samarbeid med brukaren.

For å løyse oppgåvene vert det ytt følgjande deltenester:

- individuell plan
- omsorgsbustad
- praktisk bistand og opplæring
- brukarstyrt personleg assistanse
- avlastningstiltak
- støttekontakt
- omsorgsløn
- vaksenopplæring
- dagtilbod/kommunal sysselsetting

Mål	Måloppnåing
Byggje opp eit samordna tenestetilbod retta inn mot målgruppa.	Vi manglar nytt fysisk bygg for å kunne ta ut den fulle effekten av eit samordna tilbod på dagtilbodsida.
Tenestene har tilfredstillande dekningsgrad.	Avdelinga hadde tre ledige bustader per 31.12 som ikkje var tildelt.

	Avdelinga har eit presserande behov for nytt bygg til dagtilbod. Ein omsorgsbustad samt avlastingshusværet for born vert nytta til dagtilbod i tillegg til Herøy produksjon. Per 31.12.16 er planlegging satt på vent til vi har fått gjennomført ei ekstern evaluering av helse og omsorgstenestene i Herøy. Arbeidet med utlysing av anbod vert sett i gang primo 2017.
Kommunen yter teneste i samsvar med lovverket.	Vi tildeler teneste etter kva som blir vurdert som nødvendig hjelp, etter helse- og omsorgstenestelova og opplæring etter opplæringslova § 4A-2. Klager på vedtak som vert opprettheldt av avdelinga, vert sendt til overprøving hos Fylkesmannen.
Brukarane er tilfreds med dei kommunale tenestene.	Avdelinga har hatt ein klage på enkeltvedtak om teneste i 2016. Kommunen sitt vedtak vart oppheva av Fylkesmannen på grunn av sakshandsamingsfeil. Avdelinga har ikkje hatt brukarundersøking i 2016. Det er planlagt undersøking i 2017.

Planlagde investeringar og tiltak	**Gjennomføring**
Planlegging av Herøy ressurssenter.	Saka er førebels utsett. Planleggingsmidlar vart gitt hausten 2016 for å kartleggje og evaluere helse og omsorgstenesta i Herøy kommune. Analysen skal vere grunnlaget for det vidare arbeidet, med prioritering av tenesteinnhald og bygg for framtida. Her under dette prosjektet.

Nøkkelinformasjon	2013	2014	2015	2016
Brukarar buteneste	23	22	26	31
Brukarar avlastningsinstitusjon	5	4	6	3
Tal på omsorgsbustader (bu-hab. avd sitt ansvar)	25	25	29	29
Mottakarar av omsorgsløn	8	7	7	7
Ressurskrevjande brukarar	9	9	10	10
Elevar vaksenopplæring	11	16	10	8
Tal på vedtak etter helse og omsorgstenestelova	198	190	200	175
Tal på vedtak etter opplæringslova	14	10	10	8
Avslag	10	12	4	3
Tal på klage	2	1	1	1

Brukarundersøking:
Avdelinga har køyrt ei brukarrepresentantundersøking kvar tredje år, sist i 2014. Ny undersøking er planlagt i 2017.

Brukartilpassing, brukarmedverknad, brukardialog:
I samsvar med lov om pasientrettar har pasienten rett til medverknad og rett til informasjon som er tilpassa individuelle føresetnader. Møtepunktet mellom brukar/pårørande/verje og den enkelte tenesteytar er den viktigaste arena for dette.

Organisasjon

Årsverk	2011	2012	2013	2014	2015	2016
Talet på årsverk	58,2	58,2	58,8	59,4	62,4	62,4
Adm. årsverk, KOSTRA funksjon 1200	1,0	1,0	1,0	1,0	1,0	1,0
Fagressurs teneste	57,2	57,2	57,8	58,4	61,4	61,4

*Auke i årsverk frå 2014 til 2015 på grunn av auka drift i ny bustad.

8.11 Kulturavdelinga

Tenester og oppgåver i avdelinga
Kulturavdelinga omfattar kulturkontor, barne- og ungdomsarbeid, frivilligsentral, kulturhus, idrettshall, folkebibliotek, konserthus og kino.

Kulturavdelinga skal gjennom samarbeid med enkeltpersonar, lag og organisasjonar, offentlege einingar og næringsliv bidra til eit breitt spekter av kulturverksemd og gode kulturopplevingar for innbyggjarar og besøkande.

Avdelinga driftar fleire kulturarenaer og samarbeider om arrangement på andre sine arenaer. I tillegg forvaltar avdelinga tilskotsmidlar og bidreg med rådgjeving og kompetanse innan kulturfeltet.

Mål	**Måloppnåing**
<u>Fosnavåg konserthus og Fosnavåg kino</u> Arbeide vidare for å «Bli eit senter for konsert, kino og kulturaktiviteter samt reiseliv og kurs/konferansar i regionen» i godt samarbeid med Thon Hotel Fosnavåg og andre aktørar innan reiseliv og fritidsaktivitetar.	I 2016 er det avvikla: - 66 arrangement i Fosnavåg konserthus. Av desse er 44 innkjøpt av kommunen, og 22 har leigd salen til ulike kulturarrangement. Det er selt xx 000 billettar. - xxx kinoframsyningar i Fosnavåg kino. Det er selt xx 000 billettar. - Det er gjennomført fleire arrangement i eit samarbeid mellom Thon Hotel Fosnavåg og konserthuset. - Det er gjennomført eit overordna møte mellom Thon Hotel Fosnavåg og kommunen for erfaringsutveksling og drøfting av det vidare samarbeidet.
<u>Øya Herøy med tilgrensande område</u> Øya har tre hovudaktørar; kystmuseet, kyrkja og sogespelet. I tillegg er staden definert som fyrtårn for prosjektet «Kystpilegrimsleia». Det er set i gang fleire planaktivitetar for å kunne leggje til rette for ivaretaking og utvikling av eksisterande og nye kulturtilbod på staden.	- Skilt- og skjøtselsplan er etablert saman med kystmuseet, fylkeskommunen, kyrkja og Riksantikvaren. Tre informasjonsskilt er set opp på p-plass, ved middelalderkyrkjegarden og klosterhaugen. Skilting av husa er planlagt sluttført i 2017. Kyrkja og kommunen har starta opp arbeidet med felling av tre for å unngå ytterlegare skader på og rundt middelalderkyrkjegarden. 10-års plan. - Planlegging og førebuing for etablering av jektenaust og formidlingsbygg til Sunnmørsjekta har starta opp i eit samarbeid

	mellom Stiftinga Sunnmøre Museum og kommunen. Arbeidet held fram i 2017-2018. - Planlegging og førebuing for rehabilitering av Sunnmørsjekta «Anna Olava» med mål om at jekta igjen kan nyttast til kulturaktivitet, opplevingar og reiseliv. Tilbod på reparasjon, overhaling av motorar, samt finansiering av dette er på plass. Tilbod på reparasjon av skroget ligg føre, men prosjektet avventer svar på finansiering. Det er gjort avtale om halleige til båten ifm. rehabiliteringsperioden. Arbeidet held fram i 2017. - Vidare planlegging av Herøy gard som kommunen sitt fyrtårn ifm. etablering av ei kystpilegrimslei frå Rogaland til Nidaros har stått på vent grunna at staten trakk tilbake finansiering til prosjektet. Fylkeskommunane langs leia har sidan gått inn med midlar og gjort avtale med ein reiselivsaktør for sluttføring av prosjektet ila. 2017.
<u>Herøy folkebibliotek</u> Biblioteket har fått tilskot frå Nasjonal-biblioteket til å utvikle folkebiblioteket som møteplass og debattarena i tråd med den nye lova. Hausten 2015 har vi samarbeidd med Høgskulen i Volda knytt til dette arbeidet. Biblioteket planlegg for tre debattar ila. 2016 med dagsaktuelle tema. Hovudmålgruppa er ungdom og unge vaksne.	Gjennomført. - Samarbeid med Bibelfestivalen. Temakveld med Evard Hoem som foredragshaldar, bibel-lesestund, samt bibelutstilling av gamle Herøy-biblar. - Samarbeid med ungdomsrådet med forfattar og skribent Amal Aden som foredragshaldar. To dagar med skulebesøk på Stokksund u.sk. og Ytre Herøy u.sk., Herøy vgs., besøk på Fosnavåg asylmottak for mindreårige og ungdomskveld på Herøy kulturhus.

Planlagde driftstiltak og investeringar	**Gjennomføring**
Omorganisering av tilsynstenester ved kulturhuset.	Delvis gjennomført: - reinhald av idrettshallen vart overført frå tilsynsvaktene til reinhaldsseksjonen frå nyttår - endring av tilsynet ved bygget kan først skje når skalsikring (utvendig) og områdesikring (innvending) er etablert. Eigedomsavdelinga har utsett dette arbeidet til 2017.
Vurdering av kulturavdelinga som heilskap.	Avdelinga arbeider fortløpande med søknad

	om eksterne tilskotsmidlar, samt gode rutinar for økonomistyring.
Investering av kvitevarer, møblar o.l. på kulturhuset.	Det er gjennomført innkjøp av oppvaskmaskin til kjøkenet i 1.etg., samt bord til festsalen. Restmidlar er overført til 2017 ifm. plan om eit større samla innkjøp.

Organisasjon:

Årsverk

	2016	2015	2014	2013	2012	2011
Talet på årsverk (faste og midlertidige)	10,54	11,19	11,39	9,09	9,4	8,9
Fagressurs teneste	10,54	11,19	11,39	9,09	9,4	8,9

**4 ungdomar med midlertidig tilsetjing ved kinoen.Timetilsette ved fritidsklubben er ikkje medrekna.*

Forsvarleg tenestenivå har vore drøfta for konserthus og kino, kulturhus og idrettshall samt folkebiblioteket. Det vert gjort justeringar der det er forsvarleg, men avdelinga opplever at omgjevnadane har andre og større krav knytt til kommersielle tiltak som konserthus og kino, enn andre tenester i regi av avdelinga.

Fritidsklubben var stengt i 1,5 år ifm. bygging av badet grunna fleire episodar med vassinntrenging, samt manglande ventilasjon delar av tida.
Til påska vart PU-klubben starta opp igjen, og ifm. haustens skulestart fredagsklubben og juniorklubben.
Sist sommar og ila. av hausten har ungdomsrådet, ungdom med MOT, samt andre ressurspersonar knytt til fritidsklubben gjort ein omfattande innsats med oppussing av lokala, inkludert tidligare lagerrom for korpsa som flytta sin aktivitet til festsalen.

8.12 Utviklingsavdelinga

Tenester og oppgåver i sektoren
Å legge til rette for at Herøy kommune er ein god plass å bu , arbeide og besøkje skal vere gjennomgåande for den aktiviteten som avdelinga styrer etter. Frå 01.01.2016 gjekk utviklingsavdelinga og anlegg- og driftsavdeling saman til ei eining.

Avdelinga sitt arbeid omfattar eit vidt spekter av oppgåver som planlegging, byggjesak, geodata, gjennomføring av anleggsprosjekt, teknisk drift av infrastruktur, VAR- område, naturforvaltning og friluftsliv med meir.

Utfordringane varierer frå tenesteområde til tenesteområde, men ein skal oppnå og dokumentere tilfredsstillande resultat og kvalitet innafor dei ulike tenesteområda. Sektoren skal vere kjend for å:

- Sikre god brukarmedverknad og løpande utvikling i tenesteytinga.
- Levere tenester i samsvar med brukarane sine lovfesta rettar.
- Arbeide for digitalisering, innovasjon og bruk av ny teknologi.

Mål	**Måloppnåing**
Tenestene har tilfredsstillande dekningsgrad.	Sjølv med utfordringar på sakshandsamingskapasitet er talet i 2016 på ubehandla og ikkje ferdighandsama saker (byggje-, dele- og dispensasjonssaker) innanfor eit akseptabelt nivå.
Kommunen yter tenester i samsvar med lovverket.	Fylkesmannen stadfesta seks klagesaker i tråd med kommunen sine vedtak, av totalt seks saker.
Brukarane er tilfredse med dei kommunale tenestene.	Det vart ikkje gjennomført brukarundersøkjing i 2016. Det har ikkje vore særskilde avvik på behandlingstid i byggje- og delesaker.
Etterslepet av ubehandla og ikkje ferdigbehandla saker (byggje-, dele- og dispensasjonssaker) skal vere så lågt som råd.	I løpet av 2016 er det registrert inn 359 (486) nye saker medan det vart produsert 370 (466) vedtak. Avdelinga ser ein nedgang av innkomne saker, men kompleksiteten aukar.
Sakshandsamingstida for oppmålings-forretningar skal vere kortare enn lands-gjennomsnittet og kurante saker skal ha ei maks. sakshandsamingstid på 12	I 2016 vart det utarbeidd/ferdighandsama 59 (111) matrikkelbrev. Ein ser ein klar nedgang i saksmengde innanfor dette ansvarsområdet knytt til frådelingar.

veker (frå handsama delesak til tinglyst matrikkelbrev).	

Årsverk

	2016	2015	2014	2013	2012	2011	2010	2009
Talet på årsverk - Utvikling	5,0	6,0	7,0	7,0	7,0	7,0	6,9	6,8
Talet på årsverk - Anlegg og drift	9,5*	12,8	12,8	12,0	12,0	10,3	-	-
Adm. årsverk, KOSTRA funksjon 1200	0,4	0,4	0,4	0,4	0,4	0,4	0,4	0,4
Fagressurs teneste	14,1	18,4	19,4	18,6	18,6	16,9	6,4	6,1

*Brannvernet er ikkje med teke med.

8.13 Brannvern

Tenester og oppgåver i avdelinga
Avdelinga skal dekkje innbyggjarane/brukarane sine tenestebehov på ein tilfredsstillande måte innanfor følgjande tenester:

- Førebygging av brann og ulukker
- Brann og ulukkesberedskap
- Feiing

Avdelinga skal sikre innbyggjarane ein så god brann- og ulukkesberedskap som mogleg ut frå føresetnadene om å unngå skade på helse, liv, eigedom og miljø. Avdelinga skal elles drive førebyggjande arbeid innan brann og ulukke for å førebyggje mot skade på helse, liv, eigedom og miljø.

Mål	**Måloppnåing**
Tenestene har tilfredsstillande dekningsgrad.	Tenestene har tilfredsstillande dekningsgrad. Dette er eit kontinuerleg arbeid som ein stegvis innarbeider i den daglege drifta då omfanget av dei ulike tenestene er i endring.
Kommunen yter tenester i samsvar med lovverket.	Kommunen yter tenester i samsvar med lovverket og arbeidet med å betre rutinar og tilpasse tenestene etter kvart som det kjem endra behov, vil halde fram.
Brukarane er tilfredse med dei kommunale tenestene.	Ein har ikkje registrert klager etter forvaltningslova.

Planlagde driftstiltak	**Gjennomføring**
Faste avdelingsmøte/samlingar med fokus på økonomi, framdrift, effektivisering og fråvær m.m.	Avdelingsmøter har vorte gjennomførte.
Nærværsmålet for BRANN vert sett til 97 %.	Nærværet har vore innafor målsetjinga.
Tilsyn etter §13 i Lov om vern mot brann, eksplosjon m.v.	Ein har ikkje nådd målsettinga om tilsyn i alle objekt i 2016. Tenesta er i endring med fokus på behovsvurderte tilsyn.

Årsverk

	2016	2015	2014	2013
Talet på årsverk Brann	3,1	3,0	3,0	3,0
Fagressurs teneste	3,1	3,0	3,0	3,0

I tillegg til 2,5 faste stillingar er det i tabellen teke med samla stillingsheimel for 30 deltidsmannskap dvs. totalt omlag 0,6 stillingsheimel. Av ulike årsakar har nokre stillingar stått vakante i kortare og lengre periodar i 2016.

Rutinane er innskjerpa når det gjeld førebels svar. I dei tilfelle svar ikkje kan gjevast innanfor fristen, vert det sendt ut mellombels svar.

Avdelinga har i 2016 hatt sterkt fokus på prosedyrar og internkontroll, og har utarbeidd ny Prosedyre og HMS-handbok som vart teken i bruk frå 1. september 2016. Ein vil framover ha sterkt fokus på implementeringa av den nye handboka.

I 2016 har ein også fokusert på samfunnstryggleik og beredskap i det daglege. Tilsyn i særskilde brannobjekt(§13 bygg) har vore prioritert, men ein har hatt redusert kapasitet grunna skulering av tilsynspersonell.

8.14 Eigedomsavdelinga

Tenester og oppgåver i avdelinga

Eigedomsavdelinga er ansvarleg for forvaltning, drift, vedlikehald og vidare utvikling av kommunale bygg. Avdelinga er i tillegg ansvarleg for startlån og tilskot til etablering og tilpassing.

Forvaltning:
Forvaltning omfattar personal- og økonomiforvaltning, inn- og utleige av formålsbygg, utarbeiding av forsikringsavtalar og oppfølging av forsikringssaker innanfor tingsområdet, utarbeiding og revisjon av kommunedelplan for bustadpolitikk og klimatiltak, oppfølging av offentlege tilsyn og pålegg og strategisk vidareutvikling av kommunale bygg.

Kantine:
Kantinedrift ved Herøy rådhus.

Byggdrift:
Byggdrift omfattar alle oppgåver som er nødvendige for at kommunale formålsbygg og utleigebustadar fungerer som tiltenkt i det daglege.

Bustadforvaltning, startlån og tilskot:
Bustadforvaltning omfattar inn- og utleige av kommunale utleigebustadar samt handsaming av søknadar om startlån og tilskot til etablering og/eller tilpassing.

Reinhald:
Reinhald omfattar dagleg og periodisk reinhald samt hovudreingjering i kommunale formålsbygg og einskilde kommunale utleigebustadar.

Prosjekt:
Prosjekt omfattar planlagde vedlikehaldstiltak, byggjeprosjekt (nybygg, tilbygg og totalrehabilitering av kommunale bygg) og andre mindre investeringstiltak i tilknyting til kommunale bygg.

Ansvarsområdet omfattar om lag 64 000 m2 BTA bygningsmasse, fordelt på om lag 54 000 m2 formålsbygg og 10 000 m2 utleigebustadar.

Nøkkeltal for teneste

Det er ikkje utarbeidd nøkkeltal for eigedomsforvaltninga. Forslag til målstyring etter nøkkeltal er under utarbeiding som del av årsplanen for 2017.

Nøkkeltal årsverk og tilsette

Årsverk	2013	2014	2015	2016
Sum	30,1	30,1	30,1	30,1
Adm. Årsverk	2	2	2	2
Fagressurs	28,1	28,1	28,1	28,1

Måloppnåing teneste

Under måloppnåing for tenestene rapporterer eigedomsavdelinga særleg om status for planlagte vedlikehalds- og investeringstiltak:

Vedlikehaldsplan 2016

Kommunestyret vedtok i K-sak 36/16 årsplan for 2016, her under også vedlikehaldsplanen for 2016:

Finansiering	2016	2017	2018	2019
Budsjett- og økonomiplan 2016-2019	3 500 000,-	-	-	-
Revidert budsjett 2016	**3 405 000,-**	**Merknad**	Rammetrekk kr. 95 000,-	

Administrasjonsbygg	Aktivitet
Herøy rådhus	Ingen planlagde vedlikehaldstiltak.
Merknad Sjå prosjekt 70021 for meir informasjon om aktuelle investeringstiltak.	

Interne serviceeiningar	Aktivitet
Fosnavåg brannstasjon / verkstad	Ingen planlagde vedlikehaldstiltak.
Fosnavåg driftsbase	Ingen planlagde vedlikehaldstiltak.
Merknad Sjå prosjekt 61604 for meir informasjon om aktuelle investeringstiltak.	

Førskulelokale	Aktivitet	Status
Leikanger grendahus	Maling av gjerde v/ rullestolrampe.	Utført.
Bergslia barnehage	Ingen planlagde vedlikehaldstiltak.	
Moltu barnehage	Ingen planlagde vedlikehaldstiltak.	
Myrsnipa barnehage	Maling av trekledning.	Arbeidet er utsett.
	Utskifting vindu og dører.	Arbeidet er bestilt.
Merknad Sjå prosjekt 70022 for meir informasjon om aktuelle investeringstiltak.		

Skulelokale	Aktivitet	Status
Nerlandsøy skule	Solskjerming.	Arbeidet er bestilt.
	Barnehagebygget Maling av trekledning, herunder delvis etterisolering og delvis ny trekledning og nye vindu.	Utført.
	Oppussing gang	Utført.
Bergsøy skule Borga	Ingen planlagde vedlikehaldstiltak *	
Bergsøy skule Blåhaugen	Maling av bærekonstruksjonar i stål.	Utført.
	Maling av betongelement.	Arbeidet er utsett.
	Fuging av betongelement.	Utført.
Einedalen skule	Ingen planlagde vedlikehaldstiltak *	-
Moltu skule	Reparasjon fasade på gymsalen.	Overført til EPC-prosjektet.
	Solskjerming.	Arbeidet er utsett.
	Maling av trekledning- og betongvegger.	Utført.
Stokksund skule	Dele av mediatek.	Pågår.
	Flytte delevegg klasserom.	Pågår.
	Etablering av ny reinhaldssentral.	Pågår.
Leikanger skule	Ingen planlagde vedlikehaldstiltak.	-
Ytre Herøy ungdomskule	Brannsikring av utvendig skur.	Arbeidet er bestilt.
	Maling av betongkonstruksjonar.	Arbeidet er utsett.
Merknad Sjå prosjekt 61603, 70016 og 70022 for meir informasjon om aktuelle investeringstiltak.		

Aktiviseringstenester	Aktivitet	Status
Frivillegsentralen	Ingen planlagde vedlikehaldstiltak *	-
Solheim dagsenter	Vedlikehald av fasade til garasjen	Pågår.
Herøy aktivitetssenter	Ingen planlagde vedlikehaldstiltak.	-
Vaksenopplæringa	Ingen planlagde vedlikehaldstiltak.	-
Merknad Sjå prosjekt 60106 for meir informasjon informasjon om aktuelle investeringstiltak.		

Helsebygg	Aktivitet
Myrvåg legevaktsentral	Ingen planlagde vedlikehaldstiltak.
Myrvåg legesenter	Ingen planlagde vedlikehaldstiltak.
Myrvåg helsestasjon	Ingen planlagde vedlikehaldstiltak.
Herøy helsesenter	Ingen planlagde vedlikehaldstiltak.
Merknad Lokala i Myrvåg er innleigde. Ansvaret for vedlikehald er difor redusert samanlikna med eigne lokale.	

Institusjonsbygg	Aktivitet	Status
Herøy omsorgssenter - raud/grøn	Maling av betongkonstruksjonar *	Overført til 2017.
Herøy omsorgssenter - gul	Ingen planlagde vedlikehaldstiltak *	-
Herøy omsorgssenter - blå	Ingen planlagde vedlikehaldstiltak *	-
Myrvåg omsorgssenter	Utskifting av vindu.	Pågår.
	Ombygging av personaltoalett til lagerrom.	Utført.
Merknad Sjå prosjekt 51408 og prosjekt 70020 for meir informasjon om aktuelle investeringstiltak.		

Utleigebustadar	Aktivitet	Status
Igesundvegen 21	Ingen planlagde vedlikehaldstiltak.	-
Kvithaugsmyra 4	Maling av trekledning.	Utført.
Myrvågtoppen 33-59	Maling av trekledning.	Utført.
Rabbegjerdet 3	Maling av trekledning.	Arbeidet er utsett.
Sjukeheimsvegen 06	Utskifting av verandadører og vindu.	Utført.
	Maling av trekledning.	Arbeidet er utsett.
	Skifte golvbelegg i fellesareal.	Utført.
	Reparasjon av skade etter taklekkasje.	Utført.
Sjukeheimsvegen 11	Maling av utebod og rekkverk.	Utført.
Sjukeheimsvegen 13	Maling av utebod og rekkverk.	Utført.
Sjukeheimsvegen 14	Maling av trekledning og bærekonstruksjonar.	Utført.
Solbergvegen 2-4	Maling av trekledning.	Utført.

Tjørvågvegen 274-276	Vedlikehald av elektrisk installasjon.	Utført.
Trolldalsvegen 16-18	Maling av trekledning.	Utført.
Trolldalsvegen 20-22	Maling av trekledning.	Utført.
Øvre Myklebust 1	Maling av trekledning.	Utført.

Merknad
Sjå også kommunedelplan for bustadpolitikk, strategi for kommunalt butilbod.

Aktivitetstilbod	Aktivitet
Herøy produksjon	Ingen planlagde vedlikehaldstiltak *

Merknad
Sjå prosjekt 61504 for meir informasjon om aktuelle investeringstiltak.

Kulturbygg	Aktivitet	Status
Leikanger grendahus	Ingen planlagde vedlikehaldstiltak *	-
Herøy kulturhus og idrettshall	Reparasjon rustsprenging i fasaden *	Arbeidet er utsett.
Fosnavåg konserthus og kino	Ingen planlagde vedlikehaldstiltak.	-

Merknad
Sjå prosjekt 70022 og prosjekt 60106 for meir informasjon om investeringstiltak.

Tilrettelegging for næringsliv	Aktivitet
Nedre Dragsund 2	Ingen planlagde vedlikehaldstiltak *

Merknad
Sjå prosjekt 70023 for meir informasjon om planlagde investeringstiltak.

HERØY KOMMUNE

Kulturavdelinga

SAKSFRAMLEGG

Sakshandsamar:	ENG	Arkivsaknr: Arkiv:	2017/637

Utvalsaksnr	Utval	Møtedato
35/17	Komite for næring, kultur og idrett	22.05.2017
64/17	Kommunestyret	21.06.2017

ÅRSMELDING OG REKNESKAP HERØY FRIVILLIGSENTRAL 2016

Møtebehandling:
Rådmannen si tilråding vart samrøystes vedteken.

Tilråding i Komite for næring, kultur og idrett - 22.05.2017

Årsmelding og rekneskap for Herøy frivilligsentral 2016 vert godkjend.

Tilråding:

Årsmelding og rekneskap for Herøy frivilligsentral 2016 vert godkjend.

Særutskrift:
Herøy frivilligsentral
Økonomileiar
Kulturleiar

Vedlegg:
Herøy frivilligsentral 2016 årsreknskap
2016 Årsmelding Herøy frivilligsentral

Samandrag av saka:
Herøy kommune er eigar av Herøy frivilligsentral og kommunestyret er årsmøte for denne. Vedlagt fylgjer årsmelding og reknskap for Herøy frivilligsentral 2016.

Saksopplysningar:
Formål:
«Frivilligsentralen (FS) i Herøy skal bidra til å gjere Herøy kommune (HK) til ei enno betre kommune å bu i ved å kartleggje, synleggjere og ta i bruk dei frivillige ressursane i kommunen. FS skal vere eit knutepunkt og bindeledd mellom dei som vil yte ein ubetalt innsats i nærmiljøet/ lokalsamfunnet og dei som ynskjer å motta slik innsats. FS skal fungere som møteplass og brubyggjar mellom menneske, frivillige lag og organisasjonar/ samanslutningar og det offentlege.»

Årsmelding:
Årsmeldinga for 2016 viser at sentralen er involvert i mange aktivitetar, både i regi av sentralen sjølv og i samarbeid med frivillige personar, lag og organisasjonar, samt kommunale avdelingar og næringslivet.

Av kommunens gjennomgåande perspektiv, bidrar frivilligsentralen bl.a. til aktivitetar innan folkehelse (alt dei gjer), for born og unge (natteravnar, Alle til topps, TV-aksjonen til inntekt for Røde Kors' arbeid, internasjonal julefest) og verdiskaping (samarbeid med lag og organisasjonar som bidreg til utvikling av lokalmiljøet; for eksempel tjukkasgjengen og eldrebølgen).

Med omsyn til kommunens satsingsområder på heilskapleg sentrum- og samfunnsutvikling, vil vi særleg framheve sentralen som ein viktig møteplass for menneske i alle livsfasar. Enkelte er innom berre få gongar, mens andre nyttar sentralens aktivitetar over fleire år. Det å ha lokalar på gateplan og med nærleik til parkering er viktig for å kunne legge til rette for rørslehemma.

Rekneskap
Frivilligsentralen sitt rekneskap for 2016 viser eit samla mindreforbruk på vel kr 46'. Avviket vert påverka av kva aktivitetar som skjer, og evt. inntekter knytt til desse og er ikkje fullt ut førutsigbare.

Vurdering og konklusjon:
Rådmann rår til at årsmelding og rekneskap vert godkjend.

Konsekvensar for folkehelse:
Folkehelsearbeid er samfunnets innsats for å påvirke faktorer som direkte eller indirekte fremmer befolkningens helse og trivsel, forebygger psykisk og somatisk sykdom, skade eller lidelse, eller som beskytter mot helsetrusler, og arbeid for en jevnere fordeling av faktorer som direkte eller indirekte påvirker helsen (Regjeringen). Herøy frivilligsentral er ein viktig bidragsytar i lokalmiljøet og bidreg til å skape gode møteplassar og aktivitetar for bl.a. auka trivsel, betre fysisk- og psykisk folkehelse og å førebygge einsemd.

Konsekvensar for beredskap:
Gode og godt organiserte frivillige aktivitetar, samt dyktige frivillige, kan vere ein viktig ressurs i lokalsamfunnet når kommunen opplever små og større kriser.

Konsekvensar for drift:
Ingen ut over allereie vedteke budsjett.

Fosnavåg, 28.04.2017

Olaus-Jon Kopperstad	Jarl Martin Møller
Rådmann	Kommunalsjef, samfunnsutvikling

Sakshandsamar: Eileen Gjerde, kulturleiar

Konto	Konto (T)	Rekneskap (1)
11208	Diverse utgifter	0,00
11400	Annonser og reklame	0,00
14290	Moms generell kompensasjonsordning	0,00
17290	Kompensasjon mva Driftsrekneskapen	0,00
231	Aktivitetstilbud barn og unge	0,00
10100	Fast lønn	423 259,61
10200	Vikarar	25 811,93
10209	Variable tillegg vikarar	975,52
10500	Løn- og trekkpliktig godtgjersle	6 000,00
10900	Pensjon	89 970,65
10902	Kollektiv ulykkes- og gruppelivforsikring	900,00
10990	Arbeidsgiveravgift	75 464,58
11000	Kontormateriell	2 192,54
11001	Papir	112,00
11002	Abonnement aviser og fagtidsskrifter	0,00
11051	Anna undervisningsmateriell	0,00
11150	Matvarer	11 613,76
11150	Matvarer	1 060,00
11151	Servering møter, kurs, representasjon	11 278,23
11200	Reinhaldsmateriell	2 093,70
11202	Velferdstiltak	6 015,50
11203	Anna forbruksmateriell	676,00
11208	Diverse utgifter	11 309,98
11300	Porto	128,00
11301	Telefoni	1 855,06
11302	Banktenester og gebyr	258,42
11400	Annonser og reklame	15 100,94
11500	Kursutgifter	1 736,00
11501	Opphaldsutgifter kurs	1 340,00
11600	Reiseutgifter, oppgåvepliktige	24 897,04
11601	Diettgodtgjersle, oppgåvepliktige	1 971,00
11603	Km godtgjersle skattepliktig del	1 928,64
11703	Reiseutgifter, ikkje oppgavepliktige	8 229,02
11800	Straum	13 791,65
11900	Husleige	156 000,00
11951	Lisenser	11 419,40
11952	Andre avgifter og gebyrer	840,00
11953	Kontingentar	500,00
12000	Kjøp og finansiell leasing av driftsmidler	3 348,19
12003	Kjøp av kontormaskiner	0,00
12300	"Vedlikehold og byggetjenester	0,00
12400	Serviceavtaler og reparasjoner	0,00
12600	Renhold, vaskeri- og vaktmestertjenester	0,00
14290	Moms generell kompensasjonsordning	12 173,59
15500	Avsetning til bundne fond	4 620,00
16200	Avgiftsfrie salsinntekter	(14 582,00)

16500	Avgiftspliktig sal av varer og teneste	0,00
17290	Kompensasjon mva Driftsrekneskapen	(12 173,59)
17509	Sal av tenester til Herøy kommune	(55 000,00)
17900	Interne Overføringar	0,00
18100	Statstilskot	0,00
18101	Statstilskot - øyremerka	(310 000,00)
18901	Gåver	(9 620,00)
234	Aktivisering og servicetjenester overfor eldre og funksjonshemmede	527 495,36
11000	Kontormateriell	384,48
11150	Matvarer	1 147,18
11200	Reinhaldsmateriell	202,48
11208	Diverse utgifter	372,78
11400	Annonser og reklame	249,53
11501	Opphaldsutgifter kurs	1 012,73
11703	Reiseutgifter, ikkje oppgavepliktige	797,27
14290	Moms generell kompensasjonsordning	483,32
17290	Kompensasjon mva Driftsrekneskapen	(483,32)
385	Andre kulturaktiviteter og utgifter til kulturbygg	4 166,45
4021	Frivillighetssentralen	531 661,81
40	Kulturavdelinga	531 661,81
		531 661,81

Rev.bud (1)	Avvik (1)
15 405,00	15 405,00
10 270,00	10 270,00
6 419,00	6 419,00
(6 419,00)	(6 419,00)
25 675,00	25 675,00
428 128,00	4 868,39
0,00	(25 811,93)
0,00	(975,52)
0,00	(6 000,00)
88 814,00	(1 156,65)
822,00	(78,00)
72 889,00	(2 575,58)
4 190,00	1 997,46
0,00	(112,00)
1 362,00	1 362,00
1 048,00	1 048,00
16 630,00	5 016,24
0,00	(1 060,00)
4 190,00	(7 088,23)
2 095,00	1,30
4 190,00	(1 825,50)
2 095,00	1 419,00
0,00	(11 309,98)
3 143,00	3 015,00
5 238,00	3 382,94
0,00	(258,42)
10 475,00	(4 625,94)
5 711,00	3 975,00
2 095,00	755,00
52 377,00	27 479,96
3 143,00	1 172,00
0,00	(1 928,64)
5 238,00	(2 991,02)
10 393,00	(3 398,65)
163 416,00	7 416,00
8 380,00	(3 039,40)
0,00	(840,00)
0,00	(500,00)
10 475,00	7 126,81
7 333,00	7 333,00
8 380,00	8 380,00
4 190,00	4 190,00
20 951,00	20 951,00
33 320,00	21 146,41
0,00	(4 620,00)
(20 000,00)	(5 418,00)

(10 000,00)	(10 000,00)
(33 320,00)	(21 146,41)
0,00	55 000,00
(55 000,00)	(55 000,00)
(310 000,00)	(310 000,00)
0,00	310 000,00
0,00	9 620,00
552 391,00	24 895,64
0,00	(384,48)
0,00	(1 147,18)
0,00	(202,48)
0,00	(372,78)
0,00	(249,53)
0,00	(1 012,73)
0,00	(797,27)
0,00	(483,32)
0,00	483,32
0,00	(4 166,45)
578 066,00	46 404,19
578 066,00	46 404,19
578 066,00	46 404,19

Årsmelding Herøy Frivilligsentral 2016.
Tenester og oppgåver i avdelinga
Frivilligsentralen i Herøy skal bidra til å gjere Herøy kommune til ei enno betre kommune å bu i ved å kartlegge, synleggjere og ta i bruk dei frivillige ressursane i kommuna. Frivilligsentralen skal vere eit knutepunkt og bindeledd mellom dei som vil yte ein ubetalt innsats i nærmiløet/lokalsamfunnet og dei som ynskjer å motta slik innsats. Fs skal fungere som møteplass og brubyggjar mellom menneske, frivillige organisasjonar/samanslutningar og det offentlege.

Økonomi: Tilskot Kulturdepartementet 310 000,- Tilskot frå Tryg til drift av Natteravntenesta 5000,- Gåver Marine Harvest 4620 ,- Rekneskapen syner eit overskot på kr. 46 404,19	
Organisasjon:	
Eigar:	Herøy kommune Kulturavdelinga, Eileen Gjerde.
Styret:	Styreleiar: Sigurd V. Nygard, vara Kurt Dalhstrøm (Politisk valt) Nestleiar: Karl Anders Brendmo, vara Karine Sæter (Kyrkja) Styremedlem: Terje Krogset, vara Elsi Hagen (Ytre Herøy pensjonistforening) Styremedlem: Gudbjørg Nørvåg Dale, vara Åshild Ørnhaug. (Sanitetsforeninga) Styremedlem: Magne Nærø, Kurt Are Skarbø. (Frivillige)
Dagleg leiar:	100 % stilling, Britt Paulsen.
Møter/kurs/konferansar:	Styremøter: 3 møter der det er handsama 16 saker. Årsmøte: kommunestyret 27.10 val av to nye styremedlemmer, kommunestyret 15.12 godkjenning av årsmelding og årsrekneskap. Arbeidsgruppe julefest: 3, natteravn: 3, kulturgruppe: 2 gongar pr månad, statusmøter: 2 gongar pr månad, NAV 2, nettverksamling 3, TV aksjon: 3, fosnavågrevyen: 3, møter i forbindelse med flytting til kulturhuset 3, arbeidsgruppe den kulturelle spaserstokk: 3, livsglede for eldre HVS 1, flyktningtenesten 1. Vi har også delteke på: regionskonferanse, fagdag fagforbundet og frivilligkonferanse i regi av KS, jubileumsfest til Herøy sanitetsforeining, samarbeidsmøte med servicetorget, prosjektgruppe for strategisk næringsplan.
Tenester:	
Frivillige lag og organisasjonar	• Utlån av lokalet: LEVE, Barnas turlag, Personskadeforeninga, Herøy kameraklubb, Herøy videoklubb, Herøy senioruniversitet, NFU, Fosnavåg Rock, Herøy videoklubb, Herøy Arbeiderparti og Handykapforbundet. • Liste over lag og organisasjonar: vert oppdatert fortløpande. Påminning sendast ut nokre gongar pr. år. Lista ligg tilgjengeleg på heimesidene til

	kommunen og Frivilligsentralen. • Hjelper til med rekruttering av medlemmar. • Påminning og tips via epost, nettside og facebook om kvar, korleis og frist for å søkje tilskot eller prosjektmidler. • Frivilligprisen, vi fekk inn 9 forslag, etter avstemming fekk Alette Teige prisen og den vart delt ut under eit arrangement i Herøy kyrkje 15.februar 2017.
Møteplassar, integreringstiltak, bulyst og førebyggande folkehelse.	• **Tjukkasgjengen** har tur 3 dagar pr veke. • **Internasjonal julefest** i Herøy kyrkje 9.januar. • **Strikkekafe`** kvar torsdag på dagtid. På kveldstid fire gongar. Samarbeid med Fosnavåg kino om strikkekino. • **Eldrebølgen**, Dette er eit trivselstiltak for eldre både på institusjonane og heimebuande. Pensjonistlaga, LHL og Frivilligsentralen samarbeider om dette. Vi går tur i nabolaget når det er ver til å vere ute elles enkel trim innandørs. LHL Søre Sunnmøre og Ytre Herøy pensjonistforening har ansvar for trimmen innendørs på begge omsorgssentera. • **Revygruppe,** hadde første framsyning 8.april. Dagleg leiar er sekretær for styret fram til årsmøtet i mai, gruppa er no sjølvstendig. • **TV Aksjon**, gjekk i år til Røde kors, ordførar er leiar av aksjonen, dagleg leiar koordinerer rodeleiarar og bøssebærarar. Vi hadde full bøssebærardekning og resultatet syner 56,56 i snitt pr innbyggar. • **Den kulturelle spaserstokken**, dagleg leiar er kontaktperson i kommunen. Arbeidsgruppe består av kulturkontakter på omsorgssentera og frivilligsentralen. 16 arrangement har vi avvikla, pluss aktivitetsdag på Herøy omsorgssenter og dagkino «Kongens nei». DKS har også bidrege til profesjonelle innslag på eldrerådes eldrefest og til katalogen i høve jubileèt til Stokksund kyrkje. • **«Alle til topps»** ilag med 11 andre frivilligsentralar på Sunnmøre gjekk dette arrangementet av stabelen 29.mai. I Herøy hadde vi fokus på inkludering i samarbeid med Myrvåg omsorgssenter, handykapforbundet og NFU fekk vi bra deltaking også av røyrslehemma. I Myrvåg var det Tjørvåg idrettslag som organiserte arrangementet, medan på Heid var det frivilligsentralen ilag med handykapforbundet som sto for organiseringa.
Hjelpetenester	• **Middagsombringing** har vi to dagar pr veke. Vi køyrer 2 ulike ruter kvar gong. Det har vorte levert ut ca 2000 middagar, og det frivillige arbeidet utgjer ca 20% stilling. Det er ei fast kjerne på 10 personar som køyrer etter oppsett turnus. Dei som køyrer får køyregodtgjerelse og vi arrangerer «sjåførkaffi» ein gong pr månad. Brukarar må ha vedtak frå pleie og omsorgsavdelinga for å få bringa mat heim til seg. 4

	nye frivillige har meldt seg til denne tenesta i 2016, vi er no godt hjelpte. • **Høyrselhjelp,** personar frå høyrselsforbundet kjem to gongar pr månad og hjelper dei som treng det med høyreapparat og rådgjeving. Omlag 60 personar har vore innom og fått hjelp av likepersonane. Sal av batteri er også ei teneste frivilligsentralen yter utanom høyrselhjelpa. • **Natteravnar,** har eige styre på 6 personar, desse byter på å orientere foreldre som skal vere natteravn, fortrinnsvis fredagar i forbindelse med ungdomsklubbane. Dei har også ravna på festivalar og i russetida både i Herøy og nabokommunene. Informasjonsmøter om rus på Herøy kulturhus: I samarbeid med ungdomskulane, MOT, FAU og Politiet arrangerte ein to møter, eit for alle ungdomskuleelevar og tilsette på dagtid, og eit for føresette og andre interesserte på kveldstid. Tilsaman deltok ca 400 på desse møta.
Samarbeidspartar	• Frivillige lag og organisasjonar, • Kulturavdelinga. • Frivilligsentralar i nabokommuner. • Herøy kyrkje. • Herøy frikyrkje. • Flyktningteneste. • Internasjonal skule. • Natteravnar: ungdomsarbeidar, FAU, MOT, Ytre Herøy ungdomskule, Stokksund skule, Møre skule, Politiet. • Pleie -og omsorgsavdelinga. • NAV flyktning og Internasjonal skule. • Bulystprosjektet.
Marknadsføring	Vestlandsnytt med annonser, artiklar og omtaler, Herøynytt, Servicekontoret, facebook, heimesider: frivilligheroy.no og heroy.kommune.no, plakatar og oppslag, flyers, epost, sms, «jungeltelegraf» og fornøgde brukarar. Vi har i tillegg kjøpt inn ein infoskjerm som er montert på Internasjonal skule, der høvelege aktiviteter og tilbod frå heile kommunen vert markedsført.
Hovedutfordringar/prioritering 2017. • Arbeide for å få eit betre samarbeid med andre avdelingar i kommunen. • Flytte i nye lokalet på Herøy kulturhus og finne oss til rette der. • Skape nye og oppretthalde aktivitetar med fokus på bulyst, inkludering og førebyggande folkehelse. • Bli endå betre på godt samarbeid med lag og organisasjonar.	

Fosnavåg 17.03.2017

-Sigurd Nygard, styreleiar-

-Britt Paulsen, dagleg leiar-

-Karl Anders Brendmo-

-Åshild Ørnhaug-

-Magne Nærø-

-Terje Krogset-

HERØY KOMMUNE

Rådmannen

SAKSFRAMLEGG

Sakshandsamar:	OJK	Arkivsaknr:	2017/708
		Arkiv:	210

Utvalsaksnr	Utval	Møtedato
19/17	Eldrerådet	12.06.2017
12/17	Råd for menneske med nedsett funksjonsevne	09.06.2017
24/17	Komite for helse og omsorg	15.06.2017
19/17	Komite for oppvekst	14.06.2017
51/17	Komite for næring, kultur og idrett	19.06.2017
39/17	Maritim og teknisk komite	19.06.2017
94/17	Formannskapet	06.06.2017
65/17	Kommunestyret	21.06.2017

TERTIALRAPPORT PER 01.05.2017.

Møtebehandling:
Rådmannen si tilråding vart samrøystes vedteken.

Tilråding i Formannskapet - 06.06.2017
Saka vert tatt til vitande.

Møtebehandling:
Rådmannen si tilråding vart samrøystes vedteken.

Tilråding i Komite for næring, kultur og idrett - 19.06.2017
Saka vert tatt til vitande.

Møtebehandling:
Rådmannen si tilråding vart samrøystes vedteken.

Tilråding i Komite for oppvekst - 14.06.2017

Saka vert tatt til vitande.

Møtebehandling:
Rådmannen si tilråding vart samrøystes vedteken.

Tilråding i Komite for helse og omsorg - 15.06.2017

Saka vert tatt til vitande.

Møtebehandling:
Råd for menneske med nedsett funksjonsevne har slike merknader:

> «Herøy Omsorgssenter:
> Døropnar ut til hage er tung å opne. Årsak: dørterskel er høg ut til hage.
>
> Oppvekst:
> Ønskjer tilbakemelding på avvik hærverk på Sunnmørsbadet.
>
> Driftstilskot fysioterapi:
> Etterlyser fleire og større stillingar, lange ventelister osv. Det er født mange barn som treng fysikalsk behandling.
>
> Kvikk Herøy:
> Ønskjer dette tilbodet vidareført.
>
> Bekymring for legetenesta og få nok fastlegar tilsett. Fortsatt mykje vakanse.
>
> Status for planlegging av Herøy ressurssenter. Ønskjer tilbakemelding.»

Rådmannen si tilråding vart samrøystes vedteken.

Tilråding i Råd for menneske med nedsett funksjonsevne - 09.06.2017
Saka vert teke til vitande.

Møtebehandling:
Rådmannen si tilråding vart samrøystes vedteken.

Tilråding i Eldrerådet - 12.06.2017

Saka vert tatt til vitande.

Tilråding:

Saka vert tatt til vitande.

Særutskrift:

Rådmannen si leiargruppe
Kontrollutvalet

Vedlegg:
- Tertialrapport frå sektorane.

Saksopplysningar:
Saka gjeld tertialrapport pr. 01.05.2017..

Bakgrunn
I K-sak 53/02 vart det vedteke reglement for rapportering av løpande drift og prosjekt. Etter dette skal det rapporterast kvart tertial på sjukefråvær, teneste, vedtak og prosjekt.

Sjukefråvær
Kommunestyret har i K-sak 17/03 vedteke:
"Herøy kommune teiknar samarbeidsavtale med trygdeetaten for eit meir inkluderande arbeidsliv. Samarbeidsavtalen skal gjelde frå 1 april 2003."
Eit av føremåla med samarbeidsavtalen er å få ned sjukefråværet. For å følgje med utviklinga i sjukefråværet skal det rapporterast for dette kvart tertial.
IA- avtalen er resignert. Partane er NAV Arbeidslivssenter, arbeidstakarorganisasjonane ved Fagforbundet lokalt og arbeidsgjevar ved rådmannen.

Vedtaksrapportering
Vedtaksrapportering omfattar oppfølging av vedtak fatta i politiske organ. På denne måten skal formannskapet og kommunestyret kvart tertial få ei oppdatering på kor langt ein har kome i oppfølginga.

Tenesterapportering
Denne rapportering omfattar avvik i kommunen si oppfølging av innbyggarane sine rettar etter lovverk, lokale vedtekter, retningsliner og vedtak. Avviket kan vere registrert i form av avviksrapportar frå medarbeidarar, rapport frå tilsynsorgan, revisjonsrapportar eller som klage frå innbyggarane.

Prosjektrapportering
Det er utarbeidd prosedyrar for planlegging og gjennomføring av anlegg og byggeprosjekt frå eit prosjekt vert planlagt, finansiert, lagt ut på tilbod/innhenta tilbod, gjennomført og til det er avslutta (inklusive sluttrekneskap). Status for dei ulike prosjekta skal rapporterast.

Vurdering og konklusjon:
Det er viktig at rådmannen får tilbakemelding. Det gjeld både struktur og innhald. Rådmannen vi då prøve å tilpasse seinare rapportar i forhold til tilbakemeldingane

Fosnavåg, 19.05.2017

Olaus-Jon Kopperstad
Rådmann

Tertialrapport 1. tertial 2017 – STAB

1. Viktige hendingar

Hendingar	Tidspunkt
Styreseminar Opplæringskontoret	30. januar
KS-strategikonferanse i Molde	15. og 16. februar
Avspark 10-faktor medarbeidarundersøking, professor Linda Lai	8. mars
Opplæring i høve oppsett og gjennomføring av 10-faktor	23. mars
Årsmøte Opplæringskontoret	27. mars
Kommunalpolitisk toppmøte	4. og 5. april
Ansvar for HMS-opplæring for verneombod og leiarar i Sjustjerna	24. og 25. april
Arbeid med årsrekneskap og årsrapport	vinter/vår
Folkerøysting kommunesamanslåing	27. februar
CIM-kurs (internt)	25. og 26. januar
Beredskapsøving (Fylkesmannen var arrangør)	6. april

2. Vedtaksrapport

Vedtak	Saksnummer
Inkje å rapporten då alle vedtak anten er knytt til prosjekt og vert rapportert der eller knytt til startlån og ikkje vert rapportert.	-

3. Tertialrapportering teneste

Utfordringane for dei kommunale tenestene vil variere frå tenesteområde til tenesteområde. Dei felles utfordringane er:

- Oppnå og dokumentere tilfredsstillande resultat og kvalitet innanfor dei ulike tenesteområda.
- Sikre god brukarmedverknad og løpande utvikling i tenesteytinga
- Levere tenester i samsvar med brukarane sine lovfesta rettar.
- Digitalisering, innovasjon og bruk av ny teknologi

Der er det formulert spesifikke **utviklingsmål for dei ulike tenestene**:

Mål	Resultat av brukarundersøking og nasjonale resultatmålingar skal vere over landssnittet.	Tenesteyting og sakshandsaming i samsvar med lov- og regelverk.
Korleis lukkast?	Brukarfokus.	Opplæring i lovverk og sakshandsaming.
Korleis måle?	Brukarundersøkingar.	Avvik og klager.
Status 2016	Ikkje målt.	Manglar data.
Ambisjon 2020	Betre enn landsgjennomsnittet.	Manglar data.
Resultatmål 2017	Betre enn landsgjennomsnittet.	Manglar data.
Tiltak i Personal- og organisasjonsavdelinga	1) Gjennomføre 10-faktor (medarbeidarundersøking)	1) Implementere og ta i bruk nytt tidsregistreringssystem tidBANK
	-	2) Implementere og ta i bruk elektroniske skjema i høve løn. (Føresetnad: samarbeid med SSIKT og tekniske høve)
	-	3) Ta del på prioriterte kurs innan personal- og organisasjonsfaget

	-	4) Gjennomføre opplæring for leiarar
Status tiltak 1. Tertial	1) Sett opp og sendt ut 10-faktor (medarbeidar-undersøking).	1) tidBank er implementert og teke i bruk. Gjennomført oppfylging og opplæring av leiarar og medarbeidarar på systemet. 2) Starta med leiaropplæring med utgangspunkt i Bestikken.
Tiltak i Økonomiavdelinga	-	1) Kursaktivitet bl.a. knytt til nytt mva-regelverk
Status tiltak 1. Tertial		1) Har gjennomført internkursing i økonomiavdelinga. Har også halde kurs for andre avdelingar i organisasjonen, t.d. rett kontering og mva. m.m.
Tiltak i Servicetorget	1) Innbyggarundersøking	1) Utarbeide og ta i bruk serviceerklæring
	2) Ta i bruk tilbake-meldingssystem (HappyOrNot)	3) Interne kurs knytt til rolla som servicevert
	-	4) Kurs i kommunikasjon (kommunikasjonsplan og pressemeldingar)
	-	5) Utarbeide kommunikkasjonsplan
	-	6) Aktivt nytte avvikssystemet Copilo
	-	7) Gjennomføre CIM-kurs og beredskapsøvingar
Status tiltak 1. tertial	1) Sendt ut innbyggarundersøking til 2000 innbyggarar. Har byrja med registreringsarbeid. 2) Teke i bruk HappyOrNot på rådhuset.	1) Byrja arbeidet med å utarbeide servicerklæring. 5) Byrja arbeidet med å utarbeide kommunikasjonsplan.
Tiltak i IKT-avdelinga	1) Måle responstid på brukarstøtte (support)	1) Rutinar i høve nye prosjekt og innkjøp
	2) Måle løysingstid på innmelde saker	2) Definere tenesteleveranse og SLA (Service Level Agreement) for SSIKT og lokal IKT-avdeling)
	3) Måle oppetid på dei ulike fagsystema	3) Syte for driftsstabile system
	4) Måle oppetid på nettverk	-
	5) Brukarundersøking	-
Status tiltak 1. tertial	1 og 2) Nytt brukarstøtte-system tatt i bruk i januar med moglegheit for å ta ut statistikkar 3 og 4) Felles system for SSIKT 5) Vert sendt ut ved kvar lukka sak. Gjennomført. Vurdere å legge ut på Intranett.	1) Felles klientstrategi for kommunane i sjustjerna under arbeid. 2) Utkast til SLA til handsaming hjå rådmannsgruppa i sjustjerna 3) Kontinuerlieg arbeid.
Tiltak Dokumentsenter og pol. Sekretariat	-	1) Endring av mal for saksframlegg, med samandrag av saka
	-	2) Optimalisere og samordne innsyn/politikk på kommunene sine heimesider (Interkommunal arbeidsgruppe)
Status tiltak 1. tertial		1) Endring av mal er gjennomført. 2) Optimalisere og samordne

		innsyn/politikk på kommunene sine heimesider er under arbeid. Interkommunalarbeidsgruppe ikkje aktuelt.
Tiltak i Eigedomsavdelinga (Byggdrift)	1) Utarbeide nøkkeltal for måling av tenesteutvikling	1) Alle byggmessige avvik og aktivitetar skal registrerast i avvikssystemet Famac
	-	2) Inngå lærlingeavtale med 1 lærling
Status tiltak 1. tertial	1) Førebels legg vi opp til at måling og nøkkeltal knyttast til antall innmeldte avvik, aktivitetar under utførelse og aktivitetar som er lukka, herunder aktivitetar knytt til naudsynt eigenkontroll.	1) Bygningsmessige avvik vert meldt i Famac frå brukarane direkte. Vi arbeidar no med å få registrere avvik frå offentlege tilsynsorgan eller private samarbeidspartnarar. FamacWeb som fagsystem er ikkje fullt ut tilpassa slike avvik pt. 2) Lærlingavtale er ikkje inngått, men vi har meldt vår interesse for å inngå kontrakt med lærling.
Tiltak i Eigedomsavdelinga (Reinhald)	1) Utarbeide nøkkeltal for måling av tenesteutvikling	1) Digitalisering av reinhaldsplanar i Famac
Status tiltak 1. tertial	1) Førebels legg vi opp til at måling og nøkkeltal knyttast til antall innmeldte avvik, aktivitetar under utførelse og aktivitetar som er lukka, herunder aktivitetar knytt til naudsynt eigenkontroll.	1) Pågår. Men føreset digitalisering av planteikningar. Dette krev tid, både fordi vi treng eit faktisk utgangspunkt i tillegg til at vi må samarbeide med eksterne samarbeidspartnarar om digitalisering.
Tiltak i Eigedomsavdelinga (Prosjekt)	1) Utarbeide nøkkeltal for måling av tenesteutvikling	1) Alle tiltak skal planleggast, prosjekterast og gjennomførast i samråd med brukaren
	-	2) Alle tiltak skal evaluerast
Status tiltak 1. tertial	1) Førebels legg vi opp til at måling og nøkkeltal knyttast til antall innmeldte avvik, aktivitetar under utførelse og aktivitetar som er lukka, herunder aktivitetar knytt til naudsynt eigenkontroll.	1) Alle investeringstiltak og planlagte vedlikehaldstiltak er underlagt prosjektstyring i Famac der verksemda sin representant saman med sitt verneombod og verneombod for byggdrift og reinhald også har tilgang. 2) Mal for evalueringsrapport er under utarbeidelse, men ikkje ferdigstilt.
Tiltak i Eigedomsavdelinga (Bustadforvaltning og startlån/tilskot)	-	1) Klargjering av bustad innan 30 dagar etter avlevering frå leigetakar
	-	2) Utarbeiding av buopplæringsplan for alle nye kontraktshøve
	-	3) Finansinstituasjonar og brukarar skal få betre informasjon om startlån og tilskot
Status tiltak 1. tertial		1) Seksjon Byggdrift er no fulltallige og vert frå og med mai organisert i team der eine temaet har hovudansvaret for klargjering av bustadar og oppfølging av leigetakarar. Vi har ikkje måltal pt. Som syner status i forhold til målet om 30 dagars klargjeringstid. 2) Buopplæringsplan er under

		utarbeiding, men er ikkje ferdigstilt. 3) Ikkje gjennomført pt.

4. Organisasjon

Kommunen gjennomførde Kommunekompasset i 2016 og fekk ein skår på 329 av 800 moglege. Dette er middels bra og midt på listene over dei 45 kommunane som har gjennomført ein eller fleire kommunekompassevalueringar sidan 2010:

Utfordringane for kommuneorganisasjonen dei komande åra:

- Nedbemanning som følgje av nødvendig økonomisk omstilling.
- Kompetanseutvikling.
- Gode leiarar på alle nivå for å lukkast i forhold til økonomistyring, omstilling, tilsette, tenestene og brukarane.
- Ta i bruk ny teknologi, til dømes digitalisering og velferdsteknologi.

Mål	Kommunen skal vere ein effektiv, kompetent, utviklingsorientert, lærande og politisk målstyrt kommune-organisasjon.	Alle medarbeidarane skal oppleve Herøy kommune som ein god arbeidsplass der det er lagt til rette for trivsel og motivasjon i tråd med arbeids-gjevarpolitikken sine mål.	Auka nærver i samsvar med målsettinga i IA-avtalen og totalt på heile kommunen minimum 92,5 %	Avgrense tidlegavgang: Flest mogleg og minst 90 % av dei som fyller 62 år skal stå i arbeid fram til fylte 65 år. Flest mogleg og minst 50 % av desse skal stå i arbeid fram til fylte 67 år.
Korleis lukkast?	Oppfølgjing Kommune-kompasset.	Oppfølgjing arbeids-gjevarpolitikken.	Førebygge og følgje opp sjukemelde.	Oppfølgjing seniorpolitikken.
Korleis måle?	Ny gjennomgang Kommune-kompasset.	Medarbeidar-undersøking.	Sjukefråver-statistikk.	Statistikk.
Status 2016	329 poeng	Ikkje undersøkt.	8,42 %	67,7 % i arbeid ved 65 år, 45,5 % i arbeid ved 67 år.
Ambisjon 2020	450 poeng	Betre enn landsgjennomsnittet.	7,5 %	90 % i arbeid ved 65 år, 50 % i arbeid ved 67 år.
Resultatmål 2017	Neste måling i 2018.	Betre enn landsgjennomsnittet.	7,5 %	90 % i arbeid ved 65 år, 50 % i arbeid ved 67 år.
Tiltak i Staben	Leiarutviklings-program i samband med medarbeidar-undersøking (10-faktor) i regi av KS konsulent	Med bakgrunn i resultat og faktorane i medarbeidar-undersøkinga 10-faktor, skal det utarbeidast tiltaksplan innanfor kvar avdeling	Gjennomføre regelmessige IA-møte med partane i IA-uvalet	Revidering av arbeidsgjevar-politikk og rutinar på personalområdet
Status tiltak 1. tertial	Gjennomført 1. samling av 3 i leiarutviklingsprog rammet.		Gjennomført eit IA-møte.	Partsamansett arbeidsgruppa arbeider kontinuerleg med

		-		revidering av arbeidsgjevar-politikk og rutinar på personal-området

5. Samfunnsutvikling

Gjennom arbeidet med samfunnsdelen av kommuneplanen 2013-2015 er det utarbeidd mål, strategiar og handlingsplan for samfunnsutviklinga. Dette er søkt innarbeidd i dette dokumentet og lagt til grunn for prioriteringane.

Mål	Herøy kommune skal vere ein attraktiv kommune å besøkje, bu og arbeide i.	Innbyggjarane, frivillige organisasjonar og næringsliv er tilfredse med kommunen si rolle som tilretteleggar for tryggleik, trivsel og utvikling og kommunen si rolle som samfunnsbyggjar.	Herøy kommune skal ha godt omdøme.
Korleis lukkast?	Oppfølging samfunnsplan	Oppfølging samfunnsplan	Oppfølging samfunnsplan
Korleis måle?	Innbyggarundersøking. Folketalsutviklinga. Data reiseliv.	Innbyggarundersøking.	Innbyggarundersøking
Status 2016	8 972 innbyggjarar.	Manglar data.	Manglar data.
Ambisjon 2020	10 000 innbyggjarar	Manglar data.	Manglar data.
Resultatmål 2017	9 000 innbyggjarar	Manglar data.	Manglar data.
Tiltak i Stab	1) Obligatorisk opplæring for nytilsette	-	1) Annonsere politiske møter og saksliste på Facebook
	2) Gjennomgang og revisjon av arbeidsgjevarpolitikken	-	2) Etablere forslagskasse for innbyggarane til politikarane
	3) Utarbeide turkart	-	3) Etablere kontaktpunkt for ordførar og innbyggarar
Satus tiltak 1. tertial			1) Annonsere politiske møter og saksliste på Facebook, er under arbeid. 2) Etablere forslagskasse for innbyggarane til politikarane, er under arbeid. 3) Etablere kontaktpunkt for ordførar og innbyggarar, er gjennomført.

6. Status prosjekt i Eigdomsavdelinga og IKT-avdelinga

Prosjekttiltak Eigedomsavdelinga			
Nr.	**Prosjekt**	**Aktivitet**	**Status 1. tertial**
51408	Einedalen skule – fleirbrukshall	Revisjon av byggeprogram	Vi har igangsett arbeidet med å greie ut tre alternative fleirbrukshallar som anten kan plasserast ved Einedalen skule eller ved Herøy kulturhus samt gymsal for plassering ved Einedalen. Vi har store utfordringar med å makte ferdigstilling av dette til juni. Målsettinga er å kunne levere eit forslag i haust – anslagsvis september.
51412	Omsorgsbustadar og base for heimetenesta	Nybygg	Prosjektet vert økonomisk avslutta i løpet av 2017.
60106	Herøy kulturhus og idrettshall	Asbestsanering	Startar 12. juni. Då stenger vi også store delar av kulturhusdelen for publikum.
		Nye ytterdører og skalsikring	Konkurransegrunnlag er under utarbeiding.
		Soneinndeling og delvis utskifting av innerdører	Konkurransegrunnlag er under utarbeiding.
		Rehabilitering av lokale for Frivillegsentralen	Konkurransegrunnlag er under utarbeiding.
60604	Hovudbrannstasjon	Forprosjekt - alternative løysingar	AG Plan og Arkitektur AS er valgt som arkitekt for forprosjektet og har levert eit fyrste utkast som no er til revisjon hos arkitekt.
61302	Ny bil eigedomsavdelinga – reinhald	-	Avslutta.
61504	Herøy ressurssenter	Forprosjekt	Eigedomsavdelinga avventer den utgreiing som helse- og omsorgskomiteen skal levere til kommunestyret vedrørande omsorgstilbodet generelt.
61510	Nedre Dragsund 2 - mindre rehabilitering	Tilrettelegging for utleige.	Prosjektleiar er tilbake frå pappapermisjon. Tiltaket er ikkje påbegynt.
70016	Bergsøy skule Borga - mindre rehabilitering	Rehabilitering av yttertak – gymsal	Er under arbeid. Konkurransegrunnlag for fasadeutbetring og taksikring på hovudfasaden er under utarbeidelse.
		Desentralisert ventilasjon – prøveprosjekt	Prøveprosjektet er avslutta. Det beror på budsjettprosessen for 2018 om dette skal prøvast ut i fullskala.
70017	Brannsikring av kommunale bygg	Lukking av branntekniske avvik	I arbeid. Mange prosjekt i mange bygg.

70018	EPC – Energisparekontrakt	Fase 1 – Analyse	AF Energi og Miljøteknikk AS er valgt som EPC-entreprenør. Kartlegging av kommunale bygg startar i løpet av mai månad.
70020	Herøy omsorgssenter - mindre rehabilitering	Oppgradering av utvendig rømingsveg	Utført. Vert økonomisk avslutta i løpet av hausten.
		Nye ytterdører og skalsikring	Utført. Vert økonomisk avslutta i løpet av hausten.
		Rehabilitering av brannseksjonering mot Herøy helsesenter	Utført. Vert økonomisk avslutta i løpet av hausten.
		Bygging av mindre utebod for kjøkkenavdelinga	Utført. Vert økonomisk avslutta i løpet av hausten.
70021	Herøy rådhus - mindre rehabilitering	Asbestsanering	Konkurransegrunnlag under utarbeiding.
		Nye ytterdører og skalsikring	Konkurransegrunnlag under utarbeiding.
		Nye branndører	Konkurransegrunnlag under utarbeiding.
		Ombygging av personaltoalett	Konkurransegrunnlag under utarbeiding.
		Rehabilitering av personheis – forprosjekt	Avventer gjennomføring av øvrige tiltak.
70022	Leikanger skule og grendahus	Tilbygg og rehabilitering	Utført. Vert økonomisk avslutta i løpet av hausten.
70039	Kvithaugsmyra 4 - mindre rehabilitering	Rehabilitering av yttertak	Konkurransegrunnlag under utarbeiding.
70040	Myrsnipa barnehage - mindre rehabilitering	Rehabilitering av yttertak	Konkurransegrunnlag under utarbeiding.

Prosjekttiltak IKT-avdelinga		
Prosjekt	**Aktivitet**	**Status 1. tertial**
Nytt supportsystem IKT	Testfase	Gjennomført. Testfase ferdig i mars.
Vurdering nytt skuleadministrativt system	Sjustjernaprosjekt	Strategigruppesak sett.
Flytting av kulturserver/DX-billettsal	Mogleg i februar, men ventar på svar frå DX	Gjennomført i mars.
Nytt program helsestasjon	Overgang til HsPro saman med Sande (dei andre 5 køyrer dette)	Jobbast med. Ikkje sikkert det vert noko av. Pilotversjon. Inger Marie.
WIFI- Flytte alle WIFI-antenner over til SSIKT	Starta januar - Cisco prime for wlan kontrollere vil forenkle bl.a. utdeling av gjestenett-passord	Utført. Teiknar no kart over alle bygg med plassering av WIFI-antenner.
Flytte internettaksess over til SSIKT sine linjer	Februar/mars	Gjennomført. Lokal internettaksess frå Tussa sagt opp.
Flytting av ISY-proaktiv	2017	Mogleg ny versjon. Usikkert.
Oppgradering av ShiftManager til ny versjon	Veke 6	Ferdig.
Flytting av DB Visma barnehage	Program er flytta til driftssenteret, database ligg igjen lokalt	Pågår
Prosjekt 10G nettverk	Kjernenettet klart for 10G linjer ut til andre kommunale bygg med fiber. Vert testa mot skular som nyttar streaming	Pågår
Flytting fiber rådhuskjellar	Tussa og Herøy kommune sin fiber skal trekkast til telerommet i staden for gamle serverrommet. Full nedetid alle tenester	Ventar på Tussa. Fått melding om at han som hadde prosjektet slutta i mai, ny person satt på saka.
Utrulling iPad til alle elevar på 1. og 2. trinn	Samarbeid med oppvekstavdelinga som finansierer kjøp av einingane	265 iPadar bestilt og har kome på lager hjå IKT klart til oppsett og utrulling.
Nedbygging/avvikling serverrom på rådhuset	2017	Pågår. Alle serverar er slått av. Fysisk flytting av utstyr gjenstår.
Nybygg OBOBH - Eggesbøtun	Trådlaus, klientar, AV osv.	Ferdig
Maskinrullering	2017	Pågår
Nye AV-løysingar møterom rådhus	2017	Smarttavle og videokonferanse sett i bestilling. Smarttavle vert levert i veke 19. Prøve å få på plass til sumaren
ID-kort?	2017?	Iselin ved servicetorget har tatt bilete av alle tilsette på rådhuset. Held på med utforming av «print» til kortet
Flytting av låsesystem?	2017?	Under vurdering
Flytting av SD-anlegg?	2017?	Pågår

7. Sjukefråvær 1. tertial

Tabell 1 nedanfor viser sjukefråvær for 2. og 3. tertial 2016 og 1. tertial 2017

Tertialvise fråvær i % Herøy kommune 2. og 3. tertial 2016 og 1. tertial 2017 L= Langtidsfråvær, K= Kortidsfråvær									
Avdeling	**2. tertial**	**K**	**L**	**3. tertial**	**K**	**L**	**1. tertial**	**K**	**L**
Personal og	0,92	0,92	0	2,26	2,15	0,11	5,81	1,99	3,81
Økonomi (>	3,53	3,53	0	2,13	2,13	0	2,77	1,36	1,41
Fellessekr.	6,8	0,51	6,29	10,99	1,22	9,77	12,71	0,64	12,07
Rådm./ass.	0	0	0	0	0	0	0	0	0
IKT (<5)	10,59	0	10,59	1,16	1,16	0	6,58	2,47	4,12
Servicetorg	3,38	3,38	0	4,85	4,85	0	5,49	4,66	0,82
Utviklingsav	5	0,31	4,69	10,84	2,73	8,12	17,76	0,82	16,94
Barnehagea	6,4	1,35	5,05	4,24	2,49	1,75	5,8	3,14	2,33
Grunnskule	3,01	1,06	1,95	3,77	1,57	2,2	6,68	1,94	4,75
Anl. og drift	1,24	1,24	0	0,86	0,86	0	2,01	2,01	0
Brannvern (	0,28	0,13	0,14	0,66	0,2	0,46	8,98	3,66	5,32
Helse (<40)	0,95	0,55	0,4	5,54	1,27	4,27	4,72	1,17	3,55
Pleie og om	6,78	1,36	5,42	10,42	2,59	7,83	9,76	2,33	7,43
Bu og hab. (	11,72	2,3	9,41	13,19	2,28	10,91	19,09	3,39	15,7
Barnevern (	3,58	1,16	2,43	11,01	2,13	8,88	18,89	3,92	14,97
Kultur (>10)	0,45	0,22	0,22	3,96	2,01	1,95	1,78	0,32	1,46
Eigedom (<	10,84	2,38	8,46	9,08	2,61	6,47	6,46	2,49	3,97
NAV kommu	11,1	3,9	7,21	20,19	2,5	17,7	20,82	2,71	18,11
Totalt fråvæ	5,57	1,39	4,17	7,39	2,11	5,28	9,05	2,26	6,79

Tabell 2 viser sjukefråvær for 1. tertial 2015, 2016 og 2017

Avdeling	**1. tertial 2015**	**K**	**L**	**1. tertial 2016**	**K**	**L**	**1. tertial 2017**	**K**	**L**
Personal og org. inkl	8,69	1,31	7,37	6,57	3,01	3,56	5,81	1,99	3,81
Økonomi (>10)	5,71	3,21	2,51	10,48	1,36	9,13	2,77	1,36	1,41
Fellessekr. (<5)	0	0	0	4,74	2,77	1,98	12,71	0,64	12,07
Rådm./ass.rådm. (<	0	0	0	0	0	0	0	0	0
IKT (<5)	37,56	0	37,56	5,76	5,76	0	6,58	2,47	4,12
Servicetorget (<10)	8,87	8,87	0	0,71	0,71	0	5,49	4,66	0,82
Utviklingsavd. (<10)	7,12	1,66	5,26	5,61	2,33	3,27	17,76	0,82	16,94
Barnehageavd. (<40	13,63	3,06	10,57	10,3	2,54	7,77	5,8	3,14	2,33
Grunnskuleavd. (<25	7,32	2,44	5,27	7,11	2,32	4,79	6,68	1,94	4,75
Anl. og drift (<15)	11,58	3,22	8,36	1,12	1,12	0	2,01	2,01	0
Brannvern (<30)	1,09	1,09	0	2,23	1,9	0,32	8,98	3,66	5,32
Helse (<40)	8,01	0,98	7,02	5,03	1,34	3,68	4,72	1,17	3,55
Pleie og omsorg (<3	12,08	2,45	9,63	8,76	2,43	6,33	9,76	2,33	7,43
Bu og hab. (<75)	16,05	2,99	13,07	10,01	2,44	7,57	19,09	3,39	15,7
Barnevern (<10)	14,16	0,71	13,45	9,85	3,22	6,63	18,89	3,92	14,97
Kultur (>10)	3,52	2,85	0,67	7,08	2,36	4,72	1,78	0,32	1,46
Eigedom (<40)	12,26	2,7	9,56	16,92	2,84	14,1	6,46	2,49	3,97
NAV kommune (10)	15,51	6,23	9,26	18,17	5,03	13,1	20,82	2,71	18,11
Totalt fråvær	10,53	2,41	8,12	8,61	2,4	6,2	9,05	2,26	6,79

Saksopplysningar:

Herøy kommune hadde eit samla sjukefråvær på 9,05% for 1. tertial 2017. Dersom vi ser på tabell 2 ovanfor viser den at fråværet er lågare enn for same periode i 2015, men høgare enn i 2016. Målsetjinga om eit nærvær på 92,5% er såleis ikkje nådd.

Om vi ser på tabell 1 har det samla sjukefråværet auka gradvis frå 2. tertial 2016 til 1. tertial 2017, men ser vi på historikken er det grunn til å merke seg at 1. tertial er den perioden av året der sjukefråværet ligg høgst (sjå tabell 3).

Ved å sjå på tala for den enkelte avdeling, ser vi likevel at nokre av avdelingane har eit stabilt lågt eller moderat sjukefråvær. Av desse kan vi nemne kultur, helse, IKT, økonomi og barnehage. Den avdelinga som viser ein mest markant nedgang er Eigedomsavdeling, med ein nedgang på 4,38% frå 2. tertial 2016 til 1. tertial 2017. Dersom vi ser på utviklinga frå 1. tertial 2016 til 1. tertial 2017 er sjukefråværet nærare halvert på denne tida.

Det er langt fleire avdelingar som har auke i sjukefråværet, enn som kan vise til nedgang i sjukefråværet .Avdelingar som har hatt ein særleg auke er NAV kommune. Dei har hatt ei dobling i sjukefråværet frå 2. tertial 2016 til 1. tertial 2017. Andre avdelingar som har hatt ein sterk auke i same periode er barnevern med ein auke frå 3,58% til 18,89%, bu- og habiliteringsavdelinga med ein auke frå 11,72% til 19,09%, grunnskulen har hatt over ei dobling frå 3,01% til 6,68% og utviklingsavdelinga frå 5,0% til 17,76%.

Når dette er sagt er det store variasjonar innan den enkelte avdeling i kvar enkelt sektor. Døme på dette er barn, familie og helse som har ein sjukmeldingsprosent som varierer mellom 70% og 0%, likeins skule som varierer mellom 26,64% og 0%, pleie- og omsorgsavdelinga ligg mellom 26% og 0% og bu- og habilitering har ein variasjon mellom 57% og 0%.

Fleire av avdelingane innanfor den enkelte sektor er små, og dette vil sjølvsagt gje utslag på fråværsstatistikken. Det skal såleis lite til for at ei avdeling med få tilsette, gir utslag på det prosentvise fråværet.

I diagrammet under, tabell 3 viser den tertialvise utviklinga frå 2012 og fram til i dag. Av diagrammet kan vi sjå at sjukefråværet for 1. tertial 2017 har plassert seg om lag midt på statistikken for dei tala som her er presenterte.

Tabell 3 viser tertialvist fråvær 2012-1. tertial 2017

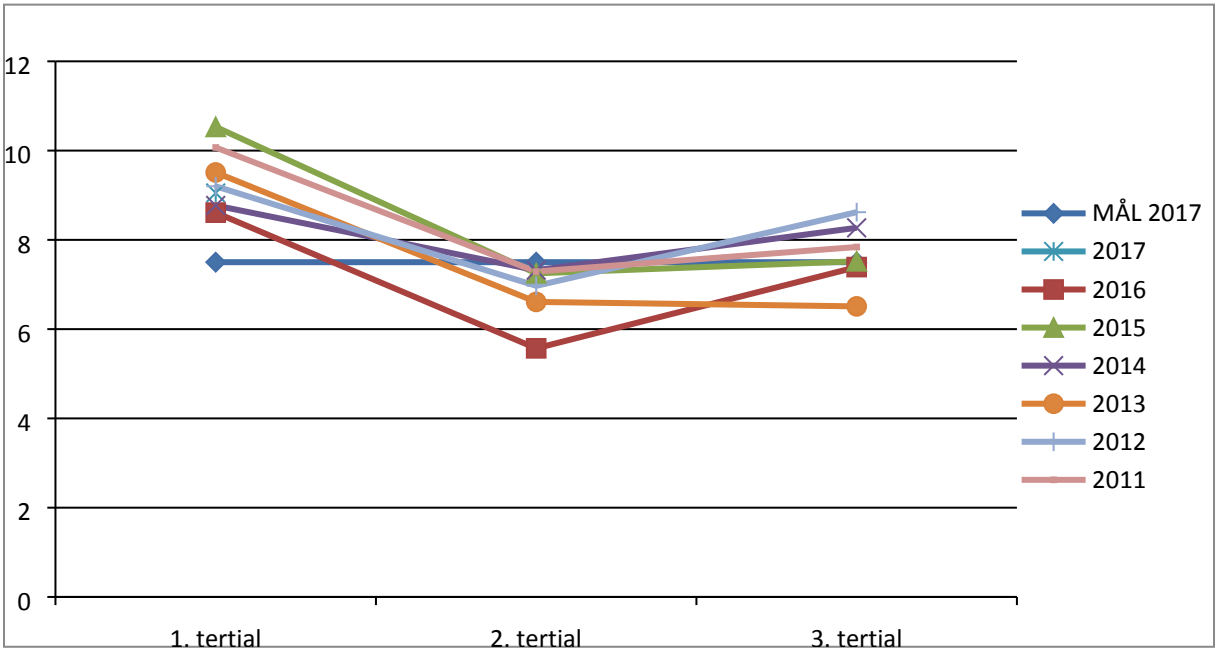

Vurdering og konklusjon:

Statistikken over sjukefråvær for 1. tertial 2017 viser at sjukefråvær i fleire avdelingar har auka og at det munnar ut i ein samla auke i fråværsstatistikken. I nokre av avdelingane ser vi ein auke både i korttids- og langtidsfråvær, men at langtidsfråværet er vesentleg høgre en korttidsfråværet.

Den avdelinga som skil seg særleg positivt ut er Eigedomsavdelinga med ein samla fråværsprosent på 6,46%, der reinhaldsavdelinga isolert sett har 7,66% sjukefråvær i dette kvartalet. I denne avdelinga har det vorte jobba systematisk både med det organisatoriske-, ergonomiske-, og psykososialearbeidsmiljøet over tid. Dette syner no gode resultat.

På generelt plan jobbar Personal- og organisasjonsavdelinga med å informere avdelingane når det gjeld status for sjukefråvær og å følgje opp i høve til enkeltsaker.

Årsakene til sjukefråvær er samansette, og trass i systematisk oppfølging og tiltak er det ikkje alltid vi ser resultat på statistikken. Tala viser uansett at vi har mykje godt arbeid å ta tak i, og at vi kan verte betre.

Fosnavåg den 15. mai 2017

Jan Vidar Dammen-Hjelmeseth

Kommunalsjef Stab

Tertial rapportering helse og omsorg

1. Viktige hendingar

Avdelingane pleie- og omsorg, barn, familie og helse, og bu- og habilitering vart samla i sektor for Helse og omsorg frå 01.01.17. Helse og omsorg er den største sektoren i Herøy kommune, og har 18 avdelingar/seksjonar per 1. tertial. Vidare intern omorganiseringsprosess er under arbeid. Målsettinga er å lande ny hovudstruktur innan 01.07.17.

Tenesteområda heimeteneste distrikt 1, heimeteneste distrikt 2 og gul avdeling, vart slått saman til ei organisatorisk eining; heimeteneste ytre frå 01.01.17.

16 nye omsorgsbustadar «Eggesbøtun», med heildøgns pleie og omsorg, vart opna 6.mars. Gul avdeling, med 10 institusjonsplassar, vart samstundes nedlagt.

«Kvikk Herøy», eit nytt samarbeidsprosjekt mellom tenestene for psykisk helse og rus, vart satt i gang. Herøy kommune har fått prosjektmidlar frå Fylkesmannen til dette prosjektet, som dekkjer 1,5 årsverk.

Det vart sendt ut brukarundersøkingar innan følgjande tenesteområde 1. tertial: bu- og habilitering, sjukeheim, dagsenter for demente, legetenesta og fysioterapitenesta. Resultat vil kome til politisk handsaming, etter intern handsaming innan tenesteområda.

Som fylkesvinnar av «Gyldne måltidsøyeblikk» i 2016, vart Herøy kommune invitert til oppfølgingsseminar i regi av landbruk, og helse og omsorgsdepartementet. Herøy er invitert med i eit nettverk, som skal bidra til å lyfte «matomsorga» i Norge.

Ressurssenter for omstilling (RO) vann anbodet frå Herøy kommune, for å kartlegge og evaluere helse og omsorgstenestene. Arbeidet som vert gjort no, skal gi grunnlag for ei god og framtidsretta prioritering av helse og omsorgstenestene i Herøy for framtida.

2. Vedtaksrapport

K-sak 21/17	**Sak om fullkostpris i heildøgnsbemanna bustadar**	**Effektuert**
K-sak 22/17	**Busetjing av flyktningar i 2017**	**Under arbeid**
HO-sak 16/17	**Familievikar - forslag til tilbod for familier om hjelp i heimen ved spesielle og akutte forhold**	**Under arbeid**

3. Tertialrapportering teneste

Mål	**Resultat av brukarundersøking og nasjonale resultatmålingar skal vere over landssnittet.**	**Tenesteyting og sakshandsaming i samsvar med lov- og regelverk.**
Korleis lukkast?	Brukarfokus.	Opplæring i lovverk og sakshandsaming.
Korleis måle?	Brukarundersøkingar.	Avvik og klager.
Status 2016	Ikkje målt.	Manglar data.
Ambisjon 2020	Betre enn landsgjennomsnittet.	Manglar data.
Resultatmål 2017	Betre enn landsgjennomsnittet.	Manglar data.
Resultatmål barnevern	**Barnevernet leverar kvalitativt gode tenester til dei som treng det.**	**Undersøkelsessaker i barnevern skal følgje krava til tid for undersøking som er i lovverket.**
Korleis måle?	Brukarundersøking.	Ingen overskridelser i undersøkelsessaker.
Tiltak 1.tertial	Brukarundersøking, fyrste halvår 2017- førebels ikkje gjennomført.	Tilsett sakshandsamar i ledig stilling. Evaluere/etablere ny rutinehandbok for barneverntenesta og nye internkontrollrutinar. Fokus på kurs innan feltet.
Resultatmål legetenesta	**Legetenesta leverar kvalitativt gode tenester.**	**"Ta tilbake" pasientane til Herøy frå andre kommunar ved så skape tryggheit for befolkninga med stabil legedekning.**
Korleis måle?	Brukarundersøking.	Rekruttere i henhold til rekrutteringsplan for fastleger. Sjå på tala og samanlikne med det som årleg vert rapportert ifht bruk av fastlegar i andre kommunar.
Tiltak 1. tertial	Brukarundersøkinga for legetenesta vart gjennomført mars 2017.	I fyrste tertial har to legar avslutta sitt tilsettingsforhold i kommunen. Per utgangen av 1.tertial har vi tre ledige fastlegeheimlar. To ved Herøy legesenter og ein ved Myrvåg legesenter. To av desse heimlane er lyst ut, og den siste vil bli lyst ut på eit seinare tidspunkt for å sikre rekruttering og opparbeiding av fastlegelistene i dei andre heimlane. Dette vert det jobba kontinuerleg med.
Resultatmål psykisk helse	**Tal på ungdom som slit psykisk i kommunen, skal reduserast**	**Auke tal på personar med vedtak på tenester i Psykisk Helse, som har tildelt aktivitetstilbod utanfor eigen heim.**
Korleis måle?	Ny kartlegging av status, med betre resultat enn 2015.	Fleire inn i tildelte dagaktivitetstilbod, gruppetilbod

		og individuelt tilpassa tilbod.
Tiltak 1. tertial	UngData kartlegging, fyrste halvår 2017 er gjennomført.	Oppstart av prosjektet "Kvikk" Herøy.
Resultatmål rehabilitering	**Fysioterapitenesta leverar kvalitativt gode tenester.**	**Redusere ventelistene til fysioterapi**
Korleis måle?	Brukarundersøking for dei private fysioterapeutane.	Færre på venteliste.
Tiltak 1. tertial	Brukarundersøking for fysioterapitenesta vart gjennomført mars 2017.	Gode gruppetilbod som gir tilbod til fleire samstundes.
Resultatmål flyktningetenesta	**Få på plass gode samarbeidsrutinar med samarbeidspartane i flyktningetenesta.**	
Korleis måle?	Evaluere samarbeidsavtalen mellom NAV, Internasjonal skule og flyktningtenesta.	
Tiltak 1. tertial	Samarbeidsavtalen var signert 30.11.16. Ikkje evaluert i 1.tertial. Det har vore to samarbeidsmøter mellom flyktningetenesta og internasjonal skule 1.tertial. Det er starta samarbeid med helsesøster, men det er førebels ikkje formalisert.	
Resultatmål NAV	**Redusere utbetaling av økonomisk sosialhjelp, jamført med same tidspunkt i 2016**	
Korleis måle?	Mindre utbetaling i 2017 enn i 2016.	
Tiltak 1. tertial	Det er satt i gang oppstart av kommunal tiltakspakke/ "Klekkeriet". Det er høgare tiltaksnivå - fleire personar på tiltak. Det er økt kompetanse/ strengae handtering av regelverk. Det er lågare utbetaling i 1 tertial 2017, enn1. tertial 2016. Nedgang på vel 200.000,-	
Resultatmål buhabtenesta	**Sikre kvalitet, likeverdig tenestetilbod og stor grad av brukarorientering.**	**Kompetanseutvikling i teneste for utviklingshemma.**
Korleis måle?	Brukarundersøking	Fleire tilsette med yrkes og høgskulekompetanse i tenesta. Frå 74,5 % til 80% tilsette med utdanning. Færre dispensasjonar frå for tilsette knytt til HOTL kap 9 om tvang og makt. Frå 8 til 6

		dispensasjonar knytt til kap 9 om tvang og makt.
Tiltak 1. tertal	Brukarundersøking i bedre kommune, vart gjennomført mars 2017.	Målretta kurstilbod, vidare og etterutdanning, og god bruk av fagdagar.
Resultatmål pleie og omsorgstenesta	**Eit trygt og godt tenestetilbod til dei som treng det.**	**Betre kvalitet i demensomsorga**
Korleis måle?	Brukarundersøking i bedre kommune.	Auka tal på tilsette med vidareutdanning innan demens, frå 12 til 15 tilsette.
Tiltak 1. tertial	Brukarundersøking for dagsenter og institusjon, vart gjennomført mars/april 2017.	Tilby vidareutdanning til dei som kan vere aktuelle.
Resultatmål pleie og omsorgstenesta	**Offensiv satsing på velferdsteknologi**	
Korleis måle?	Auke i tal på tilsette med mobilpleie i tenesta frå 24 til 30. Pilot på eRomprosjekt i Myrvåg 2017.	
Tiltak 1. tertial	35 lisensar. 4 ledige per 1.tertial. Pilot på eRomprosjekt i Myrvåg 2017 –Ikkje iverksatt 1.tertial.	

4. Tertialrapportering organisasjon:

Kommunen gjennomførde Kommunekompasset i 2016 og fekk ein skår på 329 av 800 moglege. Dette er middels bra og midt på listene over dei 45 kommunane som har gjennomført ein eller fleire kommunekompassevalueringar sidan 2010:

Utfordringane for kommuneorganisasjonen dei komande åra:

- Nedbemanning som følgje av nødvendig økonomisk omstilling.
- Kompetanseutvikling.
- Gode leiarar på alle nivå for å lukkast i forhold til økonomistyring, omstilling, tilsette, tenestene og brukarane.
- Ta i bruk ny teknologi, til dømes digitalisering og velferdsteknologi.

Mål	**Kommunen skal vere ein effektiv, kompetent, utviklingsorientert, lærande og politisk målstyrt kommune-organisasjon.**	**Alle medarbeidarane skal oppleve Herøy kommune som ein god arbeidsplass der det er lagt til rette for trivsel og motivasjon i tråd med arbeids-gjevarpolitikken sine mål.**	**Auka nærver i samsvar med målsettinga i IA-avtalen og totalt på heile kommunen minimum 92,5 %**	**Avgrense tidlegavgang: Flest mogleg og minst 90 % av dei som fyller 62 år skal stå i arbeid fram til fylte 65 år. Flest mogleg og minst 50 % av desse skal stå i arbeid fram til fylte 67 år.**
Korleis	Oppfølgjing	Oppfølgjing arbeids-	Førebygge og	Oppfølgjing

lukkast?	Kommune-kompasset.	gjevarpolitikken.	følgje opp sjukemelde.	seniorpolitikken.
Korleis måle?	Ny gjennomgang Kommune-kompasset.	Medarbeidar-undersøking.	Sjukefråver-statistikk.	Statistikk.
Status 2016	329 poeng	Ikkje undersøkt.	8,42 %	67,7 % i arbeid ved 65 år, 45,5 % i arbeid ved 67 år.
Ambisjon 2020	450 poeng	Betre enn landsgjennomsnittet.	7,5 %	90 % i arbeid ved 65 år, 50 % i arbeid ved 67 år.
Resultatmål 2017	Neste måling i 2018.	Betre enn landsgjennomsnittet.	7,5 %	90 % i arbeid ved 65 år, 50 % i arbeid ved 67 år.
Tiltak 1. tertial	Omorganisering. Arbeid med kommunekompasset. Arbeid ifht medarbeidar-kartlegging. Etter- og vidareutdanning. Brukarundersøkingar Arbeid med kvalitetssystemet.	Medarbeidar-kartlegging. Leiarutvikling. Fokus på medarbeidarskap. God bruk av fagdagar både internt og i samarbeid med andre. Bygge rett og nødvendig kompetanse.	Godt samarbeid mellom arbeidsgivar, tilsette og verneombod. God oppfølging av tilsette. Gode arbeidsmiljø. Godt medarbeidarskap.	Medarbeidar-samtalar. Seniorsamtale/ Avtale. Tilrettelegging der det er mogleg.

5. Tertialrapportering samfunnsutvikling

Mål	**Herøy kommune skal vere ein attraktiv kommune å besøkje, bu og arbeide i.**	**Innbyggjarane, frivillige organisasjonar og næringsliv er tilfredse med kommunen si rolle som tilretteleggar for tryggleik, trivsel og utvikling og kommunen si rolle som samfunnsbyggjar.**	**Herøy kommune skal ha godt omdøme.**
Korleis lukkast?	Oppfølging samfunnsplan	Oppfølging samfunnsplan	Oppfølging samfunnsplan
Korleis måle?	Innbyggarundersøking. Folketalsutviklinga. Data reiseliv.	Innbyggarundersøking.	Innbyggarundersøking
Status 2016	8 972 innbyggjarar.	Manglar data.	Manglar data.
Ambisjon 2020	10 000 innbyggjarar	Manglar data.	Manglar data.
Resultatmål 2017	9 000 innbyggjarar	Manglar data.	Manglar data.
Tiltak 1. tertial	Betre snitt enn landssnittet på brukarundersøkingar. Datagrunnlag vert arbeidd med, og lagt fram til politisk handsaming før og etter sommaren.	Helse og omsorgskomiteen har bestilt ei ekstern evaluering, og kartlegging av dagens helse og omsorgstenester. RO vann anbodet. Oppstart	Høg kvalitet, servicehaldning og dyktige tilsette i alle ledd.

	Medarbeidarkartlegging. Planlagt frå 2-16 mai.	kontakt 7.april. I arbeid. I større grad inkludere frivillige og pårørande inn i arbeidet vårt. Fokus på “Klarspråk” i all informasjonsarbeid. Få klagesaker.	

6. Utviklingsarbeid

Intern omorganiseringsprosess.

Ekstern kartlegging/evalueringsprosess.

Brukartkartleggingar.

Tertialrapport 1 Oppvekst

1. **Viktige hendingar**
   - Mottok 2,1 mill i tilskot til Tidleg innsats 1.-4.årstrinn. Fordelt til barneskulane, tilsvarande 3 lærarstillingar. Skal nyttast til målretta styrking for dei som treng det mest.
   - Barnehageopptak viser full barnehagedekning, og ein har pr. no ledige plassar
   - Mottok tilskot på kr.309.000 til symjeopplæring for førskulebarn i 2017.
   - Det er tilsett støttepedagogar tilsvarande 150% stilling, i tillegg til den eine frå før. Med dette vert det ytterlegare styrking og tidleg innsats til barn i barnehagen som treng ekstra hjelp.
   - Oppstart av satsinga Inkluderande barnehage- og skulemiljø, i regi av Utdanningsdirektoratet. Tre barnehagar og to skular er pilotar.
   - Internasjonal skule har for første gong gjennomført Statsborgarprøva og er klare til å dele ut bevis, etter nye reglar pr.1.jan'17
   - God søknad til utlyste pedagog-stillingar for neste barnehage/skuleår. Har tilsett godt utdanna personell med rett kompetanse i alle ledige stillingar. Derimot svært utfordrande å rekruttere til leiarstillingar.
   - Den nye Sektor for Oppvekst vart etablert.
   - Kulturskulen si gruppe «Havella» arrangerte Fylkeskappleiken helga 24.-26.mars, og sette dermed Herøy på kartet på ein svært positiv måte.
   - Auka bemanning for å handtere krevjande elevsaker, og for dermed å kunne oppretthalde eit godt læringsmiljø ute i det enkelte klasserom

2. **Vedtaksrapport**

   Ingen vedtakssaker i kommunestyret 1.tertial.

3. **Tertialrapportering teneste**

Satsingsområde	**Måleindikator**	**Resultat 2015**	**Resultat 2016**	**Mål 2017**
Grunnskulen/ SFO:				
Målretta arbeid med lesing	Resultat Nasjonale prøver lesing 5.trinn. Prosent elevar på Meistringsnivå 2 og 3	63,1%	59,9%	65%
Status etter 1.tertial: Målet nådd for snitt Herøyskulen. Arbeidet med ytterlegare tiltak for å styrke lesing held fram				
Alle elevar skal ha eit godt læringsmiljø	Resultat frå Elevundersøkinga, indikator Meistring	7.trinn:4,0 10.trinn:4,0	7.trinn;3,9 10.trinn:3,8	Minimum 4,0

	Grunnskulepoeng 10.trinn	42,1	39,9	42
Status etter 1.tertial: Resultat for indikator Meistring ligg godt over målet for snitt på 7.trinn, men ikkje heilt for 10.trinn. Grunnskulepoeng veit vi etter eksamen våren'17.				
Barn skal trivast på SFO	Udir si Foreldreundersøking	-	-	*4,5*
Status etter 1.tertial: Foreldreundersøkinga vert gjennomført i mai'17.				
Kulturskulen				
Kvalitet på tilbodet	Brukarundersøking, Fornøgd med total kvalitet	**-**	**-**	 4,0
Status etter 1.tertial: Brukarundersøking vert gjennomført i mai'17				
Barnehagen				
Mange nok pedagogar til å gi barna eit tilbod i samsvar med lokalt og nasjonalt lovverk.	Pedagogtettleik over minstenorm, for å møte muleg framtidig krav	**-**	**-**	50% innan 2020
Godt samspel vaksne-barn og barn-barn. Godt samarbeid med heimen	Brukarundersøking Brukarundersøking	**-**	**-**	5,4 5,4
Status etter 1.tertial: Brukarundersøking er gjennomført. Resultat vert framlagd i eiga sak.				

Sektorovergripande mål for organisasjonsutviklinga i Herøy kommune:

Kommunen gjennomførde Kommunekompasset i 2016 og fekk ein skår på 329 av 800 moglege. Dette er middels bra og midt på listene over dei 45 kommunane som har gjennomført ein eller fleire kommunekompassevalueringar sidan 2010:

Utfordringane for kommuneorganisasjonen dei komande åra:

- Nedbemanning som følgje av nødvendig økonomisk omstilling.
- Kompetanseutvikling.
- Gode leiarar på alle nivå for å lukkast i forhold til økonomistyring, omstilling, tilsette, tenestene og brukarane.

- Ta i bruk ny teknologi, til dømes digitalisering og velferdsteknologi.

Mål	Kommunen skal vere ein effektiv, kompetent, utviklingsorientert, lærande og politisk målstyrt kommune-organisasjon.	Alle medarbeidarane skal oppleve Herøy kommune som ein god arbeidsplass der det er lagt til rette for trivsel og motivasjon i tråd med arbeids-gjevarpolitikken sine mål.	Auka nærver i samsvar med målsettinga i IA-avtalen og totalt på heile kommunen minimum 92,5 %	Avgrense tidlegavgang: Flest mogleg og minst 90 % av dei som fyller 62 år skal stå i arbeid fram til fylte 65 år. Flest mogleg og minst 50 % av desse skal stå i arbeid fram til fylte 67 år.
Korleis lukkast?	Oppfølgjing Kommune-kompasset.	Oppfølgjing arbeids-gjevarpolitikken.	Førebygge og følgje opp sjukemelde.	Oppfølgjing seniorpolitikken.
Korleis måle?	Ny gjennomgang Kommune-kompasset.	Medarbeidar-undersøking.	Sjukefråver-statistikk.	Statistikk.
Status 2016	329 poeng	Ikkje undersøkt.	8,42 %	67,7 % i arbeid ved 65 år, 45,5 % i arbeid ved 67 år.
Ambisjon 2020	450 poeng	Betre enn landsgjennomsnittet.	7,5 %	90 % i arbeid ved 65 år, 50 % i arbeid ved 67 år.
Resultatmål 2017	Neste måling i 2018.	Betre enn landsgjennomsnittet.	7,5 %	90 % i arbeid ved 65 år, 50 % i arbeid ved 67 år.
Tiltak 1.tertial	Etter- og vidareutdanning. Nettverk og samarbeid internt og eksternt. Nasjonal satsing på barnehage- og elevmiljø. **Alle tiltak i gang**	Leiarstøtte, opplæring og utvikling. Nettverk og samarbeid i skular og barnehagar. Kompetanseutvikling. Bygge ytterlegare kompetanse på Oppvekstkontoret. **Alle tiltak i gang**	Godt samarbeid mellom arbeidsgivar, tilsette og verneombod. Trygge og forutsigbare arbeidsmiljø Godt kollegaskap. **Prosessar og tiltak er i gang**	Medarbeidar-samtalar, seniorsamtalar. Tilrettelegging der det er muleg **Medarbeidar-samtalar gjennomført eller i gang i alle avdelingar**

Sektorovergripande mål for samfunnsutviklinga:

Gjennom arbeidet med samfunnsdelen av kommuneplanen 2013-2015 er det utarbeidd mål, strategiar og handlingsplan for samfunnsutviklinga. Dette er søkt innarbeidd i dette dokumentet og lagt til grunn for prioriteringane.

Mål	Herøy kommune skal vere ein attraktiv kommune å besøkje, bu og arbeide i.	Innbyggjarane, frivillige organisasjonar og næringsliv er tilfredse med kommunen si rolle som tilretteleggar for tryggleik, trivsel og	Herøy kommune skal ha godt omdøme.

		utvikling og kommunen si rolle som samfunnsbyggjar.	
Korleis lukkast?	Oppfølging samfunnsplan	Oppfølging samfunnsplan	Oppfølging samfunnsplan
Korleis måle?	Innbyggarundersøking. Folketalsutviklinga. Data reiseliv.	Innbyggarundersøking.	Innbyggarundersøking
Status 2016	8 972 innbyggjarar.	Manglar data.	Manglar data.
Ambisjon 2020	10 000 innbyggjarar	Manglar data.	Manglar data.
Resultatmål 2017	9 000 innbyggjarar	Manglar data.	Manglar data.
Tiltak 1.tertial	God kvalitet i barnehagar, skular og kulturskule. Omdømmebygging **Kontinuerleg arbeid i gang**	Score over middels på aktuelle indikatorar i Elevundersøkinga og Brukarundersøkingar **Undersøkingar gjennomført, viser til eigne saker med resultat**	Høg kvalitet, servicehaldning og dyktige tilsette i alle ledd **Kontinuerleg arbeid i gang**

4. **Avviksmeldingar i Kvalitetslosen**
   - 3 meldingar som gjeld fysiske forhold bygg/uteområde
   - 3 meldingar som gjeld uakseptabel elevåtferd
   - 3 meldingar som gjeld uhell i leik

5. **Pålegg frå offentlege tilsynsorgan**
   Mattilsynet har hatt tilsyn i 3 barnehagar og 1 skule/SFO. Det vart pålegg om mindre tiltak i alle tilsyna. Pålegg i skule/SFO er lukka, medan resten vert følgt opp av Eigedomsavdelinga.

12.mai 2017

Kommunalsjef Oppvekst

Tertial rapportering samfunnsutvikling

1. **Viktige hendingar**
    a. **Innføring av hamneavgift**
    b. **Innføring teknisk vakt**

2. **Vedtaksrapport**

Vedtaksrapporten omfattar vedtak frå kommunestyret tilbake til mars 2015:

SAKSNUMMER	**Bypark, Huldalskrysset og trafikkforhold Djupedalen**
Vedtak	K SAK 33/15 – 26.03.2015
Status	Ikkje arbeid med i siste periode
Framdrift	Vert å vurdere i samband med byutviklingsprosjektet der ein ser samla på byrom, parkering og mobilitet for Fosnavåg.

3. **Tertialrapportering teneste**

Satsingsområde	**Måleindikator**	**Resultat 2015**	**Resultat 2016**	**Mål 2017**
Utvikling				
Kommunen yter tenester i samsvar med lovverket **Ikkje avvik**	Fylkesmannen stadfester at klagesaker er i tråd med kommunen sine vedtak	67%	100%	100%
Brukarane er tilfredse med dei kommunale tenestene I**kkje gjennomført**	Det skal gjennomførast brukarundersøkingar (bedrekommune) i 2017 der ein skal ha høgare snitt enn kommuner ein kan samanlikne seg med	-	-	Høgare snitt enn kommuner ein kan samanlikne seg med

Brann	**Måleindikator**	**Resultat 2015**	**Resultat 2016**	**Mål 2017**
Feiing og tilsyn **Tilsyn gjennomført på Runde, Remøy og Bergsøya sør om Skaret i 1. tertial**	Feiing av pipe og tilsyn av ildsted	Utført etter oppsett frekvens/plan	Utført etter oppsett frekvens/plan	Ein skal halde same frekvens som i 2016
Trygg og sikker innsats **Det har vore 0-skadde under innsats i 1. tertial.**	Måleindikatorar hentast ut frå adaptit			0-skadde under innsats
Tverrfagleg kartlegging av risikogrupper **Kartlegging er under arbeid.**	Rapportering gjennom samarbeid			3 kartleggingar
Bekymringsmeldingar **Det er gjennomført tilsyn etter alle mottekne bekymringsmeldingar**	Utføre tilsyn når ein mottek bekymringsmeldingar			100%
Nasjonale kampanjer **Komfyrvaktkampanje er gjennomført i 1. tertial.**	Ein skal følgje opp nasjonale kampanjer knytt til ansvarsområdet			3 kampanjer
Kultur	**Måleindikator**	**Resultat 2015**	**Resultat 2016**	**Mål 2017**
Kulturkontor Bygdemøter er gjennomført.	Godkjend kulturminneplan	-	-	1
Ikkje starta opp.	Nye turkart i samarbeid med Sande kommune	-	-	1
Barne- og ungdomsarbeid Status: Mål nådd kvar andre veke. Juniorklubben ikkje	Tal besøkande fritidsklubben pr. veke fordelt på to kveldar	(stengt. gr. vass-lekkasje)	100 (haust)	100

gjennomført grunna dårlig oppmøte og kollisjon med andre lokale arr. Vurderer skifte dag frå hausten -17.				
Status: 0 pr. april -17.	Tal saker med uttale frå ungdomsrådet	2	3	5
Status: 3 arr. Pr. 1 kv. (2 x nattcup + UKM)	Tal gjennomførte ung-domsarrangement pr år.	4	5	10
Status: Gjennomført med 45 deltakarar.	Tal deltakarar på UKM	40	43	50
Frivilligsentral Avventer byggearbeid i regi av eigedoms- avdelinga før flytting kan skje.	Flytte etablerte møteplasser/tiltak til nye lokalar i Kulturhuset	-	-	100 %
Status: 2 nye aktivitetar starta opp; Seniornett og Radiobingo.	Etablere nye møteplasser og tiltak	-	-	2
Kulturhus Ikkje starta opp. Gjeld haust 2017.	Tildeling av øvingstider til alle som søkjer (innan fristen)	-	100 % (ny)	100 %
Ikkje starta opp.	Brukarundersøkingar	-	-	1 pr/år
Idrettshall **Ikkje starta opp. Gjeld haust 2017.**	Tildeling av treningstider til alle som søkjer (innan fristen)	100 %	71 %	100 %
Ikkje starta opp.	Brukarundersøkingar	-	-	1 pr/år
Folkebibliotek Status: Manglar samanliknbar data for tilsvarande periode 2016.	Auke tal aktive personlige lånarar	-	1 122	5 %
Status: Ikkje starta opp.	Auke tal arrangement for unge	-	6 (ny)	2
Konserthus Status: 5 868	Selte billettar	17 000	15 000	14 000
Status: 32 arr.	Tal arrangement pr. år (40 eigne + 20 innleigde)	66 (44 eigne og 22	69 (44 eigne og 24	60

		innleigde)	innleigde	
Status: Ikkje starta opp.	Brukarundersøkingar	-	-	1 pr/år
Kino **Status: 9 548**	Selde billettar	27 843	30 429	29 000
Status: Ikkje starta opp.	Brukarundersøkingar	-	-	1 pr/år

Avdelinga rapporterer særleg om fylgjande hendingar innafor sitt ansvarsområde:

Plan

Det har vore arbeidd med mange saker og fleire av sakene ligg i dag ute til høyring.

Følgjande planar er avslutta i siste periode med vedtak i kommunestyret eller formannskapet: Reguleringsendring for **Aspevika – Slutthandsaming, Detaljreguleringsplan for Gjertnesmarka - slutthandsaming**

Avdelinga har 46 planoppgåver på lista si pr.dato, av desse er 14 (17) private planar.

Byggesak

Avdelinga ser ein nedgang av innkomne saker, men kompleksiteten aukar. Det er til tider høgt arbeidstrykk på dei tilsette og sjukemeldingar. Det er henta inn vikar for å halde oppe saksproduksjonen. I første tertial er det kome inn 122 saker (114 i same periode i fjor) og det er handsama 107 saker (102 i same periode i fjor).

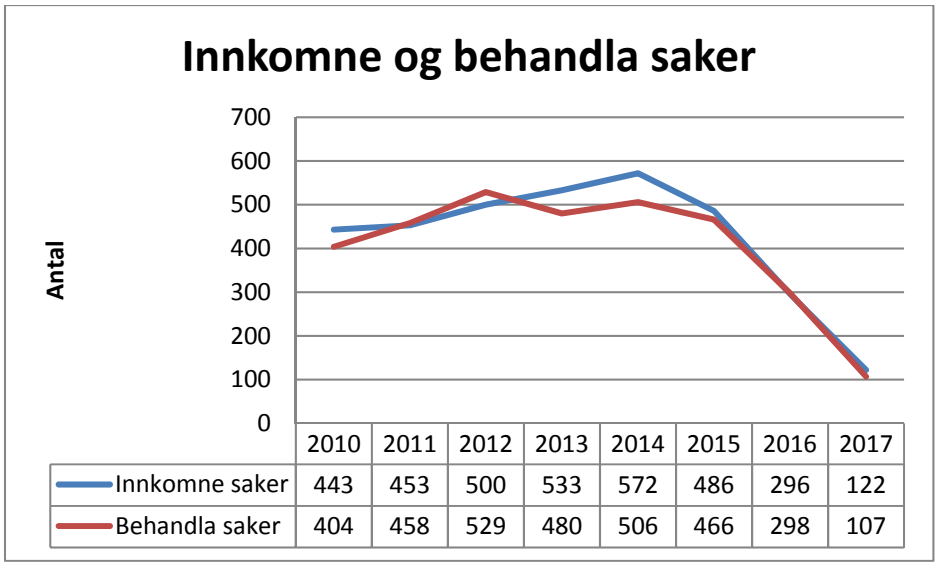

Oppmåling (tal frå første tertial)

I første tertial er det gjennomført 34 oppmålingsforretningar, Det er oppretta nye matrikkeleiningar til føremål: 24 bustad, 1 industri, 2 naust og 2 anna formål. I perioden er gjennomført 3 grensejusteringar og 2 arealoverføringar. Ein har pr. 01.05.2017, 6 oppmålingsforretningar på vent.

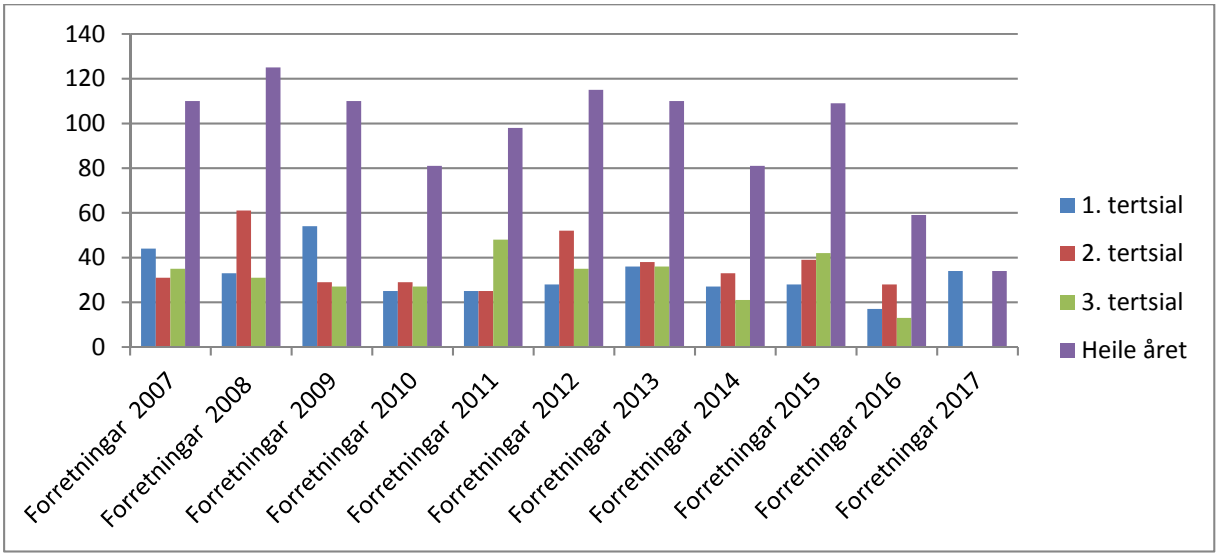

Eigedom

Det vert arbeidd systematisk og godt saman med servicetorget .

Brann

Brannkonstablane som sa opp stillingane sine frå og med 1. desember 2016 har trekt oppseiingane før oppseiingstida gikk ut og held fram i stillingane sine. Etter vedtak i Formannskapet er det gått over frå 5-delt til 4-delt vaktberedskap frå 1. april 2017. Det er nokre ledige stillingar ved Fosnavåg stasjon som har vorte utlyste og der ein no er inne i ein tilsetjingsprosess. 4-delt vaktberedskap vert å oppretthalde ved Fosnavåg og Myrvåg stasjon fram til det evt. vert gjort vedtak om noko anna.

Politisk sak om revidering av Brannordninga med tilhøyrande ROS-analyse er under førebuing.

Det er iverksatt ei rekkje tiltak som m.a. arbeidsmiljøundersøkelse og vaktbytteøvingar.

Drift

Det kommunale vegnettet har enno mange vegar med dårleg dekke og bereevne. Behovet for reasfaltering er aukande. Innanfor området idrett er det ressursmangel som medfører at det berre vert utført eit minimum av drift og vedlikehald. Sentrumsområda er til dels slitne og har behov for opprusting og vedlikehaldsetterslepet aukar år for år.

Sak om innføring av hamneavgifter er under arbeid og forventa implementert første tertial 2017. Hamnegebyr er vedtatt innført og ein har inngått samarbeid med Ålesund hamn om innkreving av gebyr. Det vart starta med logging av anløp den 4.april. Har vore utfordringar med datasystemet som skal hendle utsendinga av gebyra. Ein reknar med at dette skal vere oppe å gå før sommaren.

Ulike løysingar for teknisk vakt vert vurdert framover. Med kommunestyret sitt budsjettvedtak legg ein opp til at teknisk vakt skal vere på plass 1 april. Teknisk vakt vart innført 1.april og i den korte tida som teknisk vakt har vore i sving, så er tilbakemeldingane at den fungerer godt.

På avlaupssida er det utfordringar med gamle kombileidningar som må separerast for å få vekk overvatnet som fører med seg stein og grus som igjen skadar pumpesystema.

Vil vere utfordringar med knappe resursar på drifta, då ansvarsområdet har vore pressa over tid og no vert auka ved innføring av hamnegebyr.

4. Tertialrapportering organisasjon:

Kommunen gjennomførde Kommunekompasset i 2016 og fekk ein skår på 329 av 800 moglege. Dette er middels bra og midt på listene over dei 45 kommunane som har gjennomført ein eller fleire kommunekompassevalueringar sidan 2010:

Utfordringane for kommuneorganisasjonen dei komande åra:

- Nedbemanning som følgje av nødvendig økonomisk omstilling.
- Kompetanseutvikling.
- Gode leiarar på alle nivå for å lukkast i forhold til økonomistyring, omstilling, tilsette, tenestene og brukarane.
- Ta i bruk ny teknologi, til dømes digitalisering og velferdsteknologi.

Mål	Kommunen skal vere ein effektiv, kompetent, utviklingsorientert, lærande og politisk målstyrt kommune-organisasjon.	Alle medarbeidarane skal oppleve Herøy kommune som ein god arbeidsplass der det er lagt til rette for trivsel og motivasjon i tråd med arbeids-gjevarpolitikken sine mål.	Auka nærver i samsvar med målsettinga i IA-avtalen og totalt på heile kommunen minimum 92,5 %	Avgrense tidlegavgang: Flest mogleg og minst 90 % av dei som fyller 62 år skal stå i arbeid fram til fylte 65 år. Flest mogleg og minst 50 % av desse skal stå i arbeid fram til fylte 67 år.
Korleis lukkast?	Oppfølgjing Kommune-kompasset.	Oppfølgjing arbeids-gjevarpolitikken.	Førebygge og følgje opp sjukemelde.	Oppfølgjing seniorpolitikken.
Korleis måle?	Ny gjennomgang Kommune-kompasset.	Medarbeidar-undersøking.	Sjukefråver-statistikk.	Statistikk.
Status 2016	329 poeng	Ikkje undersøkt.	8,42 %	67,7 % i arbeid ved 65 år, 45,5 % i arbeid ved 67 år.
Ambisjon 2020	450 poeng	Betre enn landsgjennomsnittet.	7,5 %	90 % i arbeid ved 65 år, 50 % i arbeid ved 67 år.
Resultatmål 2017	Neste måling i 2018.	Betre enn landsgjennomsnittet.	7,5 %	90 % i arbeid ved 65 år, 50 % i arbeid ved 67 år.
Tiltak 2017	*Utvikle innbyggardialog**, i prosess*** *Utvikle politiske saksframlegg, **i prosess og delvis gjennomført** *Omorganisering, **gjennomført**	*Leiaropplæring**, i prosess*** *Delta i lokale nettverk**, i prosess*** *Legge til rette for innovasjonskultur**, i prosess*** *Kundebehandlerpris**, i prosess*** *Utvikle delegasjon på leiarnivå, **i prosess**	Godt samarbeid mellom arbeidsgivar, tilsette og verneombod. Trygge og forutsigbare arbeidsmiljø Godt kollegaskap.	Medarbeidar-samtalar, seniorsamtalar, tilrettelegging der det er muleg

5. Tertialrapportering samfunnsutvikling

.

Mål	Herøy kommune skal vere ein attraktiv kommune å besøkje, bu og arbeide i.	Innbyggjarane, frivillige organisasjonar og næringsliv er tilfredse med kommunen si rolle som tilretteleggar for tryggleik, trivsel og utvikling og kommunen si rolle som samfunnsbyggjar.	Herøy kommune skal ha godt omdøme.
Korleis lukkast?	Oppfølging samfunnsplan og budsjettvedtak	Oppfølging samfunnsplan	Oppfølging samfunnsplan
Korleis måle?	Innbyggarundersøking. Folketalsutviklinga. Data reiseliv. Grad av ferdigstilling på prosjekt	Innbyggarundersøking.	Innbyggarundersøking
Status 2016	8 972 innbyggjarar.	Manglar data.	Manglar data.
Ambisjon 2020	10 000 innbyggjarar	Manglar data.	Manglar data.
Resultatmål 2017	9 000 innbyggjarar	Manglar data.	Manglar data.
Tiltak 2017	*Gjennomføre investeringsprosjekt i tråd med vedteke budsjett**, i prosess*** *Visjon for byutvikling**, i prosess*** *Bygge ut Solsida park**, i prosess*** *Vidareutvikle FNP gjennom oppretting utviklingsforum for	Score over middels på aktuelle indikatorar.	Høg kvalitet, servicehaldning og dyktige tilsette i alle ledd *SMS undersøkjing for å måle status på kundetilfredshet, **ikkje gjennomført*** *Serviceerklæring, **ikkje gjennomført*** *Systematisk bruk av

	vekst og utvikling i Herøy**, i prosess** *Delta i FOU prosjekt mot "havromet"**, har sendt søknad**		sosiale medie**, i prosess**

6. **Investeringsprosjekt**

Status: 1= Ferdig , 2 = Under arbeid , 3= Ikkje starta opp

Prosjekt	**Budsjett**	**Status**
Planfri kryssing Frøystadtoppen	24 125 000	**2**
Arkeologiske utgravingar	450 000	**-**
Miljømudring Fosnavåg	170 000	**2**
Strategiske grunnkjøp	11 500 000	**2**
Skarabakken, utbetring m.m.	17 000 000	**2**
Planlegging av tursti Myklebustvatnet	125 000	**2**
Trafikktryggingstiltak	4 000 000	**2**
Myrabakken Bustadfelt, Moltu	8 350 000	**2**
Opparbeiding Almenningen	1 600 000	**2**
Vegarm campus-Myklebustvegen		**2**
Dreneringsgrøfter byggefelt	1 015 000	**2**
Infrastruktur byggefelt	4 985 000	**2**
Opparbeiding/tilordning Vike-Toftedal	1 355 000	**2**
Byutvikling Fosnavåg, sentrumstiltak	295 000	**2**
Sjøledning avløp Vågsholmen		**2**
Almenningen	1 010 000	**2**
Kloakkutbygging	7 975 000	**2**

Div. kulturhuset	288 000	**3**
Nye:		
Biblioteket, sjølvbetjeningsautomatar	500 000	**2**
Nørvågen. Opparbeiding fortau med meir	4 000 000	**2**
Eggesbønes. Etablering av nytt industriområde	500 000	**2**
Mjølstadneset. Etappevis utbygging	5 625 000	**2**
Byutvikling Fosnavåg	5 000 000	**2**
Fosnavåg Hamn	5 000 000	**2**
Ny bru til Vågsholmen	2 800 000	**2**
Trafikktryggingstiltak	1 500 000	**2**
Grunnkjøp	3 000 000	**2**
Leine hamn, heving av industriveg m.m	500 000	**3**
Mindre prosjekt i bustadfelt og snuplassar	750 000	**2**
Div. kulturhuset	100 000	**3**

HERØY KOMMUNE

Økonomiavdelinga

SAKSFRAMLEGG

Sakshandsamar:	GEO	Arkivsaknr:	2016/593
		Arkiv:	210

Utvalsaksnr	Utval	Møtedato
93/17	Formannskapet	06.06.2017
66/17	Kommunestyret	21.06.2017

BUDSJETTKONTROLL PER 30.04.2017

Møtebehandling:

Rådmannen si tilråding vart samrøystes vedteken.

Tilråding i Formannskapet - 06.06.2017

Herøy kommunestyre ser at kommunen har utfordringar knytt til skatteinntekter og rammetilskot.

Herøy kommunestyre tek budsjettkontrollen per 30.04.2017 til vitande.

Tilråding:

Herøy kommunestyre ser at kommunen har utfordringar knytt til skatteinntekter og rammetilskott.

Herøy kommunestyre tek budsjettkontrollen per 30.04.2017 til vitande.

Særutskrift:
- Vest kontroll, her
- Søre Sunnmøre Kommunerevisjon, her
- Avdelingane, her

Vedlegg:
- Budsjettkontroll per 30.04.2017 - Avdelingane sine kommentarar

Samandrag:
Det har skjedd nokre endringar sidan rapportering den 31.03.2017 og dei er diverre ikkje av det positive slaget. Skatteinntektene sviktar sett i høve til budsjettet og gjennom endringar vedtatt i Stortinget (overføringar frå rammetilskott til øyremerka statstilskott), folketalsutviklinga/folketalssamansetjinga og kommuneøkonomiproposisjonen har staten stramma inn to knepp på Herøy kommune si livreim for 2017. I forslaget til statsbudsjett var Herøy kommune sine frie inntekter (skatt/ramme) estimert til 478,4. Gjennom endringar som skildra ovanfor er desse to inntektene no redusert til 472,3 mill kr. Då har staten føresett skatteinntekter på 266,1 mill kr for Herøy sin del. Blir dei derimot berre på 260,0 mill kr blir dei frie inntektene redusert med ytterlegare 2,5 mill kr.

Avdelingane/sektorane melder om stabil drift og i prognosene melder dei om eit samla meirforbruk på om lag 2,3 mill kr for 2017 (opp 0,3 mill i høve til rapporten per 31.03). Dette talet vil nok endre seg månad for månad, men ved å halde fokus på økonomien voner ein på eit godt år trass i at kommunen sitt utgiftsutjamnande tilskott har blitt monaleg redusert frå 2016 til 2017. Totalt er det per i dag snakk om ei negativ prognose på mellom 8,4 og 10,9 mill kr

Saksopplysningar:
Som normalt har Herøy kommune også i 2017 eit stramt budsjett. Dei budsjetterte inntektene er strekt så langt råd er og i tillegg er kostnadane på mange områder budsjettert lavt.

Alle avdelingane med unntak av anleggs- og driftsavdelinga har gitt tilbakemelding/utført budsjettkontroll per 30.04.2017. Den vedtekne omorganiseringa har byrja og setje seg, men budsjettkontrollen er ikkje heilt i samsvar med den nye organiseringa bl.a. fordi budsjettet for 2017 er vedteke etter gamal organisering.

Oversikt per avdeling og seksjon per 30.04.2017. Alle tal i heile 1.000

Avdeling/sektor	Rekneskap 2017	Rev. budsjett	Avvik i kr	Prognose år	Rekneskap 2016
Politisk leiing	**1.039**	**1.415**	**-375**		**1.069**
Adm leiing	**1.007**	**1.191**	**-184**	**-850**	**913**
Servicetorget	1.114	1.052	62		732
Dokumentsenter	735	763	-28		916
Økonomiavdeling	2.118	1.991	126		2.086
Personal og org avd.	3.821	3.750	71		3.550
IKT	2.108	2.333	-224		1.751
Overføringar	-7.661	4.673	- 12.333		-28.873
Eigedomsavdelinga	7.749	6.871	878		7.351
Sum sektor STAB	**9.984**	**21.433**	**-11.449**		**-12.487**
Barnehageavdelinga	28.963	30.347	-1.383		27.673
Grunnskuleavdelinga	37.282	38.694	-1.412		36.572
Sum sektor OPPVEKST	**66.245**	**69.041**	**-2.796**		**64.245**
Barn, familie og helse	14.109	13.538	570	1.300	13.870

Pleie og omsorg	40.695	38.793	1.912	1.150	37.801
Bu og habilitering	14.707	14.550	157		13.711
Nav og flyktning	3.549	3.516	33		3.787
Sum sektor HELSE OG OMSORG	**73.060**	**70.397**	**2.663**	**2.450**	**69.169**
Kulturavdelinga	3.059	3.105	-46	500	2.742
Utviklingsavdelinga	2.307	1.989	318		2.099
Anleggs- og drifsavdelinga	-1.468	294	-1.763		-751
Brannvern og feiing	3.216	3.008	208	200	2.848
Sum sektor Samfunnsutvikling	**7.114**	**8.396**	**1.282**	**700**	**6.938**
Øhjelp / mottak	**-510**	**-84**	**-426**		**73**
Skatt / ramme/ finans etc	**-163.913**	**-169.578**	**5.665**	**8.500**	**-148.133**
SUM TOTALT	**-5.974**	**2.211**	**-8.185**	**10.800**	**-18.216**

Berre ei avdeling meiner den får mindreforbruk dette året, medan 4 andre meiner det går mot meirforbruk. Pleie- og omsorgsavdelinga og Brannvern og feiing har ikkje noko tal på dette, så det som er sett opp er etter skjønn. Samla sett ser det per 30.04.2017 ut til at vi får eit meirforbruk i avdelingane i 2017 på om lag 2,3 mill kr. I tillegg kjem berekna reduksjon i skatt/rammetilskott på minst 8,5 mill kr.

Dei 6 avdelingane med størst netto budsjett har ei samla auke på 6,7 mill kr frå 2016 til 2017. Ved utgangen av 1 tertial 2017 har netto driftsutgiftene i desse avdelingane auka med 6,4 mill kr. Trass i at det her er fleire feilkilder idikerer tala at desse avdelingane samla vil ha problem med budsjettbalansen i 2017.

Tabell: Økonomisk oversikt drift per 30.04.2017 i 1.000 kr

	Rekneskap 2017	**Reg. budsjett 2017**	**Avvik**	**Rekneskap 2016**
Driftsinntekter				
Brukarbetalingar	-8.510	-9.818	1.308	-8.563
Andre sals og leieinntekter	-16.579	-18.386	1.807	-17.079
Overføringar	-19.032	-10.527	-8.505	-11.156
Rammetilskott	-79.073	-81.280	2.207	-80.581
Andre statlege overføringar	-32.480	-10.594	-21.866	-43.143
Andre overføringar	-234	-18	-216	-994
Inntekts- og formueskatt	-83.750	-89.925	6.175	-74.050
Sum driftsinnt:	**-239.658**	**-220.548**	**-19.110**	**-235.565**
Driftsutgifter				
Lønsutgifter	114.169	109.675	4.494	108.305
Sosiale utgifter	35.673	31.867	3.806	33.975
Kjøp av varer og tenester	26.411	26.111	300	24.958
Kjøp av varer og tenester erstatter komm tenesteprod	35.208	37.965	-2.757	33.374

Overføringar	17.700	9.786	7.914	11.079
Avskrivingar	0	11.266	-11.286	0
Fordelte utgifter	-1.502	-2.257	755	-811
Sum driftutg:	**227.660**	**224.560**	**3.226**	**210.880**
Brutto Driftsresultat	**-11.998**	**4.012**	**-14.131**	**-24.685**
Eksterne finansinntekter				
Renter og utbytte	-310	-2.257	1.947	-314
Gevinst finansielle instrument	-933	-1.341	408	-897
Mottekne avdrag på lån	-2	-67	65	0
Sum finansinnt	**-1.245**	**-3.666**	**2.421**	**-1.210**
Eksterne finansutg				
Renteutgifter	6.091	5.553	538	6.099
Tap fin. instrument	50	67	-17	11
Avdrag på lån	620	7.614	-6.994	723
Utlån	0	83	-83	0
Sum finansutg	**6.761**	**13.316**	**-6.555**	**6.833**
Netto finansutg.	**5.516**	**9.650**	**-4.134**	**5.623**
Motpost avskrivinger	0	-11.462	11.462	0
Netto Driftsresultat	**-6.482**	**2.200**	**-8.682**	**-17.808**
Bruk av bundne fond	-450			-410
Mindreforbruk	**-6.932**	**2.200**	**-9.132**	**-18.216**

Av tabellen ser ein at dei reine lønskostnadane har auka med om lag 5,31% frå 1 tertial 2016 og til same periode i 2017. Det er vesentleg høgare enn lønsveksten og kan bety at kommunen har fleire sysselsett no enn for eit år sidan. Ein ser at veksten er redusert med om lag 1,6% sidan 28.02.17 slik at det er grunn til å tru at dette vil normalisere seg framover. Sjukepengerefusjonane er om lag 0,45 mill kr lavare i 1 tertial 2017 enn i tilsvarande periode 2016.

Ser ein samla reelle lønskostnadar (ink refusjonsjukeløn) er forbruket i 1 tertial kvartal om lag 3,4 mill høgare enn budsjettet. Dette er heile 2,4 mill meir enn per 31.03 og spørsmålet er då om alle sjukepengerefusjonane er bokført i dette tertialet. Vi har budsjettert med eit stort positivt pensjonsavvik i 2017 slik at det reelle avviket mellom reeelle og budsjetterte lønskostnadar ikkje er alvorleg per dato.

Ein del av brukarbetalingane ligg lavare enn budsjettert, men dette skuldast nok at ein del av desse vert fakturert på etterskot og at ein hittil har bokført berre 3 mnd med inntekter så langt.

Avdelingane sine tilbakemeldingar

Adm leiing rapporterer om eit mindreforbruk pga vakanse i ass rådmann stillinga. Denne innsparinga vil utgjere om lag 1,0 mill i 2017.

Innan sektor for stab er dei fleste i rute. Eigedomsavdelinga melder imidlertid om negativt avvik. Dette skuldast utfordringa i løpande drift, men ein vonar at reduserte utgifter i reinhaldsavdelinga kan oppveie for dette.

Grunnskuleavdelinga melder om styrka bemanning i nokre saker der det er utfordringar knytt til ekstra ressursar på barn i barneskulen. I tillegg vert elevtalet innan EMA redusert (og dermed dei statlege overføringane) medan kostnadane til drift av tilbodet er om lag uendra. Men avdelinga voner at ein skal unngå meirforbruk i 2017. Her må ein også ta med at avdelinga før større øyremerka statstilskott enn dei har budsjettert med.

Sektor for helse og omsorg melder om eit negativt avvik (reduserte inntekter) på om lag 1,3 mill kr knytt til ny legeavtale (budsjettet for 2017 vart ikkje endra som følje av at ny avtale vart inngått). I tillegg. Barnevernsavdelinga slit med sjukefråvær, men at ein kan bli fullt operative igjen i løpet av mai. Pleie og omsorg har sine utfordringar knytt til ressurskrevjande brukarar og at ein per dato har auka drift tilsvarande 9,5 årsverk. Ein del av meirkostnadane knytt til dette vil kunne takast inn ved hjelp av øyremerka statstilskott ressurskrevjande brukarar. Førebels er prognosene eit meirforbruk på minst 1,15 mill kr. Innan sosialsektoren fryktar ein stor auke i sosialhjelpskostnadane som følje av auka og langvarig arbeidsløyse, men utbetalingane i 1 tertial har vore noko lavare enn tilsvarande periode i 2016.

Sektor for samfunnsutvikling meiner at ein skal unngå meirutgifter i 2017, med unntak av avdeling for brann der det har kome til meirkostnadar på om lag kr 200.000,- knytt til ei arbeidsmiljøundersøking samt at Kulturavdelinga har fått nye ikkje budsjetterte utgifter som ein enno ikkje kjenner omfanget av.

Når det gjeld skatt, rammetilskott, finans, pensjon med meir rår det stor usikkerheit med tanke på framtida. Januar og februar har gitt oss auka inntekter innan skatt og rammetilskott sett i høve til tilsvarande periode i 2016. I mars og april derimot snudde trenden og inntektene desse månaden vart vesentleg lavare enn budsjettert. Det ser ut til at denne trenden vil fortsette ei stund framover og 2017 vil nok ikkje gi oss på langt nær dei skatteinntektene vi har budsjettert med.

No tippa vi også at 2015 og 2016 ville bli utfordrande, men begge dei åra viste kommunerekneskapen overskott. Det har blitt hevda at dette er dei to beste åra for kommuneøkonomien i dette årtusenet og det stemmer nok. I 2015 vart det vedteke nye skattereglar som førte til store skattemessige disposisjonar som fekk ein positiv verknad på skatteinntektene på landsbasis. Resultatet av dette vil vi spesielt sjå i mai 2017. I 2016 hadde vi meir enn 50,0 mill kr i skatteinntekter denne månaden. I 2017 kan desse bli redusert med minst 5,0 mill kr.

For dei andre postane på dette kapittelet er det ikkje råd å sjå nokon trend enno.
.

Vurdering og konklusjon:

Avdelingane ser ut til å kunne levere ein rekneskap med eit samla meirforbruk på om lag 2,3 mill kr i 2017 basert på tilbakemeldingane per 30.04. Alle tal og statestikkar syner at Herøy driv effektive tenester og at tenestene er gode. Sjukefråveret har vore litt høgare enn ynskjeleg så langt i 2017. Dei tilsette har synt stor forståing med utfordringane vi har stått ovanfor og som vi står ovanfor i tida som kjem.

Ein viser elles til vedlagte budsjettkontrollrapportar frå avdelingane for meir informasjon.

Fosnavåg, 27.05.2017

Olaus-Jon Kopperstad
Rådmann

Geir Egil Olsen
Avd.leiar

Sakshandsamar: Geir Egil Olsen

Kommentar fra Rådmann

Akkurat no er rådmannen mest bekymra for utviklinga i dei frie inntektene. Mange ulike faktorar har vore med på å endre dette i negativ lei for Herøy kommune i 2017. Framover må kommunesektoren rekne med redusert vekst i sine overføringar frå staten noko som gjer at effektiviteten må opp gjennom å jobbe smartare og kanskje også omprioritere litt mellom dei ulike oppgåvene kommunane ser sett til å utføre.

Folkevalde

Avvik i inntekter: Lite å melde

Avvik i utgifter: Grunnen til det positive avviket er at periodiseringa ikkje er rett. Vi har hittil ikkje betalt ut møtegodtgjerdsle (1 halvår vert utbetalt i juli) og vi har heller ikkje betalt ut partistøtta for 2017. Dette skjer i mai.

Konklusjon: Det er ikkje grunn til å tru at det vert noko vesentleg avvik mellom rekneskap og budsjett 2017 på dette området.

Administrativ leiing

Avvik i inntekter: Ikkje spesielt å melde

Avvik i utgifter: I og med at ein har budsjettert med ass rådmannslønn i 2017 men ingen tilsett i stillinga vil ein her kunne spare inn om lag kr 975.000,-. På den andre sida er det brukt om lag kr 140.000,- meir enn periodisert budsjett for 1 tertial. Noko av dette skuldast utgifter i samband med spøreundersøkingar og noko på grunn av ei KOSTRA anaylse.

Konklusjon: Slik det ser ut per i dag vil ein få eit positivt avvik i 2017 på om lag kr 850.000,-

Servicetorget

Situasjonen er som for mars 2017.

Avvik i inntekter : Ingen merknader - mangler nokre interne føringar
Avvik i utgifter :Ingen merknader.
Prognose per 31.12.2017 - Balanse eller underforbruk med 10 000,-.

Det er skifta telefonsystem og ein er usikker på kva utslag dette vil få for kostnadane. ST har med ei overgang til nytt telefonsystem kjøpt nye telefonar og headsett.
Tenesten parkeringskort for funksjonshemma er endra og produksjon av desse korta krev innkjøp av ny maskin for laminering. Kostnaden til dette vil ligge på rundt 5000. Med eit lite budsjett gir slike summar utslag.
Andre ting som vil kunne påvirke resultatet er omsetting av eigedomar i kommunen og eventuelle uventa situasjonar knytt til beredskap.

Dokumentsenter og politisk sekretariat

Avvik inntekter: Her er det ei lita meirinntekt knytta til refusjon sjukeløn

Avvik utgifter: Her er ein liten meirkostnad knytt til lønn og sosiale utgifter

Konklusjon: Det ser ut til at ref sjukeløn er litt høgare enn meirkostnader knytt til lønn. Det er difor grunn til å tru at det vil om lag samsvar mellom rekneskap og budsjett for 2017.

Økonomiavdeling

Vi har registrert eit lite meirforbruk per 30.04.2017 sett i høve til budsjettet:

Avvik i utgifter: Her er det snakk om høgare overtidsutbetaling enn det periodisert budsjett legg opp til. Før året er omme vil dette har utlikna seg.

Avvik Inntekter: Her er det ein del inntekter som vi krev inn på slutten av året medan budsjettet tilseier lik fordeling over 12 månader. Usikkert kva som skjer når det gjeld inntekter legekontora. Her kan det vere at vi ikkje får inntekter i 2017 pga ny legeavtale.

Prognose: Ser ut til å bli samsvar mellom rekneskap og budsjett i 2017.

Personal- og organisasjonsavdelinga

Avvik i inntekter (kvifor):

Til 1262 Hovudtillitsvalde:
Per 30.4. vert det ein stort mindreforbruk pga. at refusjonar for perioden januar-juni er bokført. Det vert med andre ord eit positivt utslag pga. periodisering.

Avvik i utgifter (kvifor):

Til 1261 Personal- og organisasjonsavdelinga:
Har og vil ha høgare lønskostand for 2017 enn budsjettert for pga. at løn til Kommunalsjef Stab er noko høgare enn det personal- og organisasjonsleiaren hadde.

Til 1264 Lærlingar:
Høgare lønsutgifter pga. løn til 10 lærlingar og det er budsjettert for 9 med ei snittløn på 50%. I tillegg er 5 av lærlingane i slutten av lærlingløpet, slik at dei har utbetalt 100% løn. Dette vil endre seg/jamne seg ut i løpet av året, då nye lærlingar vil byrje med ei løn på 30%. Det vil òg verte sett fram internt refusjonskrav og ein vil få overføring frå Opplæringskontoret.

Prognose per 31.12.2017 i kr:
Basert på erfaringar frå dei to siste åra vil avdelinga/ansvaret samla sett mest truleg gå i ballanse. Det likevel nokre usikkerheitsmoment.

For ansvar 1261 vil ein gå om lag 250 000,- i minus på grunn av auka lønskostnadar og reise/kurs-kostnadar, sjå kommentar nedafor.

For ansvar 1265 er det ein del usikre utgifter, sjå kommentar nedafor.

Kort forklaring på stoda per rapporteringsdato:
Det er per april eit mindreforbruk på om lag 12%.

Evt ting som kan oppstå seinare i året:
Avdelinga veit der vil kome ein del kostnadar kring Leiarutviklingsprogram og 10-faktor medarbeidarundersøking. Dette er aktivitetar som har kome til etter budsjettet er vedteke. Det er søkt om OU-midlar, men avdelinga har ikkje motteke tilsagn enno. Per e-post er vi informert om at Herøy kommune vil få tilsagn.

Sidan Kommunelsjef Stab sorterar under Personal- og organisasjonsavdelinga, vil ein måtte pårekne auka kostnader kring deltaking på seminar og kurs.

Informasjonsteknologi

Avvik i inntekter (kvifor) - ingen avvik å melde. Inntekter frå driftsavtaler vert fakturert årleg i november/desember.

Avvik i utgifter (kvifor) - Telling av Microsoftlisensar mars førte til at ein måtte justere opp talet på lisensar. dette kjem fyrst og fremst av nybygg med nye arbeidsstasjonar. Microsoftlisensane vert då rundt 50 000 dyrare enn det som var budsjettert. Internettaksess frå Tussa sagt opp. Mindreutgift på rundt 25 000 for andre halvdel 2017.

Prognose per 31.12.2017 i kr - Det er ikkje grunn til å tru at det skal verte eit vesentleg avvik på dette ansvaret ved årets slutt til trass for noko høgare kostnad på Microsoftlisensane enn berekna.

Kort forklaring på stoda per rapporteringsdato: I balanse i forhold til budsjett. Sjå over angåande Microsoftlisensar.

Evt ting som kan oppstå seinare i året. Lisensar vert fakturert noko ulikt frå leverandør til leverandør. Vi får rekningar både per kvartal, halvår og år. Dette kan gi utslag i avvik i utgifter enkelte månader, men jamnar seg ut i løpet av året. Den største lisenskostnaden som er frå Microsoft vert fakturert i April/Mai, so ved neste månadsrapport vil det nok slå seg ut som eit avvik i utgifter. IKT betalar for leasing av 2 kopimaskiner hjå BFH. Desse vert fakturert avdelingane ved årets slutt. Utgjer ein årleg kost på rundt 75 000, alt etter bruk

Overføringar

Avvik inntekter: To ting å melde. Vi har motteke om lag 19,8 mill kr i RDA og utbetalt om lag 8,5 mill. Den resterande delen, om lag 11,3 mill kr skulle vore overført til bundne fond per 30.04 i og med at vi har budsjettert dette i kr 0,-. Det andre er at vi har motteke kr 850.000,- i kommunale næringsfond og utbetalt miimalt så langt i 2017. Dersom vi trekker frå 12,1 mill kr i oversikta så sit ein att med ei netto utgift for området på om lag 4,45 mill kr som er om lag det same som periodisert budsjett.

Avvik utgifter: Ikkje noko spesielt å melde om.

Konklusjon: Per i dag er det lite som tyder på at det skal bli vesentlege avvik mellom budsjett og rekneskap for 2017.

Barnehagar

Rekneskapen viser eit positivt avvik.
Avvik i Utgifter: Dette skuldast at overføringar til andre ikkje blir gjort før til sommaren og på slutten av året. (bet for barn i andre kommuner, refusjonskrav frå private barnehagar for tapt inntekt pga syskjenmoderasjon og lav inntekt samt refusjonskrav på utgifter til ekstra assistanseressurs)
Avvik i inntekter: Dette skuldast refusjon sjukepengar, tilskot for minoritetsspråklege barn og tilskot til symjeopplæring. Dette er inntekter som er øyremerka og som går ut igjen til både kommunale og private barnehagar (ekstra språkopplæring og skyss til bading m.m.)

Slik det ser ut no vil barnehagane kunne halde balanse i budsjett/rekneskap pr 31.12.2017.
Der er likevel usikkerheitsmoment. Kor store refusjonskrava blir, og om ei ny ordning blir innført med at private barnehagar skal ha kompensasjon for å tilsette fleire pedaggogar slik departementet legg opp til skal gjelde frå august 2017

Grunnskular,PPT,Kulturskulen m.m.

Netto forbruk 32,95%, mot 33% på same tid i 2016.
Utgifter 34,91%, mot 34 % på same tid i 2016.
Inntekter 44,5%, mot 41% på same tid i 2016.

Avvik i inntekter: Grunnskule/PPT/Kulturskule/Vaksenopplæring har samla sett 1,8 mill i meirinntekter pr.april. Dette skuldast eit ekstra statleg tilskot til Tidleg innsats på 2,1 mill. Midlane skal fordelast og nyttast i heile 2017. Brukarbetaling SFO og Kulturskule ligg noko under budsjett, samt at her er fleire refusjonar som ikkje vert utfakturerte før i juni.

Avvik i utgifter: Det er eit stort avvik på 2,1 mill i lønnsutgifter pr.april. Dette er ein kombinasjon av vikar (jfr refusjon sjukelønn), ekstra tiltak for barn med særlege utfordringar, samt styrking på 1.-4 trinn, jfr tilskotet til tidleg innsats.

Prognose pr.31.12.17: Målet pr.no er å halde budsjettramma. Vi er usikre på om vi greier kommunen sitt mål om 1% under budsjett.

Stoda pr rapporteringsdato:
Behov for styrka bemanning i enkelte skular pga særlege utfordringar. Ut over dette normal drift og god styring.

Eventuelt ting som kan oppstå seinare i året: Tilflytting av elevar med behov for særleg norskopplæring eller andre elevar der vi må inn med styrka tiltak.

Barn, familie og helse

BARNEVERN
Avvik i inntekter skuldast i hovudsak store refusjonar av sjukeløn samt mindre refusjon av andre refusjonar og tilskot. Det er forsatt sjukefråvær innan barnevern, men dette forventas å verte mindre frå neste månad.
Avvik i utgifter skuldast i hovudsak at det nok at det tek tid før ein vert fakturert for varar og særleg tenester som kommunen kjøper som ein del av oppfølginga av det einskilde barn.
Prognosen per 31.12.2017 er at budsjettet skal gå i balanse. Per dags dato er det eit positivt avvik, men det er ikkje forventa at dette vil vare. Tenesta arbeidar med fleire tunge saker som vil kunne medføre store utgifter seinare i år. Det er også nå tilsett vikar.

HELSE
Avvik på inntekter skuldast i hovudsak nye leigeavtaler med legane og mindreinntekter ved betaling av husleige.
Det er ikkje vesentleg avvik på utgifter.
Prognose per 31.12.2017 er eit meirforbruk på kr. 1.3 mill. Dette er meldt tidlegere.
Når det gjeld helsetenesta generelt og kva som kan oppstå seinare i året vil eg særleg nemne det auka talet på ressurskrevjande pasientar innan mange av fagområda til helse gjer at tenesta i mange samanhenger opplever at dei strekk seg svært langt for at pasientane skal få ei forsvarleg teneste. Over tid kan dette føre til stor slitasje blant dei tilsette.

Pleie og omsorgsavdelinga

Avvik i inntekter: Inntekter som forventa.

Avvik i utgifter: Avvik på grunn av rammekutt, ekstra utgifter til løn og kjøp av eksterne tenester. Ein del rekningar til eksterne er ikkje ført. Vi ligg litt over ønska forbruk per april.

Prognose per 31.12.17: Negativt avvik på grunn av auke drift tilsvarande 9,5 årsverk i heimetenesta i heile 2017. Ein del av kostnadene vil vi få igjen i refusjon/statstilskot for ressurskrevjande brukarar.

Bu- og habiliteringsavdelinga

Avvik i inntekter: Ekstra inntekter på grunn av refusjon sjukeløn.

Avvik i utgifter: Høg overtidsbruk dei fyrste fire månadane i 2017. Skuldast høg fråversgrad på grunn av sjukdom.

Prognose per 31.12.17: Balanse

Sosial og flyktning

Desse tenesteområda har eit positivt avvik no. det skuldast utbetaling av delar av statstilskot i flyktningetenesta er kome inn og skal dekkje fleire månader.

På utgiftssida er det særleg overføringar til andre som er redusert i første tertial. Dette er i det alt vesentlege utbetaling av sosialstønader.

Prognose per 31.12.2017 er at regnskapet skal vere i balanse.

Det er stor arbeidsledigheit i kommunen og det er og slik at mange har vore ledige lenge. Dette kan fort føre til stor auke i utgifter til sosialstønad i løpet av året. Situasjonen på området må derfor følgas nøye opp over tid. Kor mange flyktningar som faktisk kommer vil også kunne påverke den økonomiske situasjonen over tid.

Kulturavdelinga

Generell vurdering:
Samla sett viser rekneskapen for område 40 eit mindreforbruk på om lag 40 000.- pr. 30.04.2017.

Avvik i inntekter:
- Mindreinntekter skuldast at fakturering av husleigeinntekter (kulturhuset) og inntektsføring (kino) ikkje er ajour.
- Meirinntekter skuldast bruk av bundne fond og inntektsføring av billettintekter for leigetakarar (konserthuset).

Avvik i utgifter:
- Mykje av kostnadane fylgjer ikkje periodiseringa i budsjettet og vil fyrst vise balanserte tal nærare årsslutt. Dei ulike områda er venta å gå i balanse med unntak av:
- 4021: Frivilligsentralen, meirutgifter hovudsakleg til husleige, straum m.v. grunna at eigedomsavdelinga si tilrettelegging for flytting til kulturhuset ikkje er i rute. Prognose ved årsslutt er eit forventa meirforbruk på minst 75'.
- 4061: Konserthuset, meirutgifter hovudsakleg grunna uforutsette og ikkje budsjetterte kostnader til leige av bord/stolar med hotellet. Prognose ved årsslutt er høgst uklar grunna foran nemnte.

Prognose pr 30.3.2017:
Totalt sett vurderer ein det slik at forbruket på årsbasis vil bli eit meirforbruk. Omfanget er uklart og kan moglegvis dreie seg om nokre hundre tusen kroner.

Utviklingsavdelinga

Generell vurdering:
Samla sett viser rekneskapen for område 50 eit meirforbruk på om lag 255 936.- pr. 30.04.2017. Alt er basert på ei periodisering av utgifter og inntekter fordelt tilnærma likt pr. månad.

Avvik i inntekter: Mindreinntekter oppmåling og byggesak.

Avvik i utgifter: Meirutgifter til kjøp av varer og tenester. Lisensar til programvare for heile året vert betalt i starten på året.

Prognose pr 30.4.2017:
Totalsituasjonen er under kontroll og månadsrapporteringa ber preg av meirutgifter til kjøp av lisensar for

programvare som kjem i starten av året og medfølgande mva. Budsjetterte inntekter ser ut til å utvikle seg negativt.

Brannvern og feiing

Samla sett viser rekneskapen pr. 30.04.2017 for område 55 eit meirforbruk på vel 200.000,- kroner.

Alt er basert på ei periodisering av utgifter og inntekter fordelt tilnærma likt pr. månad.

Avvik i inntekter: Ingenting særskild å kommentere
Avvik i utgifter: Det er belasta om lag 187.000 kroner i bruk av konsulent i samband med arbeidsmiljøundersøkinga i brannvernet som ikkje er budsjettert.

Prognose pr. 31.12.2017:

Budsjettet er knapt og med kostnader som ikkje er budsjettert på underkant av kr 200.000 kroner vurderer ein det slik at det på årsbasis kan verte eit lite meirforbruk.

Anleggs- og driftsavdelinga

Anleggs- og driftsavdelinga har ikkje kommentert budsjettkontrollen per 30.04.

Eigedomsavdelinga

Eigedomsavdelinga har - som tidlegare rappportert - to hovudproblem:
- Løpande drift - ansvar 6022 - er underbudsjettert i forhold til behov og innmeldt krav.
- Ansvar 6011 har avvik på inntektssida på grunn av ledige næringsbygg.

Pr. rapporteringsdato står såleis både Nedre Dragsund 2 og Industrivegen 19 delvis ledige. Eigedomsavdelinga jobbar med å få inn leigetakarar, men uansett vil dette påverke budsjettet. Likeins er ansvar 6022 no oppe i eit forbruk på 70 % av årsbudsjettet og vil gå såleis gå med overforbruk også i år. Håpet er at ansvar 6051 går med underforbruk slik at overforbruket på andre delområde vert kompensert og at vi for budsjett 2018 kan justere på dette for å få eit rettare budsjett.

Ø-hjelp, mottak

Avvik i utgufter: Utgiftene er litt lavare enn det som ein har i revidert budsjett. Det skuldast at periodiseringa ikkje er rett og at mykje av utgiftene først kjem på slutten av året.

Avvik i inntekter: Vi har fått overføringar knytt til mottak for einslege asylmottakarar. Dette hadde vi ikkje forutsett ville kome før etter at 1 halvår var omme.

Konklusjon: Etter det ein kan sjå så langt i 2017 vil det bli om lag balanse mellom rekneskap og budsjett i 2017.

Skatt, ramme, finans, tilskot

Under dette området er det mykje som ikkje er periodisert rett. Det gjer at det er vanskeleg å tolke tala for mange.

Avvik i inntekter: Dei to viktigaste er knytt til skatt og ramme. Der har vi totalt eit negativt avvik på om lag 8,4 mill kr for 1 tertial 2017. Vi har budsjettert med ei skatteinntekt i 2017 på om lag 275,2 mill kr. Slik det ser ut i dag er prognosa på mellom 260,0 og 265,0 mill kr. I tillegg synte prognosene eit rammetilskott på 203,2 mill kr slik at totale frie inntekter i budsjett 2017 var på 478,4 mill kr. Etter at vi vedtok vårt budsjett vedtok stortinget omdisponere midlar frå rammetilskott til øyremerka statstilskott. Det har kome spesielt skuleavdelinga til gode.

KS sine prognoser er no endra slik at vi ligg inne med 266,1 mill kr i skatteinntekter og 206,2 mill kr i rammetilskott noko som gjer at frie inntekter er om lag 6,1 mill kr lavare enn det vi har budsjettert med. Blir skatteinntektene på nivå med 2016 ca 260,0 mill kr vert samla frie inntekter ytterlegare redusert - denne gang til 469,8 mill kr. Vi kan dermed risikere å mangle 8,6 mill kr på desse postane i 2017 gitt at skatteinntektene vert om lag 60,0 mill kr.

For dei andre postane er det lite å melde . Vi vil få om lag kr 500.000,- meir i utbytte frå Tussa enn budsjettert og vidare håper ein at avvik på alle dei andre postane på dette området ikkje blir store.

Konklusjon: Alvorleg negativt avvik på mellom 8,4 og 10,9 mill kr

HERØY KOMMUNE

Økonomiavdelinga

SAKSFRAMLEGG

Sakshandsamar:	GEO	Arkivsaknr:	2016/657
		Arkiv:	200

Utvalsaksnr	Utval	Møtedato
96/17	Formannskapet	06.06.2017
67/17	Kommunestyret	21.06.2017

FINANSRAPPORT PER 30.04.2017

Møtebehandling:

Rådmannen si tilråding vart samrøystes vedteken.

Tilråding i Formannskapet - 06.06.2017

1. Finansrapporten vert tatt til vitande
2. Ein plasserer i første omgang NOK 10,0 mill kr i pengemaknadsfond hjå to ulike fondsselskap. Rådmannen får fullmakt til å plassere desse basert på avkastningshistorikk og kostnadar.

Tilråding:

3. Finansrapporten vert tatt til vitande
4. Ein plasserer i første omgang NOK 10,0 mill kr i pengemaknadsfond hjå to ulike fondsselskap. Rådmannen får fullmakt til å plassere desse basert på avkastningshistorikk og kostnadar.

Særutskrift:

- Vestkontroll IKS
- Søre Sunnmøre kommunerevisjon, her
- Bergen Capital Management AS
- Økonomiavdelinga, her

Vedlegg:
- Forvaltning av gjeldsportefølje og finansieringsavtaler per 30.04.2017
- Langsiktige finansielle aktiva per 30.04.2017
- Oversikt over aksjar og obligasjonar per 30.04.2017

Samandrag av saka:
Herøy kommune har per 30.04.2017 om lag 133,7 mill kr plassert i bank, om lag 50,3 mill kr plassert i obligasjonar/sertifikat og om lag 20,0 mill kr plasset i aksjar/eigenkapitalbevis. I tillegg har kommunen om lag 838,8 mill kr i langsiktige lån.

Samla avkastning/kostnadar i 1 tertial har vore om lag som budsjettert og ein kan ikkje sjå at det har skjedd brudd/avvik på eksisterande finansreglement.

Risikoen i porteføljen er ikkje ubetydeleg og spørsmålet er om den skal reduserast framover. Vidare er det slik om ein skal vurdere endra plassering av kommunes likviditet. Frå aksjar til bankinnskot eller pengemarknadsfond eller frå bankinnskot til pengemarknadsfond.

Saksopplysningar:
Kommunal- og regionaldepartementet fastsette 9. juni 2009 ny forskrift om kommuners og fylkeskommuners finansforvaltning. I denne forskrifta vert det slått fast at administrasjonen skal legge fram rapportar for politisk handsaming 30.04. og 31.08 kvart år. I tillegg ei "årsmelding" per 31.12.

Kommunen sitt noverande Finansforvaltningsreglement vart handsama i kommunestyret i K-sak 128/13 den 24.10.2013.
I dette reglementet kan ein plassere inntil 30% av likviditeten i aksjemarknaden og inntil 100% i rentemarknaden.

Vi vel å rapportere den finansielle risikoen etter same mal som tidlegare. Det vil seie:
På plasseringssida:
Aksjar:
- Kva skje dersom den norske aksjemarknaden vert endra med +/- 30%?
- Kva skjer dersom den utanlandske aksjemarknaden vert endra med +/- 20%
- Eksponering i derivat

Renter:
- Kva kredittrisiko har kommunen tatt, dvs andel stat, kommune, bank, industri osb ?
- Renterisiko: Kva skjer dersom renta vert endra med +/- 1,0% ?
- Eksponering i derivat

På lånesida:
- Renterisiko: Kva skjer dersom renta vert endra med +/- 1,0%
- Refinansieringsrisiko: Kor stor del av låneporteføljen må refinansierast i år ?
- Eksponering i derivat

Ei revidering av finansreglementet vil skje i kommunestyret 11.05.2017.

Alle tal vert presentert på einskildområder og samla.

Portefølje per 30.04.2017 som er under Aktiv Forvaltning:
- Bankinnskot Kr 900.000,- (1 %) - kr 2.920.000,- per 31.12.2016
- Sertifikat/obligasjonar Kr 50.363.900,- (71 %) - kr 46.022.100,- per 31.12.2016
- Aksjar Kr 20.026.900,- (28 %) kr 20.599.900,- per 31.12.2016

Totalt Kr 71.290.800,- (100%) - kr 69.716.000,- per 31.12.2016

Porteføljen sin verdi har auka med om lag kr 1.575.000,- sidan 31.12.2016. Grunnen til dette er avkastning på aksjeporteføljen har vore på i overkant av 5% (ca kr 1.100.000,-) og det resterande er renter/verdiauke på obligasjonsporteføljen (om lag 1% avkastning).

Herøy kommune sin aksjeportefølje.
Herøy kommune har per 30.04.2017 investert i 34 ulike selskap på Oslo Børs (32 selskap per 31.12.2016). Opprinneleg har investeringane i dei ulike selskapa variert mellom kr 74.400,- (Akastor ASA) og kr 1.420.400,- (Norwegian). Totalt har Herøy kommune investert om lag 22,1 mill i einskildaksjar Marknadsverdien per 30.04.2017 er på omlag 20,0 mill kr. Den tidsvekta avkastninga i perioden 01.01.2017 – 30.04.2017 er positiv med nær 5,1%. Dette er lik avkastninga på Benchmark (Samanlikningsindeksen - 50% Norske aksjar og 50% globale aksjar).

Avkastninga på aksjesida har vore positiv med om lag 1,1 milll kr. Budsjetterte inntekter (netto) knytt til verdiauke og utbytte på denne aksjeporteføljen er på om lag 0,71 mill kr per 30.04.2017. Det vil seie at ein har eit positivt avvik mellom budsjetterte og reelle inntekter på om lag 0,39 mill kr per 30.04.2017.

Finansiell risiko Norske aksjar
Alle kommunen sine aksjar er i selskap notert på Oslo Børs. Dersom ein skulle få eit nytt kursfall i den norske marknaden på t.d. 30% i perioden 01.05.2017 - 31.12.2017 vil det representere ein verdireduksjon på i overkant av 6,0 mill kr. Dersom verdiauken i same tidsrom vert på 30% vil det utgjere ein vinst på 6,0 mill kr. Erfaringar frå hausten 2008 (og også hausten 2011 og 2015) har synt oss at det er fullt mogeleg å få ein finansiell risiko som overstig 30%.

Herøy kommune sin obligasjonsportefølje
Herøy kommune har per 30.04.2017 i alt 6 ulike einskildobligasjonar/sertifikat. Pålydande verdi varierer frå 3,0 mill kr til 16,0 mill kr og er pålydande totalt 50,0 mill kr. Investert sum er på nær 50,1 mill kr. Tidsvekta avkastninga i perioden 01.01.17 – 30.04.2017 er om lag 0,98%. Dette er om lag 0,39% betre enn benchmark (samanlikningsindeksen – Statsobligasjonsindeksen 3 år).

Totalt budsjetterte netto renteinntekter på obligasjonssida per 30.04.2017 er 0,57 mill kr. Rekneskapsmessig har vi i denne perioden hatt ei total avkastning på om lag 0,48 mill kr slik at differanse mellom budsjettert og reell avkastning per 30.04. er negativ med 0,09 mill kr.

Finansiell risiko
Dersom ein får eit renteskift på + 2% vil det representere ei meir- eller ei mindreinntekt på i overkant av 0,9 mill kr for 2017.

Bankinnskot aktiv forvaltning
Herøy kommune sine bankinnskot i Sparebanken Vest (Dette gjeld det som ligg under aktiv forvaltning gjennom Bergen Capital Management AS).

Herøy kommune hadde per 30.04.2017 innestående nær 0,83 mill kr. Midlane vert forrenta med 0,96 % for innskott inntil NOK 5,0 og 1,41% for innskott over 5,0 mill kr. Berekna bankrenter per 30.04.17 er om lag kr 9.950,-.

Finansiell risiko
Med dagens rentenivå og utsiktene framover er det ikkje nokon renterisiko knytt til bankinnskott per dato.

Det er ingen avvik mellom faktisk forvaltning og risikorammene i finansreglementet. Det potensielle tapet på finansporteføljen vert per dato vurdert som middels sett i høve til kommunens risikoberande evne.

Honorar til kommunens forvaltar (felles for både aktivasida og gjeldsforvaltninga) er budsjettert til nær kr 299.200,- i 2017. For 1 tertial utgjer desse kostnadane om lag 97.500,-.

Andre Bankinnskott
Etter ein anbodskonkurranse valde Herøy kommune ny hovudbank for 3+1 år. Danske Bank ASA vart vald på nytt ut i frå kriteria i anbodsdokumentet og avtalen gjeld frå september 2016. Det gjer at dei fleste kontiane per 30.04.2017 er i Danske Bank ASA, men vi har framleis dei gamle driftskontiane i Nordea og Sparebanken Møre operative.

I Sparebanken Møre har vi per 30.04.2017 samla bankinnskot på om lag kr 2,17 mill kr,-. Rentesatsen er 0,32% og opptente renter så langt i 2017 er på om lag kr 2.600,-.

I Danske Bank ASA hadde vi per 30.04.2017 innestående om lag nær 121,8 mill kr. Om lag 72,2 mill av dette var frie midlar. Dei resterande om lag 49,4 mill kr er bundne midlar (RDA og Skattetrekk). For førstnemnde (RDA midlane) skal renteinntektene godskrivaste dei respektive konti. Dei kjem såleis ikkje drifta av Herøy kommune til gode. Oppsparte renter 1 tertial utgjorde om lag kr 372.000,- og rentesaten er avtalt til NIBOR + 0,30% på dei første 50,0 mill kr og NIBOR flatt for det som overstig 50,0 mill kr.

I Nordea AS har kommunen innskott på om lag 8,75 mill kr per 30.04.17. Rentesatsen er ukjent. Det same er opptente renter så langt i 2017.

Netto opparbeidde renteinntekter per 30.04.2017 er nær 0,57 mill kr. Vi har budsjettert med renteinntekter på totalt 0,52 mill kr for 1 tertial 2016 og vi har per 30.04. fått godskrive om lag same summen. Sjølv om rentenivået på innkotskapitalen er på veg nedover voner vi å samsvar mellom budsjetterte og reelle renteinntekter i 2017.

Kontoane og innskota nemnt ovanfor er kommunen sin driftskapital. Storleiken på innskota vil variere ein god del frå månad til månad, Per 30.04.2017 hadde vi driftskapital på nær 83,9 mill kr. Av denne summer er om lag 50,6 mill unytta lånemidlar. Vi har ikkje tatt opp budsjetterte lån i 2017. Dette vil skje ca 20 mai og då vil kommunen si gjeld auke med om lag 20,0 mill kr.

Finansiell risiko
Med dagens rentenivå og renteutsiktene framover er det snakk om ein minimal finansiell risiko for kommunen sine bankinnskot. Om ein i snitt har innestående 70,0 mill kr vil risikoen vere om lag kr 115.000,- for dei siste 2 tertiala i 2017.

Herøy kommune sin låneportefølje (iflg oversikt Bergen Capital Management)
Per 30.04.2017 hadde Herøy kommune i alt 28 lån. I Husbanken (17 lån – ca 68,3 mill kr – ca 63,9 mill av dette er startlån/vidareutlån), Kommunalbanken (5 lån – ca 230,6 mill kr), DNB ASA (2 lån ca 205,0 mill kr), Swedbank (2 lån – 155,0 mill kr) og KLP/Kommunekreditt (2 lån ca 180,0 mill kr). Total gjeld per 30.04.2016 var om lag 838,8 mill kr eller om lag kr 94.100,- per innbyggar (kr 86.870,- per innbyggar eks vidareutlån). I desse tala ligg alt av lån kommunen har per dato – også vidareutlån gjennom husbanken, lån til VAR området og lån som staten betaler rentekompensasjon for.

Rentevilkåra varierer. Lån med fast rente varierer frå 1,32% til 3,33%. Lån med flytande rente ligg på om lag 1,80%. Vekta gjennomsnittsrente per 30.04.2016 er oå om lag 1,71%. Dette er om lag uendra sett i høve til tlisvarande rapporteringstidspunkt i 2016. Trass i ein forholdsvis stor vekst i lånegjed har ikkje rentekostnadane auka vesentleg. Det skuldast sjølvsagt at rentenivået er redusert og at ein del fastrentelån med høg rente no er avslutta og refinansieringane har gitt ei mykje lavare rente.

Av Herøy kommune sine lån er 9,4% av porteføljen lån med flytande rente (p.t. rente), 35,4 % av porteføljen har rentebinding som går ut innan 1 år og 55,2% av låneporteføljen har fast rente ut over 1 år. Balansen mellom det å ligge kort og dra nytte av lave marknadsrenter samstundes som ein har valgt å sikre noko på lengre sikt når nivåa har vore attraktive vert reflektert i forfallsstrukturen. Vi har ikkje refinansiert lån i 1 tertial, men vi skal refinansiere eit lån i 2 tertial (90,0 mill kr og ein rentesats på 2,51%) og 2 lån skal refinansierast i 3 tertial (80,0 mill kr med rentesats 1,32% og 140,0 mill kr med rentesats 1,33%).

Finansiell risiko
Den finansielle risikoen kan henførast til refinansieringsrisiko (lån med fast rente der fastrenteperioda er ute) og renterisiko. Renterisikoen er moderat framover og i dei 2 siste tertiala i 2017 er det altsaå 3 lån pålydande i alt 310,0 mill kr som skal refinansierast. I tillegg skal vi ta opp om lag 20.0 mill kr i nye lån. Det bør vere mogleg å få ei snittrente som er lavare enn den vi har i dag under føresetnad av at rentebindingsperioda ikkje vert veldig høg. Risikoen her er knytt til om vi faktisk får refinansiert låna på forfallsdato.

Samandrag/stresstest

Ved å sette opp ein slik tabell kan ein sjå på den finansielle risikoen i vår portefølje for 2017:

Aktiva-/passiva klasse	Marknadsverdi i kr	Endringsparameter	Resultat i kr	Resultat i %
Bank/likviditet	70.000.000	+0,25% renteskift	- 115.000	- 0,08%
Obl/sertifikat	50.365.000	+2% renteskift	- 906.500	- 0,64%
Aksjar og eigeinkapitalbevis	20.025.000	-30% verdiendring	- 6.010.000	- 4,28%
Samla	140.390.000		- 7.031.500	- 5,00%

Gjeld	**Sum**	**Endring**	**Risiko 2017**
Lån	838.840.000	+0,25% tenteskift	- 1.398.000

Samla risiko vil då bli om lag kr 8.429.500,-.

Vurderingar:

Herøy kommune har i dag Bergen Capital Management AS som forvaltar av både aktivaporteføljen på om lag kr 70.390.000,- og låneporteføljen på kr 838.840.000,-. Når det gjeld aktivaporteføljen leverte dei om lag som samanlikningsindeksen i 2016 og slik er det også i 1 tertial 2017. Prisinga på desse tenestene er sett i samanheng om med vesentleg endring mellom aktiva- og passivasida vil nok prisbildet bli endra. Mest sannsynleg i vår disfavør. Dagens avtale kan seiast opp av ein av partane med 6 månaders varsel.

I tillegg til ovannemde har kommunen ei bankavtale med Danske Bank ASA som gjev oss ei ok avkastning på innestående inntil NOK 50,0 mill kr. Innestående over denne summen vert honorert med 3 mnd NIBOR rente som per i dag er på i 0,89%.

Spørsmålet er om ein skal plassere overskotslikviditeten i andre marknader som t.d. pengemarknadsfond. Her tenker ein i første omgang på dei midlane som er knytt til RDA. Per i dag er desse på i overkant av 30,0 mill kr. Pengemarknadsfond har liten risiko og ein får frigitt midlane etter ein til to dagar. I tillegg er avkastninga på mange av desse fonda høgare enn 3 mnd NIBOR sjølv etter at omkostningane er trekt frå. Slik rådmannen vurderer dette vil det i første omgang vere forsvarleg å plassere totalt 10,0 mill kr i to ulike

pengemarknadsfond hjå to ulike leverandørar. På den måten kan vi også djå kven av forvaltarane som leverer best resultat både på kort og lang sikt.

Spørsmåla blir då slik:

Skal vi framleis nytte Bergen Capital Management AS både på aktiva og passivasida med det volumet vi har der per dato?

Skal vi framleis vere eksponert i aksjar/aksjefond ?

Skal vi omplassere litt av likviditeten knytt til RDA midlane (t.d. 20,0 mill kr) på to ulike pengemarknadsfond?

Fosnavåg 25.05.2017

Olaus-Jon Kopperstad
Rådmann

Geir Egil Olsen
Avd.leiar

Sakshandsamar: Geir Egil Olsen

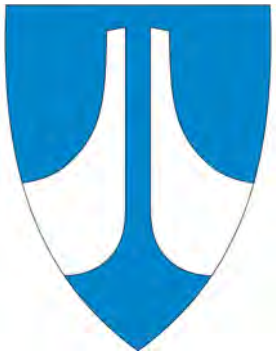

Finansrapport Herøy kommune

Forvaltning av gjeldsportefølje og finansieringsavtaler

Rapport 2017 1 januar til 30 april

(Rapportdato 30. april, utskrevet 4. mai 2017)

Innholdsfortegnelse

Side 3: Oppsummering og nøkkeltall – del I
Side 4: Oppsummering og nøkkeltall – del II
Side 5: Fordeling rentebinding
Side 6: Finansreglementets krav og strategi
Side 7: Porteføljens rentebindingstid og renterisiko
Side 8: Porteføljens kapitalbinding og refinansieringsrisiko
Side 9: Utvikling i rentebindingstid
Side 10: Utvikling i gjennomsnittsrente
Side 11: Utvikling i lånegjeld
Side 12: Opptak av nye lån og refinansieringer i perioden
Side 13: Forfall og rentereguleringer i perioden
Side 14: Motpartsoversikt lån
Side 15: Motpartsoversikt rentebytteavtaler
Side 16: Markedskommentar
Side 17: Ordliste, forklaringer og beregninger
Appendiks I: Oversikt rentebetingelser og rentekostnader
Appendiks II: Stamdataoversikt

Forbehold

Denne rapporten er utarbeidet av Bergen Capital Management AS (heretter BCM) i samsvar med forskrift om finansforvaltning og Kundens reglement for finansforvaltning. Rapporten baserer seg på kilder som vurderes som pålitelige, men BCM garanterer ikke at informasjonen i rapporten er presis eller fullstendig.

Uttalelsene i rapporten reflekterer oppfatninger på det tidspunkt rapporten ble utarbeidet, og BCM forbeholder seg retten til å endre oppfatninger uten varsel.

Denne rapporten skal ikke forstås som et tilbud eller anbefaling om kjøp eller salg av finansielle instrumenter. BCM påtar seg intet ansvar for verken direkte eller indirekte tap eller utgifter som skyldes forståelsen av og/eller bruken av denne rapporten.

Denne rapporten er kun ment å være til bruk for våre klienter, ikke for offentlig publikasjon eller distribusjon, men BCM tar dog ingen forbehold om klienters eventuelle offentliggjøring. Ansatte i BCM kan eie verdipapirer i selskaper som er omtalt i rapporten, og kan kjøpe eller selge slike verdipapirer.

Rapporten er utarbeidet på et gitt tidspunkt, verdiendringene kan være store i låne- og verdipapirmarkedet slik at endelig resultat vil kunne avvike, det er brukt beste anslag på gitte tidspunkt som markedspriser i rapporten.

Historisk resultat i porteføljer forvaltet av BCM er ingen garanti for fremtidig resultat. Fremtidig resultat vil blant annet avhenge av markedsutviklingen, forvalters dyktighet, porteføljens risiko, samt kostnader ved forvaltning.

Rapporten inneholder kun gjeld som er forvaltet av BCM. Rapporten er utarbeidet på basis av opplysninger fra långivere og Kunde, BCM kan ikke ta ansvar for riktigheten av denne informasjonen oppgitt fra tredjeparter. Ved reproduksjon eller annen bruk av rapporten bør rapporten i sin helhet vedlegges. Rapporten gir et øyeblikksbilde på rapporteringstidspunkt, slik at porteføljens sammensetning og risiko p.t. kan være høyere eller lavere.

BCM vil sjekke av status mot Kundens finansreglement ved rapportering. Men BCM oppfordrer Kunden til å foreta nødvendige kontroller, da det er Kunden selv de facto som er ansvarlig for at gjeldsporteføljen er i henhold til vedtatt reglement. Dersom BCM ikke mottar innvendinger mot rapporten innen 10 virkedager etter utsendt rapport anses rapporten som korrekt og akseptert av Kunden.

Oppsummering og nøkkeltall – del I

Nøkkeltall	30.04.2017	01.01.2017	Forklaring	Kommentar
Total lånegjeld	**Kr. 838 841 658**	Kr. 840 261 381	Viser samlet lånegjeld ved utløpet av rapporteringsperioden. Inkluderer alle lån som er gjengitt i stamdataoversikten.	
Rentebindingstid (inkl. rentebytteavtaler med fremtidig oppstart dersom det finnes slike i porteføljen).	**1,14 ÅR**	1,44 ÅR	Måltallet angir porteføljens vektede gjennomsnittlige rentebindingstid. Tallet viser hvor lenge renten på sertifikat, lån og obligasjoner i porteføljen er fast, hensyntatt alle kontantstrømmer (rentebetalinger, avdrag og hovedstol). Dersom en låneportefølje uten avdrag og årlige rentebetalinger har rentebindingstid på 1 betyr det at porteføljen i gjennomsnitt har en rentebinding på 12 måneder. Rentebindingstid er et kontantstrøm basert nøkkeltall og benyttes fremfor durasjon som er basert på markedsverdier.	
Vektet gjennomsnittsrente	**1,71 %**	1,71 %	Måltallet angir porteføljens vektede gjennomsnittlige kupongrente, effektiv rente vil avvike noe. Ved sammenligning mot referanserente må det tas hensyn til durasjon og rentesikringsstrategi.	
Kapitalbinding	**2,41 ÅR**	2,74 ÅR	Måltallet angir porteføljens vektede gjennomsnittlige kredittbinding. Tallet viser hvor lang tid det i gjennomsnitt tar før renter, avdrag og hovedstol er nedbetalt eller forfalt til betaling. Desto høyere tall, desto mindre refinansieringrisiko har porteføljen alt annet like.	

Oppsummering og nøkkeltall - del II

Nøkkeltall	30.04.2017	01.01.2017	Forklaring	Kommentar
Derivat volum (i % av gjeld)	**0,00 %**	0,00 %	Andel derivater (rentebytteavtaler, FRA, etc.) i (%) forhold til lånevolum.	
Rentebinding under 1 år	**53,34 %**	45,66 %	Andel forfall av rentebinding kommende år, dette nøkkeltallet viser hvor stor andel av porteføljen som har renteregulering innenfor det nærmeste året.	
Kapitalbinding under 1 år	**44,77 %**	36,93 %	Andel forfall kommende år, dette nøkkeltallet viser hvor stor andel av porteføljen som kommer til forfall innenfor det nærmeste året.	
Rentesensitivitet (1 %-poeng økning)	**Kr. 4 474 552**	Kr. 3 836 749	Estimat på økt rentekostnad ved 1 % - poeng økning I det generelle rentenivået (total gjeld x Rentebinding under 1 år x 1 %).Viser hvor mye porteføljens rentekostnad kommer til å øke med p. a. 1 år frem i tid ved 1%- poeng økning i det generelle rentenivået. Måltallet er lineært.	

Fordeling rentebinding

Fordeling	Saldo	Prosentvis av total
Rentebinding over 1 år (fastrente)	391 386 492	46,66 %
Rentebinding under 1 år (flytende rente)	375 000 000	44,70 %
Sum rentebinding	**766 386 492**	**91,36 %**
Flytende rente (p.t. vilkår)	72 455 166	8,64 %
SUM	**838 841 658**	**100,00 %**

Fordeling

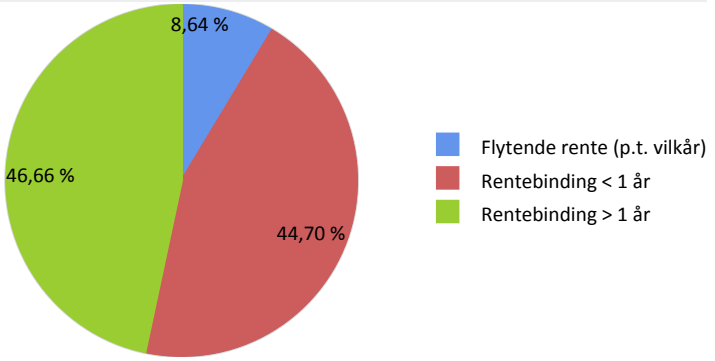

Fordeling	Saldo	Prosentvis av total
Rentebinding over 1 år (fastrente)	391 386 492	46,66 %
Rentebinding under 1 år (flytende rente)	447 455 166	53,34 %
SUM	**838 841 658**	**100,00 %**

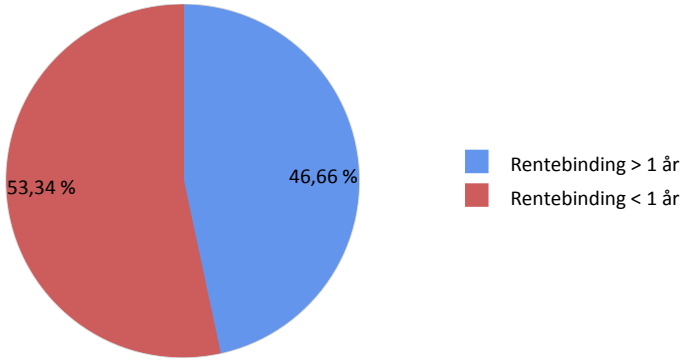

Forklaring til tabeller og grafer

Tabellene over viser fordelingen for gjeldsporteføljen angitt ved bruk av enkel rentebinding. Lån med rentebinding over 1 år er fastrentelån eller obligasjonslån med gjenværende rentebinding over 1 år på rapporteringsdato. Lån med flytende rente er sertifikat, obligasjoner og gjeldsbrevlån med gjenværende rentebinding under 1 år. Dersom porteføljen inneholder lån med p.t. vilkår har de 14 dagers rentevarsel og oppsigelsestid og en rentebinding på 14 / 365 = 0,04. Dersom porteføljen inneholder lån med Nibortilknytning (3 eller 6 MND) er de sortert som lån med rentebinding under 1 år. Det er til enhver tid gjenværende rentebinding som er utgangspunkt for beregning av om fastrentene er under eller over 1 år. Figurene viser grafisk fordeling av gjeldsporteføljen målt ved bruk av enkel rentebinding. Alle lån som er medtatt I beregningen er gjengitt I "stamdataoversikten" som er vedlagt denne rapporten.

Finansreglementets krav og strategi

Krav i gjeldende reglement	Status	Kommentar
Innhente minst 2 konkurrerende tilbud ved refinansieringer og låneopptak	OK	
Refinansieringsrisiko skal reduseres ved å spre forfall/renteregulering	OK	
Størrelse på enkeltlån, ikke vesentlig andel av totalporteføljen (maks 25 %)	OK	
Rapportering i henhold til gjeldende reglement og forskrift	OK	
Fordeling av låneopptak på flere långivere	OK	
Nye låneopptak tatt opp i tråd med reglene i Kommuneloven § 50	OK	
Lån med fastrente kan ligge mellom 0 – 75% av den rentebærende porteføljen	OK	

Krav til forvaltning av gjeldsporteføljen i henhold til gjeldende finansreglement. Kommentar kun dersom det er avvik fra finansreglement.

Porteføljens rentebindingstid og renterisiko

Intervall	Pålydende i NOK	Rentebindingstid	Andel	Akkumulert andel	Økning i rentekostnad ved 1% renteøkning
Under 1 år	447 455 166	0,36	53,34%	53,34%	kr 4 474 552
1 til 2 år	310 000 000	1,61	36,96%	90,30%	kr 7 574 552
2 til 3 år	16 386 492	2,42	1,95%	92,25%	kr 7 738 417
3 til 5 år	65 000 000	3,98	7,75%	100,00%	kr 8 388 417
> 5 år	0	0,00	0,00%	100,00%	kr 8 388 417
SUM	**838 841 658**	**1,14**	**100,00%**		

Rentebindingsintervall i % av porteføljen

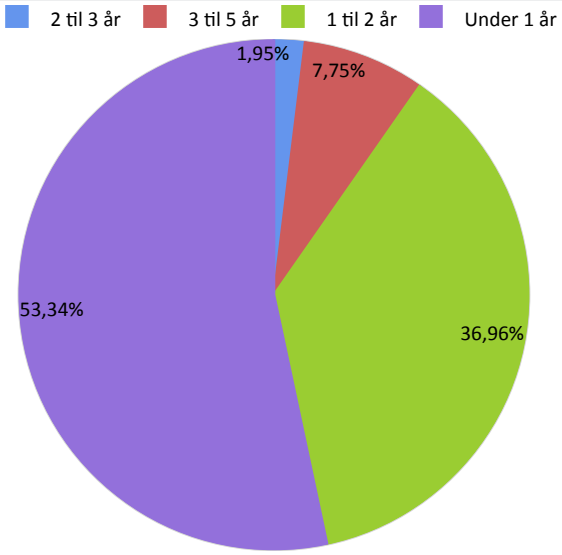

Rentebindingsintervall i NOK

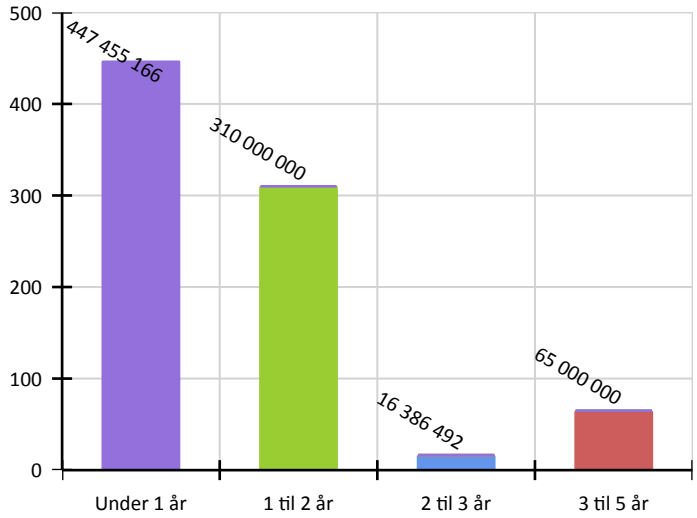

Kommentar

Rentebindingstid brukes ofte for å måle renterisiko. Det gir et uttrykk for hvor følsom kontantstrømmene til lånene er for en endring i markedsrentene. Man kan se på rentebindingstid som vektet gjennomsnittlig rentebinding for et lån eller en plassering. Porteføljens rentebindingstid er i tabellen målt ved slutten av rapporteringsperioden. Rentebindingen er i tråd med finansreglement og rentesikringsstrategi, hvor forutsigbarhet i rentekostnadene er et viktig element. Porteføljer med rentebindingstid under 1 år vil være svært sensitive for bevegelser i markedsrentene. Porteføljer med rentebindingstid over 5 år vil ha svært forutsigbare rentekostnader i de kommende årene. Alt annet like vil en slik forutsigbarhet ha en pris / «forsikringspremie», som må vurderes opp mot reduserte rentekostnader. Kolonnen økning i rentekostnad ved 1 %- poeng renteøkning viser økt årlig rentekostnad om 1 år, om 2 til 3 år, om 3 til 5 år og om 5 år dersom renten stiger med 1%-poeng. Dvs. når alle bindingene i porteføljen er løpt ut vil økt rentekostnad være 1 % x total gjeld.

Porteføljens kapitalbinding og refinansieringsrisiko

Forfallsintervall	Pålydende i NOK	Kapitalbinding	Prosentvis andel av porteføljen
Under 1 år	375 544 542	0,42	44,77%
1 til 2 år	310 541 640	1,61	37,02%
2 til 3 år	0	0,00	0,00%
3 til 5 år	66 746 716	3,97	7,96%
>5 år	86 008 760	12,81	10,25%
SUM	**838 841 658**	**2,41**	**100,00%**

Forfallsintervall i % av porteføljen

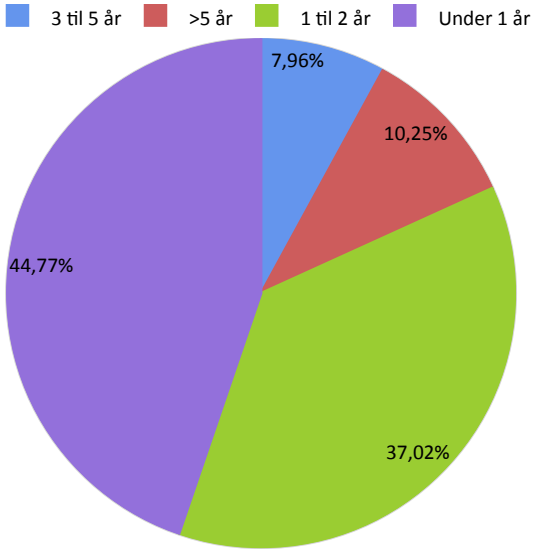

Forfallsintervall i NOK

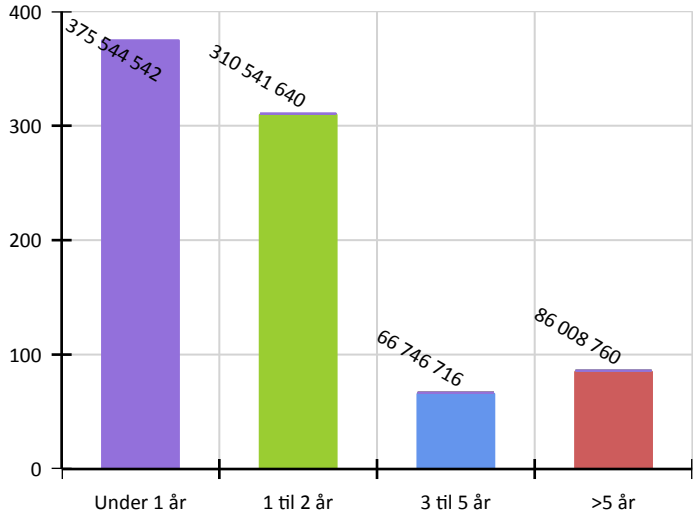

Kommentar

Tabellen viser gjenværende tid frem til forfallstidspunkt for lånene i porteføljen. Det er tatt hensyn til kapitalbevegelser som f.eks. avdrag i beregningene.

Desto høyere tall desto lavere refinansieringrisiko. Et 3MND sertifikat vil ved inngåelse ha 0,25 i kapitalbinding.

Figurene viser en grafisk fremstilling av refinansieringsrisikoen i porteføljen.

Porteføljer med kapitalbinding under 1 år har et stort kapitalbehov det kommende året.

Porteføljer med kapitalbinding over 5 år antas å ha en «normal» forfallsstruktur.

Porteføljens kapitalbinding må vurderes ut fra et kostnads , – rente og porteføljeperspektiv. Korte lån er normalt sett vesentlig billigere enn lengre lån.

Beregninger av nøkkeltall er gjort ved bruk av lånets nedbetalingsprofil, långiver har ofte en mulighet til å kreve førtidig innfrielse slik at juridisk løpetid kan avvike.

Utvikling i rentebindingstid

Utvikling i rentebindingstid

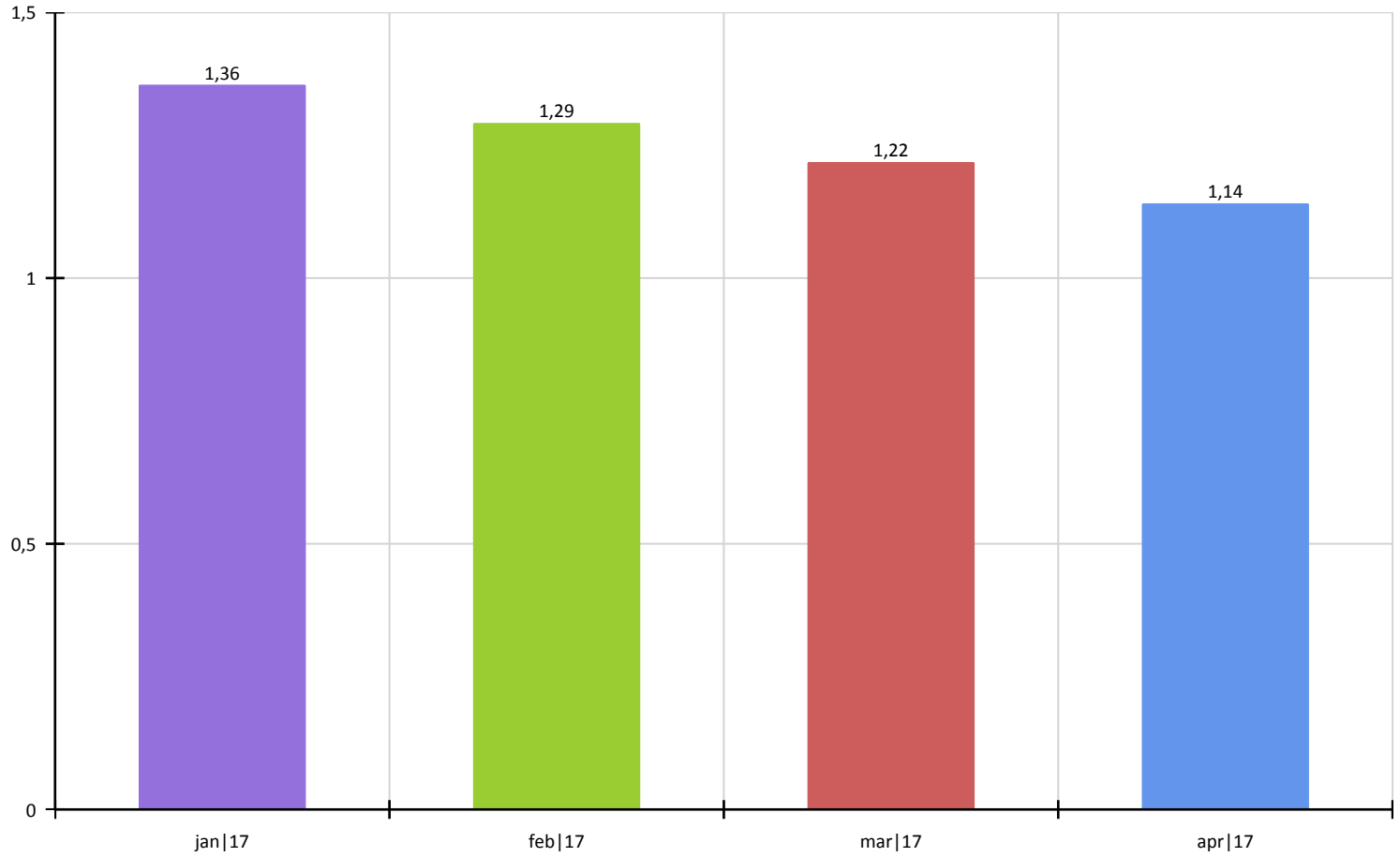

Kommentar

Rentebindingstid er målt ved utløpet av hver måned i rapporteringsperioden.

Den venstre aksen angir rentebindingstid i antall år.

Utvikling i rentebinding er beregnet eksklusiv rentebytteavtaler med fremtidig oppstart. Se side 3 for beregninger inklusiv fremtidige rentebytteavtaler.

Utvikling gjennomsnittsrente

Utvikling i gjennomsnittsrente

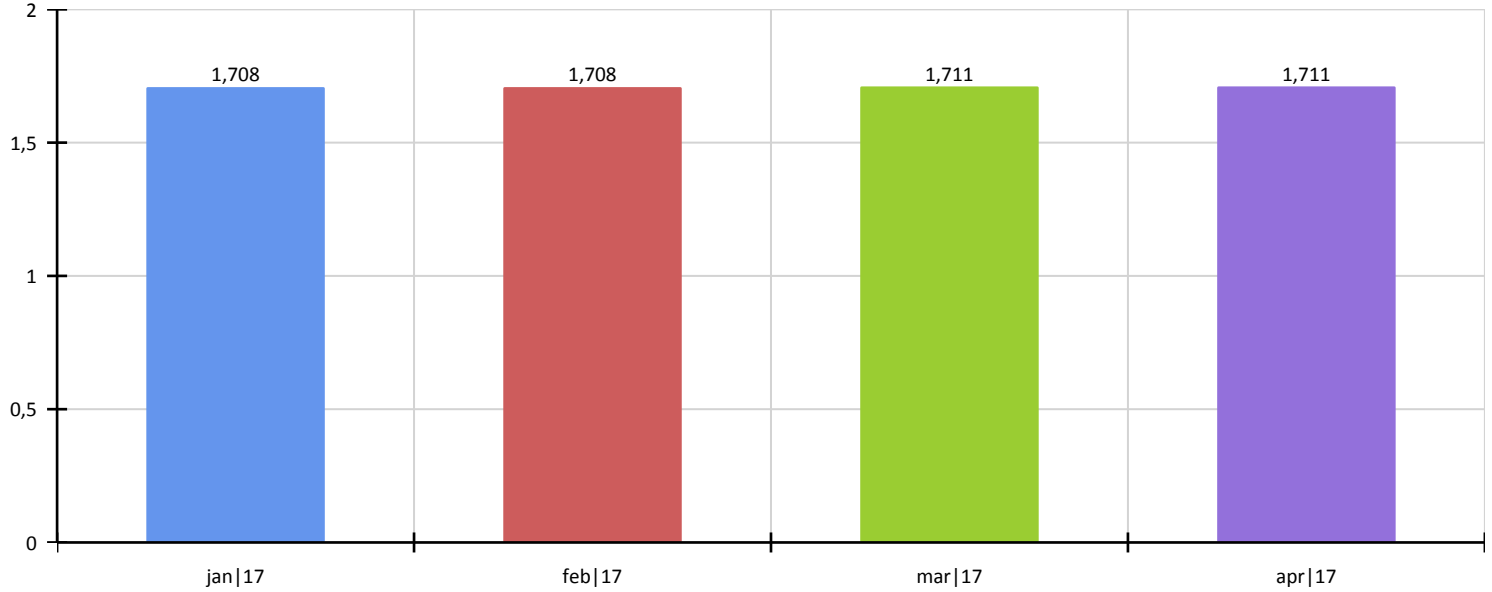

Kommentar

Vektet gjennomsnittsrente er målt ved utløpet av hver måned i rapporteringsperioden.

Den venstre aksen angir gjennomsnittsrente i %.

Porteføljen og markedsrenter

(Rentene er justert for kredittmargin (påslag), og indikerer derfor faktiske lånerenter for angitt løpetid)

Vektet gjennomsnittsrente	P.T.KBN	Norges Bank (foliorenten/styringsrenten)	3 MND	6 MND	12 MND	3 År	5 År
1,71 %	1,80 %	0,50 %	1,02 %	1,13 %	1,26 %	1,71 %	2,13 %

Markedsrenter og porteføljens betingelser Ved utløpet av rapporteringsperioden

Utvikling i lånegjeld

Utvikling lånegjeld

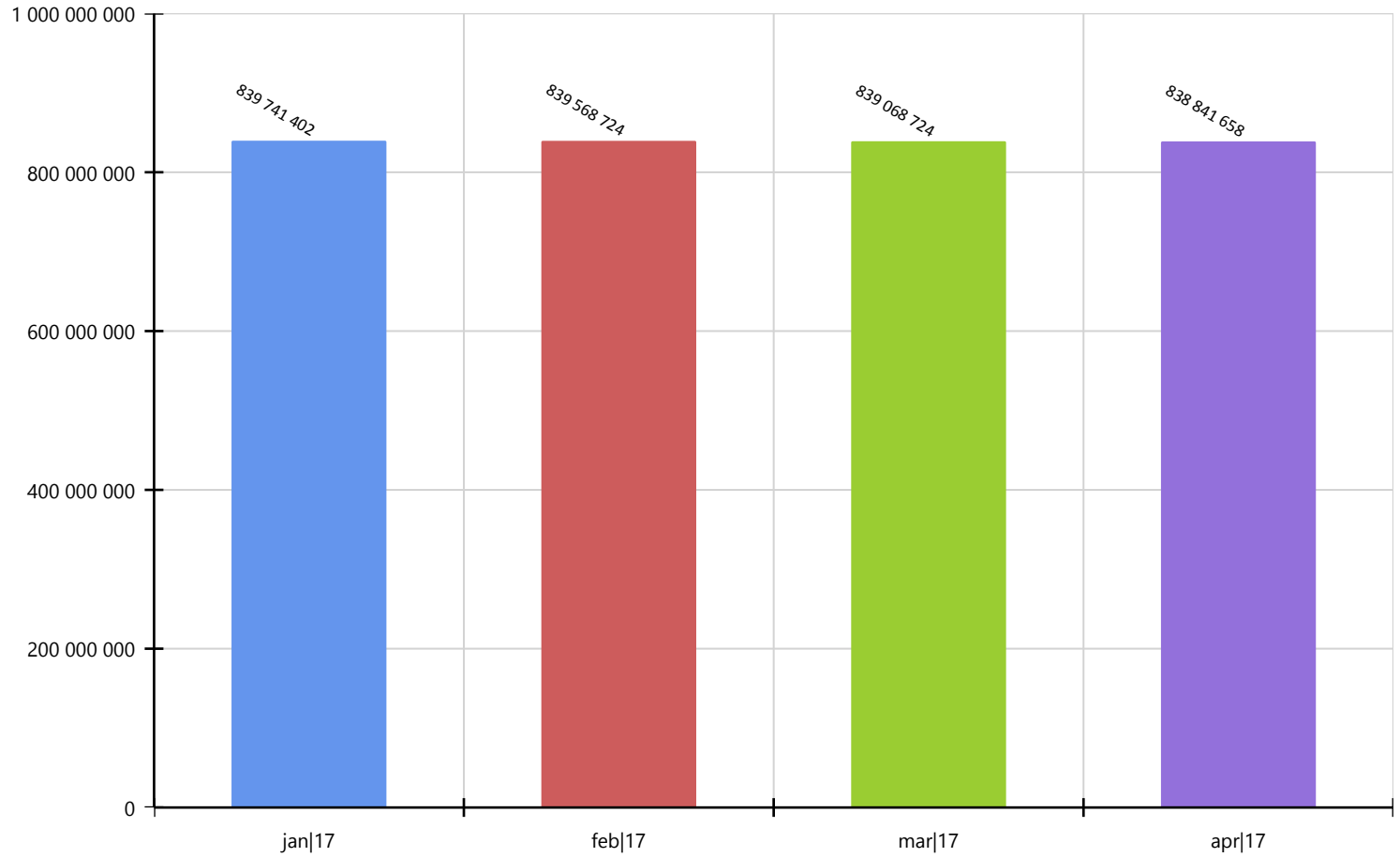

Kommentar

Lånegjeld er målt ved utgangen av hver måned i rapporteringsperioden.

Den venstre aksen angir lånegjeld i kroner.

Opptak av nye lån og refinansieringer i perioden

Ny långiver	Dato	Beløp	Rente	Forfall/renteregulering	Nytt lånenummer	Kommentar

Forfall og rentereguleringer i perioden

Ny långiver	Dato	Beløp	Rente	Forfall/renteregulering	Nytt lånenummer	Kommentar

Motpartsoversikt lån

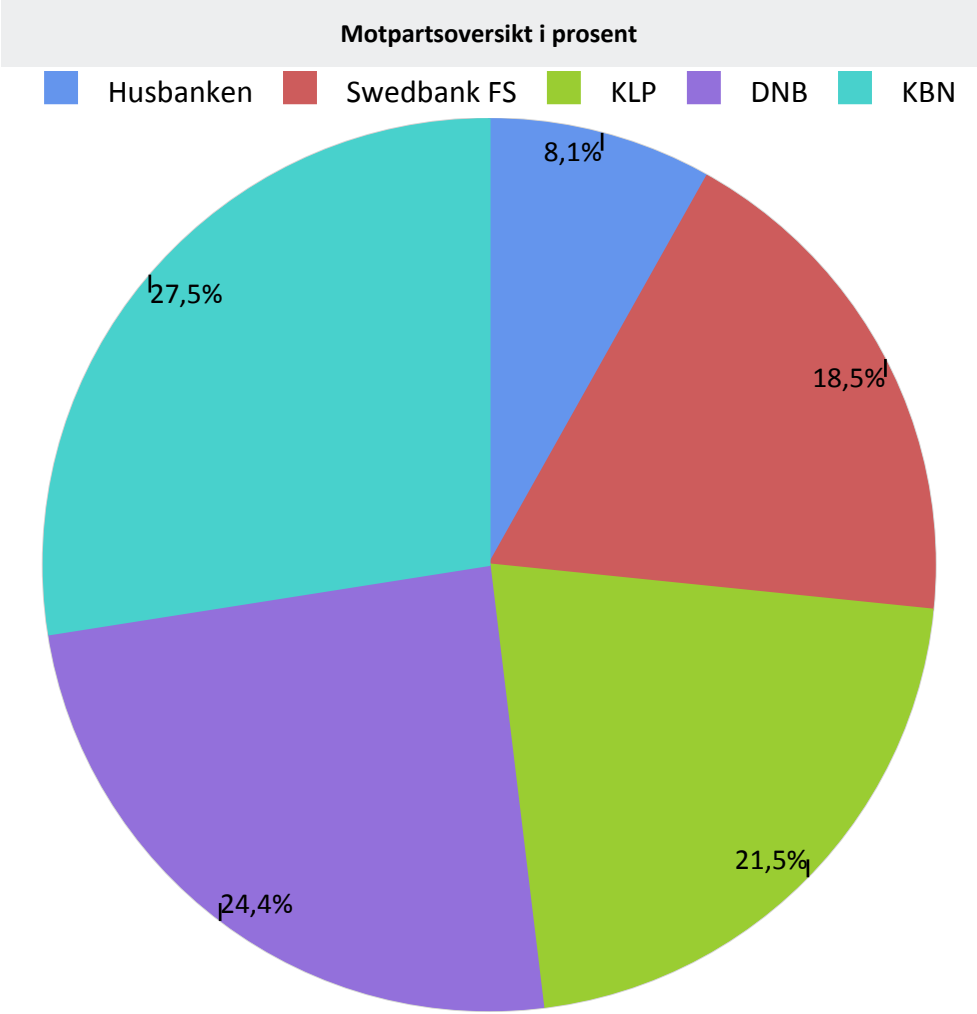

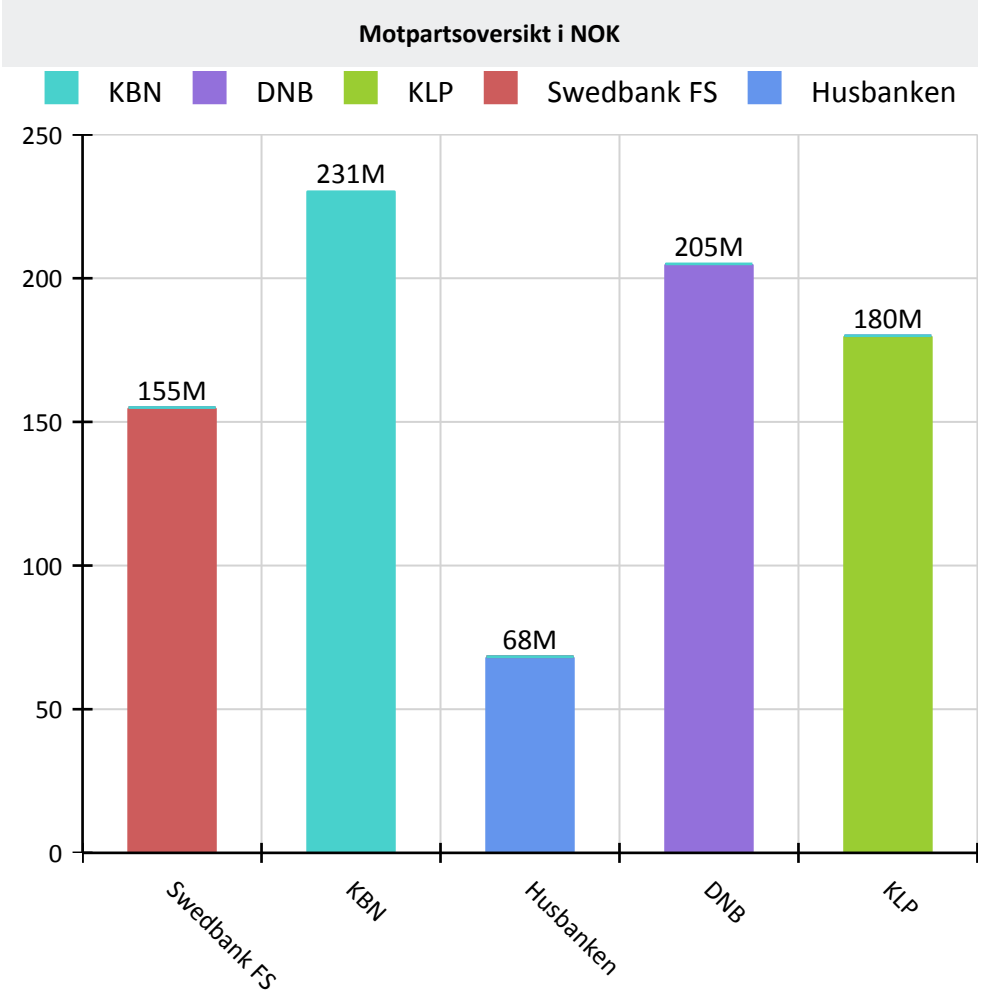

Motpartsoversikt rentebytteavtaler

Motpartsoversikt i prosent

Motpartsoversikt i NOK

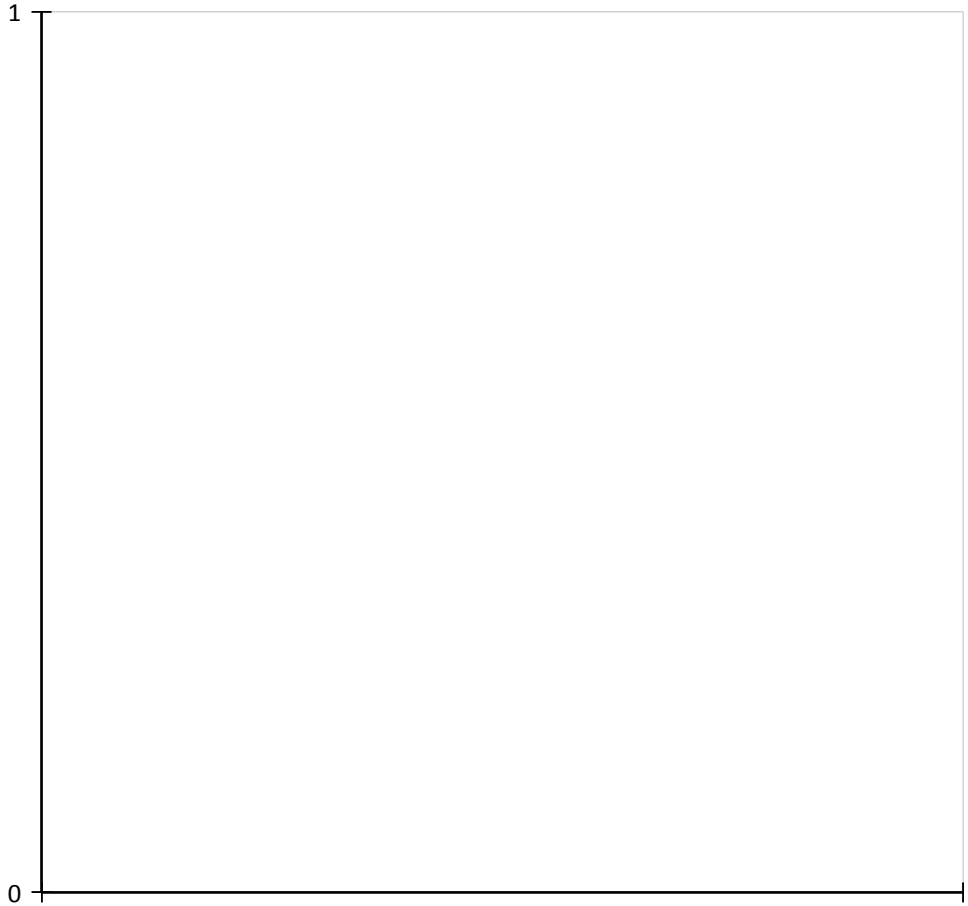

Dersom siden er tom, betyr det er kommunen ikke har aktive renteswapper.

Markedskommentar

Markedskommentar april 2017

Rentebildet i 2017 har i stor grad vært preget av geopolitiske hendelser; spesielt med usikkerhet rundt BREXIT, ny president i USA og første runde av valget i Frankrike som fremste hendelser. Mot slutten av april er det fortsatt stor usikkerhet knyttet til det nye rammeverket i Storbritannia, særlig på områder som handel og immigrasjon. USAs president Donald Trump gikk på et nytt nederlag med sin nye helsereform, og både aksje- og rentemarkedet stiller nå spørsmålstegn ved gjennomføringskraften bak de utallige kreative forslagene. Av spørsmålstegn som vil prege rente - og kredittmarkedet i 2017 kan det nevnes overgangen til konsumdrevet økonomi i Kina, potensielle renteøkninger fra FED, tap og restruktureringer i høyrente obligasjoner, nye forskrifter i det norske boligmarkedet og et vedvarende fall i oljeinvesteringer her hjemme. Det bør nevnes at det til en viss grad er stigende inflasjon og vekst internasjonalt, og at retningen har snudd til en stigende trend. I USA ventes det at renteøkningene fortsetter fremover, og rentemarkedet ser for seg 88 % sannsynlighet for en ny økning i løpet av 2017.

Oljeprisen er halvert sammenliknet med gjennomsnittet for årene 2011 til 2014, men er markert høyere enn bunnen i begynnelsen av 2016. Oppgangen i prisen siden bunnen knyttes blant annet til høy vekst i oljeetterspørselen og lavere produksjon i landene utenfor OPEC, samt vedtatt kutt i produksjonen fra OPEC i november 2016. Oljelagrene er likevel på høye nivåer, og det vil ta tid før lagrene kommer ned mot normale nivåer. Den svekkede lønnsomheten i sektoren har ført til en rekke tiltak for å redusere kostnadene, med en påfølgende redusert balansepris for planlagte prosjekter. En økning i oljeprisen fra dagens nivåer vil dermed kunne medføre høyere øking i tilbud enn tidligere anslått. Det er derfor mye som taler for at oljeprisen vil stabiliseres på dagens nivåer fremover.

Norges Bank besluttet i mars å holde styringsrenten uendret på 0,50 prosent. Prognosen for styringsrenten ligger nær 1/2 prosent de nærmeste årene (se figur). Det er lite som tyder på at vendepunktet vi nå ser i norsk økonomi er starten på en ny langvarig opptur. Utfordringene ligger fremdeles foran oss, der omstilling, effektivisering og kostnadskutt er sentrale begreper. Kapasitetsutnyttelse er fremdeles lav og ventes ikke nå et normalnivå før i 2020. Veksten i BNP for fastlands-Norge var i 2016 den laveste siden finanskrisen. Det blir interessant å observere hvordan innstramming i kredittpraksis fra bankene, og nye krav til tilbydere av forbrukslån vil påvirke boligprisene fremover. Den høye boligprisveksten og oppgangen i gjeldsbelastningen tyder på at husholdningene er sårbare. En kraftig reduksjon i boligprisene vil kunne endre bildet til Norges Bank betraktelig. Svak kronekurs, ekspansiv finans- og pengepolitikk og lave renter har bidratt til et vendepunkt i norsk økonomi, men det er begrenset hva som kan trekke veksten ytterligere på kort sikt, omstilling er tidkrevende. Neste rentebeslutning offentliggjøres 4. mai, det er foreløpig lite som tyder på noe annet enn fortsatt uendret rente. Ut fra Norges Bank sin pengepolitisk rapport i mars tolker vi det slik at det skal svært mye til før renten settes opp eller ned de kommende 2 årene.

På bakgrunn av at fastrentene har steget svært raskt, og at Norges Bank må øke styringsrenten vesentlig raskere enn indikert for at lange bindinger skal svare seg anbefales derfor nå låneprodukter med flytende rente. Låneprodukter med fast margin mot NIBOR foretrekkes, da kredittmarginer nå er på lave nivåer sammenlignet med gjennomsnittet de siste to årene (se figur). Når det gjelder kortere rentebindinger anbefales 12 måneder sertifikat. Både Nibormargin og kredittmargin er nå kommet kraftig ned sammenlignet med siste 6 måneder, kombinert med en uendret styringsrente det neste året er det lite som tilsier store besparelser ved å rullere korte 3 måneders sertifikater fremfor å binde renten i 12 måneder i området rundt 1,20 – 1,25 prosent.

Kilde: Bergen Capital Management AS / Norges Bank / Bloomberg / DNB Markets, 30. april 2017

Figur 1.1a Anslag på styringsrenten med usikkerhetsvifte og anslag på styringsrenten fra PPR 4/16. [1)] Prosent. 1. kv. 2010 – 4. kv. 2020[2)]

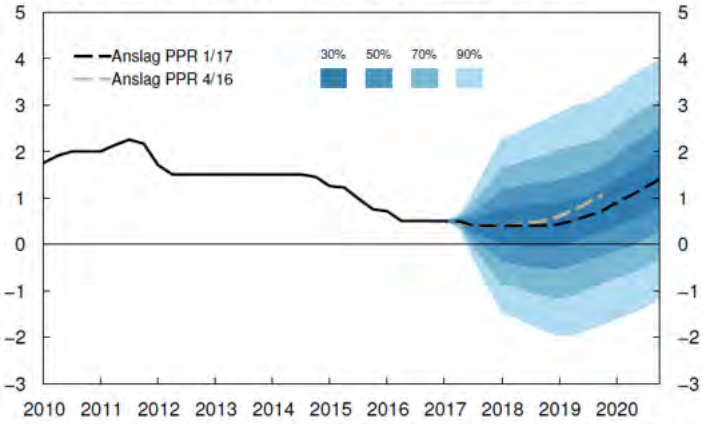

1) Usikkerhetsviftene er basert på historiske erfaringer og stokastiske simuleringer fra vår makroøkonomiske hovedmodell, NEMO. Usikkerhetsviften for styringsrenten tar ikke hensyn til at det eksisterer en nedre grense for renten.
2) Anslag for 1. kv. 2017 – 4. kv. 2020 (stiplet).
Kilde: Norges Bank

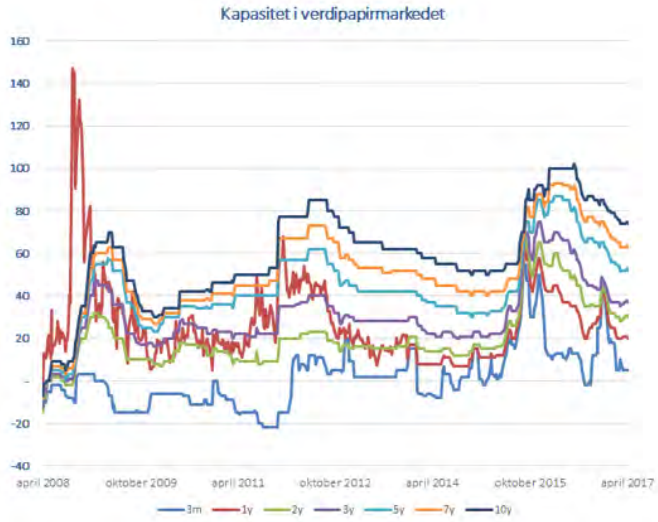

Ordliste, forklaringer og beregninger

Deflasjon er reduksjon i det generelle prisnivået på varer og tjenester. Det motsatte av deflasjon er inflasjon.

Derivatvolum er en betegnelse på beholdning av derivat i % av samlet gjeld. Et derivat er et verdipapir der verdi avhenger av et underliggende aktivum på et fremtidig tidspunkt. F.eks. rentebytteavtale eller FRA.

Durasjon er den vektede gjennomsnittstiden til renteregulering på et lån beregnet ut fra nåverdien på fremtidige kontantstrømmer. Durasjon måler prissensitivitet til et lån med hensyn til endringer i renten. Durasjonen til en fastrenteobligasjon er den tid det i gjennomsnitt tar før kontantstrømmene (renter og hovedstol) forfaller til betaling. Durasjonen (egentlig modifisert durasjon) gir i tillegg uttrykk for hvor følsom verdien av obligasjonen er for endringer i rentenivået, og forteller hvor mange prosent verdien av obligasjonen vil gå ned med dersom markedsrentene stiger med ett prosentpoeng. Lang durasjon betyr at obligasjonsverdien er følsom for renteendringer. Durasjon baseres på beregning av markedsverdi, rentebinding er mer kontantstrømbasert og antas å være mer egnet som risikomål i offentlig sektor.

Fastrente er definert som gjeldsbrevlån eller obligasjoner som har gjenværende rentebinding på over ett år.

Finansreglement gir en samlet oversikt over fullmakter, rammer og retningslinjer for finansforvaltningen. Det fastsetter rammene for en forsvarlig og hensiktsmessig finansiell risikoprofil.

Flytende rente er definert som gjeldsbrevlån, sertifikat og obligasjoner som har gjenværende rentebinding under ett år.

Forfallsdato er den spesifikke dagen en inn- eller utbetaling skal skje på (betalingsfrist).

Gjeldsbrevlån er den mest benyttede låneformen i bankene. Lån blir knyttet til et gjeldsbrev. Det er et dokument hvor låntaker erklærer å skylde penger. I gjeldsbrevet står det bestemmelser som regulerer forholdet mellom låntaker og långiver. Kommunalbanken og KLP Kommunekreditt utsteder gjeldsbrevlån med flytende – og fastrente samt gjeldsbrevlån med sertifikat og obligasjonsvilkår.

Inflasjon er vedvarende vekst i det generelle prisnivået. Inflasjon måles vanligvis ved veksten i konsumprisene. Norges Banks operative gjennomføring av pengepolitikken rettes inn mot lav og stabil inflasjon. Det operative målet for pengepolitikken er en årsvekst i konsumprisene som over tid er nær 2,5 prosent.

Kapitalbinding er volumveid gjennomsnitt av gjenværende tid frem til forfallstidspunktet for et gjeldsbrevlån, sertifikat eller obligasjon. F.eks. vil et 3 måneders sertifikat ha 0,25 i kapitalbinding på oppstartstidspunktet.

Konsumprisindeksen (KPI) er et mål for prisnivået til konsumprodukter og viser prisutviklingen på varer og tjenester som private husholdninger etterspør. Den prosentvise endringen i KPI brukes ofte som et generelt mål for inflasjon i en økonomi.

Kredittmargin (spread) er rentedifferansen mellom kredittobligasjonen og swaprente med samme løpetid. I det norske markedet benyttes swaprenten som målestokk, mens man i Euromarkedet noen ganger benytter statsrenten.

Kredittrisiko er risiko for at motpart ikke oppfyller sine forpliktelser. I et låneforhold består kredittrisikoen i at låntager ikke oppfyller låneavtalen.

Kupongrente er den faste renten på obligasjoner ved utstedelsestidspunktet. Når det generelle rentenivået synker vil en gitt kupongrente bli mer attraktiv og kursen på obligasjonen vil stige. Når det generelle rentenivået stiger blir effekten motsatt.

ISIN (lånenummer) er et nummer som brukes for å identifisere ulike verdipapirer, inkludert gjeldspapir, aksjer, opsjoner, derivater og rentederivater.

Markedskommentar er beskrivelse av dagens økonomiske situasjon og den fremtidige situasjonen basert på tolkninger av tilgjengelig informasjon. Uttalelsene reflekterer oppfatninger på det tidspunktet de ble laget, og BCM forbeholder seg retten til å endre oppfatninger uten forvarsel.

Markedsrisiko er risiko for potensielt tap i form av redusert markedsverdi som følge av prisfluktuasjoner i finansielle markeder.

Motpartsrisiko er forstått å være den type og grad av risiko forbundet med hver part i en avtalefestet ordning og risiko for at den andre parten opprettholder sine forpliktelser. For lån antas motpartsrisikoen for låntager å være lav. For rentebytteavtaler må motpartsrisiko vurderes ved kontraktsinngåelse.

Nibor (Norwegian Interbank Offered Rate) er en samlebetegnelse på norske pengemarkedsrenter med ulike løpetider, som skal gjenspeile rentenivået som långiver krever for et usikret utlån i norske kroner med levering om to dager, «spot».

Nøkkeltall anvendes innen økonomi for å sammenligne selskaper eller organisasjoner og deres virksomhet. Nøkkeltall som er fremhevet i rapporten antas å være spesielt viktig for den aktuelle kommune eller kunde.

Obligasjon er et standardisert omsettelig lån med opprinnelig løpetid på minst ett år. Betingelsene ved et obligasjonslån, slik som løpetid, rente, utbetalingsdatoer og eventuelle rentereguleringer avtales ved utstedelsen av obligasjonen.

Oppgjørsrisiko er risiko for tap og likviditetsproblemer i forbindelse med avregnings- og oppgjørsfunksjonene. Oppgjørsrisiko omfatter kredittrisiko, likviditetsrisiko, juridisk risiko og operasjonell risiko. Risikoen som oppstår i et betalingssystem.

Oslo børs er Norges eneste regulerte markedsplass for omsetning av aksjer, egenkapitalbevis og andre verdipapirer, som derivater og obligasjoner.

P.a. rente er en enkel beregning for å vise forventet rentekostnad de neste 12 månedene. Beregnet som restgjeld x kupong.

P.t rente er en rente med kort renteregulering (vanligvis 14 dager) som vanligvis følger långivers innlånskostnader. Den følger også utviklingen i de korte pengemarkedsrentene og endres i takt med disse.

Påløpte renter viser akkumulerte, ikke betalte renter for det aktuelle lånet på rapporteringstidspunkt. Påløpte renter pr. 31. desember er således det rentebeløpet som skal anordnes til dette året. Påløpte renter i rapporten er beregnet med utgangspunkt i lånets stamdata. Husbanken har egne beregningsmetoder som ikke lar seg gjenskape på en enkel måte. Påløpte renter beregnet for Husbanklån kan derfor avvike noe. Påløpte renter er beregnet pr. t +1 på tilsvarende måte som for årsoppgaver.

Rapporteringsperiode er den aktuelle perioden som det rapporteres for. Rapporteringsdato og intervall er angitt på rapportens forside.

Refinansieringrisiko er risikoen for at lån som forfaller ikke får ny finansiering og dermed må innfris. For fylkeskommuner og kommuner gjenspeiles denne risikoen i stor grad i volatiliteten i kredittmarginer som kan endre seg ved hver refinansiering. Risikoen kan reduseres ved å forlenge løpetiden i låneporteføljen, og ha tilstrekkelig likviditet til å dekke forfall eller tilgang til andre former for kreditt.

Rentebetingelser er til enhver tid gjeldende betingelser knyttet til det enkelte lånet.

Rentebindingstid (i år) er volumvektet gjennomsnitt av gjenstående rentebindingstid for lån og rentebytteavtaler.

Rentebinding inklusive forwardkontrakter (i år) er volumvektet gjennomsnitt av gjenstående rentebindingstid for lån og rentebytteavtaler. Denne varianten av nøkkeltallet tar hensyn til rentebytteavtaler som har oppstart frem i tid.

Rentebytteavtale (også kjent som renteswap) er en finansiell avtale om å bytte rentebetingelser for en periode. Et eksempel er å gå fra flytende rente til fastrente på et lån.

Rentefølsomhet sier noe om hvor mye kursen på et rentefond endres ved renteendringer. Måler prisfølsomheten til et fond ved mindre parallelle endringer på rentekurven.

Rentekostnad er kostnaden ved å låne penger. Betegnelse på den delen av betalte renter som skal anordnes på det spesifikke året.

Renteregulering er endring av lånerenten en eller flere ganger i låneperioden. Ny rente settes i forhold til renteregueleringsklausulen i lånekontrakten.

Renterisiko kan deles i markedsbasert- og kontantstrømbasert risiko. Markedsbasert renterisiko er risiko for potensielt tap i form av redusert markedsverdi som følge av endringer i renten. Kontantstrømbasert risiko er risiko før økte rentekostnader ved økninger i det generelle rentemarkedet.

Sertifikat er et rentebærende papir i likhet med obligasjoner. Forskjellen mellom papirene er at sertifikat har maksimal løpetid på ett år.

Stamdataoversikt viser en oppsummering av utvalgte sentrale betingelser og forutsetninger for de ulike lån, sertifikat og obligasjoner.

Styringsrenten er Norges Banks sentrale rente i utøvelsen av pengepolitikken. I Norge er dette representert ved foliorenten.

Swap (rentebytteavtale) er en avtale mellom to parter om å bytte fremtidige kontantstrømmer. For eksempel kan den ene parten betale den andre flytende rente, mens den selv mottar fast rente eller omvendt.

Tillitsmann i et obligasjonslån er en fellesrepresentant for obligasjonseierne hvis hovedoppgave er å ivareta deres interesser og rettigheter overfor låntaker. Tillitsmann i det norske markedet er vanligvis Nordic Trustee.

Total lånegjeld viser samlet lånegjeld som det rapporteres for. Samlet oversikt over lånene som inngår i rapporten finnes under kapittelet «stamdata».

Total rente er lånets gjeldende kupong, dvs. referanserente med tillegg av kredittmargin.

Valutakurs er prisen på et lands valuta målt mot andre lands valuta, for eksempel norske kroner per euro.

Valutarisiko er risiko for potensielt tap i form av redusert markedsverdi som følge av fluktuasjoner i valutakursen.

Vektet gjennomsnittsrente er volumvektet gjennomsnitt av kupongrenter for lån og rentebytteavtaler.

Verdipapirsentralen (VPS) er en privat, selveiende institusjon, opprettet ved lov om verdipapirsentral, som driver et elektronisk rettighetsregister for aksjer, obligasjoner og andre finansielle instrumenter med i hovedsak norske utstedere.

Oversikt rentebetingelser og rentekostnader

Instrument	Ref. nr	Motpart	Beløp	Påløpte renter	Rente	Margin	Tot rente	P.a. rente	i % av gjeld
Hovedbok, Gjeldsbrevlån									
Lån	20120176	KBN	13 330 000	-22 351	1,800	0,000	1,800	239 940	1,59 %
Lån	20040506	KBN	6 696 580	-30 052	1,800	0,000	1,800	120 538	0,80 %
Lån	20020872	KBN	541 640	-2 431	1,800	0,000	1,800	9 750	0,06 %
Lån	20150538	KBN	50 000 000	-369 750	1,530	0,000	1,530	765 000	5,96 %
Lån	20160101	KBN	160 000 000	-435 200	1,530	0,000	1,530	2 448 000	19,07 %
Lån	83175403577	KLP	100 000 000	-1 016 750	1,470	0,000	1,470	1 470 000	11,92 %
Lån	8317.54.05839	KLP	80 000 000	-671 733	1,320	0,000	1,320	1 056 000	9,54 %
			410 568 220	-2 548 267				6 109 228	48,94 %

Instrument	Ref. nr	Motpart	Beløp	Påløpte renter	Rente	Margin	Tot rente	P.a. rente	i % av gjeld
Hovedbok, Husbanken - Innlån									
Lån	14631617.9	Husbanken	1 479 947	-5 598	1,564	0,000	1,564	23 146	0,18 %
Lån	14631206.1	Husbanken	577 878	-2 910	1,564	0,000	1,564	9 038	0,07 %
Lån	13531747.7	Husbanken	356 160	-1 345	1,561	0,000	1,561	5 560	0,04 %
Lån	13530685.0	Husbanken	703 716	-843	1,561	0,000	1,561	10 985	0,08 %
Lån	13526724.3	Husbanken	188 382	-949	1,564	0,000	1,564	2 946	0,02 %
Lån	13510922.1	Husbanken	1 043 000	-1 852	1,564	-1,000	0,564	5 883	0,12 %
			4 349 083	-13 496				57 558	0,52 %

Instrument	Ref. nr	Motpart	Beløp	Påløpte renter	Rente	Margin	Tot rente	P.a. rente	i % av gjeld
Hovedbok, Husbanken - Startlån									
Lån	14634512.10	Husbanken	12 900 000	-33 718	1,564	0,000	1,564	201 756	1,54 %
Lån	14633860	Husbanken	8 200 000	-21 433	1,564	0,000	1,564	128 248	0,98 %
Lån	14631350.7	Husbanken	2 640 000	-20 084	1,564	0,000	1,564	41 290	0,31 %
Lån	14630711.1	Husbanken	1 136 355	-7 231	1,564	0,000	1,564	17 773	0,14 %
Lån	14629842.7	Husbanken	1 568 178	-11 930	1,564	0,000	1,564	24 526	0,19 %
Lån	14628979.8	Husbanken	2 160 000	-10 877	1,564	0,000	1,564	33 782	0,26 %
Lån	14635335	Husbanken	4 583 330	-17 338	1,564	0,000	1,564	71 683	0,55 %
Lån	14636206.10	Husbanken	11 400 000	-72 540	1,564	0,000	1,564	178 296	1,36 %
Lån	14637136.10	Husbanken	2 950 000	-14 855	1,564	0,000	1,564	46 138	0,35 %
Lån	146332063.10.B.2	Husbanken	6 800 000	-7 225	1,385	0,000	1,385	94 180	0,81 %
Lån	14632663.10.B.2	Husbanken	9 586 492	-54 928	1,385	0,000	1,385	132 773	1,14 %

Instrument	Ref. nr	Motpart	Beløp	Påløpte renter	Rente	Margin	Tot rente	P.a. rente	i % av gjeld
Hovedbok, Husbanken - Startlån									
			63 924 355	-272 158				970 445	7,62 %

Instrument	Ref. nr	Motpart	Beløp	Påløpte renter	Rente	Margin	Tot rente	P.a. rente	i % av gjeld
Hovedbok, Verdipapirmarkedet									
Lån	NO0010734064	DNB	65 000 000	-54 221	1,430	0,000	1,430	929 500	7,75 %
Lån	NO0010776438	DNB	140 000 000	-1 030 477	1,330	0,000	1,330	1 862 000	16,69 %
Lån	NO0010679749	Swedbank FS	90 000 000	-2 120 950	2,510	0,000	2,510	2 259 000	10,73 %
Lån	NO0010675812	Swedbank FS	65 000 000	-42 088	3,330	0,000	3,330	2 164 500	7,75 %
			360 000 000	-3 247 735				7 215 000	42,92 %
		Total:	838 841 658	-6 081 656				14 352 231	100,00 %

Stamdataoversikt

Navn	Ref. nr	Forf. dato	Restgjeld	i % av gjeld	Tot rente	Rentereg.dato
Hovedbok, Gjeldsbrevlån						
Herøy - KBN - Lån flyt PT	20120176	28.03.2042	13 330 000	1,59 %	1,800	
Herøy - KBN - Lån flyt PT	20040506	30.04.2029	6 696 580	0,80 %	1,800	
Herøy - KBN - Lån flyt PT	20020872	30.04.2020	541 640	0,06 %	1,800	
Herøy - KBN - Fast 3ÅR - 05.11.18	20150538	05.11.2018	50 000 000	5,96 %	1,530	05.11.2018
Herøy - KBN - Fast 3ÅR - 25.02.19	20160101	25.02.2019	160 000 000	19,07 %	1,530	25.02.2019
Herøy - KLP - Fast 3 ÅR - 21.08.18	83175403577	21.08.2018	100 000 000	11,92 %	1,470	21.08.2018
Herøy - KLP - Fastrente - 2ÅR - 11.09.17	8317.54.05839	11.09.2017	80 000 000	9,54 %	1,320	11.09.2017
			410 568 220	48,94 %	1,488	

Navn	Ref. nr	Forf. dato	Restgjeld	i % av gjeld	Tot rente	Rentereg.dato
Hovedbok, Husbanken - Innlån						
Herøy - HB - Grunnlån	14631617.9	01.08.2033	1 479 947	0,18 %	1,564	
Herøy - HB - Grunnlån	14631206.1	01.01.2033	577 878	0,07 %	1,564	
Herøy - HB - Etab.lån videreutlån	13531747.7	01.11.2018	356 160	0,04 %	1,561	
Herøy - HB - Barnehagelån	13530685.0	01.10.2023	703 716	0,08 %	1,561	
Herøy - HB - Etab.lån videreutlån	13526724.3	01.01.2018	188 382	0,02 %	1,564	
Herøy - HB - Oppføringslån I	13510922.1	01.01.2024	1 043 000	0,12 %	0,564	
			4 349 083	0,52 %	1,323	

Navn	Ref. nr	Forf. dato	Restgjeld	i % av gjeld	Tot rente	Rentereg.dato
Hovedbok, Husbanken - Startlån						
Herøy - HB - Startlån	14634512.10	01.09.2038	12 900 000	1,54 %	1,564	
Herøy - HB - Startlån	14633860	01.09.2037	8 200 000	0,98 %	1,564	
Herøy - HB - Startlån	14631350.7	01.05.2033	2 640 000	0,31 %	1,564	
Herøy - HB - Startlån	14630711.1	01.06.2029	1 136 355	0,14 %	1,564	
Herøy - HB - Startlån	14629842.7	01.05.2028	1 568 178	0,19 %	1,564	
Herøy - HB - Startlån	14628979.8	01.07.2030	2 160 000	0,26 %	1,564	
Herøy - HB - Startlån	14635335	01.08.2044	4 583 330	0,55 %	1,564	
Herøy - HB - Startlån	14636206.10	01.06.2045	11 400 000	1,36 %	1,564	
Herøy - HB - Startlån	14637136.10	01.07.2046	2 950 000	0,35 %	1,564	
Herøy - HB - Startlån - Fast 3ÅR - 01.12.19	146332063.10.B.2	01.04.2034	6 800 000	0,81 %	1,385	01.12.2019
Herøy - HB - Startlån - Fast 3ÅR - 01.12.19	14632663.10.B.2	01.12.2035	9 586 492	1,14 %	1,385	01.12.2019
			63 924 355	7,62 %	1,518	

Navn	Ref. nr	Forf. dato	Restgjeld	i % av gjeld	Tot rente	Rentereg.dato
Hovedbok, Verdipapirmarkedet						
Herøy - DNB - Fastrente 3ÅR - 10.04.18	NO0010734064	10.04.2018	65 000 000	7,75 %	1,430	10.04.2018
Herøy - DNB - SRT 12MND - 11.10.17	NO0010776438	11.10.2017	140 000 000	16,69 %	1,330	11.10.2017
Herøy - SWB - Obligasjon fast - 21.05.17	NO0010679749	21.05.2017	90 000 000	10,73 %	2,510	21.05.2017
Herøy - SWB - Obligasjon fast - 24.04.21	NO0010675812	24.04.2021	65 000 000	7,75 %	3,330	24.04.2021
			360 000 000	42,92 %	2,004	
		Total:	838 841 658	100,00 %	1,711	

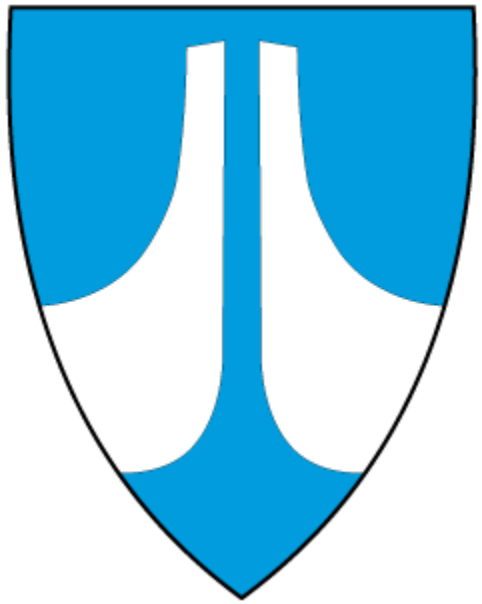

Finansrapport Herøy kommune

Langsiktige finansielle aktiva

Rapportering pr. 1. tertial 2017 (1. januar – 30. april 2017)

Forbehold

Denne rapporten er utarbeidet av Bergen Capital Management AS (heretter BCM) i samsvar med forskrift om finansforvaltning og reglement for finansforvaltning vedtatt av kommunestyret i Herøy kommune. Rapporten baserer seg på kilder som vurderes som pålitelige, men BCM garanterer ikke at informasjonen i rapporten er presis eller fullstendig.

Uttalelsene i rapporten reflekterer oppfatninger på det tidspunkt rapporten ble utarbeidet, og BCM forbeholder seg retten til å endre oppfatninger uten varsel.
Denne rapporten skal ikke forstås som et tilbud eller anbefaling om kjøp eller salg av finansielle instrumenter. BCM påtar seg intet ansvar for verken direkte eller indirekte tap eller utgifter som skyldes forståelsen av og/eller bruken av denne rapporten.

Denne rapporten er kun ment å være til bruk for våre klienter, ikke for offentlig publikasjon eller distribusjon, men BCM tar dog ingen forbehold om klienters eventuelle offentliggjøring. Ansatte i BCM kan eie verdipapirer i selskaper som er omtalt i rapporten, og kan kjøpe eller selge slike verdipapirer. Rapporten er utarbeidet på et gitt tidspunkt, verdiendringene kan være store i verdipapirmarkedet slik at endelig avkastning og resultat på et eventuelt avviklingstidspunkt kan være vesentlig lavere eller høyere. Det er brukt beste anslag på gitte tidspunkt som markedskurser/markedspriser i rapporten. Ved årsavslutning er det benyttet ligningskurser fastsatt av Verdipapirforetakenes Forbund for aksjer, sertifikater og obligasjoner. Det er brukt tidsvektet avkastning i beregningene. Forvaltningshonorarer er medberegnet i avkastningstallene.

Historisk avkastning i porteføljer forvaltet av BCM er ingen garanti for fremtidig avkastning. Fremtidig avkastning vil blant annet avhenge av markedsutviklingen, forvalters dyktighet, porteføljens risiko, samt kostnader ved forvaltning. Avkastningen kan bli negativ som følge av kurstap og verdiendringer.

Rapporten inneholder kun langsiktige finansielle aktiva som er forvaltet av BCM og rapporten er utarbeidet i henhold til krav i finansreglementets kapittel 8 og spesielt risikorammene skissert i kapittel 8.4. Ved reproduksjon eller annen bruk av rapporten bør rapporten i sin helhet vedlegges. Rapporten gir et øyeblikksbilde på rapporteringstidspunkt, slik at porteføljens sammensetning og risiko p.t. kan være høyere eller lavere.

Oppsummering etter 1. tertial 2017

AKTIVAKLASSE	MARKEDSVERDI	I PROSENT
Bankinnskudd	900 015	1 %
Sertifikat/obligasjoner	50 363 947	71 %
Aksjer	20 026 852	28 %
Totalt	**71 290 814**	**100 %**
Innskudd / uttak 2017	0	

TABELL 1: Fordeling på de ulike aktivaklassene i kroner og i prosent av samlet forvaltningskapital ved utløpet av rapporteringsperioden. Bankinnskudd inkluderer forfalte ikke-innbetalte beløp.

AKTIVAKLASSE	I %	BENCHMARK	AVVIK
Sertifikat/obligasjoner	1,0 %	0,6 %	0,39 %
Aksjer	5,1 %	5,1 %	0,03 %
Totalt	**2,3 %**	**1,9 %**	**0,32 %**

TABELL 2: Avkastning i prosent samlet og pr. aktivaklasse sammenlignet med benchmark ved utløpet av rapporteringsperioden. Avkastningssatsen inkluderer beregnede påløpte renter på bankkonto. Benchmark fra reglementets 8.7 er brukt.

AKTIVAKLASSE	I KR.	BUDSJETT	AVVIK
Renter	477 606	566 667	-89 061
Aksjer	1 097 337	708 333	389 004
Totalt	**1 574 943**	**1 275 000**	**299 943**

TABELL 3: Avkastning i kr samlet og pr. aktivaklasse sammenlignet med budsjettert avkastning. *For 2017 er det budsjettert med kr. 2 125 000 i avkastning på aksjer og egenkapitalbevis og kr. 1 700 000 i avkastning på obligasjoner. Eventuelle avvik er forklart på side 7.*

- Totalavkastning etter 1. tertial 2017 er 5,7 %, dette er 0,32 prosentpoeng over *"normalporteføljen"*. Aksjeporteføljen har gitt 5,1 %, dette er 0,03 prosentpoeng over benchmark. Obligasjonsporteføljen har gitt 1,0 %, 0,39 prosentpoeng over benchmark, som er norske statsobligasjoner med 3 års durasjon.
- I 1. tertial 2017 har midlene vært plassert i rentebærende verdipapirer med kort durasjon og høy kredittkvalitet. Aksjeporteføljen har bestått av aksjer og egenkapitalbevis notert på Oslo Børs.
- Det er oppstått avvik mot norske statsobligasjoner med 3 års durasjon, blant annet fordi obligasjonsporteføljen har lavere renterisiko og høyere kredittrisiko enn benchmarkindeksen.
- Det er oppstått avvik mot aksjebenchmark bestående av 50 % OSEBX og 50 % MXWO, fordi Herøy kommune sin aksjeportefølje har en annen sammensetning.
- Kursene på obligasjonene er i 2017 skrevet noe opp. Porteføljen består av obligasjoner i norske sparebanker som antas å ha lav tapsrisiko. Kursjusteringer vil derfor alt annet like komme igjen som høyere eller lavere avkastning i neste periode.
- Det vurderes å øke kredittrisiko og renterisiko i løpet av 2017 innenfor finansreglementets rammer for å oppnå en høyere forventet avkastning. Basert på kommunen sin strategi om langsiktighet rundt sine aksjeinvesteringer finner en det rett å følge nåværende strategi med nøytralvekt i aksjer, og bruker svingningene i markedet til å gjøre kjøp og salg.

Plassering av langsiktige finansielle aktiva

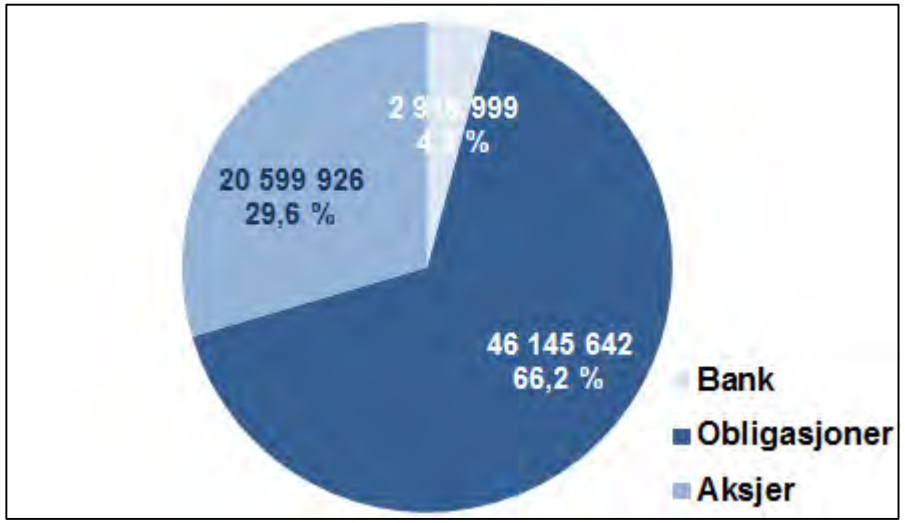

FIGUR 1: Allokering av langsiktige finansielle aktiva forvaltet av BCM pr. 31.12.16.

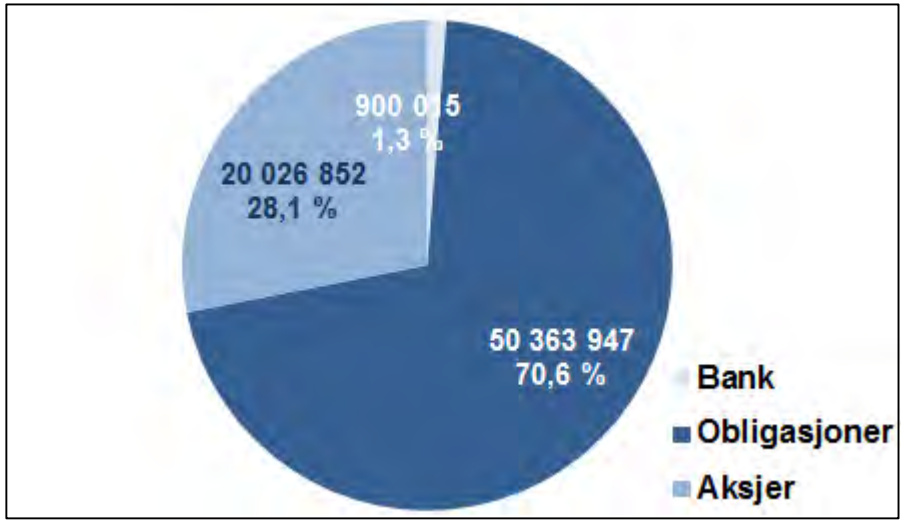

FIGUR 2: Allokering av langsiktige finansielle aktiva forvaltet av BCM pr. 30.04.17.

- Midlene er pr. 30.04.17 plassert i bankinnskudd, aksjer, egenkapitalbevis og direkte eide rentebærende verdipapir utstedt av norske sparebanker, jfr. produktspekter i reglementets kap. 8.3.
- Samlet portefølje forvaltet av BCM er pr. 30.04.17 er på kr. 71 290 814. Midler under forvaltning var kr. 69 665 567 pr. 31.12.16. Det har ikke vært innskudd eller uttak fra finansporteføljen forvaltet av BCM i 2017.
- Durasjon i renteporteføljen er 0,90 hvilket innebærer at porteføljen har lav renterisiko (definert som kursrisiko) slik at obligasjonens markedsverdi i liten grad påvirkes av en generell renteøkning.
- Rentebetingelsene på verdipapirene er flytende, og er knyttet opp mot 3 måneders NIBOR.
- Investeringene er gjort i børsnoterte verdipapir med god omsetning og andre papirer med tilsvarende god likviditet. Plasseringene kan gjøres disponible for kommunen i løpet av kort tid.
- Ingen av obligasjonsutstederne og verdipapirene i kredittporteføljen har lavere rating enn BBB-.
- Midlene er søkt plassert i henhold til kommunens etiske retningslinjer for finansielle investeringer.
- Porteføljen består av 6 ulike rentebærende papirer og 35 aksjer og egenkapitalbevis. Alle investeringene er gjort i norske kroner.
- Ingen enkeltplasseringer i rentebærende papirer utgjør mer enn NOK 16 millioner i pålydende verdi.
- Alle sertifikat og obligasjoner har BIS vekt 20 % eller lavere.

Taktisk aktiva allokering – på sikt nøytral vektet i alle aktivaklasser

PLASSERING	MINIMUM	NØYTRAL	MAKSIMUM	STATUS	VEKT
Innskudd i bank.	0 %	0 %	100 %	**1 %**	Overvekt
Plassering i obligasjoner, sertifikat, rentefond (risikoklasse 1 og 2).	0 %	70 %	100 %	**71 %**	Nøytral
Plassering i risikoklasse 3 og 4.	0 %	0 %	0 %	**0 %**	Nøytral
Plassering i enkeltaksjer, egenkapitalbevis og aksjefond (risikoklasse 5 og 6).	0 %	30 %	30 %	**28 %**	Undervekt

TABELL 4: Strategisk og taktisk aktivaallokering. Kommunen skal normalt ha en fordeling av langsiktige finansielle aktiva basert på en nøytral posisjon og med minimum og maksimal rammer for taktisk aktiva allokering. Nøytral brukes dersom allokering er innenfor +/- 2 % av nøytral vekt.

Risikoklasse 1: Norske obligasjoner/sertifikat utstedt av stat eller foretak med statsgaranti, samt statsobligasjonsfond.

Risikoklasse 2: Norske obligasjoner med fortrinnsrett, obligasjoner/sertifikat utstedt av statsforetak, fylkeskommuner og kommuner, kraftverk med garanti fra kommune/ fylkeskommune, banker, forsikringsselskap og kredittforetak, innskudd i banker. BIS vekt maksimum 20 %. Pengemarkeds og obligasjonsfond etter samme kriterier som over.

Risikoklasse 3: Norske obligasjoner/sertifikat utstedt av industriforetak eller fond med tilsvarende risiko. BIS vekt inntil 100 %. Pengemarkeds og obligasjonsfond etter samme kriteriene som over. Obligasjoner, sertifikat og innskudd som inngår i risikoklasse 2 og risikoklasse 3 (enten enkeltvis eller gjennom verdipapirfond) er minimum ratet investmentgrade, dvs. BBB- eller bedre.

Risikoklasse 4: Eiendom, konvertible obligasjoner, ansvarlige lån, fondsobligasjoner og annen hybridkapital, kombinasjonsfond, hedge fond (fond i fond) og high yield fond (fond som inneholder industripapir med dårligere ratig enn BBB-). Strukturerte produkter (kapitalsikrede obligasjoner) blir klassifisert normalt i denne risikoklassen på grunn av normalt lavere likviditet enn i ordinære obligasjoner.

Risikoklasse 5: Aksjefond og allokeringsfond.

Risikoklasse 6: Enkeltaksjer, egenkapitalbevis og private equity.

FIGUR 3: Risikoklasser som er definert i finansreglementet til Herøy kommune, vedtatt i kommunestyret 24. oktober 2013.

Kontroll av risikorammene i finansreglementet

KLASSE	BELØP I KR.	ANDEL	RAMME	STATUS
Risikoklasse 1	-	**0 %**	100 %	✓
Risikoklasse 2	51 263 962	**72 %**	100 %	✓
Risikoklasse 3	-	**0 %**	0 %	✓
Risikoklasse 4	-	**0 %**	0 %	✓
Risikoklasse 5	-	**0 %**	30 %	✓
Risikoklasse 6	20 026 852	**28 %**	30 %	✓

TABELL 5: Fordeling på de ulike risikoklassene i prosent av samlet forvaltningskapital og sammenlignet med rammene gitt i finansreglementet.

KLASSE	STØRSTE POSISJON	MAKSIMUM	STATUS
Risikoklasse 1	**0 %**	100 %	✓
Risikoklasse 2	**23 %**	35 %	✓
Risikoklasse 3	**0 %**	0 %	✓
Risikoklasse 4	**0 %**	0 %	✓
Risikoklasse 5	**0 %**	10 %	✓
Risikoklasse 6	**2 %**	15 %	✓

TABELL 6: Ramme for plassering pr. debitor regnet av samlet forvaltningskapital og sammenlignet med rammene gitt i finansreglementet.

VERDIPAPIRGRUPPE	MARKEDSVERDI I KR.	ANDEL	MINIMUM	MAKSIMUM	STATUS
Egenkapitalbevis	4 238 733	**21 %**	0 %	30 %	✓
OSEAX	708 369	**4 %**	0 %	10 % *	✓
OSEBX	2 406 162	**12 %**	0 %	100 %	✓
Hovedlisten OBX	12 673 588	**63 %**	50 %	100 %	✓

TABELL 7: Begrensninger vedrørende plassering i enkeltaksjer og egenkapitalbevis i en normalsituasjon i prosent av aksjeporteføljen. * Rammene fra finansreglementets kapittel 8.6 refererer til en inndeling på Oslo Børs som ikke lengre brukes. Det er søkt god spredning på enkeltaksjer, og det investeres kun i et begrenset antall mindre selskap.

Avkastning hittil i år sammenlignet med referanseindeks

AKTIVAKLASSE	BENCHMARK	RESULTAT I KR.	RESULTAT I %.	BENCHMARK	AVVIK
Obligasjoner	Statsobligasjonsindeks 3 år (ST4X)	477 606	1,0 %	0,6 %	0,39 %
Aksjer	50 % Norske aksjer (OSEBX) og 50 % Globale aksjer (MXWO)	1 097 337	5,1 %	5,1 %	0,03 %
TOTALAVKASTNING	**NORMALPORTEFØLJEN**	**1 574 943**	**2,3 %**	**1,9 %**	**0,32 %**

TABELL 8: Avkastning for Herøy kommune, samlet og pr. aktivaklasse i kr. og prosent målt mot referanseindekser.

AVKASTNING MOT BUDSJETT:

Herøy kommune har i 2017 budsjettert med avkastning på finansporteføljen på kr. 3 825 000. Pr. 30.04.17 er resultatet kr. 1 574 943, fordelt på aksjer med kr. 1 097 337 og obligasjoner med kr. 477 606.

AVKASTNING MOT BENCHMARK:

Obligasjonsporteføljen har levert 0,39 % - poeng over benchmark. Differansen skyldes at porteføljen har lavere renterisiko og høyere kredittrisiko enn benchmark. De lange rentene er falt til historisk lave nivåer, forvalter har vurdert det som for risikabelt å ligge med høy renterisiko i porteføljen, dvs. for lang durasjon. Det vurderes fortløpende å øke porteføljens renterisiko, slik at den blir mer lik totalporteføljens benchmark (3 års stat) gjennom kjøp av obligasjoner med lenger løpetid. Dette vil bli aktuelt når man får et skifte i avkastningskurven. Aksjeporteføljen har levert 0,03 prosentpoeng over benchmark. Porteføljen består av norske aksjer og egenkapitalbevis, og har dermed en noe avvikende sammensetning enn en benchmark bestående av 50 % OSEFX (Oslo Børs fondsindeks) og 50 % MXWO (global indeks).

FIGUR 4: Kommentarer til avkastning i 2017 mot budsjett og benchmark.

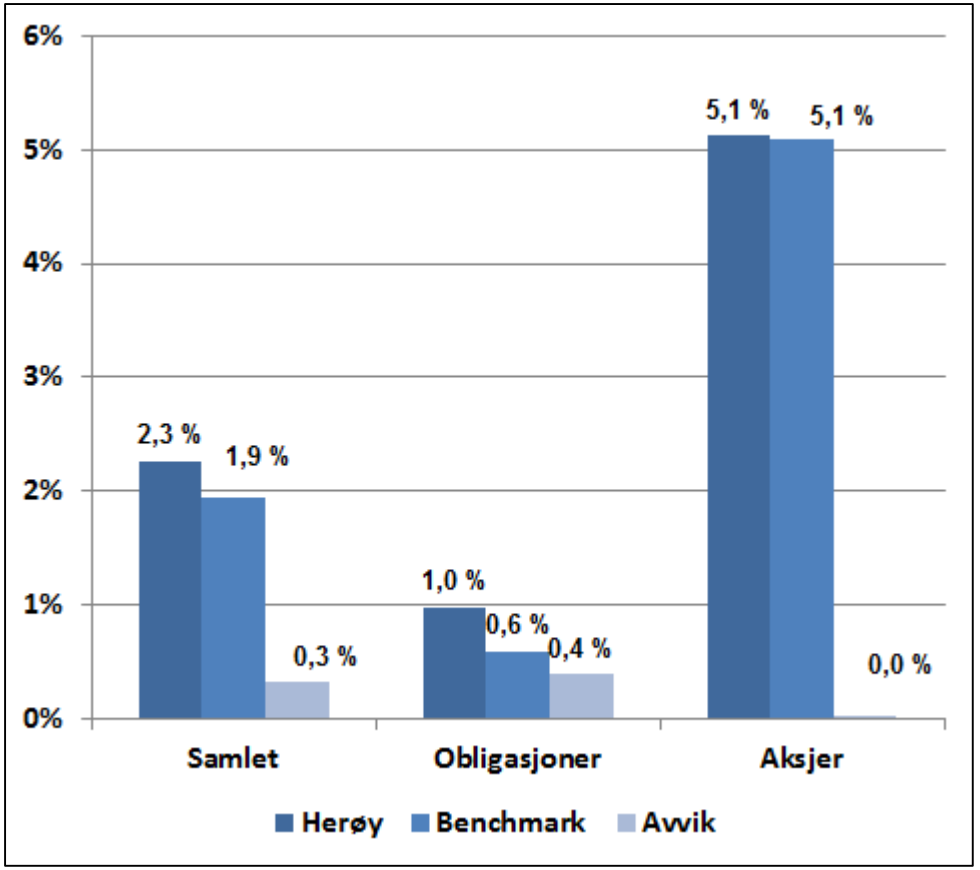

FIGUR 5: Tidsvektet avkastning sammenlignet med referanseindeks pr. aktivaklasse og samlet.

Stresstest

AKTIVAKLASSE	MARKEDSVERDI I KR.	ENDRINGSPARAMETER	RESULTAT I KR.	RESULTAT I %
Bank/likviditet	900 015	0	-	0,0 %
Obligasjoner/Sertifikat	50 363 947	+ 2 % renteskift	-906 551	-1,3 %
Aksjer og egenkapitalbevis	20 026 852	- 30 % verdiendring	-6 008 056	-8,4 %
Samlet	**71 290 814**		**-6 914 607**	**-9,7 %**

TABELL 9: Stresstest av Herøy kommune sin langsiktige aktiva portefølje etter kriteriene som er skissert i finansreglement vedtatt av kommunestyret 24. oktober 2013.

- Herøy kommune sine langsiktige finansielle aktiva stresstestes ved hvert tertial etter kriteriene i finansreglementets kapittel 8.9.
- Midlene er forvaltet etter rammene i finansreglementets kapittel 8.4, rammer for direkteeide verdipapirer. Midlene forvaltes til enhver tid etter kriteriene: sikkerhet, risikospredning, likviditet og avkastning. Forvaltningen blir styrt etter en rullerende investeringshorisont på 5 år, samtidig som en prøver å få en rimelig bokført avkastning årlig.
- Ved utgangen av rapporteringsperioden viser stresstesten at samlet potensielt verdifall er kr. 6 914 607 tilsvarende 9,7 % av samlede midler under forvaltning av BCM. Det potensielle tapet gir en indikasjon på hvor mye kommunen taper dersom parameteren inntreffer og porteføljen realiseres. Nesten alle obligasjonene i den rentebærende portefølje har flytende rentevilkår, tap vil derfor være rentedagene frem til neste renteregulerings dato, som i dette tilfellet utgjør kr. 906 551. Verdifallet er beregnet ved å bruke renteporteføljens modifiserte durasjon.
- Durasjon er et mål på volatiliteten til en obligasjon eller en portefølje som gir lineære estimater av endringen i markedspris som følge av en renteendring. Følgelig er det viktig å være klar over presisjonsgraden til durasjonsmålet. For små endringer vil durasjon gi et meget presist estimat på endringene i markedspris, men denne presisjonsgraden vil avta i takt med størrelsen på renteendringen. For store renteendringer er durasjonsmålet relativt upresist.
- Det potensielle tapet antas være akseptabelt i forhold til Herøy kommune sin risikobærende evne.

Historisk avkastning sertifikat og obligasjoner

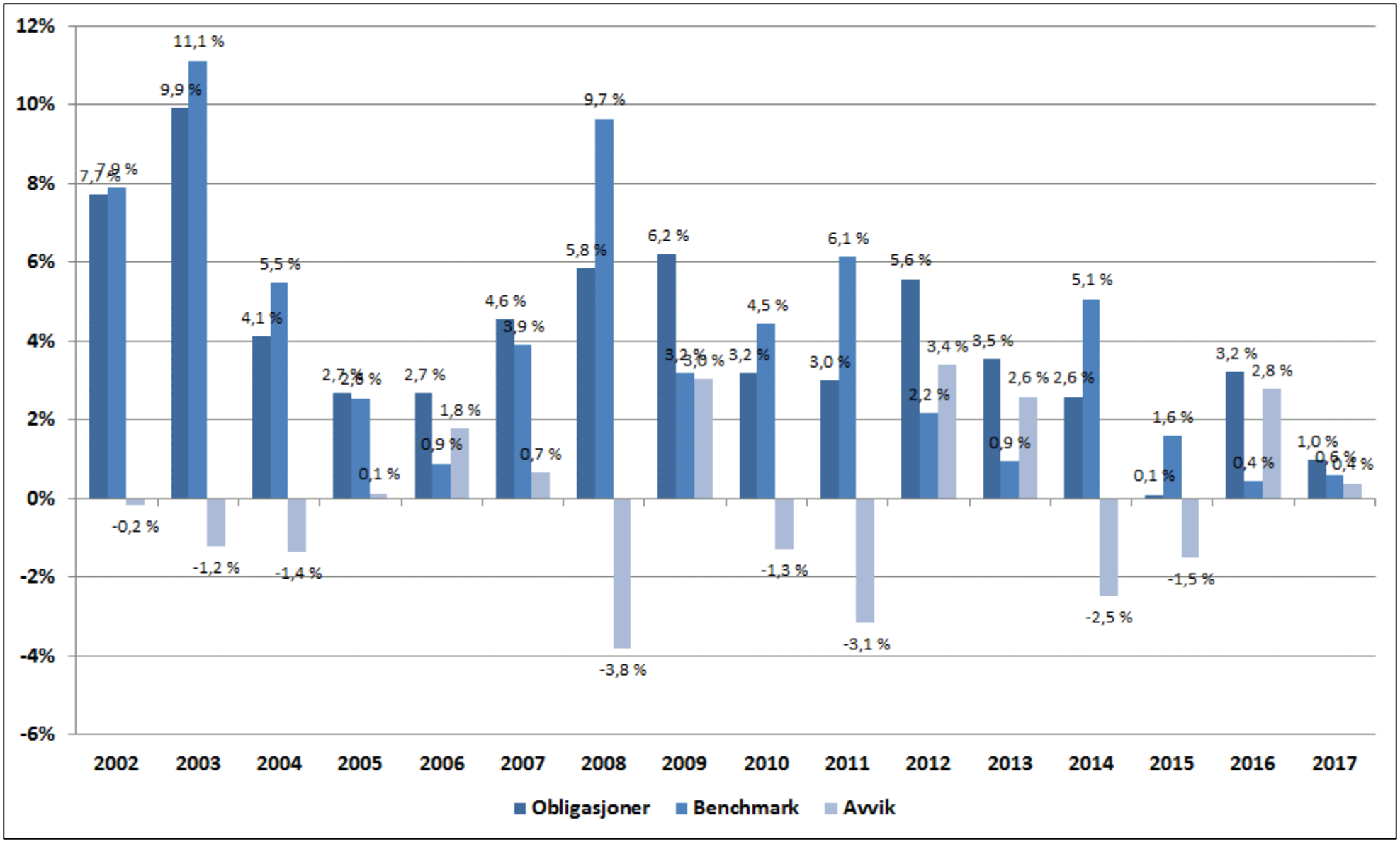

FIGUR 6: Tidsvektet avkastning obligasjoner og sertifikat forvaltet av BCM i perioden 2002 – 2017 sammenlignet med referanseindeks (norske statsobligasjoner med 3 års durasjon).

Historisk avkastning aksjer og egenkapitalbevis

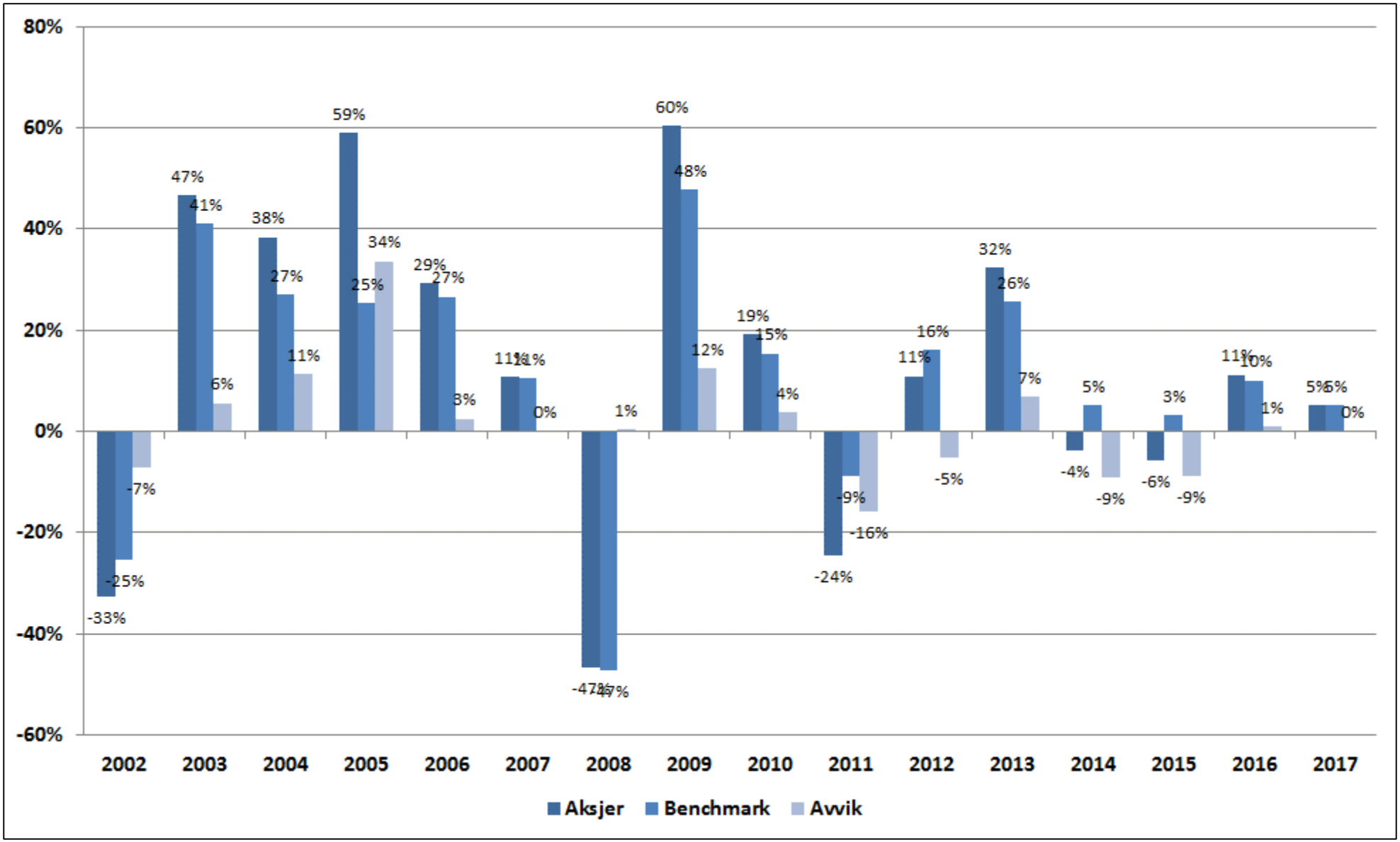

FIGUR 7: Tidsvektet avkastning aksjer og egenkapitalbevis forvaltet av BCM i perioden 2002 -2017 sammenlignet med 50 % OSEBX og 50 % MXWO.

Vurderinger og kommentarer

AKTIVAFORDELING OG STRATEGI SERTIFIKAT, OBLIGASJONER OG AKSJER

Ved utgangen av 1. tertial 2017 var porteføljen allokert med 1 prosent i bank, 71 prosent i obligasjoner og 28 prosent i aksjer og egenkapitalbevis.

De lange swaprentene holder seg historisk lavt. BCM fastholder sin strategi om plassering av majoriteten av porteføljen i obligasjoner med flytende rente (FRN obligasjoner), dvs. knyttet til 3 mnd NIBOR og regulering hver 3 mnd. I påvente av oppgang i renten er påslaget i renten i forhold til NIBOR tilfredsstillende, samtidig som kjøp av fastrenteobligasjoner fremdeles anses som risikofylt ved en eventuell renteoppgang. Dette betyr at porteføljen fremover høyst sannsynlig vil bestå av FRN obligasjoner. I tråd med en "normalisering" av kapitalmarkedene, vil BCM søke å legge en større andel over i obligasjoner med høyere kredittpåslag, innenfor rammen av kommunens finansreglement, for å oppnå en høyere forventet avkastning over tid. BCM vil holde på sin strategi med relativt liten turnover i porteføljen.

Aksjer og egenkapitalbevis har etter 1. tertial gitt 5,1 % i avkastning. Porteføljen er investert i selskaper notert på Oslo børs, der 63 % av kapitalen er investert i selskapene notert på OBX. Verdsettelsen av norske aksjer vurderes å være på et moderat høyt nivå, pris / bok på 1,6 og pris / fortjeneste på 16. Eksponering mot selskap der en forventer at inntjeningen vil komme ned fremover er redusert. Basert på kommunen sin strategi om langsiktighet rundt sine aksjeinvesteringer finner en det rett å følge en strategi med nøytralvekt og bruker svingningene i markedet til å gjøre noen kjøp og salg. Mindre selskaper innen oljeservice, seismikk, shipping og offshore vil bli solgt ut ved anledning.

ENDRING I RISIKOEKSPONERING OG VURDERING AV RISIKO

Kredittrisikoen er styrt gjennom å klassifisere kredittrisikoen i risikoklasser. Midlene er plassert innenfor rammene i forvaltningsreglementet. Det er ikke valutarisiko. Porteføljen består av 6 obligasjoner og 35 aksjer. Investeringene er gjort i verdipapir notert på Oslo Børs, eller med tilsvarende god omsetning. Likviditetsrisikoen er lav, og investeringen kan omgjøres til kontanter i løpet av kort tid. Porteføljen er stresstestet, det potensielle tapet vurderes som akseptabelt i forhold til kommunenes risikobærende evne.

AVVIK FRA FINANSREGLEMENTET

I finansporteføljen forvaltet av Bergen Capital Management AS er det ingen avvik fra finansreglementet som ble vedtatt i Herøy kommunestyre 24. oktober 2013.

MARKEDSKOMMENTAR

Markedskommentar april 2017

Rentebildet i 2017 har i stor grad vært preget av geopolitiske hendelser; spesielt med usikkerhet rundt BREXIT, ny president i USA og første runde av valget i Frankrike som fremste hendelser. Mot slutten av april er det fortsatt stor usikkerhet knyttet til det nye rammeverket i Storbritannia, særlig på områder som handel og immigrasjon. USAs president Donald Trump gikk på et nytt nederlag med sin nye helsereform, og både aksje- og rentemarkedet stiller nå spørsmålstegn ved gjennomføringskraften bak de utallige kreative forslagene. Av spørsmålstegn som vil prege rente - og kredittmarkedet i 2017 kan det nevnes overgangen til konsumdrevet økonomi i Kina, potensielle renteøkninger fra FED, tap og restruktureringer i høyrente obligasjoner, nye forskrifter i det norske boligmarkedet og et vedvarende fall i oljeinvesteringer her hjemme. Det bør nevnes at det til en viss grad er stigende inflasjon og vekst internasjonalt, og at retningen har snudd til en stigende trend. I USA ventes det at renteøkningene fortsetter fremover, og rentemarkedet ser nå for seg 88 % sannsynlighet for en ny økning i løpet av 2017.

Oljeprisen er halvert sammenliknet med gjennomsnittet for årene 2011 til 2014, men er markert høyere enn bunnen i begynnelsen av 2016. Oppgangen i prisen siden bunnen knyttes blant annet til høy vekst i oljeetterspørselen og lavere produksjon i landene utenfor OPEC, samt vedtatt kutt i produksjonen fra OPEC i november 2016. Oljelagrene er likevel på høye nivåer, og det vil ta tid før lagrene kommer ned mot normale nivåer. Den svekkede lønnsomheten i sektoren har ført til en rekke tiltak for å redusere kostnadene, med en påfølgende redusert balansepris for planlagte prosjekter. En økning i oljeprisen fra dagens nivåer vil dermed kunne medføre høyere øking i tilbud enn tidligere anslått. Det er derfor mye som taler for at oljeprisen vil stabiliseres på dagens nivåer fremover.

Norges Bank besluttet i mars å holde styringsrenten uendret på 0,50 prosent. Prognosen for styringsrenten ligger nær 1/2 prosent de nærmeste årene. Det er lite som tyder på at vendepunktet vi nå ser i norsk økonomi er starten på en ny langvarig opptur. Utfordringene ligger fremdeles foran oss, der omstilling, effektivisering og kostnadskutt er sentrale begreper. Kapasitetsutnyttelse er fremdeles lav og ventes ikke nå et normalnivå før i 2020. Veksten i BNP for fastlands-Norge var i 2016 den laveste siden finanskrisen. Det blir interessant å observere hvordan innstramming i kredittpraksis fra bankene, og nye krav til tilbydere av forbrukslån vil påvirke boligprisene fremover. Den høye boligprisveksten og oppgangen i gjeldsbelastningen tyder på at husholdningene er sårbare. En kraftig reduksjon i boligprisene vil kunne endre bildet til Norges Bank betraktelig. Svak kronekurs, ekspansiv finans- og pengepolitikk og lave renter har bidratt til et vendepunkt i norsk økonomi, men det er begrenset hva som kan trekke veksten ytterligere på kort sikt, omstilling er tidkrevende. Neste rentebeslutning offentliggjøres 4. mai, det er foreløpig lite som tyder på noe annet enn fortsatt uendret rente. Ut fra Norges Bank sin pengepolitisk rapport i mars tolker vi det slik at det skal svært mye til før renten settes opp eller ned de kommende 2 årene.

De korte rentene er ved utløpet av april lave, og forventes å være lave en lang periode fremover. 3 måneder NIBOR var 30. april på 0,97 %. Årlig avkastning på relativt sikre obligasjoner, slik som kommunen er investert i, forventes derfor å ligge i området 1,50 til 1,75 % fremover.

Ord og uttrykk brukt i finansreglement og finansrapport

Aksje
Eierandel i aksjeselskap. Aksjeeierne er ikke personlig ansvarlige for selskapets forpliktelser. Alle aksjer (av samme klasse) gir lik rett i selskapet. Gjennom generalforsamlingen utøver Aksjeeierne den øverste myndighet i aksjeselskapet. Se også egenkapitalbevis.

Aksjeforvaltning
Styring og oppfølging av en portefølje av aksjer (eller andre egenkapitalinstrumenter).

Aktivaklasser
Ulike typer verdipapirer, som for eksempel aksjer og obligasjoner.

Basispunkt
Et basispunkt er ett hundredels prosentpoeng. Denne måleenheten brukes særlig til å angi kostnader og avkastningsforskjeller i kapitalforvaltning.

BIS vekt (Bank of International Settlement)
Bank of international settlements (BIS) har satt opp retningslinjer for hvordan man skal risikovekte en låntager. Skalen går fra 0 til 1, hvor 0 er lavest. Staten er vektet 0, mens kommuner og banker er vektet 0,2. Industriselskaper er vektet 1. Vektingen innebærer at man kan låne ut 5 ganger så mye penger til en kommune som til industriselskaper for å oppnå samme kredittrisiko. BIS-vektingen påvirker blant annet Kommunalbankens kapitaldekning, og derigjennom størrelsen på bankens ansvarlige kapital.

Benchmark
Sammenligningsgrunnlag. I rentemarkedet benyttes ofte renten på statspapirer som benchmark, mens ledende aksjeindekser benyttes som benchmark i aksjemarkedet.

D-lånsrenten
Rente på overnatten-lån i Norges Bank.

Deflasjon
Vedvarende fall i det generelle prisnivået (se inflasjon).

Derivat
En finansiell kontrakt hvor verdien avhenger av verdien til en underliggende variabel på et fremtidig tidspunkt. Priser på finansielle aktiva, råvarer osv. benyttes ofte som underliggende variabel. Opsjoner og terminkontrakter er eksempler på derivater.

Durasjon
Durasjonen til en fastrenteobligasjon er den tid det i gjennomsnitt tar før alle kontantstrømmer (rentekuponger og hovedstol) forfaller til betaling. Durasjonen (egentlig modifisert durasjon) gir i tillegg uttrykk for hvor følsom verdien av obligasjonen er for endringer i rentenivået, og forteller hvor mange prosent verdien av obligasjonen vil gå ned med dersom markedsrentene stiger med ett prosentpoeng. Lang durasjon betyr at obligasjonsverdien er svært følsom for renteendringer.

Effektiv rente
Avkastningen (årlig rente) man vil oppnå ved å investere i et rentepapir til dagens kurs og sitte på det til forfall. Kalles også yield.

Egenkapitalinstrumenter
Aktivaklasse som i hovedsak omfatter (fysiske) aksjer, aksjefuturekontrakter og opsjoner knyttet til aksjeverdier.

Egenkapitalbevis
Verdipapir som ligner på en aksje, men som skiller seg med hensyn til eierrett til selskapsformuen og innflytelse i selskapets organer. Egenkapitalbevis kan utstedes av sparebanker, kredittforeninger og gjensidige forsikringsselskaper for å tiltrekke seg ny kapital.

Emisjon
Innhenting av kapital ved utstedelse av verdipapirer. Ved en aksjeemisjon blir det utstedende aksjeselskapet tilført ny egenkapital, mens ved utstedelse av obligasjons- og sertifikatlån blir utsteder tilført ny fremmedkapital.

ESB
Den europeiske sentralbanken, lokalisert i Frankfurt, som fra 1. januar 1999 har hatt ansvaret for å utforme og gjennomføre pengepolitikken innenfor den monetære unionen i EU.

Fastrenteobligasjon
Obligasjon som gir samme nominelle rente i hele løpetiden.

Finansieringsforetak
Samlebetegnelse for finansieringsselskaper og kredittforetak.

Finansieringsselskap
Selskap som har konsesjon til å drive finansieringsvirksomhet, men ikke er bank, forsikringsselskap eller låneformidlingsforetak. I motsetning til kredittforetak er finansieringsselskap ikke obligasjonsutstedende.

Finansinstitusjoner
Selskap, foretak eller annen institusjon som driver finansieringsvirksomhet, med unntak av offentlige kredittinstitusjoner og fond, verdipapirfond, verdipapirforetak. Finansinstitusjon er eb samlebetegnelse for banker, finansieringsforetak og forsikringsselskaper.

Finanstilsynet
Finanstilsynet fører tilsyn med finansinstitusjoner, institusjonene i verdipapirmarkedet, pensjonskasser, revisorer, regnskapsførere, eiendomsmeglere og inkassoselskaper.

F-innskudd
Bankenes innskudd i Norges Bank til fast rente og løpetid.

Float
Floatperiode: Perioden fra det tidspunkt betalers konto belastes et beløp til det tidspunktet mottakers konto godskrives det samme beløp. Floatinntekt: Avkastningen den betalingsformidlende institusjon har av floatbeløpet i floatperioden.

F-lån
Bankenes lån i Norges Bank til fast rente og løpetid.

Foliorenten
Renten bankene får på sine innskudd fra en dag til den neste i Norges Bank. Foliorenten er det viktigste virkemiddelet i pengepolitikken.

Forvaltningskapital
Den samlede verdien av midlene en finansinstitusjon har til forvaltning. Forvaltningskapitalen tilsvarer balansesummen. Forkortelsen GFK benyttes for gjennomsnittlig forvaltningskapital.

FRA-rente
Forward Rate Agreement. Fremtidig renteavtale. Avtale mellom to parter om å fastlåse rentesatsen på et fremtidig innlån eller utlån for en gitt periode.

Gjenkjøpsavtale
Salg av verdipapirer der man samtidig gjør en avtale om å kjøpe papirene tilbake på et senere tidspunkt til en avtalt pris.

Hybridkapital
Som andre bedrifter er bankene finansiert ved egenkapital og lån. Hybridkapital er en mellomting mellom egenkapital og lån. Hybridkapital er egenkapital i dårlige tider, og lån i gode. Avkastningen til hybridkapitalen er en rente, på samme måte som andre obligasjoner, med fast eller flytende rente. Det gjør at avkastningen på hybridkapital er trygg og forutsigbar, på samme måte som annen gjeld. Egenkapitalen får derimot utbytte, som varierer fra år til år. Hvis en bank taper mye penger, går det utover egenkapitalen. Men hybridkapitalen skal også skrives ned i samme takt som denne. På samme måte; hvis en bank går så dårlig at den ikke har lov til å betale utbytte til egenkapitalen, skal den heller ikke betale renter på hybridkapitalen.

Ord og uttrykk brukt i finansreglement og finansrapport

IMM-dager
Vanlig brukte forfallsdager for standardiserte pengemarkedsprodukter (forkortelsen står for International Money Market).

Implisitt volatilitet
Forventet fremtidig volatilitet utledet fra opsjonspriser.

Indeks
En veiet sum av økonomiske/finansielle størrelser. Indekser benyttes til å si noe om utviklingen over tid. Konsumprisindekser og aksjeindekser er eksempler på hyppig benyttede indekser.

Inflasjon
Vedvarende vekst i det generelle prisnivået. Inflasjonen måles vanligvis ved veksten i konsumprisindeksen (KPI).

Intervensjoner
Norges Banks kjøp og salg av utenlandsk valuta med sikte på å påvirke valutakursen.

Kapitaldekning
Et forholdstall som sier noe om soliditeten til finansinstitusjoner og verdipapirforetak. Det er spesielle regler for hvordan kapitaldekningen skal beregnes. Se Finanstilsynets internettsider om kapitaldekning.

Konkurransekursindeksen (KKI)
Indeks som viser verdien av norske kroner målt mot et veid gjennomsnitt av valutaene til 25 av Norges viktigste handelspartnere. Stigende indeksverdi betyr svakere kronekurs.

Korrelasjon
Korrelasjonen mellom to variable beskriver graden av samvariasjon. Dersom korrelasjonen er lik 1 beveger de to variablene seg alltid helt i takt. Dersom det er null korrelasjon, beveger de seg helt uavhengig av hverandre.

KPI
Konsumprisindeks. Indeks som måler veksten i konsumprisene (se inflasjon).

KPI-JAE
Et mål på veksten i konsumprisene justert for avgiftsendringer og uten energivarer. KPI-JAE er et mål på den underliggende prisstigningen.

Kredittforetak
Foretak som i hovedsak finansierer sin utlånsvirksomhet ved utstedelse av obligasjoner.

Kredittindikatorene (K2, K3)
Månedlige indikatorer for kreditt til publikum (kommuneforvaltning, ikke-finansielle foretak og husholdninger). De viktigste indikatorene omfatter henholdsvis publikums bruttogjeld til innenlandske kreditorer (K2) og til alle kreditorer, dvs. inkludert utlandet, (K3).

Kredittinstitusjon
Foretak som mottar innskudd eller andre tilbakebetalingspliktige midler og yter lån for egen regning.

Kredittrisiko
Risiko for at motpart ikke oppfyller sine forpliktelser . I et låneforhold består kredittrisikoen i at låntager ikke oppfyller låneavtalen.

Likviditetspremie
Ulike verdipapirer er mer eller mindre lett omsettelige. For eksempel omsettes det i de fleste land statsobligasjoner for store beløp hver dag, mens det for enkelte obligasjoner utstedt av private selskaper kan være vanskelig å finne en kjøper eller selger om en ønsker å foreta en handel. Papirer som det vanskelig å få solgt har gjerne litt høyere avkastning på grunn av det. Denne meravkastningen kalles en likviditetspremie.

Likviditetsrisiko (for finansinstitusjoner)
Risiko for økte kostnader som følge av at en motpart ikke gjør opp sin forpliktelse til rett tid. Risikoen skyldes at finansinstitusjonene, og spesielt bankene, i stor grad finansierer en forholdsvis langsiktig utlånsportefølje med kortsiktige innskudd eller innlåning.

Likviditetsrisiko (i finansielle markeder)
Risikoen for å oppnå en dårlig pris fordi antallet aktuelle kjøpere/selgere i markedet er lite. OBX er de 25 mest likvide aksjene på Oslo børs. OB Match er øvrige aksjer med minimum 10 handler pr. dag. OB Standard er aksjer med mindre enn 10 handler pr. dag.

M2
Pengeholdende sektors (publikum og andre finansielle foretak enn banker og statlige låneinstitutter) beholdning av sedler og mynt, ubundne bankinnskudd og banksertifikater. M2 betegnes som det brede pengemengdebegrepet. Se også pengemengden.

Markedskapitaliseringsvekter
Markedskapitaliseringsvekter er vekter som svarer til den andel hvert aktivum eller aktivaklasse eller land/region har av total markedsverdi innenfor et definert univers. For Petroleumsfondet brukes slike vekter til å bestemme hvor stor andel hvert lands aksjeindeks skal ha i totalindeksen for en region.

Markedsrisiko
Risiko for potensielt tap i form av redusert markedsverdi som følge av prisfluktuasjoner i finansielle markeder.

Meravkastning, mindreavkastning
Se differanseavkastning.

Nominell rente
Pålydende rente på en finansiell fordring. Se også realrente.

Nullkupongobligasjon
En obligasjon uten rentebetalinger. Nullkupongobligasjoner legges ut til underkurs, dvs. til en kurs lavere enn pålydende verdi, og løses inn til pålydende verdi ved forfall.

Obligasjon
Standardisert omsettelig lån med opprinnelig løpetid på minst ett år. Betingelsene ved et obligasjonslån, slik som løpetid, rente, renteutbetalingsdatoer og eventuelle rentereguleringsbestemmelser, avtales ved utstedelsen av lånet.

Operasjonell risiko
Risiko knyttet til faren for forstyrrelser og avbrudd av driftsmessig art, for eksempel brudd på prosedyrer, feil i IT-systemer eller maskinvarer, regelbrudd, bedragerier, brann og terrorangrep.

Oppgjørsrisiko
Risiko for tap og likviditetsproblemer i forbindelse med avregnings- og oppgjørsfunksjonene. Oppgjørsrisiko omfatter kredittrisiko, likviditetsrisiko, juridisk risiko og operasjonell risiko. Ved betalingsformidling blir transaksjoner generert av kunder og de resulterende eksponeringer vil ikke være resultat av eksplisitte kredittvurderinger. Risikoen som oppstår i et betalingssystem.

Opsjon
Man skiller mellom to typer opsjoner, kjøpsopsjoner og salgsopsjoner. En kjøpsopsjon (salgsopsjon) er en rett, men ikke plikt til å kjøpe (selge) et underliggende aktivum til en på forhånd avtalt pris. Mulige underliggende aktiva er aksjer, valuta m.m.

Pengemarkedsfond
Pengefond eller sameie som tar i mot penger fra publikum og investerer dem videre i kortsiktige verdipapirer.

Pengemengden
Pengeholdende sektors beholdning av sedler og mynt, bankinnskudd og andre finansielle instrumenter som inngår i ulike pengemengdebegreper (se også M2). Pengeholdende sektor består av publikum (kommuneforvaltningen, ikke-finansielle foretak og husholdninger) samt andre finansielle foretak enn banker og statlige låneinstitutter. (Merk at det gjelder andre definisjoner for basispengemengden).

Ord og uttrykk brukt i finansreglement og finansrapport

Pengeoppgjøret
Pengedelen av verdipapiroppgjøret.

Pengepolitikk
Myndighetens styring av renter og likviditet i markedet for norske kroner. Det viktigste virkemiddelet i pengepolitikken er renten på bankenes innskudd i Norges Bank (foliorenten).

Portefølje
Brukes om samlet mengde av de verdipapirer som et fond blir investert i. Petroleumsfondets portefølje består blant annet av aksjer, aksjefuturekontrakter, obligasjoner, pengemarkedsplasseringer, rentefuturekontrakter og valutaterminkontrakter.

Realrente
Realrenten er nominell rente korrigert for prisstigning (inflasjon).

Referanseportefølje
En referanseportefølje er en tenkt portefølje med en bestemt sammensetning av verdipapirer (obligasjonsindeks eller aksjeindeks) som en forvalter resultatmåles i forhold til. Referanseporteføljen representerer en nøytral investeringsstrategi.

Rentebærende instrumenter
Finansielle kontrakter der avkastningen er knyttet til en avtalt rente av en pålydende verdi. Et eksempel er obligasjoner.

Renteforvaltning
Styring og oppfølging av en portefølje av rentebærende instrumenter.

Rentefølsomhet
Sier noe om hvor mye kursen på et rentefond endres ved renteendring på ett prosentpoeng i pengemarkedet.

Rentemargin
Differansen mellom (en banks) utlåns- og innskuddsrente.

Rentepapirer
Fellesbetegnelse for obligasjoner, sertifikater og statskasseveksler.

Renterisiko
Risiko for potensielt tap i form av redusert markedsverdi som følge av fluktuasjoner i renten.

Risikopremie
Den ekstra avkastningen en investor forventes å oppnå ved en risikabel investering i forhold til en risikofri investering. Investeringer i statlige rentepapirer benyttes vanligvis som det risikofrie sammenligningsgrunnlaget, selv om ingen investeringer er helt uten risiko.

Sertifikat
Standardisert omsettelig lån med løpetid på inntil 12 måneder (ett år). Se også obligasjon.

Short-salg
I mange markeder er det tillatt å avtale salg av verdipapirer man ikke eier. På avtalt leveringsdato må imidlertid selgeren ha papiret, enten etter å ha kjøpt det eller vanligere ved å ha lånt det av en tredjepart. Short-salg kan være lønnsomt dersom man venter at prisen på verdipapiret skal synke før man må kjøpe det.

Spread
Brukes generelt om forskjellen mellom to priser. I obligasjonsmarkedet brukes spread om forskjellen mellom salgs- og kjøpskurs på en obligasjon. Ved omsetning av obligasjoner tar ikke meglerne direkte betalt for sine tjenester, men stiller i stedet kurser for kjøp og salg.

Standardavvik
Standardavvik er et mål som viser hvor mye verdien av en variabel kan ventes å svinge. For en konstant verdi vil standardavviket være lik 0. Høyere standardavvik betyr større svingninger.

Statskasseveksel
Et standardisert omsettelig lån utstedt av den norske stat med løpetid under ett år og ingen rentebetalinger. Se også nullkupongobligasjon.

Styringsrente
Sentralbankens sentrale rente i utøvelsen av pengepolitikken. I Norge er dette foliorenten.

Støttekjøp
En sentralbanks kjøp av en valuta for å øke prisen/kursen på valutaen (se intervensjoner).

Swap
Avtale mellom to parter om å bytte fremtidige kontantstrømmer. For eksempel kan den ene parten betale den andre flytende rente, mens den selv mottar fast rente.

Taktisk aktivaallokering
Å velge andre aktiva- eller markedssammensetninger enn i referanseporteføljen med sikte på å oppnå høyere avkastning.

Terminkontrakter
Kontrakter om kjøp eller salg av aktiva på et fremtidig tidspunkt og til en bestemt pris. Petroleumsfondet kjøper og selger valuta på termin, for å unngå valutakursrisiko i forhold til referanseporteføljens valutasammensetning.

Terminrenter
Terminrenter er renter som løper mellom to fremtidige tidspunkter. Terminrentene kan under visse forutsetninger gi uttrykk for markedets forventninger om fremtidig rentenivå.

Valutakurs
Prisen på et lands valuta målt mot andre lands valuta, for eksempel norske kroner per euro.

Valutaopsjoner
En rett, men ikke plikt, til å kjøpe eller selge et bestemt beløp valuta til en på forhånd avtalt valutakurs.

Valutareserver
Norges Banks beholdninger av finansielle aktiva i utenlandsk valuta som skal kunne benyttes i gjennomføringen av pengepolitikken. Norges Bank forvalter i tillegg Statens Petroleumsfond på vegne av Finansdepartementet.

Valutarisiko
Risiko for potensielt tap i form av redusert markedsverdi som følge av fluktuasjoner i valutakursen.

Valutaswapmarkedet
Et marked der to aktører i dag foretar et bytte mellom to valutaer med avtale om å reversere byttehandelen på et fremtidig tidspunkt til et bestemt kursforhold mellom de to valutaer (valutabytteavtale).

Verdipapirfond
Et fond som eies av en ubestemt krets av personer og hvor midlene i det vesentlige er investert i verdipapirer.

Verdipapirforetak
Foretak som yter investeringstjenester.

Volatilitet
Et statistisk mål for svingningene i en tidsserie.

VPS
Verdipapirsentralen (VPS) er en privat, selveiende institusjon, opprettet ved lov om verdipapirsentral, som driver et elektronisk rettighetsregister for aksjer, obligasjoner og andre finansielle instrumenter med i hovedsak norske utsteder.

BERGEN CAPITAL MANAGEMENT

Herøy kommune / aksjer
Postboks E
6099 Fosnavåg

Økonomisjef Geir Egil Olsen

Fremstilt: 16.05.2017
Start: 07.06.1999

Portefølje pr. 30.04.2017

Kategori / Verdipapir	Forfall	Kupong	Yield	Sens.	Dur.	Val.	Beholdning	Snitt kurs	Investert beløp	Markeds kurs dd	Påløpte renter	Markeds verdi dd	Vekt %	Urealisert gevinst/tap	Realisert i år	Mottatt avkastning	Total avkastning
HOVEDLISTEN OBX																	
Aker Solutions Ny ASA						NOK	2 406	80,40	193 438	49,00		117 894	0,57	75 544-			
Bw Lpg Limited						NOK	5 993	77,14	462 280	37,81		226 595	1,09	235 685-			
Dnb Asa						NOK	5 993	112,26	672 785	134,10		803 661	3,88	130 876	76 350	34 160	110 511
Frontline Ltd						NOK	9 784	103,14	1 009 122	57,20		559 645	2,70	449 477-		12 626	12 626
Gjensidige Forsikring Asa						NOK	12 375	92,95	1 150 247	131,90		1 632 263	7,88	482 016		84 150	84 150
Grieg Seafood Asa						NOK	4 994	63,43	316 776	67,45		336 845	1,63	20 069	23 457		23 457
Marine Harvest Asa						NOK	7 897	97,67	771 280	142,80		1 127 692	5,45	356 412		22 112	22 112
Norsk Hydro Asa						NOK	25 500	29,22	745 227	49,00		1 249 500	6,03	504 273	454 584		454 584
Norwegian Air Shuttle Asa						NOK	4 872	291,32	1 419 322	243,70		1 187 306	5,73	232 016-			
Orkla Asa A-aksjer						NOK	9 989	47,01	469 604	77,75		776 645	3,75	307 041		25 971	25 971
Renewable Energy Corporation Asa						NOK	90 339	2,71	244 383	1,07		96 663	0,47	147 721-			
Schibsted Asa B						NOK	949	159,47	151 340	192,50		182 683	0,88	31 342			
Schibsted Asa						NOK	949	159,47	151 340	213,50		202 612	0,98	51 271			
Statoil Asa						NOK	7 000	147,64	1 033 479	141,70		991 900	4,79	41 579-			
Storebrand Asa Ordinære						NOK	10 004	29,33	293 440	56,60		566 226	2,73	272 787		15 506	15 506
Telenor Asa						NOK	11 390	122,45	1 394 756	138,80		1 580 932	7,63	186 176			
Yara International Asa						NOK	3 241	360,43	1 168 161	319,20		1 034 527	5,00	133 634-			
Sum *									11 646 982			12 673 588	61,20	1 026 607	554 392	194 525	748 917
HOVEDLISTEN OSEBX																	
Golden Ocean Group Limited						NOK	6 711	134,20	900 594	66,25		444 604	2,15	455 990-			
Kongsberg Automotive Holding Asa						NOK	88 632	6,21	550 257	6,29		557 495	2,69	7 238			
Nordic Semiconductor Asa						NOK	23 878	43,45	1 037 546	34,40		821 403	3,97	216 143-			
Opera Software Asa						NOK	9 728	61,01	593 505	38,80		377 446	1,82	216 059-			
Polarcus						NOK	8 829	45,00	397 286	0,22		1 942	0,01	395 343-			
Solon Eiendom AS						NOK	713	207,10	147 665	22,20		15 829	0,08	131 837-			
Treasure Asa						NOK	11 939	18,34	218 904	15,70		187 442	0,91	31 462-		3 582	3 582
Sum *									3 845 757			2 406 162	11,62	1 439 595-		3 582	3 582
HOVEDLISTEN OSEAX																	
Akastor ASA						NOK	2 406	30,92	74 399	12,70		30 556	0,15	43 843-			
Deep Sea Supply Plc						NOK	70 000	10,15	710 467	1,23		86 100	0,42	624 367-			
Electromagnetic Geoservices Asa						NOK	1 275	555,94	708 826	4,43		5 648	0,03	703 178-			
Fred Olsen Energy Asa						NOK	2 151	267,99	576 442	20,20		43 450	0,21	532 992-			
Insr Insurance Group						NOK	46 040	28,69	1 320 932	7,50		345 300	1,67	975 632-			
Odfjell Drilling Ltd						NOK	7 773	41,50	322 568	18,00		139 914	0,68	182 654-			
Seven Drilling Limited						NOK	17 500	24,20	423 518	3,28		57 400	0,28	366 118-			
Sparebank 1 Sr-bank Asa						NOK									199 908		199 908
Sum *									4 137 153			708 369	3,42	3 428 784-	199 908		199 908
EGENKAPITALBEVIS																	
Sparebank 1 Buskerud-vestfold Egenk						NOK	24 840	29,90	742 745	27,20		675 648	3,26	67 097-		46 451	46 451
Sparebank 1 Smn Egenkapitalbevis						NOK	16 331	38,73	632 443	71,50		1 167 667	5,64	535 223	207 092	48 993	256 085
Sparebanken Nord-norge Egenkapitalb						NOK	21 245	13,82	293 549	56,75		1 205 654	5,82	912 105	239 251	73 295	312 546
Sparebanken Vest Egenkapitalbevis						NOK	22 343	34,38	768 139	53,25		1 189 765	5,75	421 626	211 774	100 544	312 318

Portefølje pr. 30.04.2017

Herøy kommune / aksjer

Fremstilt 16.05.2017

Kategori Verdipapir	Forfall	Kupong	Yield	Sens.	Dur.	Val.	Beholdning	Snitt kurs	Investert beløp	Markeds kurs dd	Påløpte renter	Markeds verdi dd	Vekt %	Urealisert gevinst/tap	Realisert i år	Mottatt avkastning	Total avkastning
Sum *									2 436 876			4 238 733	20,47	1 801 857	658 117	269 283	927 400
Sum **									22 066 768			20 026 852	96,71	2 039 916-	1 412 417	467 389	1 879 806

Markedsverdi pr. 30.04.2017	**20 026 852**	
Ikke godskrevet bank	**63 713**	
Banksaldo 31.03.2017	**512 617**	
Bevegelser	**163 369**	
Banksaldo 30.04.2017 ifølge våre oppgaver	**612 273**	3,26
Beregnede bankrenter	**5 255**	0,03
Kapital pr. 30.04.2017	**20 708 093**	
Avkastning i 2017	**1 097 337**	
Realisert i 2017	**1 412 417**	
Mottatt utbytte/renter i 2017	**467 389**	

Tidsvektet avkastning	**Siste måned**	**1,69**
	I år	**5,12**

Bilagsdato	Valutadato	Beløp val.	Val.	Val.kurs	Beløp n.kr.		Tekst	Verdipapir	Betegnelse	Antall	Kurs	Sls.nr.	Bilag
April 2017													
06.04.2017	20.04.2017	15 506,20	NOK	100,0000	15 506,20	Aksjeutbyt	Storebrand Asa Ordinære	NO0003053605	Storebrand Asa Ordinære	10 004	1,55		1317
07.04.2017	20.04.2017	84 150,00	NOK	100,0000	84 150,00	Aksjeutbyt	Gjensidige Forsikring Asa	NO0010582521	Gjensidige Forsikring Asa	12 375	6,80		1217
21.04.2017	03.05.2017	25 971,40	NOK	100,0000	25 971,40	Aksjeutbyt	Orkla Asa A-aksjer	NO0003733800	Orkla Asa A-aksjer	9 989	2,60		1617
26.04.2017	05.05.2017	34 160,10	NOK	100,0000	34 160,10	Aksjeutbyt	Dnb Asa	NO0010031479	Dnb Asa	5 993	5,70		1717
28.04.2017	11.05.2017	3 581,70	NOK	100,0000	3 581,70	Aksjeutbyt	Treasure Asa	NO0010763550	Treasure Asa	11 939	0,30		

BERGEN CAPITAL MANAGEMENT

Herøy kommune / obligasjoner
Postboks E
6099 Fosnavåg

Øk.sjef Geir Egil Olsen

Fremstilt: 16.05.2017
Start: 22.01.1999

Portefølje pr. 30.04.2017

Kategori / Verdipapir	Forfall	Kupong	Yield	Sens.	Dur.	Val.	Beholdning	Snitt kurs	Investert beløp	Markeds kurs dd	Påløpte renter	Markeds verdi dd	Vekt %	Urealisert gevinst/tap	Realisert i år	Mottatt avkastning	Total avkastning
OBLIGASJONER FAST RENTE																	
1077848 FST Sparebank 1 SR Bank	11.02.22	2,04	2,04	4,50	4,59	NOK	9 000 000	99,24	8 948 188	100,00	39 235	9 039 235	17,87	68 300		45 900	45 900
OBLIGASJONER FLYT RENTE																	
1069292 FRN Sandnes Sparebank	06.11.18	1,90	1,51	0,02	0,02	NOK	16 000 000	100,21	16 033 120	100,50	70 089	16 150 089	31,93	46 880		79 676	79 676
1069760 FRN Sparebank 1 B V	03.12.18	1,87	1,38	0,10	0,10	NOK	7 000 000	100,41	7 028 600	100,77	21 089	7 074 989	13,99	25 300		34 051	34 051
1069914 FRN Bud, Fræna, Hustad Sp.	12.12.18	2,06	1,56	0,12	0,12	NOK	5 000 000	101,16	5 058 250	100,83	13 733	5 055 233	9,99	16 750-		28 311	28 311
1072144 FRN Tinn Sparebank	08.10.19	1,71	1,66	0,19	0,20	NOK	10 000 000	100,00	10 000 000	100,14	9 500	10 023 500	19,82	14 000		95 803	95 803
1072789 FRN Grong Sparebank	18.12.17					NOK									7 000	4 132	11 132
1076350 FRN Askim	25.10.18	1,92	1,48	0,24	0,24	NOK	3 000 000	100,00	3 000 000	100,67	800	3 020 900	5,97	20 100		29 733	29 733
Sum *			1,53	0,10	0,11				41 119 970		115 212	41 324 712	81,70	89 530	7 000	271 706	278 706
Sum **			1,62	0,90	0,91				50 068 158		154 447	50 363 947	99,57	157 830	7 000	317 606	324 606

Markedsverdi pr. 30.04.2017	**50 363 947**	
Banksaldo 31.03.2017	**153 520**	
Bevegelser	**62 175**	
Banksaldo 30.04.2017 ifølge våre oppgaver	**215 695**	0,43
Beregnede bankrenter	**3 079**	0,01
Kapital pr. 30.04.2017	**50 582 721**	
Avkastning i 2017	**477 606**	
Realisert i 2017	**7 000**	
Mottatt utbytte/renter i 2017	**317 606**	
Kjøpte renter i 2017	**33 280-**	

Tidsvektet avkastning	**Siste måned**	**0,18**
	I år	**0,98**

Bilagsdato	Valutadato	Beløp val.	Val.	Val.kurs	Beløp n.kr.		Tekst	Verdipapir	Betegnelse	Antall	Kurs	Sls.nr.	Bilag
April 2017													
10.04.2017	10.04.2017	47 775,00	NOK	100,0000	47 775,00	Obl.renter	Terminrenter	NO0010721442	1072144 FRN Tinn Sparebank		0,00		1117
25.04.2017	25.04.2017	14 400,00	NOK	100,0000	14 400,00	Obl.renter	Terminrenter	NO0010763501	1076350 FRN Askim		0,00		1417

BERGEN CAPITAL MANAGEMENT

Herøy kommune samlerapport

Sammenslått

Fremstilt: 16.05.2017
Start: 01.12.2011

Portefølje pr. 30.04.2017

Kategori Verdipapir	Forfall	Kupong	Yield	Sens.	Dur.	Val.	Beholdning	Snitt kurs	Investert beløp	Markeds kurs dd	Påløpte renter	Markeds verdi dd	Vekt %	Urealisert gevinst/tap	Realisert i år	Mottatt avkastning	Total avkastning
OBLIGASJONER FAST RENTE																	
1077848 FST Sparebank 1 SR Bank	11.02.22	2,04	2,04	4,50	4,59	NOK	9 000 000	99,24	8 948 188	100,00	39 235	9 039 235	12,68	68 300		45 900	45 900
OBLIGASJONER FLYT RENTE																	
1069292 FRN Sandnes Sparebank	06.11.18	1,90	1,51	0,02	0,02	NOK	16 000 000	100,21	16 033 120	100,50	70 089	16 150 089	22,65	46 880		79 676	79 676
1069760 FRN Sparebank 1 B V	03.12.18	1,87	1,38	0,10	0,10	NOK	7 000 000	100,41	7 028 600	100,77	21 089	7 074 989	9,92	25 300		34 051	34 051
1069914 FRN Bud, Fræna, Hustad Sp.	12.12.18	2,06	1,56	0,12	0,12	NOK	5 000 000	101,16	5 058 250	100,83	13 733	5 055 233	7,09	16 750-		28 311	28 311
1072144 FRN Tinn Sparebank	08.10.19	1,71	1,66	0,19	0,20	NOK	10 000 000	100,00	10 000 000	100,14	9 500	10 023 500	14,06	14 000		95 803	95 803
1072789 FRN Grong Sparebank	18.12.17					NOK									7 000	4 132	11 132
1076350 FRN Askim	25.10.18	1,92	1,48	0,24	0,24	NOK	3 000 000	100,00	3 000 000	100,67	800	3 020 900	4,24	20 100		29 733	29 733
Sum *			1,53	0,10	0,11				41 119 970		115 212	41 324 712	57,97	89 530	7 000	271 706	278 706
HOVEDLISTEN OBX																	
Aker Solutions Ny ASA						NOK	2 406	80,40	193 438	49,00		117 894	0,17	75 544-			
Bw Lpg Limited						NOK	5 993	77,14	462 280	37,81		226 595	0,32	235 685-			
Dnb Asa						NOK	5 993	112,26	672 785	134,10		803 661	1,13	130 876	76 350	34 160	110 511
Frontline Ltd						NOK	9 784	103,14	1 009 122	57,20		559 645	0,79	449 477-		12 626	12 626
Gjensidige Forsikring Asa						NOK	12 375	92,95	1 150 247	131,90		1 632 263	2,29	482 016		84 150	84 150
Grieg Seafood Asa						NOK	4 994	63,43	316 776	67,45		336 845	0,47	20 069	23 457		23 457
Marine Harvest Asa						NOK	7 897	97,67	771 280	142,80		1 127 692	1,58	356 412		22 112	22 112
Norsk Hydro Asa						NOK	25 500	29,22	745 227	49,00		1 249 500	1,75	504 273	454 584		454 584
Norwegian Air Shuttle Asa						NOK	4 872	291,32	1 419 322	243,70		1 187 306	1,67	232 016-			
Orkla Asa A-aksjer						NOK	9 989	47,01	469 604	77,75		776 645	1,09	307 041		25 971	25 971
Renewable Energy Corporation Asa						NOK	90 339	2,71	244 383	1,07		96 663	0,14	147 721-			
Schibsted Asa B						NOK	949	159,47	151 340	192,50		182 683	0,26	31 342			
Schibsted Asa						NOK	949	159,47	151 340	213,50		202 612	0,28	51 271			
Statoil Asa						NOK	7 000	147,64	1 033 479	141,70		991 900	1,39	41 579-			
Storebrand Asa Ordinære						NOK	10 004	29,33	293 440	56,60		566 226	0,79	272 787		15 506	15 506
Telenor Asa						NOK	11 390	122,45	1 394 756	138,80		1 580 932	2,22	186 176			
Yara International Asa						NOK	3 241	360,43	1 168 161	319,20		1 034 527	1,45	133 634-			
Sum *									11 646 982			12 673 588	17,78	1 026 607	554 392	194 525	748 917
HOVEDLISTEN OSEBX																	
Golden Ocean Group Limited						NOK	6 711	134,20	900 594	66,25		444 604	0,62	455 990-			
Kongsberg Automotive Holding Asa						NOK	88 632	6,21	550 257	6,29		557 495	0,78	7 238			
Nordic Semiconductor Asa						NOK	23 878	43,45	1 037 546	34,40		821 403	1,15	216 143-			
Opera Software Asa						NOK	9 728	61,01	593 505	38,80		377 446	0,53	216 059-			
Polarcus						NOK	8 829	45,00	397 286	0,22		1 942	0,00	395 343-			
Solon Eiendom AS						NOK	713	207,10	147 665	22,20		15 829	0,02	131 837-			
Treasure Asa						NOK	11 939	18,34	218 904	15,70		187 442	0,26	31 462-		3 582	3 582
Sum *									3 845 757			2 406 162	3,38	1 439 595-		3 582	3 582
HOVEDLISTEN OSEAX																	
Akastor ASA						NOK	2 406	30,92	74 399	12,70		30 556	0,04	43 843-			
Deep Sea Supply Plc						NOK	70 000	10,15	710 467	1,23		86 100	0,12	624 367-			
Electromagnetic Geoservices Asa						NOK	1 275	555,94	708 826	4,43		5 648	0,01	703 178-			

Portefølje pr. 30.04.2017

Herøy kommune samlerapport

Fremstilt 16.05.2017

Kategori Verdipapir	Forfall	Kupong	Yield	Sens.	Dur.	Val.	Beholdning	Snitt kurs	Investert beløp	Markeds kurs dd	Påløpte renter	Markeds verdi dd	Vekt %	Urealisert gevinst/tap	Realisert i år	Mottatt avkastning	Total avkastning
HOVEDLISTEN OSEAX																	
Fred Olsen Energy Asa						NOK	2 151	267,99	576 442	20,20		43 450	0,06	532 992-			
Insr Insurance Group						NOK	46 040	28,69	1 320 932	7,50		345 300	0,48	975 632-			
Odfjell Drilling Ltd						NOK	7 773	41,50	322 568	18,00		139 914	0,20	182 654-			
Seven Drilling Limited						NOK	17 500	24,20	423 518	3,28		57 400	0,08	366 118-			
Sparebank 1 Sr-bank Asa						NOK									199 908		199 908
Sum *									4 137 153			708 369	0,99	3 428 784-	199 908		199 908
EGENKAPITALBEVIS																	
Sparebank 1 Buskerud-vestfold Egenk						NOK	24 840	29,90	742 745	27,20		675 648	0,95	67 097-		46 451	46 451
Sparebank 1 Smn Egenkapitalbevis						NOK	16 331	38,73	632 443	71,50		1 167 667	1,64	535 223	207 092	48 993	256 085
Sparebanken Nord-norge Egenkapitalb						NOK	21 245	13,82	293 549	56,75		1 205 654	1,69	912 105	239 251	73 295	312 546
Sparebanken Vest Egenkapitalbevis						NOK	22 343	34,38	768 139	53,25		1 189 765	1,67	421 626	211 774	100 544	312 318
Sum *									2 436 876			4 238 733	5,95	1 801 857	658 117	269 283	927 400
Sum **			1,62	0,90	0,91				72 134 925		154 447	70 390 799	98,74	1 882 086-	1 419 417	784 995	2 204 412

Markedsverdi pr. 30.04.2017	**70 390 799**	
Ikke godskrevet bank	**63 713**	
Banksaldo 31.03.2017	**666 137**	
Bevegelser	**225 544**	
Banksaldo 30.04.2017 ifølge våre oppgaver	**827 968**	1,25
Beregnede bankrenter	**8 334**	0,01
Kapital pr. 30.04.2017	**71 290 814**	
Avkastning i 2017	**1 574 943**	
Realisert i 2017	**1 419 417**	
Mottatt utbytte/renter i 2017	**784 995**	
Kjøpte renter i 2017	**33 280-**	

Tidsvektet avkastning	**Siste måned**	**0,61**
	I år	**2,26**

HERØY KOMMUNE

Økonomiavdelinga

SAKSFRAMLEGG

Sakshandsamar:	GEO	Arkivsaknr:	2017/819
		Arkiv:	217

Utvalsaksnr	Utval	Møtedato
68/17	Kommunestyret	21.06.2017

FORVALTNINGSREVISJONSPROSJEKT. ØKONOMISK RAPPORTERING - HERØY KOMMUNE

Tilråding:
Frå kontrollutvalet:

1. Kommunestyret tek til vitande forvaltningsrevisjonsprosjektet – **Økonomisk rapportering** - Herøy kommune. (Utarbeida av Søre Sunnmøre kommunere-visjon IKS, datert 14.02.2017).
2. Kommunestyret vedtek at revisjonen sine anbefalingar skal følgjast/utførast:

    1. Kommunen må sette i verk tiltak for å følgje opp økonomireglementet mht. månadsrapportering til formannskapet.
    2. Kommunen må rapportere på rekneskapsskjema 1A i budsjettkon-trollrapportane slik at ein kan samanlikne rapporteringa direkte med vedteke budsjett og rekneskap. Kommunen må oppdatere økonomireglementet i høve gjeldande orga-nisering (kap 2.2.2).
    3. Kommunen må vurdere å utarbeide ein felles mal for korleis dei verbale beskrivingane i budsjettkontrollrapportane skal utarbeidast, kva dei skal innehalde, og sikre at alle einingar/avdelingar rapporterar.
    4. Kommunen må utarbeide tilfredstillande rutinar for at meirinntekter som overstig rapporteringsgrensene i økonomireglementet, evt. mindre-forbruk vert rapportert inn så raskt som råd slik at dei kan handsamast politisk.
3. Kommunestyret vedtek at rådmannen rapporterer om status for gjennom-føringane av anbefalingane, og eventuelt vidare framdrift, til kontrollutvalet innan 01.11.2017

Særutskrift:

Vest kontroll IKS
Søre Sunnmøre Kommunerevisjon IKS
Kommunalsjefane, her

Vedlegg:

- Utskrift frå møteprotokoll i kontrollutvalssak 19/17 – Forvaltningsrevisjonsrapport økonomisk rapportering – Herøy kommune
- Forvaltningsprosjektet Økonomisk Rapportering i Herøy kommune

Saksopplysningar:

Ein viser til vedlagde møteprotokoll frå kontrollutvalet samt vedlagde rapport frå Søre Sunnmøre kommunerevisjon IKS for ytterlegare informasjon i saka.

Fosnavåg, 09.06.2017

Olaus-Jon Kopperstad	Geir Egil Olsen
Rådmann	Avd.leiar

Sakshandsamar: Geir Egil Olsen

U T S K R I F T

frå

M Ø T E PROTOKOLL

Utval:	Sak nr.:	Arkiv:	Møtedato:
Kontrollutvalet i Herøy kommune	19/17	217	22.05.2017

SAK 19/17 FORVALTNINGSREVISJONSRAPPORT - ØKONOMISK RAPPORTERING – HERØY KOMMUNE.

Samrøystes innstilling

1. Kommunestyret tek til vitande forvaltningsrevisjonsprosjektet – **Økonomisk rapportering** - Herøy kommune. (Utarbeida av Søre Sunnmøre kommunerevisjon IKS, datert 14.02.2017).
2. Kommunestyret vedtek at revisjonen sine anbefalingar skal følgjast/utførast:
   1. Kommunen må sette i verk tiltak for å følgje opp økonomireglementet mht. månadsrapportering til formannskapet.
   2. Kommunen må rapportere på rekneskapsskjema 1A i budsjettkontrollrapportane slik at ein kan samanlikne rapporteringa direkte med vedteke budsjett og rekneskap.
   Kommunen må oppdatere økonomireglementet i høve gjeldande organisering (kap 2.2.2).
   3. Kommunen må vurdere å utarbeide ein felles mal for korleis dei verbale beskrivingane i budsjettkontrollrapportane skal utarbeidast, kva dei skal innehalde, og sikre at alle einingar/avdelingar rapporterar.
   4. Kommunen må utarbeide tilfredstillande rutinar for at meirinntekter som overstig rapporteringsgrensene i økonomireglementet, evt. mindreforbruk vert rapportert inn så raskt som råd slik at dei kan handsamast politisk.
3. Kommunestyret vedtek at rådmannen rapporterer om status for gjennomføringane av anbefalingane, og eventuelt vidare framdrift, til kontrollutvalet innan **01.11.2017**.

Vedlegg
Forvaltningsrevisjonsprosjekt **Økonomisk rapportering** - **Herøy kommune.**
Utarbeida av Søre Sunnmøre kommunerevisjon IKS, datert 14.02.2017.

Saksopplysningar

Vedtak for prosjektet
Kontrollutvalet i Herøy kommune gjorde i sak 24/15 PROSJEKTPLAN FORVALTNINGSREVISJON – ØKONOMISK RAPPORTERING HERØY KOMMUNE vedtak om å få utført eit forvaltningsprosjekt Økonomisk rapportering Herøy kommune i samsvar med utarbeida prosjektplan datert 08.06.2015. Prosjektet skulle ta for seg den økonomiske rapporteringa og kvaliteten på denne. Investeringsrekneskapen er halden utanfor.
Det er avgrensa til å gjelde rapportering til kommunestyret, og offisielle tertialrapportar og revidert rekneskap.

Formålet med prosjektet er å sette søkelys på situasjonen i dag og peike på mulig forbetring og vidareutvikling av den kommunale verksemda, samt avdekke eventuelle manglar.

- MÅLSETTING

Målsettinga med prosjektet er å undersøke om kommunen har dekkande økonomisk rapportering og om kvaliteten var tilfredstillande. Vidare undersøkte ein budsjettstyring/budsjettkontroll.
Prosjektet er avgrensa til å gjelde driftsrekneskapen for 2015 der investeringsrekneskapen er halden utanfor. Det er vidare avgrensa til å gjelde rapportering til kommunestyret, der revisjonen har forhalde seg til offisielle tertialrapportar og revidert rekneskap.

Ein viser til rapporten Forvaltningsrevisjonsprosjekt – **Økonomisk rapportering** - **Herøy kommune**, som ligg ved.
I høve rapporten er formålet med økonomisk rapportering å sikre at den økonomiske utviklinga vert rapportert og avvik kommentert slik at administrasjon og politikarar kan sette i verk tiltak om naudsynt. Revisor peikar på at god økonomistyring krev at rapporteringa er påliteleg, presentert slik den gir oversikt, og kunne samanliknast med budsjettet jamfør budsjettvedtaket. Den krev hensiktsmessige strukturar, gode system, rutinar og samhandlingskultur, og i dette ligg god budsjettering, avviksvurdering, rapportering og evt. iverksetting av tiltak.

Rapportering:
Revisjonen tok utgangspunkt i tertialrapportering til kommunestyret, og desse rapportane vart vurderte opp i mot budsjett og årsrekneskap.

Budsjettstyring/budsjettkontroll:
Vidare er det gjort ei vurdering av budsjettstyringa til administrasjonen, dvs om budsjettet vert nytta som styringsverktøy opp mot planlagt aktivitet. Kontrollen i dette prosjektet er avgrensa til å vurdere avvik mellom prognose i tertialrapporteringane og årsrekneskap, samt korrigert budsjett og årsrekneskapen.

- PROBLEMSTILLINGAR

1. **Rapporterer administrasjonen til kommunestyret i samsvar med kommunelova og evt. interne retningsliner/reglement?**
2. **Er kvaliteten på økonomirapporteringa tilfredstillande?**
3. **Er budsjettstyringa/budsjettkontrollen tilfredstillande?**

Desse problemstillingane har revisjonen belyst i rapporten, med følgjande vurderingar og konklusjonar:

Problemstilling 1:

- **Rapporterer administrasjonen til kommunestyret i samsvar med kommunelova og evt. interne retningsliner/reglement?**

Revisjonen **vurderer** og **konkluderer** med (rapporten del 3, s.17-19):

Rapporteringsrutiner:
Herøy kommune har rutiner for rapportering som i stor grad stettar lov, forskrift og økonomireglement.

- Kommunen har for rekneskapsåret 2015 rapportert til **kommunestyret** etter vedtekne rutiner og rekneskapen har vore handsama innanfor kommunen sin eigen frist og kommunelova med tilhøyrande føreskrifter (1 juli).
- Månadsrapporteringa til **formannskapet** har vore mangelfull i 2015. Revisor anbefalar difor kommunen å sette i verk tiltak slik ein følgjer kommunen sitt økonomireglement.

Er rapportane informative:
Revisor viser til lov, føreskrifter og rettleiarar der det heiter at rapporteringa skal gjennomførast på det nivå som budsjettet er vedteke og minimum bestå av budsjett og rekneskap hittil i år, budsjett førre år og vedteke årsrekneskap i budsjettskjema 1A, og 1 B.

Revisjonen har funne at budsjettkontrollrapportane i 2015 ikkje er oppbygd på same mal som årsbudsjettet og rekneskapen i høve rekneskapsskjema 1A, men inneheld ei samantrukke økonomisk oversikt over drifta. Dette gjer det vanskeleg for brukaren

av budsjettkontrollrapportane å samanlikne rapportane med budsjett og årsrekneskapen.
Revisjonen meiner derfor at kommunen bør rapportere på rekneskapsskjema 1A slik det går fram av føreskrifter og rettleiarar.

I høve rekneskapsskjema 1B såg ein lik oppbygging.

Elles peikar revisor på at kommunen i økonomireglement har ei oversikt over avdelingar/ansvarsområde som gjeld for kommunen. Denne oversikta er ikkje i samsvar med organiseringa kommunen har i dag, og ein bør endre oversikta/reglementet til gjeldande organisering.

Verbale kommentarar:
Økonomirapportane har ein verbal kommentar utarbeida av einingsleiar/avdelingsleiar for kvar enkelt eining/avdeling.

Revisor anbefalar kommunen å utarbeide ein felles mal for dei verbale beskrivingane av den økonomiske situasjonen og kva emne/område avdelingsleiarane skal ha fokus på, då det er registrert at ulik kvalitet på dei verbale kommentarane og mangelfulle i nokre avdelingar.

Revisor peikar på at klare felles retningsliner på korleis det skal rapporterast er med på å gjere leiarane bevisste på den økonomiske situasjonen slik dei kan vurdere neventuelle tiltak og løysingar. Dette gjeld også i høve rapportering knytt til vedtak, teneste og prosjekt som kommunen legg fram i eigne tertialrapportar.

Vesentlege avvik – krav til tiltak:
Budsjettkontrollrapportar 2015 viser at vesentlege avvik i stor grad vert særskilt kommentert. Ved vesentlege avvik skal rådmannen foreslå tiltak, og revisor vurderer dette som delvis gjennomført.

Resultatmål:
Revisjonen finn at det i eigne tertialrapportar (ikkje budsjettkontrollrapportane) vert presentert resultatmål for dei ulike avdelingane. Måla er i stor grad konkrete og målbare i etterkant, og vil kunne gi kommunestyret informasjon om kva avdelingane jobbar mot, og er eit godt supplement til den økonomiske rapporteringa.

Problemstilling 2:

- **Er kvaliteten på økonomirapporteringa tilfredstillande?**

Revisjonen **vurderer** og **konkluderer** med (rapporten del 4, s.20-26):

Revisor har vurdert dette med utgangspunkt i tertialrapporteringa til kommunestyret med tilhøyrande prognoser og årsrekneskapen. Desse blei vurdert opp i mot budsjett og sluttrekneskap pr. 31.12.

På bakgrunn av budsjettkontrollrapportane og endeleg resultat/rekneskap **konkluderer** revisor med at budsjettrapporteringa i 2015 ikkje har vore tilfredstillande,- både totalt sett og innanfor enkelte avdelingar. Fleire av avdelingane fekk vesentleg mindreforbruk som kunne vore omprioritert og rammene justert.

Revisor viser til kommunen sitt økonomireglement der det heiter at kommunestyret sjølv skal utføre endringar i driftsbudsjettet dersom det oppstår meirinntekter. Slike budsjettendringar har i svært liten grad vore gjennomført.

Rapporten viser at ein gjennomgang av forventa mindreforbruk i budsjettkontrollrapportane pr. 1. tertial og 2. tertial, viser at det er svært få avdelingar som har rapportert inn dette. Enkelte avdelingar er flinke til å rapportere om forventa meirforbruk i høve kostnadar, men i liten grad rapporterer om forventa meirinntekter eller mindreforbruk. Dette er ikkje i tråd med kommunen sitt økonomireglement og forskrift om årsbudsjett om rapportering av vesentlege avvik til kommunestyret.

Revisor **anbefalar** at kommunen utarbeider tilfredstillande rutinar for at meirinntekter som overstig rapporteringsgrensene i økonomireglementet, vert rapportert inn så raskt som råd slik at dei kan handsamast politisk.

Problemstilling 3:

- **<u>Er budsjettstyringa/budsjettkontrollen tilfredstillande?</u>**

Revisjonen **vurderer** og **konkluderer** med (rapporten del 5, s.27- 32):

I 2015 hadde avdelingane (inklusiv overføringar og eksklusiv skatt, og finans) eit mindreforbruk på ca. 16,5 mill kroner. Dette utgjer ca 3,6% i mindreforbruk i forhold til budsjettet. Ein registrerte store forskjellar mellom dei ulike avdelingane.

Dei ulike utgiftene til avdelingane vart vurderte for å undersøke om desse var innanfor budsjett, eller evt. om det var meirforbruk.

Dei utgiftene som vart undersøkte var:

- Løn og sosial utgifter
- Kjøp varer/tenester eigenproduksjon (som inngår i kommunale tenester)
- kjøp av varer /tenester framandproduksjon (som erstattar kommunale tenester)
- Overføringsutgifter

Rapporten viser at fleire avdelingar viste større budsjettavvik i forhold til vedtekne kostnadsrammer i 2015, og ein såg få tiltak og/eller budsjettkorrigeringar til meirforbruket. Kapittel 5 i rapporten har detaljerte oversikter/tabellar av dei ulike utgiftene.

Revisor peikar på at dersom budsjettet skal vere eit styringsverktøy, så skal ein gjere administrative budsjettendringar i dei tilfella der meirinntekter (som ein etter reglementet kan disponere administrativt) finansierer meirforbruk på kostnadssida. Revisor meiner at budsjettdisiplinen og rapporteringa hos enkelte avdelingsleiarar ikkje har vore god nok.

- RÅDMANNEN SI TILBAKEMELDING

I rapporten del 7, side 33 kjem rådmannen med si tilbakemelding på forvaltningsrevisjonsrapporten:

Eg har ikkje fleire merknader utover at eg har tatt sikte på å legge fram eit revidert økonomireglement 1. halvår 2017.

Rett utskrift
Åram 23.mai.2017

Sigrid Aa. Torbjørnson
Konsulent

VEST KONTROLL
SEKRETARIAT FOR KONTROLLUTVAL

Utskrift til: **Kommunestyret** - for behandling
Ordførar og rådmann – til orientering

Hareid Herøy Sande Ulstein Vanylven Volda Ørsta

FORVALTNINGSREVISJONSPROSJEKT

Økonomisk rapportering

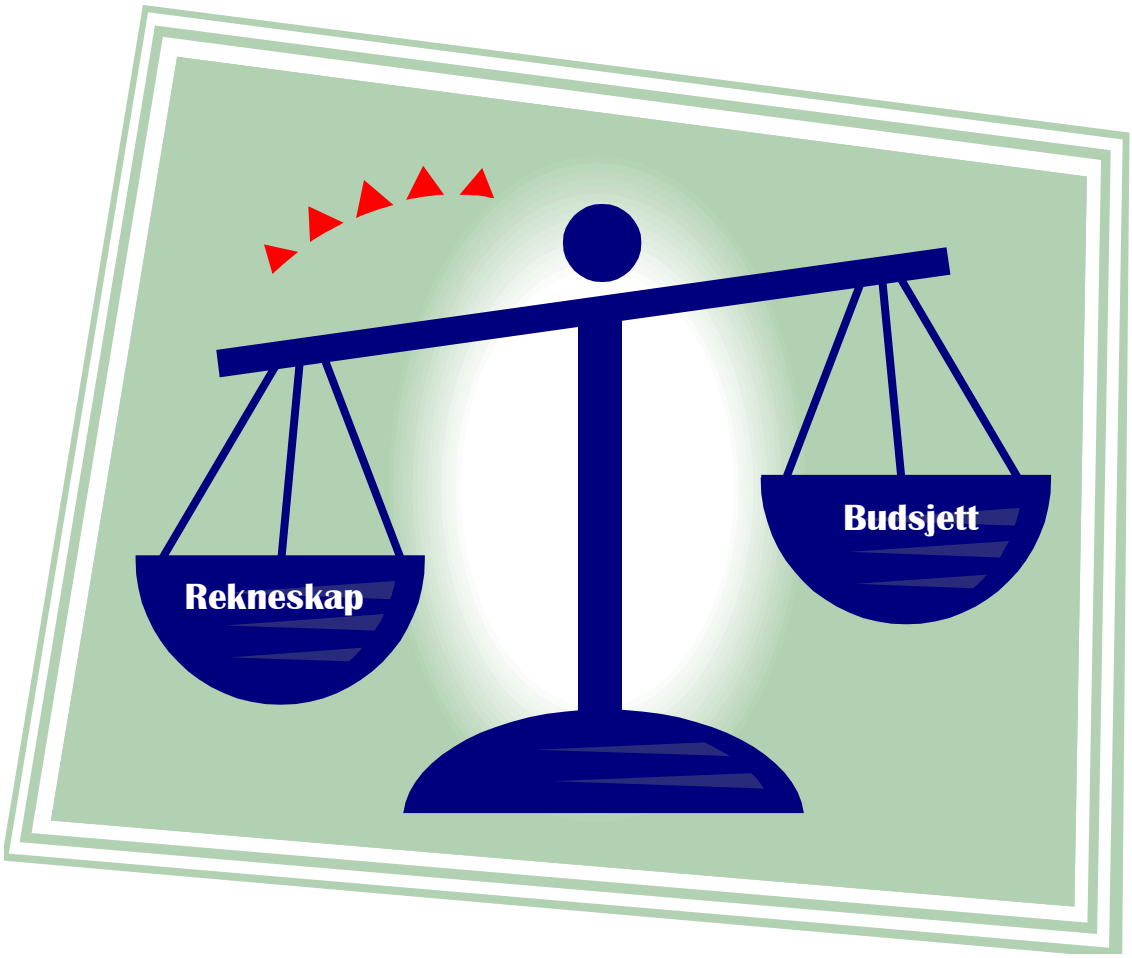

HERØY KOMMUNE

Søre Sunnmøre Kommunerevisjon IKS

- integritet, kvalitet og kostnadseffektivitet –

Forord

Søre Sunnmøre Kommunerevisjon IKS legg med dette fram forvaltningsrevisjonsprosjektet; ***"Økonomisk rapportering – Herøy kommune".*** Prosjektet er utført i henhold til standard for forvaltningsrevisjon -RSK001.

Forvaltningsrevisjon er ei lovpålagd oppgåve for alle kommunane i Noreg, og formålet med forvaltningsrevisjonen kjem fram av kommunelova §77 nr.4 :

" (…)Kontrollutvalget skal videre påse at det føres kontroll med at den økonomiske forvaltning foregår i samsvar med gjeldende bestemmelser og vedtak, og at det blir gjennomført systematiske vurderinger av økonomi, produktivitet, måloppnåelse og virkninger ut fra kommunestyrets eller fylkestingets vedtak og forutsetninger (forvaltningsrevisjon).

Formålet med forvaltningsrevisjon er å sette eit kritisk søkelys på dagens situasjon og peike på muligheiter for forbetring og vidareutvikling av den kommunale verksemd, samt avdekke eventuelle manglar.

Rapporten er utarbeida av Alf Marius Grønnevik, med innspel frå kollegaer i Søre Sunnmøre Kommunerevisjon IKS. Det er føreteke vurderingar av uavhengigheit og objektivitet vedkomande dette prosjektet.

Kommunerevisjonen vil takke administrasjonen i Herøy kommune for nødvendig bistand i arbeidet med prosjektet.

Ulsteinvik, 14.02.17

Alf Marius Grønnevik

Forvaltningsrevisor

Innhold

SAMANDRAG 4
1 INNLEIING 8
1.2 Målsetting og problemstilling 8
1.3 Revisjonskriterium 9
1.3.1 Kommunelova 9
1.3.2 Forskrift om årsbudsjett 10
1.3.2 Økonomireglement Herøy kommune: 11
1.3.3 God forvaltningskikk 12
2 Metode og gjennomføring 13
2.1 Dokument 13
2.2 Verifisering av data 13
2.3 Avgrensing 13
3 Problemstilling 1 14
3.1. Fakta 14
3.1.1 Rapporteringsrutinar 14
3.1.2 Er rapportane informative 14
3.1.3 Verbale beskrivingar: 15
3.1.4 Vesentlege avvik 16
3.1.5 Resultatmål 16
3.2. Vurdering og konklusjon 17
3.2.1 Rapporteringsrutinar 17
3.2.2 Er rapportane informative 17
3.2.3 Verbale beskrivingar 18
3.2.4 Vesentlege avvik 18
3.2.5 Resultatmål 19
4 Problemstilling 2 20
4. 1 Innleiing: 20
4.2 Fakta – driftsrekneskapen pr. avdeling 20
4.2.1 Fakta 1.tertial 20
4.2.2 Fakta 2.tertial 23
4.2.2 Fakta - Samanstilling prognoser – årsresultat 25
4.2.3 Vurdering og konklusjon 26
5 Problemstilling 3 27
5.1 Fakta 27
5.2 Vurdering og konklusjon 32
6 Anbefalingar 32
7 Rådmannen sin kommentar 33

SAMANDRAG

Innleiing:
Kontrollutvalet i Herøy kommune gjorde i sak 24/15 vedtak om å få utført eit forvaltningsprosjekt knytt til den økonomiske rapporteringa, og kvaliteten i høve denne. Målsettinga med prosjektet var å undersøke om kommunen har dekkande økonomisk rapportering og om kvaliteten var tilfredstillande. Det skulle vidare undersøkast budsjettstyringa/budsjettkontrollen. Rapporten er utarbeida i henhold til vedteken prosjektplan datert 08.06.15. Kontrollåret var 2015, då rekneskapen 2016 ikkje var avslutta.

1. Rapporterer administrasjonen til kommunestyret i samsvar med kommunelova og evt. interne retningslinjer/reglement?

Rapporteringsrutinar:
Kommunestyre
Det går fram av eige budsjettreglement og kommunelova med tilhøyrande budsjettforskrifter § 10 at administrasjonen skal legge fram rapport for kommunestyret minst 2 gongar pr. år. I kommunen sitt økonomireglement går det fram at i løpet av året skal kommunestyret handsame tertialrapport pr. 30 april, tertialrapport pr. 31.august og årsrekneskapen innan 1. juli.

Gjennomgangen av dokumentasjonen for rapportering til kommunestyret viser at administrasjonen har rapportert to gongar i 2015 og rekneskapen blei behandla i kommunestyret 22.06.16. Kommunen har for rekneskapsåret 2015 rapportert etter dei vedtekne rutinane og rekneskapen har vore handsama innanfor kommunen sin eigen frist og kommunelova med tilhøyrande føreskrifter (1 juli).

Formannskap
Det gjekk fram av økonomireglementet til kommunen at i tillegg til dei to hovudrapporteringane til kommunestyret skal det leggjast fram månadlege budsjettkontrollrapportar 7-9 gongar pr år. Ein registrerte at det har vore presentert 4 budsjettkontrollrapportar i 2015 der to av desse var tertialrapportar. Månadsrapporteringa har derfor vore mangelfull i 2015. Kommunen bør derfor sette i verk tiltak for å få på plass fleire rapporteringar kring månadsrapportering slik at ein følgjer kommunen sitt økonomreglement.

Herøy kommune har rapporteringsrutinar som i stor grad stettar lov, forskrift og økonomireglement.

Er rapportane informative:
Budsjettkontrollrapportane i 2015 er likt oppbygd og inneheld først verbal tilbakemelding frå områda/avdelinga med ei tabellarisk framstilling av økonomisk oversikt drift på hovudpostnivå og rekneskapsskjema 1B som er ei økonomisk oversikt på

einings/avdelingsnivå. Deretter inneheld rapportane bl.a. ei verbal prognose ved årslutt der meir og mindreforbruk vert oppsummert, i tillegg til at konsekvensar for drift og økonomi vert belyst. På begge tertialrapportane er det lagt ved skjema frå budsjettmodul og verbal kommentar frå einingsleiarane/avdelingsleiar.

Rapporteringa skal gi relevant, påliteleg og forståelig informasjon og skal vise oppnåing og avvik sett i forhold til dei mål og premissar som er vedteke i årsbudsjettet. Ein registrerar at budsjettkontrollrapportane i 2015 ikkje er oppbygd på same mal som årsbudsjettet og rekneskapen i høve rekneskapsskjema 1A , men inneheld ei samantrekt økonomisk oversikt over drifta. Dette gjer det vanskeleg for brukaren av budsjettkontrollrapportane å samanlikne rapportane med budsjett og årsrekneskapen. I høve rekneskapsskjema 1B såg ein lik oppbygging.

I følgje lov, føreskrifter og rettleiarar skal rapporteringa gjennomførast på det nivå som budsjettet er vedteke og minimum bestå av budsjett og rekneskap hittil i år, budsjett førre år og vedteke årsrekneskap i budsjettskjema 1A, og 1 B. Revisjonen meiner derfor at kommunen bør rapportere på rekneskapsskjema 1A slik det går fram av føreskrifter og rettleiarar.

Kommunen har i sitt økonomireglement ei oversikt over avdelingar/ansvarsområder som gjeld for kommunen. Denne oversikta er ikkje i samsvar med organiseringa kommunen har i dag, og ein bør endre denne oversikta/reglementet til gjeldande organisering.

Verbale kommentarar:
Økonomirapportane har ein verbal kommentar utarbeida av einingsleiar/avdelingsleiar for kvar enkelt eining/avdeling. Ein registrerte forskjellig kvalitet på dei verbale kommentarane til kvar enkelt avdeling i budsjettkontrollrapportane, og enkelte avdelingar hadde ikkje rapportert i det heile. Kommunen bør derfor utarbeide ein felles mal for korleis den verbale beskrivingane av den økonomiske situasjonen skal utarbeidast og kva emne/område avdelingsleiarane skal ha fokus på. Klare felles retningslinjer på korleis det skal rapporterast er også med på å gjere leiarane beviste på den økonomiske situasjonen og å få dei til å vurdere tiltak og løysingar der dette er behov. Dette gjeld også i høve rapportering knytt til vedtak, teneste og prosjekt som kommunen legg fram i eigne tertialrapportar.

Vesentlege avvik – krav til tiltak:
Det går fram av kommunen sitt økonomireglement kapittel 6.1 at "*I tertialrapportane skal det gå fram om verksemda vert halden innanfor dei vedtekne budsjettrammene. Dersom det ikkje er tilfelle må det setjast i verk tiltak for å vinne attende budsjettbalansen*».

Budsjettkontrollrapportane2015 viser at vesentlege avvik blir i stor grad kommentert særskilt, då det er signalisert vesentleg avvik og meirforbruk i begge budsjettkontrollrapportane som gjekk til kommunestyret. I første tertialrapport blei det ikkje foreslått tiltak frå administrasjonen, og kommunestyret vedtok ikkje noko tiltak i høve meirforbruket. I andre tertialrapport blei det foreslått å stramme inn på tilsetting og

vikarbruk. Ved vesentlege avvik skal rådmannen foreslå tiltak, og vi vurderer dette som delvis gjennomført.

Resultatmål:
Det vert presentert resultatmål for dei ulike avdelingane i eigne tertialrapportar (ikkje budsjettkontrollrapportane). Måla er i stor grad konkrete og målbare i etterkant. Resultatmåla vil kunne gi kommunestyret informasjon om kva avdelingane jobbar mot, og er eit godt supplement til den økonomiske rapporteringa.

2. Korleis er kvaliteten på den økonomiske rapporteringa?

For å vurdere kvaliteten på den økonomiske rapporteringa tok ein utgangspunkt i tertialrapporteringa til kommunestyret med tilhøyrande prognoser og årsrekneskapen. Desse blei vurdert opp i mot budsjett og sluttrekneskap pr. 31.12. Tabellen nedanfor viser sum avdelingar eksklusiv skatt/ramme/finans (sjå side 26 for detaljert tabell). Negativt tal er overforbruk, medan positivt tal er mindreforbruk.

Avdelingar	Prognose 1 tertial	Prognose 2 tertial	Resultat rekneskap/budsjett 31.12	Avvik prognose 2 tertial/resultat
Sum	**-700 000**	**1 650 000**	**16 525 366**	**13 175 837**

I prognose 1.tertial meldte avdelingane totalt ca 700 000 kr i meirforbruk, pr. 2. tertial meldte dei ca. 1,65 mill kr i mindreforbruk, sak fram lagt (29.09.15 i formannskapet og 19.11.15 i kommunestyret. Endelig resultat viste eit mindreforbruk på ca heile 16,5 mill kr eksl. skatt /ramme/finans.

På bakgrunn av budsjettkontrollrapportane og endeleg resultat/rekneskap må ein konkludere med at budsjettrapporteringa i 2015 ikkje har vore tilfredstillande både totalt sett og innanfor enkelte avdelingar, då fleire av avdelingane fekk vesentleg mindreforbruk som kunne vore omprioritert og rammene justert. Det går fram av kommunen sitt økonomireglement at kommunestyret skal sjølv utføre endringar i driftsbudsjettet dersom det oppstår meirinntekter, slike budsjettendringar har i svært liten grad vore gjennomført.

Kommunen bør utarbeide tilfredstillande rutinar for at meirinntekter som overstig rapporteringsgrensene i økonomireglementet, vert rapportert inn så raskt som råd slik at dei kan handsamast politisk. Når ein går i gjennom budsjettkontrollrapportane er det svært få avdelingar som har rapportert inn forventa mindreforbruk både pr. 1. tertial og 2. tertial. Det går fram både i kommunen sitt økonomireglement og forskrift om årsbudsjett at ved vesentlege avvik skal administrasjonssjefen rapportere til kommunestyre og det skal settast i verk tiltak. Det kan virke som at enkelte avdelingar er flinke til å rapportere om forventa meirforbruk i høve kostnadar, medan i liten grad rapporterer om forventa meirinntekter eller mindreforbruk.

3. Er budsjettstyringa/budsjettkontrollen tilfredstillande?

I 2015 hadde avdelingane (inklusiv overføringar og eksklusiv skatt, og finans) eit mindreforbruk på ca. 16,5 mill kroner. Dette utgjer ca 3,6% i mindreforbruk i forhold til budsjettet. Ein registrerte store forskjellar mellom dei ulike avdelingane. 12 av avdelingane hadde mindre avvik (0-5%), 3 av avdelingane hadde større avvik (5-10%) og 4 av avdelingane hadde svært store avvik (over 10%) i rapportert mindreforbruk. Det er ikkje undersøkt om mindreforbruket er som ei følgje av meirinntekter som skulle vore til politisk handsaming, eller reelt mindreforbruk.

Det vart vurdert dei ulike utgiftene til avdelingane for å undersøke om desse var innanfor budsjettet eller evt. om det var meirforbruk. Dei utgiftene som vart undersøkte var:

- Løn og sosial utgifter
- Kjøp varer/tenester eigenproduksjon (som inngår i kommunale tenester)
- kjøp av varer /tenester framandproduksjon (som erstattar kommunale tenester)
- Overføringsutgifter

Fleire av kommunen sine avdelingar viste større budsjettavvik i forhold til vedtekne kostnadsrammer i 2015 og ein såg få tiltak, og/eller budsjettkorrigeringar i samband med meirforbruket (sjå kap 5 for detaljerte oversikter/tabellar av dei ulike utgiftene).

I dei tilfelle det er meirforbruk på kostnadssida som er finansiert med meirinntekter som etter reglementet kan disponerast administrativt, skal det gjennomførast administrative budsjettendringar. Dette er spesielt viktig dersom budsjettet skal vere eit styringsverktøy. Budsjettdisiplinen og rapporteringa hos enkelte avdelingsleiarar har derfor ikkje vore god nok.

Anbefalingar

1. Kommunen bør sette i verk tiltak for å følgje opp økonomireglementet mht. månadsrapportering til formannskapet.

2. Kommunen bør rapportere på rekneskapsskjema 1A i budsjettkontrollrapportane slik at ein kan samanlikne rapporteringa direkte med vedteke budsjett og rekneskap.

3. Kommunen bør oppdatere økonomireglementet i høve gjeldande organisering (kap 2.2.2).

4. Kommunen bør vurdere å utarbeide ein felles mal for korleis dei verbale beskrivingane i budsjettkontrollrapportane skal utarbeidast, kva dei skal innehalde, og sikre at alle einingar/avdelingar rapporterer.

5. Kommunen bør utarbeide tilfredstillande rutinar slik at meirinntekter som overstig rapporteringsgrensene i økonomireglementet, evt. mindreforbruk vert rapportert inn så raskt som råd slik at dei kan handsamast politisk.

1 INNLEIING

Kontrollutvalet i Herøy kommune gjorde i sak 24/15 vedtak om å få utført eit forvaltningsprosjekt vedkomande den økonomiske rapporteringa og kvaliteten i høve denne. Føremålet med økonomisk rapportering er å sikre at den økonomiske utviklinga vert rapportert og avvik kommentert slik at administrasjon og politikarane kan sette i verk tiltak om naudsynt. Rapporten er utarbeida i henhold til vedteken prosjektplan datert 08.06.15.

1.2 Målsetting og problemstilling

Målsettinga med prosjektet er å undersøke om kommunen har dekkande økonomisk rapportering og om kvaliteten er tilfredstillande. Det skal vidare undersøkast budsjettstyringa/budsjettkontrollen. Ein organisasjon har ulikt rapporteringsinnhald avhengig av rapporteringsnivået, og intern rapportering vil vere meir detaljert enn til politisk nivå. Men det er viktig at grunnlagsdata for rapporteringa er korrekte og ajourførte for å unngå å trekke feil slutningar.

Rapportering:
God økonomistyring krev at rapporteringa er påliteleg og den må vere presentert på ein oversikteleg måte, og samanliknbart med det vedtekne budsjettet jfr budsjettvedtaket. Det er tertialrapportering til kommunestyret som er utgangspunkt, og desse rapportane blei vurdert opp i mot budsjett og årsrekneskap.

Budsjettstyring/budsjettkontroll:

Vidare har ein vurdert budsjettstyringa til administrasjonen, dvs om budsjettet vert nytta som styringsverktøy opp mot planlagt aktivitet. God økonomistyring krev hensiktsmessige strukturar, gode system, rutinar og samhandlingskultur, og i dette ligg god budsjettering, avviksvurdering, rapportering og evt. iverksetting av tiltak.

Kontrollen i dette prosjektet er avgrensa til å vurdere avvik mellom prognose i tertialrapporteringane og årsrekneskap, samt korrigert budsjett og årsrekneskapen.

Følgjande problemstillingar blei utarbeida:

1. **Rapporterer administrasjonen til kommunestyret i samsvar med kommunelova og evt. interne retningslinjer/reglement?**
2. **Er kvaliteten på økonomirapporteringa tilfredstillande?**
3. **Er budsjettstyringa/budsjettkontrollen tilfredstillande?**

1.3 Revisjonskriterium

Informasjon som er innhenta vert vurdert opp mot ulike revisjonskriterium i form av lover, forskrifter, reglement og andre relevante kommunale vedtak og retningsliner. Kriteria er utleia frå autoritative kjelder i samsvar med krava i gjeldande standard for forvaltningsrevisjon.

Sentrale retningslinjer/lovverk i samband med økonomistyring og budsjettoppfølging vil vere:

Kommunelova:

- *§ 23. Administrasjonssjefens oppgaver og myndighet..*
- *§ 46. Årsbudsjettets innhold.*
- *§ 47. Årsbudsjettets bindende virkning.*

Forskrift om årsbudsjett:

- *§ 6. Årsbudsjettets innhold og inndeling*
- *§ 10. Budsjettstyring*
- *§ 11. Endringer i årsbudsjettet*
- *§ 12. Økonomiske oversikter*

Forskrift om årsregnskap og årsberetning
Økonomireglement Herøy kommune
GKRS (god kommunal rekneskapskikk)

1.3.1 Kommunelova

Kommunelova

Formålet med lova er å legge forholda til rette for eit funksjonsdyktig kommunalt folkestyre, og for ein rasjonell og effektiv forvaltning av dei kommunale fellesinteresser innanfor ramma av det nasjonale fellesskap og med sikte på ei bærekraftig utvikling.

KL §23 omhandlar administrasjonssjefen sine oppgåver og myndigheit.
Administrasjonssjefen er den overordna leiaren for den kommunale administrasjonen. Administrasjonssjefen skal sjå etter at dei saker som blir lagt fram for dei folkevalte organ er forsvarleg utreda og at vedtak blir gjennomført.

KL §46 nr 4: Årsbudsjettet skal vere stilt opp på ein oversikteleg måte. Kommunestyre eller fylkestinget sine prioriteringar, samt dei målsettingar og premisser som årsbudsjettet bygg på, skal kome tydeleg fram.

KL §46 nr 8: Departementet har med dette punktet opna for å gi nærmare reglar om årsbudsjett og innstilling til årsbudsjettet. I desse reglane kan det bli stilt krav om oversikt over inntekter og utgifter for kommunen sin samla verksemd.

Kommunelova § 47 nr 1 og 2 :

«1. Kommunestyrets eller fylkestingets bevilgninger i årsbudsjettet er bindende for underordnede organer. Dette gjelder ikke for utbetalinger kommunen eller fylkeskommunen er rettslig forpliktet til å foreta, jf. § 46 nr. 1 tredje punktum.

2. Skjer det endringer i løpet av budsjettåret som kan få betydning for de inntekter og utgifter som årsbudsjettet bygger på, skal administrasjonssjefen, kommunerådets leder eller fylkesrådets leder gi melding til kommunestyret eller fylkestinget.

Kommunelova sett krav til administrasjonssjefen (rådmann) om å legge fram sak for kommunestyret ved vesentlig avvik mellom budsjett og rekneskap. Han skal gi tilbakemelding til kommunestyret ved endringar i budsjettet i løpet av året som kan få innverknad på dei inntekter og utgifter som årsbudsjettet bygger på.

Lova stiller ikkje direkte krav til økonomisk rapportering til faste tider, men det går fram av kommentardelen til kommunelova, henvisning til Ot.prp nr 43 at det skal rapporterast kvartalsvis, tertial eller adhock. Det er opp til kommunestyret å bestemme kor ofte rapporteringa skal skje.

1.3.2 Forskrift om årsbudsjett

Forskrifta vart gjort gjeldande for kommunar og fylkeskommunar frå 1. januar 2001, med visse unntak for kommunale føretak.

BF § 6: Omhandlar innhald og inndeling av årsbudsjettet. Det er og stilt krav til opplysning om grunnleggande prinsipp for årsbudsjettet.

BF § 10: Omhandlar budsjettstyring. Her går det klart fram at det er administrasjonssjefen/rådmannen som gjennom budsjettåret skal legge fram rapportar til kommunestyret som viser utviklinga i inntekter og innbetalingar og utgifter og utbetalingar i samsvar til det vedtekne årsbudsjettet. Kommentardelen krev at det vert rapportert jamt og minst 2 gongar i året. Dersom administrasjonssjefen finn grunn til å tru at det kan oppstå nemneverdige avvik i forhold til vedtatt eller regulert årsbudsjett, skal det i rapportane til kommunestyret foreslåast nødvendige tiltak.

Forskrifta § 10 kan oppsummerast slik:

- Rådmannen skal gjennom budsjettåret rapportere utviklinga i inntekter og utgifter i forhold til budsjettet.
- Rådmannen skal rapportere nevneverdige avvik frå budsjettet.
- Rådmannen skal foreslå tiltak.
- Føreslegne tiltak skal tas inn i rapport til kommunestyret.

BF § 11: Krev at kommunestyret gjer endringar i årsbudsjettet når forholda tilseier det.

BF § 12: Økonomiske oversikter

Kommunen og fylkeskommunen skal utarbeide økonomiske oversikter over typer av inntekter, innbetalinger og bruk av avsetninger, samt utgifter, utbetalinger og avsetninger. De økonomiske oversiktene skal bygge på de samme føresetnadane som det vedtekne årsbudsjettet.

De økonomiske oversiktene skal stillast opp i henhold til vedlegg 3 og 4 til denne forskrifta.

1.3.2 Økonomireglement Herøy kommune:

I kapittel 2 i økonomireglementet går det fram korleis økonomiplanen skal setjast opp og utarbeidast. Det går bl.a. fram at:

Utarbeidast etter ein fastsatt mal som bygg på avdelingane sine rekneskap for det føregåande året. Kommunestyret skal vedta driftsbudsjettet og investeringsbudsjettet på avdelingsområdet iht. obligatorisk oppstilling, jfr. budsjettforeskrifta vedlegg 1a, 2 og 4.

I kommunen sitt økonomireglement går det fram avdelingar og ansvarsområder som kommunen opererer under og som økonomiplan og årsbudsjettet skal utarbeidast etter.

I kapittel 6 i kommunen sitt økonomireglement går det fram informasjon om rapportering:

6.1 Periodisk rapportering

I løpet av året skal kommunestyret handsame følgjande rekneskapsrapportar:

1. *Tertialrapport pr. 30 april*
2. *Tertialrapport pr 31.august*
3. *Årsrekneskapen handsamast innan 1. juli.*
4. *Rapportering til formannskap og utval kvar månad*

I tertialrapportane skal det gå fram om verksemda vert halden innafor dei vedtekne budsjettrammene. Dersom det ikkje er tilfelle må det setjast i verk tiltak for å vinne attende budsjettballansen.

6.2 Årsrapport

Årsrapporten skal arbeidast ut i samsvar med kommunelova § 48 nr 5. Årsrapporten skal handsamast saman med årsrekneskapen og innan 1. juli året etter. Årsrapporten skal arbeidast ut av ansvarleg for kvart ansvarsområde. Hovudvekta skal leggjast på å samanlikne oppnådde resultat med måla i årsbudsjettet og økonomiplanen. I tillegg legg ein vekt på å vurdere utviklinga i kommunen over tid (tidsserieanalyser, bruk KOSTRA- nøkkeltal der dei er tilgjengelege).

Årsrapporten skal i tillegg innehalde:

- *Opplysningar om tilhøve som ikkje går fram av rekneskapen*
- *Informasjon om kommunen si tenesteyting*
- *Tilhøve som er viktig for å bedømme kommunen si stilling og resultatet av verksemda*

- *Tilhøve som gjeld usikre tilhøve i rekneskapen*
- *Ekstraordinære tilhøve*
- *Viktige hendingar som har kome til etter at rekneskapsåret er slutt*
- *Andre tilhøve som er særs viktige*

2.3.1 Kommunestyret sin kompetanse Drift:
Kommunestyret sjølv skal utføre endringar i driftsbudsjettet dersom det oppstår meirinntekter på

- *5,0% eller meir på avdelingar /ansvarsområder som har eit brutto inntektsbudsjett som er lågare enn 15,0 mill kr.*
- *3,0% eller meir på avdelingar/ansvarsområder som har eit brutto inntektsbudsjett på meir enn 15,0 mill kr.*

Ein treng ikkje å leggje fram sak om budsjettendring for kommunestyret dersom meirinntektene er mindre enn 100 000 kr pr. ansvarsområde.

1.3.3 God forvaltningskikk

I tillegg til alle lover og forskrifter som omhandlar saksbehandling finst det uskrivne krav til god forvaltningskikk. Eit grunnkrav er at saksbehandlinga skal være forsvarlig.

Oppsummert:

- Rådmannen har ansvar for at saker som vert lagt fram for folkevalte organ er forsvarleg utgreia og at vedtak vert gjennomført
- Årsbudsjett og tertialrapportar skal vere stilt opp på ein oversiktelig måte og i Herøy kommune sitt økonomireglement går det fram at dei skal utarbeidast etter fastsatt mal som går fram av reglementet.
- Årsbudsjett skal innehalde oversikt over inntekter og utgifter for kommunen si samla verksemd
- Skjer det endringar i løpet av budsjettåret som har betyding for dei inntekter og utgifter som årsbudsjettet bygg på skal det skal kommunestyret få beskjed om dette, og det skal gjennomførast nødvendige tiltak
- Det skal rapporterast om den økonomiske utviklinga minst to gonger pr. år. Økonomirapportar skal rapporterast kvartalsvis, tertial eller adhoc. (Herøy nyttar tertial rapportering til kommunestyret).
- Rapporteringa i høve føreskriftene skal innehalde drift- og investeringsrekneskap, budsjettskjema 1A,1B og 2A og 2B , og på same nivå som budsjettvedtaket, samt vurdering av mål og premisser knytt til midlane som kommunestyret sett til disposisjon.

2 Metode og gjennomføring

Metode er eit samleuttrykk for dei framgangsmåtar som er nytta for å kunne svare på dei ulike problemstillingane. Vi vil basere oss på analyse av relevante dokument, evt. korrespondanse med administrasjonen og samtaler/ intervju ved behov.

2.1 Dokument

Dei viktigaste dokumenta vi har undersøkt er:

- Tertialrapportar (sak til kommunestyret)
- Årsmeldingar
- Driftsrekneskap
- Økonomireglement Herøy kommune
- Kommunelova
- Forskrift om årsbudsjett
- Forskrift om årsregnskap og årsberetning
- Informasjon innhenta frå leiinga

2.2 Verifisering av data

Rapporten er etter standard for forvaltningsrevisjon, oversendt rådmannen for uttale 17.02.17, i dette ligg og stadfesting av faktabeskrivinga.

2.3 Avgrensing

Prosjektet er avgrensa til å gjelde driftsrekneskapen for 2015, då rekneskapen for 2016 ikkje er avslutta. Investeringsrekneskapen er halde utanfor. Det er vidare avgrensa til å gjelde rapportering til kommunestyret. Vi forheld oss til offisielle tertialrapportar og revidert rekneskap.

3 Problemstilling 1

Rapporterer administrasjonen til kommunestyret i samsvar med kommunelova og evt. interne retningslinjer/reglement?:

3.1. Fakta

3.1.1 Rapporteringsrutinar

I følgje økonomi reglementet skal administrasjonen legge fram for kommunestyret følgjande rekneskapsrapportar: Tertialrapport pr. 30. april og pr. 31.august, årsrekneskapen innan 1. juli. I tillegg til dei to hovudrapporteringane til kommunestyret skal det leggjast fram månadlege budsjettkontrollrapportar 7-9 gongar pr. år.

Tertialrapportane skal vise om verksemda/aktiviteten vert halden innafor dei vedtekne budsjettrammene. Dersom det ikkje er tilfelle, må det setjast i verk tiltak for å vinne attende budsjettbalansen.

Budsjett for 2015 vart vedteke i kommunestyret 17.12.2014, sak 166/14. Økonomiske tertialrapportane kalla budsjettkontrollrapportar, vart behandla i kommunestyret 25.06.2015 (sak 77/15) - 1. Budsjettkontroll pr. 30.04.2015. 2. Budsjettkontroll pr. 31.08.2015, vart behandla i kommunestyret 19.11.2015 (sak 125/15). Årsrekneskapen 2015 vart behandla 22.06.16 (sak 94/16).

Revisjonen har gjennomgått alle møteprotokollar i formannskapet i 2015 for å undersøkje om det vert presentert månadsrapportar til politisk behandling. Ein registrerte at det har vore presentert 4 budsjettkontrollrapportar i 2015 (pr 31.03, 30.04, 31.08 og 30.09).

3.1.2 Er rapportane informative

Føremålet med rapporteringa er å gi politikarane og andre brukarar eit reelt bilde av kommunen sin status både når det gjeld grad eventuelle økonomiske avvik, evt. tiltak og informasjon om måloppnåing i forhold til planlagt aktivitet. Sistnemnte går fram av eigne rapportar som blir kalla tertialrapportar i Herøy kommune.

Budsjettkontrollrapportane i 2015 er likt oppbygd og inneheld først verbal tilbakemelding frå områda/avdelingane med ei tabellarisk framstilling av økonomisk oversikt drift på hovudpostnivå og rekneskapsskjema 1B som er ei økonomisk oversikt på einings/avdelingsnivå. Deretter inneheld rapporten bl.a. ei verbal prognose ved årslutt der meir og mindreforbruk vert oppsummert, i tillegg til at konsekvensar for drift og økonomi vert belyst. På begge tertialrapportane er det lagt ved skjema frå budsjettmodul og verbal kommentar frå einingsleiarane/sektorleiarane.

I kommunen sitt økonomireglement kap. 2.2.2 går det fram ei oversikt over avdelingar /ansvarsområder innanfor kommunen. Det går vidare fram at økonomiplanen og årsbudsjettet skal utarbeidast etter fastsett mal. Denne malen som går fram i

økonomireglementet, skil seg på enkelte områder frå ansvara og områda som årsbudsjettet, budsjettkontrollrapportane og årsrekneskapen i 2015 er rapportert på.

Periodisering
I budsjettkontrollrapportane vert rekneskapen vurdert opp i mot periodisert budsjett, som er totalbudsjettet fordelt på bakgrunn av antal månadar. Alle ordinære driftskostnadar vert fordelt med lik prosentsats gjennom året dvs. 8,33%. Fastlønna er budsjettert med lik sats i alle månadane bortsett i frå juni der kostnaden er redusert (feriepengar vert utbetalt denne månaden).

Ved periodeslutt/stenging av registreringsperiode i høve tertialrapportering kan det ligge føre betydeleg med fakturaer «ute» i systemet som ikkje er oppdaterte/registrerte, og dette vil variere frå periode til periode. I samband med budsjettkontrollrapportane (rapportering pr. 30/4 og 31/8) har ein undersøkt om det låg fakturaer ute i systemet som ikkje var registrerte på rapporteringstidspunktet (sjå oversikta nedanfor). Ein kontrollerte kostnadskontoane (11000-14999) og heldt inntektskontoane utanfor, men det kan nemnast at i høve inntektskontoane var det store inntekter i form av husleige og refusjonar (spesielt knytt til sjukepengar).

Fakturaer på gjeldande periode som ikkje var registrert på rapporteringstidspunktet:

Bilag:	2015
30/04	Ca 500 000kr
31/08	Ca 110 000kr

Gjennomgangen viste at det låg berre ca. 500 000 kr i fakturaer som ikkje var teke med i perioden til første budsjettkontrollrapport. Det skal nemnast at ca. 320 000 kr av desse var knytt til ei teneste. Til siste budsjettkontrollrapport var det ca. 110 000 kr i ikkje registrerte fakturaer. Dette fordelte seg ganske jamt på dei ulike avdelingane og innanfor kvar enkelt avdeling/funksjon utgjorde ikkje dette noko beløp av betyding.

3.1.3 Verbale beskrivingar:

Økonomirapportane har ein verbal kommentar utarbeida av einingsleiar/avdelingsleiar for kvar enkelt eining/avdeling. Ein registrerar store forskjellar mellom einingane på korleis den verbale beskrivinga er bygd opp og kva dei har fokus på. Det er ikkje utarbeida retningslinjer som omhandlar kvar og korleis einingsleiarane skal rapportere (kva som bør ha fokus og vere med i dei verbale kommentarane). Dette gjer at kvaliteten på dei verbale beskrivingane varierer stort. Enkelte avdelingar har ein detaljert beskriving av kostnadsprognoser og avvik, medan andre avdelingar ikkje har kommentert noko i det heile. I første budsjettkontroll var det 2 avdelingar/einingar som ikkje hadde rapportert, medan i andre budsjettkontroll var det 1 avdeling som ikkje hadde rapportert.

3.1.4 Vesentlege avvik

Det går fram av kommunen sitt økonomireglement kapittel 6.1 at "*I tertialrapportane skal det gå fram om verksemda vert halden innanfor dei vedtekne budsjettrammene. Dersom det ikkje er tilfelle må det setjast i verk tiltak for å vinne attende budsjettbalansen*».

Undersøking av budsjettkontrollrapportane 2015 viser at vesentlege avvik blei i stor grad kommentert særskilt.

I rapporten pr. 30.04.15 blei det signalisert eit overforbruk på ca 9 mill kr, der 8,3 mill gjaldt skatt/ramme/finans, dvs 0,7 mill i meirforbruk på avdelingane samla, der ei avdeling signaliserte meirforbruk på ca 300`og ei anna på 400`. Det var ikkje gjort vurderingar eller forslag til innsparingar/tiltak i denne rapporten. I vedtaket til budsjettkontrollrapporten (PS 77/15) blei rapporten i punkt 1 teken til vitande og i punkt 2 gjekk det fram at «*Ein må jobbe kontinuerleg med kostnadskontrollen framover*». Det var derfor ikkje gjennomført konkrete vedtak knytt til tiltak i høve det signaliserte meirforbruket.

I rapporten pr. 31.08.15 blei det signalisert eit mindreforbruk på 1,65 mill kr på avdelingane, men det blei i tillegg signalisert negativ aksjeavkasting, men og skissert innsparingskrav på vakante stillingar på 8,75 mill kr. I tillegg var det antyda usikkerheit til rente og avdragskostnadane totalt kunne dette utgjere mellom 10 og 16 mill kr.

Kommunestyret vedtok å innskjerpe vikarbruken i vedtaket til budsjettkontrollrapporten pr. 31.08. der det blei stans av all vikarbruk der det ikkje blei vurdert som heilt uforsvarleg. Ein registrerte derimot at formannskapet har i første halvår behandla fleire saker kring vikarbruk og tilsetting og det kan derfor sjå ut som at kommunen har hatt fokus og følgt opp tiltaket kring tilsettingsstopp og vikarbruk i formannskapet.

3.1.5 Resultatmål

Herøy kommune har satsa på å rapportere hovudmål og resultatmål for dei ulike avdelingane. Dette går fram av årsbudsjett og økonomiplan og tertialrapportane (ikkje budsjettkontrollrapportane). Resultatmåla vert vidare presentert i tertialrapportane med kommentar om kva som vert gjort for å nå måla og om ein forventar å nå dei i løpet av året. Resultatmåla er i stor grad konkrete og praktiske. Dette gjer dei fleste målbare i etterkant.

Rapportering av resultatmål er etter vårt skjøn ein viktig informasjon og vil kunne vere forklarande til kva som skjer i avdelingane og som kan supplere det rekneskapstala ikkje kan fortelje kommunestyret. Samtidig vil resultatmåla fortelje i verbal form kva kommunen får ut av dei pengane dei puttar inn i budsjettet for kvar enkelt avdeling og om midlane er tilstrekkelig til dei oppgåver som er vedtekne.

3.2. Vurdering og konklusjon

3.2.1 Rapporteringsrutinar

Saker til kommunestyret viser at administrasjonen har rapportert to gongar i 2015 og rekneskapen blei behandla i kommunestyret 22.06.16.Kommunen sitt økonomireglement inneheld bestemmelsar for at det skal rapporterast tertialvis. Vidare går det fram at rapportane skal innehalde informasjon om verksemda vert halden innafor dei vedtekne budsjettrammene, og at i dei tilfelle dette ikkje er mogeleg skal det leggast fram tiltak. Utover dette inneheld ikkje reglementet meir informasjon om korleis den økonomiske rapporteringa skal gjennomførast

Det gjekk fram av økonomireglementet til kommunen at i tillegg til dei to hovudrapporteringane til kommunestyret skal det leggjast fram månadlege budsjettkontrollrapportar 7-9 gongar pr år. Ein registrerte at det har vore presentert 4 budsjettkontrollrapportar i 2015 der to av desse var tertialrapportar. Månadsrapporteringa har derfor vore mangelfull i 2015. Kommunen bør derfor sette i verk tiltak for å få på plass fleire rapporteringar kring månadsrapportering slik at ein følgjer kommunen sitt økonomreglement.

Utover dette vurderer ein at kommunen har for rekneskapsåret 2015 rapportert etter dei vedtekne rutinane og rekneskapen har vore handsama innanfor kommunen sin eigen frist og kommunelova med tilhøyrande føreskrifter (1 juli).

3.2.2 Er rapportane informative

Periodisk rapportering bør gjennomførast etter same mal som årsbudsjettet er vedteke på, i hht. årsbudsjettføreskrifta, og som årsrekneskapet skal leggast fram på. Rapporteringa bør i høve føreskriftene innehalde drift- og investeringsrekneskap, budsjettskjema 1A,1B, 2A og 2B , samt vurdering av mål og premisser knytt til midlane som kommunestyret har stilt til disposisjon. Det bør også lagast prognoser og avviksanalyser i rapportane. Fleire kommunar har utarbeida prosedyrebeskrivingar for korleis rapporteringa skal gjennomførast. Dette går fram i Herøy kommune sitt økonomireglement. Det går derimot ikkje fram av økonomireglementet kva økonomirapportane skal innehalde og at informasjonen skal uttrykkast på ein forståeleg måte, noko som er nødvendig for at mottakarane skal kunne gi ei samla vurderinga av det som blir presentert.

Kvalitetskravet om pålitelegheit er knytt til at rapporteringa skal vere i samsvar med faktiske forhold og gi eit heilskapleg og korrekt bilde. Feil i grunnlagsdata eller manglande oppdatering av desse (for eksempel manglande registrering av vedtekne budsjettreguleringar, vil undergrave rapportane sin pålitelegheit.

Revisor vurderer at kravet om at rapporteringa skal gi relevant, påliteleg og forståelig informasjon og skal vise oppnåing og avvik sett i forhold til dei mål og premissar som er vedteke i årsbudsjettet er oppfylt i nokon grad. Dette blir grunngjeve i at ein registrerar at

budsjettkontrollrapportane ikkje er oppbygd på same mal som årsbudsjettet og rekneskapen i høve rekneskapsskjema 1A (men inneheld ei samantrekt økonomisk oversikt over drifta). Dette gjer det vanskeleg mottakarane av budsjettkontrollrapportane å samanlikne rapportane med budsjett og årsrekneskapen.

På bakgrunn av lov, føreskrifter og rettleiarar skal rapporteringa gjennomførast på det nivå som budsjettet er vedteke og minimum bestå av budsjett og rekneskap hittil i år, budsjett førre år og vedteke årsrekneskap i budsjettskjema 1A, og 1 B. Revisjonen meiner derfor at kommunen bør rapportere på rekneskapsskjema 1A slik det går fram av føreskrifter og rettleiarar.

Kommunen har i sitt økonomireglement ført opp ei oversikt over avdelingar/ansvarsområder som kommunen opererer under. Denne oversikta er ikkje i samsvar med organiseringa kommunen har i dag, og ein bør vurdere å endre denne oversikta til gjeldande organisering.

3.2.3 Verbale beskrivingar

Ein registrerte forskjellig kvalitet på dei verbale kommentarane til kvar enkelt avdeling i budsjettkontrollrapportane, og enkelte avdelingar hadde ikkje rapportert i det heile. Kommunen bør derfor utarbeide ein felles mal for korleis dei verbale beskrivingane av den økonomiske situasjonen skal utarbeidast og kva emne/område avdelingsleiarane skal ha fokus på. Klare felles retningslinjer på korleis det skal rapporterast er også med på å gjere leiarane beviste på den økonomiske situasjonen og å få dei til å vurdere tiltak og løysingar. Dette gjeld også i høve rapportering knytt til vedtak, teneste og prosjekt som kommunen legg fram i eigne tertialrapportar.

3.2.4 Vesentlege avvik

Kommunen har signaliserte avvik og meir/mindreforbruk i begge budsjettkontrollrapportane som gjekk til kommunestyret. I 1. tertialrapport blei det ikkje foreslått tiltak frå administrasjonen, og kommunestyret vedtok ikkje noko tiltak i høve meirforbruket. I 2. tertialrapport blei det foreslått å stramme inn på tilsetting og vikarbruk. Om ein vurderer dette direkte opp i mot føreskrifta om årsbudsjett skal rådmannen gjennom budsjettåret rapportere utviklinga i inntekter og utgifter i forhold til budsjettet, i tillegg til at nemneverdige avvik skal rapporterast. Revisjonen vurderer det slik at administrasjonen har følgt rettleiar på desse områda.

Ved vesentlege avvik skal rådmannen også foreslå tiltak og tiltaka skal gå til kommunestyret. Revisjonen vurderer dette som delvis følgt opp, då ein ikkje registrerte forslag til tiltak pr. 1. tertial, men at dette blei gjort i 2. tertialrapport.

Kommunen har i 2015 hatt ei oppfølging over tilsetting og vikarbruk, spesielt ser ein fleire saker kring dette behandla formannskapet første halvår 2015. Det skal derimot nemnast at mykje av overforbruket skuldast diverse utfordringar i høve skatt og finans (negativ aksjeavkastning), og avdelingane har hatt relativt god kontroll på drifta si. Ein ser derfor at

det kan ha vore utfordrande for administrasjonen å finne konkrete tiltak som kunne påverke situasjonen i tilstrekkeleg grad.

3.2.5 Resultatmål

Det vert presentert resultatmål for dei ulike avdelingane i tertialrapportane. Måla er i stor grad konkrete og målbare i etterkant. Resultatmåla vil kunne gi kommunestyret informasjon om kva avdelingane jobbar mot, og er eit godt supplement til den økonomiske rapporteringa.

4 Problemstilling 2

Korleis er kvaliteten på den økonomiske rapporteringa?

4. 1 Innleiing:

Ein har gått igjennom budsjettkontrollrapportane for 2015 og undersøkt avdelingane sine rammer. Det er vurdert kor gode prognoser administrasjonen har utarbeida for dei ulike einingane og økonomiske rammer (kor flinke avdelingane er til å forutsjå om ein vil gå i balanse). Budsjettkontrollrapportane har vore behandla i kommunestyret. Dei forskjellige økonomiske rammene vert vurdert pr. eining/avdeling.

4.2 Fakta – driftsrekneskapen pr. avdeling

4.2.1 Fakta 1.tertial

Det er teke utgangspunkt i det vedtekne godkjente rekneskapet og tertialrapporteringa til kommunestyret med prognoser. Prognosane blei så vurdert opp mot avviket mellom budsjett og rekneskap pr 31.12.

I budsjettkontrollrapportane er budsjettala periodiserte og tilsvarer ca 4/12 (33%) av opprinnelig budsjett pr. 1.tertial og 8/12 (66%) pr. 2. tertial. Eit jamt forbruksmønster er ikkje nødvendigvis samsvarande med dei registrerte utgifter, og rekneskapstala treng difor ikkje å samsvare med periodiserte budsjettala.

1. budsjettkontrollrapport

Netto driftsutgifter pr. avdeling	R 30.04	Budsjett periodisert	Avvik i kr	Avvik i %	Verbal prognose
Polistisk leiing	1 238	1 343	-105	-8	Balanse
Adm.leiing	1 986	1 438	548	38	Balanse
Servicetorget	1 086	1 156	-70	-6	Balanse
Fellessekreteriatet	978	757	221	29	Balanse
Økonomiavdelinga	2 002	1 954	48	2	Balanse
Pers. og org.	4 750	2 755	1 995	72	-400 000
IKT-avdeling	1 631	1 761	-130	-7	Balanse
Overføringar	-3 711	2 991	-6 702	-224	Balanse
Barnehageavdelinga	27 115	21 638	5 477	25	Balanse
Skuleavdelinga	39 364	37 723	1 641	4	Balanse (usikker)
Avd. Familie og Helse	13 006	13 029	-23	0	Balanse (usikker)
Pleie og omsorgsavd	37 155	36 496	659	2	Balanse
Bu- og habiliteringsavd	12 857	13 122	-265	-2	Balanse
Sosial og flyktn (NAV)	3 611	3 268	343	10	-300 000
Kulturavdelinga	4 007	2 934	1 073	37	Balanse
Utvik. Avd	2 611	2 019	592	29	Balanse (usikker)
Anlegg og drift	5 018	5 536	-518	-9	Balanse
Eigedomsavd	7 337	5 855	1 482	25	Balanse
Samhandl.ref	-975	2	-977	-48850	Balanse
Skatt, ramme, finans etc	-156 163	-151 068	-5 095	3	8-10 mill kr

1.tertial signaliserte kommunen eit overforbruk på om lag 9 millionar i inkl. skatt/ramme /finans. Ved fleire av avdelingane registrerte ein større avvik mellom periodisert budsjett og rekneskapen. Fleire av avdelingane rapporterte at dette skuldast inntekter som ikkje er rekneskapsført og interne overføringar. Til saman meldte 17 av 20 avdelingane at dei mest truleg vil vere i balanse ved årets slutt. Ut i frå dei verbale kommentarane er det knytt spesielt usikkerheit til tre av avdelingane.

Nedanfor går det fram hovudelementa frå dei verbale kommentarane til dei ulike avdelingane:

Politisk leiing viser eit mindreforbruk på 105 000 kr i forhold til periodisert budsjett. Det er kommentert i rapporten at det ikkje er grunn til å tru at det blir vesentlege avvik på ansvaret i året.

Administrativ leiing viser eit meirforbruk pr 30.04 på 548 000kr i forhold til periodisert budsjett. Det går fram av budsjettkontrollrapporten at avviket skuldast ein er på etterskot med refusjonar og tilskot, og på bakgrunn av dette forventar ein at avdelinga vil vere i balanse ved årsskiftet.

Servicetorget har eit ubetydeleg mindreforbruk i forhold til periodisert budsjett (- 70 000 kr), det vert kommentert at avdelinga mest truleg vil halde ramma ein har fått tildelt.

Fellessekretariatet viser eit meirforbruk (221 000kr) og skuldast i all hovudsak lønsutgifter knytt til valet. Avdelinga si prognose ved årets slutt er at ein vil gå i balanse.

Økonomiavdelinga viser eit meirforbruk på 48 000 kr, avdelinga hevdar at dette skuldast at ein manglar litt inntekter i høve refusjon sjukeløn. Ein forventar at avdelinga skal gå i balanse ved årets slutt.

Personal- og organisasjonsavdelinga viser eit overforbruk på ca 2 mill kr. Overforbruket skuldast i stor grad høge lønskostnadar og at utgifter og inntekter ikkje er korrekt periodisert. Avdelinga forventa eit overforbruk i løpet av året på ca 400-500 000kr.

IKT viser eit mindre forbruk på ca 130 000kr pr 30.04. Avdelinga forventa balanse ved årets slutt.

Overføringar viser eit mindreforbruk på 6 mill kr. Mindreforbruket skuldast i stor grad at kommunen har fått utbetalt meir RDA midlar frå staten enn det ein har betalt ut.

Barnehagar hadde eit meirforbruk på nesten 5,5 mill kr. Avviket skuldast i stor grad feil periodisering av kommunale tilskot til private barnehagar . Det er utbetalt ca 1,5 mill kr mindre i tilskot til private barnehagar og kommunen sine private barnehagar har klaga på dette vedtaket. Det er derfor knytt usikkerheit til dette. Utover dette forventar ein i stor grad balanse ved årets slutt.

Skuleavdelinga hadde eit overforbruk på ca 1,65 mill kr. Avviket skuldast i hovudsak lønsutgifter som er høgare enn budsjettert. Avdelinga rapporterte at det ikkje låg ann til mindreforbruk ved slutten av året.

Barn, familie og helse avdelinga hadde mindreforbruk på ca 29 000 kr i høve budsjettet. Det vert rapportert om at barnevernet også ligg på eit akseptabelt nivå, men at det er knytt stor økonomisk usikkerheit til enkeltsaker som kan påvirke rekneskapen

Pleie og omsorgsavdelinga har eit meirforbruk på ca 660 000 kr pr 1 tertial. Avdelinga har ei målsetting om å halde budsjettramma.

Bu- og habiliteringsavdelinga hadde eit mindreforbruk på 265 000 kr i forhold til periodisert og at det vert rapportert om at ein har som mål å halde budsjettet.

Sosial og flyktning (NAV) Viser eit overforbruk på ca 343 000kr i forhold til periodisert budsjett samla sett. Sosialtenesta hadde eit overforbruk på 941 973 kr og største delen av dette var knytt til overforbruk på økonomisk sosialhjelp. Flyktningtenesta hadde eit mindreforbruk på 683 986 kr. Avdelinga rapporterte om forventa mindreforbruk på ca 300 000 kr ved årets slutt.

Kulturavdelinga viser eit meirforbruk pr 1. tertial på 1 073 000kr. Meirforbruket skuldast i stor grad manglande inntektsføring. Med omsyn til dette forventar avdelingaa å gå i balanse ved slutten av året.

Anleggs- og driftsavdelinga viser eit underforbruk på ca 600 000 kr. Dette skuldast i hovudsak inntekter som ikkje er rekneskapsførte (bla. eigedomsinntekter vert fakturert 2 gongar pr år og kan medføre tildes store avvik mellom inntekter og utgifter alt etter kor mykje av inntektene som er fakturert til ei kvar tid.

Eigedomsavdelinga hadde eit meirforbruk 146 341kr, men reknar med å vere i balanse ved årets slutt. Overforbruket skuldast låge salsinntekter og lisensar som vert belasta i starten av året og som gjer periodiseringa feil.

Samhandlingsreforma viser dei øyremerka tilskota for heile 2015, og desse er mykje høgare enn kostnadane ein har hatt på området hittil i år. Ansvarsområdet vil uansett ende i 0 ved årsslutt.

Skatt, ramme, finans, tilskot er det knytt stor usikkerheit til og pr 1 tertial viser rekneskapet ca 5 mill kr i lågare inntekter enn budsjettert. Skatteinntektene var om lag 7,7 mill kr lågare enn budsjettert pr 30.04. Ein estimerar mindre inntekter på området på om lag 8,5 mill kr.

4.2.2 Fakta 2.tertial

Pr. 31.08. signaliserte kommunen eit overforbruk på mellom 8,3 – 14,3millionar kr. Ved fleire av avdelingane registrerte ein større avvik mellom periodisert budsjett og rekneskapen. Fleire av avdelingane rapporterar at dette skuldast inntekter som ikkje er rekneskapsført og interne overføringar. Til saman rapporterte 12 av 20 avdelingane at dei mest truleg vil vere i balanse ved årets slutt. 5 avdelingar meldte om mindreforbruk og 3 meldte om overforbruk. Oversikta går fram nedanfor (negative tal i verbal prognose betyr overforbruk). Vidare går hovudbodskapen til kvar enkelt avdeling under tabellen.

Netto driftsutgifter pr. avdeling	R 31.08	Budsjett periodisert	Avvik i kr	Avvik i %	Verbal prognose
Polistisk leiing	2 689 000	2 686 000	3 000	0	Balanse
Adm.leiing	3 486 000	2 581 000	905 000	35	150 000
Servicetorget	1 866 000	2 094 000	-228 000	-11	125 000
Fellessekreteriatet	1 610 000	1 422 000	188 000	13	Balanse
Økonomiavdelinga	3 467 000	3 597 000	-130 000	-4	125 000
Pers. og org.	6 124 000	5 201 000	923 000	18	Balanse
IKT-avdeling	2 680 000	3 389 000	-709 000	-21	Balanse
Overføringar	884 000	6 148 000	-5 264 000	-86	Balanse
Barnehageavdelinga	43 657 000	42 217 000	1 440 000	3	-1 500 000
Skuleavdelinga	69 926 000	68 892 000	1 034 000	2	Balanse
Avd. Familie og Helse	24 636 000	24 707 000	-71 000	0	Balanse
Pleie og omsorgsavd	66 875 000	67 209 000	-334 000	0	Balanse
Bu- og habiliteringsavd	22 946 000	23 988 000	-1 042 000	-4	1 000 000
Sosial og flyktn (NAV)	6 964 000	6 214 000	750 000	12	Balanse
Kulturavdelinga	5 667 000	5 445 000	222 000	4	-250 000
Utvik. Avd	4 351 000	3 639 000	712 000	20	1 000 000
Anlegg og drift	12 706 000	10 099 000	2 607 000	26	1 000 000
Eigedomsavd	13 881 000	11 252 000	2 629 000	23	Balanse
Samhandl.ref	-905000	-6000	-899 000	14983	Balanse
Skatt, ramme, finans etc	-301 533 000	-302 421 000	888 000	0	-10-16 mill kr

Politisk leiing viser eit marginalt meirforbruk på 3 000 kr pr. 31.08. Ein forventar at avdelinga vil vere i balanse ved årets slutt.

Administrativ leiing viser eit meirforbruk pr. 31.08 på ca 900 000 kr. Det blei rapportert om at det låg an til eit mindreforbruk på 150 000kr innanfor ansvaret folkehelse. Dei andre ansvara forventa balanse og det låg derfor til eit mindreforbruk på 150 000kr totalt sett.

Servicetorget viser eit mindreforbruk på 228 000 kr pr. 31.08. Avdelinga forventa eit mindreforbruk på ca 100 000 kr ved slutten av året.

Fellessekreteriatet viser eit mindreforbruk på 188 000 kr pr. 2 tertial og avdelinga si prognose ved årets slutt er at ein skal gå i balanse.

Økonomiavdelinga hadde eit mindreforbruk på ca 130 000kr pr. 31.08. avdelinga har utfordringar med sjukmeldingar og manglande innleige av vikar som har resultert i høge flexi saldoar på enkelte tilsette. Kommunen forventar eit underforbruk på over 100 000 kr ved årets slutt.

Personal og organisasjonsavdelinga viser eit meirforbruk på 923 000 kr. Det store avviket skuldast i stor grad betaling av store fakturaer som gjeld for fleire terminar. Avdelinga reknar med å vere i balanse ved slutten av året.

IKT-avdelinga viser eit underforbruk på 709 000 kr. Ein forventa ikkje nokon store avvik i høve utgifter for året.

Overføringar hadde eit mindreforbruk på over 5 mill kr. Det store avviket skuldast utgiftsføring og aktivisering av RDA- midlar. Ein forventa at området går i balanse ved årets slutt.

Barnehageavdelinga viser pr. 2 tertial eit meirforbruk på ca 1,44 mill kr og skuldast feil periodisering i høve kommunale tilskot. Avdelinga reknar eit meirforbruk på ca 1,5 mill kr pga. etterrekning på tilskot og redusert betaling for barnehageplass.

Skuleavdelinga hadde eit overforbruk på ca 1 mill kr i høve periodisert budsjett pr 31.08. Eininga forventar og halde ramma og gå i balanse ved slutten av året.

Pleie og omsorgsavdelinga hadde eit underforbruk på 334 000kr pr. 31.08. Avdelinga rapporterte om at ein låg betre ann i høve lønsutgifter no samanlikna med året før og dette skuldast aktiv sparing av vikarar. Avdelinga jobbar mot å gå i balanse ved årets slutt.

Bu- og habiliteringsavdelinga hadde eit mindreforbruk på 1 042 000 pr. 31.08. Dette skuldast i all hovudsak feil periodisering av kvartalsvise innsparingar og innsparing på vakanse i heimetenesta. Avdelinga forventar eit «overskot» på ca 1 000 000 kr ved utgangen av året.

Sosial og flyktning (NAV) Ikkje rapportert.

Kulturavdelinga viser eit overforbruk pr. 2 tertial på 222 000 kr. Det vert rapportert om at meirforbruket i stor grad skuldast feil periodisering, og noko meirforbruk på lønskostnadar. Prognosane for kulturavdelinga tyder på eit meirforbruk på 250 000kr. Avviket skuldast dobbeltføring av sponsorinntekter i 2014 og meirforbruk knytt til drifta av konserthuset pga. lågare billettinntekter enn budsjettert.

Utviklingsavdelinga viser eit meirforbruk på ca 712 000 kr. Det blei rapportert om at totalsituasjonen til avdelinga er god og at ein forventar ca 1 mill kr i mindreforbruk ved årets slutt.

Anlegg- og driftsavdelinga viste pr 31.08 eit overforbruk på ca 2,6 mill kr**.** Eininga forventar på årsbasis ei innsparing på ca 600 000kr i på løn og ca 400 000kr på på drifta.

Eigedomsavdelinga hadde eit overforbruk på ca 2,6 mill kr pr 2 tertial og skuldast i stor grad feil periodisering av utgifter og inntekter. Totalt for avdelinga forventar ein å gå i balanse ve slutten av året, om det ikkje oppstår uforutsette kostnadar knytt til den kommunale bygningsmassen.

Brann og redning har eit meirforbruk pr. 1 tertial på ca 1,5 mill kr. Det vert rapportert om at på overordna nivå ligg avdelinga an til å halde ramma for 2015, men på dei ulike ansvarsområda vil ein måtte gå gjennom detaljbudsjetteringa for å få eit meir korrekt budsjett og rekneskap.

Samhandlingsreforma ikkje rapportert

Skatt, ramme, finans, tilskot er det knytt stor usikkerheit til og avdelinga forventa eit samla meirforbruk på mellom 10 og 16 mill kr. Dette overforbruket er knytt i stor grad til skatt/ramme, innsparingskrav i høve vakante stillingar, dårleg aksjeavkastning og rente og avdragskostnadar.

4.2.2 Fakta - Samanstilling prognoser – årsresultat

Tabellen nedanfor syner dei ulike avdelingane sine prognoser 1. og 2. tertial og avvik mellom prognose og årsresultatet. Skatt/ ramme/finans-området er halde utanfor i denne samanlikninga, då målet med kontrollen er å vurdere einingsleiarane sin kvalitet på rapporteringa. Negative tal betyr meirforbruk i tabellen.

Avdeling	Prognose 1 tertial	Prognose 2 tertial	Resultat rekneskap/budsjett 31.12	Avvik prognose 2 tertial/resultat
Polistisk leiing	Balanse	Balanse (0)	-114 589	-114 589
Adm.leiing	Balanse	150000	3 344	146 656
Servicetorget	Balanse	125000	597 743	472 743
Fellessekreteriatet	Balanse	Balanse (0)	544	-544
Økonomiavdelinga	Balanse	125000	629 619	504 619
Pers. og org.	-400 000	Balanse (0)	315 541	315 541
IKT-avdeling	Balanse	Balanse (0)	10 496	10 496
Overføringar	Balanse	Balanse (0)	844 516	844 516
Barnehageavdelinga	Balanse	-1500000	402 481	1 902 481
Skuleavdelinga	Balanse (usikker)	Balanse (0)	2 104 421	2 104 421
Avd. Familie og Helse	Balanse (usikker)	Balanse (0)	128 154	128 154
Pleie og omsorgsavd	Balanse	Balanse (0)	5 891 273	5 891 273
Bu- og habiliteringsavd	Balanse	1000000	2 911 200	1 911 200
Sosial og flyktn (NAV)	-300 000	Balanse (0)	1 762 071	1 762 071
Kulturavdelinga	Balanse	-250000	-205 364	-44 636
Utvik. Avd	Balanse (usikker)	1000000	2 021 799	1 021 799
Anlegg og drift	Balanse	1000000	-733 271	-1 733 271
Eigedomsavd	Balanse	Balanse (0)	-44 612	-44 612
Samhandl.ref	Balanse	Balanse (0)	0	0
Sum	**-700 000**	**1 650 000**	**16 525 366**	**13 175 837**

Når ein samanliknar prognose for 1. og 2. tertial mot endelig resultat på dei ulike avdelingane registrerar ein store forskjellar i kvaliteten på rapporteringa gjennom året. Dei aller fleste avdelingane fekk mindreforbruk i høve budsjettet, der enkelte avdelingar hadde

det ein vil karakterisere som vesentleg avvik i forhold til rapporterte prognoser i budsjettkontrollrapportane. Ser ein dette i samanheng med at fleire av desse avdelingane meldte om balanse pr. 31.08 kan ein stille spørsmål ved om enkelte av innsparingane/meirinntektene var kjent på rapporteringstidspunktet.

Som nemnt ovanfor var der fleire avdelingar som hadde dårlig kvalitet på rapporteringa, der ein såg større avvik mellom forventa og endelig resultat. Barnehageavdelinga meldte om forventa meirforbruk på 1,5 mill kr, men fekk eit mindreforbruk på 0,4 mill, eit avvik på ca 1,9 mill kr i forhold til prognosen. Skuleavdelinga rapporterte om å gå i balanse pr. 31.08, men fekk eit mindreforbruk på ca. 2,1 mill kr. Pleie og omsorgsavdelinga rapporterte om balanse, men gjekk eit mindreforbruk på ca. 5,9 mill kr i forhold til eiga prognose. Bu- og habiliteringsavdelinga rapporterte om eit forventa mindreforbruk på ca. 1 mill kr, medan det reelle mindreforbruket blei ca. 2,9 mill kr noko som er eit avvik på ca 1,9 mill kr i forhold til rapportert prognose. Sosial og flyktning (NAV) rapporterte om balanse, men fekk eit mindreforbruk på ca. 1,76 mil kr. Utviklingsavdelinga rapporterte om at ein forventa eit mindreforbruk på ca. 1 mill kr, medan avdelinga fekk eit mindreforbruk på ca. 2 mill kr (avvik på ca 1 mill kr). Anlegg og driftsavdelinga rapporterte om eit mindreforbruk på ca. 1 mill kr, men fekk eit meirforbruk på 0,7 mill kr.

4.2.3 Vurdering og konklusjon

Budsjettrapporteringa i 2015 har ikkje vore tilfredstillande, då fleire av avdelingane fekk betydeleg mindreforbruk som kunne vore omprioritert og rammene justerte. Budsjettkontrollrapportane viser at det er svært få avdelingar som har rapportert inn forventa mindreforbruk i høve tildelt ramme både pr. 1. tertial og 2. tertial.

Det går fram av kommunen sitt økonomireglement at kommunestyret skal sjølv utføre endringar i driftsbudsjettet dersom det oppstår meirinntekter, og slike budsjettendringar har i svært liten grad vore gjennomført. Kommunen bør utarbeide tilfredstillande rutinar for å sikre at meirinntekter som overstig rapporteringsgrensene i økonomireglementet, vert rapportert inn så raskt som råd slik at dei kan handsamast politisk.

Det går fram krav både i kommunen sitt økonomireglement og forskrift om årsbudsjett at ved vesentlege avvik skal administrasjonssjefen rapportere til kommunestyre og det skal evt. settast i verk tiltak. Det kan virke som at enkelte avdelingar er flinke til å rapportere om forventa meirforbruk i høve kostnadar, medan ein i liten grad rapporterer om forventa mindreforbruk. Det er derfor viktig at administrasjonen følgjer opp avdelingsleiarane i høve denne problemstillinga. Det er og viktig at rutinane vert skjerpa slik at alle einingar rapporterer.

5 Problemstilling 3

Er budsjettstyringa/budsjettkontrollen tilfredstillande ?

5.1 Fakta

I 2015 hadde avdelingane inklusiv overføringar og eksklusiv skatt/ramme og finans eit mindreforbruk på ca. på 16,5 mill kroner. Dette utgjer ca. 3,6 % i mindreforbruk i forhold til budsjettet. Som det går fram av tabellen nedanfor er det store forskjellar mellom dei ulike avdelingane. 12 av avdelingane hadde mindre avvik (0-5%), 3 av avdelingane hadde avvik (5-10%) og 4 av avdelingane hadde svært store avvik (over 10%). Budsjettstyringa/disiplinen hos enkelte avdelingsleiarar har derfor ikkje vore god nok. Tabellen nedanfor viser avvika mellom rekneskap og revidert budsjett både i kr og i %. Raude tal er meirforbruk, medan svarte tal er mindreforbruk i høve budsjett.

Avdeling	Rekneskap	Revidert budsjett	Avvik	Avvik i %
Polistisk leiing	4 145 679	4 031 090	114 589	2,8
Adm.leiing	4 114 707	4 118 051	3 344	0,1
Servicetorget	2 725 660	3 323 403	597 743	18,0
Fellessekreteriatet	2 209 721	2 210 265	544	0,0
Økonomiavdelinga	5 025 665	5 655 284	629 619	11,1
Pers. og org.	7 745 803	8 061 344	315 541	3,9
IKT-avdeling	5 185 582	5 196 078	10 496	0,2
Overføringar	8 382 020	9 226 536	844 516	9,2
Barnehageavdelinga	63 825 391	64 227 872	402 481	0,6
Skuleavdelinga	106 707 849	108 812 270	2 104 421	1,9
Avd. Familie og Helse	38 067 148	38 195 302	128 154	0,3
Pleie og omsorgsavd	99 756 715	105 647 988	5 891 273	5,6
Bu- og habiliteringsavd	34 955 364	37 866 564	2 911 200	7,7
Sosial og flyktn (NAV)	7 831 010	9 593 081	1 762 071	18,4
Kulturavdelinga	8 727 196	8 521 832	205 364	2,4
Utvik. Avd	3 770 482	5 792 281	2 021 799	34,9
Anlegg og drift	16 693 959	15 960 688	733 271	4,6
Eigedomsavd	17 320 234	17 275 622	44 612	0,3
Samhandl.ref	-902 775	-902 775	0	0,0
SUM	**436 287 410**	**452 812 776**	16 525 366	3,6

Ein har vidare sett på utgiftene til avdelingane for å undersøke kvar dei evt. har meirforbruket. Dei utgiftene ein har undersøkt er:

- Løn og sosial utgifter
- Kjøp varer/tenester eigenproduksjon (som inngår i kommunale tenester)
- kjøp av varer /tenester framandproduksjon (som erstattar kommunale tenester)
- Overføringsutgifter

Lønn og sosiale utgifter

Oversikta nedanfor viser løn og sosiale utgifter. Tabellen er utarbeida på bakgrunn av rekneskapstal henta i frå rekneskapssystemet Agresso. Fastløn er hovudsakeleg knytt til kontoane 10100-10199, medan variabel løn er hovudsakeleg knytt til kontoane 10200-10899. Sosiale utgifter er knytt til 10900-10999. På enkelte av avdelingane markert med stjerne har ein kommentert enkelte føringar (sjå under tabellen).

	Rekneskap					Revidert budsjett					Avvik budsjett									
	Fastløn	Variabel løn	Sosiale utg	Ref. sjukeløn	Netto lønskost	Fastløn	Variabel løn	Sosiale utg	Ref. sjukeløn	Netto lønskost	Fastløn	%	Variabel løn	%	Sosiale utg	%	Ref. sjukeløn	%	Netto lønskost	%
Folkevalde *	1 147 013	1 126 449	543 153		2 816 615	1 159 966	989 457	579 181	0	2 728 604	12 953	1	-136 992	-14	36 028	6	0	0	-88 011	0
Administrativ leiing	3 458 270	9 896	1 127 802	-516 087	5 112 055	3 509 639	385 400	1 262 925	-488 900	5 646 864	51 369	1	375 504	97	135 123	11	27 187	-6	534 809	9
Servicetorget	2 367 190	-3 773	828 790	-69 872	3 262 078	2 592 840	69 900	966 691	-69 900	3 699 331	225 650	9	73 673	105	137 901	14	-28	0	437 253	12
Fellessekretariatet	1 185 476	22 303	423 624		1 631 402	1 089 018	35 875	411 472	0	1 536 365	-96 458	-9	13 572	38	-12 152	-3	0	0	-95 037	-6
Økonomiavdeling	3 679 542	88 955	1 250 746	-306 439	5 325 683	3 708 081	371 625	1 396 932	-305 000	5 781 638	28 539	1	282 670	76	146 186	10	1 439	-0	455 955	8
Personal- og org. Avdelinga*	5 112 458	18 581	1 519 575	-218 566	6 869 181	5 128 252	192 325	1 319 107	-187 200	6 826 884	15 794	0	173 744	90	-200 468	-15	31 366	-17	-42 297	-1
Informasjonsteknologi	1 807 908	116 620	606 945	-347 261	2 878 734	1 727 609	115 000	717 223	-345 000	2 904 832	-80 299	-5	-1 620	-1	110 278	15	2 261	-1	26 098	1
Overføringar	0	13 320	1 878		15 198	0	23 575	3 921	0	27 496	0	0	10 255	43	2 043	52	0	0	12 298	45
Barnehagar	11 880 748	1 848 272	4 600 365	-1 322 229	19 651 614	12 776 531	1 763 901	5 144 770	-1 317 000	21 002 202	895 783	7	-84 371	-5	544 405	11	5 229	-0	1 350 588	6
Grunnskular,PPT,Kulturskulen.	**80 381 623**	**4 274 884**	**23 535 297**	**-4 542 175**	**112 733 979**	**78 378 098**	**3 880 375**	**25 185 791**	**-4 565 000**	**112 009 264**	**-2 003 525**	**-3**	**-394 509**	**-10**	**1 650 494**	**7**	**-22 825**	**0**	**-724 715**	**-1**
Barn, familie og helse*	15 735 195	3 758 031	6 002 581	-722 938	26 218 745	16 093 682	5 155 777	6 933 506	-700 000	28 882 965	358 487	2	1 397 746	27	930 925	13	22 938	-3	2 664 220	9
Pleie og omsorgsavdelinga	**63 308 116**	**20 907 604**	**27 031 655**	**-6 016 801**	**117 264 175**	**68 846 022**	**17 846 789**	**30 869 873**	**-5 957 600**	**123 520 284**	**5 537 906**	**8**	**-3 060 815**	**-17**	**3 838 218**	**12**	**59 201**	**-1**	**6 256 109**	**5**
Bu- og habiliteringsavdelinga*	**24 757 261**	**9 685 220**	**10 717 873**	**-3 077 819**	**48 238 173**	**27 230 486**	**8 850 343**	**12 570 475**	**-3 034 800**	**51 686 104**	**2 473 225**	**9**	**-834 877**	**-9**	**1 852 602**	**15**	**43 019**	**-1**	**3 447 931**	**7**
Sosial og flyktning	**4 273 853**	**2 328 447**	**1 515 914**	**-593 960**	**8 712 174**	**3 856 011**	**3 985 958**	**1 767 014**	**-588 500**	**10 197 483**	**-417 842**	**-11**	**1 657 511**	**42**	**251 100**	**14**	**5 460**	**-1**	**1 485 309**	**15**
Kulturavdelinga	4 663 402	1 217 809	1 843 105	-75 436	7 799 751	5 044 591	1 059 815	2 159 554	-30 100	8 294 060	381 189	8	-157 994	-15	316 449	15	45 336	-151	494 309	6
Utviklingsavdelinga	4 598 674	7 768	1 566 252	-584 148	6 756 842	4 760 302	608 250	1 794 957	-552 900	7 716 409	161 628	3	600 482	99	228 705	13	31 248	-6	959 567	12
Anleggs- og driftsavdelinga	**10 567 677**	**844 230**	**3 762 982**	**-246 479**	**15 421 368**	**11 577 137**	**1 141 592**	**4 498 975**	**-244 000**	**17 461 704**	**1 009 460**	**9**	**297 362**	**26**	**735 993**	**16**	**2 479**	**-1**	**2 040 336**	**12**
Eigedomsavdelinga*	**11 478 565**	**2 026 392**	**4 142 606**	**-1 325 199**	**18 972 762**	**13 111 328**	**1 721 984**	**5 213 811**	**-1 278 500**	**21 325 623**	**1 632 763**	**12**	**-304 408**	**-18**	**1 071 205**	**21**	**46 699**	**-4**	**2 352 861**	**11**
Ø-hjelp, mottak	131 337	5 272	47 236	-8 194	192 039	127 832	61 500	66 850	0	256 182	-3 505	-3	56 228	91	19 614	29	8 194	**0**	64 143	**25**
Skatt, ramme, finans, tilskot	0	0	-9 130 059		-9 130 059	1 399 125	0	-10 192 600	0	-8 793 475	1 399 125	100	0	0	-1 062 541	10	0	**0**	336 584	-4
SUM	250 534 306	48 296 279	81 938 320	-19 973 603	400 742 508	262 116 550	48 259 441	92 670 428	-19 664 400	422 710 819	11 582 244	4	-36 838	-0	10 732 108	12	309 203	-2	21 968 311	**5**

*Innanfor folkevalde er løn til ordførar og varaordførar lagt under fastløn, medan møtegodtgjersle og tapt arbeidsgodtgjersle går fram under variabel løn.

* Innanfor personal og org. Avdelinga utgjer lønn lærlingar nesten 1,2 mill kr og er ført mot fastløn

*Innanfor barn,familie og helse inngår arbeidsgodtgjersle for støttekontakt, avlastning og fosterheim

*Innanfor bu og habilitering ligg arbeidsgodtgjersle for avlastning og støttekontakt under variabel løn

* Innanfor eigedomsavdelinga inngår lønskostnadar knytt til reinhaldarar under fastløn

Avdelinga for grunnskule, PPT og kulturskulen hadde over 2 mill kr i meirforbruk i høve fastløn, medan ein hadde ca. 1,6 mill kr i mindreforbruk i høve sosiale utgifter. Pleie og omsorgsavdelinga hadde eit mindreforbruk på ca. 5,5 mill kr i høve fastløn og ca. 3,8 mill kr i mindreforbruk i høve sosiale utgifter, medan dei hadde ca. 3 mill kr i meirforbruk i høve variabel løn. Bu- og habiliteringavdelinga hadde 2,4 mill kr i mindreforbruk i fastløn og ca. 1,85 mill mindreforbruk i høve sosial utgifter. Avdelinga hadde ca. 0,83 mill kr meirforbruk i høve variabel løn. Anleggs- og driftsavdelinga hadde ca. 1 mill kr i mindreforbruk i fastløn og

ca 0,7 mill kr i sosiale utgifter. Eigedomsavdelinga hadde ca. 1,6 mill kr i mindreforbruk på fastløn og ca 1 mill kr i sosiale utgifter.

Som det går fram i tabellen ovanfor såg ein stort sett mindreforbruk på dei aller fleste avdelingane når det gjaldt fastløn og sosiale utgifter. Samla sett hadde avdelingane eit mindreforbruk på ca 11,5 mill kr i fastløn sett opp i mot revidert budsjett. I høve sosial utgifter hadde kommunen ca 10,7mill kr i mindreforbruk. Desse utgiftene består hovudsakeleg av pensjonskostnad og det kan derfor sjå ut som at dei budsjetterte pensjonskostnadane har vore høgare enn dei reelle kostnadane.

Kjøp av varer/ tenester, eigenproduksjon

Omfattar som hovudregel utgifter som er knytt til kjøp av varer og tenester som inngår i kommunen sin eigen produksjon.

Kjøp av varer/tenester som inngår i kommunal tenesteproduksjon

Konto 11000-12999

	Rekneskap	Budsjett	Avvik budsjett	Avvik %
Avdelingar	**Kjøp av varer/tenester, eigenproduksjon**	**Kjøp av varer/tenester, eigenproduksjon**	**Kjøp av varer/tenester, eigenproduksjon**	
Folkevalde	1 146 479	800 786	-345 693	-43
Administrativ leiing	1 346 538	1 104 927	-241 611	-22
Servicetorget	461 196	486 132	24 936	5
Fellessekretariatet	708 804	698 700	-10 104	-1
Økonomiavdeling	421 677	499 086	77 409	16
Personal- og organisasjonsavdelinga	3 162 858	3 455 250	292 392	8
Informasjonsteknologi	1 494 515	1 415 242	-79 273	-6
Overføringar	25 659	37 740	12 081	32
Barnehagar	1 112 532	1 333 548	221 016	17
Grunnskular,PPT,Kulturskulen m.m.	**12 070 333**	**13 702 806**	**1 632 473**	**12**
Barn, familie og helse	**7 996 968**	**5 975 370**	**-2 021 598**	**-34**
Pleie og omsorgsavdelinga	12 307 349	11 649 830	-657 519	-6
Bu- og habiliteringsavdelinga	1 872 366	1 848 276	-24 090	-1
Sosial og flyktning	610 175	562 938	-47 237	-8
Kulturavdelinga	**9 468 536**	**7 256 972**	**-2 211 564**	**-30**
Utviklingsavdelinga	**3 107 310**	**1 775 922**	**-1 331 388**	**-75**
Anleggs- og driftsavdelinga	**13 781 667**	**11 297 260**	**-2 484 407**	**-22**
Eigedomsavdelinga	**20 032 859**	**11 381 499**	**-8 651 360**	**-76**
Ø-hjelp, mottak	0	30 600	30 600	100
Skatt, ramme, finans, tilskot	567 612	494 700	-72 912	-15
Sum avdelingar	**91 695 431**	**75 807 584**	**-15 887 847**	**-21**

Seks avdelingar hadde avvik større enn 1 mill kr i høve kjøp av varer og tenester (eigenproduksjon). Grunnskule m.m hadde eit mindreforbruk i høve revidert budsjett på ca 1,6 mill kr. Barn, familie og helse avdelinga hadde eit meirforbruk på ca 2 mill kr. Kulturavdelinga hadde eit meirforbruk på ca 2,2 mill kr medan utviklingsavdelinga hadde ca

1, 3 mill kr i meirforbruk. Innanfor teknisk og eigedom hadde anleggs- og driftsavdelinga eit meirforbruk på nesten 2,5 mill kr, medan eigedomsavdelinga hadde eit meirforbruk på ca 8,6 mill kr.

Totalt sett hadde avdelingane eit meirforbruk på ca 15,8 mill kr knytt til kjøp av varer og tenesteproduksjon for avdelingane sett opp i mot revidert budsjett. Det er ikkje vurdert omfang av meirinntekter, då desse skulle og vore budsjetterte evt. rapporterte for politisk budsjettendring

Kjøp av varer/tenester, framandproduksjon

Omfattar som hovudregel utgifter som er knytt til kjøp av varer og tenester som erstattar i kommunen sin eigen produksjon.

Kjøp av varer og tenester som erstatter kommunal tenesteproduksjon

Konto 13000-13999

	Rekneskap	Budsjett	Avvik budsjett	Avvik %
Avdelingar	Kjøp av varer/tenester, framandproduksjon	Kjøp av varer/tenester, framandproduksjon	Kjøp av varer/tenester, framandproduksjon	
Folkevalde	314 393	297 300	-17 093	-6
Administrativ leiing	469 787	384 000	-85 787	-22
Servicetorget	1 698	30 000	28 302	94
Fellessekretariatet			0	0
Økonomiavdeling	306 831	335 000	28 169	8
Personal- og organisasjonsavdelinga	2 543	20 000	17 457	87
Informasjonsteknologi	1 606 950	1 747 240	140 290	8
Overføringar	1 986 183	1 993 700	7 517	0
Barnehagar	**49 154 736**	**46 355 300**	**-2 799 436**	**-6**
Grunnskular,PPT,Kulturskulen m.m.	4 582 688	5 023 100	440 412	9
Barn, familie og helse	**12 316 977**	**10 785 200**	**-1 531 777**	**-14**
Pleie og omsorgsavdelinga	490 656	284 534	-206 122	-72
Bu- og habiliteringsavdelinga	3 556 226	3 476 784	-79 442	-2
Sosial og flyktning	**4 609 254**	**1 370 000**	**-3 239 254**	**-236**
Kulturavdelinga	**1 987 773**	**13 000**	**-1 974 773**	**-15 191**
Utviklingsavdelinga	90 230	5 000	-85 230	-1 705
Anleggs- og driftsavdelinga	2 520 849	3 191 800	670 951	21
Eigedomsavdelinga	787 030	330 000	-457 030	-138
Ø-hjelp, mottak	43 925	0	-43 925	0
Skatt, ramme, finans, tilskot	9 821	0	-9 821	0
Sum avdelingar	**84 838 549**	**75 641 958**	**-9 196 591**	**-12**

I samband med kjøp av varer og tenester framandproduksjon er det fleire avdelingar som viser større budsjettavvik. Fire avdelingar hadde meirforbruk på over 1 mill kr. Barnehageavdelinga viser ca. 2,8 mill kr i meirforbruk. Barn, familie og helse viser ca. 1,5 mill kr i meirforbruk. Sosial og flyktning hadde det største avviket med eit meirforbruk på ca. 3,2 mill kr, medan kulturavdelinga hadde nesten 2 mill kr i meirforbruk. Det er enkelte avdelingar som også hadde meirforbruk i kjøp av varer/tenester som inngår i kommunal

tenesteproduksjon. Totalt hadde avdelingane eit meirforbruk på ca 9,1 mill kr knytt til kjøp av varer og tenester framandproduksjon.

Overføringsutgifter

Konto 14000-14999

	Rekneskap	Budsjett	Avvik budsjett	Avvik %
Avdelingar	**Overføringsutgifter**	**Overføringsutgifter**	**Overføringsutgifter**	
Folkevalde	260 894	272 058	11 164	4
Administrativ leiing	308 476	71 451	-237 025	-332
Servicetorget	63 589	62 832	-757	-1
Fellessekretariatet	96 502	161 527	65 025	40
Økonomiavdeling	47 994	72 583	24 589	34
Personal- og organisasjonsavdelinga	78 822	125 374	46 552	37
Informasjonsteknologi	437 983	290 672	-147 311	-51
Overføringar	**51 648 723**	**46 054 335**	**-5 594 388**	**-12**
Barnehagar	**633 730**	**2 231 094**	**1 597 364**	**72**
Grunnskular,PPT,Kulturskulen m.m.	1 760 374	2 595 672	835 298	32
Barn, familie og helse	**4 574 329**	**2 340 881**	**-2 233 448**	**-95**
Pleie og omsorgsavdelinga	2 266 339	1 674 623	-591 716	-35
Bu- og habiliteringsavdelinga	221 653	-77 176	-298 829	387
Sosial og flyktning	**5 157 867**	**3 649 568**	**-1 508 299**	**-41**
Kulturavdelinga	1 591 485	2 331 484	739 999	32
Utviklingsavdelinga	516 354	221 326	-295 028	-133
Anleggs- og driftsavdelinga	1 565 874	927 477	-638 397	-69
Eigedomsavdelinga	2 618 379	2 363 040	-255 339	-11
Ø-hjelp, mottak	-74 036	7 650	81 686	1 068
Skatt, ramme, finans, tilskot	**220 336**	**-8 669 675**	**-8 890 011**	**103**
Sum avdelingar	**73 995 668**	**56 706 796**	**-17 288 872**	**-30**

Dei største avvika er knytt til avdelingane overføringar og skatt/ramme, finans, tilskot. Overføringsområdet hadde eit overforbruk på ca. 5,6 mill kr og skatt/ramme, finans, tilskot hadde eit meirforbruk i høve budsjett på ca. 8,9 mill kr.

Barnehageavdelinga hadde eit mindreforbruk på ca. 1,5 mill kr, medan avdelingane barn/familie/helse og sosial/flyktning hadde overforbruk på ca. 2,25 mill kr og 1,5 mill kr. Totalt sett såg ein eit meirforbruk i høve budsjett på ca 17 mill kr i høve overføringsutgifter.

Finansutgifter

Konto 15000-15999

	Rekneskap	Budsjett	Avvik budsjett	Avvik %
Avdelingar	**Finans**	**Finans**	**Finans**	**Finans**
Skatt, ramme, finans, tilskot	**77 198 173**	**53 003 224**	**-24 194 949**	**-46**
Sum alle avdelingar	**86 274 795**	**61 454 909**	**-24 819 886**	**-40**

Avviket innan skatt/ramme/finans viser ca. 24,2 mill kr. Det var budsjettert med ei utgift på ca 53 mill kr, medan rekneskapen viste ei utgift på ca 77,2 mill kr. Totalt hadde alle avdelingane finansutgifter på 86,3 mill kr medan revidert budsjett var på 62,5 mill kr. Av dette utgjorde avvik i avskrivingar 12,5 mill kr.

5.2 Vurdering og konklusjon

Kommunen har vedteke bruttobudsjettering, dvs at budsjettet er vedteke med brutto inntekter og brutto utgifter. Fleire av kommunen sine avdelingar viste større budsjettavvik i forhold til vedtekne inntekts- og kostnadsrammer . Det er gjennomført få tiltak, og/eller budsjettkorrigeringar i samband med budsjettavvika.

Som ein registrerar har dei fleste avdelingane hatt meirforbruk knytt til kostnad/utgiftssidene som ein har kontrollert og spesielt då kjøp av varer og tenester (eigen - og framandproduksjon, overføringsutgifter og finansutgifter. Når dei fleste avdelingane samla sett fekk mindreforbruk kan det tyde på at meirforbruket har vore finansiert med meirinntekter som ikkje har vore teke inn i budsjettet.

Viss det er meirforbruk på kostnadssida som er finansiert med meirinntekter som etter reglementet kan disponerast administrativt, skal det og gjennomførast administrative budsjettendringar. Dette er spesielt viktig dersom budsjettet skal vere eit styringsverktøy.

6 Anbefalingar

1. Kommunen bør sette i verk tiltak for å følgje opp økonomireglementet mht. månadsrapportering til formannskapet.

2. Kommunen bør rapportere på rekneskapsskjema 1A i budsjettkontrollrapportane slik at ein kan samanlikne rapporteringa direkte med vedteke budsjett og rekneskap.

3. Kommunen bør oppdatere økonomireglementet i høve gjeldande organisering (kap 2.2.2).

4. Kommunen bør vurdere å utarbeide ein felles mal for korleis dei verbale beskrivingane i budsjettkontrollrapportane skal utarbeidast, kva dei skal innehalde, og sikre at alle einingar/avdelingar rapporterar.

5. Kommunen bør utarbeide tilfredstillande rutinar for at meirinntekter som overstig rapporteringsgrensene i økonomireglementet, evt. mindreforbruk vert rapportert inn så raskt som råd slik at dei kan handsamast politisk.

7 Rådmannen sin kommentar

Hei,

Eg har ikkje fleire merknader utover at eg har tatt sikte på å legge fram eit revidert økonomireglement 1. halvår 2017.

Helsing

Olaus-Jon Kopperstad
Rådmann
Administrativ leiing

HERØY KOMMUNE

Utviklingsavdelinga

SAKSFRAMLEGG

Sakshandsamar:	JMM	Arkivsaknr:	2016/606
		Arkiv:	611

Utvalsaksnr	Utval	Møtedato
81/17	Formannskapet	24.05.2017
69/17	Kommunestyret	21.06.2017

GNR 34 BNR 363 - KJØP AV EIGEDOM

Møtebehandling:
Rådmannen si tilråding vart samrøystes vedteken.

Tilråding i Formannskapet - 24.05.2017

Herøy kommunestyre kjøper gnr 34 bnr 363 i tråd med grunnkjøpsavtale datert 27.04.2017.

Det vert gjort slike budsjettendringar:

Konto 02800 (grunnkjøp mm), ansvar 5011, funksjon 303, prosjekt 50153
kr 4 200 000,-

Konto 09100 (bruk av lån), ansvar 9011, funksjon 870, prosjekt 90998 (frie finansieringsmidlar) – kr 4 200 000,-

Tilråding:

Herøy kommunestyre kjøper gnr 34 bnr 363 i tråd med grunnkjøpsavtale datert 27.04.2017.

Det vert gjort slike budsjettendringar:

Konto 02800 (grunnkjøp mm), ansvar 5011, funksjon 303, prosjekt 50153
kr 4 200 000,-

Konto 09100 (bruk av lån), ansvar 9011, funksjon 870, prosjekt 90998 (frie finansieringsmidlar) – kr 4 200 000,-

Særutskrift:
Økonomi

Vedlegg:
Vedlegg
1 Berge-Vedlegg1
2 Berge-Vedlegg2
3 Berge-Takst
4 Matrikkelbrev

Samandrag av saka:

Herøy kommune kjøpar eigedomen gnr 34 bnr 363 med bygningar. Bygningane på eigedomen skal rivast då ny vegline i Skarabakken kjem i konflikt med eigedomen. Eigedomen skal vidare overdragast til Statens vegvesen til takst.

Saksopplysningar:

Herøy kommune, fylkeskommune og Statens vegvesen samarbeidar for å få til ei ny vegløysing for Skarabakken. Det vert/er utarbeidd ny reguleringsplan som sikrar ny vegline og i denne forbindelse er det naudsynt å rive to hus.

Etter avtale med Statens vegvesen skal Herøy kommune erverve gnr 34 bnr 363 for så å selje vidare eigedomen til Statens vegvesen. Videresalet skjer til takstpris som vist i takstrapport datert 6.4.2016

Vurdering og konklusjon:

Det er ført forhandlingar med grunneigar og ein har kome fram til omforent avtale som ligg som vedlegg til saka. Formannskapet er informert løpande om grunnervervsprosessen og har tilslutta seg denne.

Overdraginga av eigedomen er planlagt 5/1-2018.

Rådmannen rår Herøy kommunestyre til å godkjenne den framlagde grunnskjøpsavtalen slik den ligg føre.

Fosnavåg, 10.05.2017

Olaus-Jon Kopperstad
Rådmann

Jarl Martin Møller
Avd.leiar

Sakshandsamar: Jarl Martin Møller

STANDARDKONTRAKT
KJØP AV EIGEDOM

Kjartan Bjørn Berge (seljar) Fødselsn[redacted]
PB233
6099 Fosnavåg

og

Herøy kommune (kjøpar) Org.nr.: 964 978 840
Postboks 274
6099 Fosnavåg

er det inngått slik kontrakt om sal av bebygd eigedom:

1. EIGEDOMEN

Seljar overdreg hermed eigedomen gnr. 34 bnr. 363 med adresse Pettervågen 11 i Herøy kommune med hus, mur.

Seljar overdreg hermed eigedomen til kjøpar.

Eigedomen som seljast er vist på matrikkelbrev av 04.04.2017 i vedlegg 1. Kartet er av orienterande art og kan ikkje nyttast som bevis ved ein eventuell grensetvist.

Eigedomen har eit samla areal på 1136 m2 etter matrikkelbrev av 04.04.2017.

Eigedomen er i samsvar med arealplan regulert til bustadføremål.

2. KJØPESUMMEN

Som kjøpesum betalar kjøpar kr 4 200 000.-

Kjøpesummen er endeleg og skal ikkje regulerast for eventuelt arealavvik.

3. OMKOSTNINGAR

I tillegg til kjøpesummen, betalar kjøpar alle kostnadar knytt til overdraginga av eigedomen, herunder dokumentavgift til staten, tinglysingsgebyr, kostnadar til oppmåling og frådeling samt eventuelle andre kostnadar.

Desse kostnadane er berekna til:

Dokumentavgift til staten (2,5 % av kjøpesum)	kr.	105 000,-
Tinglysingsgebyr skøyte	kr.	525,-
Sum	kr.	105 525,-

Omkostningane vert fakturert kjøpar direkte frå Statens kartverk og er seljar uvedkomande.

4. PÅKRAV OG OPPGJER

Kjøpesummen, jf. pkt. 2 ovanfor, skal innbetalast til seljar sin konto: 6566.09.50081 innan overtakingsdato.

Dersom kjøpesummen ikkje er innbetalt i sin heilskap innan overtakingsdato, betalast forsinkelserente frå overtakingsdato til betaling skjer. Forsinkelsesrente fylgjer forsinkelserentelova §3.

5. OVERTAKING – RISIKOOVERGANG – PRO & CONTRA

Eigedomen skal overtakast 05.01.2018.

6. *KART- OG DELINGSFORRETNING*

Eigedomen er oppmålt og frådelt som eige gards- og bruksnummer.

7. HEIMELSOVERFØRING

Seljar pliktar å signere skjøte for eigedomen til kjøpar innan overtakingsdato.

8. EIGEDOMENS TILSTAND – SELJARS OPPLYSNINGAR – KJØPARS UNDERSØKINGAR

Eigedomen seljast slik "den er", jf. avhendingslova § 3-9 (lov 1992-07-03-93).

9. HEFTE

Eigedomen seljast fri for pengehefte. Kjøpar er kjent med og overtek eventuelle andre hefte som kviler på eigedomen utan frådrag i kjøpesummen.

10. PARTANE SI UNDERSKRIFT

Denne avtalen er utstedt i 2 eksemplar, eitt til kvar av partane:

27/4-2017	
Dato	Dato
Kjartan Berge	
For seljar	**For kjøpar**
Kjartan B Berge	Herøy kommune

DET KONGELIGE KOMMUNAL-
OG MODERNISERINGSDEPARTEMENT

WTV
EIG
ØK

HERØY KOMMUNE
RÅDMANNEN
Reg nr 2017/264 Saksbeh
22 MARS 2017
Ark kode P
Ark kode S
Dok nr
Kassasjon

Ifølge liste

Deres ref	Vår ref	Dato
	17/460-4	21.03.2017

Engangstilskudd til kommunalt vedlikehold på Sørlandet og Vestlandet - utbetaling

Det vises til rundskriv H-2391 den 10. februar 2017 om ovennevnte.

Stortinget vedtok 17. desember 2016 ved behandlingen av statsbudsjettet 2017 et øremerket tilskudd til kommuner på Sørlandet og Vestlandet på 650 mill. kroner til vedlikehold og rehabilitering av veier, bygg og anlegg som er eid av kommunen, kommunalt foretak eller kirkelig fellesråd. Midlene er bevilget på kap. 576, post 60 Tilskudd til vedlikehold og rehabilitering i kommuner.

400 mill. kroner ble fordelt på bakgrunn av ledighetstall fra NAV per august 2016, da arbeidsledigheten var 3,1 prosent. I statsbudsjettet ble det varslet at regjeringen ville komme tilbake til fordelingen av de resterende 250 mill. kronene på nyåret. De resterende 250 mill. kronene er nå fordelt til kommuner på Sørlandet og Vestlandet som hadde en arbeidsledighet per februar 2017 på mer enn 3,1 pst. Bare kommuner der ledigheten var høyere enn 3,1 prosent, mottar tilskudd. Den vedlagte tabellen viser fordelingen av tilskuddet på 650 mill. kroner. Utbetalingen vil skje i begynnelsen av april.

Med hilsen

Thor Bernstrøm (e.f.)
avdelingsdirektør

Arild Kormeseth
seniorrådgiver

Postadresse
NO-
postmottak@kmd.dep.no

Kontoradresse
http://www.kmd.dep.no/

Telefon*
22 24 90 90
Org no.
972 417 858

Saksbehandler
Arild Kormeseth
22247214

Adresseliste

Arendal kommune	Postboks 780 Stoa	4809	ARENDAL
Askøy kommune	Postboks 323	5323	KLEPPESTØ
Aukra kommune	Kommunehuset	6480	AUKRA
Austrheim kommune	Sætremarka 2	5943	AUSTRHEIM
Bergen kommune	Postboks 7700	5020	BERGEN
Birkenes kommune	Postboks 115	4795	BIRKELAND
Bjerkreim kommune	Postboks 17	4389	VIKESÅ
Bremanger kommune	Postboks 104	6721	SVELGEN
Bømlo kommune	Kommunehuset	5430	BREMNES
Eide kommune		6490	EIDE
Eigersund kommune	Postboks 580	4379	EGERSUND
Farsund kommune	Postboks 100	4552	FARSUND
Fedje kommune	Stormarkvegen 49	5947	FEDJE
Fitjar kommune	Postboks 83	5418	FITJAR
Fjell kommune	Postboks 184	5342	STRAUME
Flekkefjord kommune	Kirkegaten 50	4400	FLEKKEFJORD
Flora kommune	Markegata 51	6900	FLORØ
Froland kommune	Osedalen	4820	FROLAND
Fræna kommune	Rådhuset	6440	ELNESVÅGEN
Gjerstad kommune	Kommunehuset	4980	GJERSTAD
Gjesdal kommune	Rettedalen 1	4330	ÅLGÅRD
Grimstad kommune	Postboks 123	4891	GRIMSTAD
Haram kommune	Storgata 19	6270	BRATTVÅG
Hareid kommune	Rådhusplassen 5	6060	HAREID
Haugesund kommune	Postboks 2160	5504	HAUGESUND
Herøy kommune	Postboks 274	6099	FOSNAVÅG
Hægebostad kommune	Birkeland	4595	TINGVATN
Hå kommune	Postboks 24	4368	VARHAUG
Karmøy kommune	Statsråd Vinjes gate 25	4250	KOPERVIK
Klepp kommune	Postboks 25	4358	KLEPPE
Kristiansand kommune	Postboks 417 Lund	4604	KRISTIANSAND S
Kristiansund kommune	Postboks 178	6501	KRISTIANSUND N
Kvinnherad kommune	Rådhuset	5470	ROSENDAL
Lindesnes kommune	Postboks 183 Vigeland	4524	LINDESNES
Lindås kommune	Felles postmottak Kvernhusmyrane 20	5914	ISDALSTØ
Meland kommune	Postboks 79	5906	FREKHAUG
Midsund kommune	Midsund	6475	MIDSUND
Modalen kommune	Mo	5729	MODALEN
Nesset kommune	Kommunehuset	6460	EIDSVÅG I ROMSDAL

Adresseliste

Os kommune	Postboks 84	5202	OS
Radøy kommune	Radøyvegen 1690	5936	MANGER
Randaberg kommune	Postboks 40	4096	RANDABERG
Rauma kommune	Vollan 8 A	6300	ÅNDALSNES
Rennesøy kommune	Postboks 24	4159	RENNESØY
Risør kommune	Postboks 158	4952	RISØR
Samnanger kommune	Kommunehuset	5650	TYSSE
Sande kommune	Rådhuset	6084	LARSNES
Sandnes kommune	Postboks 583	4305	SANDNES
Selje kommune		6740	SELJE
Sokndal kommune	Gamleveien 20	4380	HAUGE I DALANE
Sola kommune	Postboks 99	4097	SOLA
Songdalen kommune	Postboks 53	4685	NODELAND
Stavanger kommune	Postboks 8001	4068	STAVANGER
Stord kommune	Postboks 304	5402	STORD
Strand kommune	Postboks 115	4126	JØRPELAND
Sund kommune	Postboks 23	5371	SKOGSVÅG
Søgne kommune	Postboks 1051	4682	SØGNE
Time kommune	Postboks 38	4349	BRYNE
Tvedestrand kommune	Postboks 38	4901	TVEDESTRAND
Tysnes kommune	Rådhuset	5685	UGGDAL
Ulstein kommune	Postboks 143	6067	ULSTEINVIK
Vennesla kommune	Postboks 25	4701	VENNESLA
Vestnes kommune	Rådhuset	6390	VESTNES
Vindafjord kommune	Rådhusplassen 1	5580	ØLEN
Øygarden kommune	Øygarden rådhus	5337	RONG
Ålesund kommune	Postboks 1521	6025	ÅLESUND

K_nr.	Kommune/fylke	Fordelt Prop 1 S	Fordeling etter arb. ledigh. feb -17	Samlet tilskudd
901	Risør	2 414 000	1 972 000	4 386 000
904	Grimstad	5 203 000	2 267 000	7 470 000
906	Arendal	16 278 000	6 709 000	22 987 000
911	Gjerstad	773 000	211 000	984 000
914	Tvedestrand	1 948 000	1 159 000	3 107 000
919	Froland	812 000	575 000	1 387 000
928	Birkenes	741 000	176 000	917 000
	Aust-Agder	**28 169 000**	**13 069 000**	**41 238 000**
1001	Kristiansand	29 557 000	12 620 000	42 177 000
1003	Farsund	277 000	495 000	772 000
1004	Flekkefjord	266 000	1 894 000	2 160 000
1014	Vennesla	4 069 000	493 000	4 562 000
1017	Songdalen	1 672 000	1 018 000	2 690 000
1018	Søgne	2 024 000	605 000	2 629 000
1029	Lindesnes	138 000	-	138 000
1034	Hægebostad	107 000	-	107 000
	Vest-Agder	**38 110 000**	**17 125 000**	**55 235 000**
1101	Eigersund	12 112 000	7 162 000	19 274 000
1102	Sandnes	52 946 000	34 140 000	87 086 000
1103	Stavanger	81 264 000	52 678 000	133 942 000
1106	Haugesund	21 432 000	9 444 000	30 876 000
1111	Sokndal	589 000	532 000	1 121 000
1114	Bjerkreim	92 000	281 000	373 000
1119	Hå	-	359 000	359 000
1120	Klepp	4 912 000	3 690 000	8 602 000
1121	Time	2 419 000	1 439 000	3 858 000
1122	Gjesdal	4 295 000	3 043 000	7 338 000
1124	Sola	15 934 000	12 861 000	28 795 000
1127	Randaberg	3 335 000	2 995 000	6 330 000
1130	Strand	6 310 000	4 247 000	10 557 000
1142	Rennesøy	772 000	734 000	1 506 000
1149	Karmøy	11 120 000	6 739 000	17 859 000
1160	Vindafjord		1 474 000	1 474 000
	Rogaland	**217 532 000**	**141 818 000**	**359 350 000**
1201	Bergen	26 154 000	20 561 000	46 715 000
1219	Bømlo	2 107 000	1 254 000	3 361 000
1221	Stord	13 268 000	4 071 000	17 339 000
1222	Fitjar	189 000	404 000	593 000

K_nr.	Kommune/fylke	Fordelt Prop 1 S	Fordeling etter arb. ledigh. feb -17	Samlet tilskudd
1223	Tysnes	235 000	239 000	474 000
1224	Kvinnherad	4 265 000	926 000	5 191 000
1242	Samnanger	144 000	211 000	355 000
1243	Os i Hordaland	3 515 000	3 856 000	7 371 000
1245	Sund	2 582 000	1 536 000	4 118 000
1246	Fjell	13 022 000	7 345 000	20 367 000
1247	Askøy	4 969 000	2 514 000	7 483 000
1252	Modalen	-	104 000	104 000
1256	Meland	1 435 000	983 000	2 418 000
1259	Øygarden	3 597 000	2 383 000	5 980 000
1260	Radøy	911 000	1 084 000	1 995 000
1263	Lindås	2 742 000	1 910 000	4 652 000
1264	Austrheim	1 542 000	906 000	2 448 000
1265	Fedje	201 000	252 000	453 000
	Hordaland	**80 878 000**	**50 539 000**	**131 417 000**
1401	Flora	-	438 000	438 000
1438	Bremanger	861 000	-	861 000
1441	Selje	-	98 000	98 000
	Sogn og Fjordane	**861 000**	**536 000**	**1 397 000**
1504	Ålesund	1 468 000	877 000	2 345 000
1505	Kristiansund	16 868 000	8 225 000	25 093 000
1514	Sande i Møre og Romsdal	-	244 000	244 000
1515	Herøy i Møre og Romsdal	2 413 000	4 487 000	6 900 000
1516	Ulstein	3 959 000	3 728 000	7 687 000
1517	Hareid	3 552 000	2 870 000	6 422 000
1534	Haram	3 554 000	2 280 000	5 834 000
1535	Vestnes	817 000	600 000	1 417 000
1539	Rauma	666 000	-	666 000
1543	Nesset	90 000	323 000	413 000
1545	Midsund	120 000	389 000	509 000
1547	Aukra	415 000	-	415 000
1548	Fræna	-	2 384 000	2 384 000
1551	Eide	528 000	506 000	1 034 000
	Møre og Romsdal	**34 450 000**	**26 913 000**	**61 363 000**
	Sør- og Vestlandet	**400 000 000**	**250 000 000**	**650 000 000**

HERØY KOMMUNE

Utviklingsavdelinga

SAKSFRAMLEGG

Sakshandsamar:	JMM	Arkivsaknr:	2016/1219
		Arkiv:	V60

Utvalsaksnr	Utval	Møtedato
82/17	Formannskapet	24.05.2017
71/17	Kommunestyret	21.06.2017

MYKLEBUSTÅSEN - SPØRSMÅL OM OREIGNING AV GRUNN

Møtebehandling:

Kommunalsjef samfunnsutvikling Jarl Martin Møller møtte og orienterte.
Rådmannen si tilråding vart samrøystes vedteken.

Tilråding i Formannskapet - 24.05.2017

1. Herøy kommunestyre ber administrasjonen utgreie sak om oreigning av naudsynt veg og trafikkareal slik som det går fram av saka.
2. Det skal inngåast eigen avtale om at Myklebuståsen Utbygging dekkjer alle kostnader Herøy kommune får i samband med denne saka.

Tilråding:

3. Herøy kommunestyre ber administrasjonen utgreie sak om oreigning av naudsynt veg og trafikkareal slik som det går fram av saka.
4. Det skal inngåast eigen avtale om at Myklebuståsen Utbygging dekkjer alle kostnader Herøy kommune får i samband med denne saka.

Særutskrift:
Adv. Knardal

Vedlegg:

1 Kart
2 Førehandsinntreden
3 Verdivurdering av grunnareal
4 Myklebuståsen II - Utbyggjing - Status for grunnerverv til veg med tekniske anlegg - oreigning
5 Vedtak i klagesak - reguleringsplan for Myklebuståsen II

Samandrag av saka:

Myklebuståsen Utbygging AS vil starte utbygging av byggjeområdet i Myklebuståsen som vil medføre eit stort løft og ei stor bustadutbyggjing i Herøy i samsvar med vedtekne reguleringsplanar. Det er inngått avtale om grunnkjøp med fleire av grunneigarane, men det gjenstår nokre eigedomar der dette ikkje har lukkast. Ein ber difor om at kommunen oreignar den gjenståande veggrunnen.

Ei oreigningssak står på eigen «kjøl» med eiga administrativ og politisk handsaming av spørsmål om oreigning. Rådmannen rår til oreigningsspørsmålet vert utgreidd.

Ein legg til grunn at det vert inngått eigen avtale mellom Herøy kommune og Myklebuståsen Utbygging AS der sistnemnte dekkjer kommunen sine kostnadar med grunnervervet.

Saka vert lagt fram for kommunestyret for prinsipiell drøfting og avgjerd.

Saksopplysningar:

Det vert vist til vedteken reguleringsplan 200102 Myklebuståsen og reguleringsplan 201277 Myklebuståsen II i kraft 23.02.2012 og at Myklebuståsen Utbygging AS vil starte utbygging av byggjeområdet i Myklebuståsen. Utbyggjar legg vekt på at utbygginga vil medføre eit stort løft og vil vere ei stor bustadutbyggjing i Herøy i samsvar med vedtekne reguleringsplanar.

For å kunne byggje ut, må ein ha veg med tekniske anlegg til utbyggingsområdet. Vegen med tekniske anlegg er godkjent i gjennom stadfesta reguleringsplan.

Når vegen og tekniske anlegg er ferdigstilt, er det planlagt at denne skal overtakast av kommunen. Denne vegen med anlegg vil elles ikkje berre vere til fordel for Myklebuståsen, men for heile området viser utbyggar til. Ein viser då til kunngjering frå Herøy kommune 05.12.2016 med varsel om oppstart av forhandling av utbyggingsavtale for Myklebuståsen.

Myklebuståsen Utbygging AS har inngått avtale om grunnkjøp med fleire av grunneigarane, men det gjenstår nokre eigedomar der dette ikkje har lukkast. Ein ber difor om at kommunen oreignar den gjenståande veggrunnen.

Grunneigarane har vore innkalla til individuelle forhandlingsmøte der Myklebuståsen Utbygging AS har sett fram konkrete pristilbod som går fram av protokollane frå møta. I forkant av tilboda og forhandlingsmøta innhenta utbyggjar uavhengig

verdivurdering av takstmann Trond Ose av 24.11.2016 som har vurdert verdien på permanent grunnerverv, midlertidig beslaglagt areal og permanent klausulert areal for dei aktuelle eigedomane.

Adv. Knardal som representerer Myklebuståsen Utbygging AS har dokumentert med protokollar både innhald i drøftingar og konklusjon for grunnervervet.

Desse har samtykka til frivillig grunnavståing:

Gnr 36 Bnr 4 - Knut Petter Vike
Gnr 36 Bnr 7,36 og 100 – Reidar Moltu m.fl
Gnr 36 Bnr 2 – Kjartan Paulsen
Gnr 37 Bnr 450 – Berge Eigedom AS
Gnr 37 Bnr 10 – Joakim Myklebust
Gnr 37 Bnr 378,461 og 463 Franzten Maskinstasjon AS

Desse har ikkje samtykka til frivillig grunnavståing:

Gnr 37 Bnr 11 – Leif Myklebust m.fl
Gnr 36 Bnr 4 og bnr 58 – Rune Paulsen m.fl
Gnr 36 bnr 44 og bnr 66 – Jorunn Britt Paulsen m.fl

Desse er det ikkje naudsynt å inngå avtale med/oreigne:

Gnr 36 bnr 31 og 11 – Johnny H Ingebriktsen
Gnr 36 Bnr 18 – Mona O Hammer
Gnr 37 Bnr 413 – Runar Smådal

AG Plan og Arkitektur AS har utarbeidd eit grunneigarkart der det tydeleg går fram dei areal der det ikkje har lukkast å inngå frivillig avtale, jf. vedlegg. Av kartet går det fram kva areal som ein ber om vert oreigna for permanent og midlertidig erverv for kvart gnr. og bnr., og kva restareal som vert att på kvar eigedom. Areal som skal ervervast som "midlertidig erverv" gjeld areal som er regulert til bustadføremål, men som er føresett nytta til skjering og fylling til vegbygginga. Til det midlertidige ervervet må det difor knytast nødvendige vilkår i høve dette.

Myklebust Utbygging AS ber om at kommunen medverkar til at grunnen kan takast i bruk før endeleg oreigning, jf. oreigningslova § 25. Ei førehandstiltreding meinar ein vil vere rimeleg m.a. ut frå ekspropriasjonen sitt art og omfang, den samfunnsmessige betydninga av tiltaket og dei ulemper ei førehandstiltreding vil kunne medføre.

Det vert her vist til at kommunen har føreteke ei grundig vurdering av alle sider av utbyggjinga ved ein nyleg vedteken reguleringsplan som også er stadfesta av Fylkesmannen.

Vidare dreier det seg om ei begrensa oreigning som berre er knytt til veg og tekniske anlegg og dei fleste grunneigarane har alt inngått frivillige avtalar. For den største grunneigaren (gnr. 37 bnr. 11) som vert utsett for oreigning er også dei fleste av dei ideelle eigarane positive til ein frivillig avtale, men sidan eigedomen ligg i eit sameige og dødsbu har det vore uråd å få til ein avtale som alle kan slutte seg til.

Advokat Knardal peikar på at vegutbyggjinga kjem dessutan dei fleste eigedomar i området til gode ved at det ma. utløyser høve til å byggje ut eigen grunn også for dei som vert utsette for oreigning. Vidare har utbyggjinga ei samfunnmessig betydning. Det dreier seg her om ei nødvendig offentleg vegutbygging som kjem eit stort område til gode og der kommunen sine planar om betre veg er overmodne ifølgje advokaten. Endeleg er også Myklebuståsen Utbygging AS avhengig av denne vegen for å starte utbyggjing av dette store utbyggjingsprosjektet som vil vere eit stort løft for Herøy kommune.

Vurdering og konklusjon:

Herøy kommunestyre har den 23.02.12, under sak nr. 21/12, eigengodkjent detaljreguleringsplan for Myklebuståsen II, med tilhøyrande reguleringsføresegner. Føremålet med planen er å regulere ny tilkomstveg til tidlegare regulert område «Myklebuståsen» og samstundes leggje til rette for bustader på tilstøytande areal. Reguleringsplanen er stadfesta med fylkesmannen sitt vedtak datert 25.10.2013

I fylkesmannen si klagehandsaming går det fram at ein ikkje har vesentlege merknader til kommunen si saksbehandling eller den skjønnsmessige arealbruksvurderinga. Ein la vekt på at ein må sjå hen til at det i stor grad er samanfall mellom dei momenta klagene er grunngitt med og dei merknader som har kome fram undervegs i planprosessen. Kommunen har såleis ved si behandling og godkjenning av planen vore kjent med desse synspunkta. Etter dette fann fylkesmannen ikkje grunnlag for å endre kommunen sitt vedtak, og klagene i saka førte ikkje fram.

Representant for utbyggjar har dokumentert at ein har prøvd å kome fram til minnelege ordningar, men ein har ikkje komne i mål med tre grunneigarar. I vedlegg til saka går det fram beskrivelse av prosessen og kart som viser kvar areal det er snakk om.

Rådmannen rår til at spørsmål om oreigning vert utgreidd og fremja for kommunestyret i eiga sak. Herøy kommunestyre har gjennom planvedtak opna opp for utbygging ved godkjent reguleringsplan og lagt føringar for framtidig utnytting i området. Spørsmål om oreigning er avgrensa til knytt til veg og tekniske anlegg.

Rådmannen legg til grunn at det vert inngått eigen avtale mellom Herøy kommune og Myklebuståsen Utbygging AS der sistnemnte dekkjer kommunen sine kostnadar med grunnervervet. I dette ligg det at kommunen skal ha dekt alle kostnadar som vedkjem erstatningar fastsett av skjønsretten, dei lovbestemte utgiftene med skjønet, saksøkte sine sakskostnadar som er godkjende av skjønsretten og kommunen sine advokatutgifter som ein har i samband med oreigningssaka.

Ei oreigningssak står på eigen «kjøl» med eiga administrativ og politisk handsaming av spørsmål om oreigning.

Fosnavåg, 09.05.2017

Olaus-Jon Kopperstad	Jarl Martin Møller
Rådmann	Avd.leiar

Sakshandsamar: Jarl Martin Møller

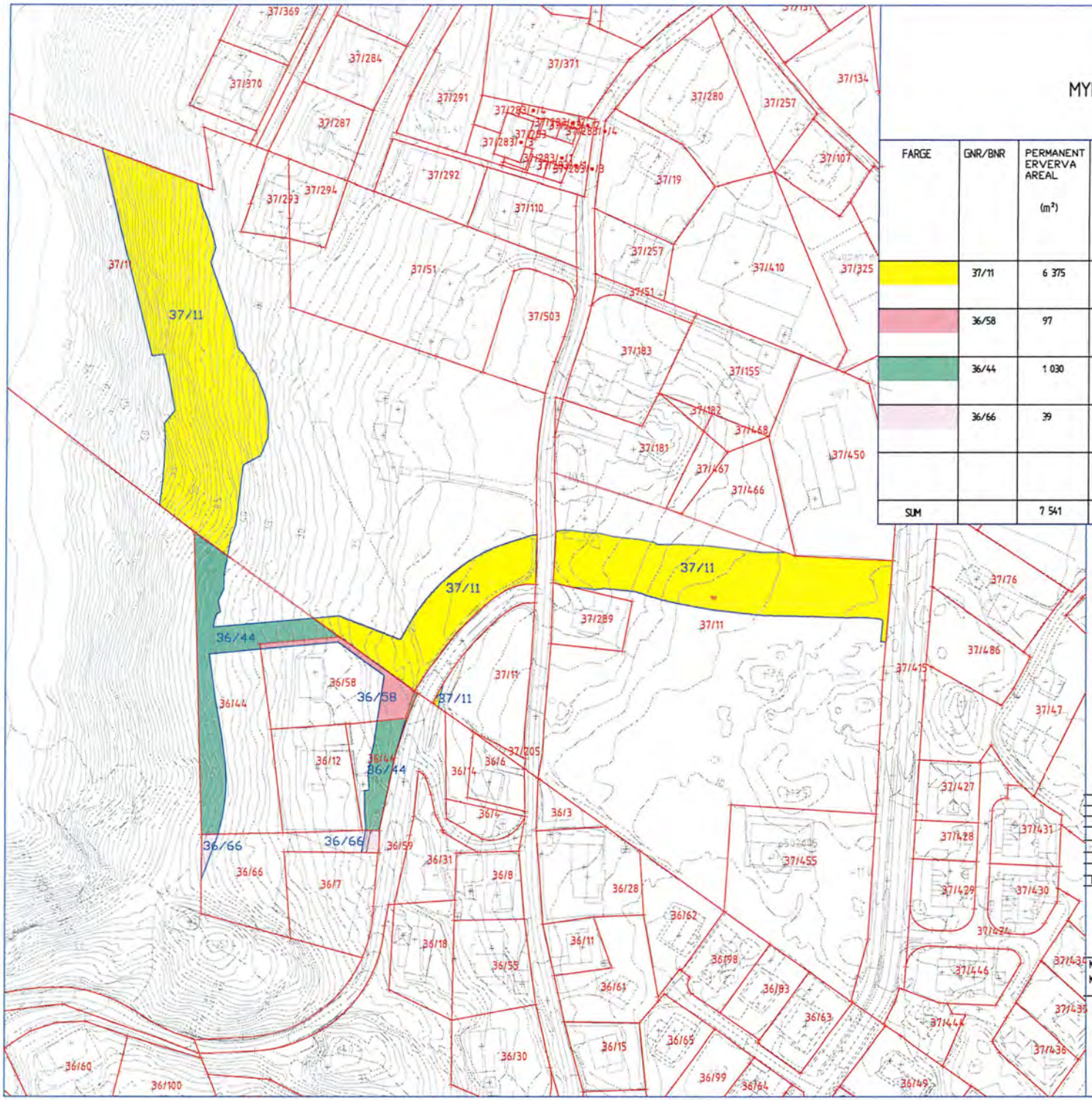
37/11
36/44
36/58
36/66
37/11
37/11
37/11

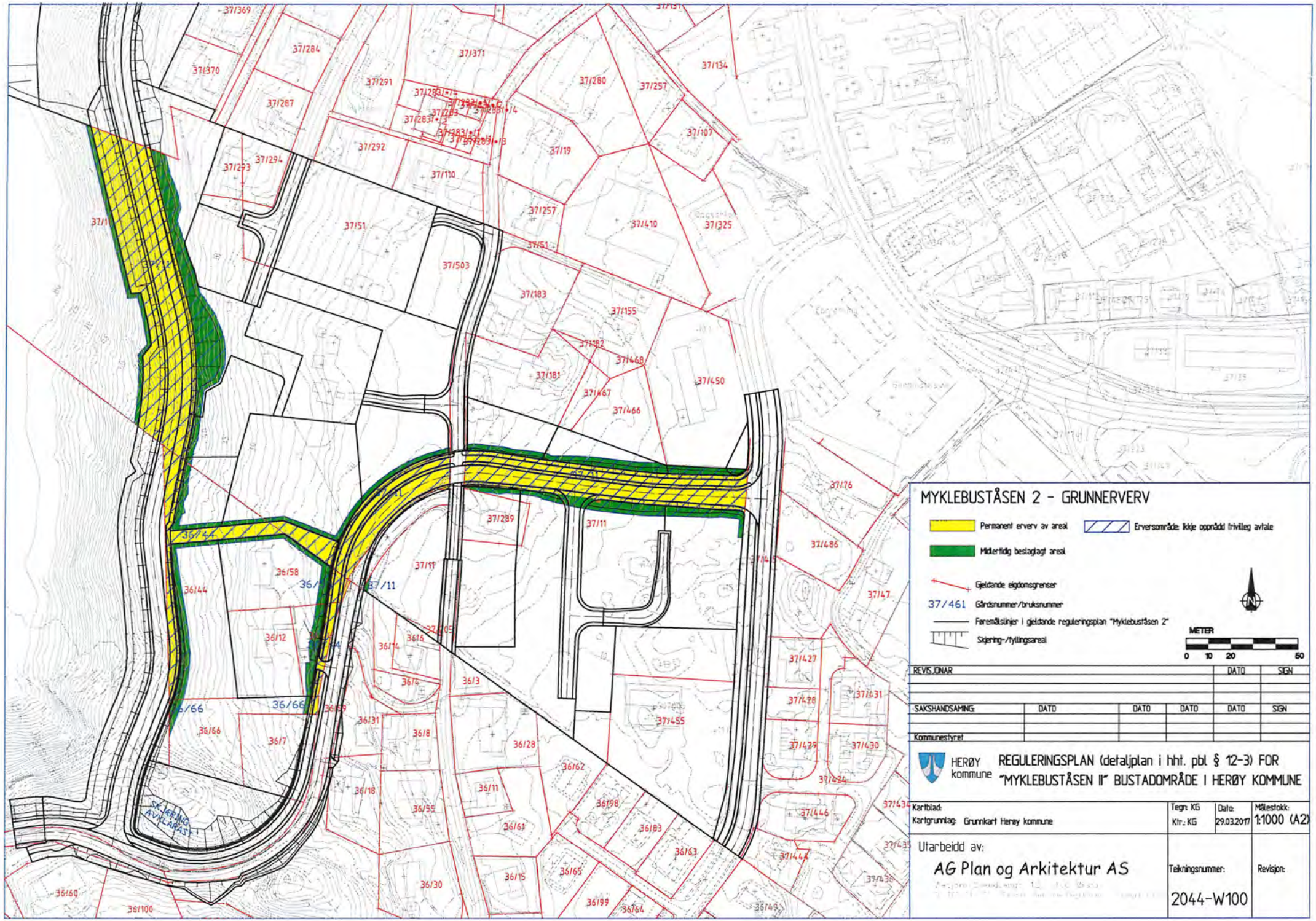
MYKLEBUSTÅSEN 2 - GRUNNERVERV
Permanent erverv av areal
Erverområde: Ikkje oppnådd frivilleg avtale
Midlertidig beslaglagt areal
Gjeldande eigedomsgrenser
37/461 Gårdsnummer/bruksnummer
Føremålslinjer i gjeldande reguleringsplan "Myklebuståsen 2"
Skjering-/fyllingsareal
METER
0 10 20 50
REVISJONAR
DATO
SIGN
SAKSHANDSAMING:
DATO
Kommunestyret
HERØY kommune
REGULERINGSPLAN (detaljplan i hht. pbl § 12-3) FOR "MYKLEBUSTÅSEN II" BUSTADOMRÅDE I HERØY KOMMUNE
Kartblad:
Kartgrunnlag: Grunnkart Herøy kommune
Tegn: KG
Kfr.: KG
Dato: 29.03.2017
Målestokk: 1:1000 (A2)
Utarbeidd av:
AG Plan og Arkitektur AS
Tekningsnummer: 2044-W100
Revisjon:

ADVOKATANE
MAURSET, KNARDAL OG HEGGEN

STRYN - VOLDA
Advokat Per Maurset
Advokat Jørund Knardal
Advokat Thore Heggen

I kontorfellesskap
Medlemmar av
Den Norske Advokatforening

Volda 03.04.2017

Herøy kommune
Rådhusgata 5
6090 FOSNAVÅG

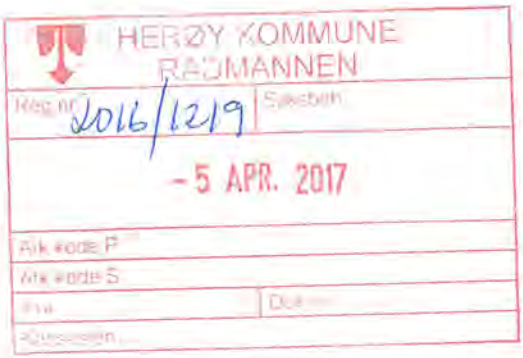

MYKLEBUSTÅSEN II – UTBYGGJING – GRUNNERVERV TIL VEG MED TEKNISKE ANLEGG – OREIGNING - FØREHANDSINNTREDEN

Eg representerer Myklebuståsen Utbygging AS.

Det vert synt til mitt brev av 02.02.2017 med oppmoding om at Herøy kommune oreignar grunn til veg og tekniske anlegg for å få utvida eksisterande veg og bygd ny veg i samsvar med vedteken reguleringsplan 201277 Myklebuståsen II i kraft 23.02.2012. Veganlegget er planlagt overteke av Herøy kommune, jf. kunngjering 05.12.2016 med varsel om oppstart av forhandling av utbyggingsavtale for Myklebuståsen.

Dei fleste grunneigarane har inngått frivillig avtale om grunnavståing, men det gjenstår nokre grunneigarar som ikkje har gått med på dette i dei forhandlingar som er haldne, jf. oversikt og dokumentasjon vedlagt mitt brev av 02.02.2017.

1.
For å lette kommunen sitt arbeid i førebuing av oreigning så har AG Plan og Arkitektur AS utarbeidd eit grunneigarkart der det tydeleg går fram dei areal der det ikkje har lukkast å inngå frivillig avtale, jf. vedlegg. Av kartet går det fram kva areal som ein ber om vert oreigna for permanent og midlertidig erverv for kvart gnr. og bnr., og kva restareal som vert att på kvar eigedom. Areal som skal ervervast som "midlertidig erverv" gjeld areal som er regulert til bustadføremål, men som er føresett nytta til skjering og fylling til vegbygginga. Til det midlertidige ervervet må det difor knytast nødvendige vilkår i høve dette.

2.
I mitt skriv av 02.02.2017 går det fram at det for nokre eigedomar ikkje lenger trengst grunnerverv fordi inngrep kan erstattast av mur eller anna løysing. Eg ber om at kommunen kontrollerer dette slik at det ikkje kjem i strid med føresetnadene for kommunal overtaking av veg og veggrunn.

3.
På vegne av Myklebust Utbygging AS ber eg om at kommunen medverkar til at grunnen kan takast i bruk før endeleg oreigning, jf. oreigningslova § 25. Ei førehandstiltredeing vil vere

Advokat Per Maurset
Org.nr. 981 858 182 MVA
Tonningsgata 42, 6783 Stryn
Telefon 57 87 18 66
Telefaks 57 87 19 94
per.maurset@sentrumsgaarden.no
Avd.kto. Hamnegata 3, 6100 Volda

Advokat Thore Heggen
Org.nr. 983 584 284 MVA
Tonningsgata 42, 6783 Stryn
Telefon 57 87 18 66
Telefaks 57 87 19 94
thore.heggen@sentrumsgaarden.no
Avd.kto. Hamnegata 3, 6100 Volda

Advokat Jorund Knardal
Org.nr. 914 795 869 MVA
Hamnegt. 3, P.b. 75, 6101 Volda
Telefon 70 07 70 07
Telefaks 70 05 00 02
post@knardal.no
Avd.kto. Tonningsgt 42, 6783 Stryn

rimeleg m.a. ut frå ekspropriasjonen sitt art og omfang, den samfunnsmessige betydninga av tiltaket og dei ulemper ei førehandstiltreding vil kunne medføre.

Det vert her vist til at kommunen har føreteke ei grundig vurdering av alle sider av utbyggjinga ved ein nyleg vedteken reguleringsplan som også er stadfesta av Fylkesmannen. Vidare dreier det seg om ei begrensa oreigning som berre er knytt til veg og tekniske anlegg, og dei fleste grunneigarane har alt inngått frivillige avtalar. For den største grunneigaren (gnr. 37 bnr. 11) som vert utsett for oreigning er også dei fleste av dei ideelle eigarane positive til ein frivillig avtale, men sidan eigedomen ligg i eit sameige og dødsbu har det vore uråd å få til ein avtale som alle kan slutte seg til. Vegutbyggjinga kjem dessutan dei fleste eigedomar i området til gode ved at det m.a. utløyser høve til å byggje ut eigen grunn også for dei som vert utsette for oreigning. Vidare har utbyggjinga ei samfunnmessig betydning. Det dreier seg her om ei nødvendig offentleg vegutbygging som kjem eit stort område til gode og der kommunen sine planar om betre veg er overmogne. Endeleg er også Myklebuståsen Utbygging AS avhengig av denne vegen for å starte utbyggjing av dette store utbyggjingsprosjektet som vil vere eit stort løft for Herøy kommune.

Volda, 03.04.2017

Jørund Knardal
advokat

Fylkesmannen i Møre og Romsdal

Saksbehandlar, innvalstelefon
Rådgivar Bente Thornes Kosberg, 71 25 84 78

Vår dato: 25.10.2013
Dykkar dato: 10.07.2012
Vår ref.: 2012/2435/BETH/421.4
Dykkar ref.: 2012/35

HERØY KOMMUNE
RÅDMANNEN
Reg.nr 2012/35 Saksbeh. BET
29 OKT. 2013
Ark.kode P L12
Ark.kode S
J.nr. Dok.nr. 22
Kassasjon

Herøy kommune
Postboks 274
6099 Fosnavåg

Herøy kommune - vedtak i klagesak - reguleringsplan for Myklebuståsen II

Fylkesmannen stadfestar kommunen sitt vedtak. Klagene blir ikkje tatt til følgje.

Fylkesmannen viser til kommunens ekspedisjon av 10.07.12.

Herøy kommunestyre har den 23.02.12, under sak nr. 21/12, eigengodkjent detaljreguleringsplan for Myklebuståsen II, med tilhøyrande reguleringsføresegner. Føremålet med planen er å regulere ny tilkomstveg til tidlegare regulert område «Myklebuståsen» og samstundes leggje til rette for bustader på tilstøytande areal.

Vedtaket er påklaga av Selberg Arkitekter, på vegne av sameiet Magnus Myklebust m.fl., ved brev datert 29.03.12. Klagen rettar seg i hovudsak mot manglande medverknad i planprosessen i høve til grunneigarane innafor planområdet, samt mangelfull utgreiing av ny samleveg 3. Klagar meiner at det skulle ha vore stilt krav om konsekvensutgreiing på bakgrunn av manglande avklaring i overordna plan, og stiller seg kritisk med omsyn til dei endringane som er gjort etter offentleg ettersyn. Klagar meiner at manglane i planarbeidet har ført til ei dårleg arealutnytting og planløysing for Myklebust sine eigedomar, og at planen i stor grad har lagt til rette for at tiltakshavar sine interesser har blitt fremja på bekostning av andre grunneigarar.

Vedtaket er også påklaga av advokat Vegard Svarva, på vegne av nemnde sameige, ved brev av 30.03.12. Klagen rettar seg i det vesentlege mot manglande medverknad i planprosessen, mangelfulle vurderingar av alternative tilkomstar/traseval, støy i anleggsperioden og etter utbygging, manglande tilkomst til Myklebust sin eigedom samt til turområde, og reguleringsføresegner knytt til rekkefølgjekrav og støy.

Vidare er vedtaket påklaga av Per Odd Paulsen m.fl. ved brev av 19.03.12. Klagen rettar seg hovudsakleg mot vegløysinga, og at grunneigarane ikkje ønskjer å frivillig avstå grunn til etablering av tilkomstveg. Vidare meiner klagarane at det må stillast krav til omfattande konsekvensanalyser med omsyn til fleire tilhøve.

Fleire grunneigarar, naboar og berørte på Myklebust Syd har også påklaga vedtaket ved brev av 19.03.12. Klagarane peikar på dei store inngrepa denne utbygginga vil medføre. Det blir vidare stilt spørsmål ved geologirapporten, og om grunnforholda er tilstrekkeleg sikre. Klagarane stiller også spørsmål ved kva verknader denne utbygginga vil få for Myklebustvatnet naturreservat.

Grunneigarane er sterkt ueinige i at mange tomter innafor planen blir øydelagde som utbyggingstomter som følgje av tilkomstvegen. Klagarane etterlyser vurderingar av alternativ tilkomstveg. Det blir vidare vist til belastning for naboane som følgje av ein lang anleggsperiode. Det blir også stilt spørsmål ved den økonomiske gjennomføringsevna. Klagarane krev også at det blir utarbeidd konsekvensutgreiing.

Kommunestyret behandla klagene i møte den 28.06.12, og under sak nr. 114/12 har dei halde fast på vedtaket i sak nr. 21/12. I medhald av plan- og bygningsloven (pbl) § 1-9 er saka etter dette oversend fylkesmannen som klageinstans.

Når det gjeld bakgrunnen for saka elles blir det vist til saksdokumenta.

Fylkesmannens merknader:

Klagen er levert innafor lovbestemt klagefrist, og vilkåra for å behandle dette som ei klagesak er oppfylt. Fylkesmannen kan etter dette prøve alle sider av saka, jf. forvaltningsloven § 34. Resultatet av klagebehandlinga kan bli at kommunen sitt vedtak blir stadfesta eller oppheva. Fylkesmannen kan derimot ikkje gjere endringar i reguleringsplanen utan å leggje saka fram for kommunen, jf. pbl. § 12-12.

Saksbehandling og medverknad

Reguleringsplanar kan få verknader for naturmangfaldet og fylkesmannen har i den samanheng gjort ein sjekk i Naturbasen til Direktoratet for naturforvaltning og i Artsdatabanken sitt artskart. Det går ikkje fram av desse registra at det er artar eller naturtypar i planområdet som ein må legge til grunn vil bli påverka av denne planen. Det er heller ikkje kome fram opplysingar i saka som tyder på at det kan vere andre artar eller naturtypar innan planområdet som ikkje er fanga opp av ovanfor nemnde registreringar. Kravet i naturmangfoldloven (nml.) § 8 om at saka skal basere seg på eksisterande og tilgjengeleg kunnskap, er dermed oppfylt. I og med at naturmangfaldet i liten grad vil bli påverka av planforslaget og det ikkje kan påvisast at tiltaket vil ha effekt på verdifull natur, legg fylkesmannen til grunn at det ikkje er naudsynt å gjere vurderingar etter dei andre miljøprinsippa i nml. §§ 9-12.

Konsekvensutgreiing

Det følgjer av pbl. § 4-2 at for reguleringsplanar som kan få «vesentlige virkninger for miljø og samfunn» skal det utarbeidast ei konsekvensutgreiing. I forskrift om konsekvensutredninger er det i § 2 fastsett kva planar som alltid skal handsamast etter denne forskrifta. Fylkesmannen kan ikkje sjå at denne planen fell inn under verkeområdet for § 2. I forskrifta § 3 er det vidare opplista kva planar som skal handsamast etter forskrifta dersom dei fell inn under eitt eller fleira av kriteria i § 4. Fylkesmannen kan heller ikkje sjå at planen utløyser krav om konsekvensutgreiing etter vilkåra i § 3, jf. § 4. Dette er det også gjort greie for i samband med planopppstart.

Medverknad

Det går fram av pbl. § 12-3 at «private, tiltakshavere, organisasjoner og andre myndigheter har rett til å fremme forslag til detaljregulering». Lova oppstiller såleis ikkje noko krav om at den som fremmer forslaget også må vere eigar av dei eigedomane som planen omfattar. I pbl. § 5-1 er det fastsett at alle som fremmer planforslag, skal legge til rette for medverknad. Kommunen skal sjå til at dette er oppfylt i planprosessar som blir utført av andre offentlege organ eller private. Det er såleis den som fremmer forslaget som har ansvar for å legge til rette for medverknad, men kommunen har likevel eit overordna ansvar for å sjå til at dette blir gjort.

Plan- og bygningslova fastset vidare saksbehandlingsreglar for dei enkelte plantypane. Dette er minstekrav som alltid skal følgjast. I kva grad og korleis det skal leggjast til rette for medverknad ut over desse minstekrava, må vurderast i den enkelte saka ut frå dei omsyn og interesser som gjer seg gjeldande.

Reglane i pbl. § 12-8 flg. stiller krav til særskilt underretning av grunneigarar mv. Ut over dette stiller ikkje lova særlege krav til prosessen i høve til denne gruppa, og det er såleis kommunen og forslagsstillar som må vurdere om det er grunnlag for å leggje til rette for medverknad ut over lova sine minstekrav, jf. § 5-1. I denne saka er det andre enn forslagsstillar som er grunneigarar av store delar av arealet innafor planområdet, og det vil truleg kunne bidra til å redusere konfliktar rundt arealbruken om forslagsstillar i større grad involverer slike grunneigarar i prosessen. Lova har likevel ikkje noko krav om dette, og ein må også sjå hen til at det er kommunen som har den endelege avgjerda med omsyn til arealbruken, og at ingen har krav på ei bestemt utnytting av sin eigedom.

Dei lovfesta krava til medverknad er etter det fylkesmannen kan sjå oppfylte i denne saka. I tillegg til dette har forslagsstillar halde møte med orientering og drøfting i formannskapet 01.02.11, og samrådingsmøte med særskilde grupper den 03.03.11. Det vart også halde møte med grunneigarar og naboar 15.12.10, og det vart gitt høve til å kome med innspel etter dette møtet. Grunneigarane har vidare hatt høve til å kome med merknader undervegs i planprosessen, noko som også har blitt gjort, og forslagsstillar og kommunen har gjort ei vurdering av dei innkomne merknadene undervegs.

Generelt

Ut over plan- og bygningslova sine spesielle krav til utgreiing og medverknad, er det eit generelt krav om at forvaltningsorganet skal sjå til at ei sak er "så godt opplyst som mulig" før vedtak blir treft, jf. forvaltningslova § 17. Forvaltninga har såleis eit sjølvstendig ansvar for at ei sak er tilstrekkeleg opplyst før ein treff avgjerd i saka. Kor omfattande undersøkingar som skal krevjast vil mellom anna avhenge av saka sin karakter, slik at det må stillast strengare krav til klarlegging av dei faktiske tilhøva og vurderinga av relevante interesser og omsyn i saker som gjeld vesentlege inngrep overfor den enkelte borgar.

Vurderinga av om denne saka har vore tilstrekkeleg opplyst, vil bli vurdert i samband med gjennomgangen av merknadene knytt til arealbruksvurderinga nedanfor.

Arealbruksvurderinga

Dei rettslege rammene for lovleg arealbruk i reguleringsplanar er fastsett i pbl. §§ 12-5, 12-6 og 12-7. Fylkesmannen kan ikkje sjå at kommunen sitt vedtak går utanfor dei rammene som går fram av desse reglane. Kva som er hensiktsmessig arealbruk innafor desse rammene er ei vurdering som er underlagt det frie skjønet, og fylkesmannen skal i klagebehandlinga leggje vekt på omsynet til det kommunale sjølvstyre, jf. forvaltningslova § 34, 2. ledd, 3. pkt. Under føresetnad av at dei omsyna kommunestyret har lagt vekt på er saklege ut frå reguleringsmessige og alminnelege forvaltningsrettslege krav, er det i utgangspunktet opp til kommunestyret å avgjere korleis dei ulike omsyn skal avvegast. Ingen har såleis krav på at ein eigedom skal nyttast på ein bestemt måte i plansamanheng.

Ein vesentleg del av klagane rettar seg mot vegløysinga i området, og da særleg dei inngrepa som følgjer med utbygginga av V3.

Grunnlaget for planarbeidet er tidlegare godkjend reguleringsplan for Myklebuståsen, der ein i ettertid har funne at den regulerte vegløysinga til dette bustadområdet ikkje er tilfredsstillande. Ein har difor sett det som naudsynt med ei ny løysing for tilkomstveg.

I samband med planoppstart er det skissert ei løysing for tilkomstveg frå eksisterande veg Vikevegen, i planen vist som V2. Det er vidare halde eit møte med formannskapet, og i den forbindelse har forslagsstillar utarbeidd eit notat som grunnlag for ein presentasjon av prosjektet, for å avklare om dei prinsippa som er lagt til grunn i forslaget er innafor det som kommunen kan akseptere. I høve til tilkomstvegen er det her gjort greie for alternative løysingar for vegtilkomst: den eine tok utgangspunkt i krysset Vikevegen/Toftestøvegen, noko som ville medføre ei svært bratt stigning, ei anna løysing med å gå over gnr. 36 bnr. 7 og 66 vart heller ikkje vurdert som noko god løysing. Forslagsstillar har difor tatt som utgangspunkt at vegen burde leggast nord om gnr. 36 bnr. 60. For denne vegløysinga er det vidare vurdert to alternativ, der vegen i det eine alternativet er lagt ned til eigedomsgrensa til eksisterande bustader i vegen Storetua, medan den i det andre alternativet er lagt lenger opp, der forslagsstillar har funne å ville gå vidare med sistnemnde alternativ.

Det har under planprosessen vore stilt spørsmål ved utgreiing av alternativ vegføring. Det har ikkje vorte framlagt konkrete forslag utover det som går fram ovanfor. I kommentar til innspel etter planoppstart viser forslagsstillar til at ein *«har heller ikkje kunne finne slike konkrete alternativ. Etter vår vurdering vil ei løysing frå nord måtte medføre inngrep i eksisterande utbygde eigedomar langt over det som den framlagde løysinga inneber. Det er å merke at den framlagde løysinga først og fremst medfører inngrep i landskap – ikkje i utbygd eigedom. Som vegløysing gjev framlagde tilkomstvegar ei god arealutnytting.»* Kommunen har også i samband med si behandling vist til at *«dersom ein skulle valt alternative løysingar (t.d. med ein samleveg gjennom den etablerte bebyggelse bak Spar på Myklebust) ville dette vore ei uheldig løysing med auka trafikk gjennom eit etablert bustadområde. Dette ville skapt utfordringar knytt til eit differensiert trafikksystem (køyreveg og fortau) og ville ikkje vore i tråd med prinsippa for god trafikktrygging.»*

Det utpeikar seg såleis ikkje nokon klare alternativ til denne vegløysinga dersom dette området skal byggjast ut. Det er under planprosessen påpeika frå høyringsinstansar at den valde løysinga vil medføre store terreng- og landskapsmessige inngrep, og også rådd i frå at kommunen går vidare med denne løysinga.

Kommunen peikar i denne samanheng på behovet for bustadtomter, at det er begrensa med utbyggingsområde på Bergsøya, og at planforslaget legg til rette for ei vidareføring av eit allereie etablert utbyggingsmønster på Myklebust. Vidare er det sett krav i reguleringsføresegnene for å søke å redusere dei visuelle ulempene. Ulempene ved den planlagde vegløysinga har såleis vore godt belyst gjennom planprosessen, men kommunen har lagt avgjerande vekt på dei samfunnsmessige fordelane som utbygginga fører med seg. Denne avveginga ligg i utgangspunktet til kommunen sitt frie skjøn som arealbruksmyndigheit, og fylkesmannen har ikkje vesentlege merknader til dette.

Det er også klaga på valet av trasé for V3. Klagarane meiner at vegen bør leggjast lenger mot vest oppover mot fjellet, da vedteken løysing medfører at Myklebust mister ca. 5 bustadtomter. Kommunen viser i denne samanheng til at ei *«slik flytting av veglinja vil medføre at ein innbyr til fartsauke og vil generere vesentleg større terrenginngrep i bakanforliggjande terreng. Dette vil, etter ei totalvurdering, vere ei dårlegare løysing for planforslaget samla sett.»* Fylkesmannen kan ikkje sjå at klagar sin eigedom vil få ei dårleg utnytting totalt sett. Sjølv om grunneigar vurderer ei anna utnytting som meir tenleg for sin eigedom, er det likevel opp til kommunen å avgjere arealbruken. Det at kommunen i denne samanheng ikkje ønskjer ytterlegare terrenginngrep enn det som utbygginga allereie vil medføre, vil vere eit relevant omsyn å leggje vekt på.

Når det gjeld tilkomst til V3 har forslagsstillar, i samband med revidert planforslag av 31.05.11, kommentert tilkomstforholda og konkludert med at tilkomsten til tomtene på nedsida av vegen kan løysast på tilfredsstillande måte. Det er også tatt inn ei skisse av dette i saksdokumenta i samband med offentleg ettersyn. Fylkesmannen legg til grunn at tilkomsttilhøva kan få ei tilfredsstillande løysing.

Når det gjeld samleveg V2 og V3 viser klagarane til at Myklebustflata kan byggjast ut utan desse vegane, og at planforslaget framstår som ein konstruksjon for å gjere utbygging av Myklebustflata avhengig av desse vegane, noko som både vil forseinke og fordyre utbygginga her. Klagarane har under planprosessen lagt fram ei skisse med eit alternativt forslag for korleis dette område kan byggast ut med andre vegløysingar.

Innspela frå klagarane er delvis teke til følgje og innarbeidd i planen. Kommunen har i si behandling vist til at *«samleveg V2 og V3 er nødvendig for å få til ein offentleg samleveg med tilfredsstillande standard som kan ta omsyn til den auka trafikkbelastninga i området som følgje av nye bustader. Rekkjefølgjekravet som er sett i reguleringsplan skal sikre at naudsynt infrastruktur blir opparbeidt på ein naturleg måte i samband med utbygging.»* Det går vidare fram av saksdokumenta at kommunen har sett behov for veg mellom Kvithaugsmyra og Toftestøvegen, og at dimensjoneringa av V2 er gjort etter krav frå kommunen på bakgrunn av behov for oppgradering og utviklingspotensiale for andre bustadområde.

Som nemnt tidlegare er det ingen som har krav på ei bestemt utnytting av sin eigedom i plansamanheng, sjølv om klagarane si framlagte løysing kan gi ei betre utnytting for dei isolert sett. Klagarane sitt forslag har vore ein del av saksdokumenta og noko kommunen har tatt stilling til i si behandling. Kommunen har likevel vurdert den vedtekne vegløysinga som meir hensiktsmessig. Samlevegane V2 og V3 vil tene eit større område og samstundes legge til rette for ei eventuell framtidig utvikling av andre bustadområde, og fylkesmannen har ingen vesentlege merknader til kommunen si arealbruksvurdering i denne samanheng.

Det er vidare stilt rekkjefølgjekrav knytt til utbygging av V2 og V3, slik at desse skal vere ferdigstilt før bustadbygging kan ferdigstillast på område som har regulert vegtilkomst til dei respektive vegane, jf. reguleringsføresegnene § 13 a. Store delar av Myklebust sin eigedom kan byggjast ut utan at V3 er opparbeida, men slik at det for fleire område vil vere krav om opparbeiding av V2. Det vil vere viktig å sikre tilfredsstillande infrastruktur før bustadområda vert tekne i bruk, og fylkesmannen har ingen vesentlege merknader knytt til dette kravet.

I høve til tilkomst til terrenget ovanfor V3 vil det ikkje vere tilkomst langs den nye samlevegen. Det er likevel lagt til rette for at det kan etablerast ei kopling mellom bustadområdet og turområda utanfor planområdet i tilknyting til V5, der det også er lagt til rette med parkringsplassar.

I vurderinga av skjønnsutøvinga må ein sjå hen til plana sin rettsverknad som oreigningsgrunnlag. Prinsippet om interesseovervekt i oreigningslova § 2, 2. ledd vil difor få praktisk betyding ved godkjenning av ein reguleringsplan. Denne regelen tilseier at vedtak om oreigning ikkje kan gjerast «utan at det må reknast med at inngrepet tvillaust er meir til gagn enn til skade». Det er særleg utbygging av samleveganc V2/V3 som aktualiserer dette spørsmålet. Grunngivinga for vald vegløysing og vegstandard går fram ovanfor, og kommunen har som nemnt lagt vekt på å leggje til rette for ei hensiktsmessig utbygging av eit større område, behov for oppgradering av vegstandard og mogleg framtidig utbygging. Etablering av denne vegløysinga vil samstundes føre til ulemper for dei som får sin grunn regulert til veggrunn, og dermed ikkje får utnytta den delen av eigedomen på anna måte. Denne interesseavveginga har likevel kommunen gjort i si behandling, og der lagt avgjerande vekt på samfunnsnytten av utbygginga sett i ein større samanheng. Fylkesmannen har ikkje avgjerande merknader til kommunen si interesseavveging.

Det går fram av planomtalen at utbygging av området slik planen legg opp til vil gi trafikkmengder som kan medføre støy i konflikt med grenseverdiane som er sette i retningslinje for støy i arealplanlegging, T-1442. I samband med planarbeidet er det gjennomført punktberekningar langs vegane for å avklare behov for støyskjerming. Berekningspunkta tek omsyn til både trafikkmengde og terrengforhold. Det går vidare fram av planomtalen at «utbygginga som denne planen fører med seg og utbygging av tidlegare regulert areal vil gje til saman ca. 135 bueiningar». Fylkesmannen legg difor til grunn at berekningane er dekkande også i høve til utbygging av tilgrensande planområde som skal nytte denne tilkomstvegen. Berekningane viser at ein ved full utbygging vil kunne overskride grenseverdiane. Det er i planen vist støyskjermar, med krav om at desse skal byggjast ved tidspunkt for full utbygging innan planområdet. Det er vidare fastsett i reguleringsføresegnene § 13 c. at maksimalt støynivå for fasade, leikeplass osv. skal vere innafor grenseverdiane i T-1442. Desse grenseverdiane er såleis gjort rettsleg bindande gjennom planen.

Når det gjeld støy i anleggsperioden er det i reguleringsføresegnene § 13 c. vidare fastsett at sprenging og transport skal skje på dagtid i perioden 07-19, og at støymengda bør kun i kortare periodar overskride støymengdene i ta. 4 i T-1442. Det er såleis fastsett at ein som hovudregel skal halde seg innafor støykrava sett i denne retningslinja. Det kan likevel tillatast at desse grenseverdiane kan overskridast i kortare periodar, noko også denne retningslinja opnar for. I høve til kva som ligg i «kortare periodar» vil det vere naturleg å sjå hen til i kva grad retningslinja opnar for overskriding av støygrensene.

Vidare er det fastsett i føresegnene § 8 l. at det før utsprenging av byggegrop for BB1, BB2 og BB3 og KS1 skal utarbeidast inngreps-/riggplan for områda, der mellom anna forhold kring støy skal omtalast. Denne planen skal godkjennast av kommunen, slik at kommunen i denne samanheng vil ha høve til å stille nærare krav til desse forholda.

Kommunen viser til at ein ser på dei vurderingane som er gjort kring støy som tilfredsstillande i høve til rettleiar T-1442, og fylkesmannen har ikkje vesentlege merknader til dette.

Nokon av klagarane har stilt spørsmål ved grunntilhøva og om desse er tilstrekkeleg sikre for utbygging. I samband med planarbeidet har Sweco Norge AS utarbeidd ein rapport som vurderer dei geologiske tilhøva i dette området. Rapporten inneheld anbefalingar om ulike sikringstiltak, at det i detaljplanfasen må utførast ei detaljert ingeniørgeologisk feltkartlegging og at ingeniørgeolog bør involverast i byggefasen. I reguleringsføresegnene § 14 er det sett krav om slike nærare undersøkingar i samband med detaljprosjektering og utbygging. Det ligg også føre uttale frå fylkesgeolog om skredfare, der farenivået vert vurdert å tilfredsstille sikkerheitsklassane S3 og S2 i TEK10, og at den planlagde tilkomstvegen vil kunne redusere faren for steinsprang.

På bakgrunn av dette finn fylkesmannen ikkje grunn til å tru at saka ikkje er tilstrekkeleg opplyst med omsyn til grunntilhøva. Ved utbygging må det takast omsyn til krava i § 28-1 om at grunn skal vere tilstrekkeleg sikker, jf. krava i reguleringsføresegnene § 14.

Klagarane har også peika på problemstillingar med omsyn til overflatevatn som følgje av utbygging av Myklebuståsen. I planomtalen er det gjort ei vurdering av overflatevatn, med utrekning av vassmengder, der ein vurderer det slik at dette vil kunne handsamast greitt i samband med utbygginga. Som kommunen også påpeikar er overflatevatn noko som gjeld utbygging og teknisk infrastruktur. Det er i reguleringsføresegnene § 13 d. fastsett at før utbygging vert sett i verk skal kommunen godkjenne tekniske anlegg, og at detaljane kring dette blir fastsett gjennom utbyggingsavtale mellom tiltakshavar og kommunen. Fylkesmannen kan elles ikkje sjå at utbygging av området vil vere problematisk for Myklebustvatnet naturreservat med omsyn til overflatevatn.

Økonomisk gjennomføringsevne

Plan- og bygningslova opnar for at private kan fremje planforslag, men stiller ikkje krav til økonomisk gjennomføringsevne eller liknande. Det er kommunen som er reguleringsmyndigheit og som vedtek reguleringsplanar, og kommunen kan avslå å fremje eit privat planforslag.

Det går fram av pbl. § 3-1, 3. ledd at planlegging *«skal bygge på økonomiske og andre ressursmessige forutsetninger for gjennomføring og ikke være mer omfattende enn nødvendig»*. Denne regelen inneber at omfanget av planlegginga må tilpassast dei lokale tilhøva og behova. Det ligg i utgangspunktet til kommunen å vurdere behov og omfang av planlegginga. Det aktuelle området ligg i tilknyting til allereie etablerte og regulerte bustadområde, det ligg sentralt i høve Myklebust som bygdesenter, som ligg sentralt i regionen og nær Fosnavåg sentrum.

Kommunen viser til at planforslaget vil vere med på å løyse utfordringar knytt til infrastruktur i området, det vil bidra til å styrke bustadtilbodet i kommunen vesentleg, og at eit godt bustadtilbod vil vere viktig for ei framtidig utvikling av kommunen. Kommunen har såleis gjort ei vurdering av behov og omfang, og fylkesmannen har ingen merknader til denne vurderinga.

Oppsummering

Fylkesmannen har etter dette ikkje vesentlege merknader til kommunen si saksbehandling eller den skjønnsmessige arealbruksvurderinga. Ein må sjå hen til at det i stor grad er samanfall mellom dei momenta klagene er grunngitt med og dei merknader som har kome fram undervegs i planprosessen. Kommunen har såleis ved si behandling og godkjenning av planen vore kjent med desse synspunkta.

Etter dette finn fylkesmannen ikkje grunnlag for å endre kommunen sitt vedtak, og klagene har såleis ikkje ført fram.

Fylkesmannen seier seg lei for at det har tatt lang tid å behandle denne saka.

Fylkesmannens vedtak:

I medhald av plan- og bygningsloven § 1-9, jf. forvaltningsloven § 34 og rundskriv T-2/09 frå Miljøverndepartementet, stadfestar fylkesmannen Herøy kommune sitt vedtak i sak nr. 21/12.

Dette vedtaket er endeleg og kan ikkje påklagast vidare, jf. forvaltningsloven § 28.

Klagarane er underretta om vedtaket ved kopi av dette brevet.

Med helsing

Helge Mogstad (e.f.)
direktør

Bente Thornes Kosberg

Dokumentet er elektronisk godkjent og har ingen signatur.

Kopi:

Magnus Myklebust m.fl.	Vestre Rosten 32	7072	HEIMDAL
Advokat Vegard Svarva	Fjordgata 82	7010	TRONDHEIM
Per Odd Paulsen m.fl.	Vikevegen 14	6092	FOSNAVÅG
Selberg Arkitekter AS	Posboks 6094 Sluppen	7434	TRONDHEIM
Frantzen Maskinstasjon AS	Gamle Myklebustveg 9	6092	FOSNAVÅG
AG Plan & Arkitektur AS	Webjørn Svendsensgata 12	6150	ØRSTA

HERØY KOMMUNE

Utviklingsavdelinga

SAKSFRAMLEGG

Sakshandsamar:	JMM	Arkivsaknr:	2017/245
		Arkiv:	L12

Utvalsaksnr	Utval	Møtedato
80/17	Formannskapet	24.05.2017
72/17	Kommunestyret	21.06.2017

REGULERINGSPLAN SKARABAKKEN - SLUTTHANDSAMING

Møtebehandling:

Kommunalsjef samfunnsutvikling Jarl Martin Møller møtte og orienterte.
Rådmannen si tilråding vart samrøystes vedteken.

Tilråding i Formannskapet - 24.05.2017

Herøy kommunestyre eigengodkjenner, i medhald av plan- og bygningslova § 12-12, *Detaljreguleringsplan for Skarabakken* med plankart, føresegn datert 16.03.2017 og planomtale datert 12.05.2017.

Dette er eit enkeltvedtak som kan påklagast jamfør plan- og bygningslova § 1-9 og forvaltningslova kapittel VI innan 3 veker frå kunngjering. Klaga skal stilast Fylkesmannen som er klageinstans og sendast til Herøy kommune.

Tilråding:

Herøy kommunestyre eigengodkjenner, i medhald av plan- og bygningslova § 12-12, *Detaljreguleringsplan for Skarabakken* med plankart, føresegn datert 16.03.2017 og planomtale datert 12.05.2017.

Dette er eit enkeltvedtak som kan påklagast jamfør plan- og bygningslova § 1-9 og forvaltningslova kapittel VI innan 3 veker frå kunngjering. Klaga skal stilast Fylkesmannen som er klageinstans og sendast til Herøy kommune.

Særutskrift:

Statens vegvesen

Vedlegg:

Samandrag av saka:

Statens vegvesen vil utbetre Skarabakken med god horisontal- og vertikalkurvatur, med dobbeltsidig fortau og med fullgod bredde på vegen. Det er utarbeidd reguleringsplan som har vore lagt ut til offentleg ettersyn i periode 30 mars til 11 mai. Det er gjennomført open kontordag i Fosnavåg og planen ligg no klar for slutthandsaming i kommunestyret. Det kom ikkje inn merknadar i høyringsperiode som har medført endringar og behov for 2.gangs offentlig ettersyn.

Saksopplysningar:

Varsel om oppstart av reguleringsplanlegging vart i henhold til Plan- og bygningslova §12-8 sendt ut til offentlege instansar, grunneigarar og andre berørte 02.02.2017, og annonsert i avisene Sunnmørsposten 06.02.17 og Vestlandsnytt 07.02.17. Innspel er oppsummert og kommentert i avsnitt 10 i planomtalen. Planforslaget var sendt på høyring og lagt ut til offentleg ettersyn i perioden 30.mars – 11.mai.

Varsel om offentleg ettersyn vart kunngjort i Vestlandsnytt og Sunnmørsposten i slutten av veke 13 2017. Grunneigarar og rettighetshavere fikk skriftleg melding om dette. Planforslaget vart samtidig sendt ut på høyring til offentlege instanser. Det vart halde open kontordag på rådhuset i Fosnavåg 26.april kl. 14 til kl. 17.

Innkomne merknader i samband med offentleg ettersyn er oppsummert og kommentert i planomtalen. Det kom ikkje inn merknadar som har medført endringar og behov for 2.gangs offentlig ettersyn.

I samband med utlegging til offentleg ettersyn stilte representantar i spørsmål om det var mogleg å erstatte fortau med gang- og sykkelveg på den eine sida av vegen og om man kunne senke vegen ved forsamlingshuset.

Spørsmålet er lagt fram for Statens vegvesen der dei har kommentert følgjande:

Senkning av vegen ikke har vært en del av prosjektet, da dette vil bli ganske omfattende og være utenfor prosjektets rammer. Senkning av vegen vil skape utfordringer med hensyn til tilkomst til bebyggelsen på begge sider av vegen samt i forhold til den omfattende infrastrukturen av ledninger og rør som er i bakken i dette området. Det er generelt trangt om plassen i Skarabakken. Bolighus står tett inn til på begge sider. Vegen er planlagt som gateprofil med fortau. Går vi vekk fra gateprofilet er det blant annet andre krav til stigning.

Innspel og merknadar i varsel om høyringsperiode (klipt frå planomtalen):

Fra NVE, datert 20.04.17

Ingen merknader

Fra Idar Frøystad, datert 22.04.17

Grunneieren (34/126) ønsker at de tre husene på eiendom 34/213, 34/111, 34/126 innløses, og gjør videre oppmerksom på at garasjen til 34/126 er i daglig bruk og at det er ønskelig at den fortsatt skal være det.

Kommentar fra Staten vegvesen: vi har hatt kontakt med grunneieren og forklart at fylkesvegen kommer lengere vekk fra de tre nevnte husene enn slik den ligger i dag. De tre husene vil ikke bli innløst. Planen endrer ingenting i forhold til den nevnte garasjen.

Fra Harald Thorseth, datert 10.05.17

Grunneieren (34/162) har spesifikke innspill i forhold til utforming og utførelsen.

Kommentar fra Staten vegvesen: Dette er detaljer som ikke bestemmes på reguleringsplannivå, men Statens vegvesen vil fortsette den gode dialogen som vi har hatt med grunneieren så snart vi går i gang med byggeplan, og gjennom den bli enige om detaljene. Vi har god tro på at alle vil bli fornøyd.

Fra Oddrun Leikanger og Sverre Sande, datert 10.05.17

Grunneierne (34/304) ønsker to stk 160 mm utstikk for overvann, et i hvert hjørne av tomta, samt rystelsemåler med GPS og mobilvarsling i anleggsperioden på huset. Videre ønsker grunneierne å være med å diskutere høyde på muren mot eiendommen.

Kommentar fra Staten vegvesen: Dette er detaljer som ikke blir bestemt i forbindelse med reguleringsplan, men vi vil fortsette den gode kontakten på byggeplannivå. Vi har god tro på at alle vil bli fornøyd med den nye planen.

Fra Møre og Romsdal fylkeskommune, datert 10.05.17

Samferdselsutvalget godkjenner fravikssøknaden med 8 % stigning på fortau. Det oppfordres likevel til at at man prøver å gjøre fortauet så universelt utformet som mulig. Kulturavdelingen har synfart området og det er ikke stilt krav om arkeologisk registrering. Med hensyn til kulturminner fra nyere tid er fylkeskommunen opptatt av at detaljeringen videre i prosjektet blir gjort slik at vegen ikke blir for dominerende i dette tette miljøet. Fylkeskommunen ber om at barn og unge blir ivaretatt i planarbeidet og det oppfordres til at Vegvesenet tar kontakt med barnerepresentanten i kommunen.

Kommentar fra Statens vegvesen: Barn og unge er nå omtalt i et eget avsnitt (avsnitt 8.6) i planomtalen, og barnerepresentanten i kommunen er kontaktet.

Fra Fylkesmannen i MR, datert 11.05.17

Fylkesmannen har ut frå sine ansvarsområder ingen merknadar

Fra Erling Hestholm, datert 12.05.17

Hestholm er eier av Pettersvågen 2, og gjør oppmerksom på at de kan være villige til å selge huset sitt hvis det kan gjøre det lettere å få til en god plan i Skarabakken.

Kommentar fra Statens vegvesen: det er i utgangspunktet ikke planer om å innløse dette huset.

Fra Barnerepresentanten i Herøy, datert 14.05.17

Barnerepresentanten er glad for denne planen! Det er svært viktig at mjuke trafikantar no får ein langt tryggare veg gjennom Skarabakken, og særleg er det bra at skuleborna no kan gå til skulen langt tryggare enn før.

Det er bra at det blir fortau på begge sider av vegen slik vi unngår unødig med kryssingar. Ber om at fortauet blir høgre oppe enn køyrebanen, samt at de tenkjer nøye over kvar de etablerer fotgjengarovergongar. Særleg kryssinga på toppen av bakken i dag er farleg. Det er viktig at sikkerheit vert ivaretatt på alle punkt.

Kommentar fra Statens vegvesen: Fortauet er planlagt med 13 cm høy kantstein. Fotgjengerovergang reguleres ikke inn i reguleringsplanen.

Vurdering og konklusjon:

Skarabakken er innfartsveg, skuleveg og ein viktig forbindelse mellom Fosnavåg sentrum og idrettsanlegga ved Myklebustvatnet.

Bakgrunn for planarbeidet har vore å legge grunnlag for å utbetre vegstrekninga i Skarabakken og etablere tosidig fortau for å auke trafikktryggleiken for alle trafikantgrupper.

Planforslaget medfører at to hus vert regulert bort. Eitt av husa er løyst inn av statens vegvesen og det ligg føre skriftleg avtale som vedkjem det andre huset. Avtalen er lagt fram for kommunestyret for godkjenning.

Rådmannen rår Herøy kommunestyre til å eigengodkjenne planen slik den ligg føre og viser elles til vedlagte plankart, føresegner og planomtale.

Fosnavåg, 15.05.2017

Olaus-Jon Kopperstad	Jarl Martin Møller
Rådmann	Avd.leiar

Sakshandsamar: Jarl Martin Møller

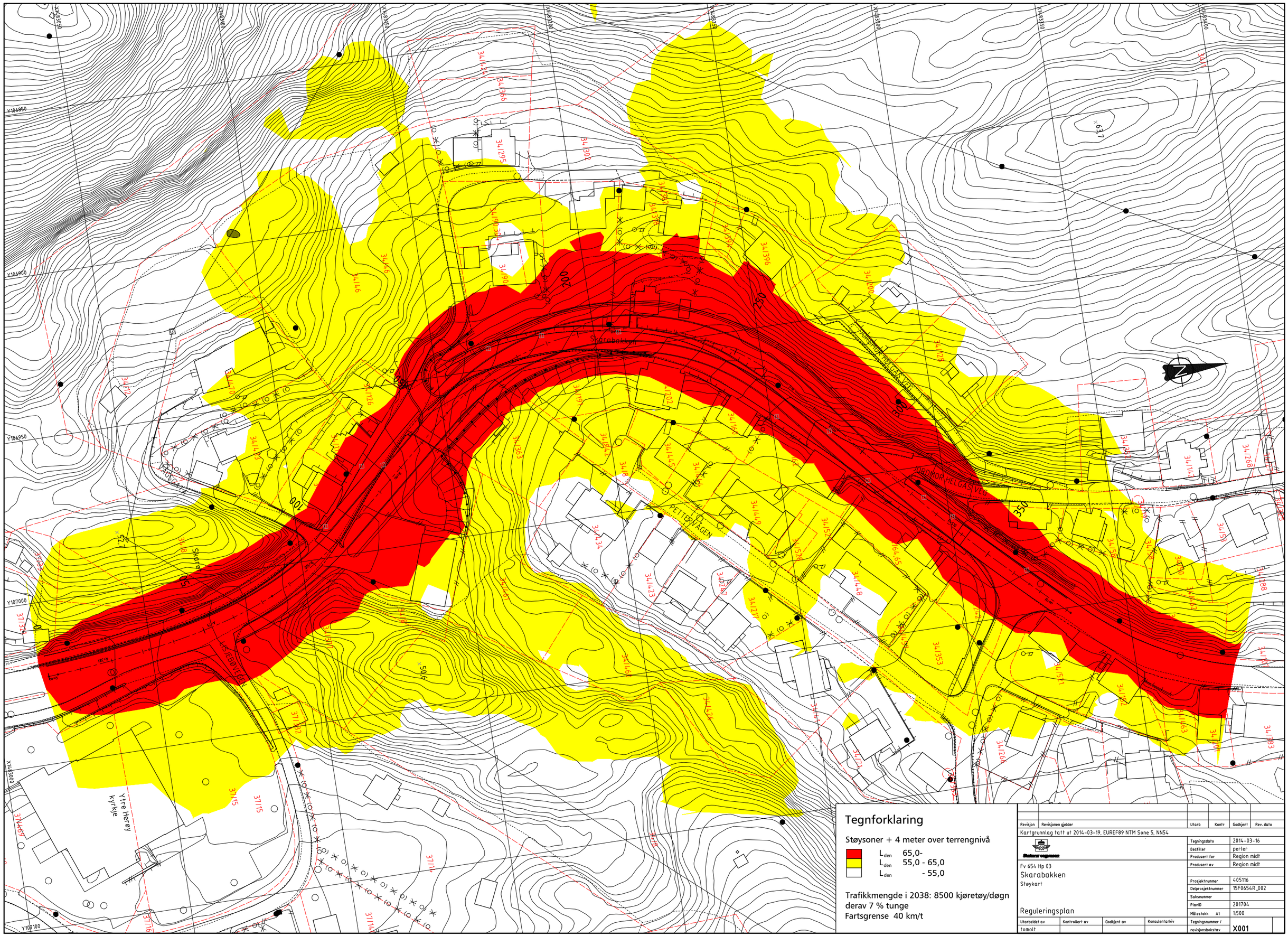

Tegnforklaring

Støysoner + 4 meter over terrengnivå

L_{den}	65,0-
L_{den}	55,0 - 65,0
L_{den}	- 55,0

Trafikkmengde i 2038: 8500 kjøretøy/døgn
derav 7 % tunge
Fartsgrense 40 km/t

Revisjon	Revisjonen gjelder	Utarb	Kontr	Godkjent	Rev. dato

Kartgrunnlag tatt ut 2014-03-19, EUREF89 NTM Sone 5, NN54

Statens vegvesen

Tegningsdato	2014-03-16
Bestiller	perler
Produsert for	Region midt
Produsert av	Region midt

Fv 654 Hp 03
Skarabakken
Støykart

Reguleringsplan

Prosjektnummer	405116
Delprosjektnummer	15F0654R_002
Saksnummer	
PlanID	201704
Målestokk A1	1:500

Utarbeidet av	Kontrollert av	Godkjent av	Konsulentarkiv	Tegningsnummer / revisjonsbokstav
tomolt				X001

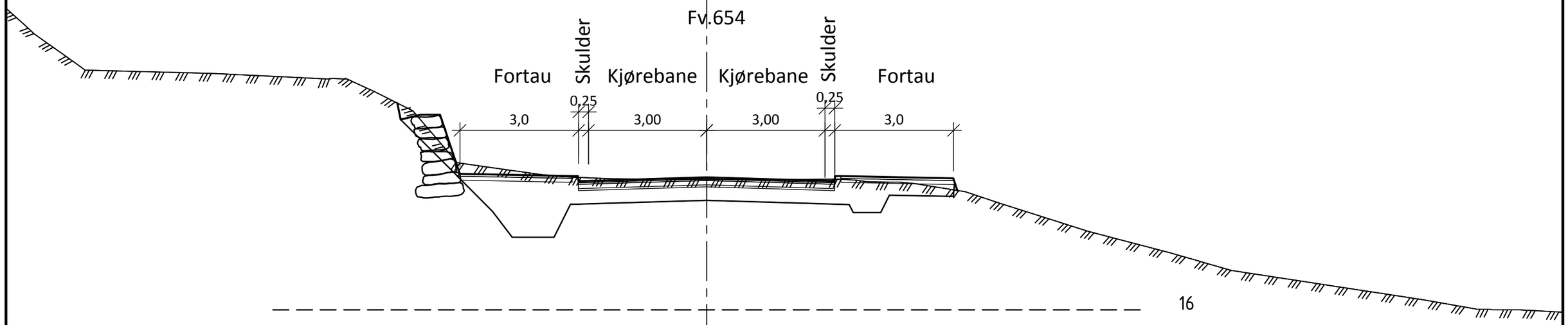

16

Revisjon	Revisjonen gjelder	Utarb	Kontr	Godkjent	Rev. dato

Kartgrunnlag tatt ut 2014-03-19, EUREF89 NTM Sone 5, NN54

Statens vegvesen

Fv 654 Hp 03

Skarabakken

Normalprofil

Reguleringsplan

Tegningsdato	2014-03-16
Bestiller	perler
Produsert for	Region midt
Produsert av	Region midt
Prosjektnummer	405116
Delprosjektnummer	15F0654R_002
Saksnummer	
PlanID	201704
Målestokk A3	1:100
Tegningsnummer / revisjonsbokstav	F001

Utarbeidet av	Kontrollert av	Godkjent av	Konsulentarkiv
robsat			

H.O.H.

35

30

25

20

R=∞ R=860 R=860 R=∞ R=∞ R=275 R=275 R=∞ R=∞ R=1800

3,92 %

9,57 %

8,00 %

PR. 0,000
H = 31,422

PR. 42,628
H = 33,093

PR. 90,740
H = 37,695

PR. 326,374
H = 18,845

PROFIL NR.	0	25	50	75	100	125	150	175	200	225	250	275	300	325	350	375
HOR.KURV.	R=∞	R=-381	A=75	R=-100	R=∞	R=75	R=∞	R=-510	R=∞							
BREDDEUTV.	0,20m 0,20m			0,65m 0,65m		0,85m 0,85m		0,00m 0,00m								
TVERRFALL																
H.kj.b.k.	3,0%	3,0%	3,0%	5,0%	5,0%	3,0%	3,0%	3,0%	3,0%	5,0%	5,0%	3,0%	3,0%	3,0%	3,0%	3,0%
V.kj.b.k.																
PROFIL H.	31,42	31,62	31,81	32,01	32,22	32,43	32,68	32,95	33,26	33,60	33,96	34,36	34,78	35,23	35,69	36,06
TERRENG H.	31,42	31,50	31,66	31,75	32,23	32,45	32,75	33,04	33,36	33,63	34,00	34,37	34,84	35,25	35,65	36,02
	36,33	36,54	36,69	36,68	36,73	36,47	36,38	36,06	36,11	35,65	35,75	35,35	35,29	34,99	34,95	
	34,03	34,55	33,43	34,15	32,77	33,75	32,11	33,35	31,55	32,95	30,89	32,55	30,42	32,15	30,22	31,75
	30,24	31,35	30,63	30,95	30,56	30,55	30,19	30,15	29,82	29,75	29,44	29,35	29,00	28,95	28,55	28,55
	28,13	28,15	27,68	27,75	27,25	27,35	26,82	26,95	26,42	26,55	26,06	26,15	26,07	25,75	25,97	25,35
	25,49	24,95	25,30	24,55	25,19	24,15	24,72	23,75	24,63	23,35	24,45	22,96	22,75	22,58	21,70	22,22
	20,88	21,86	20,62	21,52	20,34	21,20	20,16	20,89	20,05	20,59	19,95	20,31	19,81	20,04	19,65	19,79
	19,47	19,55	19,27	19,32	19,10	19,11	18,90	18,91	18,70	18,72	18,50	18,55	18,24	18,40	18,12	18,25
	18,01	18,12	18,01	18,01												
OVERBYGN.T.	54CM															

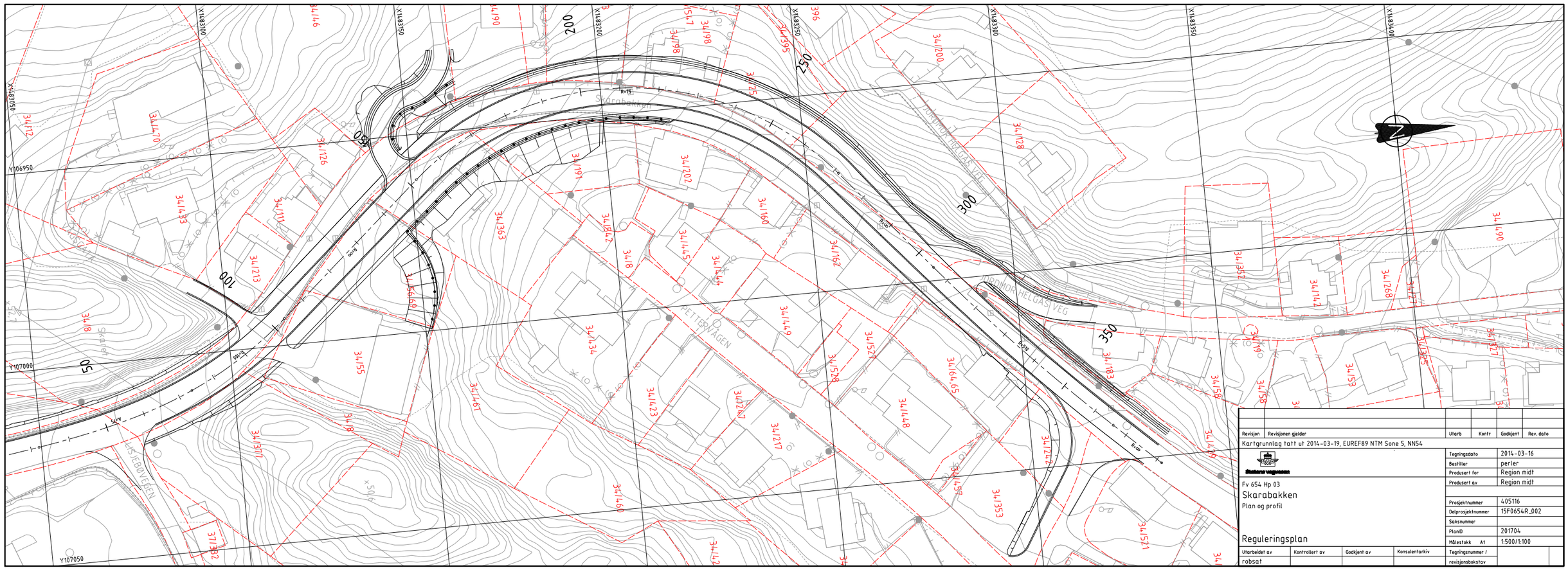

Revisjon	Revisjonen gjelder	Utarb	Kontr	Godkjent	Rev. dato

Kartgrunnlag tatt ut 2014-03-19, EUREF89 NTM Sone 5, NN54

Statens vegvesen

Fv 654 Hp 03

Skarabakken

Plan og profil

Reguleringsplan

Tegningsdato	2014-03-16
Bestiller	perler
Produsert for	Region midt
Produsert av	Region midt
Prosjektnummer	405116
Delprosjektnummer	15F0654R_002
Saksnummer	
PlanID	201704
Målestokk A1	1:500/1:100

Utarbeidet av	Kontrollert av	Godkjent av	Konsulentarkiv	Tegningsnummer / revisjonsbokstav
robsat				

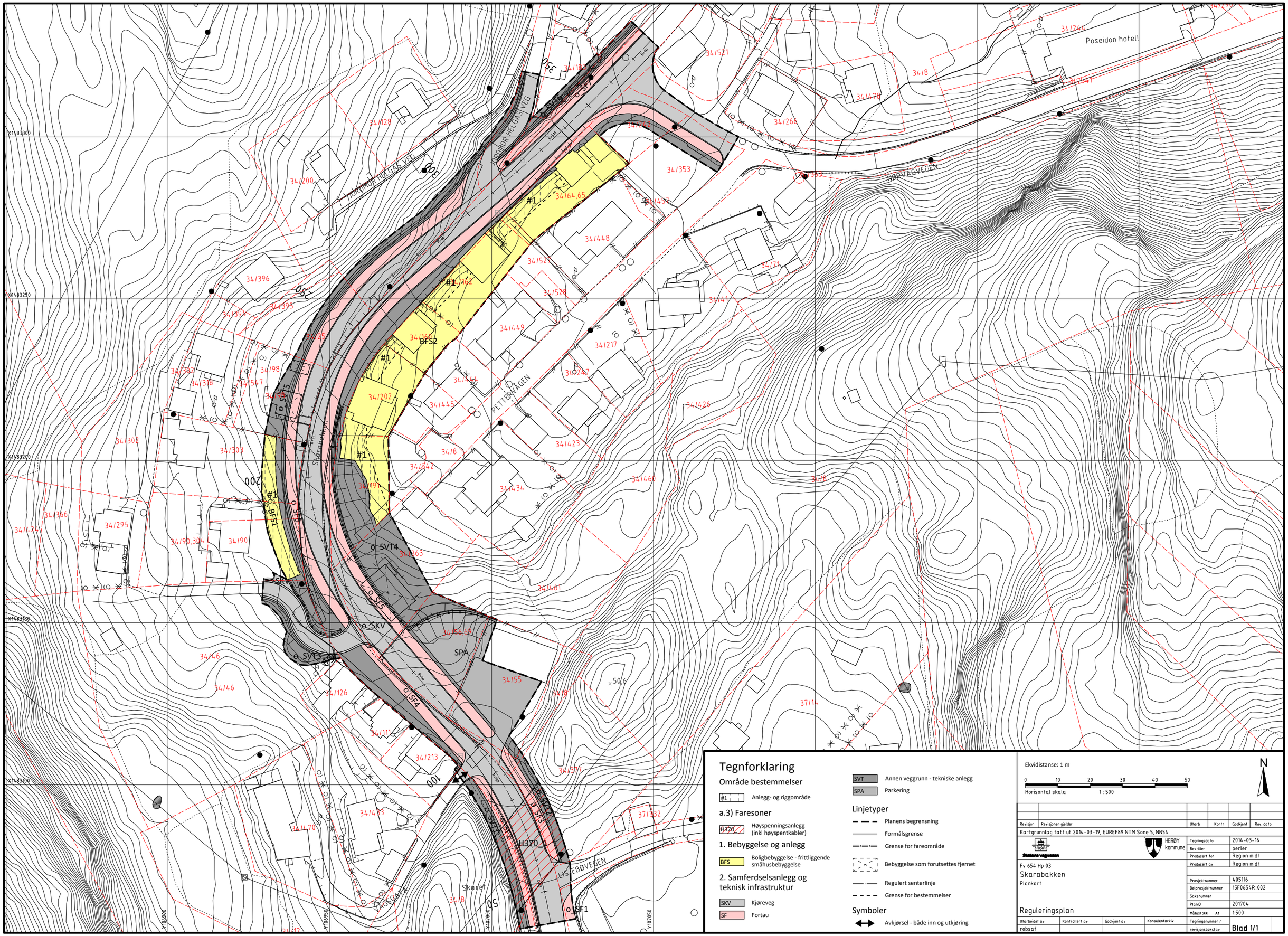
Poseidon hotell
NORVAGVEGEN
PETTERVAGEN
LYSEBØVEGEN
Skarabakken
Skarabakken
Skarabakken

HERØY KOMMUNE

Dokumentsenter og politisk sekretariat

STATENS VEGVESEN

Postboks 8142 Dep
0033 OSLO

Saksnr	Arkiv	Dykkar ref	Avd /sakshandsamar	Dato
2017/245	L12		DOK / LME	30.03.2017

F-SAK 47/17: REGULERINGSPLAN SKARABAKKEN - UTLEGGING TIL OFFENTLEG ETTERSYN.

Vedlagt følgjer:

- F-sak 47/17.

Herøy formannskap har den 28.03.2017 gjort slikt vedtak i saka:

> «Formannskapet vedtek i medhald av plan- og bygningslova § 12-10 å leggje detaljreguleringsplan for Skarabakken ut til offentleg ettersyn i tida 30.mars – 11.mai 2017.»

Med helsing

Lisbeth Moltu Espeseth
e.f.

Dokumentet er elektronisk godkjent og har ingen signatur

HERØY KOMMUNE

Utviklingsavdelinga

SAKSPROTOKOLL

Sakshandsamar:	JMM	Arkivsaknr:	2017/245
		Arkiv:	L12

Utvalsaksnr	Utval	Møtedato
47/17	Formannskapet	28.03.2017

REGULERINGSPLAN SKARABAKKEN - UTLEGGING TIL OFFENTLEG ETTERSYN.

Tilråding:

Formannskapet vedtek i medhald av plan- og bygningslova § 12-10 å leggje detaljreguleringsplan for Skarabakken ut til offentleg ettersyn i tida 30.mars – 11.mai 2017.

Møtebehandling:

Leiar sektor samfunnsutvikling Jarl Martin Møller møtte og orienterte i saka.

Rådmannen si tilråding vart samrøystes vedteken.

Vedtak i Formannskapet - 28.03.2017

Formannskapet vedtek i medhald av plan- og bygningslova § 12-10 å leggje detaljreguleringsplan for Skarabakken ut til offentleg ettersyn i tida 30.mars – 11.mai 2017.

Særutskrift:
Statens vegvesen
Kommunalsjef samfunnsutvikling

Vedlegg:
Vedlegg
1 5_Blad_1_ny
2 C001
3 F001
4 3_NY_Planbeskrivelse_17.03.17_A3
5 X001
6 fra DMF
7 fra Fylkeskommunen
8 fra Fylkesmannen
9 fra Harald Thorseth
10 fra Inge Kvalsvik
11 fra Jan-Lennart Berge
12 fra NVE
13 Føresegner_fv 654 Skarabakken
14 Varsel om oppstart av reguleringsplan Skarabakken
15 Varsel om oppstart av reg.plan Skarabakken

Saksopplysningar:

Statens vegvesen vil utbedre Skarabakken med god horisontal- og vertikalkurvatur, med dobbeltsidig fortau og fullgod bredde på vegen.

Som kjent vedtok Herøy kommune ny reguleringsplan for ny innfartsveg til Fosnavåg den 25. april 2013. Denne planen tok i hovudsak for seg traseen for ny innfartsveg lagt i tunnel, men den omfatta og ei oppgradering av eksisterande innfartsveg med fokus på mjuke trafikantar.

Ny innfartsveg til Fosnavåg er eit stort og omfattande prosjekt som ikkje er prioritert i Møre og Romsdal fylkeskommune sitt investeringsprogram for periode 2017 – 2023, og det må planleggast ei løysing som kan fungere fram til permanent løysing vert gjennomført.

Ein planlegg å utbetre vegen med betre horisontal- og vertikal kurvatur, som vil seie at veglina vert endra slik at stigninga og svingen i Skarabakken vert mindre. Dette krev at veglina vert trekt «opp over» i terrenget. I tillegg skal sjølve vegbredda utvidast , og det skal inn eit fortau med bredde 3,0 meter på begge sider av vegen.

Tverrsnittet av den nye vegen vert som vist i figuren under, med to kjørebaner på 3 meter, vegskulder på 0,25 meter og fortau på 3,0 meter. I tillegg vert vegen utvida inn mot svingen og i sjølve svingen. Vegen vil på sitt breiaste vere 8,10-8,20 meter mellom kantsteinane.

På nedsida av vegen vil det vere behov for rekkverk på utsida av fortauet.

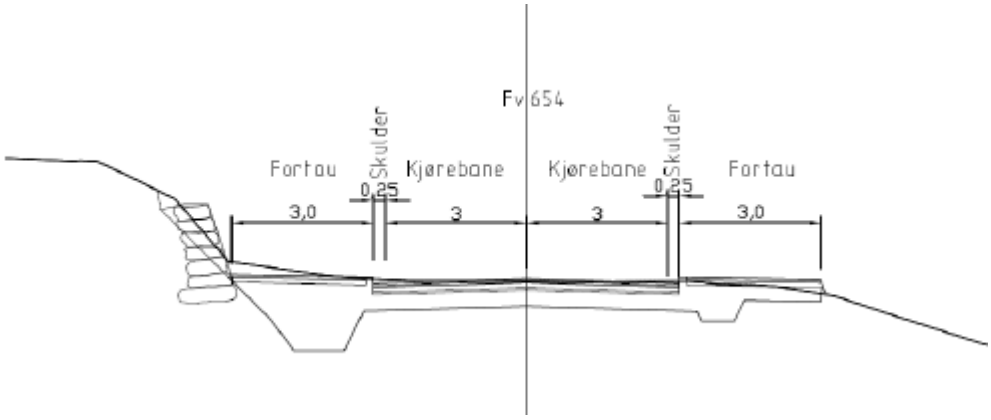

Figur 8: Planlagt vegprofil for fv. 654 Skarabakken

Gjeldande retningslinje for behandling av støy i arealplanlegging er T-1442/2016. Denne skal leggast til grunn ved arealplanlegging og behandling av enkeltsaker etter plan- og bygningsloven i kommunane og i andre statlige etatar.

Med omsyn til støy er det 12 bustadar i raud sone innanfor planstrekninga, to av disse skal rivast som følgje av planen. Det er i planen ikkje anbefalt støyskjermar langs fylkesvegen, da topografi, bustadar veldig nær veg og eksisterande avkjørsler gjer det svært vanskeleg å få til effektiv støyskjerming. Det betyr at bustadane i raude støysoner må vurderast nærare for lokale støytiltak. For de bustadane som i 2003 fikk påkosta fasadetiltak vil det ut frå kost-/nyttevurderingar ikkje vere aktuelt å gjere ytterligare tiltak for å redusere støynivå innandørs.

Ytterligare detaljer kring planforslaget finn ein i vedlagte planomtale.

Vurdering og konklusjon:

Skarabakken er innfartsveg, skuleveg og ein viktig forbindelse mellom Fosnavåg sentrum og idrettsanlegga ved Myklebustvatnet. Vegen har stort potensiale for gangtrafikk dersom forholda vert lagt til rette.

Bakgrunn for planarbeidet er å utbetre vegstrekninga i Skarabakken og etablere tosidig fortau for å auke trafikktryggleiken for alle trafikantgrupper.

Statens vegvesen har ansvaret for planarbeidet til og med merknadsbehandling etter høyringsperioden. Etter dette tek Herøy kommune planbeskrivelse, plankart og plan til politisk slutthandsaming.

Varsel om oppstart av reguleringsplanen vart i henhold til Plan- og bygningslova §12-8

sendt ut til offentlege instansar samt grunneigarar og andre berørte 02.02.2017, og annonsert i avisene Sunnmørsposten 06.02.17 og Vestlandsnytt 07.02.17.

Det er kome inn 8 merknadar til varsel om oppstart. Alle merknadane er kommentert og vurdert av Statens vegvesen på ein tilfredstillande måte og ligg vedlagt saka.

Planforslaget ønskjer Statens vegvesen å legge ut til høyring, offentleg ettersyn i tida 30.mars – 11.mai.

Det vert open kontordag på rådhuset i Fosnavåg den 26.april (kl. 14 til kl. 17) der ein kan kome å stille spørsmål til representantar frå Statens vegvesen og Herøy kommune om .

Rådmannen rår til at planen vert lagt ut til offentleg ettersyn som omsøkt.

Konsekvensar for folkehelse:

Konsekvensar for beredskap:

Konsekvensar for drift:

Fosnavåg, 17.03.2017

Olaus-Jon Kopperstad
Rådmann

Jarl Martin Møller
Avd.leiar

Sakshandsamar: Jarl Martin Møller

Innhold

1 Sammendrag 3
2 Innledning 3
3 Bakgrunn for planforslaget 4
3.1 Historikk....4
3.2 Beskrivelse av strekning og problemstilling....4
3.3 Ny reguleringsplan....4
3.4 Tiltakets forhold til forskrift om konsekvensutredning 4
3.5 Planområdet 4
4 Planprosess og medvirkning 6
5 Rammer og premisser for planarbeidet 6
6 Beskrivelse av eksisterende forhold i planområdet 6
6.1 Beliggenhet....6
6.2 Dagens – og tilstøtende arealbruk....6
6.3 Trafikkforhold....6
6.4 Teknisk infrastruktur 6
6.5 Landskapsbilde....7
6.7 Kulturmiljø 7
6.8 Grunnforhold....7
6.9 Støy 7
7 Beskrivelse av forslag til detaljregulering 8
Planlagt løsning....8
Fravik fra vegnormal....8
Geotekniske tiltak ved bygging....8
8 Virkninger av planforslaget – arealbruk og løsninger....8
8.1 Framkommelighet....8
8.2 Samfunnsmessige forhold....8
8.3 Naboer 8
8.4 Gang- og sykkeltrafikk 8
8.5 Kollektivtrafikk 9
8.6 Barn og unges interesser 9
8.7 Landskap....9
8.8 Naturmangfold 9
8.9 Kulturmiljø 9
8.10 Støy....10
8.11 Risiko, sårbarhet og sikkerhet – ROS analyse....10
8.12 Skredfarevurdering 11
9. Gjennomføring av forslag til plan....11
9.1 Framdrift og finansiering 11
9.2 Utbyggingsrekkefølge....11
9.3 Massehåndtering 11
9.4 Trafikkavvikling i anleggsperioden....11
10 Sammendrag av innspill i forbindelse med varsel om oppstart av planarbeidet....11
Fra Jan-Lennart Berge, datert 06.02.2017 11
Fra Inge Kvalsvik, datert 06.02.2017 11
Fra Direktoratet for mineralforvaltning (DMF), datert 08.02.2017 12
Fra Herøy Vasslag SA, datert 16.02.2017....12
Fra Norges vassdrags- og energidirektorat (NVE), datert 22.02.2017 12
Fra Harald Thorseth, datert 08.03.17 12
Fra Fylkeskommunen i Møre og Romsdal, datert 06.03.17....12
Fra Fylkesmannen i Møre og Romsdal, datert 08.03.17....12
11 Sammendrag av innspill i forbindelse med offentlig ettersyn av planforslag 13
Fra NVE, datert 05.05.17 13
Fra fylkesmannen i Møre og Romsdal, datert 09.05.17 13
Fra Idar Frøystad, datert 22.04.17 13
Fra Harald Thorseth, datert 10.05.17 13
Fra Oddrun Leikanger og Sverre Sande, datert 10.05.17 13
Fra Møre og Romsdal fylkeskommune, datert 10.05.17 13
Fra Barnerepresentanten i Herøy kommune, datert 14.05.17 13
Fra Erling Hestholm, datert 12.05.17....13

1 Sammendrag

Statens vegvesen vil utbedre Skarabakken med god horisontal- og vertikalkurvatur, med dobbeltsidig fortau og med fullgod bredde på selve vegen. Dette for å øke både fremkommelighet og trafikksikkerhet på strekningen. Denne utbedringen krever ny reguleringsplan.

2 Innledning

Med hjemmel i plan- og bygningslovens § 3-7 og § 12-10 har Statens vegvesen i samarbeid med Herøy kommune, utarbeidet detaljreguleringsplan for utbedring av fv.654 Skarabakken.

> Hva er en detaljregulering?
>
> En detaljregulering er et detaljert plankart med planbestemmelser og planbeskrivelse. Detaljregulering skal følge opp og konkretisere overordnet arealdisponering i kommuneplanens arealdel, kommunedelplan eller områderegulering. Formålet med en detaljregulering er derfor å fastsette mer i detalj hvordan arealet innenfor planområdet skal utnyttes. Detaljreguleringen er også i mange tilfeller nødvendig rettsgrunnlag for gjennomføring av tiltak og utbygging, blant annet ved eventuell ekspropriasjon av grunn.

Statens vegvesen har ansvaret for planarbeidet til og med merknadsbehandling etter høringsperioden. Deretter mottar Herøy kommune planbeskrivelse, plankart og plan til politisk behandling. Hensikten med planarbeidet er å utbedre vegstrekningen i Skarabakken og etablere tosidig fortau for å øke fremkommelighet og trafikksikkerhet for alle trafikantgrupper.

Varsel om oppstart av reguleringsplanlegging ble i henhold til Plan- og bygningslovens §12-8 sendt ut til offentlige instanser samt grunneiere og andre berørte 02.02.2017, og annonsert i avisene Sunnmørsposten 06.02.17 og Vestlandsnytt 07.02.17. Innspill er oppsummert og kommentert i avsnitt 10. Planforslaget var sendt på høring og lat ut til offentlig ettersyn i perioden 30.mars – 11.mai på følgende steder:

- Herøy kommune, servicetorget, Rådhuset i Fosnavåg
- Statens vegvesen, Region Midt, Olsvika
- Internett: www.vegvesen.no/vegprosjekter

Varsel om offentlig ettersyn ble kunngjort i Vestlandsnytt og Sunnmørsposten i slutten av uke 13 2017. Grunneiere og rettighetshavere fikk skriftlig melding om dette. Planforslaget ble samtidig sendt ut på høring til offentlige instanser. Det ble avholdt en åpen kontordag på rådhuset i Fosnavåg 26.april kl. 14 til kl. 17.

Innkomne merknader i forbindelse med offentlig ettersyn er oppsummert og kommentert i avsnitt 11. Det kom ikke inn merknader som har medført endringer og behov for 2.gangs offentlig ettersyn.

Kontaktperson i Herøy kommune har vært: Kommunalsjef, Jarl Martin Møller, tlf. 70 08 13 00. e-post: jarl.martin.moller@heroy.kommune.no

Kontaktperson i Statens vegvesen har vært: Planprosjektleder, Pernille Ibsen Lervåg, tlf. 41 08 70 93 eller pernille.lervaag@vegvesen.no.

Mest sentrale personer i prosjektgruppa for utarbeidelse av planforslaget:

Navn	Firma	Fagansvar
Pernille Ibsen Lervåg	Statens vegvesen	Planprosjektleder
Robin Sætre	Statens vegvesen	Vegplanlegger
Kristin Fostervold	Statens vegvesen	Grunnerverv
Arne Leikanger	Statens vegvesen	Utbygging
Babak Moussavian	Statens vegvesen	Konstruksjoner
Torunn Moltumyr	Statens vegvesen	Støy
Johanne Ransvik	Statens vegvesen	Kulturminner
Borghild N. Aarset	Statens vegvesen	Landskap

Planen sendes nå over til kommunen for endelig vedtak. Kommunens vedtak kan påklages til Miljøverndepartementet iht. Plan- og bygningslovens § 12-12. Avgjørelsesretten i klagesaker er delegert til Fylkesmannen. Eventuell klage stiles til Fylkesmannen og sendes til kommunen.

3 Bakgrunn for planforslaget

3.1 Historikk

Som kjent vedtok Herøy kommune ny reguleringsplan for ny innfartsveg til Fosnavåg den 25. april 2013. Denne planen tok i hovedsak for seg traseen for ny innfartsveg lagt i tunnel, men den innbefattet også en oppgradering av eksisterende innfartsveg med hensyn på myke trafikanter. Det ble planlagt fortau på begge sider av fv. 654 i en strekning på 300 m, men uten at vegen skulle flyttes eller utvides.

Ny innfartsveg til Fosnavåg er imidlertid et stort og omfattende prosjekt som ikke er prioritert i Møre og Romsdal fylkeskommune sitt investeringsprogram for perioden 2017 – 2023, og det må planlegges en løsning som kan fungere frem til permanent løsning blir gjennomført.

3.2 Beskrivelse av strekning og problemstilling

Vegen i Skarabakken er skoleveg og forbindelse mellom Fosnavåg sentrum og idrettsanlegg mv. ved Myklebustvatnet. Vegen har derfor relativt stort potensiale for gangtrafikk dersom forholdene blir lagt bedre til rette for det. På hele vegstrekningen er det et smalt fortau på innsida av vegen. Langs utsida av vegen er fortauet enda smalere, eller mangler helt.

Vegen i Skarabakken er i dag bare 5,5 – 6,5 meter bred mellom kantsteinene, og store kjøretøy må enkelte steder kjøre opp på det smale fortauet når de møtes. Vegen er også svingete og bratt, med stigning opp til ca. 10 %.

3.3 Ny reguleringsplan

Sett i lys av at Skarabakken vil være innfartsveg til Fosnavåg i lang tid framover, har Statens vegvesen konkludert med at gjeldende reguleringsplanen fra 2013 ikke er omfattende nok når det gjelder utbedringen av Skarabakken. Skal man i Skarabakken lykkes i å ivareta tilstrekkelig flyt i privat biltrafikk, næringstrafikk og samtidig gi nødvendig sikkerhet for myke trafikanter, må man utføre langt mer inngripende tiltak enn nåværende reguleringsplan gir rom for.

Statens vegvesen vil utbedre Skarabakken med god horisontal- og vertikalkurvatur, med dobbeltsidig fortau og med fullgod bredde på selve vegen. Dette for å øke både fremkommelighet og trafikksikkerhet på strekningen. En slik utbedring kommer utenfor godkjent reguleringsplan.

3.4 Tiltakets forhold til forskrift om konsekvensutredning

Denne planen er, av Herøy kommune og Statens vegvesen, vurdert til ikke å utløse krav om konsekvensutredning.

3.5 Planområdet

Figur 1: Skarabakken. Dagens innfartsveg til Fosnavåg.

Figur 2: Gangfelt ved forsamlingshuset øverst i Skarabakken. Her slutter dagens gangfelt på denne siden av fylkesvegen.

Figur 3: Eksisterende situasjon i Skarabakken (sett i retningen mot Fosnavåg).

Figur 4: Eksisterende situasjon i Skarabakken (sett i retningen kirka).

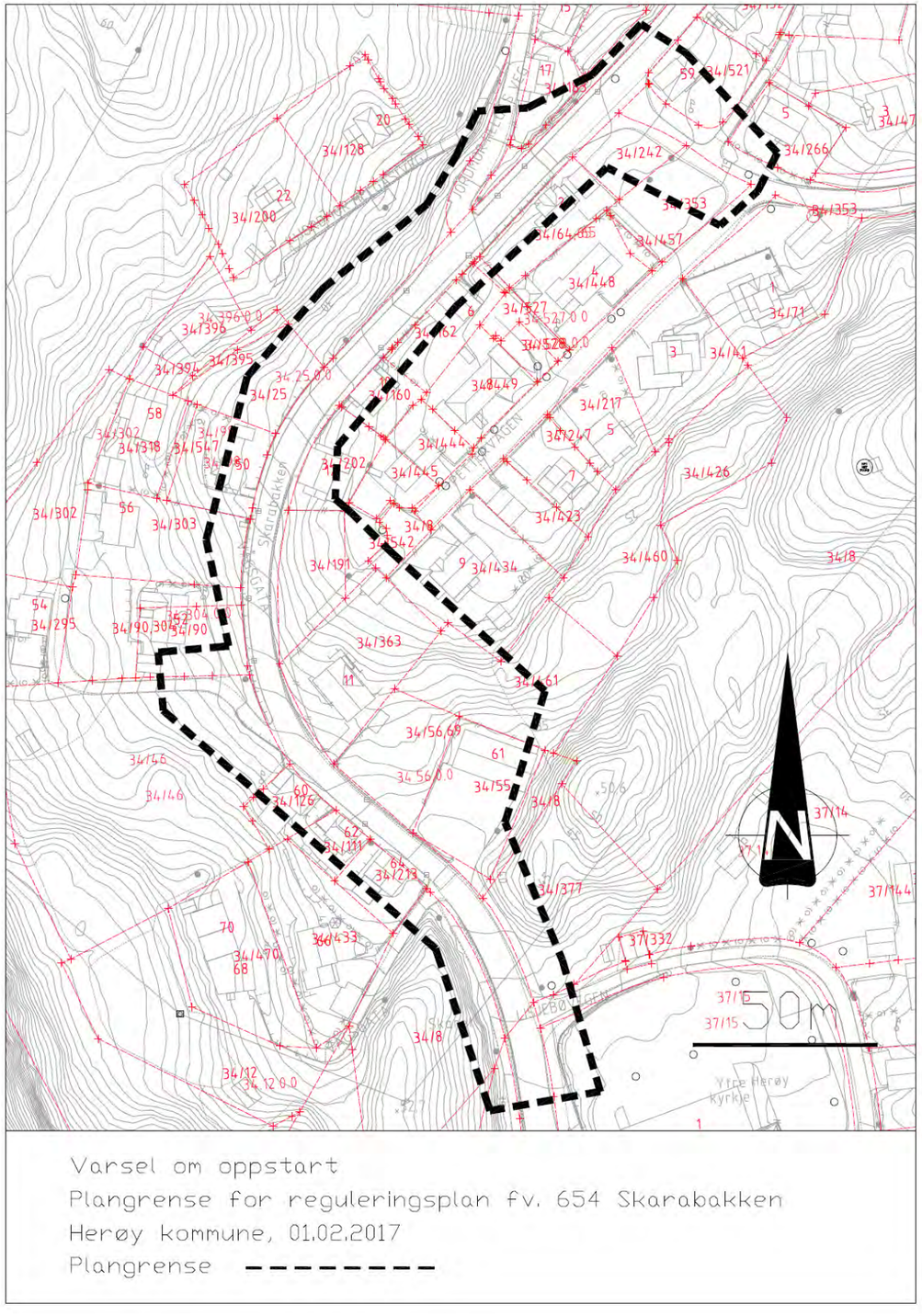

Figur 5: Planområde i forbindelse med varsel om oppstart av planarbeid for ny reguleringsplan.

4 Planprosess og medvirkning

Varsel om oppstart av reguleringsplanlegging ble i henhold til Plan- og bygningslovens §12-8 sendt ut til offentlige instanser samt grunneiere og andre berørte 02.02.2017, og annonsert i avisene Sunnmørsposten 06.02.17 og Vestlandsnytt 07.02.17. Innspill er oppsummert og kommentert i avsnitt 10. Planforslaget var sendt på høring og lagt ut til offentlig ettersyn i perioden 30.mars – 11.mai.

Varsel om offentlig ettersyn ble kunngjort i Vestlandsnytt og Sunnmørsposten i slutten av uke 13 2017. Grunneiere og rettighetshavere fikk skriftlig melding om dette. Planforslaget ble samtidig sendt ut på høring til offentlige instanser. Det ble avholdt en åpen kontordag på rådhuset i Fosnavåg 26.april kl. 14 til kl. 17.

Innkomne merknader i forbindelse med offentlig ettersyn er oppsummert og kommentert i avsnitt 11. Det kom ikke inn merknader som har medført endringer og behov for 2.gangs offentlig ettersyn.

5 Rammer og premisser for planarbeidet

Vegstrekningen er en del av eksisterende innfartsveg til Fosnavåg i Herøy kommune. Etter gjeldende reguleringsplan for ny innfartsveg til Fosnavåg (vedtatt 25.04.2013), skal vegen gå i tunnel vest for dagens veglinje. Bakgrunnen for å regulere ny innfartsveg var å etablere en fremkommelig og trafikksikker innfartsveg da særlig Skarabakken skaper et problem for trafikkavviklingen og trafikksikkerheten.

Vegvesenet har tidligere (2014–2015) forsøkt å lage en plan for å utbedre Skarabakken innenfor gjeldene reguleringsplan fra 2013. Dette har vist seg vanskelig å få til, og på grunn av at gjeldende reguleringsplan legger opp til at eksisterende veg skal være lokalveg, med en bredde på 5,5 meter med tosidig fortau med en bredde på 2 meter, mangler det tilstrekkelig areal til vegformål.

6 Beskrivelse av eksisterende forhold i planområdet

6.1 Beliggenhet

Skarabakken er en ca. 300 meter lang strekning av fv. 654 rett innen man kommer til Fosnavåg som er kommunesentrum i Herøy kommune. Vegen i Skarabakken er skoleveg og forbindelse mellom Fosnavåg sentrum og idrettsanlegg mv. ved Myklebustvatnet.

6.2 Dagens – og tilstøtende arealbruk

Skarabakken binder sammen Fosnavåg sentrum med området ved Myklebustvatnet. Området ved Myklebustvatnet har kirke, videregåendeskole, badeland, butikker og et stort boligområde. Eneste vegen inn til Fosnavåg er via Skarabakken. I Skarabakken er det et forsamlingshus samt bolighus på begge sider av fylkesvegen.

6.3 Trafikkforhold

Vegen i Skarabakken er i dag bare 5,5 – 6,5 meter bred mellom kantsteinene, og store kjøretøy må enkelte steder kjøre opp på det smale fortauet når de møtes. Vegen er svingete og bratt, med stigning opp til ca. 10 %. Fartsgrensa er 40 km/t. Årsdøgntrafikken var i 2016 7000 kjøretøy per døgn (6 % lange).

6.4 Teknisk infrastruktur

Vi kommer bort i mange ledninger og kabler i dette prosjektet. Både hovedvannledning, MøreNett sine installasjoner, Tussa IKT og Telenor IKT må legges om. Pr i dag ligger ledningene langs eksisterende veg. I tidligere planlegging har SVV hatt kontakt med alle kabeletater og Herøy Vasslag, og den gode dialogen kommer til å fortsette i forbindelse med utbygging.

Figur 6: På bildet ses hovedvannledningen og kabler fra både Telenor, TussaNett og MøreNett. Bildet er tatt ved samfunnshuset i retning mot kirka.

6.5 Landskapsbilde

Prosjektområdet ligger i landskapsregion 20, Kystbygdene på Vestlandet (ref. Nibios oversikt over landskapsregioner i Norge). På Sunnmøre preger ruvende hattfjelløyer dette landskapet, med karrig vegetasjon og strømmene og stormene fra Norskehavet rett på. Fosnavåg ligger rundt en om lag 700 meter lang våg som skjærer seg inn på nordsiden av Bergsøya. Bebyggelsen er typisk for kystsentra og fiskevær i ly for vind og vær, og vi finner mange sjøtilknytta bygninger og virksomheter som setter preg på landskapsbildet.

Mellom berg og knauser er det jordsmonn og lunt nok til både naturlig vegetasjon, hager og oppdyrking. I hagene ses mange støttemurer som utnytter arealet, og planter klatrer oppetter bergveggene.

Prosjektområdet Skarabakken oppleves som inngangsportalen til Fosnavågen. Fra et litt åpnere landskapspreg ved Herøy kirke skjærer vegen seg ned mellom markerte bergknauser og snor seg videre ned bakken til vågen. Terrenget er sidebratt og husveggene ligger nært innpå vegen på begge sider, noe som gir et sentrumspreg på vegen. Denne portalvirkningen markerer adkomsten til sentrum og gir identitet til tettstedet Fosnavåg.

6.6 Naturmangfold

Det er gjort databasesøk i artskart og naturbasen. Det er flere registreringer innenfor og utenfor planområdet. Registreringer innenfor planområdet er av platanlønn. Ved befaring av området ble det i tillegg muligvis registrert parkslirekne (dette skal sjekkes opp nærmere i forbindelse med utarbeidelse av byggeplan). Observasjonene utenfor planområdet er livskraftige bestander av ulike mosearter, jf. Norsk rødliste for arter 2015. Planområdet inneholder ikke utvalgte naturtyper (UN) på Norsk rødliste for naturtyper 2011.

6.7 Kulturmiljø

Det er ikke registrert noen automatisk fredete kulturminner eller SEFRAK-bygninger innenfor planområdet.

Skarabakken fører ned til Fosnavåg kystkulturmiljø med sine fiskevær og sjøbruksanlegg som har regional vekting i fylkeskommunen sin regionale delplan for kulturminner og kulturmiljø. Dette er en av de viktigste fiskerihavnene i Møre og Romsdal etter at vi fikk motoriserte fartøy. Også Herøy kirke som ligger rett sør for planområdet ligger inne i samme plan med regional vektig.

Store deler av planområdet er tidligere arkeologisk registrert i forbindelse reguleringsplan for ny innfartsveg til Fosnavåg sentrum, Herøy kommune. Det ble da påvist et automatisk fredet kulturminne med Askeladden ID 109891 med bosetningsspor fra bronsealder-jernalder. Dette ligger rett nordøst for planområdet.

6.8 Grunnforhold

Generelt er det grunt til berg, og løsmassen blir tolket som morene under et humusholdig topplag. Topplaget kan være opp til 1 m tjukt. På nedsida av vegen er det nok også fyllmasse av blanda karakter.

Totalsonderingene på oppsiden av vegen mellom pr. 170 og 190 viser rundt 3 m løsmasse, derav 2 m med fast morene. På nedsiden av vegen ved pr. 180 viser totalsondering 2,9 m løsmasse med varierende boremotstand. Prøvetaking ned til 1,5 m viser litt telefarlig grusig sandig siltig materiale. Foto fra legging av kommunale ledninger mellom fv. 654 og Pettervågen, viser friksjonsmasse over berg. To manuelle sonderinger på nedsida av vegen ved pr. 240 viser 0,7 og 0,8 m til berg. Fra om lag pr. 250 – 350 er det stort sett berg i dagen på oppsida av vegen.

6.9 Støy

Figur 7 viser et utsnitt fra støyvarselkartet som i 2013 ble utarbeidet for Herøy kommune. Kartet viser at strekningen i dag har mange boliger i rød (65 dB) og gul støysone. Rød sone (L_{den} > 65 dB), angir et område som ikke er egnet til støyfølsomme bruksformål, og etablering av ny støyfølsom bebyggelse skal unngås. Gul sone (L_{den} 55 – 65 dB) er en vurderingssone, hvor støyfølsom bebyggelse kan oppføres dersom støyreduserende tiltak gir tilfredsstillende støyforhold. De fleste som bor innenfor rød eller gul støysone vil føle seg støyplaget i større eller mindre grad.

Figur 7: Utsnitt fra støyvarselkartet som i 2013 ble utarbeidet for Herøy kommune

I år 2003 gjennomførte og bekostet Statens vegvesen støytiltak for boligene innenfor de grønne sirklene i figur 7. Dette ble gjort som følge av krav i forurensningsforskriften som sier at gjennomsnittlig støynivå over døgnet (L_{eq24h}) inne i støyfølsomme rom ikke skal overskride 42 dB.

7 Beskrivelse av forslag til detaljregulering

Planlagt løsning

Det planlegges via denne planen å utbedre vegen med bedre horisontal- og vertikal kurvatur, det vil si at veglinjen skal endres slik at stigningen og sving i Skarabakken blir mindre. Dette krever at veglinjen trekkes «opp over» i terrenget. I tillegg skal selve vegbredden utvides, og det skal inn et fortau med bredde 3,0 meter på begge sider av vegen.

Dagens horisontalkurvatur i Skarabakken består av rettlinjer og to kurver, den ene på ca. 60 meter og den andre på 80 meter. Dette er endret til rettlinjer og en kurve på 75 meter. Vertikalkurvaturen er endret fra dagens linje som har fra 5% og opptil 11% stigning til en jevn stigning på 8%.

Dimensjonerende trafikkmengde i 2036 er beregnet til 8525 kjøretøy pr døgn. Fartsgrensen er planlagt som 40 km/timen slik som i dag.

Tverrsnittet av den nye vegen vil bli som vist i figuren under, med to kjørebaner på 3 meter, vegskulder på 0,25 meter og fortau på 3,0 meter. I tillegg utvides vegen inn mot svingen og i selve svingen, slik at vegen på sitt bredeste vil være 8,10–8,20 meter mellom kantsteinene.

På nedsiden av vegen vil det være behov for rekkverk på utsiden av fortauet.

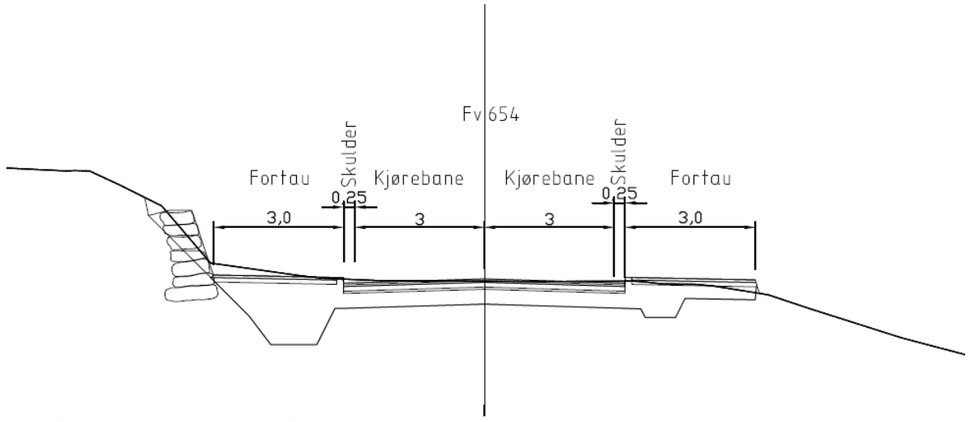

Figur 8: Planlagt vegprofil for fv. 654 Skarabakken

Fravik fra vegnormal

Det er søkt om, og innvilget, fravik fra Håndbok N100 i forhold til stigning på fortau. I følge geometrikravet i håndboka bør stigningen ikke være over 5% hvis stigningens lengde er lengre enn 100 meter. I dette tilfellet vil fortauene ha samme stigning som vegen, hvilket er 8%. Det er ikke muligheter for å slakke ut stigningen da det er bratt sideterreng på ene siden og bygninger helt inntil vegen på andre siden. Fraviket ble innvilget av den regionale fraviksgruppe i Statens vegvesen Region midt 20.02.17.

Fylkeskommunen har behandlet fraviksaken og gitt følgende tilbakemelding:

«Samferdselsutvalet godkjenner fråvikssøknad for fv. 654 Skarabakken med 8 prosent stigning på fortaua. (Samrøystes vedtak i Samferdselsutvalet – 04.05.2017). I denne saka støttar vi altså dei faglege vurderingane gjort av Statens vegvesen som tilrår fråvik der ein godkjenner åtte prosent stigning på fortaua. Dette vil gjere det muleg å utbetre Skarabakken med god horisontal- og vertikalkurvatur, med dobbeltsidig fortau og fullgod breidd på sjølve vegen. Dette vert gjort for å auke både framkomelegheit og trafikksikkerheit på strekninga. Ny innfartsveg til Fosnavåg på fv. 654 i Herøy kommune er eit stort og omfattande prosjekt som ikkje er prioritert i Møre og Romsdal fylkeskommune sitt investerings-program for perioden 2017–2023, og det er derfor viktig at det planleggast ei løysing som kan fungere fram til permanent løysing vert gjennomført».

Geotekniske tiltak ved bygging

Ut fra registrerte grunnforhold er det ingen spesielle geotekniske utfordringer ved bygging av vegen. Murer kan fundamenteres på berg eller fast morene.

Ved utlegging av fyllinger, må man opparbeide minst 2 m horisontal fyllingsfot der terrenghellinga er over 1:3. Humusholdig topplag må fjernes under hele fyllingene.

8 Virkninger av planforslaget – arealbruk og løsninger

8.1 Framkommelighet

Dagens veg er mellom 5 til 5,5 meter bred. Ved realisering av denne planen vil vegen utvides til på sitt bredeste ca. 8,10 til 8,20 meter, og fremkommeligheten for alle trafikantgrupper vil forbedres markant.

8.2 Samfunnsmessige forhold

Skarabakken er eneste vegen inn mot Fosnavåg og videre ut til Nerlandsøya, og vegen har dermed en svært viktig funksjon.

8.3 Naboer

Langs den aktuelle strekningen ligger det noen eneboliger med hager. Det er stort sett snakk om stripeerverv fra disse, men det blir også nødvendig å løse inn to eiendommer i sin helhet. I tillegg vil en del av parkeringsplassen til forsamlingshuset Høgtun gå med. Både Statens vegvesen og Herøy kommune har tidligere løst inn eiendommer på strekningen, som vil bli brukt i den foreslåtte løsningen.

8.4 Gang- og sykkeltrafikk

Myke trafikanter vil få markant bedre forhold ved realisering av denne planen i forhold til slik situasjonen er i dag. Det blir et 3,0 meter bredt fortau på begge sider av vegen, og utvidelsen av selve kjørebanen vil medføre at store kjøretøy ikke vil ha behov for å kjøre opp på fortauet, slik som de til tider gjør i dag.

8.5 Kollektivtrafikk

Kollektivtrafikken, vil på samme vis som øvrig trafikk, få bedre fremkommelighet ved realisering av denne planen.

8.6 Barn og unges interesser

Rikspolitiske retningslinjer for å styrke barn og unges interesser i planleggingen ble fastsatt av Miljøverndepartementet 20.september 1995 som en del av den norske tilretteleggingen for å oppfylle forpliktelsene i FNs barnekonvensjon, ratifisert av Stortinget 8.januar 1991. Formålet med retningslinjene er å synliggjøre og styrke barn og unges interesser i all planlegging og byggesaksbehnadling etter plan- og bygningsloven, og dermed sikre et oppvekstmiljø som gir barn og unge trygghet mot fysiske og psykiske skadevirkninger.

Ved realisering av denne planen vil forholdene for barn og unge som ferdes i Skarabakken forbedres vesentlig. Skarabakken binder sammen Fosnavåg sentrum med området ved Myklebustvatnet. Området ved Myklebustvatnet har kirke, videregåendeskole, badeland, butikker og et stort boligområde. Eneste vegen inn til Fosnavåg er via Skarabakken. Det er i dag kun et smalt fortau på den ene siden av vegen. Ved realisering av denne planen vil det bli dobbeltsidig fortau, noe som øker trafikksikkerheten betydelig for de mjuke trafikantene, blant annet barn og unge som må ferdes her daglig til og fra skole og fritidsaktiviteter.

8.7 Landskap

Skarabakken vil følge dagens trasé med noen justeringer, men breddeutvidelse og noe endret kurvatur gir likevel de konsekvensene at to hus, Vågsgata 50 og 11, må fjernes.
Utvidelsen er gjort på en slik måte at vegen skal følge terrengets kurver, murene skal ikke dominere og færrest mulig hus må bort som følge av tiltaket. Linjeføringen er myk og følger de store landskapsformene, og siktlinjene gjennom landskapet framstår som uendret. Dagens særpreg med vegen som svinger seg ned dalsida mellom husene og den karakteristiske portalfunksjonen som Skarabakken har ved ankomst Fosnavåg ivaretas.

Vegen vil også etter tiltaket ligge svært nær husveggene i Vågsgata 2, 6, 10 og 12, men for beboerne vil situasjonen likevel bli noe bedret da det blir etablert et 3 m bredt fortau utenfor kjørebanen. Ved Vågsgata 60, 62 og 64 blir avstanden til kjøreveg noe større, med bredere fortau og adkomstparti til boligene. Skille mellom fortau og privatareal kan tydeliggjøres med kanter og rekkverk.

På østsida av vegen anlegges støttemurer i kombinasjon med skråninger, slik at vegen ikke oppleves for dominerende i landskapet. Ved boligene vil murene kunne tilpasses den enkelte eiendom og kun være synlig fra privathagene. På vestsida vil støttemurer og bergvegger dominere landskapsbildet i noe større grad enn i dag, som følge av inngrep i terrenget mot vest.Ved Vågsgata 52-64 vil adkomstene til boligene utbedres. Dette krever beslag på noe mer areal enn i dag, men gir mer lesbar situasjon for gående og kjørende. Det skal benyttes nøkterne og solide materialer, med asfaltdekke og natursteinsmurer. Dette vil gli godt inn i landskapet og reflekterer uttrykket fra sidearealene med støttemurer i de terrasserte hagene og bergvegger.

Tiltaket er samlet sett relativt beskjedent, til tross for en generell breddeutvidelse på gateløpet. Vegen vil oppleves som mer oversiktlig og ryddig, samtidig som den bevarer sin karakter og snor seg mellom husene ned bakken på samme måte som i dag.

8.8 Naturmangfold

Drøfting av Naturmangfoldlovens alminnelige bestemmelser §§8-12.

Samlet sett anses kunnskapen om naturtyper og vegetasjon i og rundt planområdet som god. Det er vurdert at det ikke er behov for ytterlige kartlegging av planområdet.

Utbedring av fylkesvegen vil ikke påvirke spesielt viktige naturverdier. Kravet i naturmangfoldloven § 8 om at saken skal baseres på eksisterende og tilgjengelig kunnskap anses å være oppfylt.

§ 9 (føre-var-prinsippet) er lite relevant da kravet til kunnskapsgrunnlaget i § 8 anses oppfylt.

Når det gjelder § 10 (økosystemtilnærming og samlet belastning) er det ikke kjent at det planlegges flere tiltak i dette området som kan belaste økosystemet i planområdet.

Eventuelle kostnader som skal gjøre at tiltaket gir minst mulig skade på natur er en del av vegprosjektet, og skal dekkes av tiltakshaveren, jf. § 11.

Reguleringsplanen kommer som nevnt før ikke i berøring med viktige naturverdier og vil ikke medføre skade på naturmiljøet, det er derfor vurdert at det ikke er behov for å vurdere nml. § 12 ytterlige. Generelt skal alle nødvendige inngrep innenfor planområdet utføres med varsomhet.

Spredning av fremmede skadelige arter utgjør en fare for naturlig forekommende arter, og er en utfordring i forbindelse med bygging og drift av veganlegg. I følge Artskart er det registrert platanlønn i planområdet, og parkslirekne er observert på nedsiden av vegen av vegvesenet. I forbindelse med utbygging skal dette kartlegges nærmere og det skal gjennomføres tiltak som hindrer spredning.

Ut fra en samlet vurdering knyttet til Naturmangfold §§ 8-12 er det vurdert at tiltaket ikke vil utgjøre negative konsekvenser for naturmangfoldet, og en ytterligere vurdering etter naturmangfoldloven ansees ikke å være nødvendig.

8.9 Kulturmiljø

Tiltaket vil ikke virke direkte inn på noen kjente automatisk fredete kulturminner eller SEFRAK-registrerte bygninger. Dersom det blir stilt krav om arkeologisk registrering for den resterende delen av planområdet som ikke tidligere er arkeologisk undersøkt og dette resulterer i funn av automatisk fredet kulturminne, må dette hensyntas i videre planlegging. Dersom konflikt ikke kan unngås og det er tilrådelig fra kulturminneforvaltningen sin side må det søkes om dispensasjon fra kulturminneloven for det/de aktuelle kulturminnene. Det er Riksantikvaren som avgjør om en slik dispensasjonssøknad innvilges eller ikke og hvorvidt det blir stilt krav om arkeologisk utgraving av aktuelle kulturminner eller ikke.

Skarabakken er en viktig del av steds- og reiseopplevelsen inn til Fosnavåg og dens kystkulturmiljø. Det bør gjøres tiltak for at breddeutvidelsen i størst mulig grad blir en naturlig del av det miljøet som er der i dag. Se øvrige kommenterer under kapittel 8.7 Landskap.

8.10 Støy

Gjeldende retningslinje for behandling av støy i arealplanlegging er T-1442/2016. Denne skal legges til grunn ved arealplanlegging og behandling av enkeltsaker etter plan- og bygningsloven i kommunene og i berørte statlige etater. Den gjelder både ved planlegging av ny støyende virksomhet, og for arealbruk i støysoner rundt eksisterende virksomhet. I henhold til T-1442/2016 skal støy beregnes, og det skal kartfestes en inndeling i to støysoner.

Beregnet støysonekart for planlagt situasjonen er vist i tegning i vedlegg. Det er forutsatt en årsdøgntrafikk (ÅDT) på 8500 kjøretøy, hvor tungtrafikkandel utgjør 7 % og fartsgrense som i dag (40 km/t).

Dette prosjektet har som hovedhensikt å bedre forholdene for gående og syklende og da kan anbefalingene i T1442/2016 knyttet til miljø- og sikkerhetstiltak legges til grunn for vurdering av støytiltak i prosjektet. For miljø- og sikkerhetstiltak anbefaler T-1442 at det utføres støytiltak der det ligger boliger i rød støysone.

I rød sone er det 12 boliger innenfor planstrekningen, to av disse rives som følge av planen. Det er i planen ikke anbefalt støyskjermer langs fylkesvegen, da topografi, boliger veldig nær veg og eksisterende avkjørsler gjør det svært vanskelig å få til effektiv støyskjerming der. Det betyr at boligene i rød støysoner i stedet må vurderes nærmer for lokale støytiltak. For de boligene som i 2003 fikk bekostet fasadetiltak vil det ut fra kost-/nyttevurderinger ikke være aktuelt å gjøre ytterligere tiltak for å redusere støynivå innendørs.
Av tabellen under framgår det hvilke boliger som ligger i rød støysone og hvilke som i byggeplan vil bli nærmere vurdert for lokal skjerming av uteplass og fasadetiltak. Tiltaksomfang vil være avhengig av støynivå på uteplass, boligens støynivå utenfor fasade og oppbygging/tilstand på eksisterende fasadekonstruksjoner. Typiske tiltak vil være lokal skjerm ved uteplass, utskiftning av vindu og lufteventiler og eventuelt tilleggsisolering av vegg.

Tabell 1: oversikt over hvilke boliger som ligger i rød støysone og hvilke som i byggeplan vil bli nærmere vurdert for lokal skjerming av uteplass og fasadetiltak.

Adresse	Gnr/Bnr	Tiltaksvurdering i byggeplan	Kommentar
Vågsgata 64	34/213	Lokal skjerming av uteplass	Fasadetiltak år 2003
Vågsgata 62	34/111	Lokal skjerming av uteplass	Fasadetiltak år 2003
Vågsgata 60	34/126	Lokal skjerming av uteplass	Fasadetiltak år 2003
Vågsgata 52	34/90	Fasadetiltak og lokal skjerming av uteplass	
Vågsgata 50	34/98		Rives som følge av prosjektet. Fasadetiltak 2003.
Jordmor Helgas veg 17	34/183	Fasadetiltak og lokal skjerming av uteplass	
Vågsgata 59	34/521	Lokal skjerming av uteplass	Fasadetiltak 2003. Helårsbolig, benyttes som fritidsbolig
Pettervågen 2	34/64	Lokal skjerming av uteplass	Fasadetiltak 2003
Pettervågen 6	34/162	Fasadetiltak og lokal skjerming av uteplass	
Pettervågen 10	34/160	Lokal skjerming av uteplass	Fasadetiltak 2003
Pettervågen 12	34/202	Lokal skjerming av uteplass	Fasadetiltak 2003
Pettervågen 11	34/363		Rives som følge av prosjektet

8.11 Risiko, sårbarhet og sikkerhet – ROS analyse

Tabell 2: ROS-analyse i henhold til Fylkesmannens sjekkliste

Emne		Er det knytt uakseptabel risiko til følgjande forhold?	Nei	Ja
Naturgitte forhold	a	Er området utsett for snø-, jord-, steinskred eller større fjellskred? *SVV kommentar: se avsnitt 8.11*		x
	b	Er det fare for flodbølgjer som følgje av fjellskred i vatn/sjø?	x	
	c	Er det fare for utgliding av området (ustabile grunnforhold)?	x	
	d	Er området utsett for flaum eller flaumskred, også når ein tek omsyn til auka nedbør som følgje av moglege av klimaendringar?	x	
	e	Vil skogbrann/lyngbrann i området vere ein fare for bustader/hus? *SVV kommentar: planen endrer ikkje på dette forholdet*		x
	F	Er området sårbart for ekstremvêr/stormflo medrekna ei ev. havnivåstigning som følgje av endring i klima?	x	
	g	Er faren for radon vurdert i området?	x	
	h	Er det tatt omsyn til ein potensiell fare for radon (radonsperre)?	x	
	i	Anna (Spesifiser)?	x	
Omgivnad	a	Er det regulerte vassmagasin med spesiell fare for usikker is i nærleiken?	X	
	b	Er det terrengformasjonar som utgjer spesiell fare (stup etc.)?	X	
	c	Vil tiltaket (utbygging/drenering) kunne føre til oversvømning i lavereliggende område?	X	
	d	Anna(spesifiser)?		
Verksemdsrisiko	a	Omfattar tiltaket spesielt farlege anlegg?	X	
	b	Vil utilsikta/ukontrollerte hendingar i nærliggande verksemder (industriføretak etc.), utgjere ein risiko?	X	
Brann/ulykkes-beredskap	a	Har området tilstrekkeleg sløkkjevassforsyning (mengde og trykk)?		X
	b	Har området gode tilkomstruter for utrykkingskjøretøy? *Kommentar: Det vil være mulig å passere området gjennom hele perioden med anleggsvirksomhet*	X	
Infrastruktur	a	Er det kjende ulykkespunkt på transportnettet i området?	X	
	b	Vil utilsikta/ukontrollerte hendingar som kan inntreffe på nærliggande transportårer inkl. sjø- og luftfart utgjere ein risiko for området:	X	
	c	Er det transport av farleg gods til/gjennom området? *Kommentar: Forholdene for transport av farlig gods på strekningen vil være uendret. Når anleggsarbeidet er ferdig og den utbedret vegen er ferdig, vil forholdene være markant forbedret*		X
Kraftforsyning	a	Er området påverka av magnetfelt frå høgspentlinjer?	X	
	b	Er det spesiell klatrefare i høgspentmaster?	X	
	c	Vil tiltaket endre (styrke/svekke) forsyningstryggleiken i området?	X	
Vassforsyning	a	Er det tilstrekkeleg vassforsyning i området?		X
	b	Ligg tiltaket i eller nær nedslagsfeltet for drikkevatn, og kan dette utgjere ein risiko for vassforsyninga?	X	
Sårbare objekt	a	Medfører bortfall av følgjande tenester spesielle ulemper for området: - elektrisitet? X - teletenester? X - vassforsyning? X - renovasjon/spillvatn? X *Kommentar: dette håndteres på normal måte i utbyggingsfase*		
	b	Er det spesielle brannobjekt i området?	X	
	c	Er det omsorgs- og oppvekstinstitusjonar i området?	X	
Er området påverka/ forureina frå tidligare bruk	a	Gruver: opne sjakter, steintippar etc.?	X	
	b	Militære anlegg: fjellanlegg, piggtrådsperringar etc.?	X	
	c	Industriverksemd som t.d. avfallsdeponering?	X	
	d	Anna (spesifiser)?	X	
Ulovleg verksemd	a	Er tiltaket i seg sjølv eit sabotasje-/terrormål?	X	
	b	Finst det potensielle sabotasje-/terrormål i nærleiken?	X	

8.12 Skredfarevurdering

Aktsomhetskartet for snøskred dekker så vidt noen områder i Skarabakken og følgelig må skredfaren vurderes.

Figur 9: Aktsomhetskart for skred

Trafikkmengden tilsier at kan tillate skred på veg hvert 100 år eller sjeldnere (Risikoakseptkriterier for skred på veg NA-rundskriv 14/08). Klimaet i Herøy tilsier at det skal vært mye til for at det skal gå snøskred som vil dekke hele sonen i aktsomhetskartet. Ovenfor vegen er det en rekke hus som har stått der i minst flere tiår. Dette tilsier at snøskredfaren nedenfor husene ikke er stor nok til at vi ikke kan bygge veien.

En skredhendelse er registrert på strekningen. Dette er et nedfall av stein fra en bergskjæring, altså en menneskeskapt hendelse og dermed et vedlikeholdsproblem. Med godt vedlikehold og bygging av bergskjæringene vil ikke nye skred fra bergskjæringer komme ut i vegen.

9. Gjennomføring av forslag til plan

9.1 Framdrift og finansiering

I høve Fylkestinget si handsaming av økonomiplan 2017-2020 13.12.2016, er det gjort følgjande vedtak om framdrift for Fv. 654 Skarabakken:

«Mindre utbetringar – andre investeringar. FV 654 Skarabakken i Fosnavåg (forskotteringsprosjekt), vert gjennomført så snart det planmessig er klarert.»

I vedtatt investeringsprogram for 2017-2023 er det rekna med ein totalkostnad for prosjektet på 27,5 mill. kr. Nytt anslag vil bli rekna når det er utarbeidd ny reguleringsplan.

9.2 Utbyggingsrekkefølge

Hele planen må realiseres i sammenheng. Infrastruktur i vegen omlegges først, og det lages et alternativt gangsystem for myke trafikanter.

9.3 Massehåndtering

Massehåndtering blir detaljplanlagt i utbyggingsfase. Dårlige masser må kjøres vekk, og det må kjøres til en del masse i forbindelse med vegfyllingene på nedsiden av Skarabakken.

9.4 Trafikkavvikling i anleggsperioden

På grunn av nær bebyggelse og dype byggegroper må det lysreguleres hele døgnet i forbindelse med utbygging. Det planlegges å føre myke trafikanter rundt anleggsområdet via Pettervågen. Gangfelt i toppen av bakken fjernes midlertidig. Myke trafikanter innenfor anleggsområdet må det lages en midlertidig adkomst for.

10 Sammendrag av innspill i forbindelse med varsel om oppstart av planarbeidet

Fra Jan-Lennart Berge, datert 06.02.2017

Berge påpeker at vegen må være så gjennomtenk som mulig. Berge foreslår i tillegg at det planlegges bro fra Teige til Remøy istedenfor ny bro fra Voldsund til Remøy.

Statens vegvesen kommenterer innspill: Vegen blir planlagt etter statens vegvesen sine krav og normaler for å få bedre trafikksikkerhet for alle trafikantgrupper. Bro til Remøy er utenfor prosjektets sine rammer og mandat.

Fra Inge Kvalsvik, datert 06.02.2017

Kvalsvik ønsker at Skarabakken stenges og at det lages en kort tunnel gjennom Tverrfjellet.

Statens vegvesen kommenterer innspill:
Formålet med denne planen er å få det formelle grunnlaget for gjennomføring av utbedringstiltak i for å få bedre trafikksikkerhet for alle trafikanter, både biler og gående/syklende. Herøy kommune har regulert ny innfartsveg til Fosnavåg med tunnel gjennom Tverrfjellet, men dette er et prosjekt som ikke er prioritert i fylkeskommunens investeringsprogram og gjennomføring ligger trolig langt frem i tid. Skarabakken må utbedres uavhengig av eventuelle andre vegprosjekter, og vil uansett ha en funksjon som krever utbedring i forhold til dagens tilstand.

Fra Direktoratet for mineralforvaltning (DMF), datert 08.02.2017

DMF kan ikke se at planen berører registrerte forekomster av mineralske ressurser av regional, nasjonal eller internasjonal verdi, bergrettigheter eller masseuttak i drift, og har dermed ingen merknader til varsel om oppstart av reguleringsplanarbeid for fv. 654 Skarabakken i Herøy kommune.

Statens vegvesen kommenterer innspill: Tatt til etterretning.

Fra Herøy Vasslag SA, datert 16.02.2017

Herøy Vasslag gjør oppmerksom på at de tidligere i prosessen har sendt inn opplysninger om vannforsyningen til sentrum, og ber om bekreftelse på at disse opplysningene følger saken.

Statens vegvesen kommenterer innspill: SVV har svart Herøy vasslag i email at flere av de samme fagpersonen i Vegvesenet fremdeles er med i prosjektgruppa, og at informasjon knyttet til vannforsyningen er ivaretatt. Det er videre avtalt å ta et møte i perioden med offentlig ettersyn.

Fra Norges vassdrags- og energidirektorat (NVE), datert 22.02.2017

NVE har ingen innspill.

Statens vegvesen kommenterer innspill: Tatt til etterretning.

Fra Harald Thorseth, datert 08.03.17

Thorseth viser til tidligere samtaler og synfaring vedr. vannproblemer på bolighuset (34/162). Thorseth skriver at han regner med at disse problemene blir løst i forbindelse med anleggsarbeidet som skal utføres i Skarabakken.

Statens vegvesen kommenterer innspill: Vi er kjent med vannproblematikken ved det nevnte og flere andre bolighus, og dette vil bli forsøkt løst via denne planen. Arne Leikanger som du har vært i kontakt med tidligere er fremdeles med i prosjektgruppa og ivaretar informasjon fra tidligere planfase.

Fra Fylkeskommunen i Møre og Romsdal, datert 06.03.17

Utsnitt fra innspillet fra Fylkeskommunen:

- Vi ønskjer å gjennomføre ei arkeologisk synfaring, eventuelt påfølgjande registrering, jamfør kulturminnelova § 9.
- Vi rår nyare kulturminnes interesser til at ein utarbeider ei arkitektur/ landskapsanalyse av reise/stadsopplevinga, og nyttar denne som formgivande faktorar i det vidare planarbeidet.

Statens vegvesen kommenterer innspill:

Vi avventer tilbakemelding etter den arkeologiske befaringen på om det blir stilt krav om arkeologisk registrering eller ikke.

Til grunn for bearbeidelsen av vegen i landskapet ligger en forståelse av vegens identitetsgivende funksjon for stedet Fosnavåg. Tiltaket er relativt beskjedent og traseen vil i stort følge dagens linjer. Selv om breddeutvidelsen og justering av horisontal- og vertikalkurvatur medfører fjerning av to hus vil fremdeles særpreget til Skarabakken opprettholdes: vegen kurver seg ned bakken, tett innpå husene til både høyre og venstre, sideterrenget ligger tett på ovenfra med dalen på nedsiden litt friere, før man kommer ned til selve vågen og sentrum med sin egen karakter.

Tiltaket har ikke gitt rom for store endringer i forhold til dagens situasjon, og vi har således ikke utarbeidet en egen analyse i dette planprosjektet. Forståelsen av landskapet ligger imidlertid til grunn for vår etterstrebelse av å gjøre tiltaket mest mulig tilpasset stedet.

Dersom det er behov stiller vi gjerne til dialogmøte for å diskutere detaljene med rådgiver hos Kulturavdelingen.

Fra Fylkesmannen i Møre og Romsdal, datert 08.03.17

Fylkesmannen påpeker at det må gjennomføres en ROS-analysen (jf. PBL 4-3) og at områder med fare må merkes av i plankartet (jf. PBL 12-6).

Statens vegvesen kommenterer innspill: ROS-analyse er gjennomført og fareområde (høyspentanlegg) er avmerket i plankartet.

11 Sammendrag av innspill i forbindelse med offentlig ettersyn av planforslag

Formannskapet i Herøy kommune stilte i forbindelse med utleggingen til offentlig ettersyn spørsmål til om det var mulig å erstatte fortau med gang- og sykkelveg på den ene siden av vegen, samt om man kunne senke vegen ved forsamlingshuset. Statens vegvesen har svart formannskapet at senkning av vegen ikke har vært en del av prosjektet, da dette vil bli ganske omfattende og være utenfor prosjektets rammer. Senkning av vegen vil skape utfordringer med hensyn til tilkomst til bebyggelsen på begge sider av vegen samt i forhold til den omfattende infrastrukturen av ledninger og rør som er i bakken i dette området. Det er generelt trangt om plassen i Skarabakken. Bolighus står tett inn til på begge sider. Vegen er planlagt som gateprofil med fortau. Går vi vekk fra gateprofilet er det blant annet andre krav til stigning.

Fra NVE, datert 05.05.17

Ingen merknader

Fra fylkesmannen i Møre og Romsdal, datert 09.05.17

Ingen merknader

Fra Idar Frøystad, datert 22.04.17

Grunneieren (34/126) ønsker at de tre husene på eiendom 34/213, 34/111, 34/126 innløses, og gjør videre oppmerksom på at garasjen til 34/126 er i daglig bruk og at det er ønskelig at den fortsatt skal være det.

Kommentar fra Staten vegvesen: vi har hatt kontakt med grunneieren og forklart at fylkesvegen kommer lengere vekk fra de tre nevnte husene enn slik den ligger i dag. De tre husene vil ikke bli innløst. Planen endrer ingenting i forhold til den nevnte garasjen.

Fra Harald Thorseth, datert 10.05.17

Grunneieren (34/162) har spesifikke innspill i forhold til utforming og utførelsen.

Kommentar fra Staten vegvesen: Dette er detaljer som ikke bestemmes på reguleringsplannivå, men Statens vegvesen vil fortsette den gode dialogen som vi har hatt med grunneieren så snart vi går i gang med byggeplan, og gjennom den bli enige om detaljene. Vi har god tro på at alle vil bli fornøyd.

Fra Oddrun Leikanger og Sverre Sande, datert 10.05.17

Grunneierne (34/304) ønsker to stk 160 mm utstikk for overvann, et i hvert hjørne av tomta, samt rystelsemåler med GPS og mobilvarsling i anleggsperioden på huset. Videre ønsker grunneierne å være med å diskutere høyde på muren mot eiendommen.

Kommentar fra Staten vegvesen: Dette er detaljer som ikke blir bestemt i forbindelse med reguleringsplan, men vi vil fortsette den gode kontakten på byggeplannivå. Vi har god tro på at alle vil bli fornøyd med den nye planen.

Fra Møre og Romsdal fylkeskommune, datert 10.05.17

Samferdselsutvalget godkjenner fravikssøknaden med 8 % stigning på fortau. Det oppfordres likevel til at at man prøver å gjøre fortauet så universelt utformet som mulig. Kulturavdelingen har synfart området og det er ikke stilt krav om arkeologisk registrering. Med hensyn til kulturminner fra nyere tid er fylkeskommunen opptatt av at detaljeringen videre i prosjektet blir gjort slik at vegen ikke blir for dominerende i dette tette miljøet. Fylkeskommunen ber om at barn og unge blir ivaretatt i planarbeidet og det oppfordres til at Vegvesenet tar kontakt med barnerepresentanten i kommunen.

Kommentar fra Statens vegvesen: Barn og unge er nå omtalt i et eget avsnitt (avsnitt 8.6) i planomtalen, og barnerepresentanten i kommunen er kontaktet.

Fra Barnerepresentanten i Herøy kommune, datert 14.05.17

Barnerepresentanten er glad for denne planen. Det er svært viktig at mjuke trafikantar no får ein langt tryggare veg gjennom Skarabakken, og særleg er det bra at skuleborna no kan gå til skulen langt tryggare enn før.

Det er bra at det blir fortau på begge sider av vegen slik vi unngår unødig med kryssingar. Ber om at fortauet blir høgre oppe enn køyrebanen, samt at de tenkjer nøye over kvar de etablerer fotgjengarovergongar. Særleg kryssinga på toppen av bakken i dag er farleg.
Det er viktig at sikkerheit vert ivaretatt på alle punkt.

Kommentar fra Statens vegvesen: Fortauet er planlagt med 13 cm høy kantstein. Fotgjengerovergang reguleres ikke inn i reguleringsplanen.

Fra Erling Hestholm, datert 12.05.17

Hestholm er eier av Pettersvågen 2, og gjør oppmerksom på at de kan være villige til å selge huset sitt hvis det kan gjøre det lettere å få til en god plan i Skarabakken.

Kommentar fra Statens vegvesen: det er i utgangspunktet ikke planer om å innløse dette huset.

Herøy kommune

Forslag til

Planføresegner

Detaljregulering for fv. 654 Skarabakken

Planidentifikasjon: 201704
Planutkast datert: 16.03.2017
Revidert etter offentleg ettersyn:
Vedtatt i kommunestyret:

§1 AVGRENSING OG FØRMÅL

1.1 Planavgrensing
Det regulerte området er vist med plangrense på plankart datert 16.03.2017. Reguleringsføresegnene gjeld for områda innanfor plangrensene.

1.2 Føremål med planen
Reguleringsplanen er både eit miljø- og trafikksikkerheitstiltak og eit framkomeligheitstiltak som legg til rette for betre framkomeligheit og sikkerheit for alle trafikantgruppar. Kjøyrebanen utvides, horisontal og vertikalkurvatur forbedres og det etableres tosidig fortau.

1.3 Planområdet - arealformål og omsynssoner
Planområdet er regulert til følgjande formål og omsynssoner:

Bygningar og anlegg (pbl §12-5 nr. 1)
- Bustadbygg - frittliggande småhus, BFS

Samferdselsanlegg og teknisk infrastruktur (pbl § 12-5 nr. 2)
- Køyreveg, SKV
- Fortau, SF
- Parkering, SPA
- Anna veggrunn – tekniske anlegg, SVT

Omsynssoner (pbl § 12-6)
- Faresone - høgspenningsanlegg (H370_)

§ 2 FELLESFØRESEGNER

2.1 Landskapsbehandling og terrengbehandling
Området skal kartleggast for svartelista planteartar før anleggsstart. Eventuelle svartelista artar skal fjernast i samsvar med Statens vegvesen sin strategi/handlingsplan for framande artar. Jordmassar frå stader med slike artar skal ikkje bli brukt om att eller til eventuell revegetering.

Det nye veganlegget skal vere best mogleg tilpassa eksisterande terreng og omgjevnader. Alle skjeringar og fyllingar skal vere avslutta inn mot terreng, slik at sideområda blir estetisk godt utforma og slik at overgangen mot eksisterande terreng blir så naturleg som mogleg. Alle areal knytt til veganlegget skal bli stelt til og tilsådd.

Murar skal vere oppført i naturstein og ha eit heilskapleg utrykk på strekninga.

Alle sideareal skal vere sett i stand seinast i løpet av sommaren etter at veganlegget er ferdistilt. Mellombelse område skal tilbakeførast til det føremålet som er vist på plankartet.

2.2 Kulturminne
Dersom det under anleggsarbeidet blir oppdaga gjenstandar eller andre spor som viser eldre aktivitet i området, skal arbeidet stansast og ein skal omgåande gi beskjed til Møre og Romsdal fylkeskommune, jf. kulturminnelova § 8 andre ledd.

2.3 Støy
Føringane for «miljø- og sikkerhetstiltak» i «retningslinje for behandling av støy i arealplanlegging (T-1442/2016)» skal leggast til grunn for gjennomføring av reguleringsplanen.

Det framgår av tabell i planomtalen hvilke bustader som vil få tilbod om nærare vurdering av lokale støytiltak i byggeplan. Målet er å tilfredsstille 55 dB (L_{den}) på lokal uteplass og dersom støynivået inne i rom med støyfølsom bruk er over 35 dB (L_{eq24h}) er målet etter tiltak 30 dB.

Støytiltaka skal praktisk kunne gjennomførast og kostnaden skal stå i rimeleg forhold til støyreduksjonen. Eventuelle avvik frå grenseverdiane gitt over skal dokumenterast og grunngivast.

2.4 Universell utforming
Planlegging og utbygging skal basere seg på prinsippet om universell utforming og tilgjenge for alle.

2.5 Frisiktlinje ved vegkryss
Innanfor frisiktlinje ved vegkryss skal det være fri sikt i høgde 0,5 meter over tilstøytande vegplan.

2.6 Byggegrense langs offentleg veg
Byggegrense langs offentleg veg følgjer av veglova § 29, andre ledd, der ikkje anna er vist i plankartet, eller er fastsett i tilgrensande reguleringsplanar.

§ 3 BYGNINGAR OG ANLEGG

3.1 Bustadbygg - frittliggande småhus, BFS

Område for frittliggande småhus med maksimal utnyttingsgrad pr tomt BYA 40%.

§4 SAMFERDSELSANLEGG OG TEKNISK INFRASTRUKTUR

4.1 Generelt

Innanfor trafikkområda skal det anleggast køyrevegar, parkeringsplass og fortau. Regulerte avkøyrsler og tilkomstvegar gjeld berre for eksisterande bebyggelse.

4.2 Køyreveg, o_SKV

Kjøreveg merka o_SKV skal nyttast til offentleg køyreveg, og omfattar vegbane med skulder og kryssområder.
Det er ikkje tillate med andre avkøyrsler til vegen enn dei som er vist på plankartet.

4.3 Fortau, o_SF

Områda skal nyttast til offentleg fortau.

4.4 Parkering, SPA

Plassen skal nyttast til offentleg parkering.

4.5 Annan veggrunn – tekniske anlegg, o_SVT

Område merka o_SVT kan nyttast til skjering, fylling, grøft, rekkverk og mur langs køyrevegen. Teknisk infrastruktur som rør, kablar og slukar kan også vere plassert innanfor arealet. Områda o_SVT er offentleg areal.

§ 5 OMSYNSSONE

5.1 Faresone - høgspent (H370_)

Innanfor omsynssone høgspentanlegg kan det ikkje iverksetjast bygge- eller anleggstiltak av noko slag utan godkjenning frå eigar av høgspentanlegget.

§ 6 OMRÅDEFØRESEGN

6.1 Mellombelse anleggs- og riggområde

Område merka #1 kan nyttast til all verksemd som er nødvendig for gjennomføring av veganlegget, m.a. mellombelse anlegg, lagring av utstyr, massar, stadeigen vegetasjon mv. Når området blir tatt i bruk, skal det vere sikra på forsvarleg måte.

I områda kan det ikkje settast i verk tiltak som er til hinder for gjennomføring av reguleringsplanen.
Når veganlegget er ferdigstilt fell områdeføresegna bort.

HERØY KOMMUNE

Utviklingsavdelinga

SAKSFRAMLEGG

Sakshandsamar:	TR	Arkivsaknr:	2015/1258
		Arkiv:	Q80

Utvalsaksnr	Utval	Møtedato
98/17	Formannskapet	06.06.2017
73/17	Kommunestyret	21.06.2017

SLUTTHANDSAMING TRAFIKKTRYGGINGSPLAN. STADFESTING AV RULLERTE HANDLINGSPLANAR.

Møtebehandling:

Planleggar Tanja Rafteseth møtte og orienterte.
Rådmannen si tilråding vart samrøystes vedteken.

Tilråding i Formannskapet - 06.06.2017

I samsvar med plan- og bygningslova § 11-15 vedtek kommunestyret justert handlingsprogram i kommunedelplan for Trafikktrygging 2015-2018.

Tiltaka skal fortrinnsvis utførast i oppsett prioritert rekkefølge, men på ein slik måte at ein får utnytta ressursane best mogleg.

Tilråding:

I samsvar med plan- og bygningslova § 11-15 vedtek kommunestyret justert handlingsprogram i kommunedelplan for Trafikktrygging 2015-2018.

Tiltaka skal fortrinnsvis utførast i oppsett prioritert rekkefølge, men på ein slik måte at ein får utnytta ressursane best mogleg.

Særutskrift:
Maritim og teknisk komite
Roar Berge
Møre og Romsdal fylkeskommune
Fylkesmannen i Møre og Romsdal
FAU v/Leikanger skule
Gurskøy IL/Hovudstyret
Idar Dahl, Tjørvåg

Vedlegg:

1 Kopi av 7 innkomne merknader til høyring mai 2017
2 Innspel med forslag til handsaming
3 Revidert handlingsprogram trafikktryggingsplan, 24.05.2017

Samandrag av saka:
I formannskapet 09.02.2016 vart det vedteke å starte opp arbeid med revidering av handlingsprogram for kommunedelplan for trafikktrygging 2015-2018. Planprogrammet vart vedteke utlagt til offentleg ettersyn av formannskapet 10.05.2016.

Det kom inn mange innspel og forslag/ynskje om trafikktryggingstiltak. Arbeidsgruppa vurderte innspela og la fram tilråding/forslag til revidert handlingsprogram.

Den 28.02.2016 vart planprogrammet fastsett av formannskapet samstundes som tilrådt revidert handlingsprogram vart vedteke sendt på høyring og lagt ut til offentleg ettersyn med frist 24.04.2017.

Det kom inn sju skriftlege og ein telefonisk merknad til høyringsforslaget. Desse er no handsama av arbeidsgruppa og eit forslag til handlingsprogram med mindre justeringar ligg no føre for godkjenning.

Saksopplysningar:

Til høyringa har det kome inn sju skriftlege og ein telefonisk merknad. Hovudpunkta i merknadane er referert i vedlegg 2. Her er også kommentar til kor vidt merknaden er imøtekomen og innarbeidd i handlingsprogrammet eller ikkje.

Sidan denne rulleringa berre er ei revidering av handlingsplanane har ein ikkje teke omsyn til merknader som gjeld andre delar av planen. Dette vil bli teke omsyn til når heile planen skal rullerast (2018).

Arbeidsgruppa vurderer det også slik at det no er viktig at planen vert godkjend, slik at den vert brukt som det verktyet den skal vere; som grunnlag for søknad om tilskot og utføring av prosjekt. Ein ser difor ikkje rom for å imøtekome større, **nye** innspel som ikkje kom inn under innspelsperioden.

Ein viser til kortversjonen av innspela og vurderingane, vedlegg 2.
Dei justeringane ein tilrår før denne godkjenninga er som følgjer:

Innspel 1
Handlingsplan 3, prioritet nr 11:
Sjå nærare på HC-kryssing ved parkeringsplassen ved kulturhuset/badeland.
Justering:Gå i dialog med RFF i forkant av utføring for evt justeringar/tilpassingar.

Handlingsplan 1, prioritet nr 7:
Med omsyn til tiltak 7 må tekst endrast til «frå gamlevegen til Nygjerdevegen»
Justering: Ok. Retta.

Innspel 2
Handlingsplan 2, prioritet nr 1:
Borga/parkeringsplass YHU: Belysning på nedsida av vegen, mot parkeringsplass. Tek inn i plan. Fell innanfor prioritet 1, handlingsplan 2.

Handlingsplan 3, prioritet nr 1:
Det bør vere fotgjengarovergang frå Skattekista til parkeringsloket. Utført april 2017 i lag med nokre andre tiltak her.

Handlingsplan 1, prioritet nr 6:
Ein bør vurdere fotgjengarovergang v/Cash krysset til Sørlia. Her er uryddige vegforhold og mange som kryssar. Inngår i prioritet 6, handlingsplan 1.

Innspel 5
Handlingsplan 1, prioritet nr 3:
Statens vegvesen: Har ingen særlege merknader, men presiserer at det i fylkeskommunen sitt investeringsprogram for 2017-2023 IKKJE er sett av midlar til utbetring av FV 18 Leine – Remøyholmen slik det står i framlegget. Breiddeutvidinga av vegen har prioritet nr. 8 i investeringsprogrammet, dvs. tiltak etter 2023, på lista over mindre utbetringar på fylkesvegar. Ok. Rettar opp dette i planen. Vurdere om det er grunnlag for å endre prioriteringsrekkefølge pga dette ved neste rullering.

Innspel 7
Handlingsplan 3, prioritet 12:
Ber om skilttiltak ved parkeringsplassen ved turløypa. Ber om skilting parkeringsplass, lysløype og fareskilt for kryssande trafikk av gåande. Ok. Tek inn i plan. Klarert med Statens vegvesen. Greitt om det er med i plan og kommunen bistår med søknad til st.v.v. Skyv noverande prioritet 12 til 13.

Innspel 8
Handlingsplan 4, prioritet 6:
Har søkt om fartshump(ar) på postvegen i Tjørvåg og fått avslag. Viser til arbeid gjennom fleire år for å få på plass fartsreduserande tiltak. Her var utbetring av vegen i 1999. Då vart svingen retta opp og farta på bilistane auka. No er det sett opp spegel i krysset lenger oppe som også resulterer i at bilistane slepp å redusere farta. Tidlegare oppsett skilt om barn i vegen vart fjerna av uvillige bilistar. Nytt punkt prioritet 6 i handlingsplan 4.

Vurdering og konklusjon:

Ein tilrår at kommunestyret vedtek justert handlingsprogram i kommunedelplan for Trafikktrygging 2015-2018 slik det her ligg føre. Ein rår vidare til at det vert presisert at tiltaka fortrinnsvis skal utførast i oppsett prioritert rekkefølge, men på ein slik måte at ein får utnytta ressursane best mogleg. I dette ligg det at ein skal kunne benytte muligheiter for å få utført tiltak utanom prioritert rekkefølge ved særlege tilhøve.

Fosnavåg, 24.05.2017

Olaus-Jon Kopperstad Rådmann	Jarl Martin Møller Avd.leiar

Sakshandsamar: Tanja Rafteseth

HERØY KOMMUNE

NOTAT

Til: Utviklingsavdelinga

Frå: Maritim og teknisk komite

Saksnr	Arkivkode	Dato
2015/1258	Q80	06.04.2017

UTTALE FRÅ MARITIM OG TEKNISK KOMITE 27.03.17 OM TRAFIKKTRYGGINGSPLANEN

Desse innspela hadde Maritim og teknisk komite til trafikktryggingsplanen:

- Ein bør sjå nærare på busslomme ved krysset mot Lisjebøvegen (ved kyrkja). Gjeld busslomme i retning mot Myklebust.
- Ein bør sjå nærare på fortau frå Sparebanken Møre oppover mot Skarabakken for å binde saman fortausnettet.
- Ein bør vurdere å stenge porten ved Leikong kyrkje som går ut i fylkesvegen.
- Ein bør sjå nærare på alle skuleområder med omsyn til å separere biltrafikk/parkering og mjuke trafikantar.
- Sjå nærare på HC-kryssing ved parkeringsplassen ved kulturhuset/badeland.
- Med omsyn til tiltak 12 i planen bør ein vurdere å få inn lysetjing på heile strekket frå Dragsundbrua til tunellen.
- Med omsyn til tiltak 7 må tekst endrast til «frå gamlevegen til Nygjerdevegen»

2/17

Fra: Roar Berge[roar.berge@heroy.kommune.no]
Sendt: 17.04.2017 18:41:53
Til: Tanja Rafteseth
Tittel: SV: Innspel til trafikktryggingsplanen høyringsrunden

---

Hei Tanja.

Takk for greitt møte før påske. Du har fått notert ned alt vi snakka om. Flott.

Mvh. Roar

Fra: Tanja Rafteseth
Sendt: 7. april 2017 13:44
Til: Roar Berge
Emne: Innspel til trafikktryggingsplanen høyringsrunden

Hei Roar.

Takk for møtet tidlegare i dag.

Her er dei tiltaka eg noterte som du kunne tenkje deg å føye til i handlingsplanen.

1) Borga/parkeringsplass YHU: Belysning på nedsida av vegen, mot parkeringsplass.

2) Ved rundkøyring/snuplass/avstigningsplass Lisjebøen (ovanfor kulturhuset/kunstgrasbana): Her bør vere belysning på nedsida av vegen, evt også fotgjengarovergang

3) Veg frå VGS til busslomme på oppsida av FV654 bør oppgraderast/tilretteleggjast.

4) Det bør vere fotgjengarovergang frå Skattekista til parkeringsloket.

5) Ein bør vurdere fotgjengarovergang v/Cash krysset til Sørlia. Her er uryddige vegforhold og mange som kryssar.

Fint om du sjekkar lista og gir meg ei tilbakemelding på at dette ser ok ut.
God Påske ☺

Helsing

Tanja Rafteseth
Planleggar
Utviklingsavdelinga

Tlf. 70081300 Mob. 94160135

HERØY KOMMUNE

www.heroy.kommune.no

Møre og Romsdal
fylkeskommune

Herøy kommune
Postboks 274
6099 Fosnavåg

Dykkar ref:	Dykkar dato:	Vår ref:	Vår saksbehandlar:	Vår dato:
2015/1258	08.03.2017	23732/2017/KOMMUNEPLAN/1515	Mari Anne Bjørkmann, 71 28 02 40	18.04.2017

Herøy kommune - kommuneplan - kommunedelplan trafikktrygging - fråsegn ved offentleg ettersyn

Møre og Romsdal fylkeskommune har ut frå sine ansvarsområde følgande merknader:

Det er positivt at Herøy kommune brukar kommunedelplanen aktivt som styringsdokument. Det er også svært positivt at plikta til medverknad blir følgd opp ved at innbyggarar/ trafikantar vert trekt inn i planprosessen og at ein mellom anna brukar barnetrakkregistreringane som grunnlag for tiltak i handlingsprogrammet.

I kapittel 1, under sentrale planar og dokument, må det som står om fylkesplanar og regionale planar justerast slik at det er i samsvar med gjeldande planar. Det skal leggast fram nytt investeringsprogram for fylkesvegar for perioden 2018-2027 på møte i samferdselsutvalet no i mai. Vi rår til å sjå til denne saka når ho vert lagt fram, og bruke vedtaket dette til oppdatering av tal- og tekstdel. Under sentrale planar og dokument, kunne det ha vore vist til fylkeskommunen sin vedteke Trafikktryggingsstrategi 2013-2022 som eit av fleire grunnlagsdokument.

Måten handlingsprogrammet er integrert i trafikktryggingsplana, kan virke litt forvirrande. Handlingsprogrammet skal beskrive kva som skal gjerast for inneverande år. Slik det står fram i dag, kan det sjå ut som ei «behovsliste», og det er noko uklart om handlingsprogrammet gjeld for 2017, eller også for resten av planperioden. Dette bør synleggjerast. Vi spør også korleis kommunen ser for seg å prioritere arbeidet med dei åtte ulike handlingsplanane i handlingsprogrammet.

Til sist rår vi å sjå til Trygg Trafikk sitt arbeidd med trafikksikre kommunar;

https://www.tryggtrafikk.no/tema/trafikksikker-kommune/

I samarbeid med fylkeskommunane har Trygg Trafikk utarbeidd kriterium for godkjenningsordninga *Trafikksikker kommune*. I rettleiar (sjå lenke) ligg kriteria som kommunane må oppfylle for å bli godkjent som trafikksikker kommune, aktuelle lovar og forskrifter og prosessen fram mot godkjenning.

Fylkestrafikktryggingsutvalet (FTU) har i årets budsjett løyvd midlar slik at Trygg Trafikk kan kome i gang med dette arbeidet i nokre kommunar, då vi meiner dette er eit fornuftig tiltak for kommunane.

Dette brevet er elektronisk godkjent og vil ikkje bli utsendt i papir.

Med helsing

Johnny Loen
plansamordnar

Mari Anne Bjørkmann
rådgiver

Fagsaksbehandlar:
Samferdsel: rådigvar Henny Totlandsdal, tlf. 71 28 02 63

Kopi:
Statens vegvesen, Region midt
Fylkesmannen i Møre og Romsdal

4/17

FYLKESMANNEN
I MØRE OG ROMSDAL

Saksbehandlar, innvalstelefon
seniorrådgivar Kari Bjørnøy, 71 25 84 05

Vår dato
18.04.2017
Dykkar dato
08.03.2017

Vår ref.
2012/2457/KABJ/421.3
Dykkar ref.

Herøy kommune
Postboks 274
6099 FOSNAVÅG

HERØY KOMMUNE
RÅDMANNEN
2015/1258 | Saksbeh
20 APR. 2017
Ark.kode P
Ark kode S
J nr. | Dok nr
Kassasjon

Herøy kommune
Revidert trafikktryggingsplan 2015-2018
Høyring/utlegging til offentleg ettersyn

Fylkesmannen har ut frå sine ansvarsområde ingen merknader.

Med helsing

Sveinung Dimmen (e.f.)
samordnar

Kari Bjørnøy
seniorrådgivar

Dokumentet er elektronisk godkjent og har ingen signatur.

Kopi:

Møre og Romsdal fylkeskommune	Fylkeshuset	6404	Molde
Statens vegvesen Region midt	Postboks 2525	6404	MOLDE

5/17

Statens vegvesen

Møre og Romsdal fylkeskommune

Herøy kommune i Møre og Romsdal
Postboks 274
6099 FOSNAVÅG

Jarl Martin Møller

Behandlande eining:	Sakshandsamar/telefon:	Vår referanse:	Dykkar referanse:	Vår dato:
Region midt	Hallvard Sæverud / 93260501	16/106631-6	2015/1258	20.04.2017

Herøy kommune - Revidert handlingsprogram trafikktryggingsplan 2015 - 2018 - Høyring / utlegging til offentleg ettersyn - Uttale

Viser til brev av 8.3.2017 frå Herøy kommune med vedlegg av revidert framlegg til handlingsprogram i kommunen sin trafikktryggingsplanen for 2015-2018.

Etter Vegvesenet si vurdering er kommunedelplanen eit viktig og nyttig styringsdokument i trafikktryggingsarbeidet i kommunen. Det er positivt at trafikktryggingsplanen vert brukt aktivt.

Vi har ikkje særlege merknader til framlegget som ligg føre til handlingsprogram, med unntak av fylgjande presisering:

> I fylkeskommunen sitt investeringsprogram for 2017 - 2023 er det ikkje sett av midlar til utbetring av fylkesveg 18, strekninga Leine-Remøyholmen, slik det står i framlegget. Breiddeutvidinga av vegen har prioritet nr. 8 i investeringsprogrammet, dvs. tiltak etter 2023, på lista over mindre utbetringar på fylkesvegar.

Plan- og trafikkseksjonen
Med helsing

Lisbeth Smørholm
seksjonssjef

Hallvard Sæverud

Dokumentet er godkjent elektronisk og har difor ingen handskrivne signaturar.

Postadresse
Statens vegvesen
Region midt
Postboks 2525
6404 MOLDE

Telefon: 02030

firmapost-midt@vegvesen.no

Org.nr: 971032081

Kontoradresse
Vestre Oslvikveg 13
6019 ÅLESUND

Fakturaadresse
Statens vegvesen
Regnskap
Postboks 702
9815 Vadsø

6/15

Herøy kommune

Utviklingsavdelinga

6090 FOSNAVÅG

Leikong 01.05.2017

FAU v/ Leikanger skule

INNSPEL TIL REVISJON AV HANDLINGSPROGRAMMET TIL KOMMUNEDELPLAN FOR TRAFIKKTRYGGING I HERØY

Først vil vi takke for at det har kome på plass betre trafikktrygging ved Leikanger skule.

Samtidig er FAU bekymra då delar av vegen opp til skulen framleis opplevast trafikkfarleg. Spesielt på vinterføre har vi hatt farlege episode mellom bil og barn på veg til skulen. Mange nyttar bil for levering til barnehage og skule, og vegen har derfor stor trafikk i perioden då også mange barn oppheld seg på vegen.

På ettermiddag- og kveldstid er det og mykje trafikk på denne strekninga. Både mjuke og harde trafikkantar nyttar vegen for å kome seg til og frå alle aktivitetane og arrangementa som er ved idrettsanlegget og på grendahuset.

På bakgrunn av dette ber vi no kommuna om å finne ei løysing for trygg skuleveg og ei løysing som lar seg realisere på kort sikt. Vi har ingen barn å miste.

Mvh

FAU ved Leikanger skule

7/7

61

Herøy kommune

Utviklingsavdelinga

6090 Fosnavåg

Leikong 1.mai 2017.

Gurskøy IL v/ hovudstyret

INNSPEL TIL REVISJON AV HANDLINGSPROGRAMMET TIL KOMMUNEDELPLAN FOR TRAFIKKTRYGGING I HERØY

Vi viser først til telefonsamtale med sakshandsamar som gav utvida frist for å kome med innspel.

GANGVEG/ TURSTI – TOPPEN AV LEIKONGBAKKEN TIL TIDLEGARE SETREKROA/ LYSLØYPE

Bakgrunnen for dette er først og fremst sikrare veg for dei borna som bur på strekninga. Idrettslaget viser vidare til at det er svært mange som går/ syklar fram til lysløypa. Mange går «store runda» altså opp Leikongbakken, fram til lysløypa, går lysløypa og brukar skogsvegen ned att til skulen og heim til startpunktet. Trafikken langs fylkesveg 61 held ofte høg fart på denne strekninga og folk kjenner seg utrygge når dei går langs vegen.

Vi ber derfor om at det vert vurdert å realisere gang-/sykkelveg fram til øvste bustadhuset, som har skuleborn. Vidare fram til lysløypa ber vi dykk vurdere om det er mogleg å byggje ein forenkla turveg langs fylkesveg 61 for gåande og syklande, til dømes slik ein har gjort i Fløstranda i Ulstein kommune.

Viss fleire kan gå/ sykle fram til lysløpa i staden for å køyre vil det vere positivt både for folkehelse og miljø. Det er også fleire eldre folk utan sertifikat og unge det vil vere positivt å få gå tryggare fram til lysløypa for.

Vi viser vidare til at det er langs den same fylkesvegen det no vert bygd gang/ og sykkelveg langs i Gursken. Vi vonar derfor at Herøy kommune vil prioritere dette og jobbe aktivt mot vegevesenet for å få ei løysing.

TILTAK VED PARKERINGSPLASSEN VED LYSLØYPA

Vi ber om at det vert skilta om parkeringsplass, lysløype og skilting om fare - kryssande trafikk av gåande. Dette då det ofte er høg fart på staden, og med born t.d. med skiutstyr kan oppstå farlege situasjonar.

7/7

S2

OSEN - SMÅDALANE

Vi ønskjer også å setje fokus på bakken frå Osen og opp mot skulen, som er ei anna trafikkfarleg strekning på Leikong, der det er svært mange born som ferdast dagleg på veg til og heim frå trening og kamp. Delar av vegen nærast skulen vart utbetra i 2015, noko som var svært positiv, men den brattaste og trongaste delen vart det ikkje gjort tiltak på.

Vi vil med dette innspelet be om at de ser på løysingar som gjev betre trafikktryggleik på denne strekninga. Og prioritere denne løysinga høgt i handlingsprogrammet. Bakken er eit farleg punkt på vegen til skule/ treningsanlegg, då den er svært smal, har vegetasjon på begge sider, og bratt, slik at t.d. viss ein bil byrjar å gli er det stor fare for borna. Dette dreiar seg om ei strekning på ca 150 m.

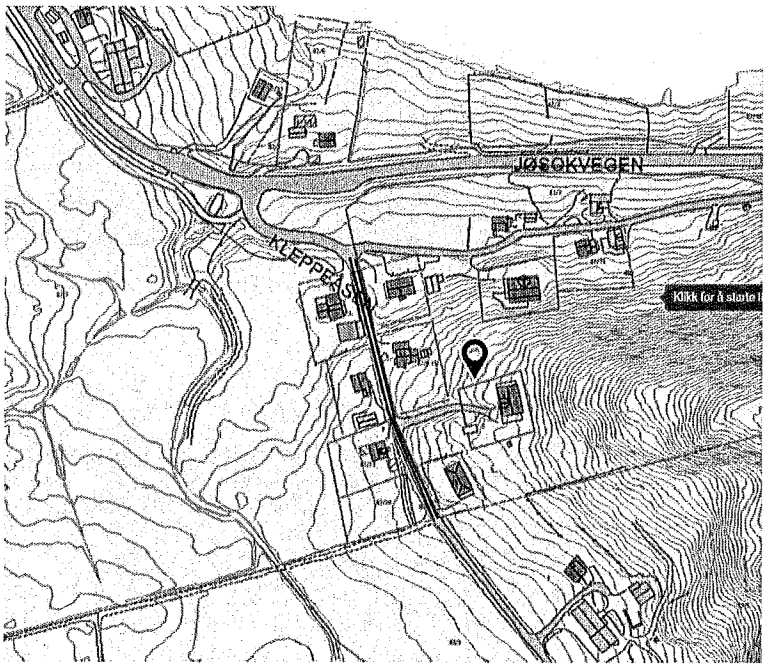

Strekning som i dag vert opplevd utrygg vist med raud strek, ca 150 m.

Generelt tykkjer GIL at det er svært positivt at det vert satsa på gang-/ sykkelvegar. Dette slik at fleire born kan gå til skulen å få gode vanar tidleg. Og som eit klimatiltak og generelt folkehelsetiltak med at folk kan gå og sykle meir i kvardagen slik at dette kan vere ei meir attraktiv trimform.

Mvh

Hovudstyre i Gurskøy IL.

(Oline Kleppe, Gunn-Cisilie Jøsokbakke Langberg og Bjørn Inge Taklo)

KOMMUNEDELPLAN FOR TRAFIKKTRYGGING – RULLERING HANDLINGSPLAN

INNKOMNE INNSPEL TIL HØYRING Med vurdering. 24.05.2017.

1. Maritim og Teknisk komite

- Ein bør sjå nærare på busslomme ved krysset mot Lisjebøvegen (ved kyrkja). Gjeld busslomme i retning mot Myklebust. Neste rullering.
- Ein bør sjå nærare på fortau frå Sparebanken Møre oppover mot Skarabakken for å binde saman fortausnettet. Neste rullering.
- Ein bør vurdere å stenge porten ved Leikong kyrkje som går ut i fylkesvegen. Neste rullering.
- Ein bør sjå nærare på alle skuleområder med omsyn til å separere biltrafikk/parkering og mjuke trafikantar. Neste rullering. Har med fleire skular i denne rulleringa; Nerlandsøy, Leikanger, Bergsøy.
- Sjå nærare på HC-kryssing ved parkeringsplassen ved kulturhuset/badeland. Vurdere i dialog med RFF i forkant av utføring.
- Med omsyn til tiltak 12 i planen bør ein vurdere å få inn lysetjing på heile strekket frå Dragsundbrua til tunellen. Neste rullering.
- Med omsyn til tiltak 7 må tekst endrast til «frå gamlevegen til Nygjerdevegen» Ok. Retta.

2. Roar Berge

- *Borga/parkeringsplass YHU: Belysning på nedsida av vegen, mot parkeringsplass. Tek inn i plan. Fell innanfor prioritet 1, handlingsplan 2.*
- Ved rundkøyring/snuplass/avstigningsplass Lisjebøen (ovanfor kulturhuset/kunstgrasbana): Her bør vere belysning på nedsida av vegen, evt også fotgjengarovergang. Nytt tiltak, neste rullering.
- Veg frå VGS til busslomme på oppsida av FV654 bør oppgraderast/tilretteleggjast. Same som 1. Neste rullering.
- Det bør vere fotgjengarovergang frå Skattekista til parkeringsloket. Utført april 2017.
- Ein bør vurdere fotgjengarovergang v/Cash krysset til Sørlia. Her er uryddige vegforhold og mange som kryssar. Inngår i prioritet 6, handlingsplan 1.

3. Møre og Romsdal fylkeskommune

- Positivt at kommunen nyttar trafikktryggingsplanen som aktivt styringsdokument.
- Viser til at ein del informasjon i planen bør justerast og oppdaterast med ein del grunnlagsdokument. Neste rullering. Kun handlingsplanane som vert rullerte no.
- Opplever handlingsprogrammet som forvirrande. Handlingsprogram skal beskrive kva som skal gjerast for inneverande år. Uklart om handlingsprogrammet gjeld for heile planperioden. Spør korleis kommunen ser for seg å prioritere arbeidet med åtte ulike handlingsplanar i handlingsprogrammet. Vurdere å endre dette ved neste rullering. Har følgt mal

frå tidlegare år. Vert prioritert etter rekkefølge og økonomi. Handlingsprogram gjeld ut 2018.

- Rår oss til å sjå til Trygg Trafikk sitt arbeid med godkjenningsordninga *Trafikksikker kommune.* Vurdere ved neste rullering.

4. Fylkesmannen i Møre og Romsdal

- Ingen merknader.

5. Statens vegvesen, Plan- og trafikkseksjonen

- Positivt at trafikktryggingsplanen vert brukt aktivt.
- *Har ingen særlege merknader, men presiserer at det i fylkeskommunen sitt investeringsprogram for 2017-2023 IKKJE er sett av midlar til utbetring av FV 18 Leine – Remøyholmen slik det står i framlegget. Breiddeutvidinga av vegen har prioritet nr. 8 i investeringsprogrammet, dvs. tiltak etter 2023, på lista over mindre utbetringar på fylkesvegar. Ok. Rettar opp dette i planen.*

6. FAU v/Leikanger skule

- Takkar for at det har kome på plass betre trafikktrygging ved Leikanger skule.
- FAU er samtidig bekymra då delar av vegen opp til skulen framleis opplevast som trafikkfarleg. Ber om at kommunen finn ei løysing for trygg skuleveg og ei løysing som lar seg realisere på kort sikt. Har skissert løysing; prioritet 5 i handlingsplan 2. Satsar på gjennomføring av dette som permanent tiltak.

7. Gurskøy IL/Hovudstyret

- Ynskjer primært gangveg eller alternativt tursti frå toppen av Leikongbakken til tidlegare Sætrekroa/lysløypa. Dette er 8-900 meter. Bilar held høg fart, mange som går/syklar. Nytt, omfattande tiltak. Vurdere til neste rullering.
- *Ber om skilttiltak ved parkeringsplassen ved turløypa. Ber om skilting parkeringsplass, lysløype og fareskilt for kryssande trafikk av gåande. Ok. Tek inn i plan. Klarert med Statens vegvesen. Greitt om det er med i plan og kommunen bistår med søknad til st.v.v. Nytt tiltak i handlingsplan 3; prioritet 12, foran*
- Ber om trafikktryggingstiltak på skulevegen Osen – Smådalane, om lag 150 meter. Smal veg, mange barn på veg til/frå trening og skule. Same som 6.

8. Idar Dahl – tlf 09.05. – muntleg klage på ikkje etterfølgt innspel.

- *Har søkt om fartshump(ar) på postvegen i Tjørvåg og fått avslag. Viser til arbeid gjennom fleire år for å få på plass fartsreduserande tiltak. Her var utbetring av vegen i 1999. Då vart svingen retta opp og farta på bilistane auka. No er det sett opp spegel i krysset lenger oppe som også resulterer i at bilistane slepp å redusere farta. Tidlegare oppsett skilt om barn i vegen vart fjerna av uvillige bilistar*. Nytt punkt prioritet 6 i handlingsplan 4.

12. Handlingsprogram

Generelt om tiltakstypar og prioritering av tiltak

Ein har delt handlingsplanane inn slik:

1) Større tiltak
2) Mindre tiltak
3) Små tiltak
4) Fartsreduserande tiltak, fartshumpar
5) Langsiktige tiltak
6) Åtferdsendrande tiltak
7) Planleggingstiltak
8) Andre mindre tiltak

Tiltak langs fylkesveg er markert med «*» sidan det er Møre og Romsdal fylkeskommune som har hovudansvaret for gjennomføring av tiltak på desse vegane.

Åtferdsendrande tiltak er tiltak der trafikantane gjennom opplæring/ informasjon og ulike former for kontroll/ overvaking vert påverka til betre og sikrare åtferd i trafikken. Slike tiltak treng ikkje alltid vere så kostnadskrevjande, men det føreset at det vert sett av tid både i skular, barnehagar, informasjon om trafikk og rusmiddel i skulane og eventuelt på foreldrekveldar. Det er vidare viktig at det vert lagt opp til eit konstruktivt samarbeid mellom køyreskular, politi, forsikringsselskap, Statens Vegvesen, trafikkorganisasjonar og media om opplæring i høve trafikktryggleik for born- og unge.

Handlingsplan 1: Større fysiske tiltak langs kommune- og fylkesvegar.

Pri nr.	Stad / vegnr	Type tiltak	Grunngjeving	Ansvar	Kommentar
1	*Skarabakken, Fosnavåg sentrum FV 654	Utviding av fortau og køyrebane, ny støttemur og omlegging av privat veg	Utrygg skuleveg, stor trafikk.	STV Herøy kommune (AD og UTV)	Statens Vegvesen gjennomfører prosjektet. Herøy kommune bistår.

Pri nr.	Stad / vegnr	Type tiltak	Grunngjeving	Ansvar	Kommentar
2	*Indre Herøy kyrkje – Stokksund FV 654	Ny gang og sykkelveg Omlegging av fylkesveg	Farleg skuleveg Dårleg kryss Stor trafikk og tungtransport Ikkje samsvar mellom krysstype og trafikkmønster / mengd.	MR fylke STV	Godkjend reguleringsplan. Planleggingsarbeid og prosjektering skjer no i regi av Statens vegvesen. Avsett midlar frå MR fylke. Prosjektet ligg på MR fylke sine prioriteringslister.

Pri nr.	Stad / vegnr	Type tiltak	Grunngjeving	Ansvar	Kommentar
3	*Leine- Remøyholm FV18	Ny Fylkesveg 18 Gang- og sykkelveg og utbetring av kryss.	Ikkje tilfredstillande standard på FV. Utbetring til 2 køyrebaner. Behov for ny GSV grunna utrygg skuleveg. Kryssutbetring.	MR fylke STV	Reguleringsplan godkjent Prioritet 8 i fylkeskommunen sitt investeringsprogram. Dvs etter 2023.

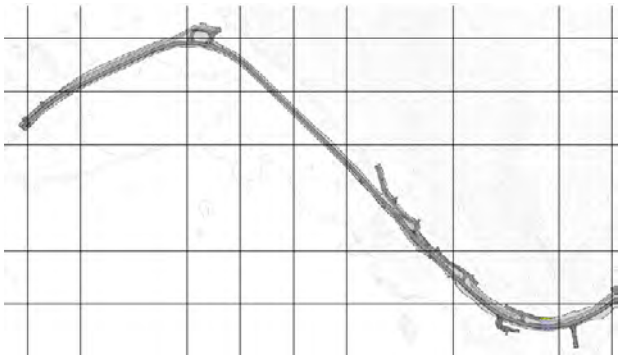

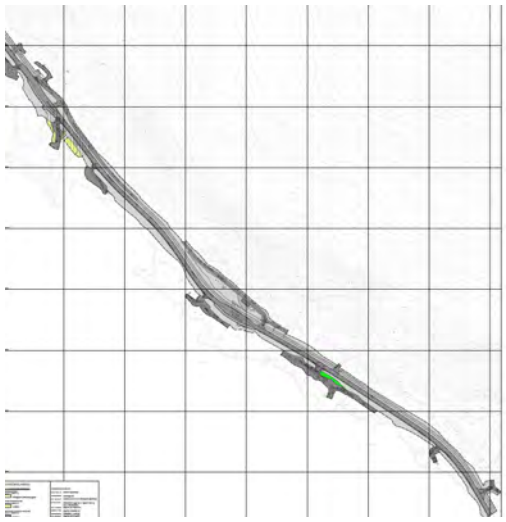

Reguleringsplan for strekninga Leine / Remøyholm

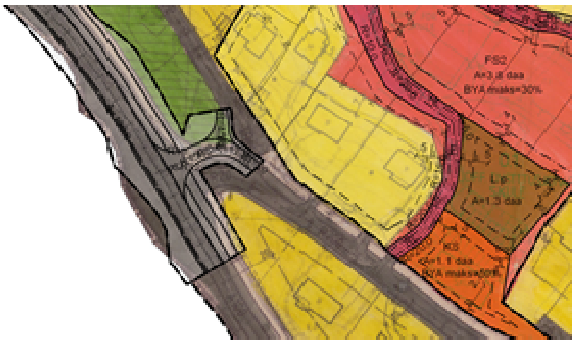

Reguleringsplan for Leine og regulert kryssutforming.

Foto av kryss på Leinane.

Pri nr.	Stad / vegnr	Type tiltak	Grunngjeving	Ansvar	Kommentar
4 (NY)	*Frøystad-Torvik FV 16	Ny fylkesveg 16 Gang- og sykkelveg	Behov for ny GSV grunna utrygg skuleveg	MR fylke STV	Reguleringsplan,varsla oppstart.

Pri nr.	Stad / vegnr	Type tiltak	Grunngjeving	Ansvar	Kommentar
5 (NY)	*Nerlandsøy strekning bru, Teigane, skulen.	Ny Fylkesveg 18 Gang- og sykkelveg	Ikkje tilfredstillande standard på FV. Behov for ny GSV grunna utrygg skuleveg	MR fylke STV	

Pri nr.	Stad / vegnr	Type tiltak	Grunngjeving	Ansvar	Kommentar
6	*Fylling, Myklebust (Bergsøya) FV 654.	Langs FV Skilje gang-, trafikk- og parkeringsareal. Skilje areal for gåande og køyrande på vestsida av FV654.	Kryssproblematikk og manglande gang-/sykkelveg	MR fylke STV	Kommunen må søkje MR fylke om etablering av fortau mellom kryss ved Spar og fram til kryssingspunktet ved YX (fotgjengarovergang) Anleggs- og driftsavdelinga utbetrar av krysset ved Cash & Carry.
Pri nr.	**Stad / vegnr**	**Type tiltak**	**Grunngjeving**	**Ansvar**	**Kommentar**
7	*Moltustranda, FV10	Omlegging av fylkesveg og ny gang- og sykkelveg. Siktutbetring og breiddeutviding av veg. Gjeld strekninga frå Gamlevegen til Nygjerdevegen.	Smal og uoversiktleg veg. Trafikkfarleg skuleveg.	MR fylke STV	Reguleringsplan godkjent. Må detaljprosjekterast. Tiltaket ligg ikkje på MR fylke sine prioriteringslister. Det må søkjast MR fylke om prioritering og gjennomføring av tiltaket.
	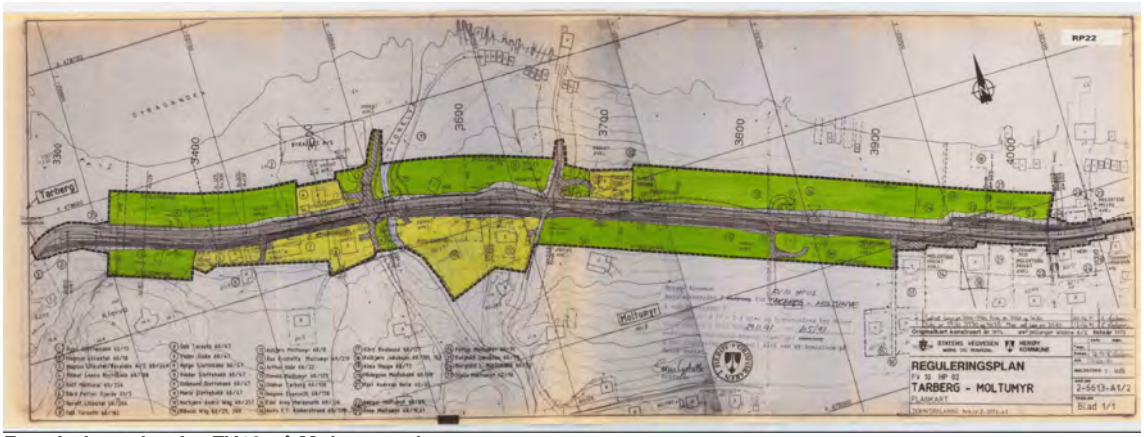 **Reguleringsplan for FV10 på Moltustranda.**				

Handlingsplan 2: Mindre fysiske tiltak langs kommune- og fylkesvegar.

Pri nr.	Stad / vegnr	Type tiltak	Grunngjeving	Ansvar	Kommentar
1 (NY)	Skuleområdet Bergsøy	Fotgjengarovergang ved Borga, Fortau frå parkeringsplassen ved YHU og ned til inngangen på nedsida. Bom ved Blåhaugen/ Grusholevegen. Belysing i samband med kryssing.	Gjere det tryggare for skulebarna å krysse her og gå til inngang YHU	HK	
Pri nr.	Stad / vegnr	Type tiltak	Grunngjeving	Ansvar	Kommentar
2	*Frøystadkrysset FV654	Oppsetting av stoppskilt, utviding av kryss i samsvar med reguleringsplan. Etablere dobbel sperrelinje i bakkane rundt krysset.	Farlege kryss. Problem med sporingskurve for vogntog.	MR fylke STV	Krysset er regulert, men ikkje utbygd fullt ut etter plan. Kommunen må søkje Statens Vegvesen om etablering av tiltaket.

Pri nr.	Stad / vegnr	Type tiltak	Grunngjeving	Ansvar	Kommentar
3	*Forbikøyringslomme FV654 Myrvåg	Etablere forbikøyringsfelt ved FV654 i tilknyting til avkøyrsle mot Myrvåg alders- og sjukeheim	Betre flyt i trafikken. Unngå farlege trafikksituasjonar ved stopp for bilar som skal krysse vegen.	MR fylke og STV	Tiltaket må planleggast og det må søkjast fylkeskommunen om få etablert tiltaket på fylkesvegen.

Her ser vi avkøyrsle sørover mot Dragsundvatnet og nordover til sjukeheimen. Forbikøyringslomma skal hindre påkøyrsel bakfrå og kødannelse når bilar nordfrå skal krysse fylkesvegen over til sjukeheimsområdet.

Pri nr.	Stad / vegnr	Type tiltak	Grunngjeving	Ansvar	Kommentar
4	*Nærøykrysset - FV18 (ENDRA)	Nytt T-kryss i samsvar med skisse for mellombels utbetring (Rambøll 27.10.14). Etablere kryssing for fotgjengarar og gang-/sykkelveg som knyt saman eksisterande nett.	Trafikkfarleg kryss. Registrert fleire alvorlege trafikkulukker. Farleg kryssingspunkt for skuleborn. I utgangspunktet regulert rundkøyring.	MR fylke STV	Reguleringsplan med rundkøyring godkjent. Dette er mellombels løysing som er krav for vidare utbygging i området. Det må søkjast MR fylke om prioritering og gjennomføring av tiltaket.

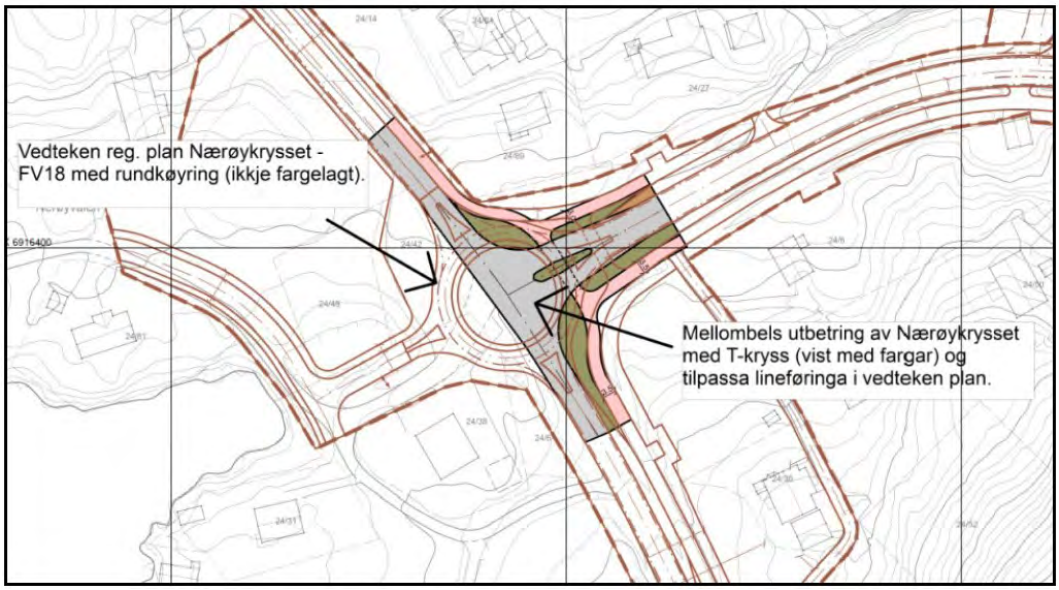

Reguleringsplan for Nærøykrysset

Foto over dagens kryssutforming på Nærøya

Pri nr.	Stad / vegnr	Type tiltak	Grunngjeving	Ansvar	Kommentar
5	Ny gangveg langs «Osen» til Leikanger skule	Planlegging og bygging av ny gangveg langs «Osen» til/frå Leikanger skule	Farleg skuleveg. Alternativ trase for gåande og syklande.	Herøy kommune (UTV og AD) Grendalag FAU Grunneigarar	Samarbeidsprosjekt mellom kommunen, grunneigarar og frivillig sektor. Må utarbeidast reguleringsplan.
Pri nr.	**Stad / vegnr**	**Type tiltak**	**Grunngjeving**	**Ansvar**	**Kommentar**
6 (NY)	Fortau Bergslibakken ca 180 meter Innspel 46	Planlegging og bygging av fortau for å knyte saman eksisterande fortau med fortau som er regulert vidare 180 m lenger oppe.	Mykje brukt veg for mjuke trafikantar. I tillegg hovudbilveg i byggefelt. Skuleveg for mange, i tillegg veg mot mykje brukt turområde.	Herøy kommune.	Må regulerast via reguleringsendring i eksisterande plan.

Handlingsplan 3: Små fysiske tiltak langs kommune- og fylkesvegar.

Pri nr.	Stad / vegnr	Type tiltak	Grunngjeving	Ansvar	Kommentar
1	*Fosnavåg sentrum, FV654	Oppmerking av overgangsfelt, nedsenking av kantstein. Utbetring og evt flytting av fortau	Dårleg oppmerka fortau, uoversiktlege kryssingspunkt,	Statens Vegvesen (STV) HK (AD)	Anleggs- og driftsavdelinga gjennomfører prosjektering og utføring av utbetringstiltak på kommunale vegar og fortau i sentrum.

Pri nr.	Stad / vegnr	Type tiltak	Grunngjeving	Ansvar	Kommentar
2 (NY)	Gang-/sykkelveg undergang langs FV 654 Tjørvåg	Gjerde langs sving på gang- og sykkelveg mot skråning sjø	I svingen mot undergangen er det bratt utføre. Tryggingstiltak primært for syklistar når vegen er glatt/frossen/snødekt.	STV	Tiltak på gang- og sykkelveg langs fylkesveg. Evt også vurdere stengsel mot snarveg over FV.

Pri nr.	Stad / vegnr	Type tiltak	Grunngjeving	Ansvar	Kommentar
3 (NY)	*Belysning busslomme Sævikane og busskur ved bedehuset.	Trafikktrygging for mjuke trafikantar/ bussreisande	Inga belysning når det er mørkt, kryssingspunkt, ventestad ved veg.	Statens Vegvesen (STV) HK (AD)	

Pri nr.	Stad / vegnr	Type tiltak	Grunngjeving	Ansvar	Kommentar
4 (NY)	*Belysning busslomme Røyra	Trafikktrygging for mjuke trafikantar/ bussreisande	Inga belysning, kryssingspunkt og busslomme/ ventestad ved veg.	Statens Vegvesen (STV) HK (AD)	

Pri nr.	Stad / vegnr	Type tiltak	Grunngjeving	Ansvar	Kommentar
5	*Busslomme Verket, FV654	Utbetring av busslomme for å betre TT.	Betre tilgjenge og bruk av kollektivtransport	MR fylke/ STV	Utbetring av busslomme til UU-standard. Ny tilkomst med gangveg på sørsida av FV654.

Pri nr.	Stad / vegnr	Type tiltak	Grunngjeving	Ansvar	Kommentar
6	*Busslomme Myklebust, FV654, overgang ved YX	Nedsenk kantar og intensivbelysning fotgjengarovergang	Betre tilgjenge og bruk av kollektivtransport. Tryggare kryssing.	MR fylke/ STV	Utbetring av busslomme til UU-standard.
	Busslomme på Myklebust (FV654)				

Pri nr.	Stad / vegnr	Type tiltak	Grunngjeving	Ansvar	Kommentar
7 (NY)	*Intensivbelysning fotgjengarovergang ved Coop Tjørvåg FV654	Belyse kryssingspunkt	Gjere det lettare å sjå kryssande fotgjengarar	MR fylke/ STV	

Pri nr.	Stad / vegnr	Type tiltak	Grunngjeving	Ansvar	Kommentar
8 (NY)	*Belysning kryss Nerlandsøy, Kvalsvik/Koparstad/ Teigane	Belyse mørk plass nær kryssingspunkt	Gjere fotgjengarar meir synlege	MR fylke/ STV	Tiltaket vil bli utforma i samarbeid med St.v.v.
Pri nr.	**Stad / vegnr**	**Type tiltak**	**Grunngjeving**	**Ansvar**	**Kommentar**
9 (NY)	*Fotgjengarovergang FV654 sør for Spar	Intensivbelysning fotgjengarovergang	Lyse opp kryssingspunkt mjuke trafikantar	MR fylke/ STV	
	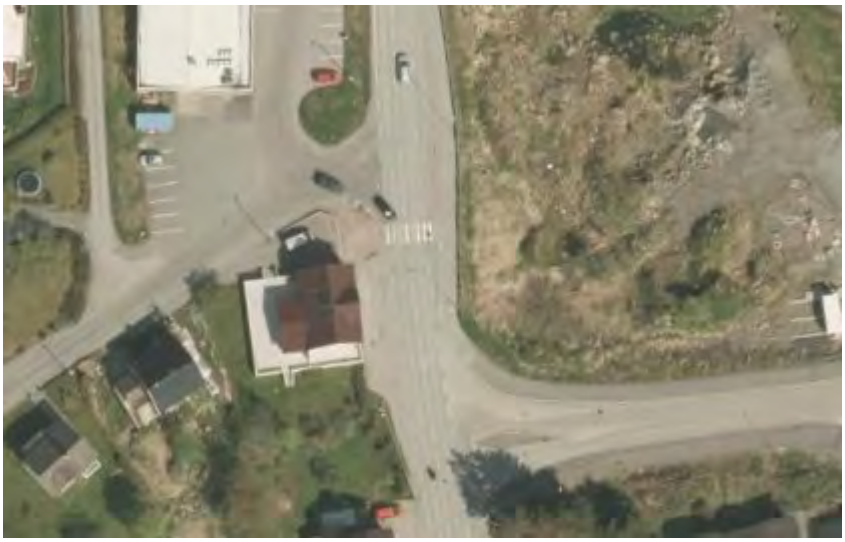				

Pri nr.	Stad / vegnr	Type tiltak	Grunngjeving	Ansvar	Kommentar
10 (NY)	*Fotgjengarovergang FV654 ved MIX-kiosken	Intensivbelysning fotgjengarovergang	Lyse opp kryssingspunkt mjuke trafikantar	MR fylke/ STV	
Pri nr.	**Stad / vegnr**	**Type tiltak**	**Grunngjeving**	**Ansvar**	**Kommentar**
11 (NY)	Kulturhuset/ Sunnmørsbadet	Gang-/sykkelveg og kryssing, tilrettelegging for universell utforming	Ynskjer å gå direkte til kulturhuset/ Sunnmørsbadet, ikkje rundt parkering	Herøy kommune	Naudsynt med dialog med RFF i forkant av utføring.

Pri nr.	Stad / vegnr	Type tiltak	Grunngjeving	Ansvar	Kommentar
12 (NY)	Ved lysløypa på Leikong	Skilttiltak ved parkeringsplassen; Parkeringsplass, lysløype og fareskilt for kryssande trafikk av gåande.	Stor aktivitet med mjuke trafikantar i samband med turløype. Stor fart.	Statens Vegvesen (STV) HK (AD)	

Pri nr.	Stad / vegnr	Type tiltak	Grunngjeving	Ansvar	Kommentar
13 (NY)	Kryss FV654/Leikongvegen	Belysning. 4-5 store lyktestolpar i vegkant på begge sider av FV654.	Farleg kryss, vanskeleg å sjå i mørket.	Statens Vegvesen (STV) HK (AD)	

Handlingsplan 4: Fartsreduserande tiltak på kommuneveg, fartshumpar.

Pri nr.	Stad / vegnr	Type tiltak	Grunngjeving	Ansvar	Kommentar
1 (NY)	Fylkesveg forbi Nerlandsøy skule mot Koparstad	2-3 fartshumpar	Farleg skuleveg. 30-sone ikkje tilstrekkeleg for å få bilførarane til å redusere farta forbi skulen. (St.v.v – fylkesveg)	HK/st.v.v	

Pri nr.	Stad / vegnr	Type tiltak	Grunngjeving	Ansvar	Kommentar
2 (NY)	Hjelmesetvegen 38-42	1-2 fartshumpar	Rett strekning, kryss, høg fart. Her var fartshump(ar) tidlegare, men feilaktig tekne vekk i samband med gravearbeid på veg.	HK	

Pri nr.	Stad / vegnr	Type tiltak	Grunngjeving	Ansvar	Kommentar
3 (NY)	Toftestøvegen 17- 27 (vegskilje Toftestøda/Vikane)	2-3 fartshumpar.	Høg fart, små barn.	HK	

Pri nr.	Stad / vegnr	Type tiltak	Grunngjeving	Ansvar	Kommentar
4 (NY)	Stornesvegen, Tjørvåg	4-5 fartshumpar på strekning ca 250 meter innover frå kryss FV654	Rett strekning, fleire fellesavkøyrsler, høg fart. Små barn.	HK	

Pri nr.	Stad / vegnr	Type tiltak	Grunngjeving	Ansvar	Kommentar
5 (NY)	Byggefelt Frøystad, Grønfjellsvegen	To fartshumpar	Rett strekning, samleveg utan fortau.	HK	

Pri nr.	Stad / vegnr	Type tiltak	Grunngjeving	Ansvar	Kommentar
6 (NY)	Postvegen Tjørvåg	Ein til to fartshumpar	Uoversiktleg og smal veg. Stor fart i 30-sone	HK	

Handlingsplan 5: Langsiktige tiltak langs kommune- og fylkesvegar

Pri nr.	Stad / vegnr	Type tiltak	Grunngjeving	Ansvar	Kommentar
1/ 2	*Myklebust – Fosnavåg sentrum FV 654 *Campus – Fosnavåg sentrum	Ny innfartsveg til Fosnavåg sentrum. Etablering av gangtunnel frå kulturhuset til Fosnavåg sentrum.	Ikkje tilfredstillande standard på dagens fylkesveg gjennom Skarabakken. Farleg skuleveg. Framtidig forbindelse for mjuke trafikantar.	MR fylke STV Herøy kommune (Utviklingsavdelinga og Anleggs- og driftsavdelinga)	Reguleringsplan godkjent i 2013. Arbeid med prosjektering og utarbeiding av byggjeplanar for ny veg har starta opp. Anleggs- og driftsavdelinga har ansvar for vidare oppfølging i høve utbygging. Ny gangforbindelse ligg i kommuneplan – må utarbeidast reguleringsplan for ny gangtunnel.

Innfartsveg til Fosnavåg

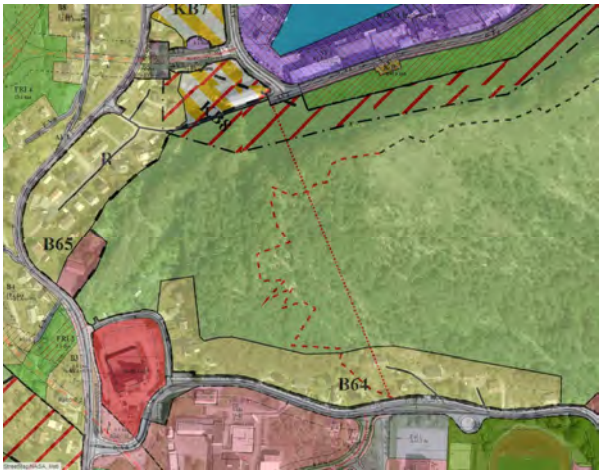

Ny gangtunnel mellom Fosnavåg sentrum og kulturhuset.

Handlingsplan 6: Åtferdsendrande tiltak

Pri. nr	Type tiltak	Mågruppe	Ansvar	Antatt kostnad	Kommentar
	*Overhalde trafikktryggingstiltak som er skildra i utarbeidd/vedteken rammeplan for skule/barnehage	Barn og foreldre til barn i skular og barnehagar	Skulesjef Leiar for barnehage	Små kostnadar innanfor skul-/barnehagebudsjett.	Viktig tiltak i høve kunnskap og opplæring om trafikktryggleik.
	Temadagar «Trafikktrygging» Foreldre/ungdom/lag og organisasjonar.	Foreldre, barn og ungdom, lag og organisasjonar.	Trygg trafikk, vegvesenet, kyrkja, kommunen, evt andre.	Mindre kostnader knytt til ressursbruk innanfor dei forskjellige etatane som er med.	Viktig haldninskaping blant ungdom
	Refleksutdeling	Alle fotgjengarar	Herøy kommune v/ Servicetorget Skuleavdelinga Barnehagar	Sponsor / kommunen (ca. 10.000,- kommunedel)	Auke bruk av refleks og visualisering i trafikkbilete.
	Temadagar Trafikktrygging» . Besøk av ulike org og etatar i barnehagar og på skular. Auke kompetanse og kunnskap om trafikktrygging.	Barn 0-6 år. Foreldre Tilsette i bhg Lærarar Barn i grunnskulen	Skular, barnehagar, Politi Statens Vegvesen Trygg Trafikk		Viktig haldningsskaping blant barna.

**For tiltaka i handlingsplan 6 er det føresett at dei vert innarbeidd i budsjett, økonomiplan og årsplan for dei ulike avdelingane. Ansvar for oppfølging av tiltak ligg til avdelingsleiarane.*

Trafikkopplæring for dei minste er eit viktig tiltak (Foto: Trygg trafikk – Fotograf: Anders Aavik Hagen)

Handlingsplan 7: Planleggingstiltak lang fylkesvegar og kommunevegar

Pri. Nr	Stad / vegnr	Type tiltak	Grunngjeving	Ansvar	Kommentar
	Nerlandsøybrua FV 20	Grunnlag for bygging av nye bru	Forfall / etterslep vedlikehald på eksisterande bru	MR fylke Statens Vegvesen Herøy kommune (Utviklingsavdelinga)	Statens Vegvesen gjennomfører planleggingsarbeid for ny bru. Herøy kommune gjennomfører planarbeid på tilgrensande areal for å oppnå samanheng i infrastruktur.
	Remøybrua FV18	Grunnlag for bygging av nye bru	Forfall / etterslep vedlikehald på eksisterande bru	MR fylke Statens Vegvesen Herøy kommune (Utviklingsavdelinga)	Statens Vegvesen gjennomfører planleggingsarbeid for ny bru. Herøy kommune gjennomfører planarbeid på tilgrensande areal for å oppnå samanheng i infrastruktur.
	Bergsøya - FV 654	Grunnlag for: Generelle trafikktryggingstiltak langs FV654 frå Flusund til Myklebust. Ny GV på sørsida.	Hovudinnfartsveg til Fosnavåg sentrum. Ikkje dekkjande gang- og sykkelveg. Kryssproblem Forbikøyringsfelt	MR fylke Statens Vegvesen Herøy kommune (Utviklingsavdelinga)	Herøy kommune v/ Utviklingsavdelinga gjennomfører planarbeid.
	Gangvegpakke 2013 Fylkesvegar	Grunnlag for realisering av nye gang og sykkelvegar i Herøy kommune. Strekningane gjeld langs fylkesvegar.	I tråd med satsingsområde. Behov for utvikling og samanheng i eksisterande nettverk. Skape tryggare skulevegar for born og unge. Stimulere til betre folkehelse.	MR fylke Statens Vegvesen Herøy kommune (Utviklingsavdelinga)	Herøy kommune v/ Utviklingsavdelinga gjennomfører planarbeid.
	Dragsundbrua FV 654	Grunnlag for: Realisering av ny Dragsundbru med 2 køyrefelt og fortau.	Smal og trafikkfarleg bru. Ikkje gangfelt. Ikkje tilfredstillande standard i høve trafikkgrunnlag.	MR fylke Statens Vegvesen Herøy kommune (Utviklingsavdelinga) Ulstein kommune (Teknisk etat)	Herøy kommune v/ Utviklingsavdelinga gjennomfører planarbeid. Samarbeidsprosjekt mellom Herøy og Ulstein kommune.
	Igesund – Fosnavåg sentrum FV 20	Grunnlag for: Omlegging av Fylkesveg 20 frå Kvalsundbrua til Huldalskrysset. Ny gang- og sykkelveg	Smal og uoversiktleg veg. Trafikkfarleg skuleveg.	MR fylke Statens Vegvesen Herøy kommune (Utviklingsavdelinga)	Herøy kommune v/ Utviklingsavdelinga gjennomfører planarbeid. Tiltaket skal sjåast i samanheng med reguleringsplan for ny bru til Nerlandsøy.
	Voldsundneset – Remøybrua FV18	Grunnlag for omlegging av veg. Gjennomføring av reguleringsendring	Smal og uoversiktleg veg.	MR fylke Statens Vegvesen Herøy kommune (Utviklingsavdelinga)	Herøy kommune v/ Utviklingsavdelinga gjennomfører planarbeid. Tiltaket skal sjåast i samanheng med ny bru til Remøya.
	Røyra (Herøybrua) – Mjølstadneset FV654	Grunnlag for ny hovudinnfartsåre til Bergsøya. Planarbeid i tråd med kommunestyrevedtak	Oppfølging av vedtak i K-styre og Kommuneplan	MR fylke Statens Vegvesen Herøy kommune (Utviklingsavdelinga)	Herøy kommune v/ Utviklingsavdelinga gjennomfører planarbeid. Samarbeid med Statens Vegvesen.

Handlingsplan 8: Andre mindre tiltak (generell art) :

Tiltak	Stad	Kommentar
Siktutbetring i vegkryss	Alle kommunale vegkryss	Fjerning av vegetasjon, omforming av terreng, fjerning av sikthindrande element i frisiktsoner.
Utbetring av vegdekke / re-asfaltering	Alle kommunale vegar	Reperasjon av øydelagt vegdekke. Legging av ny asfalt.
Oppsetting av «Barn leikar» skilt og opplysing om fartsgrense.	Alle kommunale vegar i tettbygde områder.	Opplysing om barns ferdsel i nærmiljøet til køyrande.
Feiing og kosting av fortau, gangareal og ferdselsårar,	Alle kommunale vegar + Fylkesveg 654	Viktig arbeid for å unngå ulukker for mjuke trafikantar.
Snøbrøyting og fjerning av is langs fortau, gangareal og ferdselsårar i sentrum	Alle kommunale vegar, fortau, ferdselsårar, sentrumspassasjer	Viktig arbeid for å unngå ulukker for mjuke trafikantar. Sikre framkomst for alle samfunnsgrupper.
Utskifting av eldre og dårlege gatelys / veglys. Meir lys i sentrum og langs hovudferdselsårar. Vurdere LED-belysning.	Alle kommunale vegar + Fylkesveg 654. Nye vegar, gangvegar og ferdselsareal. Opne plassar, samlingsstadar og byrom	Viktig arbeid for å sikre ferdsel. Stimulere til auka bruk av gang- og sykkelareal. Viktig i høve førebygging av kriminalitet. Viktig for energisparing.
Autovern	Alle kommunale vegar og strekningar der det er krav om sikring.	Det er viktig at desse vert sett opp for å hindra utforkøyringar på farlege stader (stup og bratte skråningar).

Dei tiltaka som er lista opp som «Andre mindre tiltak» er noko som ein føreset blir gjennomført kontinuerleg og som kan takast undervegs i planperioden.

13. Trafikktryggingstiltak for menneske med nedsett funksjonsevne

Herøy kommune har i fleire år, i samarbeid med handikaplaget, søkt om å få tilskot til trafikktryggingstiltak for menneske med nedsett funksjonsevne. Tilskotet kjem frå Statens Vegvesen og kan vere opptil 100 % av tiltaket sin kostnad. På fylkesbasis var potten på kr 250.000 i 2007 og det er høve til å søkje om tilskot til tiltak som gjer tilhøva i trafikken betre for funksjonshemma. Herøy kommune tek imot innspel om tiltak det bør søkjast om midlar til. I 2007 fekk kommunen eit tilskot på 100.000 kr for utbetring av fortau i Fosnavåg sentrum. Det har her vore gjennomført tiltak i Fosnavåg sentrum i høve utbetring av fortau. I denne kommunedelplanen vert det ikkje utarbeidd eige handlingsprogram for trafikktryggingstiltak for menneske med nedsett funksjonsevne. Herøy kommune tek kontakt med handikapforbund og andre organisasjonar, slik at det blir lagt til rette for at det kan fremjast søknader om tilskot dei åra ein har klare tiltak som bør gjennomførast. Herøy kommune har i 2014 søkt Statens Vegvesen om midlar til universell utforming av gangareal i Fosnavåg sentrum. Søknad har vore planlagt i samråd med Rådet for menneske med nedsett funksjonsevne.

HERØY KOMMUNE

Kulturavdelinga

SAKSFRAMLEGG

Sakshandsamar:	ENG	Arkivsaknr:	2017/397
		Arkiv:	223

Utvalsaksnr	Utval	Møtedato
32/17	Komite for næring, kultur og idrett	22.05.2017
86/17	Formannskapet	24.05.2017
74/17	Kommunestyret	21.06.2017

IDRETTSFUNKSJONELL FØREHANDSGODKJENNING AV FOTBALLHALL PÅ BERGSØY KUNSTGRASBANE SAMT STØTTE TIL TILTAKET

Møtebehandling:

Tilråding frå komite for næring,kultur og idrett vart samrøystes vedteken.

Tilråding i Formannskapet - 24.05.2017

1. Herøy kommunestyre godkjenner søknad om idrettsfunksjonell førehandsgodkjenning av plan for fotball/treningshall på Bergsøy kunstgrasbane, med vilkår nemnt i saksutgreiinga.

2. Herøy kommunestyre gir løyve til at Bergsøy Idrettslag får feste naudsynt areal til formål fotballhall som omsøkt. Kostnadar med etablering, tinglysing og overdraginga må idrettslaget dekkje. Ordførar får fullmakt til å signere skjøte for overdraginga.

3. Herøy kommunestyre godkjenner at det kan forskotterast spelemidlar og mva-kompensasjon til fotballhallen med inntil kr. 8.162.000,- og fram til spelemidlar og mva-kompensasjon vert utbetalt. Forskoteringa vert gitt under føresetnad av at søknaden om spelemidlar vert godkjend.

Møtebehandling:

Tilråding/Vedtak i Komite for næring, kultur og idrett - 22.05.2017

Tilråding:

4. Herøy kommunestyre godkjenner søknad om idrettsfunksjonell førehandsgodkjenning av plan for fotball/treningshall på Bergsøy kunstgrasbane, med vilkår nemnt i saksutgreiinga.

5. Herøy kommunestyre gir løyve til at Bergsøy Idrettslag får feste naudsynt areal til formål fotballhall som omsøkt. Kostnadar med etablering, tinglysing og overdraginga må idrettslaget dekkje. Ordførar får fullmakt til å signere skjøte for overdraginga.

6. Herøy kommunestyre godkjenner at det kan forskotterast spelemidlar og mva-kompensasjon til fotballhallen med inntil kr. 7 440 000, og fram til spelemidlar og mva-kompensasjon vert utbetalt. Forskoteringa vert gitt under føresetnad av at søknaden om spelemidlar vert godkjend.

Særutskrift:
Bergsøy Idrettslag Fotball v/
Kommunalsjef Samfunnsutvikling
Økonomileiar
Kulturleiar
Byggesaksbehandlar Eivind Flåskjær

Vedlegg:
1 – Anlegget sin plass i kommunal plan
2 – Universell utforming
3 – Teikningsgrunnlag (a-d)
4 – Behovsoppgåve
5-6 – Kostnad, finansiering, drift
Søknad og kartvedlegg om bygsel av grunn

Samandrag av saka:
Bergsøy Idrettslag (BIL) søkjer med dette om idrettsfunksjonell førehands-godkjenning av fotballhall planlagt plassert på Bergsøy kunstgrasbane. Hallen er 75m x 42m og vil ha ei totalhøgde på 12 m til møne. «Føresegner om tilskot til anlegg for idrett og fysisk aktivitet» ligg til grunn for vurderinga.

I tillegg vert det søkt om bygsel av grunn og støtte til tiltaket gjennom forskotering av spelemidlar og mva-kompensasjon.

Fylkeskommunen er forventa å gjere vedtak på om tiltaket skal tildelast spelemidlar i juni 2018. BIL planlegg å starte opp bygginga i august 2017 med forventa sluttføring 1.kv. 2018. Dette inneber at det ikkje er samsvar mellom framdrifta til bygging og vedtak i tildeling av spelemidlar. I delvedtak 3 vert det rådd til at «Forskoteringa vert gitt under føresetnad av at søknaden om spelemidlar vert godkjend.»

Saksopplysningar:

Idrettsfunksjonell førehandsgodkjenning (delvedtak 1)
Oppgåva til den idrettsfunksjonelle førehandsgodkjenninga er å beskrive om anlegget er funksjonelt.

1. **Anlegget sin plass i kommunal plan**: *Vedl. 1*
   Anlegget er i handlingsprogram for ordinære anlegg plassert som prioritet nr. 9 «Fotballhall 100 x 60 m», med Herøy kommune og BIL som ansvarlege. Søknaden gjeld «Fotballhall 75m x 42m», med BIL som ansvarleg.
   Det er eit absolutt krav om at idrettsfunksjonell førehandsgodkjenning må føreligge før tiltaket kan starte opp.

   <u>Vilkår for godkjenning:</u>
   BIL må søkje om revidering av tiltak og ansvarleg i handlingsprogram for ordinære anlegg. Frist for å søke kommunen er 5. juni dersom godkjenninga skal vere klar før planlagt start av tiltaket i august 2017.

2. **Universell utforming:** *Vedl. 2*
   «Universell utforming er en strategi for planlegging og utforming av produkt og omgjevnader for å oppnå eit inkluderande samfunn med full likestilling og

deltaking for alle.» (Universell utforming av idretts og nærmiljøanlegg V-0511).

Det er gitt orientering om; åtkomst utanfrå, parkeringssituasjonen, inngang og inngangssituasjonen for rørslehemma, og denne stetter krava til tilrettelegging for rørslehemma.
Det er òg gjort greie for innvendig tilrettelegging. Sistnemnde stetter krava med unntak av for 2. høgda i hallen der det er planlagt sosial/trening men utan planlagt åtkomst for rørslehemma.
Det er ikkje gjort greie for korleis ein skal utstyre til dømes garderobar/dusjar, skildring av løysingar for personar med nedsett høyrsle og synsevne.

Vilkår for godkjenning:
Det må utarbeidast plan med tilkomst for rørslehemma til sosial-/treningsareal i 2. av fotballhallen.
Det må gjerast greie for korleis ein skal utstyre til dømes garderobar/dusjar. Vidare skal ein skildre løysingar for personar med nedsett høyrsle og synsevne.
Sjå TEK 10, NS 1101:1:2009, plan- og bygningslova sine føresegner om universell utforming, standard for universell utforming av arbeids- og publikumsbygningar samt departementet sin rettleiar om universell utforming.

3. **Teikningsgrunnlag:** *Vedl. 3*
   Søknaden om idrettsfunksjonell førehandsgodkjenning skal innehalde fullstendig teikningsgrunnlag; situasjonsplan, planteikningar, fasadeteikningar og snitteikningar. Endring i prosjektet må ha oppdatert førehandsgodkjenning.

   Situasjonsplan**:** *Vedl. 3 a)*
   Det er lagt ved situasjonsplan som viser korleis anlegget er plassert på eigedomen og i forhold til andre bygg eller anlegg. Fotballhallen er ikkje planlagd i fleire byggetrinn. Parkeringsplassar er teikna inn.
   Tilkomstvegen frå parkeringsplassen ved badeland er uklar og bør teiknast inn før søknad om spelemidlar.

   Planteikningar**:** *Vedl. 3 b)*
   Det er lagt ved planteikning som viser alle etasjar, slagretning på dører og rominndeling. Det er ikkje gjort greie for innreiing i garderboar og WC.

   Vilkår for godkjenning:
   Det må utarbeidast planteikningar som viser plassering av dusjhovud, handtak og klappsete, benker og anna innreiing i garderobar. På WC skal ein vise plassering av toalett og vask, samt liknande utstyr.

   Fasadeteikningar**:** *Vedl. 3 c)*
   Det er lagt ved fasadeteikningar som viser anlegget si tilpassing til nabobygningar.

   Snitteikningar**:** *Vedl. 3 d)*
   Det er lagt ved snitteikningar som viser fri høgd. Tilkomst er omtalt i vedlegg 2. som trinnfrie og utan stigning.

4. **Behovsoppgåve:** *Vedl. 4*
   Vurderinga er at behovsoppgåva skildrar behovet for anlegget og moglegheitene for bruk på ein god måte.
   Frå BIL si kartlegging av behov og resultat av denne:

   BIL har dei siste åra opplevd ein stadig auke i tal aktive. Det er gjennomført ei måling av aktiviteten i BIL fotball gjennom ei tilfeldig veke i året, og denne viser at ca. 400 personar deltek i organisert trening mellom 2-5 gongar. Dette inneber 2 200 trening- og/eller kamptimar i løpet av ei veke.

   Fotball har utvikla seg til ein heilårsidrett, og det er behov for å legge til rette for aktivitetar gjennom vinteren. BIL ynskte i utgangspunktet å bygge ein noko større hall, men grunna at etableringa skal skje på deler av eksisterande kunstgrasbane har ein vedteke bygging av ein 7ar hall. Med ei slik løysing opprettheld ein størrelseskravet til 9ar bane på resterande areal. Løysinga legg òg til rette for ei evt. utviding frå 9ar til 11ar bane ved eit seinare høve.

   Den totale banekapasiteten vil med dette bli auka og ved å kunne tilby treningsfasilitetar under tak vil ein nå enno fleire unge spelarar enn i dag, og med det redusere fråfallet ein ser i ungdomsfotballen.
   Hallen er òg tenkt nytta til BIL si fotballfritidsordning. Dette vil gi tilbodet ytterligare kvalitet, meir allsidig idrett og fleire vil finne tilbodet attraktivt.

   Alternative plasseringar er utreia, men BIL har konkludert med at dette er den optimale plasseringa og som vil kunne gi synergiane dei ynskje ift. aktivitet/tilbod i nærleiken.

5. **Kostnadsoverslag:** *Vedl. 5*
   Kostnadsoverslaget skildrar kva det vil koste å bygge anlegget.

6. **Finansiering og drift:** *Vedl. 5*
   Finansieringsplanen skildrar korleis ein tenkjer finansiere bygginga av anlegget.

   Driftsbudsjettet skildrar korleis ein tenkjer finansiere drifta vidare.
   Det er ikkje gjort greie for korleis anlegget skal driftast og vedlikehaldas. Det må i tillegg til årlege kostnader gjerast greie for korleis kostnadane skal finansierast, kven som skal gjere det og med ei vurdering av om idrettslaget har økonomi til å bære desse over lengre tid.

   <u>Vilkår for godkjenning:</u>
   Det må i tillegg til driftsbudsjettet utarbeidast ei skildring/utgreiing av korleis anlegget skal driftast og vedlikehaldas.

Krav til idrettslege mål, sikkerheit og funksjon
Planlagt bygg er ein fotball/treningshall. I fylgje «Målbok for idrettsanlegg» er banemåla å forstå som anbefalte, og oppgitte banemål på 60m x 34m er å sjå som innanfor regelverket.
Det er ikkje lagt ved dokumentasjon på vald idrettsdekke og at dette tilfredsstiller funksjonskrava, samt utrekningar som gjeld lys og at desse tilfredsstiller krava.

<u>Vilkår for godkjenning:</u>

Det må utarbeidast dokumentasjon på idrettsdekke og belysning som tilfredsstiller krava.

Utgreiing vedr. arkitektur, estetikk og miljø
Det er ikkje lagt ved dokumentasjon som skildrar arkitektur, estetikk og miljø.

Vilkår for godkjenning:
Det må utarbeidast ei skildring/utgreiing om forhold som gjeld arkitektur, estetikk og mlijøforhold. Sjå vedlegg 9 og 10 i «Føresegner om tilskot til anlegg for idrett og fysisk aktivitet» for meir informasjon.

Uttale frå ålanavdelinga - eigedomsrett eller feste-/leigerett til grunn (Delvedtak 2) Vedl. 6 a-b), vedl. 3 a)
Grunneigar er Herøy kommune og arealformålet er idrettsstadion.

Bergsøy IL v/Fotball har søkt om å få feste ei tomt til formål fotballhall på kommunal eigedom ved idrettsområdet på Myklebust. Tidlegare har idrettslaget fått feste tomt til klubbhus og ein ønskjer same mal i dette prosjektet då fotballgruppa sjølve skal stå som utbyggar.

Rådmannen rår kommunestyre til at idrettslaget får feste naudsynt areal til formål fotballhall som omsøkt og at ordførar får fullmakt til å gjennomføre overdraginga.

Uttale frå byggesak – fotballhall Bergsøy Idrettslag
Idrettsfunksjonell førehandsgodkjenning:

Saka vedr fotballhall må gjennom vanleg byggesaksbehandling etter reglane i plan og bygningslova.

Det er no sendt ut skisser som viser ein hall plassert på del av eksisterande kunstgrasbane. Hallen er 75m x 42m og vil ha ei totalhøgde på 12m til møne.

Plasserings messig ligg den planlagde hallen på areal avsett til dette føremålet. Det vert ingen endra bruk og såleis kan ikkje ein på noverande tidspunkt sjå at ein slik hall vil utløyse krav om meir p-plassar. Området ligg relativt lavt i terrenget og det er relativ god avstand til nabobygg.

Det er viktig at hallen ikkje kjem i konflikt med vernesone og buffersone mot det nærliggande våtmarksområdet på Mylkebust.
Plasseringa må også ta omsyn til kommunal tekninsk anlegg i grunnen og infrastruktur på området.

I den gjeldande plan for området er det ikkje gitt eigne reglar for byggehøgde. Ut ifrå dette gjeld dei generelle reglane om maks 8 meter til gesims og 9 m til møne. Her vert det søkt om 12 m møne.

Bygningsmynde ser på dette som eit behov for å gi hallen funksjonalitet inn mot fotballspel og finn at vilkår for å kunne gi dispensasjon bør vere tilstades etter pbl §19-2. Dette vert sjølvsagt ein del av byggesaksbehandlinga og det må grunngjevast det må også vere større fordelar enn ulemper og ein må vurdere evt

nabomerknader. Kommunen vil i utgangspunktet instille positivt til ein slik dispensajson.

Fotballhallar vert etter brannlova §13 definert som særskite brannobjekt. Dette medfører særleg fokus på branntryggleik.

Fotballhallen må også vere tilpassa universell utforming – viser til dept sin veiledar for iniversell utforming i idretts og nærmiljøanlegg, samt TEK10 og UU i arbeids og publikumsbygg.

Kommunal forskotering (Delvedtak 3)
Ifm. bygging av større idrettsanlegg tidligare år, har kommunen stått som utbyggjar og ansvarleg for drift og rehabilitering av anlegga i samarbeid med lokale lag og organisasjonar. Grunna innstramming i tolkinga av regleverket er det ikkje å anbefale at komande anlegg vert bygd og drifta etter ein slik modell.
Rådmannen anbefaler difor at kommunens bidrag i denne saka bør løysast gjennom forskotering av spelemidlar og mva-kompensasjon.

Spelemidlar:
Bygging av fotballhall er å rekne som eit ordinært anlegg i spelemiddelordninga. Pr. d.d. har Herøy kommune forskottert kr. 22,3 millionar til ulike anlegg i høve spelemiddelordninga. Den største andelen av forskoteringane gjeld Sunnmørsbadet på kr. 17,1 mill. I løpet juni månad vil kommunen få tilbakemelding på om fylket vedtek å starte utbetalinga til badet i 2017. Frå fyrste utbetaling skjer forventar ein at den samla summen vil verte utbetalt i løpet av ei tre-års periode.

MVA-kompensasjon:
Alle som søker om spelemidlar til anlegg, og fyller vilkåra for å ta i mot spelemidlar gjennom Kulturdepartementets tilskotsordningar for bygging og rehabilitering av idrettsanlegg, kan søke om å få kompensert meirverdiavgifta som er betalt i forbindelse med anleggsprosjektet. Anlegget må være ferdigstilt før det kan søkast om kompensasjon. Utbetaling av momskompensasjon plar skje før jul.

Vurdering og konklusjon:

Konsekvensar for folkehelse:
Bergsøy sitt hovudmål er å drive mest og best mogleg idrettsarbeid for born og unge, og med dette fremje folkehelse og trivsel, samt tilbod, til innbyggjarane i Herøy. Noko som vil bidra til å gjere Herøy ein enno betre stad å bu i.

Konsekvensar for beredskap:
Ingen kjende.

Konsekvensar for drift:
Uttale frå økonomileiar:
Konsekvens for drifta er dårlegare likviditet og reduserte renteinntekter med omlag kr. 100.000 eller auka rentekostnadar med omlag kr 200.00 per år om vi må bruke av trekkretten vår.

Fosnavåg, 11.05.2017

Olaus-Jon Kopperstad
Rådmann

Jarl Martin Møller
Kommunalsjef Samfunnsutvikling

Sakshandsamar: Eileen Gjerde

7. Prioritert handlingsprogram 2015 - 2018 Revidert handlingsprogram

7.1. Ordinære anlegg/rehabilitering og anlegg for friluftsliv 2015 – 2018 K.sak 111/16

			Tot. invest		Finansiering			Anleggsstart				
	Anleggsoppgåver, tilrettelegging og tiltak	**Ansvarleg**	**kostnad i 1000 kr**	**Driftsutg pr. år**	**Komm .midlar**	**Spele midlar**	**Privatem idler**	**2012**	**2013**	**2014**	**2015**	**2016**
1	25 meters symjebasseng og stupeavdeling/ rehabilitering Fritidsbadet	Kommunen/ Fritidsbadet	*160.000			13.000			X			
2	Kunstgras Rehab grasbane på Bergsøy stadion	Kommunen/ BIL	10.900	50	2.200	2.500	6.300	X				
3	Kunstgras Gurskøy IL – 7-arbane	Kommunen/ GIL	3.200	35	650	950	1.900		X			
4	Klubblokale/ garderober/ tribune v/kunstgrasbana	Kommunen/ BIL Fotball	*13.000		2.500	1.600	9.900			X		
5	Klubbhus/ reiskapshus Tjørvåg IL	Tjørvåg IL	**								X*	
6	Idrettshall nye Leinøy skule / Einedalen skule	Kommunen / BIL Handball	*20.000			7.000					X*	
7	Kunstgras Moltu IL – rehabilitering av anlegg	Moldtustr IL/ Kommunen	**									X
8	Innreiing av GIL-kjellar ved Gurskøy stadion	Gurskøy IL	**									X
9	Fotballhall 100 x 60m	Kommunen/ BIL	**									
	Friluftslivsanlegg											
1	Tursti rundt Myklebustvatnet	Kommunen	**									X
2	Ny sløyfe rundt Grøneåsen / Leikong	Gurskøy IL	*1.200									X

X = oppstartår /byggestart

* Dette er førebels tal /kryss då anlegga framleis er under planlegging / bygging

**Særleg sikre tal er ikkje avklara

VEDL. 1.

VEDL. 2

PROSJEKTBYGG A.S
ING.- OG ENTREPRENØRTJENESTER
70 08 79 00 - www.pbygg.no

Sammendrag av vurdering av universell utforming/tilgjengelighet ved Bygging av hall for Bergsøy IL - Fotball

Gjeldande regelverk på byggemeldingstidspunkt: TEK 10

Adkomst utenfra:
Adkomst utanfrå vil være frå parkering i enden av eksisterende bane/ ved badeland. Det er her merka HC plassar. Om naudsynt vil det være mulig med transport heilt fram til hallen. Bredda på inngangsdør til hallen er dimensjonert for bevegelseshemma. Det vil og være mulig å opne port ved sida av inngangsdør for eventuelt tilkomst via den. Tilkomst er trinnfrie og utan stigning

Parkeringssituasjonen:
Parkering går fram av situasjonsplan, ellers er det som sagt muligheit til å kjøre heilt fram til bygget.

Inngang:
Godt med plass foran inngang. Dørbredde er tilpassa rullestolbrukere.

Inngangssituasjon:
Inngangsdører er lakkerte med kontrastfargar i forhold til bygget. Ytterdørene er tofløya aluminumsdører med HC tersklar.

Innvendig
Bevegelsehemmede vil få tilgang til aktivitetsflate og til toalett like innanfor hovedinngangsdørene. Det vil her bli tilrettelagt for oppstillingsplassar for rullestolar ved behov. Dørtekslar er levert som HC tersklar med maksimum 25mm høgde. Rømningsdører er dimensjonerte for rullestoler.

Venleg helsing
Prosjektbygg AS

Tonny Pettersen
90634446
tonny@pbygg.no

Fotballhall Bergsøy IL

1:1000

07.03.2017

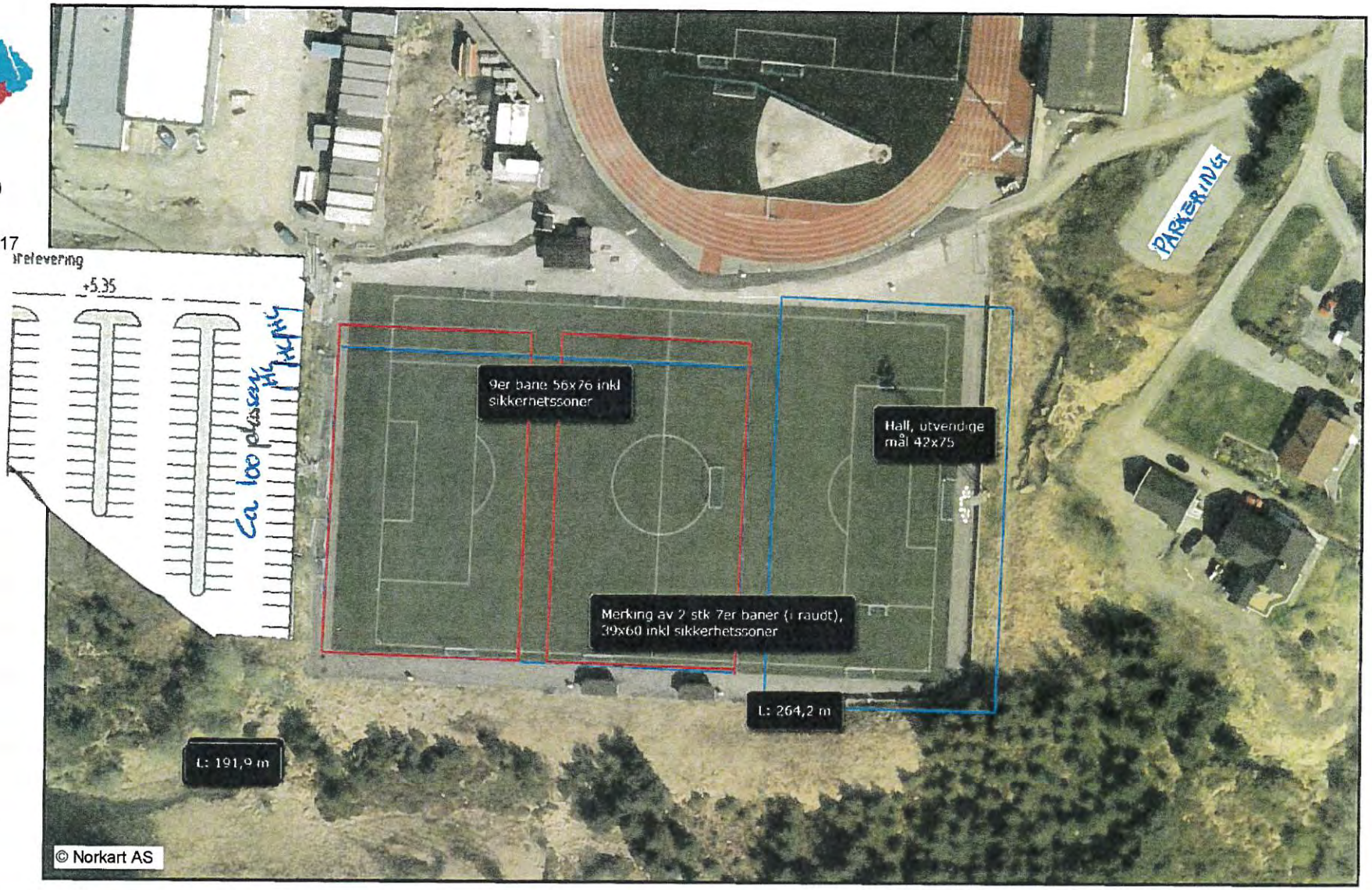

Kartopplysningar som vert kravd ved omsetting av eigedomar, skal tingast skriftleg hjå kommunen. Elles er ikkje kommunen ansvarlig. Situasjonskart som skal nyttast i søknadar SKAL ha påteikna rutenett og vere i målestokk 1:1000 eller 1:500.

VEDL. 3 a)

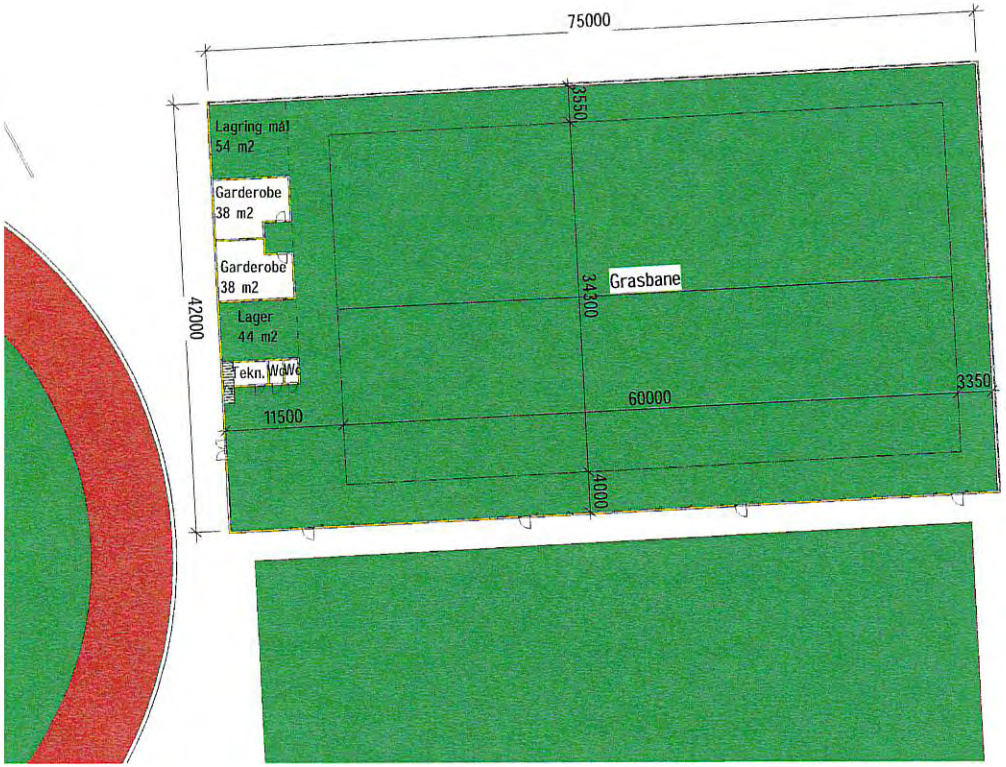

1 **1.Etg. - Ny hall**

1 : 500

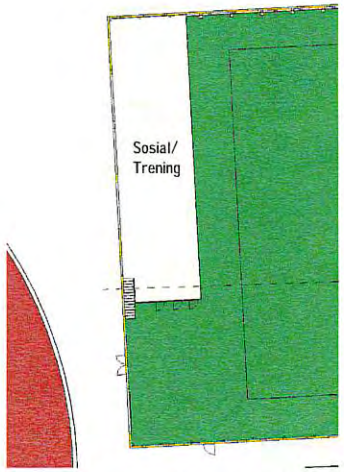

2 **2.Etg. - Ny hall**

1 : 500

Rev	Beskrivelse	Dato

Bergsøy IL Fotball
Postboks 12
6099 Fosnavåg

BERGSØY IL

Planer

BERGSØY IL HALL

Prosjektnr.: 183 | Rev.dato:

Dato: 09.03.17 | 610 | Rev.:

Tegna av: RH | Målestokk:

Kontroll: .

VEDL. 3 b)

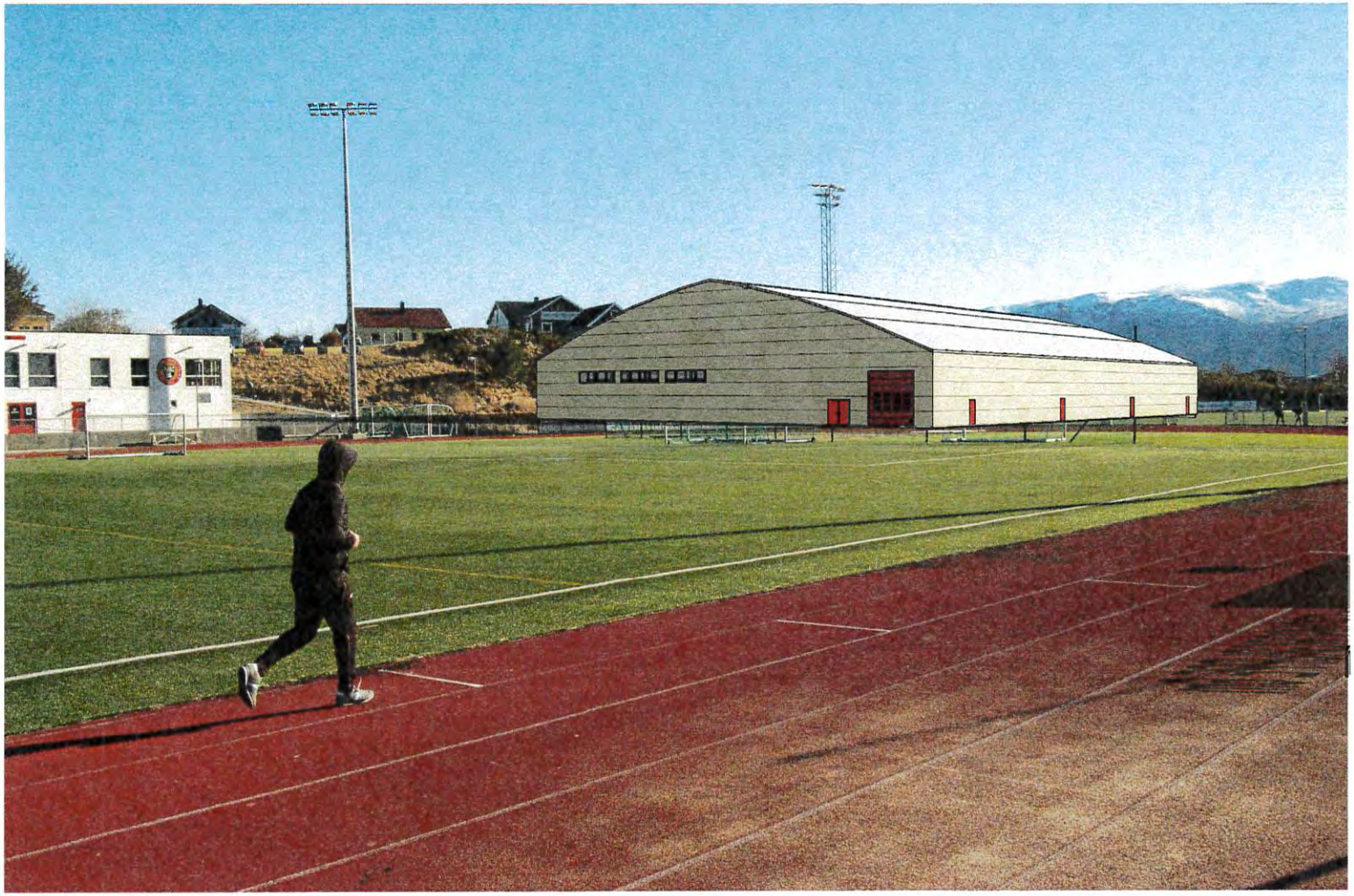

1 3D View 5

Rev	Beskrivelse	Dato

Bergsøy IL Fotball
Postboks 12
6099 Fosnavåg

BERGSØY IL	Perspektiv Nord-Vest
BERGSØY IL HALL	Prosjektnr.: 183 Rev.dato:
	Dato: 09.03.17 001 Rev.:
	Tegna av: RH
	Kontroll: . Målestokk:

VEDL. 3 c)

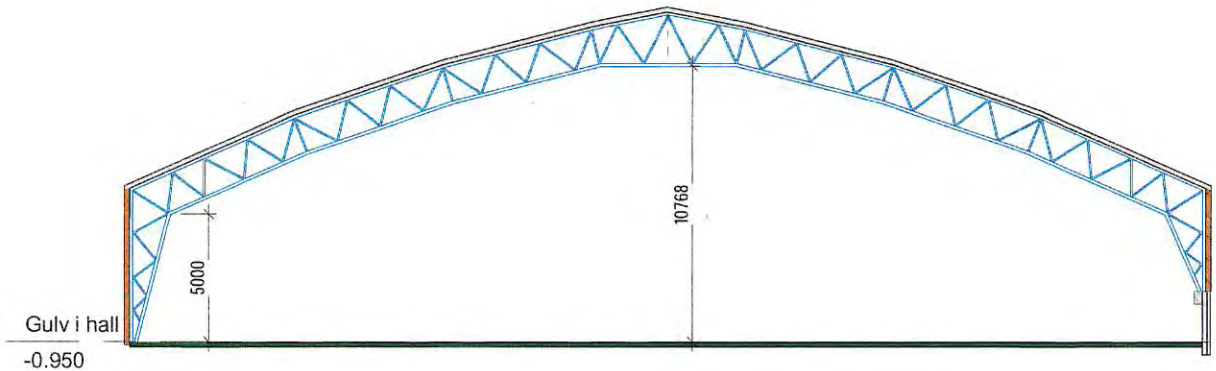

1 Section 1

1 : 200

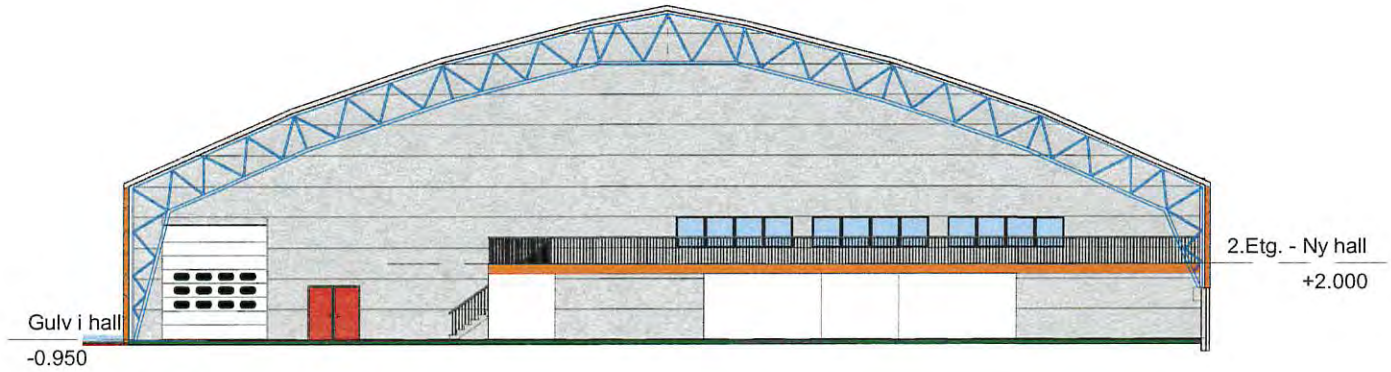

2 Section 2

1 : 200

Rev	Beskrivelse	Dato

PROSJEKTBYGG A.S
ING.- OG ENTREPRENØRTJENESTER
70 08 79 00 - www.pbygg.no

SKISSEPROSJEKT

BERGSØY IL

BERGSØY IL HALL

Snitt

Prosjektnr.: 183 | Rev.dato:

Dato: 09.03.17 | 801 | Rev.

Tegna av: RH

Kontroll: — | Målestokk: 1:200

VEDL. 3 d)

VEDL. 4.

Bergsøy Idrettslag anlegg/ utvikling
Pb. 12
6099 Fosnavåg
Org.nr: 982 513 367 MVA
www.bergsoy.no

Herøy Kommune
Postboks 274
6099 Fosnavåg

Fosnavåg 19.12. 2016

BEHOVSANALYSE FOTBALLHALL BERGSØY IL-FOTBALL

Bergsøy Idrettslag- Fotball har tidligare beslutta å samle all aktivitet i området ved Herøy Kulturhus og ikringliggande område. I den forbindelse blei det gamle klubbhuset i Huldalen solgt til Huldal Barnehage, og området forøvrig er solgt til bustadutbyggar.

Bergsøy Fotball har dei siste åra opplevd ein stadig auke i antall aktive, og blei i 2013 utnevnt til årets breiddeklubb på Sunnmøre Fotballkrets sitt årsting. Dette er ein heidersutnevnelse som heng høgt, og blir gitt til dei klubbane som jobbar aktivt for å ivareta og betre tilbodet til unge aktive innanfor idretten. Bergsøy Fotball har som målseting å være ein arena for alle og vi har og ein visjon om at vi skal bidra med det vi kan for å gjere Herøy til ein betre stad å bu.

I den forbindelse har Bergsøy Fotball siste åra investert om lag 26 mill eks mva for nettopp å legge forholda til rette for ungdomen, og for på den måten gjere Herøy Kommune endå meir attraktiv og til ein betre stad å bu.

Vi kan i denne forbindelse nemne
- Kunstgrasbane 1. Ferdigstilt 2007
- Kunstgrasbane 2. Ferdigstilt 2012
- Klubbhus Ferdigstilt 2013
- Oppgradering av tribuner på Havila Stadion Fosnavåg 2015

Vi har foretatt ei måling av aktiviteten til Bergsøy Fotball gjennom 1 tilfeldig veke gjennom året.
Bergsøy Fotball har ca 400 aktive i sving og i løpet av ei uke er desse i organisert trening mellom 2 og 5 gangar. I løpet av ei uke gjennomførte desse ca 2200 trenings- og/eller kamptimer. Dette vil igjen seie at i løpet av ein måned aktiviserer Bergsøy Fotball ungdom i til saman ca 9000 treningstimar.

Fotball har utvikla seg til ein heilårsidrett. Vi ser rundt oss at stadar og klubbar vi likar å samanlikne oss med er komne lenger med tanke på å legge til rette for aktivitetar gjennom vinteren. Hødd har allereie hatt innandørshall nokre år, siste åra har også Ørsta og Volda fått opna nye og flotte hallar. I utgangspunktet ønskte vi å bygge ein noko større hall, men sidan vi tenker å etablere hall på delar av eldste kgb så har styret i Bergsøy Fotball beslutta at ein ønskjer å bygge ein 7erhall. Dette gjer vi for å oppretthalde størrelseskrav til 9er bane på resterende areal. Vi har med ei slik løysing og muligheit for å utvide resterende areal til 11er bane med minimumsmål ved seinare høve.

Den totale banekapasiteten vår vil med dette bli økt og ved å kunne tilby treningsfasiliterar under tak vil vi nå enda fleire unge spillere enn det vi gjør i dag, det vil være med på å begrense fråfallet ein ser i ungdomsfotballen.
Med fotballhall i området vil det være med på å gjere anlegget komplett og unikt. Vi har utreda alternative plasseringar, men vi har konkludert med at det er dette som vil vere den optimale plasseringa og som vil kunne gi dei synergiane vi ønskjer i forhold til aktivitetane/ tilboda i nærheita.

Bergsøy Idrettslag anlegg/ utvikling
Pb. 12
6099 Fosnavåg
Org.nr: 982 513 367 MVA
www.bergsoy.no

FFO

Bergsøy Fotball starta hausten 2009 opp med fotballfritidsordning for barn fra 4 til og med 6 klasse. Første tida holdt FFO til i ein midlertidig brakkerigg. Desse lokala var ikkje eigna, og tilbudet blei dessverre nedlagt frå hausten 2011. Når dei nye fasilitetane i klubbhuset stod klare til bruk til hausten 2013 blei FFO starta opp på nytt. Å drive aktivitetar utomhus gjennom heile vinteren er utfordrande og dersom vi kan tilby innandørsaktivitetar øker vi kvaliteten på tilbodet ytterligare og vi vil få enda større muligheiter til å drive allsidig idrett, og sist men ikkje minst så vil enda fleire finne tilbudet attraktivt.

Bergsøy Fotball sitt absolutte hovudmål er å drive mest mulig og best mulig idrettsarbeid for barn og unge. På det viset ønskjer vi å fremje folkehelsa og trivselen samt tilbodet til innbyggjarane i Herøy noko som igjen vil gjere Herøy til ein enda betre stad å bu.

Eln 7er hall vil ha ei maks høgde på om lag 13 meter og være godt innanfor krava i reguleringsføresegnene.

Vi ser fram til å høre frå Herøy Kommune i saka og håpar på eit snarlig og positivt svar vedr vår søknad

Tonny Pettersen
Bergsøy Fotball anlegg/utvikling

Tom Beddari
daglig leiar

VEDL. 5.

PROSJEKTBYGG AS
Postboks 183, 6099 Fosnavåg
Foretaksnummer: 966 768 673 MVA
Telefonr.: 700 87900 Faksnr.: 700 87901 Mobilnr.: 90 63 44 46
E-mail: tonny@pbygg.no

Budsjett Fotballhall Bergsøy Fotball

Byggherre: Bergsøy IL - Fotball

Budsjett for bygging av hall på delar av dagens kgb

Investeringsbehov:		
Grunnarbeider hall		1060000
Betongarbeider hall		1250000
Halleveranse		7900000
Servicebygg (lager, wc, sosialt rom, treningsrom), totalkostnad kr 2170000,- eks mva inkl dugnadsarbeid		
herav; sosiale rom	750000	
styrketreningsrom	750000	
omkledningsrom	500000	
lager	170000	
Materialkost og leigd hjelp		1040000
Belysning i hall		500000
Nytt kunstgrasdekke hall		1000000
Diverse kostnadar, fjerning av eks mur, sanitær mm		1000000
		13750000
25% mva		3437500
Totalinvestering hall		**17187500**

Finansieringsplan:	
MVA- kompensasjon	3437500
Spillemidler hall	4000000
Spillemidler servicebygg	725000
Egenkapital	2000000
RDA	1500000
Sponsor Sparebanken Møre	1000000
Låneopptak og andre sponsorar (hallnavn?)	4525000
Finansiering	**17187500**

Driftsbudsjett	
Utleige andre	50000
Tilskudd drift	50000
Sum inntekter	100000
Strømkostnadar	80000
Reinhald	20000
Finanskostnadar	120000
Forsikring	10000
Diverse	20000
Sum driftskostnadar	250000
Fra BIL Fotball	150000

VEDL. 6 a)

Bergsøy Idrettslag anlegg/ utvikling
Pb. 12
6099 Fosnavåg
Org.nr: 982 513 367 MVA

www.bergsoy.no

Herøy Kommune
Postboks 274
6099 Fosnavåg

Dato: 06.03.2017

Att: Samfunnsutvikling v Torger Kvalsund

Søknad om bygsel av tomt for oppføring av fotballhall for Bergsøy Idrettslag, Fotball

Vi syner til møter vedr saka med Jarl Martin Møller, ordfører Arnulf Goksøyr m fleire.
Bergsøy Fotball søkjer med dette på vegne av Bergsøy Idrettslag- Fotball om rett til å få bygsle delar av gnr/ bnr 29/ 38,149, 215, 216 slik det fremgår av vedlagte kartutsnitt. Vedlagte situasjonsplan syner at tiltaket går litt utover arealet den første kunstgrasbana dekker. Sidan tiltaket er tippemiddelberettiga treng vi ein avtale om bruk av grunnen med varighet på minst 30 år etter same mal som tidligare (ref klubbhus bl.a).
Bergsøy IL – Fotball skal sjølve stå som utbyggar.

Vennlig hilsen

pår
Geir Johan Bakke
Styreleder Bergsøy IL-fotball

Tom Gedde
Daglig leder

BERGSØY IL FOTBALL
P.b. 12
6099 FOSNAVÅG

VEDL. 66)

Sunnmørskart

Grunnkart

Dato: 06.03.2017

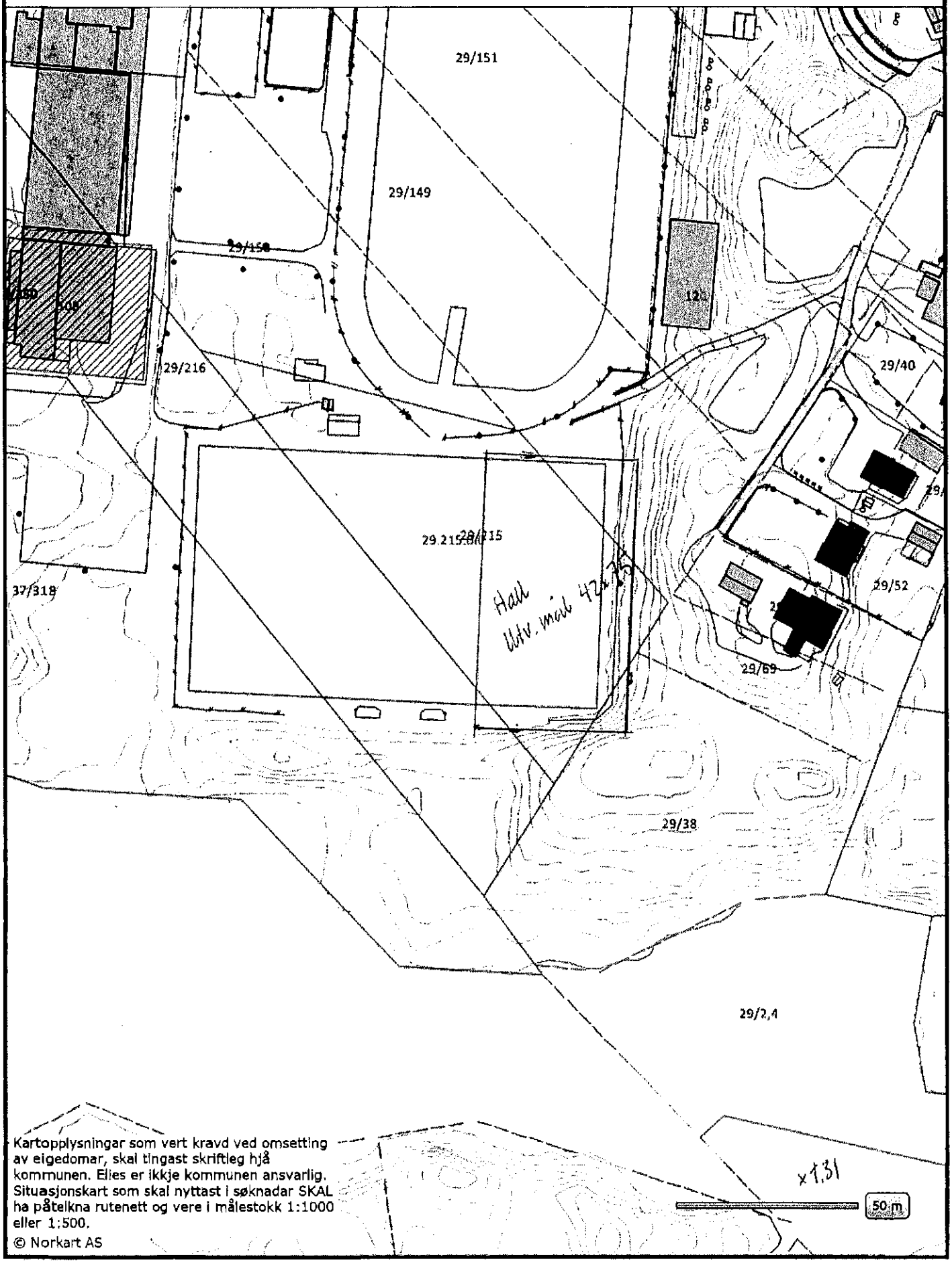

Kartopplysningar som vert kravd ved omsetting av eigedomar, skal tingast skriftleg hjå kommunen. Elles er ikkje kommunen ansvarlig. Situasjonskart som skal nyttast i søknadar SKAL ha påteikna rutenett og vere i målestokk 1:1000 eller 1:500.

© Norkart AS

HERØY KOMMUNE

NOTAT

Til: Rådmannen/Komiteen for næring, kultur og idrett

Frå: Kulturavdelinga

Saksnr	Arkivkode	Dato
2017/397	223	19.05.2017

IDRETTSFUNKSJONELL FØREHANDSGODKJENNING AV FOTBALLHALL PÅ BERGSØY KUNSTGRASBANE SAMT STØTTE TIL TILTAKET

I PS 32/17 er det oppgitt feil sum i tilråding til vedtak, pkt. 3.

Rett sum til forskotering skal vere 8 162 500.

- MVA-kompensasjon 3 437 500
- Spelemidlar hall 4 000 000
- Spelemidlar servicebygg 725 000

Ny tilråding pkt.3:

> Herøy kommunestyre godkjenner at det kan forskotterast spelemidlar og mva-kompensasjon til fotballhallen med inntil kr. 8 162 500, og fram til spelemidlar og mva-kompensasjon vert utbetalt. Forskoteringa vert gitt under føresetnad av at søknaden om spelemidlar vert godkjend.

Med helsing
Eileen Gjerde
Kulturleiar

ei båtlengd børe

Adr: Pb. 274 6099 FOSNAVÅG Tlf: 700 81 300 Fax: 700 81 301 Bank: 8647.11.04800 Org.nr 964978840
E-post: postmottak@heroy.kommune.no www.heroy.kommune.no

KN - Sak 32/17

Nytt vedlegg.

Til: Herøy Kommune

tirsdag, 13.03.17

Att: Ordfører/ Rådmann

Søknad om forskottering av mva og tippemidlar til bygging av fotballhall

Bergsøy IL-Fotball har som visjon "Å bidra til å gjere Herøy Kommune til ein enda betre stad å bo" og har dei siste 10 åra føreteke fleire store økonomiske løft og har tilsaman investert for om lag 30 mill kr. Investeringene har vore heilt nødvendige då vi var på etterskudd i forhold til andre klubber med hensyn på fasilitetar. Det at vi flytta aktivitetane frå Huldal medførte og bygging av nytt klubbhus. Denne satsinga hadde ikkje klubben klart utan god støtte fra Herøy Kommune og det lokale næringslivet , klubben er pr d.d gjeldfri og alle garantier og tidligare forskutteringar som har vore gitt frå Herøy Kommune i denne samanheng er slettet.

Det eneste vi nå manglar er ein treningshall og det er heilt nødvendig spesielt med tanke på rekruttering og det å behalde ungdomen innanfor idretten så lenge som råd, dette vil etter vår mening definitivt bidra til at Herøy Kommune blir et enda bedre sted å bo.

Bergsøy IL – Fotball kjem til å tilby dei øvrige laga i Herøy og i tråd med vår visjon, gratis treningstid ein dag i uka gjennom heile året, f.eks en dag frå kl 18 og resten av kvelden. Med denne investeringa vil klubben være ferdig investert for dei neste 25 åra, med unntak av utskifting av kunstgras om lag kvart 10ende år.

Vi håper at kommunen er villig til å behandle denne søknaden positivt og i tråd med tidligare praksis, ref f.eks bygging av nytt klubbhus

Bergsøy IL søkjer med dette Herøy Kommune om forskottering av:

-	Forskottering av tippemidler til hall	kr:	4 000 000,-
-	Forskottering av tippemidlar til servicebygg	kr:	725 000,-
-	Forskottering av mva:	kr:	3 437 500,-

Formell utbyggar skal være hovedstyret i Bergsøy IL, sjølv om den som i praksis er ansvarlig og har påteke seg å finansiere byggingen er Bergsøy IL-Fotball. Dette er etter same modell som klubbhusutbygginga

Følgande håpar vi at kommunen vil bidra med

1. Avtale om bygsel av tomtegrunn i 40 år. Ev kjøp av tomt. Det er sendt eigen søknad om dette, sjå epost datert 09.03.17
2. Dekking av alle kommunale kostnadar i forbindelse med byggesaka
3. Forskuttering av tippemidler og mva til bygging av fotballhall, sjå budsjett og finansieringsplan

Budsjett byggekostnader/ tippemidler fotballhall

Grunnarbeider:	kr 1 060 000,-
Betongarbeider	kr 1 250 000,-
Halleveranse	kr 7 900 000,-
Servicebygg (materiell og leigd hjelp), forutsatt oppført på dugnad	kr 1 040 000,-
Belysning	kr 500 000,-
Nytt kunstgrasdekke	kr 1 000 000,-
Diverse arbeider, uforutsatt	kr 1 000 000,-
Totalkostnad fotballhall	kr 13 750 000,- eks mva
25% mva	kr 3 437 500,-
Totalinvestering inkl mva	**kr 17 187 500,- inkl mva**

Finansieringsplan

Mva- kompensasjon	kr 3 437 500,-
Spillemidlar hall	kr 4 000 000,-
Spillemidlar servicebygg	kr 725 000,-
Egenkapital	kr 2 000 000,-
RDA midlar	kr 1 500 000,-
Sponsor Sparebanken Møre	kr 1 000 000,-
Låneopptak og sponsorar (hallnavn)	kr 4 525 000,-
Totalinvestering	**kr 17 187 500,-**

Sjølv om det er det er Bergsøy IL som er utbyggar og ikkje Herøy Kommune kan det søkjast om momsrefusjon basert på årlige tildelingar. Siste åra har frivillige lag og organisasjonar som har stått som utbyggare sjølve fått full momskompensasjon. Det må føreligge avlutta prosjektrekneskap før det kan søkes refusjon.

Bergsøy Fotball søkjer på vegne av Hovedstyret med dette om at Herøy Kommune forskotterer det forventa tippemiddeltilskuddet på kr 4 725 000 i tillegg til berekna moms kr 3 437 500,-

Finansiering

Byggingen er planlagt finansiert gjennom eigenkapital/ låneopptak, dugnadsarbeider, spillemidler, salg av hallnavn, sponsorstøtte og lån. Dersom Herøy Kommune stiller seg positive til ovenfor beskrevet søknad om støtte er vi overbevist om at det vil bli snarlig oppstart.

BEHOVSANALYSE FOTBALLHALL BERGSØY IL-FOTBALL

Bergsøy Idrettslag- Fotball har tidligare beslutta å samle all aktivitet i området ved Herøy Kulturhus og ikringliggande område. I den forbindelse blei det gamle klubbhuset i Huldalen solgt til Huldal Barnehage, og området forøvrig er solgt til bustadutbyggjar.

Bergsøy Fotball har dei siste åra opplevd ein stadig auke i antall aktive, og blei i 2013 utnevnt til årets breiddeklubb på Sunnmøre Fotballkrets sitt årsting. Dette er ein heidersutnevnelse som heng høgt, og blir gitt til dei klubbane som jobbar aktivt for å ivareta og betre tilbodet til unge aktive innanfor idretten. Bergsøy Fotball har som målseting å være ein arena for alle og vi har og ein visjon om at vi skal bidra med det vi kan for å gjere Herøy til ein betre stad å bu.

I den forbindelse har Bergsøy Fotball siste åra investert om lag 26 mill eks mva for nettopp å legge forholda til rette for ungdomen, og for på den måten gjere Herøy Kommune endå meir attraktiv og til ein betre stad å bu.

Vi kan i denne forbindelse nemne

- Kunstgrasbane 1. Ferdigstilt 2007
- Kunstgrasbane 2. Ferdigstilt 2012
- Klubbhus Ferdigstilt 2013
- Oppgradering av tribuner på Havila Stadion Fosnavåg 2015

Vi har foretatt ei måling av aktiviteten til Bergsøy Fotball gjennom 1 tilfeldig veke gjennom året.
Bergsøy Fotball har ca 400 aktive i sving og i løpet av ei uke er desse i organisert trening mellom 2 og 5 gangar. I løpet av ei uke gjennomførte desse ca 2200 trenings- og/eller kamptimer. Dette vil igjen seie at i løpet av ein måned aktiviserer Bergsøy Fotball ungdom i til saman ca 9000 treningstimar.

Fotball har utvikla seg til ein heilårsidrett. Vi ser rundt oss at stadar og klubbar vi likar å samanlikne oss med er komne lenger med tanke på å legge til rette for aktivitetar gjennom vinteren. Hødd har allereie hatt innandørshall nokre år, siste åra har også Ørsta og Volda fått opna nye og flotte hallar. I utgangspunktet ønskte vi å bygge ein noko større hall, men sidan vi tenker å etablere hall på delar av eldste kgb så har styret i Bergsøy Fotball beslutta at ein ønskjer å bygge ein 7erhall. Dette gjer vi for å opprettihalde størrelseskrav til 9er bane på resterende areal. Vi har med ei slik løysing og muligheit for å utvide resterende areal til 11er bane med minimumsmål ved seinare høve.

Den totale banekapasiteten vår vil med dette bli økt og ved å kunne tilby treningsfasiliterar under tak vil vi nå enda fleire unge spillere enn det vi gjør i dag, det vil være med på å begrense fråfallet ein ser i ungdomsfotballen. Med fotballhall i området vil det være med på å gjere anlegget komplett og unikt. Vi har utreda alternative plasseringar, men vi har konkludert med at det er dette som vil vere den optimale plasseringa og som vil kunne gi dei synergiane vi ønskjer i forhold til aktivitetane/ tilboda i nærheita.

FFO/ AFO
Bergsøy Fotball starta hausten 2009 opp med fotballfritidsordning for barn fra 4 til og med 6 klasse. Første tida holdt FFO til i ein midlertidig brakkerigg. Desse lokala var ikkje eigna, og tilbudet blei dessverre nedlagt frå hausten 2011. Når dei nye fasilitetane i klubbhuset stod klare til bruk til hausten 2013 blei FFO starta opp på nytt. Å drive aktivitetar utomhus gjennom heile vinteren er utfordrande og dersom vi kan tilby innandørsaktivitetar øker vi kvaliteten på tilbodet ytterligare og vi vil få enda større muligheiter til å drive allsidig idrett, og sist men ikkje minst så vil enda fleire finne tilbudet attraktivt. Denne uka gikk Bergsøy Fotball ut og offentliggjorde ei vidareutvikling av FFO for å prøve å nå enda fleire. Tiltaket blir kalla AFO og er meint å være eit tilbod til alle, også for dei som kanskje har andre interesser enn fotball som sin hovedaktivitet.

Bergsøy Fotball sitt absolutte hovudmål er å drive mest mulig og best mulig idrettsarbeid for barn og unge. På det viset ønskjer vi å fremje folkehelsa og trivselen samt tilbodet til innbyggjarane i Herøy noko som igjen vil gjere Herøy til ein enda betre stad å bu.

Vi ser fram til å høre frå Herøy Kommune i saka og håpar på eit snarlig og positivt svar vedr vår søknad

Vennlig Hilsen

Geir Johan Bakke
Styreleder Bergsøy IL-Fotball

Kopi: Hovedstyret i Bergsøy IL

HERØY KOMMUNE

Helse og omsorg

SAKSFRAMLEGG

Sakshandsamar:	RRK	Arkivsaknr:	2017/481
		Arkiv:	H12

Utvalsaksnr	Utval	Møtedato
75/17	Kommunestyret	21.06.2017

FORSKRIFT OM RETT TIL SJUKEHEIMSPLASS ELLER TILSVARANDE BUSTAD SÆRSKILT TILRETTELAGT FOR HEILDØGNSTENESTER, KRITERIE OG VENTELISTE

Tilråding:

Herøy kommunestyre vedtek framlegg til forskrift om rett til sjukeheimsplass eller tilsvarande bustad særskilt tilrettelagt for heildøgnstenester, kriterie og venteliste, slik den ligg føre som vedlegg til saka.

Godkjend forskrift tek til å gjelde frå 01.07.2017

Særutskrift:

Helse og omsorg

Vedlegg:

24.06.2016	Helse og omsorgsdep. – Lovendring om rett til opphold i sykehjem eller tilsvarende bolig særskilt tilrettelagt for heldøgns tjenester
01.07.2016	Lovendringar – pas § 2-1e og hol § 3-2a
15.04.2016	Helse og omsorgsdep. – Prop.99L (2015-2016)
18.11.2016	Samhandlingsgruppa i Sunnmøre Regionråd – Møtereferat sak 31/2016
18.11.2016	Ålesund kommune – Mandat for arbeidsgruppe
28.04.2017	Uttale møte i Helse og omsorgskomite
05.05.2017	Uttale møte i RFF
08.05.2017	Uttale i møte i Eldrerådet
13.06.2017	Forskrift om rett til sjukeheimsplass m.v

Uprenta vedlegg :

02/2016	Helsedir. – IS-2442 - Veileder for saksbehandling
10/2015	Helsedir. – IS-2391 - Forsøk statlig finansiering av omsorgstjenester, Kriterier for tildeling av omsorgstenester

Samandrag av saka:
Herøy kommune pliktar innan 30.06.17 å utarbeide lokal forskrift for tildeling av langtidsopphald i sjukeheim eller tilsvarande bustad med heildøgnstenester, og bruk av venteliste i påvente av slikt tilbod. Før vedtak skal framlegg ut på høyring. Framlegg til forskrift har no vore ute på høyring.

Saksopplysningar:
Sommaren 2016 vedtok Stortinget lovendringar i Pasient- og brukarrettslova og Helse- og omsorgstenestelova om rett til opphald i sjukeheim eller tilsvarande budstad særskilt lagt til rette for heildøgnstenester. Grunnlaget for lovendringa finn ein i Prop. 99 L (2015-2016).

Delar av lovendringane tok til å gjelde 01.07.2016 for det som inneheld ei stadfesting av gjeldande lov om retten til sjukeheimsplass. Vedtak om kriterier for tildeling av slike kommunale tilbod og rett til å stå på venteliste er nytt og skal ha rettsverknad frå 01.07.2017. Kommunane må innan denne dato gjere vedtak i lokal forskrift om kriterier for retten til langtidsopphald i sjukeheim eller tilsvarande bustad eller å kome på venteliste til slikt tilbod.

Regjeringa planlegg å innføre nasjonale kriterier for tildeling av langtidsopphald i sjukeheim eller tilsvarande bustad tilrettelagt for heildøgnstenester, etter at ein har hausta erfaring med kommunale kriterie for tildeling av slikt tilbod, og når ein har evaluert forsøk med statleg finansiering av omsorgstenestene.

Tidsplan og arbeidet med framlegg til lokal forskrift
Utarbeiding av kommunal forskrift med kriterier for tildeling av langtidsplass i sjukeheim m.v. er ei pliktig oppfølging for kommunane som fyl av endringane i Helse- og omsorgstenestelova som tok til å gjelde 01.07.2016. Kommunestyret har frist til 30.06.2017 med å gjere vedtak med eigne kriterier og det er framlegg til desse som no skal ut på høyring.

Arbeidet med forskrifta har hatt slik tidsplan:

Tiltak	Organ	Frist
Utarbeiding av felles framlegg til forskrift for kommunane på Sunnmøre	Arbeidsgruppe nedsett av Samarbeidsutvalet for SR	15.02.2017
Vedtak om å sende framlegg til forskrift ut på høyring	Formannskapet	25.04.2017
Utsending til høyringsinstansar	Rådmannen	27.04.2017
Handsaming i Råd og utval	Eldrerådet	08.05.2017
Handsaming i Råd og utval	Helse- og omsorgskomiteen	28.04.2017
Handsaming i Råd og utval	Råd for menneske med nedsett funksjonsevne	05.05.2017
Frist for merknad til høyringsframlegget	Høyringsinnstansane	12.06.2017
Vedtak ny forskrift	Kommunestyret	21.06.2017

Helse og omsorgskomiteen, Eldrerådet og Rådet for menneske med nedsett funksjonsevne har hatt saka til handsaming i sine møter. I tillegg har framlegget til forskrift blitt kunngjort offentleg, med høve for andre til å kome med merknader.

Forskrifta som vart sendt på høyring er eit framlegg som er utarbeidd felles for kommunane på Sunnmøre, etter initiativ frå samhandlingsgruppa i Sunnmøre regionråd.

Rådmannen i Herøy har hausten 2016 delegert til helse og omsorgsadministrasjonen å starte arbeidet med framlegg til forskrift. Saka vart drøfta i Sjustjerna Helse og omsorg, som sette ned arbeidsgruppe som kunne lage til felles framlegg for alle sju kommunane på søre Sunnmøre.

I møte i Samhandlingsgruppa i Sunnmøre Regionråd 18.11.2016 sak 31/2016, var tilsvarande sak drøfta med tanke på samordning for å unngå at alle kommunane skulle bruke store ressursar på dette arbeidet kvar for seg. Ved å peike ut nøkkelpersonell frå nokre kommunar kunne ein få til eit effektivt og kvalitativt godt arbeid som alle kommunane kunne gjere seg nytte av i si saksutgreiing. Ålesund kommune fekk i oppdrag å lage mandat til arbeidsgruppa og stille jurist til rådvelde for arbeidsgruppa.

Arbeidet i sjustjerna vart difor avslutta til fordel for arbeidsgruppa under Sunnmøre Regionråd. Denne arbeidsgruppa har vore samansett av: Lindi Hjelkrem (Sula), Bjørn Magne Nordal (Giske), Birte Vegsund (Ålesund) og Oddvar Marøy (Ørsta). Jurist Line Tomassen medverka på slutten med viktige korrigeringar og rydding i oppsettet til endeleg framlegg.

Arbeidsgrupppa har hatt 4 møter i tillegg til flittig korrespondanse på e-post mellom møta. Framlegg vart levert sekretariatet i Sunnmøre regionråd for vidare utsending til kommunane.

Grunnlag for framlegg til lokal forskrift.
Alle kommunar pliktar å utarbeide forskrift med kriterium for tideling av langtidsopphald i sjukeheim eller heildøgnsbemanna bustad og føring av ventelister. Dette følger av helse- og omsorgstenestelova § 3-2 a.

Retten til opphald i sjukeheim eller tilsvarande bustad særskilt lagt til rette for heildøgnstenester, er heimla i pasient- og brukarrettslova § 2-1 e.

I arbeidsgruppa sitt mandat er det peika på sentrale dokument for arbeidet. Prop 99 L gir ei grundig utgreiing om bakgrunn for lovendringa og ulike konsekvensar endringane vil gi. I tillegg har helsedirektoratet sin publikasjon «Forsøk med statleg finansiering av omsorgstenester – Kriterier for tildeling av omsorgstenester», vorte brukt for dei delane som gjeld tildeling av langtidsplass i sjukeheim.

Ved utarbeiding av forskrifter plikter ein å sikre medverknad frå dei partar som bestemmingane rettar seg mot. Høyringsframlegget har vore utarbeidd av fagadministrative leiarar og sakshandsamarar frå ulike kommunar på Sunnmøre. Kommunane som er representert i arbeidsgruppa kjem frå kommunar som har valt å løyse sine utfordringar med heildøgnstilbod på svært ulike måtar. Dette vurderer ein som ein styrke for det arbeidet som er gjort. For å ikkje unngå mistydingar og syte for eit ryddig regelverk, har arbeidsgruppa så langt som råd, unnlatt å ta med bestemmingar om tilhøve som allereie er regulert i anna lov eller forskrift. Det har vore eit mål at forslaget skal innehalde dei områda lovendringa krev bestemmingar om og eller å vere kortfatta og ha eit enkelt språk.

Nokre sentrale tilhøve som lovendringane og lokal forskrift skal regulere :
Retten til tenester i forskrifta gjeld kun for langtidsopphald .Tildeling gjeld for opphald i sjukeheim eller tilsvarande bustad særskilt lagt til rette for heildøgnstenester.

Med omgrepet «tilsvarande bustad særskilt lagt til rette for heildøgnstenester» legg ein til grunn bustadar som har fast tilknytt helse- og omsorgsfagleg personell på døgnbasis der det er lagt til rette for å kunne gi tenester som svarer til det pasientar kan få i sjukeheim.

Det er nytt at kommunen frå 01.07.2017 skal bruke kommunale kriterier for dei faglege vurderingane som forvaltninga i kommunen skal nytte, når ein skal gjere vedtak om langtidsopphald i sjukeheim eller tilsvarande bustad med heildøgnsteneste. Det vert og nytt at ein pliktar å føre venteliste over dei pasientane som fyller kriteria for langtidsopphald i sjukeheim eller heildøgnsbemanna bustad, men som må vente på å få slikt tilbod. Kommunen har eit godt hjelpemiddel til slik oversikt i fagprogrammet Gerica.

Endringane i lov og forskrift skal både sikre ein tydelegare rett for pasient eller brukar, samstundes som forvaltninga i kommunen innanfor sitt faglege skjøn, pliktar å ta omsyn til dei kriteria kommunen vedtek for tildeling av slike langtidplassar.

Ein rett til langtidsplass i sjukeheim eller tilsvarande bustad, ligg føre når det etter ei helse- og omsorgsfagleg vurdering er det einaste tilbodet som kan sikre naudsynte og forsvarlege helse- og omsorgstenester. Dersom pasient eller brukar med forsvarleg hjelp kan bu heime i påvente av langtidsopphald i sjukeheim eller tilsvarande bustad, har ho/han rett til vedtak om dette. Kommunen skal føre venteliste over dei som får slikt vedtak.

Ei vurdering av kva tid ein tilstand er slik at sjukeheim er det einaste forsvarlege hjelpetiltaket, kan opplevast forskjellig. Pasient eller brukar, eller nære pårørande, vil ofte ha ei anna oppfatning enn fagpersonellet som skal gjere sine helse- og omsorgsfaglege vurderingar. I enkelte saker er ulike instansar i helsevesenet også usamde i sine vurderingar.

Kriteria som er nytta i framlegg til forskrift, har lagt vekt på dei kritiske spørsmåla som er vesentleg å få avklara når ein skal vurdere retten til langtidsopphald. Det er og teke med kva vurderingar som vert viktige for å kunne realisere målsettingane om å legge til rette for at pasientar eller brukarar, skal kunne bu lengst mogleg i eigen heim. Som del av dette pliktar helse og omsorgstenesta å legge til rette for og prøve ut dei hjelpetiltak og hjelpemiddel som er tilgjengelege. Samspel med nære pårørande, kognitiv svikt og demens, er situasjonar som i mange saker set kommunen på prøve og som er krevjande for dei involverte. Ofte er det knytt mange såre følelsar til dei endringane som utspelar seg i desse livssituasjonane.

Ved utprøving av ulike tiltak pliktar kommunen også å ha eit vakent auge på tryggleiken til pasienten og vurdere konsekvensane eit avslag eller utsetting av opphald i sjukeheim kan gi.

Klageinstans og klagefrist
Tilbod om sjukeheimsplass og helse- og omsorgstenester i eigen heim, er tenester som er heimla i både Pasient og brukarrettslova og Helse- og omsorgstenestelova. Klageinstansen for desse tenestene er Fylkesmannen og klagefristen er 4 veker. Tildeling av kommunal bustad er ikkje ei lovpålagt teneste. Klageinstans på vedtak om kommunal bustad, er klageutvalet i den einskilde kommune. Reglane om klage er då regulert i Forvaltningslova og klagefristen er 3 veker.

Etter at framlegget til forskrift vart sendt på høyring, har det kome avklaringar frå helse og omsorgsdepartementet, som stadfestar arbeidsgruppa si forståing av korleis klagereglane skal handterast. I denne avklaringa stadfestar ein at tildeling av bustad og tenestene i bustaden skal sjåast i samanheng.

Som følgje av dette vert Fylkesmannen klageinstans for alle delar som forskrifta handlar om, og at tildeling av bustad her er å sjå på som ein integrert del av eit omsorgstilbod, jmf Pasient- og brukarrettslova §§ 2-1e (Rett til opphold i sykehjem eller tilsvarende bustad særskilt tilrettelagt for heldøgnstenester) og 7-2 (Klage).

Høyringsuttalar
Framlegg til forskrift om rett til opphald i sjukeheim eller tilsvarande bustad med heildøngstenester, har vore handsama i Helse og omsorgskomiteen, Eldrerådet og Rådet for menneske med nedsett funksjonsevne.

1. Helse og omsorgskomiteen handsama saka i møte den 28.04.2017

   Helse og omsorgskomiteen støtta framlegg til forskrift, utan merknad.

2. Rådet for menneske med nedsett funksjonsevne handsama saka i møte den 05.05.2017

   Rådet for menneske med nedsett funksjonsevne støtta framlegget til forskrift,, utan merknad.

3. Eldrerådet handsama saka i møte den 08.05.2017

   Eldrerådet støttar framlegget til forskrift med slike merknader:
   Eldrerådet forutset at forskrifta dekker korleis kommunen skal følgje opp personar som står på ventelista jfr. Prop 99-L, nest siste avsnitt side 5.
   Eldrerådet forutset at opplysningar frå lege, pårørande, heimesjukepleiarar osv vert tatt med i den tverrfaglege vurderinga av rett til sjukeheimsplass, plass på venteliste m.m. jfr. Prop 99-L side 14, øvste avsnitt til høgre.

Kommentar: Rådmannen vurderer det slik at momenta som Eldrerådet peikar på, er dekt i lov og forskrift, og ikkje treng å gjentakast i den lokale forskrifta. Dette er gjort for at forskrifta ikkje skal bli for omfattande og uoversiktlig.

4. Andre merknader.

   Det har ikkje kome andre merknader til forskrifta frå andre instansar eller einskildpersonar.

Uttalane som Helse og omsorgskomiteen og råda har kome med, har vore utan konkrete framlegg til tillegg eller endring av eksisterande tekst. Med kommentaren som er gitt ovanfor vel Rådmannen å legge forskrifta fram for kommunestyret framlegget som er utarbeidd av arbeidsgruppa nedsett av samhandlingsgruppa i Sunnmøre regionråd.

Vurdering og konklusjon
Kommunane plikter innan 01.07.2016 å vedta forskrift med kriterer for tildeling av langtidsopphald i sjukeheim og bustad særskilt lagt til rette for heildøgnstenester og føring av ventelister til slike tenester.

Framlegg til forskrift har vore ute på offentleg høyring og handsama i Helse og omsorgskomiteen og i råda i kommunen. Det har ikkje kome vesentlege merknader til høyringsframlegget.

Rådmannen rår til at forskrift som er utarbeidd av arbeidsgruppa nedsett av Samhandlingsgruppa i Sunnmøre Regionråd, vert vedteke.

Fosnavåg, 13.06.2017

Olaus-Jon Kopperstad	Renathe Rossi-Kaldhol
Rådmann	Kommunalsjef Helse og omsorg

Sakshandsamar: Renathe Rossi-Kaldhol

HERØY KOMMUNE

FORSKRIFT OM TILDELING AV LANGTIDSOPPHALD I SJUKEHEIM ELLER TILSVARANDE BUSTAD SÆRSKILT TILRETTELAGT FOR HEILDØGNSTENESTER KRITERIE OG VENTELISTE

Heimel: Fastsett av Herøy kommune i kommunestyre 22.06.2017, med heimel i lov 24. juni 2011 nr. 30 om kommunale helse- og omsorgstjenester m.m. § 3-2 a andre ledd.

§ 1 Føremål

Forskrifta skal vise kva kriterie Herøy kommune legg til grunn for vedtak om tildeling av langtidsopphald i sjukeheim eller tilsvarande bustad særskilt tilrettelagt for heildøgnstenester, og kva som skal ligge til grunn for å sette søkjar på venteliste for tildeling av slikt tilbod.

Forskrifta skal sikre medverknad og at pasient/brukar er informert om tildelingsprosessen og til åpenheit kring denne.

§ 2 Verkeområde

Herøy kommune disponerer til ei kvar tid eit visst tal definerte langtidsplassar i sjukeheim og tilsvarande bustader særskilt tilrettelagt for heildøgnstenester.

Rett til langtidsopphald i sjukeheim eller tilsvarande bustader særskilt tilrettelagt for heildøgnstenester eller rett til å stå på venteliste til eit slikt tilbod, er regulert i pasient- og brukerrettslova § 2-1 e.

§ 3 Definisjonar

- Med **«Sjukeheim»** er helseinstitusjon slik dette er definert i Helse- og omsorgstenstelova § 3-2 første ledd.
- Med **«langtidsopphald»** meinast opphald i sjukeheim på ubestemt tid.
- **«Tilsvarande bustad særskilt tilrettelagt for heildøgnstenester»**, er bustad som har knytt til seg helse- og omsorgspersonell som fast er tilgjengeleg for pasienten/brukaren heile døgnet.
- **«Venteliste»** er ei oversikt over pasientar/brukarar som etter ei helse- og omsorgsfagleg vurdering vil vere best tent med langtidsopphald i sjukeheim eller tilsvarande bustad særskilt tilrettelagt for heildøgnstenester, og det samstundes er vurdert at vedkomande med forsvarleg hjelp kan bu heime i påvente av langtidsopphald.

§ 4 Rett til langtidsopphald i sjukeheim eller tilsvarande bustad særskilt tilrettelagt for heildøgnstenester

a) Pasient/brukar har rett til opphald i sjukeheim eller tilsvarande bustad særskilt tilrettelagt for heildøgnstenester, dersom dette etter ei helse- og omsorgsfagleg vurdering er det einaste tilbodet som kan sikre pasienten/brukaren naudsynte og forsvarlege helse- og omsorgstenester.
b) Dersom pasient/brukar ut frå ei helse- og omsorgsfagleg vurdering vil vere best tent med eit langtidsopphald i sjukeheim eller tilsvarande bustad tilrettelagt for heildøgnstenester, men som med forsvarleg hjelp og tilpassing kan bu i eigen heim, får avslag på søknaden og settast

på venteliste for slikt tilbod. I ventetida skal kommunen gjere vedtak om og gje forsvarlege helse- og omsorgstenester.

Når fleire pasientar/brukarar står på venteliste samstundes, skal kommunen til ei kvar tid vurdere kven som har det største behovet for å få tildelt langtidsplass eller tilsvarande bustad særskilt tilrettelagt for heildøgnstenester. Ved førespurnad har pasient/brukar rett til å få informasjon om kommunen si vurdering av kor lenge det er sannsynleg at ein må stå på venteliste før tildeling av aktuelt bu- og omsorgstilbod.

§ 5 Kriterie for tildeling av langtidsopphald i sjukeheim eller tilsvarande bustad særskilt lagt til rette for heildøgnstenester

Langtidsopphald i sjukeheim eller tenester i ein tilsvarande bustad særskilt tilrettelagt for heildøgnstenester, skal vurderast ut frå ei helse- og omsorgsfagleg heilskapsvurdering.

I det faglege skjønet skal kommunen m.a vurdere hjelpebehov, meistringsnivå og tryggleik.
I vurderingane for tildeling av tenesta skal desse tilhøva leggjast vekt på:
- kva type helse- og omsorgsteneste det er behov for og kor omfattande og varig behovet vil vere
- om pasienten eller brukaren har høve eller evne til å tilkalle hjelp ved behov
- om ein med hjelpemiddel eller ulike tilretteleggingar kan gjere tilpassingar som fremjar eigenmeistring i eigen heim.
- om alternativ til langtidsopphald i sjukeheim eller tilsvarande bustad særskilt lagt til rette for heildøgnstenester er prøvd ut og vurdert å ikkje vere tenleg eller forsvarleg.
- om pasienten/brukaren er samtykkekompetent og har kognitive evner som ikkje medfører alvorleg risiko for liv og helse
- kva konsekvensar eit avslag på heildøgnstilbod i sjukeheim eller bustad kan gje.
- ved vurdering av hjelpebehov skal LEON-prinsippet (lavaste effektive omsorgsnivå) og omsorgstrappa aktivt verte nytta for å tilby rett omsorgsnivå.

§ 6 Sakshandsaming

Vedtak etter forskrifta her, skal handsamast etter § 2-7 i pasient og brukarrettslova, samt forvaltningslova sine reglar om enkeltvedtak med klagerett. Vedtak kan anten

a) gi avslag på plass
b) tildele plass
c) gi avslag på plass og sette på venteliste

For vedtak etter pkt c), skal det i vedtaket gjerast klart kva tilbod pasient/brukar vil få i ventetida som vert vurdert å stette lova sine krav til forsvarlege tenester.

§ 7 Klage

Det er klagerett på vedtak etter denne forskrifta. Klageinstans er Fylkesmannen. Klage sendast til den instans som har fatta vedtaket seinast innan 4 veker etter at ein er gjort kjend med vedtaket, jmf. Pasient og brukarrettslova Kap. 7 Klage.

Dersom klaga berre gjeld den delen av vedtaket som omhandlar tildeling av bustad og ikkje tenestetilbodet i denne, er kommunen klageinstans. Klagefristen etter forvaltningslova er då 3 veker.

§ 8 Iverksetting og revidering av forskrifta

Forskrifta tek til å gjelde den 1. juli 2017.

HERØY KOMMUNE

NOTAT

Til: Formannskapet

Frå: Dokumentsenter og politisk sekretariat

Saksnr	Arkivkode	Dato
2017/481	H12	08.05.2017

UTTALE FRÅ KOMITE FOR HELSE OG OMSORG 28.04.2017

Forskrift om rett til sjukeheimsplass.
Komite for helse og omsorg støttar framlegget om lokal forskrift, om rett til sjukeheimsplass eller tilsvarande bustad med heildøgnstenester.

Adr: Pb. 274 6099 FOSNAVÅG Tlf: 700 81 300 Fax: 700 81 301 Bank: 8647.11.04800 Org.nr 964978840
E-post: postmottak@heroy.kommune.no www.heroy.kommune.no

HERØY KOMMUNE

NOTAT

Til: Formannskapet

Frå: Dokumentsenter og politisk sekretariat

Saksnr	Arkivkode	Dato
2017/481	H12	08.05.2017

UTTALE FRÅ RÅD FOR MENNESKE MED NEDSETT FUNKSJONSEVNE 05.05.2017

Råd for menneske med nedsett funksjonsevne støttar framlegget til forskrift om rett til sjukeheimsplass eller tilsvarande bustader med heiledøgnstenester.

Med helsing

Dokumentsenter og politisk sekretariat

Adr: Pb. 274 6099 FOSNAVÅG Tlf: 700 81 300 Fax: 700 81 301 Bank: 8647.11.04800 Org.nr 964978840
E-post: postmottak@heroy.kommune.no www.heroy.kommune.no

HERØY KOMMUNE

NOTAT

Til: Bu- og habiliteringsavdelinga

Frå: Dokumentsenter og politisk sekretariat

Saksnr	Arkivkode	Dato
2017/481	H12	12.05.2017

UTTALE FRÅ ELDRERÅDET 08.05.2017

Eldrerådet støttar framlegget til lokal forskrift om rett til sjukeheimsplass eller tilsvarande bustad med heildøgnstenester.
Eldrerådet forutset at forskrifta dekker korleis kommunen skal følgje opp personar som står på ventelista jfr. Prop 99-L, nest siste avsnitt side 5.
Eldrerådet forutset at opplysningar frå lege, pårørande, heimesjukepleiarar osv vert tatt med i den tverrfaglege vurderinga av rett til sjukeheimsplass, plass på venteliste m.m. jfr. Prop 99-L side 14, øvste avsnitt til høgre.

Adr: Pb. 274 6099 FOSNAVÅG Tlf: 700 81 300 Fax: 700 81 301 Bank: 8647.11.04800 Org.nr 964978840
E-post: postmottak@heroy.kommune.no www.heroy.kommune.no

DET KONGELIGE
HELSE- OG OMSORGSDEPARTEMENT

Landets kommuner

Deres ref	Vår ref	Dato
	16/4260-	24.06.2016

Lovendring om rett til opphold i sykehjem eller tilsvarende bolig særskilt tilrettelagt for heldøgns tjenester - kriterier og ventelister

Den 13. juni 2016 vedtok Stortinget lovendringer i pasient- og brukerrettighetsloven og helse- og omsorgstjenesteloven om rett til opphold i sykehjem eller tilsvarende bolig særskilt tilrettelagt for heldøgns tjenester – kriterier og ventelister. Grunnlaget for lovvedtaket er Prop. 99 L (2015-2016) og Innst. 372 L (201-2016).

Lovendringene

For å tydeliggjøre retten til sykehjemsplass eller opphold i tilsvarende bolig særskilt tilrettelagt for heldøgns tjenester, er rettigheten presisert i pasient- og brukerrettighetsloven § 2-1 e første ledd. Det fremgår klart av loven at pasient eller bruker har rett til slikt opphold dersom dette etter en helse- og omsorgsfaglig vurdering er det eneste kommunale tilbudet som kan sikre pasienten og brukeren nødvendige og forsvarlige helse- og omsorgstjenester. Kommunens korresponderende plikt til å tilby slike tjenester er presisert i helse- og omsorgstjenesteloven § 3-2 a første ledd. I disse tilfellene må pasienten eller brukeren tildeles plass og kan ikke settes på venteliste.

Ny § 3-2 a andre ledd i helse- og omsorgstjenesteloven innebærer en plikt for den enkelte kommunene å utarbeide kommunal forskrift med kriterier for tildeling av langtidsopphold i sykehjem eller tilsvarende bolig tilrettelagt for heldøgns tjenester. Forskriften skal omfatte pasienter og brukere som vil være best tjent med langtidsopphold, men hvor kommunen vurderer at vedkommende med forsvarlige tjenester fra kommunen kan bo hjemme i påvente av langtidsopphold. Ved fastsettelse av forskrift må kommunene følge forvaltningsloven kapittel VII, jf. helse- og omsorgstjenesteloven § 2-2.

I pasient- og brukerrettighetsloven ny § 2-1 a andre ledd er det bestemt at pasient og bruker

Postadresse
Postboks 8011 Dep
0030 Oslo
postmottak@hod.dep.no

Besøksadresse
Teatergt. 9

www.hod.dep.no

Telefon*
22 24 90 90
Org no.
983 887 406

Helserettsavdelingen

Saksbehandler
Hanne Ramstad Jensen
22248589

som oppfyller kommunens kriterier, men som med forsvarlig hjelp kan bo hjemme i påvente av langtidsopphold, skal ha rett til vedtak. Vedtaket innebærer at vedkommende er kvalifisert for langtidsplass og skal føres på venteliste. Ny § 3-2 a fjerde ledd i helse- og omsorgstjenesteloven pålegger kommunene å føre ventelister over pasienter eller brukere som venter på langtidsopphold.

Regjeringen vil innføre nasjonale kriterier for tildeling av langtidsopphold i sykehjem eller tilsvarende bolig etter at det er høstet erfaringer med de kommunale kriteriene og evaluering av forsøket med statlig finansiering av omsorgstjenestene. Det er gitt forskriftshjemmel for å gi slike nasjonale kriterier i helse- og omsorgstjenesteloven § 3-2 a tredje ledd.

Ikraftsetting
Lovvedtaket innebærer at Kongen kan sette i verk de enkelte bestemmelsene til forskjellig tid. Retten til opphold i sykehjem eller tilsvarende bolig særskilt tilrettelagt for heldøgns tjenester i ny § 2-1 e første ledd i pasient- og brukerrettighetsloven, er en presisering av gjeldende rett. Det samme er kommunenes korresponderende plikt til å tilby slike tjenester i ny § 3-2 a første ledd i helse- og omsorgstjenesteloven. Disse bestemmelsene settes i kraft fra 1. juli 2016, jf. sanksjoner og ikrafttredelser i Statsråd 17. juni 2016.

Når det gjelder lovendringene knyttet til kommunale kriterier og ventelister må kommunene gis tid til å utarbeide, gjennomføre høring og vedta kommunale forskrifter med kriterier for tildeling av langtidsplass i kommunen og på andre måter innrette seg etter lovkravene før pasientenes og brukernes rettigheter ikraftsettes. Kommunens plikt og hjemmel til å gi forskrifter etter ny § 3-2 a andre ledd i helse- og omsorgstjenesteloven settes derfor i kraft fra 1. juli 2016, jf. sanksjoner og ikrafttredelser i Statsråd 17. juni 2016.

Målet er å få hele ordningen i kraft i løpet av 2017. Helse- og omsorgsdepartementet tar sikte på å få satt i kraft de resterende lovendringene knyttet til kommunale kriterier og ventelister fra 1. juli 2017, herunder bestemmelsene om pasient og brukers rett til vedtak dersom vedkommende oppfyller kommunens kriterier og settes på venteliste. **Dette innebærer at de kommunale forskriftene må være vedtatt slik at de senest kan tre i kraft 1. juli 2017.**

Forskriftshjemmelen og forskrift med nasjonale kriterier for tildeling av langtidsopphold i sykehjem eller tilsvarende bolig særskilt tilrettelagt for heldøgns tjenester vil først iverksettes på et senere tidspunkt.

Med vennlig hilsen

Elisabeth Salvesen (e.f.)
avdelingsdirektør

Hanne Ramstad Jensen
seniorrådgiver

Dokumentet er elektronisk signert og har derfor ikke håndskrevne signaturer.

Kopi: Landets fylkesmenn
Statens helsetilsyn
Helsedirektoratet
KS
Kommunal- og moderniseringsdepartementet

LOVDATA

IKKE I KRAFT IKKE I KRAFT IKKE I KRAFT

Lov om endringer i pasient- og brukerrettighetsloven og helse- og omsorgstjenesteloven (rett til opphold i sykehjem eller tilsvarende bolig særskilt tilrettelagt for heldøgns tjenester - kriterier og ventelister)

Dato	LOV-2016-06-17-45
Departement	Helse- og omsorgsdepartementet
Sist endret	
Publisert	I 2016 hefte 8
Ikrafttredelse	Kongen bestemmer
Endrer	LOV-1999-07-02-63, LOV-2011-06-24-30
Kunngjort	17.06.2016
Korttittel	Endringslov til pasient- og brukerrettighetsloven og helse- og omsorgstjenesteloven

Kapitteloversikt:

I

II

III

I

I lov 2. juli 1999 nr. 63 om pasient- og brukerrettigheter gjøres følgende endringer:

Ny § 2-1 e skal lyde:

- - -

Pasient eller bruker som med forsvarlig hjelp kan bo hjemme i påvente av langtidsopphold i sykehjem eller tilsvarende bolig særskilt tilrettelagt for heldøgns tjenester, men som oppfyller kriteriene for tildeling av langtidsopphold etter helse- og omsorgstjenesteloven § 3-2 a andre ledd, har rett til vedtak om dette.

§ 2-7 andre ledd nytt andre punktum skal lyde:

Tilsvarende gjelder for vedtak etter helse- og omsorgstjenesteloven § 3-2 a.

II

I lov 24. juni 2011 nr. 30 om kommunale helse- og omsorgstjenester m.m. skal ny § 3-2 a lyde:

- - -

Kongen gir forskrift med kriterier for tildeling av langtidsopphold i sykehjem eller tilsvarende bolig særskilt tilrettelagt for heldøgns tjenester. Forskriften skal også omfatte pasienter og brukere som vil være best tjent med langtidsopphold, men hvor kommunen vurderer at vedkommende med forsvarlig hjelp kan bo hjemme i påvente av langtidsopphold.

Kommunen skal treffe vedtak om kriteriene etter andre ledd er oppfylt. Kommunen skal føre ventelister over pasienter og brukere som venter på langtidsopphold etter andre ledd.

III

Loven gjelder fra den tid Kongen bestemmer.[1] Kongen kan sette i kraft de enkelte bestemmelsene til forskjellig tid.

1 Romertall I § 2-1e første ledd, II § 3-2a første og andre ledd og III trer i kraft 1 juli 2016 iflg. res. 17 juni 2016 nr. 729.

DET KONGELIGE
HELSE- OG OMSORGSDEPARTEMENT

Prop. 99 L

(2015–2016)

Proposisjon til Stortinget (forslag til lovvedtak)

Endringer i pasient- og brukerrettighetsloven og helse- og omsorgstjenesteloven (rett til opphold i sykehjem eller tilsvarende bolig særskilt tilrettelagt for heldøgns tjenester – kriterier og ventelister)

Innhold

1	**Proposisjonens hovedinnhold**	5
2	**Bakgrunnen for forslaget**	6
2.1	Pasientens og brukerens helse- og omsorgstjeneste	6
2.2	Kommunale heldøgns helse- og omsorgstjenester mv.	6
2.2.1	Pasienter og brukere i de kommunale helse- og omsorgs-tjenestene	6
2.2.2	Botilbudet i de kommunale helse- og omsorgstjenestene	7
2.2.3	Finansiering og egenandel for botilbud	8
2.2.4	Kommunenes utgifter til helse- og omsorgstjenestene	8
2.2.5	Praksis ved tildeling av institusjonsplass og omsorgs-bolig	8
2.2.6	Brukernes oppfatninger	10
2.3	Høringen	10
3	**Gjeldende rett**	12
3.1	Innledning	12
3.2	Kommunens ansvar og plikter – heldøgns tjenester	12
3.3	Rett til heldøgns helse- og omsorgstjenester, herunder sykehjemsplass	13
3.4	Krav til saksbehandlingen	14
3.5	Klage og tilsyn	15
3.6	Regulering av tjenester i sykehjem og egen bolig	16
3.7	Generelt om rettighetsfesting i helse- og omsorgs-lovgivningen	16
4	**Generelt om høringsforslaget og høringen**	18
4.1	Kort om forslagene i høringsnotatet	18
4.2	Generelt om høringen	18
5	**Retten til opphold i sykehjem eller tilsvarende bolig presiseres i lov**	18
5.1	Gjeldende rett	18
5.2	Høringsnotatet	19
5.3	Høringsinstansenes syn	19
5.4	Departementets vurdering og forslag	20
6	**Kommunens plikt til å sørge for opphold i sykehjem eller tilsvarende bolig presiseres i lov**	21
7	**Lovfesting av kriterier for tildeling av langtidsopphold, rett til vedtak og føring av ventelister**	21
7.1	Innledning	21
7.1.1	Større forutsigbarhet og trygghet for pasienter og brukere som med forsvarlig hjelp kan vente på langtidsopphold	21
7.1.2	Kriterier og objektive vilkår	22
7.2	Nasjonale kriterier for tildeling av langtidsopphold i sykehjem eller tilsvarende bolig	23
7.2.1	Forsøk med statlig finansiering av omsorgstjenestene	23
7.2.2	Høringsnotatet	23
7.2.3	Høringsinstansenes syn	24
7.2.4	Departementets vurdering og forslag	24
7.3	Kommunale kriterier for tildeling av langtidsopphold i sykehjem eller tilsvarende bolig	25
7.3.1	Innledning	25
7.3.2	Høringsnotatet	25
7.3.3	Høringsinstansenes syn	25
7.3.4	Departementets vurdering og forslag	26
7.4	Rett til vedtak	28
7.4.1	Høringsnotatet	28
7.4.2	Høringsinstansenes syn	28
7.4.3	Departementets vurdering og forslag	29
7.5	Ventelister	30
7.5.1	Høringsnotatet	30
7.5.2	Høringsinstansenes syn	30
7.5.3	Departementets vurdering og forslag	31
8	**Klage**	32
9	**Ikrafttredelse**	32
10	**Økonomiske og administrative konsekvenser**	33

11 Merknader til de enkelte bestemmelsene 33
11.1 Til pasient- og bruker-rettighetsloven 33
11.2 Til helse- og omsorgs-tjenesteloven 34
11.3 Til ikrafttredelses-bestemmelsen 34

Forslag til lov om endringer i pasient- og brukerrettighetsloven og helse- og omsorgstjenesteloven (rett til opphold i sykehjem eller tilsvarende bolig særskilt tilrettelagt for heldøgns tjenester – kriterier og ventelister) 36

DET KONGELIGE
HELSE- OG OMSORGSDEPARTEMENT

Prop. 99 L

(2015–2016)

Proposisjon til Stortinget (forslag til lovvedtak)

Endringer i pasient- og brukerrettighetsloven og helse- og omsorgstjenesteloven (rett til opphold i sykehjem eller tilsvarende bolig særskilt tilrettelagt for heldøgns tjenester – kriterier og ventelister)

Tilråding fra Helse- og omsorgsdepartementet 15. april 2016, godkjent i statsråd samme dag.
(Regjeringen Solberg)

1 Proposisjonens hovedinnhold

Regjeringen foreslår i denne proposisjonen lovendringer som skal bedre rettsstillingen til pasienter og brukere når det gjelder retten til opphold i sykehjem og tilsvarende bolig særskilt tilrettelagt for heldøgns tjenester.

For å tydeliggjøre retten til sykehjemsplass eller opphold i tilsvarende bolig særskilt tilrettelagt for heldøgns tjenester, foreslår Helse- og omsorgsdepartementet at rettigheten presiseres i pasient- og brukerrettighetsloven § 2-1 e første ledd. Det vil etter forslaget fremgå klart av loven at pasient eller bruker har rett til slikt opphold dersom dette etter en helse- og omsorgsfaglig vurdering er det eneste kommunale tilbudet som kan sikre pasienten og brukeren nødvendige og forsvarlige helse- og omsorgstjenester.

Kommunens korresponderende plikt til å tilby slike tjenester presiseres i helse- og omsorgstjenesteloven § 3-2 a første ledd.

Regjeringen vil innføre nasjonale kriterier for tildeling av langtidsopphold i sykehjem eller tilsvarende bolig. Helse- og omsorgsdepartementet foreslår derfor en lovhjemmel for å gi slike nasjonale kriterier. Hensikten med slike kriterier er å bidra til bedre forutsigbarhet og mer åpenhet rundt tildelingsprosessen. Denne delen av høringsforslaget vil først iverksettes når erfaringene fra de kommunale kriteriene og evalueringen av bruk av nasjonale kriterier i forsøksordningen med statlig finansiering av omsorgstjenesten foreligger. I denne sammenheng vil også de økonomiske konsekvensene av innføring av nasjonale kriterier bli utredet.

Inntil nasjonale kriterier er på plass, foreslår Helse- og omsorgsdepartementet at den enkelte kommune på bakgrunn av kommunens helhetlige tilbud må gi forskrift med kriterier for tildeling av langtidsopphold i sykehjem eller tilsvarende bolig i kommunen. Pasient eller bruker som med forsvarlig hjelp kan vente på en langtidsplass, men som fyller kommunens kriterier, skal ha rett til vedtak om dette. Kommunene skal etter forslaget føre ventelister over pasienter og brukere som venter på langtidsplass i kommunen.

Kommunens forskrift skal også regulere hvordan kommunen skal følge opp personer som står på venteliste.

Kommunene har ansvaret for å sørge for kommunale helse- og omsorgstjenester. De må etter forslaget være tydelige overfor egne innbyggere

på hvilke tjenester som kan forventes i egen kommune. Pasientens og brukerens rett til vedtak i dette systemet skal gi trygghet for at vedkommendes behov er sett og at et kommunalt tilbud om sykehjemsplass eller tilsvarende bolig er der når behovet oppstår.

Det er stor variasjon i hvordan kommunene organiserer sitt helse- og omsorgstjenestetilbud, både når det gjelder innholdet i tjenestene og hvor tjenestene ytes. Det er etter hvert vanskelig å se forskjell på sykehjem og enkelte omsorgsboliger. For å ta høyde for kommunenes ulike tjeneste- og boligtilbud omfatter forslaget både plass i sykehjem og opphold i tilsvarende bolig særskilt tilrettelagt for heldøgns tjenester. Med «tilsvarende bolig særskilt tilrettelagt for heldøgns tjenester» menes i lovforslaget boliger som er tilpasset for å kunne yte tjenester som dekker beboerens helse- og omsorgsbehov døgnet rundt. Bistand fra egnet personell og tilsyn med pasienten eller brukeren må tilsvare det som ville blitt gitt dersom vedkommende hadde vært innlagt på sykehjem. Opphold i sykehjem er oftest et tjenestetilbud beregnet på eldre pasienter. Regelforslaget vil derfor i hovedsak være innrettet mot eldre pasienter og brukere.

2 Bakgrunnen for forslaget

2.1 Pasientens og brukerens helse- og omsorgstjeneste

Regjeringen vil skape pasientens og brukerens helse- og omsorgstjeneste. Pasientens og brukerens behov skal settes i sentrum for utvikling og endring av helse- og omsorgstjenesten. De kommunale helse- og omsorgstjenestene skal være utformet slik at de møter pasientenes og brukernes behov og ønsker, og bidrar til god helse og mestring. For å møte de fremtidige utfordringene, er det behov for endringer i helse- og omsorgstjenesten.

I regjeringsplattformen fremgår det at Regjeringen vil utrede lovfestet rett til heldøgns pleie og omsorg. Regjeringen foreslår i denne proposisjonen lovendringer som skal bedre rettsstillingen til pasienter og brukere når det gjelder retten til opphold i sykehjem eller tilsvarende bolig særskilt tilrettelagt for heldøgns tjenester.

Regjeringen har igangsatt et forsøk med statlig finansiering av omsorgstjenesten. Som en del av forsøket har Helsedirektoratet utviklet nasjonale tildelingskriterier. Forsøket skal etter planen være gjennomført i løpet av første halvdel av 2019 og skal følgeevalueres.

Regjeringen vil innføre nasjonale kriterier for tildeling av langtidsopphold i sykehjem eller tilsvarende bolig. Slike kriterier vil etter regjeringens mening bidra til bedre forutsigbarhet og mer åpenhet rundt tildelingsprosessen. Erfaringene fra forsøksordningen med statlig finansiering av omsorgstjenesten vil være et viktig grunnlag for å utarbeide nasjonale kriterier som skal gjelde for alle kommunene.

Regjeringens samlede lovforslag vil:

- vesentlig styrke rettighetene til omsorgstrengende i praksis
- forplikte kommunene sterkere enn i dag til å innfri de pliktene de har
- tydeliggjøre at alle med omsorgsbehov skal få en vurdering om rett omsorgsnivå som ikke er knyttet til kommunens kapasitet der og da
- gjennom åpenhet om både kriterier for tildeling og ventelister, legge et sterkere press på kommunene.

2.2 Kommunale heldøgns helse- og omsorgstjenester mv.

2.2.1 Pasienter og brukere i de kommunale helse- og omsorgstjenestene

De kommunale helse- og omsorgstjenestene dekker i dag hele livsløpet, og har brukere og pasienter i alle aldersgrupper med svært ulike behov og et mangfold av diagnoser, funksjonsnedsettelser og utfordringer. Det er stor variasjon i hvordan kommunene har organisert sine helse- og omsorgstjenester. Alle kommunene har tilbud både i institusjon og i hjemmet. Likevel er det store variasjoner mellom kommunene ettersom noen kommuner har valgt å fokusere på sykehjem og institusjonstjenester, mens andre kommuner satser mer på hjemmetjenester, dagaktivitetstilbud og omsorgsboliger.

Tall fra Statistisk sentralbyrå (SSB) viser at det i alt var om lag 272 000 personer som mottok kommunale institusjons- og hjemmetjenester ved utgangen av 2014. Av disse mottakerne hadde om lag 43 000 personer opphold i institusjon, og om lag 180 000 personer mottok hjemmesykepleie og/eller praktisk bistand i eget hjem (herunder beboere i omsorgsboliger). Vel 48 500 personer mottok andre typer tjenester til hjemmeboende (som avlastning, omsorgslønn, støttekontakt mv.). Tallene viser videre at vel to av ti tjenestemottakere bor i en institusjon, eller i en bolig med fast tilknyttet personell hele døgnet. En av ti bor i en annen bolig som kommunen stiller til disposisjon, og noen av disse boligene har fast personell deler

av døgnet. De aller fleste tjenestemottakerne, syv av ti, bor imidlertid i en vanlig bolig. Halvparten av disse bor alene.

Med gjennomstrømming menes den årlige utskiftingen av tjenestemottakere som ikke fanges opp av den ordinære tverrsnittstatistikken ved årets slutt. Foreløpige tall viser at hele 341 000 unike personer mottok kommunale institusjons- og hjemmetjenester i løpet av 2014.

De største endringene i de kommunale helse- og omsorgstjenestene de siste tiårene har først og fremst skjedd i hjemmetjenestene, og det er hjemmesykepleien som vokser. Dette er uttrykk for to markante utviklingstrekk i sektoren, der retningen på tjenesteutøvelsen går fra institusjonsbaserte tjenester til hjemmebaserte tjenester og fra praktisk bistand til helsetjenester.

I de siste tiårene er tallet på tjenestemottakere under 67 år nesten tredoblet, og utgjør snart 40 pst. av de som mottar disse tjenestene. Samtidig er tallet på tjenestemottakere mellom 67–79 år redusert, mens tallet på tjenestemottakere 80 år og over har holdt seg på om lag samme nivå til tross for sterk vekst i de eldste eldres andel av befolkningen.

2.2.2 *Botilbudet i de kommunale helse- og omsorgstjenestene*

Kommunene yter botilbud i institusjon, herunder sykehjem, eller eventuelt i ulike former for omsorgsboliger til personer med behov for et tilrettelagt botilbud. Antallet institusjonsplasser har som helhet blitt noe redusert de siste to tiårene. Det er først og fremst de gamle aldershjemmene som er tatt ut av drift. Siden 1998 er om lag halvparten av institusjonsplassene fornyet eller skiftet ut, og standarden på institusjonsplassene har derfor økt. Blant annet er nå de fleste institusjonsplassene i enerom.

Foreløpige tall viser at antall beboere i boliger med heldøgns bemanning har økt fra nesten 21 000 i 2010 til i overkant av 22 800 ved utgangen av 2015. Dette kommer i tillegg til de som mottar heldøgns tjenester i institusjon. Samtidig er det en del mennesker som får et omfattende tjenestetilbud i eget opprinnelig hjem. Det er vedkommendes tjenestebehov som skal avgjøre omfanget av tjenester, og ikke vedkommendes bosted.

Institusjons- og hjemmetjenestetradisjonen er i ferd med å forenes, og det er etter hvert blitt vanskelig å se forskjell på nye sykehjem med små avdelinger, og tun med omsorgsboliger og lokaler for hjemmetjenestene. I realiteten er ofte det eneste skillet mellom boformene finansierings- og brukerbetalingsordningene, som er ulike alt etter- som brukeren mottar tjenester i sitt eget hjem (herunder tjenester i omsorgsbolig) eller tjenester i institusjon.

Sykehjem

De fleste tjenestemottakerne som mottar institusjonstjenester befinner seg på et sykehjem. Dette gjelder både langtidsopphold og korttidsopphold. Tallet på mottakere av langtidsopphold i institusjon har vært stabilt på rundt 34 000 målt ved årets slutt de siste årene. Flertallet blant mottakerne med langtidsopphold i institusjon har omfattende bistandsbehov. Blant tjenestemottakere med langtidsopphold i institusjon er bare 1 pst. yngre enn 50 år, og nesten 80 pst. er 80 år eller eldre. Langtidsopphold i institusjon er derfor langt på vei en tjeneste for de eldste eldre.

Omsorgsboliger/bolig særskilt tilrettelagt for heldøgns tjenester

Omsorgsboliger er et vidt begrep og omfatter mange typer boliger. Begrepet er en fellesbetegnelse på boliger gjerne oppført helt eller delvis med offentlige midler, og som er tilrettelagt for mennesker med særskilt hjelpe- og/eller tjenestebehov. Begrepet omsorgsbolig er et relativt nytt begrep, og benyttes eksklusivt for botilbud utenfor institusjon. Omsorgsboliger kan eies eller disponeres av kommunene, eller de kan organiseres som for eksempel borettslag eller sameie med brukerne selv som eiere.

Kommunene er ikke forpliktet til å tilby omsorgsboliger til mennesker med behov for helse- og omsorgstjenester, og det finnes ingen legaldefinisjon av omsorgsbolig. En omsorgsbolig kjennetegnes gjerne av at det er en tilrettelagt bolig som kommunen disponerer til sine tjenestemottakere, og som disse tjenestemottakerne betaler husleie for. Leieforholdet reguleres av husleieloven. Videre innebærer dette at en beboer i en omsorgsbolig, som alle andre som bor hjemme, må betale for de tjenester vedkommende mottar, herunder også de helse- og omsorgstjenester som kommunen kan kreve egenandel for. Se også punkt 3.6.

En omsorgsbolig er dermed ikke en bestemt tjeneste. Beboeren leier eller kjøper en omsorgsbolig, men det treffes egne vedtak om hvilke helse- og omsorgstjenester beboeren skal motta på samme måte som ved ordinære hjemmetjenester. Vedtakene kan handle om praktisk bistand, antall besøk fra sykepleier eller annet helsepersonell, matombringing eller lignende.

Kommunenes heldøgns tjeneste- og botilbud er forskjellig organisert. Det kan gis tilbud tilsvarende det som gis i sykehjem i omsorgsboliger. Av hensyn til kommunene omfatter derfor lovforslaget både plass i sykehjem og opphold i tilsvarende type omsorgsbolig som kan sammenlignes med sykehjem og det tilbudet en mottar der. Forslaget omfatter således omsorgsboliger som er særskilt tilrettelagt for heldøgns tjenester. Med dette menes i lovforslaget boliger som er tilpasset for å kunne yte tjenester som dekker beboerens helse- og omsorgsbehov døgnet rundt. Bistand fra egnet personell og tilsyn med pasienten eller brukeren må tilsvare det som ville blitt gitt dersom vedkommende hadde vært innlagt på sykehjem.

2.2.3 *Finansiering og egenandel for botilbud*

I dagens regler for finansiering og egenbetaling av helse- og omsorgstjenester går det et skille mellom de som bor i en kommunal helse- og omsorgsinstitusjon og de som bor i egen bolig. Med egen bolig menes i denne sammenhengen både de som bor i privat eid eller leid bolig, og de som bor i omsorgsbolig. Kommunene har hovedansvaret for finansiering av tjenestetilbudet uansett hvor tjenesten ytes, men kommunene har samtidig anledning til å kreve egenandel for de fleste av tjenestene. Adgangen til å kreve egenandel er nærmere regulert i forskrift om egenandel for kommunale helse- og omsorgstjenester, se punkt 3.6.

Tall fra SSB for 2014 viser at egenandelen for opphold i kommunale institusjoner utgjorde om lag 15 pst. av kommunenes kostnader til slike institusjoner. For hjemmetjenester utgjorde brukerbetalingen i overkant av 1 pst.

2.2.4 *Kommunenes utgifter til helse- og omsorgstjenestene*

Kommunenes utgifter til helse- og omsorgstjenestene er for det meste finansiert gjennom frie inntekter (rammefinansiering) og øremerkede tilskudd, og dels gjennom egenandeler.

Samlede brutto driftsutgifter for de kommunale helse- og omsorgstjenestene beløp seg i 2014 til nesten 122 mrd. kroner. Samlet representerer disse tjenestene om lag en tredel av kommunenes totale driftsutgifter.

Gjennomsnittlige driftsutgifter for en institusjonsplass på landsbasis i 2014 beløp seg til 1 050 000 kroner, mens driftsutgifter per bruker i hjemmetjenestene var i gjennomsnitt 241 600 kroner. Det er imidlertid store variasjoner i kommunenes kostnader for både en institusjonsplass og for driftsutgifter per bruker i hjemmetjenestene.

Tall for ressursfordelingen i kommunene mellom hjemmetjenester og institusjonstjenester viser at kommunene i vesentlig større grad i dag enn tidligere benytter mer ressurser på hjemmetjenester fremfor institusjonstjenester.

2.2.5 *Praksis ved tildeling av institusjonsplass og omsorgsbolig*

Norge har i dag 428 kommuner som varierer både geografisk, demografisk, i fysisk størrelse og i sentralitet. Det er derfor stor variasjon i hvordan kommunene har organisert sine helse- og omsorgstjenester.

Mange kommuner har etablert egne bestillerkontor eller funksjoner som ivaretar saksbehandlingen av søknader og tildeling av tjenester. Søknad eller en henvendelse om et hjelpebehov kan komme både fra brukeren, pårørende eller fra sykehus, fastlege eller omsorgtjenesten i kommunen m.fl. Bestillerkontoret har ansvaret for å innhente nødvendig informasjon både fra brukeren selv og fra andre. Når behovet endrer seg, må tjenestetilbudet vurderes på nytt.

Utskrivningsklare pasienter fra sykehus og betalingsordning for disse, har medført at mange kommuner har endret på arbeidsflyten og rutiner for utredning og tildeling av tjenester. Det er ofte vanskelig å kunne vurdere hva brukerne vil ha behov for av tjenester når de ligger i sykehus, og man ser at mange kommuner tilbyr korttidsplass i sykehjem for å kunne gjøre en grundigere utredning og vurdering av brukerne.

2.2.5.1 *Kriterier*

Mange kommuner har utviklet egne kriterier som legges til grunn ved vurdering av behov for tildeling av tjenester. Kommunens kriterier kan ikke innsnevre pasientens og brukerens rettigheter etter lovverket.

Kriteriene sier noe om hva som skal vurderes for å få tildelt ulike typer tjenester, alt fra trygghetsalarm, omsorgsbolig og til forsterket sykehjemsplass. Ved søknad om rehabiliteringsopphold kan det for eksempel stilles krav til at søker er motivert, tar ansvar for egentrening og har et faglig begrunnet behov for rehabilitering. Et annet eksempel er Oslo kommunes tildeling av trygghetsalarm, der alder er et kriterium: Er du over 75 år kan du få tildelt trygghetsalarm etter søknad. Søkere under 75 år blir vurdert i hvert enkelt tilfelle, og det må følge legeopplysninger med søknaden.

Mange kommuner har også utarbeidet kriterier for å kunne innvilge plass i sykehjem. Som eksempel kan nevnes Stavanger kommune, som har utarbeidet følgende kriterier for å kunne innvilge plass i somatisk avdeling:

Behovet for medisinsk behandling og/eller sykepleie må være av så omfattende karakter at det er behov for heldøgns pleie og omsorg i institusjon. Ektepar skal tilbys plass i samme sykehjem. Andre aktuelle hjelpetiltak skal være vurdert før langtidsplass i sykehjem innvilges, som for eksempel:

- tilpasning av bolig, evt. skal alternativt botilbud være vurdert iht. søkerens fysiske, psykiske og sosiale situasjon
- tilrettelegging av hjelp i hjemmet, for eksempel hjemmesykepleie og/eller hjemmehjelp
- korttids- /vekselopphold i sykehjem
- familiesituasjon og nettverk skal være kartlagt
- sosiale støttetiltak, for eksempel dagsenter
- trygghetsskapende tiltak, for eksempel trygghetsalarm.

Kriterier kan settes sammen ut fra ulike parametere, der man eventuelt kan legge enkelte av dem til grunn på ulike nivå i tjenestetildelingen. I den kommunale omsorgstjenesten brukes ofte begreper som «tiltakskjede» og «omsorgstrappen». Dette er benevnelser som viser til at det finnes mange typer helse- og omsorgstjenester, og at disse må ses i sammenheng ved tildeling av tjenester. For eksempel vil begrepet «omsorgstrappen» vise til en sammenheng der økende hjelpebehov møtes med økende og mer omfattende tjenestetilbud av ulik art. Begrepet illustrerer en forståelse av at ulike helse- og omsorgstjenester (eller deltjenester), utgjør de forskjellige trinnene i trappen.

Kriteriene kan eksempelvis ta utgangspunkt i:

- vurdering av behov, basert på skåringsverktøy
- gitte forutsetninger, for eksempel alder
- saksbehandlingsprosedyrer, der ulike nivå i omsorgstrappen skal prøves ut først
- brukerens ønske.

Det finnes per dags dato flere ulike verktøy som kan brukes i kartlegging av behov for helse- og omsorgstjenester. Oslo kommune har utviklet inntakskriterier for institusjonsopphold som presiserer at tjenestene skal tilbys i henhold til LEON-prinsippet (laveste effektive omsorgsnivå) og tilpasses «omsorgstrappen». Hensikten med å utarbeide et sett felles inntakskriterier for bydelene, er å legge til rette for mest mulig rettferdig og likeartet praksis for tildeling av ulike typer institusjonsopphold i Oslo kommune. Inntakskriteriene er ment å sikre at ulike institusjonstilbud blir rettferdig og riktig fordelt, uavhengig av hvilken bydel vedkommende mottaker tilhører. Det er også viktig at bydelenes bestillerkontor gis rom for å foreta faglig skjønn. Kriteriene må samtidig være fleksible nok til ikke å utelukke pasienter med særlige behov for å kunne motta de tjenester de har krav på.

I 2016 starter forsøket med statlig finansiering av omsorgstjenestene. Forsøket vil vare i 3 år. Forsøket består av to modeller, og i det som kalles forsøkets modell A skal statlige tildelingskriterier og en statlig finansieringsmodell benyttes. Det er utarbeidet rutiner og kriterier for arbeidsprosessen ved tildelingskontorene, som skal bidra til å sikre en god og lik tilnærming ved tildeling av tjenester. I tillegg er det utviklet tildelingskriterier for enkelttjenester. Hensikten med kriterier for tildeling av tjenester er først og fremst å sikre søkerne en helhetlig, tverrfaglig og likeverdig vurdering av behovet for de ulike omsorgstjenestene som tilbys. M odell B i forsøket innebærer øremerkede midler til sektoren.

Forsøket skal følgeevalueres, og evaluator vil blant annet se på effekten av å benytte nasjonale tildelingskriterier i forsøkskommunene, se nærmere omtale i punkt 7.2.1.

2.2.5.2 Ventelister

Kommunene følger i dag utviklingen i enkeltbrukeres behov gjennom ulike kontaktpunkter med brukere og pårørende, samt ulike saksbehandlings- og dokumentasjonsverktøy. Kommunen skal ha oversikt over den enkelte brukers behov, og det er mange måter dette kan gjøres på. Det er usikkerhet om hvor mange som venter på en sykehjemsplass. I rapporten «Kommunal variasjon i omsorgstjenester» (Rapport 2015/44) legger SSB frem statistikk for ventetider beregnet på grunnlag av antall dager mellom vedtaksdato og startdato for tjenesten (iverksettingstid) basert på IPLOS-statistikk. For alle typer tjenester sett under ett ble ca 83 pst. av vedtakene iverksatt innen 15 dager. Andelen med lang ventetid på langtidsopphold i institusjon varierer fra 6 pst. i noen av de små kommunegruppene til 24 pst. i Bergen, Trondheim og Stavanger. SSB peker i rapporten på at det må arbeides med forbedring av kvaliteten til datovariablene.

Etter sikker fortolkning av dagens regelverk kan personer som kun kan få oppfylt sitt behov for nødvendige helse- og omsorgstjenester i sykehjem eller tilsvarende bolig, ikke settes på vente-

liste. Dette presiseres også i forslag til § 2-1 e første ledd i pasient- og brukerrettighetsloven.

2.2.6 *Brukernes oppfatninger*

I 2014 avsluttet fylkesmennene vurderingen av 1326 klagesaker etter pasient- og brukerrettighetsloven § 2-1 a. I 540 av sakene fikk klageren helt eller delvis medhold. Av disse sakene ble det avsluttet 140 klagesaker om plass i sykehjem og 45 klagesaker om plass i annen institusjon. Klageren fikk helt eller delvis medhold i til sammen 62 av disse klagene.

Innbyggerundersøkelsen 2013, Difi rapport 2013:7, består av en innbyggerdel og en brukerdel. Innbyggerdelen besvares av innbyggere både med og uten brukererfaring, mens brukerdelen kun besvares av dem med brukererfaring. Direktoratet for forvaltning og IKT (Difi) har sammenlignet svarene fra disse to delene, og sett at brukerne av helse- og omsorgstjenestene jevnt over er mer fornøyde enn det innbyggerne generelt er. Det gjelder for hele 16 av de 23 tjenestene. Utslagene er til dels store, særlig for omsorgstjenestene hvor brukerne er klart mer fornøyd enn det inntrykket til innbyggerne tilsier.

De kommunale helse- og omsorgstjenestene har langt mer fornøyde brukere enn innbyggernes oppfatninger skulle tilsi (jf. innbyggerdelen av innbyggerundersøkelsen 2013). I møte med brukerne får tjenestene jevnt over høye skårer. Spesielt fastlegene får svært gode tilbakemeldinger, men også omsorgstjenestene får på flere områder gode skussmål.

Undersøkelsen innbefatter også flere spørsmål som går på kvaliteten på en rekke helse- og omsorgstjenester. Jevnt over skårer alle tjenestene bedre i 2013 enn i 2010. Endringene er ikke så store, men viktige. Det er bare for hjemmehjelp skåren er uforandret. Tilgangen på sykehjemsplasser er det spørsmålet i 2013 som får lavest skår av de omsorgsrelaterte spørsmålene med en skår tilsvarende nøytral eller dårlig. Den lave skåren viser at innbyggerne ikke er fornøyde. Alle andre tjenester får en skår som indikerer at innbyggerne er delvis fornøyde. I siste innbyggerundersøkelse fra 2015 er imidlertid brukerne delvis fornøyde også med ventetiden for å få plass på sykehjem.

2.3 Høringen

Høringsnotat om rett til opphold i sykehjem eller tilsvarende bolig særskilt tilrettelagt for heldøgns tjenester ble sendt på høring 7. september 2015 med høringsfrist 7. desember samme år.

Høringsnotatet ble sendt til følgende instanser:

Departementene

Arbeids- og velferdsdirektoratet
Arbeidstilsynet
Barne-, ungdoms-, og familiedirektoratet
Barneombudet
Datatilsynet
Helsedirektoratet
Kontaktutvalget mellom innvandrerbefolkningen og myndighetene (KIM)
Landets fylkesmenn
Landets helseforetak
Landets høyskoler (m/helsefaglig utdannelse)
Landets pasient- og brukerombud
Landets regionale helseforetak
Landets universiteter
Likestillings- og diskrimineringsombudet
Norges forskningsråd
Norsk Institutt for by- og regionsforskning (NIBR)
Norsk institutt for forskning om oppvekst, velferd og aldring (NOVA)
Sametinget
Statistisk sentralbyrå (SSB)
Statens arbeidsmiljøinstitutt (STAMI)
Statens helsetilsyn
Statens råd for likestilling av funksjonshemmede
Statens seniorråd
Stortingets ombudsmann for forvaltningen
Universitets- og høyskolerådet

Landets kommuner

Geriatrisk ressurssenter i Oslo
Helse- og sosialombudet i Oslo
Innovasjon Norge
Institutt for samfunnsforskning
Landets utviklingssentre for sykehjem og hjemmetjenester
Likestillingssenteret
Nasjonal kompetansetjeneste for aldring og helse
Nasjonal kompetansetjeneste for døvblinde
Nasjonal kompetansetjeneste for sjeldne diagnoser
Nasjonalt kompetansesenter for kultur, helse og omsorg
Norsk senter for menneskerettigheter
Senter for omsorgsforskning Midt-Norge
Senter for omsorgsforskning Nord-Norge
Senter for omsorgsforskning Sør

Senter for omsorgsforskning Vest
Senter for omsorgsforskning Øst

Abelia
Akademikerne
Arbeidsgiverforeningen Spekter
Dedicare
Den Norske Advokatforening
Den norske Dommerforening
Den norske Helsingforskomite
Den norske legeforening
Fafo
Fagforbundet
Fellesorganisasjonen (FO)
Foreningen Norges døvblinde
Funksjonshemmedes Fellesorganisasjon (FFO)
Hovedorganisasjonen Virke
Hjernerådet
Human Rights Service (HRS)
Innvandrernes Landsorganisasjon (INLO)
Kirkens bymisjon
KS
Landslaget for offentlige pensjonister (LOP)
Landsorganisasjonen i Norge (LO)
Medborgernes Menneskerettighets Kommisjon
Mental Helse Norge
Nasjonalforeningen for folkehelsen
Norges Handikapforbund
Norges Juristforbund
Norges Røde Kors
Norsk Ergoterapeutforbund
Norsk Forbund for Utviklingshemmede (NFU)
Norsk Fysioterapeutforbund
Norsk Helse- og velferdsforum
Norsk Pasientforening
Norsk Psykiatrisk Forening
Norsk Psykologforening
Norsk Sykepleierforbund
Norsk Tjenestemannslag (NTL)
Norske Kvinners Sanitetsforening
Næringslivets Hovedorganisasjon
Organisasjonen Mot Offentlig Diskriminering (OMOD)
PARAT
PARAT-Helse
Pensjonistforbundet
Personskadeforbundet LTN
Ressurssenteret for omstilling i kommunene (RO)
Rådet for psykisk helse
Seniorsaken i Norge
Senter for seniorpolitikk
Stiftelsen Menneskerettighetshuset
Yrkesorganisasjonenes Sentralforbund (YS)

Følgende høringsinstanser har kommentarer til høringen:

Diakonhjemmets sykehus
Fylkesmannen i Aust-Agder
Fylkesmannen i Hedmark
Fylkesmannen i Hordaland
Fylkesmannen i Møre og Romsdal
Fylkesmannen i Oppland
Fylkesmannen i Sør-Trøndelag
Fylkesmannen i Telemark
Fylkesmannen i Vestfold
Fylkesmannen i Østfold
Helsedirektoratet
Helse Nord-Trøndelag HF
Høgskolen i Bergen, institutt for sykepleiefag
Landets pasient- og brukerombud
Oslo universitetssykehus HF
Pasient- og brukerombudet i Oslo
Statistisk sentralbyrå (SSB)
Statens helsetilsyn

Andøy kommune
Asker kommune
Bergen kommune
Bærum kommune
Drammen kommune
Eidsvoll kommune
Fet kommune
Fjell kommune
Fredrikstad kommune
Gjerdrum kommune
Gjesdal kommune
Grimstad kommune
Halden kommune
Horten kommune
Hurdal kommune
Hå kommune
Kristiansand kommune
Lindås kommune
Lørenskog kommune
Mandal kommune
Melhus kommune
Midtre Gauldal kommune
Molde kommune
Naustdal kommune
Nes kommune Akershus
Nesodden kommune
Nøtterøy kommune
Oppegård kommune
Osen kommune
Oslo kommune
Oslo kommune, Det sentrale eldreråd
Osterøy kommune

Overhalla kommune
Re kommune
Rælingen kommune
Sandefjord kommune
Sarpsborg kommune
Sogndal kommune
Sortland kommune
Stavanger kommune
Stord kommune
Søgne kommune
Sørum kommune
Time kommune
Tromsø kommune
Trondheim kommune
Tynset kommune
Tønsberg kommune
Vaksdal kommune
Vennesla kommune
Vestnes kommune
Vestregionen – kommunehelsesamarbeidet
Ørskog kommune
Ålesund kommune

Helseregion Sør-Gudbrandsdal
Sjustjerna helse og omsorg

Nasjonalt kompetansesenter for sjeldne diagnoser
Sentrene for omsorgsforskning
Utviklingssenter for sykehjem i Hedmark (USH)
USHT Buskerud

Arbeidsgiverforeningen Spekter
Den Norske Advokatforening
Den norske legeforening
Forsvarets seniorforbund
KS
Landslaget for offentlige pensjonister (LOP)
Nasjonalforeningen for folkehelsen
Norsk Ergoterapeutforbund
Norsk Helse- og velferdsforum
Omsorgsjuss AS
Pensjonistforbundet
Pensjonistforbundet Møre og Romsdal
Personskadeforbundet LTN
Seniorenes fellesorganisasjon
Seniorsaken ressursgruppe Helse og omsorg
Seniorsaken ressursgruppe Jus og økonomi

Følgende høringsinstanser har uttalt at de ikke har merknader eller innvendinger til høringsforslaget eller at de ikke ønsker å avgi høringsuttalelse:
Arbeids- og sosialdepartementet
Arbeids- og velferdsdirektoratet
Justis og beredskapsdepartementet
Klima- og miljødepartementet
Landbruks- og matdepartementet
Landsorganisasjonen (LO)
Nesodden kommune
Norges forskningsråd
Samferdselsdepartementet
Statens arbeidsmiljøinstitutt
Universitets- og høgskolerådet
Utenriksdepartementet
Vestnes kommune

I tillegg til disse høringsuttalelsene har departementet også mottatt høringsuttalelse fra en privatperson.

3 Gjeldende rett

3.1 Innledning

Det er en overordnet målsetting for helse- og omsorgstjenestene at befolkningen skal sikres lik tilgang til gode og likeverdige helse- og omsorgstjenester, uavhengig av diagnose eller behov, alder, kjønn, personlig økonomi og bosted. Å gi et helhetlig og tverrfaglig tilbud tilpasset den enkelte bruker står sentralt i tjenesteytingen. Andre verdier som er grunnleggende for tjenestene er trygghet, respekt, individuelle hensyn og valgfrihet, medvirkning, selvbestemmelse og faglig god kvalitet.

Disse og andre grunnleggende verdier ligger nedfelt i regelverket for helse- og omsorgstjenesten i dag. Regelverket skal også bidra til rettssikkerhet for pasienter og brukere, det vil si at den enkelte lett skal kunne sette seg inn i hva kommunens helse- og omsorgstilbud skal omfatte, hvilke rettigheter den enkelte har og en klagegang som sikrer at den enkeltes rettigheter blir ivaretatt.

Det er videre et prinsipielt utgangspunkt at kommunene selv organiserer sine tjenester ut fra lokale forhold og behov. Det er særlig nærhet til brukerne, effektiv tjenesteproduksjon og hensynet til demokratisk styring av tjenestene, som begrunner lokal handlefrihet.

3.2 Kommunens ansvar og plikter – heldøgns tjenester

Helse- og omsorgstjenesteloven angir rammene for det kommunale ansvaret for helse- og omsorgstjenester. Det sentrale er at kommunene skal tilby nødvendige helse- og omsorgstjenester

som ikke er spesialisthelsetjeneste, og at kommunene innenfor disse rammene skal tilby et forsvarlig, helhetlig og koordinert tilbud.

Kommunens overordnede ansvar for helse- og omsorgstjenester følger av helse- og omsorgstjenesteloven § 3-1, der det fremgår at kommunen skal sørge for at personer som oppholder seg i kommunen, tilbys nødvendige helse- og omsorgstjenester. Tjenestene kan ytes av kommunen selv eller ved at kommunen inngår avtale med private, jf. loven § 3-1. Hva som ligger i kravet «nødvendige» tjenester må sees i sammenheng med kravet til forsvarlige tjenester, hvilket betyr at tjenesten må holde tilfredsstillende kvalitet, ytes i tide og i tilstrekkelig omfang. Forsvarlighetskravet er grunnleggende i helselovgivningen og favner vidt. Det omfatter både helsefaglige vurderinger, herunder medisinske, og omsorgsfaglige vurderinger. Plikten for kommunen til å sørge for forsvarlige helse- og omsorgstjenester fremgår av helse- og omsorgstjenesteloven § 4-1 og for helsepersonell følger kravet av helsepersonelloven § 4. Når det gjelder omfanget og nivået på tjenesten, må denne dimensjoneres ut fra en konkret vurdering av den hjelpetrengendes behov ut fra en helse- og omsorgsfaglig vurdering. Dette betyr at kommunen må foreta en individuell vurdering av den enkeltes behov, og på den bakgrunn tilpasse et forsvarlig tjenestetilbud. Helse- og omsorgstjenesteloven § 3-2 bidrar til en ytterligere utdyping av kravet til «nødvendige helse- og omsorgstjenester» ved å angi de tjenestene kommunen som et minimum plikter å sørge for. Av bestemmelsens første ledd nr. 6 fremgår det at kommunen skal tilby helsetjenester i hjemmet, personlig assistanse, plass i institusjon, herunder sykehjemsplass og avlastning.

Selv om det ikke går klart frem av loven, omfatter kommunens plikt til å tilby nødvendige helse- og omsorgstjenester også heldøgns tjenester dersom dette er nødvendig. Dersom plass på sykehjem er det eneste tilbudet som kan sikre pasienten nødvendige og forsvarlige helse- og omsorgstjenester, har kommunen plikt til å tilby sykehjemsplass.

Heldøgns helse- og omsorgstjenester er ikke definert i dagens regelverk. I praksis er det lagt til grunn at kommunene yter heldøgns tjenester både i institusjon og i pasientens eller brukerens eget hjem. Plass i institusjon, herunder sykehjem, regnes alltid som et heldøgns tilbud, selv om det i liten grad er nærmere presisert hva tjenestetilbudet skal omfatte. Se punkt 3.6 om regulering av tjenester i sykehjem og egne boliger.

For å sørge for helse- og omsorgstjenester på en forsvarlig måte må kommunene sette i verk systematiske tiltak som sikrer at virksomhetens aktiviteter planlegges, gjennomføres, evalueres og korrigeres i samsvar med krav fastsatt i relevante lover og forskrifter, jf. helse- og omsorgstjenesteloven § 3-1 tredje ledd. For å kunne ivareta planleggingsansvar må kommunen for eksempel til enhver tid kjenne til hvor mange som venter på plass i sykehjem eller opphold i omsorgsbolig. Kommunens plikt til internkontroll er utdypet i forskrift om internkontroll i helse- og omsorgstjenesten.

3.3 Rett til heldøgns helse- og omsorgstjenester, herunder sykehjemsplass

Etter pasient- og brukerrettighetsloven har pasient og bruker rett til nødvendige helse- og omsorgstjenester fra kommunen de oppholder seg i, jf. loven § 2-1 a.

I forarbeidene til endringer av loven, Prop. 91 L (2010–2011) punkt 29.5.2, er det presisert at pasient- og brukerrettighetsloven § 2-1 a andre ledd skal tolkes slik at pasient og bruker har krav på «nødvendig hjelp med en forsvarlig standard, basert på en individuell helsefaglig og/eller sosialfaglig vurdering av behov.» Det er også uttalt at det er vanskelig å angi presist hva som er nødvendig hjelp på et overordnet nivå, og at omfang og nivå på hjelpen må bestemmes etter en konkret vurdering. Videre er det presisert:

> «I vurderingen må behovet til den enkelte veies opp mot fellesskapets behov, og det kan legges vekt på kommunens økonomiske ressurser. Det er imidlertid en minstestandard som kommunene ikke kan gå under med henvisning til dårlig økonomi. (...)
>
> Selv om en person har et rettskrav på nødvendige helse- og omsorgstjenester betyr ikke det at vedkommende i utgangspunktet har krav på en bestemt type tjeneste fra kommunen. Med andre ord er det ikke slik at selv om en person har krav på helse- og omsorgstjenester fra kommunen, så har personen også dermed et rettskrav på en bestemt tjeneste, for eksempel en institusjonsplass. Dette er en videreføring av gjeldende rett (...), men blir nå tydeliggjort ved at kommunens plikter og pasientens og brukernes rettigheter blir regulert i ulike lover. Dersom en pasient eller bruker har krav på nødvendige helse- og omsorgstjenester, er det kommunen som må vurdere og i utgangspunktet beslutte hva slags hjelp

som skal tilbys ut fra de tilbudene og ressursene kommunen har. Slik sett kan en kommune fatte vedtak om tilbud om helsetjenester i hjemmet, fremfor tildeling av plass i institusjon under forutsetning av at det innebærer et forsvarlig tilbud.

Kommunen står imidlertid ikke helt fritt. Formålsbestemmelsene i lovene er utgangspunktet, og det skal tas hensyn til tjenestemottakernes ønsker og synspunkter. Dette gjelder særlig ved utforming av tjenester etter forslaget i helse- og omsorgstjenesteloven § 3-2 nr. 6, hvor det skal legges stor vekt på hva brukeren mener. (...) I tillegg er det sentralt at formen for tjenesteyting må være forsvarlig. Hva som er å anse som forsvarlig vil være en helsefaglig og /eller sosialfaglig vurdering i det konkrete tilfellet. Det vil si at dersom for eksempel en plass i institusjon er eneste alternativ for at hjelpen er å anse som forsvarlig i det konkrete tilfellet, vil vedkommende pasient eller bruker ha et rettskrav på opphold i institusjon.»

Selv om det ikke går klart frem av loven, omfatter altså rettigheten også rett til heldøgns tjenester dersom dette er nødvendig. Dersom plass på sykehjem er det eneste tilbudet som kan sikre pasienten nødvendige og forsvarlige helse- og omsorgstjenester, har pasienten rett til sykehjemsplass. I disse tilfellene må pasienten tildeles plass og kan ikke settes på venteliste.

Når det gjelder omfanget og nivået på tjenesten, må dette dimensjoneres og utformes ut fra en konkret helse- og omsorgsfaglig vurdering av den hjelpetrengendes behov. Dette betyr at kommunen må foreta en individuell vurdering av den enkeltes behov, og på den bakgrunn tilpasse et forsvarlig tjenestetilbud. I utformingen av tjenestetilbudet skal det etter loven legges stor vekt på hva brukeren mener.

I helhetsvurderingen vil blant annet følgende elementer normalt inngå:

- brukerens eller pasientens funksjonsnivå og hjelpebehov
- medisinske vurderinger og diagnoser
- prognoser mht. hjelpebehov, diagnoser o.a.
- vurdering av rehabiliteringspotensialet
- tjenestetilbudet kommunen for øvrig kan tilby, herunder bl.a. hjemmetjenester, teknologi og annen tilretteleggingsmulighet i eget hjem
- pasientens eller brukerens ønsker
- hvor pasienten eller brukeren bor og muligheten for å tilpasse boligen
- pasientens eller brukerens hjemmesituasjon.

Vurderingen forutsetter en tverrfaglig utredning og vil bygge på opplysninger fra pasient eller bruker og pårørende, hjemmehjelp og hjemmesykepleie, fastlege, og andre deler av helse- og omsorgstjenester. Hjemmebesøk (vurderingsbesøk), gjerne med pårørende til stede, vil ofte også inngå prosessen. Behandlende leges vurderinger/erklæring/epikrise etc. skal sammen med andre relevante opplysninger vektlegges i den helse- og omsorgsfaglige vurderingen som kommunen foretar og være en del av beslutningsgrunnlaget. I enkelte situasjoner kan hjemmetjenesten, som foretar en kontinuerlig vurdering av pasienten, vurdere at denne trenger sykehjemsplass. Kommunen foretar da en innleggelse uten at fastlegen er involvert.

Elementene i helhetsvurderingen ovenfor vil være sentrale også når den enkelte kommune skal fastsette kommunale kriterier. Vektingen av elementene vil avgjøre om pasienten omfattes av basisrettigheten, jf. dagens rettighet som er foreslått presisert, og dermed ha rett til opphold i sykehjem eller tilsvarende bolig, eller om det vil være hensiktsmessig og forsvarlig å sette vedkommende på venteliste samtidig som det gis tilbud om for eksempel helsetjenester i hjemmet.

Kommunen kan i noen tilfeller vurdere at sykehjemsplass vil være det ideelle tjenestetilbudet for en pasient, selv om forsvarlige tjenester kan ytes i pasientens hjem. Da det kan være knapphet på sykehjemsplasser velger enkelte kommuner å føre opp disse pasientene på venteliste til sykehjemsplass, se punkt 2.2.5. I disse tilfellene har pasienten krav på nødvendige og forsvarlige helse- og omsorgstjenester i ventetiden.

Ved søknad om helse- og omsorgstjenester, herunder sykehjemsplass i kommunen har pasient og bruker rettigheter under saksbehandlingen, som for eksempel rett på informasjon og medvirkning, se om dette i punkt 3.4.

3.4 Krav til saksbehandlingen

Forvaltningsloven regulerer saksbehandlingen i forvaltningssaker og inneholder viktige rettssikkerhetsgarantier for den enkelte i møte med den offentlige forvaltning. I helse- og omsorgstjenesteloven § 2-2 fremgår det at forvaltningsloven gjelder for kommunens virksomhet, men at særlige bestemmelser kan følge av helse- og omsorgstjenesteloven og pasient- og brukerrettighetsloven. Unntakene fra forvaltningsloven er begrunnet i at helse- og omsorgslovgivningen har særlige regler som sikrer at pasientenes og brukernes

interesser blir ivaretatt når det gjelder blant annet informasjon, medvirkning og rett til å klage.

Ulovfestede forvaltningsrettslige prinsipper vil også gjelde for saksbehandlingen og innholdet i avgjørelse om helse- og omsorgstjenester. Prinsippene skal blant annet hindre vilkårlige og sterkt urimelige avgjørelser samt usaklig forskjellsbehandling.

Tildeling av helsetjenester i hjemmet, personlig assistanse, avlastning og sykehjemsplass som forventes å vare lenger enn to uker skal treffes ved *enkeltvedtak*, jf. pasient- og brukerrettighetsloven § 2-7 andre ledd. Krav til enkeltvedtak følger av forvaltningsloven kapittel V. Der fremgår det at enkeltvedtak som hovedregel skal være skriftlige, og at de skal begrunnes jf. henholdsvis §§ 23 og 24. Dersom den som har søkt om tjenester fullt ut har fått innvilget det vedkommende har søkt om er det ikke nødvendig å begrunne vedtaket, jf. loven § 24 andre ledd.

Når en søknad eller et hjelpebehov meldes på annen måte til kommunen har kommunen *opplysnings-, veilednings- og informasjonsplikt*. Dette følger av forvaltningsloven § 11 og § 17. I tillegg gir pasient- og brukerrettighetsloven § 3-2 regler om pasientens eller brukerens rett til informasjon. Brukeren skal bl.a. ha den informasjon som er nødvendig for å få tilstrekkelig innsikt i tjenestetilbudet og for å kunne ivareta sine rettigheter.

God og grundig kartlegging av behovet for hjelp er en forutsetning for at tjenestetilbudet på best mulig måte skal kunne dekke det faktiske behovet. Den enkeltes evne og mulighet til selv å ivareta sin helse eller sosial aktivitet skal danne utgangspunkt for kartlegging av hjelpebehovet. Forvaltningsloven § 17 gir regler om forvaltningsorganets *utredningsplikt*. Etter bestemmelsen skal kommunen påse at saken er så godt opplyst som mulig før vedtak treffes. Helse- og omsorgstjenester som kommunen tilbyr etter helse- og omsorgstjenesteloven skal være forsvarlige, jf. loven § 4-1. Kommunens utredning av brukerens hjelpebehov og innhenting av opplysninger fra andre må etter dette være tilstrekkelig til å kunne gi tjenester som tilfredsstiller *forsvarlighetskravet*. Kommunene er pålagt å bruke IPLOS som en del av saksbehandlingen. I PLOS er et lovbestemt helseregister som danner grunnlag for nasjonal statistikk for helse- og omsorgssektoren. Det er et verktøy for dokumentasjon, rapportering og statistikk for kommunene og for statlige myndigheter. I IPLOS registreres brukerens behov for bistand, assistanse og helsehjelp. Ved søknad om heldøgns tjenester i sykehjem eller omsorgsbolig vil kommunen i de fleste tilfelle kreve en uttalelse fra søkers fastlege med funksjonsbeskrivelse og vurdering av hjelpebehov samt nødvendig medisinsk dokumentasjon.

Ved behov for helsetjenester i hjemmet, personlig assistanse, avlastningstiltak og plass i sykehjem gir pasient- og brukerrettighetsloven pasienten og brukeren en *rett til å medvirke* ved utformingen av tjenestetilbudet. Det fremgår av helse- og omsorgstjenesteloven § 3-1 andre ledd at slikt tjenestetilbud så langt som mulig skal utformes i samarbeid med pasient og bruker. Videre skal det legges stor vekt på hva pasienten og brukeren mener ved utforming av tjenestetilbudet. Kommunen må sikre slik brukermedvirkning i saksbehandlingen og hele prosessen frem til et tjenestetilbud er på plass. Pasient- og bruker har også rett til å medvirke ved gjennomføringen av tjenestetilbudet, jf. pasient- og brukerrettighetsloven § 3-1 første ledd.

Tildeling av omsorgsbolig eller annen kommunal disponert bolig vil være tildeling av et velferdsgode det er knapphet på i de fleste kommuner og er i forvaltningsrettslig forstand et enkeltvedtak. Tildeling av slik bolig skal derfor følge reglene i forvaltningsloven, herunder også reglene for enkeltvedtak. Tildeling av helse- og omsorgstjenester treffes som oftest i eget vedtak.

Saksbehandlingstid. Etter forvaltningsloven § 11 a skal forvaltningsorganet forberede og avgjøre søknad om helse- og omsorgstjenester uten ugrunnet opphold. Dersom det må ventes at det vil ta uforholdsmessig lang tid før en søknaden kan besvares, skal kommunen i løpet av en måned gi et foreløpig svar. I svaret skal det gjøres rede for grunnen til at henvendelsen ikke kan behandles tidligere, og så vidt mulig angis når svar kan ventes.

Pasient og bruker som har søkt om sykehjemsplass har rett til nødvendig helse- og omsorgstjenester under saksbehandlingstiden og i ventetiden dersom det treffes vedtak om sykehjemsplass og pasienten eller brukeren må vente på ledig plass.

3.5 Klage og tilsyn

Vedtak om helse- og omsorgstjenester, herunder avslag på søknad, etter helse- og omsorgstjenesteloven kan påklages til Fylkesmannen etter reglene i pasient- og brukerrettighetsloven kapittel 7, se § 7-1. Det følger av lovens § 7-2 at pasienten eller brukeren kan be fylkesmannen om en vurdering dersom vedkommende mener bestemmelser om plikter fastsatt i eller i medhold av helsepersonelloven eller helse- og omsorgstjenesteloven er brutt til ulempe for seg.

Enkeltvedtak om kommunal bolig kan påklages til kommunen. Tilvisning av den konkrete boligen kan som hovedregel ikke påklages.

3.6 Regulering av tjenester i sykehjem og egen bolig

Det er stor variasjon i hvordan kommunene organiserer sitt helse- og omsorgstjenestetilbud både når det gjelder innhold i tjenestene og hvor tjenestene ytes, se kapittel 2.2. Tjenestene kan ytes i institusjon, herunder sykehjem, eller i eget hjem. Rettslig regnes helse- og omsorgstjenester tildelt i omsorgsboliger og andre kommunalt tildelte boliger som tjenester tildelt i eget hjem. Skillet i og utenfor institusjon har rettslig betydning i flere sammenhenger.

Sykehjem

Følgende tjenestetilbud regnes som kommunal helse- og omsorgsinstitusjon etter helse- og omsorgstjenesteloven: barneboliger, kommunale rusinstitusjoner, aldershjem, sykehjem og døgnplasser for øyeblikkelig hjelp, jf. forskrift 16. desember 2011 nr. 1254 om kommunal helse- og omsorgsinstitusjon.

Sykehjem er en lovpålagt oppgave for kommunene etter helse- og omsorgstjenesteloven § 3-2 første ledd nr. 6 bokstav c, og nærmere regulert gjennom sykehjemsforskriften (forskrift 14. november 1988 nr. 932). I forskriften stilles det som krav at sykehjemmet har en administrativ leder, en lege som skal ha ansvaret for den medisinske behandling, en sykepleier som skal ha ansvaret for sykepleien, og det antall personell for øvrig som er nødvendig for å sikre beboer nødvendig omsorg og bistand. Det er ikke lagt til grunn noen kvalitetsnorm eller bemanningsnorm for drift av sykehjem. Institusjonen må imidlertid bemannes og driftes på en slik måte at kravet til forsvarlighet oppfylles, jf. helse- og omsorgstjenesteloven § 4-1 og helsepersonellovens § 4.

Det skal treffes vedtak om plass i institusjon som forventes å vare lenger enn to uker, se pasient- og brukerrettighetstjenesteloven § 2-7, jf. helse- og omsorgstjenesteloven § 3-2 første ledd nr. 6 bokstav c. Tjenestene følger forutsetningsvis av vedtaket.

Forskrift om egenandel for kommunale helse- og omsorgstjenester har særskilte regler for tjenester i institusjon, jf. forskriftens kapittel 1. I institusjon betaler beboeren for et samlet bolig- og tjenestetilbud uten hensyn til omfanget av de tjenester som mottas. Forskrift om egenandel for kommunale helse- og omsorgstjenester skiller mellom langtids- og korttidsopphold på institusjon. For korttidsopphold kan kommunene kreve betaling per døgn eller for det enkelte dag- eller nattopphold. For langtidsopphold kan kommunen for inntekter inntil folketrygdens grunnbeløp, fratrukket et sentralt fastsatt fribeløp også definert i forskriften, kreve 75 pst. i egenbetaling. Av inntekter utover grunnbeløpet kan kommunen kreve inntil 85 pst. Det legges i tillegg noen begrensninger på egenandelens størrelse for å skjerme beboerens økonomi.

Tjenester i hjemmet, herunder omsorgsbolig og andre kommunalt tildelte boliger

Det er ikke gitt rettslig definisjon av omsorgsboliger eller andre kommunalt tildelte boliger. Slike boliger regnes rettslig som beboerens eget hjem. Leieforholdet reguleres av husleieloven og leieavtale. Helse- og omsorgstjenester tildeles på samme måte som til tjenestemottakere som bor i sitt eget private hjem.

Helse- og omsorgstjenester i hjemmet som er forventet å vare lenger enn to uker skal treffes ved enkeltvedtak, jf. pasient- og brukerrettighetsloven § 2-7 andre ledd.

Forskrift om egenandel for kommunale helse- og omsorgstjenester har særskilte regler for tjenester utenfor institusjon, jf. forskriftens kapittel 2. Brukere som bor i egen bolig betaler for hjemmetjenester. Hjemmesykepleie og personrettet praktisk bistand er fritatt for egenandel. Det samme er støttekontakt og avlastningstiltak. Som personrettet praktisk bistand regnes personlig stell og egenomsorg, som nødvendig hjelp til å stå opp, toalettbesøk, personlig hygiene, hjelp til å kle av og på seg, hjelp til å spise, nødvendig tilsyn og tilsvarende grunnleggende behov.

3.7 Generelt om rettighetsfesting i helse- og omsorgslovgivningen

I helse- og omsorgslovgivningen skilles det mellom regler som pålegger kommunene eller helseforetakene ansvar og plikter, og regler som gir den enkelte pasient og bruker rettigheter. Begge settene med regler har som formål å sikre nødvendige og forsvarlige helse- og omsorgstjenester til befolkningen. I pasient- og brukerrettighetsloven, hvor en stor del av pasient- og brukerrettighetene er samlet, finnes både prosessuelle og materielle regler.

Når det gjelder den enkelte pasient eller brukers rettigheter, kan det generelt trekkes et skille

mellom materielle og prosessuelle rettigheter. Det som kjennetegner en prosessuell pasient- og brukerrettighet er at den har som hovedformål å styrke pasienter og brukeres rettssikkerhet. Prosessuelle regler er regler om saksbehandling i relativt vid forstand. Det er regler om hvordan avgjørelser skal treffes, hvem som har kompetanse til å treffe avgjørelser osv. I pasient- og brukerrettighetsloven er en stor del av lovbestemmelsene prosessuelle regler, for eksempel retten til informasjon, retten til medvirkning og retten til å samtykke til helsehjelp.

Materielle pasient- og brukerrettigheter kjennetegnes ved at de gir rett til ulike former for helse- og omsorgstjenester. I pasient- og brukerrettighetsloven er det i utgangspunktet kapittel 2 som inneholder de materielle rettighetene. Det kan for eksempel vises til pasient- og brukerrettighetslovens § 2-1 a andre ledd som gir pasient og bruker rett til nødvendige helse- og omsorgstjenester fra kommunen. Dersom en person oppfyller vilkårene som gir en rettighet, kan han eller hun ta rettslige skritt for å få denne oppfylt. Dette i motsetning til pliktbestemmelser som retter seg mot det offentlige, men som ikke direkte motsvares av en individuell rettighet for den enkelte.

Rettighetsfesting skal bidra til å styrke pasienters og brukeres rettssikkerhet, og sikre den enkeltes mulighet til å få gjennomført sine rettigheter. I juridisk sammenheng er det vanlig å knytte en rettighet til en form for sanksjon eller håndhevelse. Det gir en pasient eller bruker som opplever at han eller hun ikke får oppfylt sin rettighet, mulighet til å ta rettslige skritt for å få den oppfylt, for eksempel ved å klage til Fylkesmannen. Det følger av pasient- og brukerrettighetslovens § 7-2 at pasient eller bruker eller dennes representant som mener at bestemmelsene i kapitlene 2, 3 og 4, samt § 5-1, § 6-2 og § 6-3 er brutt, kan klage til Fylkesmannen. Dersom saken ikke fører frem etter klage til Fylkesmannen, kan vedkommende pasient eller bruker ta saken inn for domstolen. Det er gjennom klage- og domstolsbehandling at pasienten eller brukeren kan anvende rettighetene som et grunnlag for å oppnå det helse- og omsorgstilbudet som vedkommende mener å ha krav på (hvis kommunen ikke frivillig innfrir). Rettighetsfesting bidrar på denne måten til større trygghet og forutsigbarhet for den enkelte, og reduserer risikoen for vilkårlig forskjellsbehandling.

Hvordan rettigheten er utformet vil ha innvirkning på hvor «sterk» eller «svak» rettigheten vil være sett ut i fra et pasient- og brukerperspektiv. En rettighet som gir en pasient eller bruker et rettskrav dersom et objektivt og lett målbart vilkår er oppfylt, vil være naturlig å anse som en sterk rettighet. En rettighet som er utformet mer generelt og hvor det kreves for eksempel en medisinsk kompetanse for å avgjøre om vilkårene i rettighetene er oppfylt, vil fra et pasientperspektiv være å anse som en svakere rettighet.

Departementet viser til at enkelte høringsinstanser har påpekt at deler av forslaget til rettighetsbestemmelser er å anse som en svak rettighet. I helse- og omsorgsretten er det mange skjønnsvurderinger og hensyn som skal ivaretas. Det er derfor ikke uvanlig å gi rettigheter som kan fremstå som noe svakere. Rettigheten må imidlertid ses i sammenheng med det faglige skjønnet og forsvarlighetskravet som er tungt forankret i lovgivningen. Et eksempel på dette er rett til helsehjelp i daværende § 2-1 i pasientrettighetsloven da den kom i 1999, hvor det bl.a. fremgikk at pasienten har rett til nødvendig helsehjelp fra spesialisthelsetjenesten. Opprinnelig var rettigheten uten frist og ble derfor av enkelte oppfattet som en svak rettighet. I herværende forslag om tildeling av sykehjemsplass eller opphold i tilsvarende bolig, vil rettigheten bli underbygget av kommunale kriterier. Disse vil være førende for oppfyllelsen av rettigheten.

Spørsmålet om innføring av rettigheter må også vurderes ut fra et bredere perspektiv hvor blant annet hensynet til likeverdige tjenester, ressurser og prioritering tas inn. Rettigheter som er utformet med klare og lett målbare vilkår kan ha utfordrende sider ved seg. Den kommunale helse- og omsorgstjenesten har et helhetlig ansvar for å yte tjenester til hele befolkningen. Rettigheter for en gruppe av pasienter og brukere kan medføre en vridningseffekt som kan føre til færre valgmuligheter og et dårligere tjenestetilbud til andre grupper brukere og pasienter. Det er til enhver tid en utvikling i den kommunale helse- og omsorgstjenesten som følge av blant annet nye brukergrupper og faglig og teknologisk utvikling. Det tilsier at rettighetsbestemmelser bør utformes slik at vilkårene er generelle nok til å ta høyde for den utviklingen som skjer, selv om bestemmelsen fra et pasient- og brukerperspektiv kan fremstå noe svakere.

Det er med andre ord mange avveininger og vurderinger som må gjøres når det er tale om å innføre nye pasient- og brukerrettigheter. Det er ikke nødvendigvis slik at pasient- og brukerrettigheter som i utgangspunktet sett fra en gruppe pasienters og brukeres perspektiv oppfattes som sterke, bidrar til et godt, forsvarlig og likeverdig tjenestetilbud for kommunens pasienter og bru-

kere samlet sett. En rettighet til et bestemt kommunalt tjenestetilbud bidrar heller ikke nødvendigvis til en best og mest effektiv bruk av kommunens ressurser.

4 Generelt om høringsforslaget og høringen

4.1 Kort om forslagene i høringsnotatet

Regjeringen mener det er behov for å bedre rettsstillingen for personer som har behov for opphold i sykehjem eller tilsvarende boliger særskilt tilrettelagt for heldøgns tjenester. I høringsnotatet ble det derfor foreslått at retten til slike tjenester presiseres i pasient- og brukerrettighetsloven.

Regjeringen vil innføre nasjonale kriterier for tildeling av langtidsopphold i sykehjem eller tilsvarende bolig. Formålet med forslaget er å bidra til bedre forutsigbarhet og mer åpenhet rundt tildelingsprosessen. Inntil slike kriterier foreligger ble det foreslått i høringsnotatet å lovfeste krav for kommunene til å fastsette kommunale kriterier for å bli vurdert for langtidsopphold i sykehjem og tilsvarende bolig. Det ble fremgikk at kriteriene skal fastsettes ut fra lokale behov og tjenestetilbud og det ble foreslått at den som oppfyller kriteriene skal ha rett til vedtak om dette.

Kommunene skal ha oversikt over hvilke personer som venter på langtidsplass i kommunen. Det varierer imidlertid i hvilken grad kommunene har systematisert dette og i hvilken grad det er gjort kjent for brukerne. I høringsnotatet ble det derfor foreslått at dette blir regulert på en mer ensartet måte ved at kommunene pålegges å føre ventelister over personer som venter på langtidsplass.

4.2 Generelt om høringen

Nær samtlige høringsinstanser stiller seg bak høringsforslagets intensjon. Blant pasient- og brukerorganisasjonene er det et flertall som er positive til forslagene i høringsnotatet. I sine uttalelser legger organisasjonene blant annet vekt på at endringene vil bidra til at brukernes behov og ønsker i større grad enn i dag kan møtes. Høringsinstansene fremhever videre at kommunale kriterier for tildeling av langtidsplass vil kunne bidra til å tydeliggjøre hvilke tjenester innbyggerne kan forvente seg i egen kommune. Åpenhet om kriteriene vil ifølge enkelte høringsinstanser legge større press på kommunene og samtidig styrke innbyggernes grunnlag for å fremme klage. Det legges videre vekt på at kommunale ventelister kan gi den enkelte bruker trygghet. Videre at ventelister kan være et hensiktsmessig virkemiddel for å ivareta kommunens plikt til å ha oversikt over behovet for langtidsplasser, for å følge opp den enkelte bruker og som grunnlag for planlegging. Et flertall av høringsinstansene mener imidlertid at det samlede forslag, eller deler av dette, ikke medfører en styrket rett til heldøgns plass eller vil forsterke kommunenes ansvar. Høringsinstansenes begrunnelser er flere, men i hovedsak legges det vekt på at forslaget ikke vil medføre noen endringer av vesentlig karakter i forhold til dagens praksis. Flere mener at dagens lovgivning allerede gir de rettigheter som er nødvendig for å gi den enkelte nødvendige helse- og omsorgstjenester, herunder sykehjemsplass. Flere peker også på at deler av lovforslaget vil føre til unødig økt byråkratisering. Enkelte mener at de foreslåtte endringer vil villede pasienter eller brukere til å tro at de får en styrket rett til sykehjemsplass eller tilsvarende bolig.

Helse- og omsorgsdepartementet har lagt avgjørende vekt på hensynet til pasientenes og brukernes rettssikkerhet i lovproposisjonen. Etter departementets vurdering vil både en klargjøring av den enkeltes rett til sykehjemsplass mv. i pasient- og brukerrettighetsloven og en plikt for kommunene til å ha kriterier for langtidsopphold, bidra til en mer forutsigbar rettsstilling for den enkelte og mer åpenhet rundt tildelingsprosessen. Rett til vedtak og mulighet for å klage vil i tillegg sikre riktige avgjørelser.

5 Retten til opphold i sykehjem eller tilsvarende bolig presiseres i lov

5.1 Gjeldende rett

Som det er gjort rede for under kapittel 3.3, har pasient og bruker rett til nødvendige helse- og omsorgstjenester fra kommunen de oppholder seg i etter pasient- og brukerrettighetsloven § 2-1 a. Selv om det ikke går klart frem av lovteksten, er det sikker fortolkning at retten til nødvendige helse- og omsorgstjenester fra kommunen kan omfatte rett til heldøgns tjenester. Dersom heldøgns tilbud med opphold i sykehjem eller bolig særskilt tilrettelagt for slikt tilbud er det eneste tilbudet som kan sikre pasienten eller brukeren nødvendige og forsvarlige helse- og omsorgstjenester, har vedkommende rett til dette tilbudet.

5.2 Høringsnotatet

Enkelte brukere og pårørende opplever ikke at det foreligger en rett etter dagens regelverk som beskrevet i forrige punkt. For å tydeliggjøre retten til sykehjemsplass eller opphold i tilsvarende bolig, foreslo departementet i høringsnotatet en ny bestemmelse i pasient- og brukerrettighetsloven. I forslaget til lovtekst ble det presisert at pasient eller bruker har rett til opphold i sykehjem eller tilsvarende bolig særskilt tilrettelagt for heldøgns tjenester dersom dette etter en helse- og omsorgsfaglig vurdering er det eneste tilbudet som kan sikre pasienten eller brukeren nødvendige og forsvarlige helse- og omsorgstjenester.

I høringsnotatet ble det understreket at behandlende leges vurderinger/erklæring/epikrise etc. skal vektlegges i den helse- og omsorgsfaglige vurderingen som kommunen foretar og være en del av beslutningsgrunnlaget.

5.3 Høringsinstansenes syn

Av de høringsinstanser som uttaler seg om spørsmålet er det et flertall som mener at lovforslaget er overflødig fordi rettigheten allerede er forankret i dagens regelverk.

Hurdal kommune uttaler:

> «Retten til sykehjemsplass eksisterer i dag, og forslaget vil ikke innebære noen endring. Å gi inntrykk av at man har skapt en ny rettighet uten at en ny rettighet er skapt vil være å forlede befolkningen, og kan bidra til økt konfliktnivå i en sårbar tid for pasienter og brukere.»

Andre høringsinstanser mener at en presisering av eksisterende rettighet i lov kan være positivt for potensielle brukere av tjenesten. *Stord kommune* skriver i sin uttalelse:

> «Rett til sjukeheimsplass er allereie forankra i gjeldande lovverk. Slik sett blir det liten endring i praksis for kommunane. Stord kommune ser likevel det positive i at innbyggjarane ved den føreslegne presiseringa vil få forsvarleg helsehjelp heima og vite at han/ho har rett på sjukeheimsplass dersom det vert uforsvarleg å bu heima.»

Flere av høringsinstansene mener at forslaget går på tvers av andre politiske føringer bl.a. ved at forslaget oppfattes som en satsing på langtidsplasser og tjenester på høyeste nivå i kommunenes tilbakskjede. Det fremheves at dette kan få utilsiktede negative konsekvenser for utviklingen av helse- og omsorgstjenestene.

KS skriver:

> «KS vil også på generelt grunnlag advare mot en økt bruk av rettighetsfesting på det mest ressursintensive området i den kommunale pleie- og omsorgstjenesten. Hensynet til det totale pleie- og omsorgsbehovet, veid opp mot tilgjengelige offentlige ressurser både i dag og i framtiden, tilsier at tildeling av nødvendig helse- og omsorgsbistand må skje etter LEON-prinsippet (laveste effektive omsorgsnivå). Kommunene har satset på hjemmebaserte tjenester, ambulante team, bygget ulike tilrettelagte boformer, økt andel korttidsplasser og mange har langtidsplanlegging som ivaretar riktig dimensjonering av tjenestene for å møte den enkeltes behov i dag og i fremtiden. Bedre tilrettelegging av egen bolig, bruk av velferdsteknologi, dagtilbud, utbygging av trygghetsboliger og sterkere satsing på hjemmetjenester og rehabilitering, er viktige tiltak for å kunne utsette behovet for heldøgns omsorgsplasser. En «vesentlig styrking av rettigheter» i den øvre delen av omsorgsskalaen, slik høringsnotatet beskriver forslagene, bygger ikke opp under denne ønskede og nødvendige utviklingen av pleie- og omsorgstjenestene.»

Andre høringsinstanser mener at det er behov for å styrke retten til disse tjenestene rettslig. *De fem regionale Sentrene for omsorgsforskning* stiller seg positiv til regjeringens høringsnotat og uttaler:

> «At det er behov for å bedre rettsstillingen til personer med behov for opphold i sykehjem eller tilsvarende er en oppfatning som vi deler. At retten til denne type tjeneste blir presisert i pasient- og brukerrettighetsloven er et vesentlig skritt for å oppnå dette.»

En stor andel av instansene mener at forslaget innebærer en klar forskjellsbehandling av eldre og yngre tjenestemottakere. *Osterøy kommune* påpeker at yngre menneske med stort tjenestebehov er minst like avhengig av forutsigbarhet og trygghet for tjeneste-/botilbud som eldre.

Høringsforslaget var utformet på en måte som har gjort at flere høringsinstanser har tolket forslaget slik at det i kommunens vurdering av om det skal tildeles sykehjemsplass eller tilsvarende bolig skal legges avgjørende vekt på behandlende

leges vurdering/erklæring/epikrise etc. *Legeforeningen* uttaler blant annet:

> «Vurderingen av om en pasient har krav på sykehjemsplass bør ikke gjøres av den behandlende lege alene. Fastlegen bør trekkes inn i denne prosessen fordi fastlegen ofte vil ha god kjennskap til pasienten. Det bør også gjøres en tverrfaglig utredning, gjerne fra noen som kjenner godt til kommunens tjenestetilbud. Det er svært mange andre faktorer enn de rent medisinske som avgjør om en person har krav på sykehjemsplass.»

Legeforeningen understreker at man også bør rette fokus mot tiltak som kan forhindre eller utsette behovet for sykehjemsplass (geriatrisk utredning). *Ergoterapiforeningen* mener en vurdering av rehabiliteringspotensiale, velferdsteknologi og annen tilretteleggingsmuligheter i eget hjem bør tydeliggjøres som et alternativ til plass i sykehjem eller omsorgsbolig.

Mange av høringsinstansene etterlyser en klarere definisjon av «tilsvarende bolig særskilt tilrettelagt for heldøgnstjenester». Enkelte av disse, særlig fylkesmennene, hevder at departementet sidestiller de to boformene i større grad enn det er grunnlag for i dag.

5.4 Departementets vurdering og forslag

Helse- og omsorgsdepartementet ser at å presisere en gjeldende rett til opphold i sykehjem eller tilsvarende bolig i lovverket kan fremstå som overflødig. Departementet mener imidlertid at en tydeliggjøring at rettigheten i lovtekst sammen med plikt for kommunene til å ha kriterier for langtidsopphold er viktig for at pasienter, brukere og pårørende i større grad skal kunne forutsi sin rettsstilling og føle seg trygge på at kommunen har en plikt til å tilby et slikt tjenestetilbud når behovet oppstår.

Som enkelte av høringsinstansene påpeker kan det være utfordrende for helheten i de kommunale tjenestene å foreslå lovfesting av én tjenesteform (sykehjem og tilsvarende bolig). Forslaget oppfattes av høringsinstansene som et signal om at kommunene skal satse på heldøgns omsorgsplasser til eldre pasienter eller brukere, samtidig som forslaget understreker den friheten og det ansvaret kommunen har til å utvikle og tilpasse tjenestilbudet til lokale forhold. Et godt utbygd og tilrettelagt hjemmetjenestetilbud vil medføre et mindre behov for heldøgns omsorgsplasser og at færre personer vil omfattes av rettigheten.

Utbygging av heldøgns omsorgsplasser er en klar prioritering for regjeringen. Det er samtidig viktig å understreke at omsorgstjenestene fortsatt skal ta i bruk de ressursene brukerne selv har og som finnes i deres omgivelser. Som enkelte høringsinstanser har påpekt ligger det store muligheter i å legge større vekt på mestring og hverdagsrehabilitering og i å ta i bruk ny velferdsteknologi.

De foreslåtte lovendringene er i hovedsak rettet mot den eldre delen av helse- og omsorgstjenestens brukergrupper. En styrking av rettsstillingen for denne brukergruppen kan begrunnes med at den kommunale ressursinnsatsen generelt sett er lavere for eldre brukere sett i forhold til yngre brukergrupper.

Dersom opphold i sykehjem eller tilsvarende bolig særskilt tilrettelagt for heldøgns tjenester er det eneste kommunale tilbudet som etter en helse- og omsorgsfaglig vurdering kan sikre pasienten og brukeren nødvendige og forsvarlige helse- og omsorgstjenester, har pasienten rett til et slikt tilbud. I disse tilfellene må pasienten eller brukeren tildeles plass og kan ikke settes på venteliste.

Vurderingen forutsetter en tverrfaglig utredning og vil bygge på opplysninger fra pasient eller bruker og pårørende, hjemmehjelp og hjemmesykepleie, fastlege, og andre deler av helse- og omsorgstjenesten. Hjemmebesøk (vurderingsbesøk), gjerne med pårørende, vil ofte også inngå prosessen. Behandlende leges vurderinger/erklæring/epikrise etc. skal sammen med andre relevante opplysninger vektlegges i den helse- og omsorgsfaglige vurderingen som kommunen foretar og være en del av beslutningsgrunnlaget. I enkelte situasjoner kan hjemmetjenesten, som foretar en kontinuerlig vurdering av pasienten, vurdere at denne trenger sykehjemsplass. Kommunen foretar da en innleggelse uten at fastlegen er involvert.

Rettigheten gjelder både korttidsopphold og langtidstilbud.

Det nærmere innhold i rettigheten vil ha nær sammenheng med innretningen av den enkelte kommunes tjenestetilbud. Alle pasienter og brukere har rett på nødvendige og forsvarlige helse- og omsorgstjenester, men kommunene vil kunne tilby dette på forskjellige måter. Noen kommuner har forholdsmessig mange sykehjemsplasser og tilsvarende mindre hjemmebaserte tjenester. I andre kommuner kan denne fordelingen være motsatt. Det varierer også i hvilken grad kommunene har satset på utbygging av heldøgns tilbud i sykehjem eller i særskilte tilrettelagte boliger, se

om dagens helse- og omsorgstjenester i kommunene i punkt 2.2.

Høringsuttalelsene viser at det er behov for å utdype hva som ligger i begrepet *tilsvarende bolig*. Med «tilsvarende bolig særskilt tilrettelagt for heldøgns tjenester» menes i lovforslaget boliger som er tilpasset for å kunne yte tjenester som dekker beboerens behandlings-, omsorgs- og assistansebehov døgnet rundt. Beboeren må ved hjelp av tilkallingsmuligheter, som for eksempel velferdsteknologiske innretninger, trygghetsalarm, snoralarm eller lignende kunne få kontakt og bistand fra egnet personell, med tilsvarende responstid som vedkommende ville fått på sykehjem. Tilsyn med pasienten eller brukeren må tilsvare det tilsynet som ville blitt gitt dersom vedkommende hadde vært innlagt på institusjon.

Departementet antar at avgrensningen ikke vil skape store problemer for kommunene i praksis, da kommunene vet hvilke tjenestetilbud som kan tilbys ved de enkelte boligene.

Departementets forslag til endringer i pasient- og brukerrettighetsloven § 2-1 e første ledd er en presisering og tydeliggjøring av gjeldende rett. Gjeldende rett er nærmere beskrevet i punkt 3.3.

6 Kommunens plikt til å sørge for opphold i sykehjem eller tilsvarende bolig presiseres i lov

Retten til nødvendige helse- og omsorgstjenester etter pasient- og brukerrettighetsloven korresponderer med kommunens ansvar etter helse- og omsorgstjenesteloven § 3-1 til å sørge for slike tjenester til personer som oppholder seg i kommunen. Ansvaret omfatter også en plikt for kommunen til å sørge for heldøgns tjenester dersom dette er nødvendig, herunder plass i sykehjem eller opphold i tilsvarende bolig særskilt tilrettelagt for heldøgns tjenester dersom dette er eneste forsvarlige tilbud for en pasient eller bruker.

Etter Helse- og omsorgsdepartementets vurdering bør dette komme tydeligere frem også i lovreguleringen av kommunens plikter. Departementet foreslo derfor i høringsnotatet at det presiseres i ny § 3-2 a i helse- og omsorgstjenesteloven at kommunen skal tilby opphold i sykehjem eller tilsvarende bolig særskilt tilrettelagt for heldøgns tjenester dersom dette etter en helse- og omsorgsfaglig vurdering er det eneste tilbudet som kan sikre pasienten eller brukeren nødvendige og forsvarlige helse- og omsorgstjenester.

Høringsinstansene som hadde merknader, knyttet disse til forslaget til rettighetsfesting og ikke til forslaget til den korresponderende pliktbestemmelsen rettet mot kommunen.

Etter forslaget skal kommunen foreta en samlet konkret helse- og omsorgsfaglig vurdering av pasientens eller brukerens behov sett i sammenheng med kommunens tjenestetilbud. Dersom kommunen på bakgrunn av denne vurderingen kommer til at sykehjemsplass eller opphold i tilsvarende bolig særskilt tilrettelagt for heldøgns tjenester er det eneste forsvarlige tilbudet for en pasient eller bruker, må vedkommende tildeles plass og kan ikke settes på venteliste. Behandlende leges vurderinger/erklæring/epikrise etc. skal sammen med andre relevante opplysninger vektlegges i den helse- og omsorgsfaglige vurderingen som kommunen foretar og være en del av beslutningsgrunnlaget. Se om den helhetlige og konkrete vurderingen kommunen skal foreta under punkt 3.3.

Departementets forslag til endringer i pasient- og brukerrettighetsloven § 2-1 e første ledd og helse- og omsorgstjenesteloven § 3-2 a første ledd er en presisering og tydeliggjøring av gjeldende rett. Gjeldende rett er nærmere beskrevet i punkt 3.2.

7 Lovfesting av kriterier for tildeling av langtidsopphold, rett til vedtak og føring av ventelister

7.1 Innledning

7.1.1 Større forutsigbarhet og trygghet for pasienter og brukere som med forsvarlig hjelp kan vente på langtidsopphold

I dette punktet gis det en oversikt over modellen som er forslått lovfestet. De enkelte elementene i modellen; kriterier for tildeling av langtidsopphold, rett til vedtak og føring av ventelister, er beskrevet nærmere i påfølgende kapitler.

Regjeringen ønsker å legge til rette for bedre forutsigbarhet og mer åpenhet rundt tildelingsprosessen. Nasjonale kriterier for tildeling av langtidsopphold i sykehjem og tilsvarende bolig vil være et viktig virkemiddel for å bidra til dette. Regjeringen vil foreslå nasjonale kriterier når det er høstet erfaringer med de kommunale kriteriene og bruk av nasjonale kriterier i forsøksordningen for statlig finansiering av omsorgstjenestene, se punkt 7.2.

Inntil nasjonale kriterier er på plass foreslår Helse- og omsorgsdepartementet at kommunene pålegges å gi forskrifter med kriterier for langtidsopphold i egen kommune, se punkt 7.3.

Kriteriene kan ikke utformes på en slik måte at kommunen innsnevrer den enkelte pasients eller brukers rett til opphold i sykehjem eller tilsvarende bolig. Kommunens kriterier bør omfatte pasienter og brukere hvor utviklingen av helsetilstanden og hjelpebehovet tilsier at vedkommende vil være best tjent med en langtidsopphold i sykehjem eller tilsvarende bolig, men som med forsvarlig hjelp kan bo hjemme eller tildeles korttidsplass på sykehjem i påvente av langtidsopphold. Kommunene har ansvaret for å sørge for at det tildeles nødvendige kommunale helse- og omsorgstjenester i den perioden pasienten venter på langtidsopphold. De må etter forslaget være tydelige overfor egne innbyggere på hvilke tjenester som kan forventes i egen kommune.

Også pasienter og brukere som ikke har en umiddelbar rett på opphold i sykehjem eller tilsvarende bolig, fordi dette ikke vil være det eneste forsvarlige tilbudet, vil etter dette kunne oppfylle kommunale kriterier for tildeling av langtidsopphold. For denne gruppen varierer praksisen i kommunene i dag når det gjelder hvilken type vedtak de får. Dette kan skape usikkerhet og konflikt. Denne gruppen har behov for bedre trygghet og forutsigbarhet med hensyn til hvilket tjenestetilbud de kan forvente å motta fra kommunen fremover. Helse- og omsorgsdepartementet foreslår at regelverket endres slik at også pasienter og brukere som kvalifiserer for langtidsopphold i kommunen får rett til vedtak om dette, se punkt 7.4. Forslaget vil bidra til mer åpenhet rundt tildelingsprosessen.

For å sikre en ensartet oversikt over personer som har fått vedtak om at de kvalifiserer for langtidsplass i kommunene, men som med forsvarlig hjelp kan bo hjemme i påvente av plass, foreslår departementet at kommunene pålegges å føre ventelister, se punkt 7.5.

Forslaget lovfester en modell der den enkelte kommune på bakgrunn av kommunens helhetlige tilbud må fastsette kriterier for tildeling av langtidsopphold i sykehjem eller tilsvarende bolig i kommunen. Når kommunen mottar en søknad, eller på annen måte blir oppmerksom på behovet for helse- og omsorgstjenester, må den vurdere om pasienten eller brukeren har rett til opphold i sykehjem eller tilsvarende bolig og må tildeles slik plass umiddelbart. Dersom søkeren ikke har rett på plass direkte, må kommunen vurdere om vedkommende oppfyller kommunens kriterier for langtidsopphold og kan settes på venteliste. Dersom det er tilfellet, må kommunen treffe vedtak om dette og føre vedkommende på kommunens venteliste.

Departementets forslag vil gi pasienter, brukere og pårørende større trygghet for at behovet for langtidsopphold i sykehjem og tilsvarende bolig er sett og vil bli ivaretatt av kommunen. Det vil også bidra til mer åpenhet rundt tildelingsprosessen.

7.1.2 Kriterier og objektive vilkår

Kriterier for tildeling av langtidsopphold i sykehjem eller tilsvarende bolig kan utformes på ulike måter. Et hovedskille går mellom å fastsette objektive vilkår og skjønnsmessige kriterier. Et lovbestemt objektivt vilkår innebærer at en omfattes av rettigheten når det lovbestemte vilkåret er oppfylt. Slikt objektivt vilkår kan for eksempel være alder på 80 år. Ved skjønnsmessige kriterier må det foretas en konkret vurdering i det enkelte tilfellet og hvor vektingen av kriteriene kan variere ut fra for eksempel pasientens eller brukerens hjelpebehov, diagnose, boligforhold etc.

Etter departementets vurdering er det ikke hensiktsmessig å supplere den materielle retten til opphold i sykehjem eller tilsvarende bolig med enkelte objektive vilkår. Pasienter og brukere som tilfredsstiller nærmere angitte vilkår vil etter en slik modell i så fall ha rett til å få plass i institusjon eller opphold i tilsvarende bolig uavhengig av et faglig skjønn. Objektive kriterier kan for eksempel være knyttet til alder (eks. over 67 eller 80 år) eller diagnosen demens. Fordelen med en slik modell er at det gir mer forutsigbarhet for brukere som oppfyller de objektive kriteriene og som dermed faller inn under rettigheten. Samfunnsøkonomisk vil det være utfordrende ettersom kommunen da må sørge for heldøgnstilbud i sykehjem og tilsvarende boliger i et omfang som tilsvarer at alle som oppfyller inngangskriteriet kan få rettigheten oppfylt. En slik løsning vil kunne medføre en vridningseffekt på kommunenes heldøgns tjenestetilbud i form av økt satsing på heldøgns tjenestetilbud i institusjon og kommunale botilbud på bekostning av tilbud tilpasset brukere med stort hjelpebehov som ønsker tjenester i eget hjem. Skal en unngå en slik vridningseffekt og sikre brukere valgfrihet med hensyn til hvor heldøgns tjenester skal ytes, herunder kunne bo hjemme så lenge som mulig, må kommunen dimensjonere for begge former for tjenester. Det vil si at kommunen må bygge opp en overkapasitet for å ta høyde for dette. Dette er ikke ønskelig ut fra et samfunnsøkonomisk perspektiv. Helse- og omsorgsdepartementet foreslår derfor ikke at retten til sykehjemsplass suppleres gjennom (mer) objektive vilkår.

7.2 Nasjonale kriterier for tildeling av langtidsopphold i sykehjem eller tilsvarende bolig

7.2.1 Forsøk med statlig finansiering av omsorgstjenestene

For 2016 bevilget Stortinget midler til gjennomføring av et forsøk med statlig finansiering av omsorgstjenestene. Hensikten med forsøket er å prøve ut om statlige tildelingskriterier og statlig satte budsjettrammer gir økt likebehandling på tvers av kommunegrenser og riktigere behovsdekning.

Kommunene er tatt inn i forsøket på bakgrunn av søknad. Forsøket består av to ulike modeller og varer i 3 år fra 1. mai 2016. I forsøkets modell A tildeles tjenester etter statlige tildelingskriterier og statlig satt budsjettramme. I forsøkets modell B øremerkes midler til sektoren. Kommunens egne tildelingskriterier benyttes i disse kommunene.

Med de begrensninger som følger av pasienters og brukeres rett til nødvendige og forsvarlige tjenester, og det generelle kravet til brukermedvirkning og likebehandling, står kommunen i dag etter loven fritt til selv å bestemme hva den skal tilby og hvordan den skal organisere tjenestetilbudet ut fra lokale forhold og behov. Formålet med nasjonale kriterier vil være å bidra til bedre forutsigbarhet og mer åpenhet rundt tildelingsprosessen.

Overordnet målsetting for forsøket er å prøve ut om en modell med statlige kriterier og finansiering gir økt likebehandling på tvers av kommunegrenser og riktigere behovsdekning for innbyggerne/brukere av tjenestene.

Helsedirektoratet har gjennom en bred involvering utviklet nasjonale tildelingskriterier som skal benyttes i forsøksperioden, se rapport IS-2391. I dette arbeidet er også sentrale nasjonale føringer fra flere stortingsmeldinger lagt til grunn. Noen sentrale føringer som er vektlagt er brukermedvirkning, fokus på forebygging, tidlig innsats og mestring, samt helhetlige og koordinerte tjenester og samhandling.

Tjenestene skal altså utformes på en slik måte at det blir tatt hensyn til det enkelte individs behov. Det er et formål at tjenestene så langt som mulig baseres på tidlig intervensjon. Denne forebyggende tankegangen skal være med på å sikre innbyggernes selvstendige liv, god ressursutnyttelse, og er i tråd med nasjonale føringer.

Et viktig prinsipp for all tildeling av tjenester i forsøket vil være LEON-prinsippet og at mindre ressurskrevende tjenester skal være vurdert og om mulig også forsøkt før kostnadskrevende tjenester innvilges. For eksempel skal hjemmetjenester i stort omfang ha vært forsøkt eller vurdert før langtids institusjonsplass innvilges.

LEON betyr Laveste Effektive OmsorgsNivå. Ved å ha ulike nivåer av tjenestetilbud, vil tilbudet kunne tildeles ut fra det hjelpebehov den enkelte bruker har. Tilbudene differensieres ved at tjenestetilbudet strekker seg fra lite hjelpebehov (lavterskel-tilbud) til stort hjelpebehov (høy terskel). LEON-prinsippet går ut på at tjenestetilbudet gis på et lavest mulig omsorgsnivå med fokus på brukers egne ressurser. Målet er at innbyggerne skal opprettholde størst mulig grad av egenmestring og livskvalitet, og at eventuell reduksjon i funksjonsnivå skal forebygges og motvirkes ved først å sette inn tiltak som fremmer egenmestring.

Kriteriene består av to elementer; arbeidsprosesskriterier og tildelingskriterier for enkelttjenester.

Tjenestekriteriene tar utgangspunkt i kommunens plikt til å sørge for nødvendige, forsvarlige og verdige tjenester til alle som oppholder seg i kommunen. Tjenestekriteriene i forsøket er delt inn i to hovedkategorier: kriterier for tjenester til hjemmeboende og kriterier for institusjonstjenester.

Tjenestetildelingen vil også i forsøket i stor grad basere seg på profesjonell og faglig skjønnsutøvelse og tjenestekriteriene er tenkt som en veiledning og hjelp i denne vurderingen. De skal bidra til at saksbehandler i samarbeid med tjenestemottaker skal kunne vurdere og tydeliggjøre hvilke tjenesteområder som vil være aktuelle og hvilke tiltak som vil være best egnet.

Forsøk med statlig finansiering av omsorgstjenestene skal følgeevalueres. Evaluator vil følge forsøket nøye gjennom dokumentstudier, intervjuer, spørreundersøkelser, gjennomgang av saker og statistisk analyse. Følgeevaluering vil både studere utviklingen i kommuner i forsøkets modell A og modell B og i utvalgte kontrollkommuner. Basert på dette vil evaluator blant annet se på effekten av å benytte de statlige tildelingskriteriene som er utviklet for forsøket. Resultatene av denne evalueringen vil være viktig når nasjonale tildelingskriterier for institusjonstjenester skal innføres på landsbasis.

7.2.2 Høringsnotatet

Regjeringen mener det er behov for nasjonale kriterier for tildeling av langtidsopphold i sykehjem eller tilsvarende bolig. Slike kriterier vil kunne bidra til bedre forutsigbarhet og mer åpenhet rundt tildelingsprosessen. Erfaringene fra

forsøksordningen vil uavhengig av erfaringene med statlig finansiering være et viktig grunnlag for å utarbeide nasjonale kriterier som skal gjelde for alle kommunene. I høringsnotatet ble det foreslått at Kongen i forskrift gir bestemmelser om kriterier for tildeling av langtidsopphold i sykehjem eller tilsvarende bolig særskilt tilrettelagt for heldøgns tjenester. Innretningen av de nasjonale kriteriene skal også vurderes på bakgrunn av erfaringer med de kommunale kriteriene.

7.2.3 Høringsinstansenes syn

Høringsinstansene er delte i synet på om det er ønskelig med nasjonale kriterier for tildeling av langtidsopphold i sykehjem eller tilsvarende bolig. Flere av høringsinstansene legger vekt på behovet for å kunne organisere tjenestene ut fra lokale forhold, men har ulike oppfatninger av om dette er mulig innenfor rammen av nasjonale kriterier. Enkelte mener det bør utarbeides nasjonale retningslinjer i stedet for kriterier.

Halden kommune uttaler at det er positivt med nasjonale kriterier for tildeling av langtidsplass i institusjon. Dette vil skape mer helhetlig og lik praksis uavhengig av størrelse på kommune og økonomi.

Pensjonistforbundet støtter forslaget og mener det må vedtas nasjonale kriterier for hvem som har rett på sykehjemsplass, basert på grunnleggende medisinske, omsorgsmessige og psykososiale forhold.

Grimstad kommune uttaler:

> «Nasjonale kriterier vil kunne være til hjelp for å sikre mer likeartet praksis kommunene imellom. Det er imidlertid grunn til å tro at det kan være vanskelig å utforme slike kriterier på en slik måte at de blir tilfredsstillende og relevante i alle kommuner, uten å gi stort rom for lokalt faglig skjønn og lokale tilpasninger.
>
> Kommunene har frihet til selv å utforme sine tjenester så lenge de kan ivareta innbyggernes behov, og det har medført store forskjeller i hvordan tjenestetilbudet ser ut. For eksempel er det meget stor variasjon i antall sykehjemsplasser i forhold til befolkningsstørrelse, uten at det nødvendigvis betyr at det er tilsvarende stor forskjell på kvaliteten på tjenestene og kommunens evne til å ivareta innbyggernes behov. Det er ikke uten videre slik at en kommune med mange sykehjemsplasser ivaretar innbyggernes behov på en bedre måte enn en som har få. Kommuner med få sykehjemsplasser vil ofte ha et bredere og mer sammensatt tjenestetilbud som kan ivareta innbyggerne utenfor sykehjemmet.
>
> Grimstad kommune vil likevel kunne gi støtte til forslaget, under den forutsetning at kommunene gis en vesentlig plass i arbeidet med å utforme slike kriterier.
>
> IPLOS-registeret var, ved innføringen i 2006, ment å gi en objektiv beskrivelse av bistandsbehovet i kommunene. Dette har vist seg vanskelig å få til i praksis, men systemet har blitt utviklet videre. Et IPLOS-system med betydelig forbedret kvalitet, med flere bistandsvariabler, og med flere inndelinger i skår for hver variabel, kunne eventuelt være et grunnlag for et nasjonalt kriteriesystem.
>
> Grimstad kommune vil derfor anbefale dette som grunnlag for et nasjonalt kriteriesystem.»

KS og *Bergen kommune* uttaler på sin side at forslaget innebærer en risiko for at kriteriene ikke er treffsikre vurdert opp mot lokal tjenesteinnretning og andre lokale forhold. At kriteriene skal fastsettes av departementet, er i seg selv et inngrep i kommunenes selvstyre.

Legeforeningen bemerker i sin uttalelse at utarbeidelsen av nasjonale retningslinjer er en krevende oppgave. Videre uttaler legeforeningen at:

> «Man må ta høyde for at lokale forhold vil kunne spille en rolle. Utfordringen er å sette opp kriterier som på den ene siden skal være tydelige slik at man sikrer en enhetlig praksis og slik at kriteriene blir nyttige arbeidsverktøy, og på den andre siden er skjønnsmessige nok til at de vil passe for alle tilfeller og gi rom for de nødvendige individuelle vurderingene. Disse elementene mener vi bør være med i den helhetlige vurderingen av rett til sykehjemsplass; funksjonsnivå, hjelpebehov, medisinske vurderinger/diagnoser, prognoser for pasienten, pasientens ønsker, alternativt tilbud i kommunen, bosituasjonen (både fysisk og med tanke på nettverk/pårørende) og mulighet for tilpasning i hjemmet.»

7.2.4 Departementets vurdering og forslag

Regjeringen mener det er behov for nasjonale kriterier for tildeling av langtidsopphold i sykehjem eller tilsvarende bolig. Nasjonale kriterier skal bidra til bedre forutsigbarhet og mer åpenhet rundt tildelingsprosessen. For å legge til rette for slike forskrifter, foreslår Helse- og omsorgsdepartementet en forskriftshjemmel for nasjonale kriterier i forslaget til § 3-2 a tredje ledd.

Innretningen av de nasjonale kriterier vurderes på bakgrunn av erfaringer med de kommunale kriteriene og evalueringen av forsøket med statlig finansiering av omsorgstjenestene.

Helse- og omsorgsdepartementet har merket seg høringsinstansenes synspunkter og merknader til spørsmålet og vil vurdere disse i arbeid med nasjonale kriterier.

Forskriften vil først tre i kraft på et senere tidspunkt. I mellomtiden foreslår departementet at kommunene pålegges å gi forskrifter med kriterier for tildeling av langtidsplass i sykehjem og tilsvarende bolig, se punkt 7.3.

7.3 Kommunale kriterier for tildeling av langtidsopphold i sykehjem eller tilsvarende bolig

7.3.1 Innledning

På sikt vil departementet fastsette nasjonale kriterier for tildeling av sykehjemsplass eller opphold i tilsvarende bolig særskilt tilrettelagt for heldøgns tjenester, se punkt 7.2.4. I lovforslaget foreslås det derfor nå å innta hjemmel til å fastsette slike nasjonale kriterier ved forskrift. Erfaringene fra forsøk med statlig finansiering av omsorgstjenesten vil være et viktig grunnlag for å utarbeide nasjonale tildelingskriterier. Forsøket avsluttes i 2019 og følgeevalueres. Resultatene fra følgeevalueringen ligger noen år frem i tid. Regjeringen mener det er behov for å klargjøre for pasienter, brukere og pårørende hvilke kriterier som gjelder for tildeling av langtidsopphold i sykehjem og tilsvarende bolig så raskt som mulig og ikke vente til nasjonale kriterier er på plass.

7.3.2 Høringsnotatet

Selv om pasienten kan klare seg hjemme med forsvarlige tjenester i en periode, er det viktig for bruker og pårørende å oppleve trygghet for at den enkeltes behov fremover er registrert og vurdert, og at dette vil bli fulgt opp videre av den kommunale helse- og omsorgstjenesten. For å gi den enkelte innbygger forutsigbarhet i hva vedkommende kan forvente av tjenester, bør det utarbeides kriterier for tildeling av langtidsplass i sykehjem og opphold i tilsvarende bolig. For å sikre den nevnte forutsigbarhet må disse kriteriene gjøres tilgjengelige for brukerne.

I høringsnotatet foreslo helse- og omsorgsdepartementet derfor en ny bestemmelse i helse- og omsorgstjenesteloven der kommunen pålegges å gi forskrift med kriterier for tildeling av langtidsopphold i sykehjem eller tilsvarende bolig særskilt tilrettelagt for heldøgns tjenester. Videre ble det foreslått at forskriften også skal regulere hvordan kommunen skal følge opp pasienter eller brukere som ville vært best tjent med langtidsopphold, men hvor kommunen etter en helhetlig vurdering finner det forsvarlig at vedkommende kan bo hjemme i påvente av slikt opphold.

7.3.3 Høringsinstansenes syn

Et flertall av kommunene som uttaler seg om spørsmålet er positive til kravet om at kommunene skal utarbeide kriterier for tildeling av langtidsopphold. Blant de øvrige høringsinstansene er synet delt. Flere, blant annet *Nøtterøy kommune* påpeker at kommunen allerede tildeler langtidsplasser etter lokalt kriteriesett. Forslaget vil derfor ikke innebære vesentlig endring, men være i tråd med nåværende praksis. Nøtterøy kommune skriver at åpenhet rundt kriteriene for tildeling er positivt sett fra et brukerperspektiv.

Grimstad kommune uttaler:

> «Lokale kriterier vil, i noe varierende grad, allerede eksistere i form av serviceerklæringer, prosedyrer, plandokumenter og liknende. Det er mulig at et krav om forskriftsfesting av kriterier i hver kommune vil styrke, i det minste sikre på en bedre måte, at innbyggerne gis en likeartet vurdering ved søknad om langtidsplass. Slike lokale kriterier vil da måtte vedtas politisk, hvilket uansett kan være et gode.
>
> Men et slikt krav til lokal forskriftsfesting vil etter vår antakelse heller befeste dagens praksis i kommunene, og dermed også heller befeste ulikhetene kommunene imellom, enn å redusere ulikhet i tjenestetilbudet.»

Enkelte av høringsinstansene peker på utfordringene med å utforme kriterier. *Halden kommune* skriver:

> «Utfordringen i forhold til kriterier vil bli å lage kriterier som er stramme nok til at de ikke inkluderer de som kan klare seg hjemme med økt bistand fra andre tjenester som hjemmesykepleie, men inkluderende nok til at alle forhold, både fysisk og psykisk helse, familieforhold, boforhold og nettverk vektlegges. Hjemmeboende demente personer, «gråsonepasienter», vil medføre den største utfordringen/kostnaden ved å rettighetsfeste retten til

langtidsplass og ved at demenssykdomsutviklingen i befolkningen øker.»

Enkelte høringsinstanser peker på at det er ressurskrevende og lite hensiktsmessig å pålegge kommunene noe som kun skal være i midlertidig bruk. *Ålesund kommune* uttaler:

> «Det virker tungvint å pålegge samtlige av landets kommuner å starte et arbeid med utvikling av lokale kriterier og deretter en prosess for å få disse vedtatt med rettskraft som forskrift, i påvente av nasjonale kriterier. Mange kommuner har allerede tjenestebeskrivelser og serviceerklæringer som slår fast hva tjenesten sykehjem eller bolig med heldøgns omsorg inneholder. Helsedirektoratet har dessuten nå offentliggjort hvilke kriterier som skal benyttes i det 3-årige forsøket med statlig finansiering av omsorgstjenestene. Ålesund kommune mener primært at dette punktet om lokale forskrifter bør gå ut. Subsidiært mener vi at formuleringen bør erstattes med en svakere formulering om at det skal finnes lokale tjenestebeskrivelser og kriterier for tildeling, slik at kommunene i påvente av nasjonale kriterier synliggjør noe av det grunnlaget som finnes for skjønnsutøvelse»

Høringsinstansene som uttaler seg om spørsmålet er delt i synet på om kommunens kriterier bør fastsettes i form av forskrift. *Helsedirektoratet* mener at det ikke er riktig rettsanvendelse å definere kommunens kriterier som forskrift, da disse ikke vil gi noen rettigheter til noen personer. De som er imot begrunner dette imidlertid i hovedsak med at kravet vil medføre en unødvendig byråkratisering.

KS uttaler:

> «KS er positiv til at krav om slike lokale kriterier innføres i helse- og omsorgstjenesteloven. Imidlertid er KS kritisk til at kommunene skal bindes til å innføre dette gjennom egne lokale forskrifter. Dette vil kunne innebære en unødvendig byråkratisering, og er heller ikke nødvendig for at bruker skal få informasjon om de kriterier som kommunen vektlegger. Det bør således være frihet til å vurdere lokalt om kriteriene fastsettes gjennom forskrift, tjenestebeskrivelse eller annen aktuell utforming, med politisk forankring.»

Trondheim kommune ser annerledes på dette og støtter forslaget om at kommunens kriterier for langtidsopphold skal fastsettes som egen forskrift:

> «Trondheim kommune har utviklet egne kriterier for tildeling av langtidsopphold i sykehjem eller i tilsvarende bolig og støtter forslaget om å innføre tilsvarende nasjonale kriterier. Trondheim kommune har utformet administrative kriterier for tildeling av langtidsopphold.
>
> En utforming av dette som en egen forskrift, vil kreve at man må følge forvaltningslovens særlige saksbehandlingsregler i kapittel VII. Kapitlet inneholder krav om forsvarlig saksforberedelse, høring og kunngjøring. Kommunen må for det første påse at saken er så godt opplyst som mulig. Offentlige og private institusjoner og organisasjoner for de erverv, fag eller interessegrupper som forskriftene skal gjelde eller gjelder for eller hvis interesser særlig berøres, skal gis anledning til å uttale seg før forskriften blir utferdiget, endret eller opphevet. Så langt det trengs for å få saken allsidig opplyst, skal uttalelse også søkes innhentet fra andre. Dette vil være en omfattende prosess, men vil i tillegg sørge for at prosessen blir mer demokratisk. Ut over det er også noen formkrav og krav til kunngjøring av forskrifter, som må følges.
>
> Når kriterier gis i forskriftsform, er dette bindende regler på samme måte som en lovtekst, og i praksis er det viktig ikke å overse disse. Lokale forskrifter er bindende regler som gjelder innenfor kommunegrensen. Ønsker man å fravike bestemmelsene i forskriften, må forskriften eller vedkommende hjemmelslov gi adgang til dette. Regelverket er hierarkisk oppbygget med Grunnloven øverst, formelle lover deretter, så forskrifter og eventuelt annet regelverk. Dersom regler opprettes i forskriftsform vil det være vanskeligere å fravike disse sammenlignet med andre kommunale kriterier som ikke er opprettet som forskrift.
>
> Trondheim kommune støtter forlaget om å fastsette dette som egen forskrift.»

7.3.4 *Departementets vurdering og forslag*

For å gi den enkelte innbygger større forutsigbarhet i hva vedkommende kan forvente av tjenester i egen kommune, foreslår departementet at kommunene pålegges å gi forskrift med kriterier for tildeling av langtidsopphold i sykehjem eller tilsvarende bolig særskilt tilrettelagt for heldøgns tjenester.

Forslaget bygger på dagens ansvarsdeling der kommunene har det helhetlige ansvaret for helse- og omsorgstjenester etter helse- og omsorgstjenesteloven. Ved at kriteriene for tildeling av sykehjemsplass og opphold i tilsvarende bolig utarbeides av kommunene, kan den enkelte kommune ta hensyn til lokale forhold og behov, samt det tjenestetilbudet kommunen har tilgjengelig. Kriteriene vil derfor variere noe mellom kommunene avhengig av hvordan kommunen har innrettet sine tjenester.

Departementet har forståelse for at enkelte høringsinstanser mener det er tungvint å pålegge kommunene å utarbeide forskrifter i påvente av nasjonale kriterier. Som det fremgår under punkt 7.3.1 mener regjeringen det er behov for å klargjøre for pasienter, brukere og pårørende hvilke kriterier som gjelder for tildeling av langtidsopphold i sykehjem og tilsvarende bolig så raskt som mulig og ikke vente til nasjonale kriterier er på plass.

Som mange av høringsinstansene påpeker, har de fleste av kommunene allerede i dag utarbeidet tildelingskriterier i en eller annen form. Å stille krav om at tildelingskriteriene skal gis i forskrifts form vil medføre noe ekstra administrativt arbeid for kommunene, men det vil samtidig sikre at brukerorganisasjoner og andre berørte blir hørt i prosessen, jf. forvaltningsloven § 37.

Nærmere om plikten til å fastsette kommunale kriterier gjennom forskrift

Etter departementets forslag skal kommunen på bakgrunn av kommunenes helhetlige tilbud utarbeide kriterier for tildeling av langtidsopphold i sykehjem og tilsvarende bolig i egen kommune. Kriteriene bør derfor omfatte personer som etter kommunens vurdering er best tjent med et slikt tilbud, men som med forsvarlig hjelp kan bo hjemme i påvente av plass.

Det samlede tjenestetilbudet i kommunen vil være av betydning for hvordan den enkelte kommune utformer sine kriterier. Dette vil kunne medføre ulike kriterier i kommunene. Kommuner som har lagt forholdene til rette for at pasientene skal kunne bo hjemme så lenge som mulig, og hvor hjemmetjenesten har kort responstid og god faglig kvalitet, vil kunne ha høyere terskel for sykehjemsinnleggelse enn andre kommuner. Flere kommuner satser på heldøgnstilbud i særskilte tilrettelagte boliger som supplement eller alternativer til heldøgnstilbud i sykehjem.

Kriteriene kan ikke utformes på en slik måte at kommunen innsnevrer den enkelte pasients eller brukers rett til sykehjemsplass eller opphold i tilsvarende bolig etter gjeldende rett. Gjeldende rett foreslått presisert i ny § 2-1e i pasient- og brukerrettighetsloven, se kapittel 5.

Kriteriene for langtidsopphold kan settes sammen ut fra ulike variabler. Eksempler på kriterier er gitt i punkt 2.2.5. Se også punkt 3.3 hvor det gis eksempler på ulike elementer som normalt vil inngå i den helhetsvurdering som må foretas som følge av forsvarlighetskravet. Som nevnt ovenfor kan kommunene velge å basere sine kriterier på de nasjonale kriteriene som er utarbeidet av Helsedirektoratet som en del av regjeringens forsøk med statlig finansiering av omsorgstjenestene.

Etter forslaget omfatter kriteriene både langtidsopphold i sykehjem og i *tilsvarende bolig* særskilt tilrettelagt for heldøgns tjenester. Med tilsvarende bolig menes her boliger som er tilpasset for å kunne yte tjenester som dekker beboerens helse- og omsorgsbehov døgnet rundt. Bistand fra egnet personell og tilsyn med pasienten eller brukeren må tilsvare det som ville blitt gitt dersom vedkommende hadde vært innlagt på sykehjem, se punkt 5.1.4.

Plikten til å utarbeide kommunale kriterier avgrenses til *langtidsopphold*, da korttidsplass på sykehjem i mange tilfeller har andre formål og begrunnelser enn langtidsopphold. Dette gjelder også for avlastnings- og rehabiliteringsopphold. Med langtidsopphold menes opphold uten sluttdato, dvs. tidsubegrenset opphold. Dette vil omfatte tilfeller der pasientens eller brukerens helsetilstand og behov for helse- og omsorgstjenester gjør at det ikke er sannsynlig at vedkommende vil flytte hjem eller få tilbud om lavere grad av helse- og omsorgstjenestetilbud.

Departementet antar kommunens kriterier for korttidsplass langt på vei vil være de samme fra kommune til kommune, men at det er vektingen av kriteriene som avgjør om pasient eller bruker tildeles langtids- eller korttidsopphold. Kommunene står fritt med hensyn til om kriteriene som skal fastsettes også skal omfatte korttidsplasser.

Etter lovforslaget skal kriteriene omfatte langtidsopphold i sykehjem og tilsvarende bolig særskilt tilrettelagt for heldøgns tjenester. Langtidsplass i sykehjem er oftest et tjenestetilbud beregnet på eldre pasienter. Regelforslaget vil derfor i hovedsak være innrettet mot eldre pasienter og brukere.

Kriteriene i forskriften skal også regulere hvordan kommunen skal følge opp pasienter og brukere som er best tjent med langtidsopphold i sykehjem eller tilsvarende bolig, men som settes på venteliste i påvente av plass. Kommunen kan

for eksempel vurdere om det skal bli en del av kommunens rutiner at personer som venter på plass skal revurderes med et fast tidsintervall (under forutsetning om at dette er forsvarlig i det enkelte tilfellet).

Forskrift

Som flere høringsinstanser påpeker har de fleste kommuner utarbeidet tildelingskriterier i en eller annen form i dag. For å sikre at berørte brukerorganisasjoner og andre gis mulighet for å uttale seg om kommunenes tildelingskriterier og at vedtatte kriterier gjøres kjent, foreslår Helse- og omsorgsdepartementet at kommunens kriterier skal gis i forskrift. Ved fastsettelse av forskrift om tildeling av langtidsopphold i sykehjem eller tilsvarende bolig særskilt tilrettelagt for heldøgns tjenester, må kommunen følge kravene i forvaltningsloven kapittel VII, jf. helse- og omsorgstjenesteloven § 2-2. Bestemmelsene i forvaltningsloven gir regler om utredningsplikt, forhåndsvarsling og uttalelse fra interesserte, jf. § 37. I lovens § 38 er det gitt formkrav og krav til kunngjøring. Som Trondheim kommune påpeker i sin høringsuttalelse, vil kravet til forskrifter sikre at prosessen blir mer demokratisk. Lokale forskrifter er bindende regler som gjelder innen kommunen. Endring av lokale forskrifter må følge de samme reglene i forvaltningsloven kapittel VII.

7.4 Rett til vedtak

7.4.1 Høringsnotatet

For å gi den enkelte bruker og pasient forutsigbarhet og trygghet for at vedkommende er vurdert i forhold til kommunens kriterier for tildeling av langtidsopphold, ble det foreslått i høringsnotatet at personer som oppfyller kommunens kriterier gis rett til vedtak om dette.

Forslaget gikk ut på at pasient og bruker som ved forsvarlig hjelp kan bo hjemme i påvente av langtidsopphold, men som oppfyller kommunens kriterier, har rett på vedtak om dette. Det fremgikk at vedtaket ikke innebærer at vedkommende tildeles plass på vedtakstidspunktet, men gis rett til å stå på venteliste.

Det ble også foreslått presisert i pasient- og brukerrettighetsloven § 2-7 andre ledd at vedtak om en pasient eller bruker oppfyller kommunens kriterier for tildeling av langtidsplass i sykehjem eller tilsvarende bolig, skal følge reglene om enkeltvedtak i forvaltningsloven med de særlige bestemmelsene som følger av pasient- og brukerrettighetsloven. Videre ble det understreket i høringsnotatet at dersom pasienten ikke blir tildelt plass med en gang, men plasseres på venteliste, må kommunen tilby nødvendige helse- og omsorgstjenester mens pasienten venter på plass.

7.4.2 Høringsinstansenes syn

Av de høringsinstanser som uttaler seg om spørsmålet mener et flertall at kravet om enkeltvedtak vil medføre ekstraarbeid.

Oslo kommune uttaler:

> «Forslaget innebærer mer byråkratisering og saksbehandling ved at det eventuelt må fattes to vedtak. For noen søkere kan dette skape usikkerhet om hva vedtakene faktisk innebærer og når de eventuelt vil få tilbud om en plass.»

Flere høringsinstanser påpeker at et vedtak om at man oppfyller kommunens kriterier for langtidsplass og dermed settes på venteliste, ikke vil gi pasienten/brukeren større reelle rettigheter.

Helsedirektoratet uttaler at det:

> «ser også en fare for at lovfesting av plikter og rettigheter som i realiteten er uten rettslig betydning for dem det gjelder, kan føre til at lovverkets legitimitet på området blir svekket.»

Flere av brukerorganisasjonene mener det bør settes en frist for når søkere som oppfyller kommunens kriterier og settes på venteliste senest skal tildeles plass. *Pensjonistforbundet* mener en individuelle frist for tildeling vil være det beste og at dette vil synliggjøre behovet, og øke presset slik at kommunene må planlegge tilpasset /økt kapasitet på sykehjemsplassene. *Pasientskadeforbundet LTN* mener en frist vil styrke pasient og brukers rettssikkerhet i klageadgangen til Fylkesmannen.

Bærum kommune uttaler på den annen side at det ikke er behov for å sette en frist for oppfyllelse av vedtak, da dette ivaretas av prinsippet om å gi forsvarlige tjenester. *Oslo kommune* opplyser at det etter kommunens vedtatte måltall tildeles langtidsplass innen 14 dager etter at vedtak er fattet, og at gjennomsnittlig tildelingstid ligger under måltallet.

Stavanger kommune påpeker at en frist vil begrense handlingsrommet når det gjelder muligheten for å tildele plass først til de brukerne som har størst behov og dermed trenger det mest. Videre at det er viktig at kommunen har nødven-

dig fleksibilitet til å prioritere de brukerne som til enhver tid har størst behov.

Flere av høringsinstansene er opptatt av at et vedtak om at man oppfyller kommunens kriterier for langtidsopphold samtidig vil være et avslag på søknad om tildeling av plass.

Statens helsetilsyn uttaler:

> «Statens helsetilsyn finner det noe problematisk, selv med pasienters/brukeres klagerett til fylkesmannen, at pasienter/brukere som søker om et konkret tjenestetilbud (opphold på sykehjem eller tilsvarende bolig), ikke får vedtak om den tjenesten de søker om, men i realiteten en plass på venteliste»

Bergen kommune forutsetter i sin uttalelse at det gis skriftlig vedtak også om at man ikke anses å oppfylle kriteriene, som kan påklages på vanlig måte og som ellers oppfyller kravene i forvaltningsloven blant annet til begrunnelse og informasjon om klageadgang.

7.4.3 Departementets vurdering og forslag

Tildeling av sykehjemsplass og annet heldøgns helse- og omsorgstjenestetilbud i hjemmet som varer ut over to uker skal treffes ved enkeltvedtak, jf. pasient- og brukerrettighetsloven § 2-7 andre ledd.

Plikten for kommunene til å utarbeide kriterier for tildeling av langtidsopphold i sykehjem og tilsvarende bolig særskilt tilrettelagt for helsedøgns tjenester, vil omfatte brukere eller pasienter som med forsvarlig hjelp kan bo hjemme i påvente av plass. Dette er pasienter og brukere som ikke har rett på vedtak om tildeling av langtidsopphold umiddelbart, jf. forslag til presisering av gjeldende rett i forslag til ny § 2-1 e første ledd.

Etter Helse- og omsorgsdepartementets vurdering er det viktig å gi den enkelte bruker og pasient forutsigbarhet og trygghet for at vedkommende er vurdert i forhold til kommunens kriterier for tildeling av langtidsopphold. Et vedtak kan bidra til en slik trygghet, samtidig som det kan gi grunnlag for klage. Under forutsetning av at det gis riktig informasjon om innholdet i vedtaket, deler ikke departementet høringsinstansenes bekymring for at et slikt vedtak vil skape usikkerhet hos pasienten eller brukeren.

Departementet ser, som flere høringsinstanser har pekt på, at forslaget kan føre til noe merarbeid for kommunene og muligens Fylkesmannen som klageorgan. Avgjørende for departementet har imidlertid vært hensynet til pasientens og brukerens rettssikkerhet, herunder muligheten for den enkelte i større grad å kunne forutse hvilke tjenester vedkommende kan forvente av kommunen og utvidede muligheter til å kunne klage på kommunens avgjørelser.

Helse- og omsorgsdepartementet foreslår på denne bakgrunn ny § 2-1 e andre ledd i pasient- og brukerrettighetsloven om at pasient eller bruker som oppfyller kommunens kriterier for tildeling av langtidsopphold i sykehjem eller tilsvarende bolig, men som med forsvarlig hjelp kan bo hjemme i påvente av slikt tilbud, har rett til vedtak om dette.

Vedtaket innebærer ikke at vedkommende tildeles langtidsopphold på vedtakstidspunktet, men at pasienten eller brukeren er kvalifisert for slik plass og dermed skal føres på venteliste, se punkt 7.5. Vedkommende vil omfattes av forskriftens regulering av hvordan kommunen skal følge opp pasienter og brukere som er satt på venteliste. Når konkrete helse- og omsorgstjenester skal tildeles må kommunen treffe nytt vedtak. Dersom pasienten tildeles langtidsplass i sykehjem treffer kommunen vedtak om dette. Skal tjenestene ytes i tilsvarende bolig særskilt tilrettelagt for heldøgns tjenester, treffer kommunen vedtak om de konkrete helse- og omsorgstjenester som innvilges (som for andre hjemmetjenester). Leieforholdet reguleres av husleieloven, se punkt 3.6.

Enkelte av høringsinstansene stiller spørsmål ved om kommunens avgjørelse av om en pasient eller bruker oppfyller kommunens kriterier for langtidsopphold og som settes på venteliste, er et enkeltvedtak i forvaltningslovens forstand. For å avskjære enhver tvil foreslår departementet at det presiseres i pasient- og brukerrettighetsloven § 2-7 andre ledd at kommunens vedtak skal følge forvaltningslovens regler om enkeltvedtak med de særlige bestemmelsene som følger av pasient- og brukerrettighetsloven.

Dersom pasienten eller brukeren mener at vedtaket ikke oppfyller retten til nødvendig helse- og omsorgstjenester, for eksempel fordi opphold i sykehjem er det eneste forsvarlige, kan vedkommende klage på vedtaket etter kapittel 7 i pasient- og brukerrettighetsloven, se kapittel 10 nedenfor.

Når kommunen underretter om vedtaket, skal det opplyses om klageadgang, klagefrist, klageinstans og fremgangsmåte ved klage, jf. forvaltningslovens § 27. Reglene om klage er omtalt i kapittel 8.

Bør det settes en frist for oppfyllelse av vedtak?

Helse- og omsorgsdepartementet har vurdert om det bør settes en frist for når søkere som settes på

venteliste senest skal tildeles langtidsopphold. Alternative måter å fastsette frist på kan være å sette en konkret frist i lov, eller å pålegge kommunene å fastsette en generell kommunal frist eller å fastsette en individuell frist basert på den enkelte søkers behov. Kommunene har uansett ansvar for at alle som har behov for nødvendige helse- og omsorgstjenester til enhver tid tilbys dette.

Kommunene må alltid vurdere hvem som har størst behov for langtidsopphold. Det kan ikke settes frister som undergraver prinsippet om at den som trenger plassen mest, har fortrinnsrett. Uavhengig av om søker plasseres på venteliste eller ikke, skal kommunen foreta en fortløpende vurdering av søkerens helsetilstand og funksjonsnivå for å fange opp eventuelle endringer i bistandsbehov. Dersom det settes en nasjonal generell frist kan det være en risiko for at tilbudet ikke blir revurdert ofte nok. Det kan derfor være mer hensiktsmessig om den enkelte kommune vurderer om det er behov for å sette frist for når en konkret søker senest skal tildeles plass.

Selv om det ikke er foreslått en frist i loven, anbefaler departementet at det likevel angis et tidspunkt for når plass kan påregnes. Hvor presist tidspunktet angis, beror på hvor langt frem i tid det kan påregnes en plass. Selv om tidspunktet som gis til pasienten ikke er rettslig bindende, bør tidspunktet være reelt.

7.5 Ventelister

7.5.1 Høringsnotatet

I høringsnotatet ble det foreslått lovendringer som pålegger kommunene å føre ventelister over pasienter og brukere som oppfyller kommunens kriterier og som venter på langtidsplass. Videre ble det foreslått at kommunens forskrift om kriterier også skal ha bestemmelser om hvordan kommunen skal følge opp personer som står på venteliste.

7.5.2 Høringsinstansenes syn

Samtlige brukerorganisasjoner som uttaler seg om spørsmålet støtter forslaget om innføring av ventelister. *Pensjonistforbundet* mener innføring av ventelister vil være et nyttig verktøy for politikerne og eldrerådene så de aktivt kan bidra i planleggingen av eldreomsorgen i kommunen. Flere av brukerorganisasjonene mener det bør settes en frist for når søkere som oppfyller kommunens kriterier og settes på venteliste senest skal tildeles plass. *Demensforeningen* understreker at flere kommunale forskrifter og ventelister i fremtiden ikke vil være tilstrekkelig for å dekke det antatte behov for flere plasser med heldøgns pleie og omsorg.

De fleste kommunene ønsker ikke at det innføres krav om å føre ventelister over pasienter og brukere som venter på langtidsopphold. Kommunene begrunner dette dels med at dette vil være ressurskrevende, men også med at et slikt system kan være vanskelig å forstå for brukeren. Enkelte kommuner mener også at plikt til å innføre ventelister ikke vil ha noen praktisk betydning for pasienten eller brukeren. Flere kommuner skriver at forslaget er i tråd med dagens praksis i kommunen.

Kristiansand kommune uttaler:

> «Det vil kunne skape urealistiske forventninger hos brukere, som blir stående på liste fordi andre brukere må tildeles plass som følge av at de ikke kan gis nødvendige og forsvarlige tjenester i hjemmet.»

Fredrikstad kommune uttaler:

> «Det å stå på venteliste kan også oppleves som utrygt og belastende, fordi bruker ikke vet når vedtaket blir realisert. Det savnes eventuelt retningslinjer for hvor lenge en bruker kan stå på en slik venteliste, også med tanke på vedtaket som potensielt klagegrunn. (...)
>
> Ved innføring av krav om å føre vedtaksbaserte ventelister også for søkere som midlertidig kan bo hjemme med forsvarlig hjelp, vil det administrativt måtte treffes to vedtak i stedet for dagens ene vedtak, som fattes ved reell tildeling av plass. Videre må ventelisten administreres, og oppdateres i tråd med behovsutviklingen hos brukerne. Dette vil medføre ekstra administrasjonskostnader, som må kompenseres.»

Andre kommuner støtter forslaget om å pålegge kommunene å føre venteliste over personer som venter på langtidsplass. *Halden kommune* mener:

> «åpenhet om kriterier for tildeling og bruk av ventelister vil legge større press på kommunene, men samtidig kunne tydeliggjøre behovet for rett omsorgsnivå. Ventelister for langtidsplass vil kunne gjøre saksgangen mer forståelig brukergruppen/pårørende, – for tjenesten.»

Trondheim kommune uttaler:

> «Trondheim kommune støtter forslaget fra Helse- og omsorgsdepartementet om å

pålegge kommunene å føre venteliste over personer som venter på langtidsplass. (...)

Trondheim kommune benytter i dag et eget plassadministrasjonsprogram og har til en hver tid full oversikt over hvilke personer som har fått vedtak om langtidsopphold i sykehjem eller bolig med heldøgns omsorgstjeneste. Det betyr at i praksis kan legge frem en slik venteliste til enhver tid. Helse- og velferdskontoret i bydelen fatter vedtak og følger reglene om forvaltningspraksis. Pr. dato får alle i Trondheim kommune med behov for langtidsopphold i sykehjem eller bolig med heldøgns omsorgstjeneste en plass innen 6 uker.»

Stord kommune uttaler:

«Kommunal venteliste kan gi den einskilde brukar/pasient tryggleik, der behovet vert stadfesta. Brukar/pasient er inni «systemet» og slepp å søkja fleire gonger.»

Flere høringsinstanser mener kommunene må ha tilgjenelig oversikt over de som venter på langtidsplass. *Fylkesmannen i Østfold* skriver i sin uttalelse at kommunen allerede har plikt til å holde oversikt over befolkningens behov, planlegge tjenestetilbudet og sørge for at alle til enhver tid får de helse- og omsorgstjenestene de har behov for. Plikt til å føre ventelister er derfor unødvendig.

Statens helsetilsyn er positive til etablering av ventelister og uttaler:

«Statens helsetilsyn ser positivt på en tydeliggjøring av kommunens plikt til å ha oversikt over behovet for langtidsplasser, både for å følge opp den enkelte pasient/bruker, og som grunnlag for planlegging og kapasitetsvurderinger. Vi ser også at en plikt til etablering av ventelister kan være et hensiktsmessig virkemiddel for å oppnå dette.»

Fylkesmannen i Telemark mener det er en fare for at kommunene vil benytte ventelister fremfor å gi avslag på plass, noe som kan føre til svakere rettssikkerhet for pasient eller bruker. Enkelte høringsinstanser mener et system med pliktig venteliste kan gi pasienten en svekket klagerett.

Tønsberg kommune uttaler:

«En ventelisteplass gir ingen rett til å klage over avslag. Det vil utfra vår erfaring alltid være pasienter som blir hengende i «køen» og aldri når opp fordi hele tiden er andre som har større behov enn dem. Disse pasientene vil ha en bedre rettsikkerhet ved å kunne prøve saken hos Fylkesmannen, enn å få rett til en plass på en venteliste uten køsystem.»

Ergoterapeutene understreker at det må være en jevnlig evaluering av funksjonsnivå for de som står på listen.

SSB vurderer i sin høringsuttalelse at det ikke er hensiktsmessig «at selve ventelistene rapporteres nasjonalt i KOSTRA» og viser videre til at «en kan vurdere om allerede eksisterende registreringer av datoer i IPLOS-registeret kan brukes for å beregne gjennomsnittlige ventetider for kommunen, som deretter kan publiseres i KOSTRA.» En forutsetning for dette er at man i egnet regelverk må definere hva som kreves registrert for at ventetid skal la seg beregne. Særlig må det skilles mellom tid mellom søknad og vedtak (saksbehandlingstid) og tid mellom vedtak og start for tjenesten (iverksettingstid). SSB peker videre på behovet for analyse- og utviklingsarbeid knyttet til de aktuelle variablene i IPLOS-registeret.

7.5.3 *Departementets vurdering og forslag*

Høringen bekrefter at mange kommuner har utarbeidet oversikter over hvilke personer som venter på langtidsplass i kommunen. Det varierer imidlertid i hvilken grad kommunene har systematisert dette og i hvilken grad det er gjort kjent for brukerne. Etter departementets vurdering er det behov for at dette blir regulert på en mer ensartet måte. En praksis med å behandle søknad om sykehjemsplass umiddelbart og eventuelt sette pasienten på venteliste, er brukervennlig og i samsvar med forvaltningslovens bestemmelser om å forberede og avgjøre saken uten ugrunnet opphold. Systemet gir videre en god oversikt over hvem som står på venteliste til de ulike sykehjemmene/botilbudene, hvilket også gir en god oversikt over hvilke heldøgns tjenester som har størst press. Modellen er altså brukervennlig, da den gir trygghet for at den enkeltes behov er sett, samtidig som den bidrar til å ivareta kommunens behov for oversikt og grunnlag for prioriteringer. Som Statens helsetilsyn uttaler, kan plikt til etablering av ventelister være et hensiktsmessig virkemiddel både for å følge opp den enkelte pasient eller bruker, og som grunnlag for planlegging og kapasitetsvurderinger. Departementet foreslår derfor at kommunene pålegges å føre ventelister over personer som venter på langtidsplass, jf. forslag til § 3-2 a fjerde ledd i helse- og omsorgstjenesteloven. Forslaget tydeliggjør kommunenes planleg-

gingsansvar etter helse- og omsorgstjenesteloven § 3-1 tredje ledd.

Som det fremgår under punkt 7.4.3 bør det være opp til den enkelte kommune om det er behov for å sette frist for når søker senest skal tildeles plass. Departementet anbefaler at det angis et tidspunkt for når plass kan påregnes.

Som Demensforeningen påpeker, vil ikke kommunale forskrifter og ventelister være tilstrekkelig for å dekke det antatte behovet for flere plasser for heldøgns pleie og omsorg i fremtiden. Det er behov for flere heldøgns omsorgsplasser for at kommunene skal forberede seg på behovet som kommer fremover. Som det fremgår under punkt 10, vil regjeringen følge dette opp i de årlige budsjetter.

Departementet presiserer at ventelister ikke innebærer et køsystem. Tildeling av plass skal til enhver tid vurderes etter det konkrete behovet til den enkelte og ikke etter den «plassen» pasienten har på en venteliste. Dette innebærer at senere plasserte pasienter på listen vil få plass først, dersom deres behov vurderes som større. For å unngå eventuelle misforståelse bør kommunen informere pasienten eller brukeren om dette.

Det er viktig at behovet for helse- og omsorgstjenester vurderes kontinuerlig for personer som står på en venteliste. Helse- og omsorgsdepartementet vil presisere at kommunen fortsatt har ansvar for å tilby nødvendige helse- og omsorgstjenester i den perioden pasient eller bruker står på venteliste, på lik linje med andre som mottar hjemmetjenester.

Retten til eventuelt å klage dersom man settes på venteliste er omtalt i kapittel 8.

I høringsnotatet ble det lagt til grunn et mål om at lokale ventelister skal rapporteres nasjonalt. Departementet viser til SSBs merknader til dette forslaget. I rapporten «Kommunal variasjon i omsorgstjenester» (Rapport 2015/44) legger SSB frem statistikk for ventetider beregnet på grunnlag av antall dager mellom vedtaksdato og startdato for tjenesten (iverksettingstid) basert på IPLOS-statistikk. Rapportering bør så langt det er mulig skje gjennom allerede etablerte ordninger. Departementet legger til grunn at registrering av ventetider gjennom IPLOS vil sikre den nødvendige nasjonale oversikten over ventetider i omsorgstjenesten. Samtidig peker departementet på at det må skje et nødvendig utviklingsarbeid slik at nasjonal statistikk utvides til også å omfatte beregninger av ventetid mellom søknadsdato og vedtaksdato. Departementet vil i det videre arbeidet ta stilling til eventuelle forskriftsendringer for å sikre dette.

8 Klage

Det er ikke foreslått egne klagebestemmelser i høringsnotatet. Av høringsinstansene som omtalte pasient eller brukers adgang til å klage var flere opptatt av muligheten til å klage på den delen av vedtaket som omhandler avslag på sykehjemsplass, i de tilfeller pasienten eller brukeren har søkt spesifikt om dette. Av de få høringsinstanser som uttaler seg om temaet mener samtlige at Fylkesmannen bør være klageinstans også for eventuelle klager på kommunens vedtak om pasient eller bruker fyller kommunens kriterier for langtidsopphold og skal settes på venteliste.

Dersom en pasient eller bruker mener at retten til nødvendig helse- og omsorgstjenester ikke er oppfylt, kan vedkommende klage til Fylkesmannen. Et avslag fra kommunen på søknad om sykehjemsplass eller opphold i tilsvarende bolig kan påklages. Klageretten følger av pasient- og brukerrettighetsloven § 7-2. For klagen og behandlingen av denne, gjelder reglene i samme lovs kapittel 7. Etter lovens § 7-6 gjelder forvaltningslovens regler om klager over enkeltvedtak så langt de passer med de særlige bestemmelser som er gitt i pasient- og brukerrettighetsloven kapittel 7.

En pasient eller bruker kan i tillegg, etter de samme reglene, klage til Fylkesmannen på vedtak om at vedkommende ikke fyller kommunens kriterier for langtidsopphold i sykehjem eller tilsvarende bolig. Dette vil i realiteten være en klage på at pasienten eller brukeren ikke settes på venteliste som følge av at vedkommende vurderes ikke å oppfylle kommunens kriterier. Et vedtak om oppføring på venteliste må anses som et avslag på søknad om sykehjemsplass som kan påklages etter pasient- og brukerrettighetsloven § 7-2.

Pasient eller bruker kan også klage på vedtak om tildeling av andre tjenester som tildeles i påvente av langtidsplass, eller som tilbys fordi en ikke oppfyller kravene til langtidsplass.

9 Ikrafttredelse

I lovforslaget del III er det foreslått at loven skal gjelde fra den tid Kongen bestemmer, og at Kongen kan sette de enkelte bestemmelser i kraft til forskjellig tid. Kommunene må gis tid til å vedta kommunale forskrifter med kriterier for tildeling av langtidsplass i kommunen og på andre måter innrette seg etter lovkravene. Helse- og omsorgs-

departementet legger derfor opp til at kommunens plikter, herunder hjemmel til å gi forskrifter, skal tre i kraft før rettighetsbestemmelsen i forslag til pasient- og brukerrettighetsloven § 2-1e. Målet er å få hele ordningen i kraft i løpet av 2017.

10 Økonomiske og administrative konsekvenser

Enkelte høringsinstanser påpekte i høringen at kravet om forskrift og enkeltvedtak vil medføre ekstraarbeid og ha økonomiske konsekvenser for kommunene.

Kommunene har allerede i dag plikt til å gi forsvarlige helse- og omsorgstjenester til sine brukere, jf. helse- og omsorgstjenesteloven § 4-1. Forslaget om presisering av gjeldende rett og forslaget om innføring av krav om en oversikt over de som venter på langtidsplass parallelt med at de får forsvarlige tjenester, vil følgelig ikke medføre vesentlige økonomiske konsekvenser for kommunene.

Tjenestemottakerne skal, etter forslagets ordlyd, fortsatt ha krav på nødvendige og forsvarlige tjenester etter en helse- og omsorgsfaglig vurdering, uavhengig av hvorvidt vedkommende står på venteliste eller ikke. Det vil medføre noe ekstra administrativt arbeid å fastsette kommunale forskrifter om kriterier og administrere ventelistene. Helse- og omsorgsdepartementet viser imidlertid til at de fleste kommunene uttaler at de allerede har lokale kriteriesett. Departementet gjør i den forbindelse også oppmerksom på at det er utviklet et sett med nasjonale kriterier for ulike tjenestetyper i forbindelse med forsøket med statlig finansiering som kommunene. Disse ble offentlige i slutten av oktober 2015 og er kriterier kommunene kan se hen til i arbeidet med å utvikle kommunale kriterier.

Kommunene er forpliktet til å ha systemer for å fange opp søknader om helse- og omsorgstjenester og treffe vedtak om eventuell tildeling av tjenestene. I enkelte tilfeller skal det, etter forslagets ordlyd, for en tjenestemottaker treffes to vedtak istedenfor ett. Dette vil kunne medføre noe økt administrativt arbeid.

Etter en samlet vurdering mener likevel Helse- og omsorgsdepartementet at forslaget ikke medfører vesentlige kostnader som må kompenseres.

Det er imidlertid behov for flere heldøgns omsorgsplasser for at kommunene skal forberede seg på det behovet som kommer fremover. Regjeringen vil følge opp dette i de årlige budsjetter. Det vises for øvrig til at Regjeringen, gjennom budsjettene for 2014 og 2015, har styrket den statlige tilskuddsordningen til heldøgns omsorgsplasser, og lagt til rette for en vekst i kommunenes økonomiske handlingsrom.

Regjeringen vil foreslå nasjonale kriterier for tildeling av langtidsopphold i sykehjem eller tilsvarende bolig i etterkant av evalueringen av forsøket med statlig finansiering av omsorgstjenesten, se punkt 7.2. Innretning av tjenestetilbudet til brukere av omsorgstjenestene varierer fra kommune til kommune, bla med bakgrunn i befolkningens tjenestebehov, befolkningssammensetningen, geografiske avstander i kommunen og personellets kompetanse. Hva som er et forsvarlig og hensiktsmessig grunnlag for tildeling av langtidsopphold i sykehjem eller tilsvarende bolig til den enkelte, vil dermed kunne variere betydelig. Standardisering av slike tildelingskriterier vil derfor kunne ha økonomiske konsekvenser. Disse må utredes.

11 Merknader til de enkelte bestemmelsene

11.1 Til pasient- og brukerrettighetsloven

Til ny § 2-1 e Rett til opphold i sykehjem eller tilsvarende bolig særskilt tilrettelagt for heldøgns tjenester

Bestemmelsen er ny.

Første ledd er en presisering og tydeliggjøring av gjeldende rett. Gjeldende rett er nærmere omtalt i punkt 3.3. Etter bestemmelsen har pasient eller bruker rett til opphold i sykehjem eller tilsvarende bolig særskilt tilrettelagt for heldøgns tjenester dersom dette etter en helhetlig helse- og omsorgsfaglig vurdering er det eneste tilbudet som kan sikre vedkommende nødvendige og forsvarlige helse- og omsorgstjenester. Pasienten eller brukeren skal i disse tilfellene tildeles opphold og kan ikke settes på venteliste.

Med «tilsvarende bolig særskilt tilrettelagt for heldøgns tjenester» menes boliger som er tilpasset for å kunne yte tjenester som dekker beboerens behandlings-, omsorgs- og assistansebehov døgnet rundt. Beboeren må ved hjelp av tilkallingsmuligheter, som for eksempel velferdsteknologiske innretninger, trygghetsalarm, snoralarm eller lignende, kunne få kontakt og bistand fra egnet personell, med tilsvarende responstid som vedkommende ville fått på sykehjem. Tilsyn med pasienten eller brukeren må tilsvare det tilsynet som ville blitt gitt dersom vedkommende hadde vært innlagt på institusjon.

Det fremgår av *andre ledd* at pasient eller bruker har rett til vedtak om at vedkommende opp-

fyller kommunens kriterier for tildeling av langtidsopphold i sykehjem eller tilsvarende bolig etter § 3-2 a andre ledd i helse- og omsorgstjenesteloven. Det betyr blant annet at det er klagerett ved avslag. Vedtaket innebærer at pasienten eller brukeren er kvalifisert for langtidsopphold og settes på venteliste. Kommunen må treffe nytt vedtak når konkret plass tildeles.

Kommunens vedtak om hvorvidt en pasient eller bruker oppfyller kommunens kriterier for langtidsplass, skal etter forslaget til endring i § 2-7 følge forvaltningslovens regler om enkeltvedtak. Tildeling av langtidsplass i sykehjem skal skje i form av enkeltvedtak, jf. pasient- og brukerrettighetsloven § 2-7 andre ledd.

En pasient eller bruker kan klage til Fylkesmannen på vedtak om at vedkommende ikke fyller kommunens kriterier for langtidsopphold i sykehjem eller tilsvarende bolig. Dette vil i realiteten være en klage på at pasienten eller brukeren ikke settes på venteliste som følge av at vedkommende vurderes ikke å oppfylle kommunens kriterier. Et vedtak om oppføring på venteliste må anses som et avslag på søknad om sykehjemsplass som kan påklages etter pasient- og brukerrettighetsloven § 7-2.

Terskelen for å ha rettigheter etter andre ledd vil være lavere enn etter første ledd da andre ledd omfatter pasienter og brukere som med forsvarlig hjelp kan vente på langtidsplass.

Til § 2-7 Forvaltningslovens anvendelse

Kommunens vedtak om hvorvidt en pasient eller bruker oppfyller kommunens kriterier for langtidsplass, skal etter forslaget følge forvaltningslovens regler om enkeltvedtak. Bestemmelsen er omtalt i punkt 7.4.3.

Forvaltningslovens regler om enkeltvedtak skal gjelde både vedtak om umiddelbar tildeling av sykehjemsplass og vedtak om oppføring på venteliste.

11.2 Til helse- og omsorgstjenesteloven

Til ny § 3-2 a Kommunens ansvar for tilbud om opphold i sykehjem eller tilsvarende bolig særskilt tilrettelagt for heldøgns tjenester

Bestemmelsen er ny.

Første ledd er en presisering og tydeliggjøring av gjeldende rett. Gjeldende rett er nærmere omtalt i kapittel 3, se særlig punkt 3.2.

Etter *andre ledd* i bestemmelsen skal kommunen gi forskrift med kriterier for langtidsopphold i sykehjem og tilsvarende bolig særskilt tilrettelagt for heldøgns tjenester. Bestemmelsen er nærmere omtalt i punkt 7.3, se særlig punkt 7.3.4.

Tilsvarende bolig særskilt tilrettelagt for heldøgns tjenester er definert i merknadene til pasient- og brukerrettighetsloven § 2-1 e.

Kriteriene kan ikke utformes på en slik måte at kommunen innsnevrer den enkelte pasients eller brukers rett til sykehjemsplass eller opphold i tilsvarende bolig etter gjeldende rett. Gjeldende rett er foreslått presisert i ny § 2-1e i pasient- og brukerrettighetsloven.

I *tredje ledd* er det gitt hjemmel for å gi nasjonale kriterier for tildeling av langtidsopphold i sykehjem og tilsvarende bolig særskilt tilrettelagt for heldøgns tjenester. Nasjonale kriterier er nærmere omtalt i punkt 7.2, særlig punkt 7.2.4. Bestemmelsen vil først bli satt i kraft etter at det er høstet erfaringer med forsøket med statlig finansiering av omsorgstjenestene. På samme tidspunkt vil andre ledd oppheves. Tredje ledd vil på dette tidspunkt således bli nytt andre ledd. Tilsvarende vil fjerde ledd bli nytt tredje ledd.

Kriteriene kan ikke utformes på en slik måte at kommunen innsnevrer den enkelte pasients eller brukers rett til opphold i sykehjem eller tilsvarende bolig etter gjeldende rett. Gjeldende rett er foreslått presisert i ny § 2-1 e i pasient- og brukerrettighetsloven.

I *fjerde ledd* er det bestemt at kommunen skal treffe vedtak om en pasient eller bruker oppfyller kommunens kriterier for langtidsopphold i sykehjem eller tilsvarende bolig særskilt tilrettelagt for heldøgns tjenester. Kommunens vedtak skal følge forvaltningslovens bestemmelser om enkeltvedtak, se merknadene til pasient- og brukerrettighetsloven § 2-7 ovenfor og punkt 7.4.3. Vedtak om konkret tildeling av sykehjemsplass eller helse- og omsorgstjenester i tilsvarende bolig særskilt tilrettelagt for heldøgns tjenester følger gjeldende regler i pasient- og brukerrettighetsloven § 2-7. Se merknadene til denne bestemmelsen ovenfor.

I fjerde ledd er det videre bestemt at kommunen skal føre ventelister over pasienter og brukere som venter på langtidsopphold etter andre ledd. Bestemmelsen er nærmere omtalt i punkt 7.5.3.

11.3 Til ikrafttredelsesbestemmelsen

Kommunene må gis tid til å vedta kommunale forskrifter med kriterier for tildeling av langtidsplass i kommunen og på andre måter innrette seg etter lovkravene. Helse- og omsorgsdepartementet legger derfor opp til at kommunens plikter, herunder hjemmel til å gi forskrifter, skal tre i kraft før ret-

tighetsbestemmelsen i forslag til pasient- og brukerrettighetsloven § 2-1e. Målet er å få hele ordningen i kraft i løpet av 2017. Bestemmelsen er også omtalt i kapittel 9.

Helse- og omsorgsdepartementet

t i l r å r :

At Deres Majestet godkjenner og skriver under et framlagt forslag til proposisjon til Stortinget om endringer i pasient- og brukerrettighetsloven og helse- og omsorgstjenesteloven (rett til opphold i sykehjem eller tilsvarende bolig særskilt tilrettelagt for heldøgns tjenester – kriterier og ventelister).

Vi HARALD, Norges Konge,

s t a d f e s t e r :

Stortinget blir bedt om å gjøre vedtak til lov om endringer i pasient- og brukerrettighetsloven og helse- og omsorgstjenesteloven (rett til opphold i sykehjem eller tilsvarende bolig særskilt tilrettelagt for heldøgns tjenester – kriterier og ventelister) i samsvar med et vedlagt forslag.

Forslag

til lov om endringer i pasient- og brukerrettighetsloven og helse- og omsorgstjenesteloven (rett til opphold i sykehjem eller tilsvarende bolig særskilt tilrettelagt for heldøgns tjenester – kriterier og ventelister)

I

I lov 2. juli 1999 nr. 63 om pasient- og brukerrettigheter gjøres følgende endringer:

Ny § 2-1 e skal lyde:

§ 2-1 e *Rett til opphold i sykehjem eller tilsvarende bolig særskilt tilrettelagt for heldøgns tjenester*

Pasient eller bruker har rett til opphold i sykehjem eller tilsvarende bolig særskilt tilrettelagt for heldøgns tjenester dersom dette etter en helse- og omsorgsfaglig vurdering er det eneste tilbudet som kan sikre pasienten eller brukeren nødvendige og forsvarlige helse- og omsorgstjenester.

Pasient eller bruker som med forsvarlig hjelp kan bo hjemme i påvente av langtidsopphold i sykehjem eller tilsvarende bolig særskilt tilrettelagt for heldøgns tjenester, men som oppfyller kriteriene for tildeling av langtidsopphold etter helse- og omsorgstjenesteloven § 3-2 a andre ledd, har rett til vedtak om dette.

§ 2-7 andre ledd nytt andre punktum skal lyde:
Tilsvarende gjelder for vedtak etter helse- og omsorgstjenesteloven § 3-2 a.

II

I lov 24. juni 2011 nr. 30 om kommunale helse- og omsorgstjenester m.m. skal ny § 3-2 a lyde:

§ 3-2 a *Kommunens ansvar for tilbud om opphold i sykehjem eller tilsvarende bolig særskilt tilrettelagt for heldøgns tjenester*

Kommunen skal tilby opphold i sykehjem eller tilsvarende bolig særskilt tilrettelagt for heldøgns tjenester dersom dette etter en helse- og omsorgsfaglig vurdering er det eneste tilbudet som kan sikre pasienten eller brukeren nødvendige og forsvarlige helse- og omsorgstjenester.

Kommunen skal gi forskrift med kriterier for tildeling av langtidsopphold i sykehjem eller tilsvarende bolig særskilt tilrettelagt for heldøgns tjenester. Forskriften skal også omfatte pasienter og brukere som vil være best tjent med langtidsopphold, men hvor kommunen vurderer at vedkommende med forsvarlig hjelp kan bo hjemme i påvente av langtidsopphold. Forskriften skal videre regulere hvordan kommunen skal følge opp pasienter eller brukere som venter på langtidsopphold.

Kongen gir forskrift med kriterier for tildeling av langtidsopphold i sykehjem eller tilsvarende bolig særskilt tilrettelagt for heldøgns tjenester. Forskriften skal også omfatte pasienter og brukere som vil være best tjent med langtidsopphold, men hvor kommunen vurderer at vedkommende med forsvarlig hjelp kan bo hjemme i påvente av langtidsopphold.

Kommunen skal treffe vedtak om kriteriene etter andre ledd er oppfylt. Kommunen skal føre ventelister over pasienter og brukere som venter på langtidsopphold etter andre ledd.

III

Loven gjelder fra den tid Kongen bestemmer. Kongen kan sette i kraft de enkelte bestemmelsene til forskjellig tid.

07 Xpress AS

Møtereferat

Møte: Samhandlingsgruppa i Sunnmøre Regionråd. Møte nr. 5-2016

Møtedato: 18. november 2016

Møtetid: 10.00-14.00

Stad: Møterom Ørnetua i Kunnskapsparken-bygget ved NTNU Ålesund

Til stades:
Frå samhandlingsgruppa:
Lene Bjørlo Overå, Giske kommune
Bjørg Brynhildsvoll, Haram kommune
Kari Johanne Skarmyr, Sande kommune
Ann Kristin Røyset, Sandøy kommune
Per Løkkeborg, Skodje kommune
Else Midtbust, Stordal kommune
Siw Vangen, Stranda kommune
Kjetil Fylling, Sula kommune
Eli Otterlei, Sykkylven kommune
Jorunn Anne Tomasgard, Volda kommune
Janette Osland Steinvik, Ørskog kommune
Knut Åmås, Ørsta kommune
Håvard Overå, Ålesund kommune
Liv Stette, Ålesund kommune
Solveig Aarø, Ålesund kommune

Andre:
Tone Kirkhorn, prosjektleiar ALV-Møre og Romsdal
Britt Valderhaug Tyrholm, samhandlingssjef i HMR HF
Frode Rønsberg, nasjonal koordinator Menn i helse

Forfall:
Berit Aasen, Hareid kommune
Renathe Rossi Kaldhol, Herøy kommune
Helge Svensvik, Norddal kommune
Marit Botnen, Ulstein kommune
Inger Lise Kaldhol, Ulstein kommune og Hareid kommune
Arnhild Nordaune, Vanylven kommune
Arne Gotteberg, Volda kommune og Ørsta kommune
Kjartan Lied, Stranda kommune

Møteleiar: Liv Stette

Referent: Vegard Sperre Austnes

Sak 29/2016: Godkjenning av møteinnkallinga. Godkjenning av referat frå forrige møte 16.09.2016. Saker til eventuelt. Ved møteleiar Liv Stette

Referatet frå forrige møte vart godkjent.

Sak 30/2016: «ALV-Møre og Romsdal – Kva vil kommunane?». Ved prosjektleiar Tone Kirkhorn og styreleiar Håvard Overå i ALV-Møre og Romsdal

Prosjektleiar Kirkhorn sin presentasjon følgjer vedlagt.

ALV-Møre og Romsdal informerte partnarskapskommunane om korleis ALV utviklar seg og kva ein arbeider med no. Samskaping mellom samfunnsaktørar er vesentleg. ALV Møre og Romsdal vil byggje og spreie kunnskap om velferdsteknologi og tenesteinnovasjon. Det er nyleg engasjert ingeniør i 50% stilling i prosjektet.

Vidare la ALV-Møre og Romsdal opp til drøfting om korleis ein kan få til eit godt samarbeid rundt utvikling av velferdsteknologi i kommunane: Kva ønskjer kommunane at ALV-Møre og Romsdal skal arbeide med vidare slik at ALV vert nyttig for den enkelte kommune?

Det kom innspel om at ALV-Møre og Romsdal utviklingsmessig må syte for få tilgang på mest mogleg (t.d. simulering) gjennom NTNU-systemet og samstundes konsentrere seg om det som er ugjort.

Vidare kom det innspel om at kommunane kan ha noko å hente på standardisering og hospitering. Gjennomføringskraft ute i tenestene kan vere ei utfordring. Det vert viktig å ha fokus på opplæring av tilsette og etterspørre resultat. Det vart stilt spørsmål om i kva grad kommunane nyttar ALV-Møre og Romsdal. Forankring av prosjektet er viktig.

Sak 31/2016 Korleis tenkjer kommunane å handtere utarbeiding av kommunale forskrifter (jf. lov av 17. juni 2016 nr. 45) om rett til sjukeheimsplass, kriterier og ventelister? Kan dette vere eit samarbeidsområde for samhandlingsgruppa? Innleiing ved Liv Stette

Stette orienterte om at kommunane har frist til 1. juli 2017 til å utarbeide kommunale forskrifter om rett til sjukeheimsplass, kriterier og ventelister.

Samhandlingsgruppa sin konklusjon var at ein vil samarbeide om å utarbeide slike forskrifter. Sula kommune (truleg ved Lindi Hjelkrem), Ørsta kommune (truleg ved Oddvar Marøy), Giske kommune (truleg ved Bjørn Magne Nordahl) og Ålesund kommune (truleg ved ein frå tildelingskontoret) utgjer ei arbeidsgruppe.

Ålesund kommune vil i tillegg skaffe ein jurist som kan støtte arbeidet med råd om form og saksgang. Liv Stette fekk fullmakt til å lage eit mandat for arbeidsgruppa.

Sak 32/2016: Organisering og finansiering av eit liknande interkommunalt samarbeid på nordre Sunnmøre som Sjustjerna er på søre Sunnmøre. Innleiing ved Ann Kristin Røyset

Røyset sin presentasjon følgjer vedlagt.

Røyset tok opp om nordre Sunnmøre skal kopiere samarbeidet i Sjustjerna, eller om ein skal tenke annleis til dømes ved å bruke sosiale medier og streaming i samband med kompetansehevingstiltak. Frå samhandlingsgruppa vart det kommentert at ein treng nokre fysiske møtearenar der praksiskonsulentane og andre representantar frå helseføretaket kan delta saman med kommunane.

Røyset kom også med forslag om å kople seg på simulatormiljøet ved NTNU Ålesund, og samarbeide med det nye utviklingssenteret for sjukeheim og heimeteneste i fylket. Samhandlingsgruppa støtta dette.

Andre moment som var framme i diskusjonen i samhandlinsgruppa var at ein må tenkje nytt om korleis ein nyttar dei møtearenaene som alt finst i dag og at ein ikkje veit korleis kommunekartet vil sjå ut i framtida. Spørsmålet i høvet til organisering vert kva som er framtidsretta. Samhandlingsgruppa drøfta å finansiere ein koordinator-ressurs, men konkluderte ikkje på dette.

Konklusjonen i møtet var at det skal veljast representantar til ei arbeidsgruppe som skal arbeide vidare med korleis eit interkommunalt samarbeid på nordre Sunnmøre skal organiserast og finansierast.

Sak 33/2016: Menn i helse på Sunnmøre frå 2017. Ved Frode Rønsberg, nasjonal koordinator Menn i helse

Rønsberg sin presentasjon følgjer vedlagt.

Lokal koordinator for prosjektet vert Olav Vågen (epost olav.vagen@nav.no, mobil 954 31 874) i NAV Giske.

Rønsberg innleia til dialog om kor mange praksis- og læreplasser som er mogleg å få til i kommunane. Behovet er 30 praksisplassar med oppstart april 2017 og 20 læreplasser med oppstart august 2018. Det er ønskjeleg å ha fleire helserekruttar ved same sjukeheim.

Rønsberg bad om at alle kommunane vert med og stiller med plassar. Ein må sjå an kva kommunar dei utvalde helserekruttane kjem ifrå før ein kan konkludere med kva kommunar som endeleg får tilbod om å ta imot helserekruttar.

Rønsberg ba også om deltakarar frå kommunane til styringsgruppe for prosjektet. Til styringsgruppa valte samhandlingsgruppa kommunalsjef i Giske kommune Lene Bjørlo Overå, kommunalsjef i Sykkylven kommune Eli Otterlei og pleie- og omsorgssjef i Volda kommune Jorunn Anne Tomasgard. Overå vart valt til leiar for styringsgruppa.

(Etter ønskje frå Rønsberg legg eg inn kontaktinformasjon til styringsgruppa i møtereferatet: Lene Bjørlo Overå: epost lbov@giske.kommune.no, tlf. 70 18 80 13. Eli Otterlei: epost eli.otterlei@sykkylven.kommune.no, tlf. 70246557, mob. 93201413 Jorunn Anne Tomasgard: jorunn.tomasgard@volda.kommune.no, tlf. 70 05 40 02, mob. 902 33 313.

Sak 34/2016: Oppsummering av gruppearbeidet frå dialogmøtet. Innhaldet i vidare samhandling.
Ved samhandlingssjef i HMR Britt Valderhaug Tyrholm

Tyrholm sin presentasjon følgjer vedlagt.

Dialogmøtet vart ifølgje Tyrholm sett på som ein nyttig og nødvendig arena for informasjonsutveksling. Samstundes er det behov for å utvikle møtet til å verte endå meir konkret med omsyn til drøfting rundt felles prinsipielle spørsmål, felles avtaleverk og korleis sikre den ønskja framdrifta i samhandlingsarbeidet.

Tyrholm viste til at utfordringsbiletet handlar om
- Felles forståing og oppslutning om felles mål
- Samhandlingsstrukturen må understøtte realisering av samhandlingsavtalane
- Utvikling innan IKT - kvalitet i informasjonsutveksling
- Involvering av fastlegane
- Samarbeid om rekruttering og kompetanse i helsetenesta

Samhandlingsstrategien med 17 innsatsområder har som målsetting å skape heilskaplege behandlingsforløp med klar ansvarsfordeling i og mellom helseføretak og kommune. Visjonen for samhandlinga er *Samhandling for å skape pasienten sitt helsevesen i Møre og Romsdal.*

I det vidare samhandlingsarbeidet peika Tyrholm på Helse Midt - Norge Strategi 2030, arbeidet med utviklingsplan 2018 -2021 og involvering av kommunane (dette er nytt), samt reforhandling av samhandlingsavtalen i 2017.

Frå samhandlingsgruppa vart det kommentert at det i høve til nokre delavtalar til samhandlingsavtalen (t.d. rus og psykiske helse) bør gjerast eit nytt grunnlagsarbeid.

Sak 35/2016: Uttale frå KS Møre og Romsdal om ØHD-plikta for psykisk helse og rus fra januar 2017. Ved Liv Stette

KS ber i uttalen om at ØHD-plikta vert utsett. Kommunane opplever at økonomiske og personalmessige ressursar til driftstiltak er problematisk. Ein må tilnærme seg dette ved revisjon av samhandlingsavtalen med helseføretaket i 2017.

Besøksadresse: Ålesund kunnskapspark, Larsgårdsvegen 2, 6009 Ålesund **Postadresse**: Postboks 1521, 6025 Ålesund
Tlf: 70 16 20 00, **Faks**: 70 16 20 01, **E-post:** post@sunnmoreregionrad.no, **Nettadresse:** www.sunnmoreregionrad.no

ÅLESUND KOMMUNE

Versjon 1.0
Godkjent av rådmannen:

Mandat for arbeidsgruppe som skal utarbeide forslag til kommunal forskrift om rett til opphold i sykehjem eller tilsvarende bolig tilrettelagt for heldøgns tjenester

Oppdrag:	Det opprettes ei arbeidsgruppe som får i oppdrag å lage utkast til kommunal forskrift i samsvar med endringene i helse- og omsorgstjenesteloven §3-2. Ny § 3-2 a andre ledd i HOL innebærer en plikt for den enkelte kommunene til å utarbeide kommunal forskrift med kriterier for tildeling av langtidsopphold i sykehjem eller tilsvarende bolig tilrettelagt for heldøgns tjenester.Ved fastsettelse av forskrift må kommunene følge forvaltningsloven kapittel VII, jf. helse- og omsorgstjenesteloven § 2-2. Pålegget til kommunene om å lage slik forskrift er formidlet i brev av 30.06.16, gjengitt her: https://www.regjeringen.no/no/dokumenter/lovendring-om-rett-til-opphold-i-sykehjem-eller-tilsvarende-bolig-sarskilt-tilrettelagt-for-heldogns-tjenester---kriterier-og-ventelister/id2509895/ Veiledning om forskriftsarbeid er gjengitt her (s.191-208): https://www.regjeringen.no/globalassets/upload/kilde/jd/bro/2000/0003/ddd/pdfv/108138-lovteknikkboka.pdf Kommunene på Sunnmøre er foreløpig av den oppfatning at det er gunstig å komme frem til like kriterier for inntak i sykehjem eller tilsvarende bolig tilrettelagt for heldøgns tjenester. Arbeidsgruppa bes ta utgangspunkt i kriterier utarbeidet i forbindelse med forsøket med statlig finansiering av omsorgstjenester, supplert med det som vurderes som nødvendig for å kunne avklare pasientens rettigheter. Kriteriene finnes i rapport IS-2391 fra Helsedirektoratet, kap.5, gjengitt her: https://helsedirektoratet.no/Lists/Publikasjoner/Attachments/1020/IS-2391%20Kriterier%20for%20tildeling%20av%20omsorgstjenester.pdf Utgangspunktet for arbeidet med forskriften er kommunenes plikter etter Helse-og omsorgstjenesteloven. Se forarbeidet til lovendringene her: Prop. 99 L (2015-2016) med tilhørende lenke til Prop 99 L. Arbeidsgruppa må videre sikre at forskiften er i samsvar med anbefalt veileder for tildeling av tjenestene: https://helsedirektoratet.no/Lists/Publikasjoner/Attachments/1149/Veileder-for-saksbehandling-IS-2442.pdf Arbeidsgruppa bør også tidlig i arbeidet orientere seg om kriterier /forskrifter i andre kommuner.
Mål og frister:	Utkastet leveres sekretariatet i Sunnmøre regionråd senest innen 15.02.2017 for utsending til alle kommunene.

Rapporteringslinjer:	Til sekretariatet i Sunnmøre regionråd for videresending til det enkelte kommunestyre som vedtar saken. Utkast til forskrifter behandles to ganger politisk av kommunestyret. Først i forbindese med utlegging til offentlig høring, deretter for vedtak etter høring. Forskriften skal være gjeldende fra 01.07.2017, og den må være kunngjort i Norsk Lovtidend før ikrafttredelse.
Medlemmer:	Fra Sula kommune : Lindi Hjelkrem Fra Ørsta kommune: Oddvar Marøy Fra Giske kommune: Bjørn Magne Norddal Fra Ålesund kommune: Birte Vegsund Arbeidsgruppa konstituerer seg selv og velger leder og sekretær/pennefører. **Sula kommune** kaller inn til første møte. Arbeidsgruppa vil kunne rådføre seg med kommuneadvokat Olav Aarø, Ålesund kommune, etter nærmere avtale. Aarø vil særlig kunne være behjelpelig når det gjelder struktur og språk i forskriften, og det kan være nyttig å invitere ham til et tidlig møte etter oppstartmøtet.

HERØY KOMMUNE

Barnehageavdelinga

SAKSFRAMLEGG

Sakshandsamar:	LKS	Arkivsaknr:	2014/1261
		Arkiv:	031

Utvalsaksnr	Utval	Møtedato
20/17	Komite for oppvekst	14.06.2017
76/17	Kommunestyret	21.06.2017

BRUKARUNDERSØKING I BARNEHAGANE VÅREN 2017

Møtebehandling:

Rådmannen si tilråding vart samrøystes vedteken.

Tilråding i Komite for oppvekst - 14.06.2017

Resultatet av brukarundersøkinga i kommunale og private barnehagar våren 2017 vert teken til vitande.

Tilråding:

Resultatet av brukarundersøkinga i kommunale og private barnehagar våren 2017 vert teken til vitande.

Særutskrift: Kommunale og private barnehagar

Vedlegg:
Brev til føresette om brukarundersøkinga

Samandrag av saka:
Det vart gjennomført brukarundersøking i barnehagane våren 2017. Resultatet vart endå betre resultat enn i 2010 og 2014.

Gjennomsnittsresultatet ved dei to forige målingane var 5,3. (1 er dårlegast, 6 er best) Gjennomsnittsresultatet i landet er i 2017 5,2. I Herøy er gjennomsnittsresultatet 5,4.

Dei undersøkte områda er:

1. Resultat for brukarane (læring m.m.)
2. Trivsel
3. Brukarmedverknad
4. Respektfull behandling
5. Tilgjengelegheit
6. Informasjon
7. Fysisk miljø
8. Heilheitsvurdering

Saksopplysningar:

Saksopplysningar:

Kommunen har våren 2017 brukt Bedre kommune for å gjennomføre felles brukarundersøking for alle barnehagane, dvs Gnist barnehage Myklebust var ikkje med i år pga av dei skulle gjennomføre brukarundersøking i regi av sin barnehageeigar omtrent på same tid..
Barnehagane (både kommunale og private) i Herøy gjennomførte brukarundersøking etter same malen i 2005, 2007og 2010 og 2014.
Gjennomssnittsresultatet i 2005 var 5,2. I 2007, 2010 og 2014 var gjennomsnittsresultatet 5,3. (1 er dårlegast og 6 er best).
Målet for undersøkinga i år var å behalde det gode gjennomsnittlege resultatet samt skore høgare på områda godt samspel med vaksne, godt vennskap med andre barn og samarbeid med heimen. Desse områda var det sett høgare mål til fordi forsking viser at desse områda er blant dei viktigaste for barns trivsel og utvikling. Mål for resultatet på desse område sette vi til 5,4. Dette målet vart nådd, då resultatet viser eit gjennomsnitt på 5,4 (nokre barnehagar oppnådde 5,7 og 5,8 og). Til samanlikning er gjennomsnittskåren i landet 5,2.
Ei slik undersøking gjev kvar barnehage eit grunnlag for å samanlikne seg sjølv med tidlegare undersøkingar, med andre barnehagar og med landsgjennomsnittet. Undersøkinga opnar opp for at foreldra kan kome med eigenformulerte kommentarar

i tillegg til avkrysningsspørsmåla, og gjev såleis barnehagane viktig informasjon om kva foreldre er nøgde med og kva dei ynskjer må bli betre.

Mål for gjennomføring av brukarunderundersøking er:

- At den skal medverke til ei betre teneste ved at barnehagane får tilbakemedling om kva område dei leverer godt og kva område det trengst nye tiltak
- At den skal sette den enkelte barnehage i stand til å samanlikne seg med seg sjølv og andre over tid og samstundes vurdere om gjennomførte tiltak har gitt ønska resultat.

Spørjeundersøkinga

Målgruppe for spørjeundersøkinga er alle foreldra til alle barn i barnehagane i Herøy. Vi nytta det standardiserte skjemaet for brukarundersøking i barnehage som Bedre kommune har utarbeidd. Skjemaet har 31 spørsmål innanfor fylgjande hovudområde/kategori:

Resultat for brukarane (i kor stor grad er du nøgd med barnet si sosiale utvikling, aktivitetsinnhaldet i barnehagen, barnehagen si tilrettelegging for det einskilde barn si læring, barnehagen si tilrettelegging av skuleførebuande aktivitetar, barnehagen sitt bidrag til ditt barn si språkutvikling, dei tilsette sin kompetanse til å gjere ein god jobb med ditt barn, personalet si omsorg for barnet, barnehagen sitt mattilbod, barnehagen sitt arbeid som kulturformidlar)

- **Trivsel** (i kor stor grad synes du ditt barn opplever allsidig leik og aktivitet, godt samspel med dei voksne, godt venskap med andre born, at det er gøy i barnehagen)
- **Brukarmedverknad** (i kor stor grad er du nøgd med barnehagen si interesse for dine synspunkt, dine mulegheiter for medinnflytelse over tilbodet i barnehagen, barnet si mulegheit for å vere med på å ta avgjerd om innhaldet i barnehagen, barnehagen sitt samarbeid med heimen, samarbeidsutvalet sitt arbeid for å sikre foreldra sin medverknad)
- **Respekfull behandling** (i kor stor grad synes du personalet behandler barnet ditt med respekt, behandler deg med respekt, tek barnet på alvor, tek deg på alvor)
- **Tilgjengelegheit** (i kor stor grad er du nøgd med opningstidspunktet, lukketidspunktet, høve til variert opphaldstid)
- **Informasjon** (i kor stor grad er du nøgd med informasjon om korleis ditt barn har det, informasjon om det som skjer i barnehagen)
- **Fysisk miljø** (barnehagen sitt uteområde, barnehagen sitt inneområde, barnehagen sitt fysiske innemiljø)
- **Generellt** (Alt i alt i kor stor grad er du nøgd med barnehagen barnet ditt går i)

Foreldra skulle krysse av på ein skala frå 1 (svært lite nøgd) og til og med 6 (svært nøgd). Det var og ein rubrikk 7 veit ikkje. I tillegg var det eit eige felt der dei som ynskte det kunne kome med eigne kommentarar i høve barnehagetilbodet.

Om prosessen

Alle foreldre måtte svare på undersøkinga elektronisk, og fekk utdelt eit passord for å få tilgong til undersøkinga.

Undersøkinga var frivillig, men alle foreldra vart sterkt oppmoda om å svare slik at barnehagane i etterkant av undersøkinga kunne få eit best muleg grunnlag for å planlegge og utøve ein god teneste.

For å få til eit engasjement for høg svarprosent, vart det utlova ein premie på kr. 3 000,- til den barnehagen som fekk høgast svarprosent.
Gjennomsnittleg svarprosent for alle barnehagane vart i 2017 54% mot 49% i 2014.
Dei private barnehagane hadde lavast svarprosent med slik fordeling mellom barnehagane: 50%, 40%, 41% og 73% . Dette gir eit gjennomsnitt på 51%.
Dei kommunale barnehagane hadde litt høgare svarprosent med slik fordeling mellom barnehagane: 51%, 62%, 73% og 48%. Dette gir kommunale barnehagar eit gjennomsnitt på 58%.
Moltu barnehage vart «vinnarbarnehagen» i 2014 og same barnehage vart saman med Huldal barnehage vinnarar i 2017 der begge hadde ein svarprosent på 73%.

”Resultatsløyfa”. Skisse for gjennomføring/registrering

1. Gjennomføring / foreldra svarar på den elektroniske undersøkinga
2. Seksjonsleiar barnehage formidlar resultatet til kommunalsjef og har samtalar med styrarane om resultatet. Kvar enkelt styrar får utdelt resultatet frå sin barnehage. I felles styrarmøte får alle styrarane sjå ei oversikt over resultatet i alle barnehagane.
3. Styrarane har samtale med kollegiet i sin barnehage om resultatet
4. Styrarane gir foreldra tilbakemelding om resultatet
5. Styrarane sender seksjonsleiar barnehage ei oppsummering/analyse over resultatet og kva dei har gjort/vil gjere av tiltak
6. Offentleggjering
   a) rådmannen si leiargruppe
   b) politiske organ
   c) presse/internet
7. Konsekvensar av undersøkinga / oppfylgjing / læring

Presentasjon av resultata

Resultata er presentert i samsvar med punkta 2,3,4 og 5 og 6a. Denne saka er i samsvar med punkt 6b. Kvar barnehage har fått vite sitt resultat på detaljnivå samt ein oversikt av resultatet for alle dei andre barnehagane i Herøy. Gjennomsnittet i Herøy og på landsbasis kan og kvar barnehage samanlikne seg med. På denne måten kan den enkelte barnehage samanlikne sitt resultat med eige resultat frå 2005, 2007, 2010 og 2014, og med dei andre barnehagane i kommunen samt landsgjennomsnittet.

Oversikt over resultatet (gjennomsnittet) i Herøy og landet for øvrig

Resultat for brukarane	**Landsgjennomsnitt**	**Gjennomsnitt i Herøy**
Ditt barn si sosiale utvikling	07:5,2 10: 5,2 14: 5,4 **2017: 5,4**	07:5,5 10: 5,5 14: 5,6 **2017: 5,6**
Aktivitetsinnhald i barnehagen	07:4,9 10: 4,9 14: 5,1 **2017: 5,2**	07:5,3 10: 5,3 14: 5,4 **2017: 5,5**
Tilrettelegging for barnet si læring	07:4,7 10: 4,7 14: 4,9 **2017: 5,1**	07:5,2 10: 5,2 14: 5,2 **2017: 5,3**
Tilrettelegging for skuleførebuande aktivitetar	07:4,7 10: 4,8 14: 5 **2017: 5,1**	07:5,3 10: 5,3 14: 5,3 **2017: 5,5**
Barnehagen sitt bidrag til		

barnet si språkutvikling	07:4,8 10: 4,9 14:5,2 **2017: 5,2**	07:5,2 10: 5,2 14:5,1 **2017: 5,4**
Tilsette sin kompetanse	07:5 10: 5 14:5,1 **2017: 5,2**	07:5,3 10: 5,2 14:5,3 **2017: 5,5**
Personalet si omsorg for barnet	07:5,2 10: 5,2 14: 5,3 **2017: 5,4**	07:5,6 10: 5,5 14: 5,4 **2017:5,6**
Barnehagen sitt mattilbod	07:4,5 10: 4,5 14: 4,8 **2017: 4,8**	07:5,1 10: 5,3 14: 5 **2017: 5**
Barnehagen som kulturformidlar	07:4,6 10: 4,7 14: 4,9 **2017: 5**	07:5,2 10: 5,2 14: 5,2 **2017: 5,3**
Snitt	07: 4,8 10: 4,9 14:5,1 **2017: 5,2**	07:5,3 10: 5,3 14:5,3 **2017: 5,4**
Trivsel		
Allsidig leik og aktivitetar	07:4,9 10: 4,9 14: 5,3 **2017: 5,1**	07:5,4 10: 5,3 14: 5,5 **2017: 5,4**
Godt samspel m/voksne	07:5,1 10: 5,1 14; 5,2 **2017: 5,3**	07:5,4 10: 5,4 14: 5,3 **2017: 5,5**
Godt venskap med andre barn	07:5,1 10: 5,1 14: 5,3 **2017: 5,3**	07:5,4 10: 5,3 14: 5,2 **2017: 5,4**
At det er gøy i barnehagen	07:5,2 10: 5,2 14: 5,2 **2017: 5,4**	07:5,4 10: 5,4 14: 5,3 **2017: 5,6**
Snitt	07:5,1 10: 5,1 14: 5,2 **2017: 5,3**	07:5,4 10: 5,4 14:5,4 **2017: 5,5**
Brukarmedverknad		
Barnehagen sin interesse for dine synspunkt	07:4,8 10: 4,8 14: 4,9 **2017:5**	07:5,2 10: 5,2 14: 5,1 **2017: 5,2**
Di mulegheit for medinnflytelse over innhaldet i barnehagen	07:4,4 10: 4,5 14:4,6 **2017: 4,7**	07:5 10: 5 14: 4,9 **2017: 5,1**
Barnet si mulegheit til å ta avgjerdsler i høve innhaldet i barnehagen	07:4,4 10: 4,6 14:4,6 **2017: 4,8**	07:4,9 10: 4,8 14: 4,9 **2017: 5**
Bhg. sitt samarbeid med heimen	07:4,8 10: 4,9 14: 5 **2017: 5,1**	07:5,2 10: 5,2 14: 5,3 **2017: 5,4**
Samarbeidsutvalet sitt arbeid for å sikre foreldra sin medverknad	07:4,3 10: 4,4 14: 4,6 **2017: 4,8**	07:4,8 10: 5 14: 4,9 **2017: 4,9**
Snitt	07:4,5 10: 4,6 14: 4,8 **2017: 4,9**	07:5 10: 5 14: 5 **2017: 5,1**

Respektfull behandling		
Behandlar barnet ditt med respekt	07:5,3 10: 5,3 14: 5,4 **2017: 5,5**	07:5,5 10: 5,5 14: 5,5 **2017: 5,6**
Behandlar deg med respekt	07:5,2 10: 5,3 14:5,4 **2017:5,4**	07:5,5 10: 5,5 14: 5,5 **2017: 5,6**
Tek barnet på alvor	07:5,2 10: 5,2 14: 5,3 **2017: 5,4**	07:5,5 10: 5,4 14: 5,5 **2017: 5,5**
Tek deg på alvor	07:5,2 10: 5,2 14: 5,3 **2017: 5,4**	07:5,5 10: 5,4 14: 5,4 **2017: 5,5**

Snitt	07:5,2 10: 5,3 14: 5,4 **2017: 5,4**	07:5,5 10: 5,4 14: 5,5 **2017: 5,5**
Tilgjengelegheit		
Opningstidspunktet	07:5,2 10: 5,3 14: 5,4 **2017: 5,6**	07:5,5 10: 5,6 14: 5,7 **2017: 5,8**
Lukketidspunktet	07:5,2 10: 5,3 14: 5,4 **2017: 5,6**	07:5,3 10: 5,5 14: 5,7 **2017: 5,7**
Høve til variert opningstid	07:4,9 10: 5,2 14: 5,3 **2017: 5,5**	07:5,3 10: 5,4 14: 5,5 **2017: 5,6**
Snitt Tilgjengelegheit	07:5,1 10: 5,3 14: 5,4 **2017: 5,6**	07:5,4 10: 5,5 14: 5,7 **2017: 5,7**
Informasjon		
Informasjon om korleis barnet ditt har det	07:4,6 10: 4,6 14: 4,7 **2017: 4,8**	07:4,9 10: 5 14: 5 **2017: 5**
Informasjon om det som skjer i barnehagen	07:4,7 10: 4,8 14: 4,8 **2017: 4,9**	07:5 10: 5,1: 14: 5,2 **2017: 5,2**
Snitt	07: 4,6 10: 4,7 14: 4,8 **2017: 4,9**	07:5 10: 5,1 14: 5,1 **2017: 5,1**
Fysisk miljø		
Barnehagen sitt uteområde	07:4,5 10: 4,6 14: 4,8 **2017: 4,8**	07:5 10:5,2 14: 5,1 **2017: 5,1**
Barnehagen sitt inneområde	07:4,4 10: 4,5 14: 4,7 **2017: 4,8**	07:5 10: 5,1 14: 4,9 **2017: 5**
Barnehagen sitt fysiske innemiljø	07:4,3 10: 4,4 14: 4,9 **2017: 4,7**	07:5 10: 5 14: 4,6 **2017: 4,9**
Snitt	07:4,4 10: 4,5 14: 4,7 **2017: 4,8**	07:5 10: 5,1 14: 5 **2017: 5**
Generellt		
Alt i alt i kor stor grad er du nøgd med barnehagen barnet ditt går i?	07:5 10: 5 14: 5,2 **2017: 5,3**	07:5,4 10: 5,4 14: 5,5 **2017: 5,5**
Snitt	07:5 2010: 5 14: 5,2 **2017: 5,3**	07:5,4 10: 5,4 14: 5,5 **2017: 5,5**

Totalt (2017): landet: **5,2** Herøy**: 5,4**

Snitt totalt 07/10/14	07:4,9 10: 4,9 14: 5,1	07:5,3 10: 5,3 14: 5,3

Analyse og tolking av resultata

På nesten alle undersøkte område ligg gjennomsnittet i Herøy over landsgjennomsnittet. Det same gjorde Herøy ved målinga i 2005 , 2007 og 2010. Gjennomsnittet på landsbasis har fått høgare skår sett i forhold til tidlegare målingar. Resultatet i Herøy har tidlegare år heldt seg stabilt med same gjennomsnittsresultat i 2010 og 2014 på 5,3. I år har gjennomsnittsresultatet i Herøy stige med eitt prosentpoeng til 5,4. Det er nye foreldregrupper som har svara på undersøkinga no, og på nokre område viser resultatet litt nedgong, og på andre betre resultat. Desse svingningane handlar mykje om nokre få desimalpoeng, og kan vere tilfeldigheiter i høve skjøn meir enn reelle endringar. Det kan og sjølvsagt vise at tiltak barnehagane har sett inn har gitt resultat. Og motsett kan det vere ein tendens som den enkelte barnehage må vurdere tiltak i forhold til. Ein barnehage har gitt

tilbakemelding om at ein foreldre hadde misforstått spørsmåla og hadde svart motsett av det han meinte på eitt av spørsmåla. Dette påverkar sjølvsagt resultatet, men kunnskap om kva som har skjedd gjer at barnehagen forstår/tolkar resultatet betre.

Dei fleste av barnehagane har forholdsvis lav svarprosent (dei private barnehagane lavare enn dei kommunale), og i lav svarprosent kan det sjølvsagt ligge ei feilkilde. Resultatet viser likevel at foreldra er svært godt nøgde med barnehagane på alle område. Alle barnehagane har no i fleire år hatt auka opningsid og dei fleste skårer difor høgt på dette spørsmålet. Samanliknar ein dei private barnehagane som gruppe med dei kommunale, skårer dei private i gjennomsnitt litt høgare enn dei kommunale (private: 5,4 og kommunale: 5,3). Fysisk miljø trekk framleis ned resultatet for dei kommunale barnehagane, fyrst og fremst på grunn av fysisk miljø inne, men også uteområdet .
Dei aller fleste barnehagane har svært høg skåre på innhald i barnehagen, på respektfull behandling trivsel og brukarmedverknad. Dette viser at barnehagepersonalet har høg bevisstheit om kva som skal til for å møte barn og foreldre med respekt, og gi eit godt pedagogisk tilbod i samsvar med lovverket.
Brukarundersøkinga i 2005, 2007, 2010 og 2014 viste tydeleg at foreldra ynskjer endå meir informasjon både når det gjeld informasjon om korles barnet har det i barnehagen, og når det gjeld informasjon om aktivitetar i barnehagen. Barnehagane har hatt fokus på dette, og svara i år viser ein liten framgong frå 5 til 5,1 (gjennomsnitt for alle barnehagane). Dette er eit område barnehagepersonalet vil halde fram med å ha fokus på.
Område som fleire barnehagar vil ha fokus på etter undersøkinga er :
1.Synleggjere samarbeidsutvalet sitt arbeid slik at foreldre opplever det som eit organ som tek foreldra sine interesser i vare.
2. Synleggjere personalet sine tankar om mattilbodet barnehagen gir. Ein barnehage har allereie gjennomført foreldremøte der ernæringskonsulent vart leigd inn for å fortelje om kva kosthald barna treng. Fleire barnehagar er kjend med at mange foreldre frå andre land er van med varme måltid midt på dag , og ynskjer dette for sine barn i barnehagen kvar dag. Slike ynskjemål kan ikkje barnehagane imøtekome, då ein ikkje har nok personalressursar til å gjennomføre eit slikt tiltak. Dette må sjølvsagt forklarast på ein forståeleg og god måte til foreldra.
3. Innhaldet i og måten ein gir informasjon til foreldra om aktiviteten i barnehagen og om det enkelte barn si utvikling.

Kva kan vi lære av undersøkinga?

- Undersøkinga gir viktige signal om forbetringsområde
- Denne undersøkinga viser at :
  1. Barnehagane i Herøy har god kvalitet
  2. Barnehagane oppnådde betre resultat i 2017 enn i 2014
  3. Barnehagane i Herøy har eit resultat som er høgare enn gjennomsnittet for landet.
  4. Nokre område som er omtala over må barnehagane ha ekstra fokus på og planlegge tiltak for som blir synleggjort i komande barnehageår sin årsplan.

Brukarundersøking åleine er sjølvsagt ikkje nok for å utvikle barnehagen. Personalet må ha fleire forskjellige arenaer for dialog slik at ein sikrar seg eit godt samarbeid med brukarane. Slike arenaer kan vere; foreldremøter, foreldresamtalar, møter i samarbeidsutvalet og foreldrerådet, forslagskasser, dugnader, sosiale samankomster m.m.. Kompetanseutviklingstiltak for personalet er og svært viktig for

at kvaliteten i barnehagane skal vere god og i samsvar med gjeldande lovverk. Den viktigaste kvalitetsfaktoren er nok pedagogiske leiarar med godkjent utdanning. Eitt tiltak Herøy kommune satsar på for å sørge for fleire pedagogar med godkjent utdanning i barnehagane, er å tilby utdanningsstipend til tilsette som tek deltidsutdanning som barnehagelærar. Barnehageavdelinga har fokus på kompetanseutvikling, og samarbeider med kommunene i "barnehagenettverket i Sjustjerna " for at vi saman kan tilby barnehagane gode fagkurs .

Tiltak

Alle barnehagane skal gi tilbakemelding til sine foreldregrupper/vere i dialog om resultatet ved brev eller møte . Dei vil her peike på kva dei vil gjere som ei oppfylgjing av resultatet i den enkelte barnehage.. Dei vil og innarbeide eventuelle tiltak i komande årspan som vert utdelt til foreldra hausten 2017. Samstundes vil barnehagane vere tydeleg på kva dei ikkje kan gjere noko med.

Vurdering og konklusjon:

Konsekvensar for folkehelse: Bra for folkehelsa med eit godt resultat av brukarundersøkinga. Forsking seier at god kvalitet i barnehagane er ein viktig faktor for god psykisk helse for barn.

Fosnavåg, 12.05.2017

Olaus-Jon Kopperstad	Laila Kvalsund Solhaug
Rådmann	Seksjonsleiar barnehage

Sakshandsamar: Laila Kvalsund Solhaug

HERØY KOMMUNE

ei båtlengd føre

Til foreldre/føresette

Brukarundersøking i barnehagen

Det er no tre år sidan vi sist hadde felles brukarundersøking i barnehagane i Herøy, og vi er klar for ei ny undersøking. Vi ynskjer å vere ei båtlengd føre ved at alle barnehagane gir det aller beste barnehagetilbodet. Det er difor svært viktig for oss å få vite om korleis du som føresett opplever tilbodet. Ved at du svarar på undersøkinga, får vi mulegheit til å vite på kva område vi kan bli betre.
Alle må svare på brukarundersøkinga elektronisk. I dette brevet finn du eit eingongs passord. Gå inn på internett på adressa www.bedrekommune.no, bruk passordet for å kome inn og svar så på spørjeskjemaet/brukarundersøkinga. Det skal vere eitt svar per barn i barnehagen. Dersom foreldre ikkje bur saman, svarar den som har dagleg omsorg eller ein blir samde om kven av foreldra som svarar. Husk at om du har to barn i barnehagen, må du fylle ut eit skjema for kvart barn.

Når du er ferdig med å fylle ut skjemaet, kan du gjere endringar om du ynskjer det, men etter at du har trykt på SEND knappen vil passordet vere oppbrukt.

Svara vert behandla anonymt.

Undersøkinga er open i tidsromet : 13.02. til 05.03.2017

Dersom du har spørsmål om undersøkinga, må du gjerne ringe til seksjonsleiar barnehage Laila K. Solhaug tlf. 70081322, eller 92629488.
Deltakinga i undersøkinga er frivillig, men vi håpar at du på denne måten kan hjelpe oss med å skape ein endå betre barnehage.
Treng du hjelp eller låne datamaskin, henvend deg til Servicetorget på Herøy rådhus eller til barnehagen.

Takk for hjelpa!!

NB!! Den barnehagen som får høgst svarprosent vil få ein premie til glede for barna (verdi kr. 3 000,-)!!!

Med vennleg helsing

Laila K. Solhaug
- seksjonsleiar barnehage -

Dear parents/guardians

User survey for preschools in Herøy

It has been three years since our last survey for the preschools in Herøy, and we feel it is time for a new one. We wish to be ahead of the curve by offering the best day care services

possible. It is therefore important for us to know how you as a parent evaluate the services we offer. By answering the survey you can help us locate the areas where we can improve.

This survey has to be answered electronically. In this letter you will find a onetime password. Access www.bedrekommune.no, and use the password to enter and answer the survey - answer once for every child you have attending preschool. If parents do not live together, the primary care taker should answer, or you you can agree among yourselves. Remember, if you have two children in the kindergarten, you have to answer the survey twice.

You can still change your answers after filling out the survey, but after you press SEND your password will expire.

All answers will be anonymous.

The survey is open between 13.02 and 05.03.2017.

If you have any questions about the survey, feel free to call section manager Laila K. Solhaug at 70081322 or 92629488.

Participation in the survey is voluntary, but we hope that you will help us create an even better preschool for your children. If you need any help, or need to borrow a computer, you can see «Servicetorget» at the town hall(Rådhus) in Herøy, or at your preschool.

Thanks in advance!

NB!! The preschool that gets the highest response rate will get a price for the enjoyment of the children (value 3000,-)!!

Best regards,

Laila K. Solhaug

HERØY KOMMUNE

Avdeling for Barn, Familie og Helse

SAKSFRAMLEGG

Sakshandsamar:	IMT	Arkivsaknr:	2017/765
		Arkiv:	031

Utvalsaksnr	Utval	Møtedato
14/17	Råd for menneske med nedsett funksjonsevne	09.06.2017
20/17	Eldrerådet	12.06.2017
25/17	Komite for helse og omsorg	15.06.2017
77/17	Kommunestyret	21.06.2017

BRUKARUNDERSØKING FYSIOTERAPITENESTA

Møtebehandling:
Rådmannen si tilråding vart samrøystes vedteken.

Tilråding i Komite for helse og omsorg - 15.06.2017

Brukarundersøkinga i fysioterapitenesta våren 2017 vert teken til vitande.

Møtebehandling:
Rådmanne si tilråding vart samrøystes vedteken.

Tilråding i Eldrerådet - 12.06.2017

Brukarundersøkinga i fysioterapitenesta våren 2017 vert teken til vitande.

Møtebehandling:
Råd for menneske med nedsett funksjonsevne har slike merknader:

> «Stiller spørsmål om korleis befolkninga har fått informasjon om undersøkinga, f.eks dei på venteliste?»

Rådmannen si tilråding vart samrøystes vedteken.

Tilråding i Råd for menneske med nedsett funksjonsevne - 09.06.2017
Brukarundersøkinga i fysioterapitenesta våren 2017 vert teken til vitande.

Tilråding:

Brukarundersøkinga i fysioterapitenesta våren 2017 vert teken til vitande.

Særutskrift: Seksjon rehabilitering

Vedlegg:
Vedlegg
1 Brukarundersøking fysioterapitenesta

Samandrag av saka:
Brukarundersøking er gjennomført ved den private fysioterapitenesta våren 2017. Resultata er positive på dei fleste områda. Det er lavast score når det gjeld tilgjengeleigheit. Dette er forhold vi kjenner på førehand og såleis ikkje uventa. Seksjonen arbeidar vidare med å følgje opp resultata av brukarundersøkinga.

Saksopplysningar:

Herøy kommune har bestemt at det skal gjennomførast brukarundersøking i tenestene. Ein skal bruke malar frå "betre kommune" slik at brukarundersøkinga i Herøy vert samanliknbar med andre kommuner.

Avdeling barn, familie og helse gjorde vedtak om ein del brukarundersøkingar 2016 som skulle gjennomførast i 2017. Det vart med anna bestemt å gjennomføre brukarundersøking i privat fysioterapiteneste og med fastlegane. Det er ikkje laga malar i "betre kommune" for desse tenestane som er private med avtaler med kommunen. Det vart difor laga eit eige skjema som vart digitalisert ved hjelp av ein tilsett i Vanylven kommune og lagt ut på heimesida til Herøy kommune ved hjelp frå servicetorget i kommunen. Resultatet kan difor ikkje brukast til samanlikning med andre kommunar, men er nyttig til internt bruk.

Undersøkinga vart gjennomført over 3 veker. Det kom inn 81 svar.
Dei hovudpunkta som vart teke opp var: Behandling, tilgjengeleg, resultat og informasjon. Innafor kvart hovudområde var det frå to til fire påstandar som skulle svarast på. Svarkategoriane var heilt einig, litt eining, litt ueinig og heilt ueinig.
I hovudsak er pasientane godt fornøgd med fysioterapitenesta, men misfornøgd med tilgangen. Det vil seie ventetida.

Problemstilling	Litt einig/heilt einig		Litt ueinig/heilt ueinig	
	Tal	%	Tal	%
Behandling	77	95	4	5
Tilgjengeleg				
Time til rimeleg tid	52	65	28	35
Kome til avtalt tid	71	88	10	12
Resultat	71	89	9	11
Informasjon	72	91	7	8

Som vedlegg følgjer heile oversikta over funn.
Det var lagt inn eit avsnitt der ein kunne kome med eigne kommentarar og der ser ein det same. Fornøgd med tenesta, men misfornøgd med tilgangen.
Kommentarfeltet er tatt vekk då det var ein del personer som var namngitt.

Vurdering og konklusjon:
Det var 81 svar som er ein svarprosent på over 40%. Dette er eit bra resultat. Mange av pasientane er eldre og beherskar dårleg data.

Når det gjeld det som kom fram i undersøkinga, er dette forhold som ein kjenner seg att i. Det vil verte arbeida aktivt med å gjere tenestene meir tilgjengeleg. Dette vil krevje auka ressursar til tenestene.

Konsekvensar for folkehelse:

Ei auke av tilgjengeleg fysioterapi ved sentra vil vere positivt med omsyn til folkehelsearbeidet og kunne ha stor betyding for det einskilde menneske.

Konsekvensar for drift:

Ei oppfølging av dette gode resultatet for tenesta og vidare fortsatt arbeid for betre tilgjengelegheit vil vere svært positivt.

Fosnavåg, 29.05.2017

Olaus-Jon Kopperstad
Rådmann

Renathe Rossi-Kaldhol
Kommunalsjef

Sakshandsamar: Inger Marie Tofthagen

Behandling

Hjelpepersonellet er høflege og behandlar meg med respekt

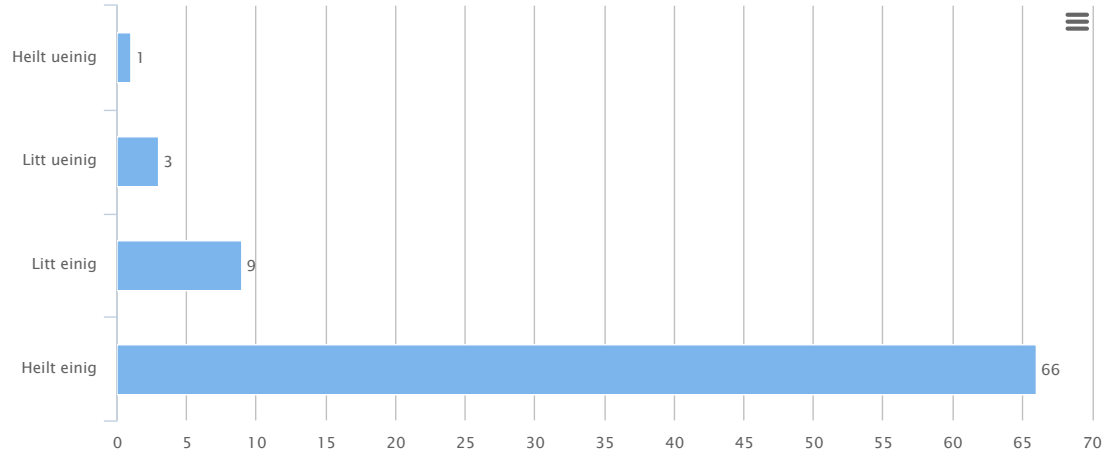

Fysioterapeuten er høfleg og behandlar meg med respekt

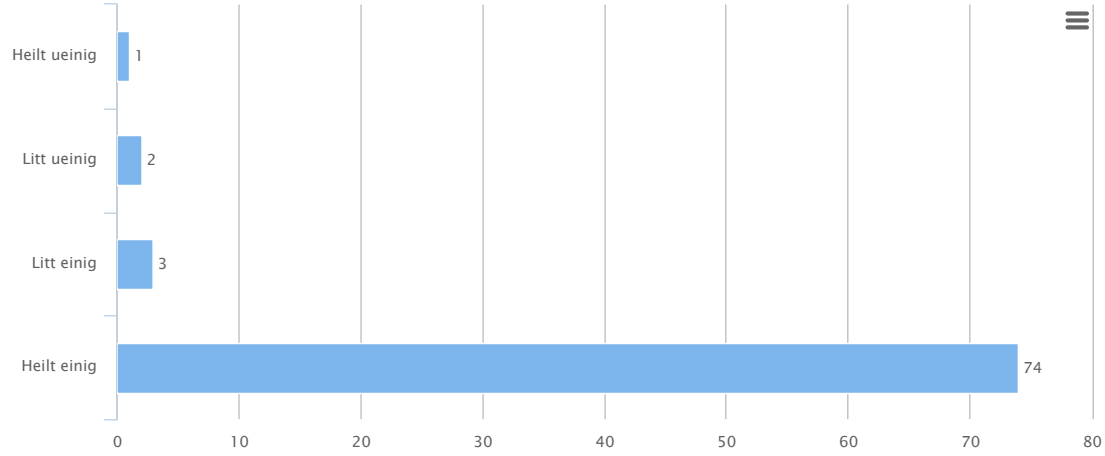

Fysioterapeuten tek omsyn til kva eg meiner

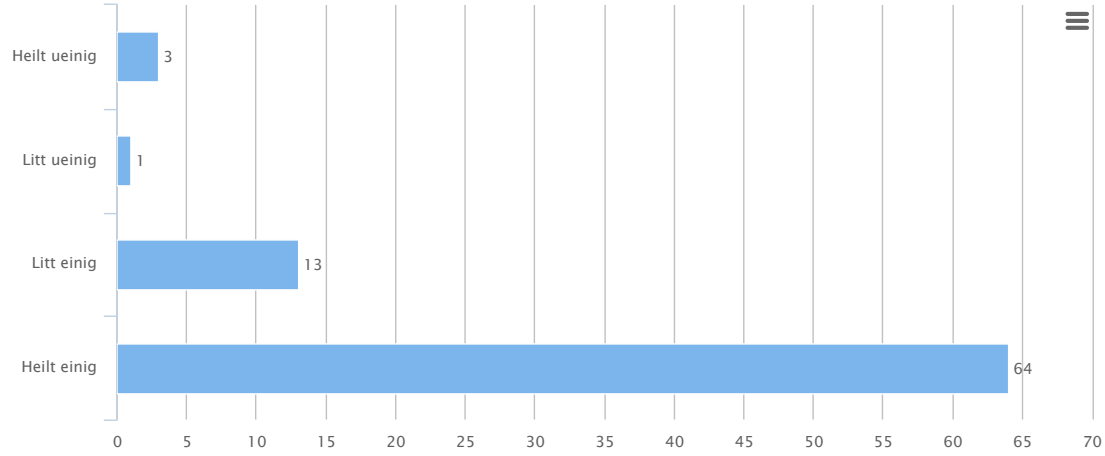

Fysioterapeuten informerar godt om sjukdom og prognoser

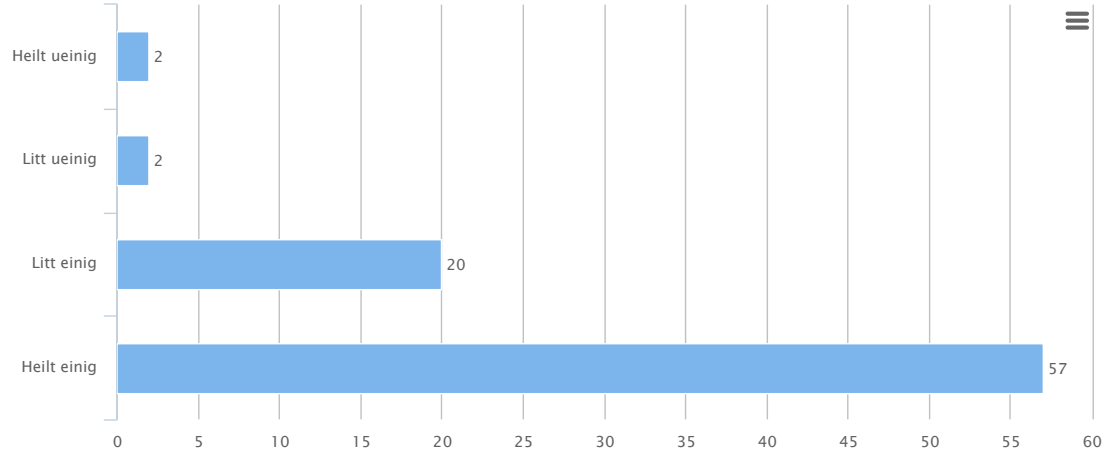

Tilgjengeleg

Eg får time hjå fysioterapeuten innan rimeleg tid

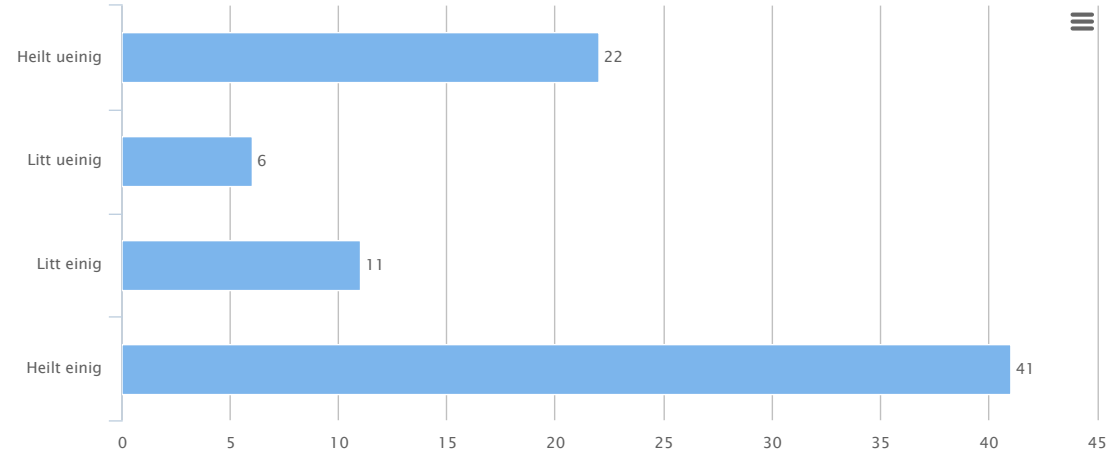

Eg får kome til fysioterapeuten til avtalt tid

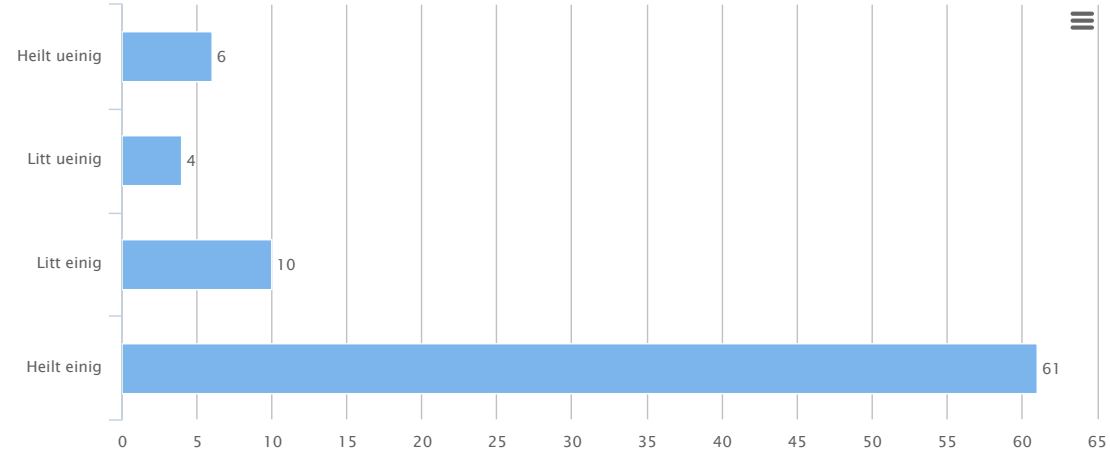

Resultat

Eg får omsorgsfull hjelp for helsetilstanden min

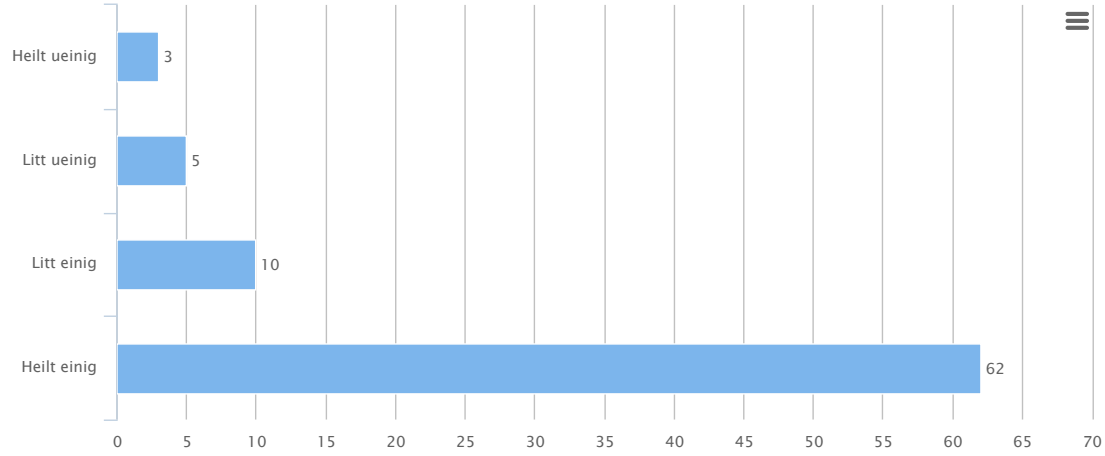

Eg har tillig til at fysioterapeuten gir meg forsvarleg behandling

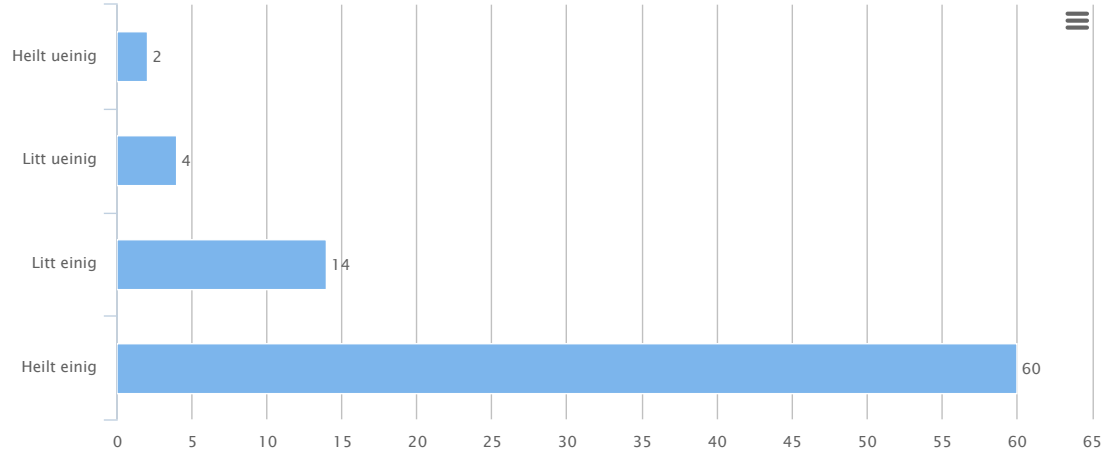

Eg er fornøgd med resultatet av behandlinga

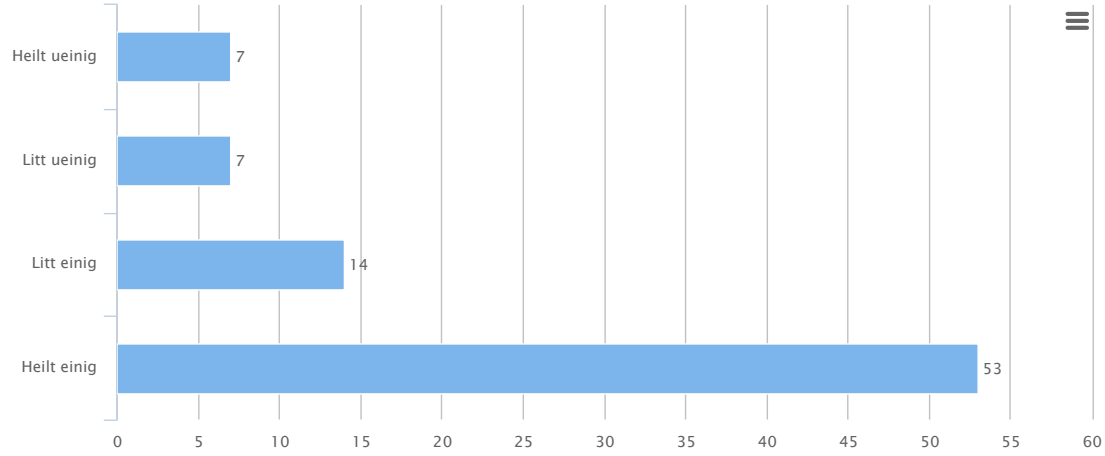

Informasjon

Eg får nødvendig og tilpassa informasjon om helsetilstanden min og innhaldet til behandlinga

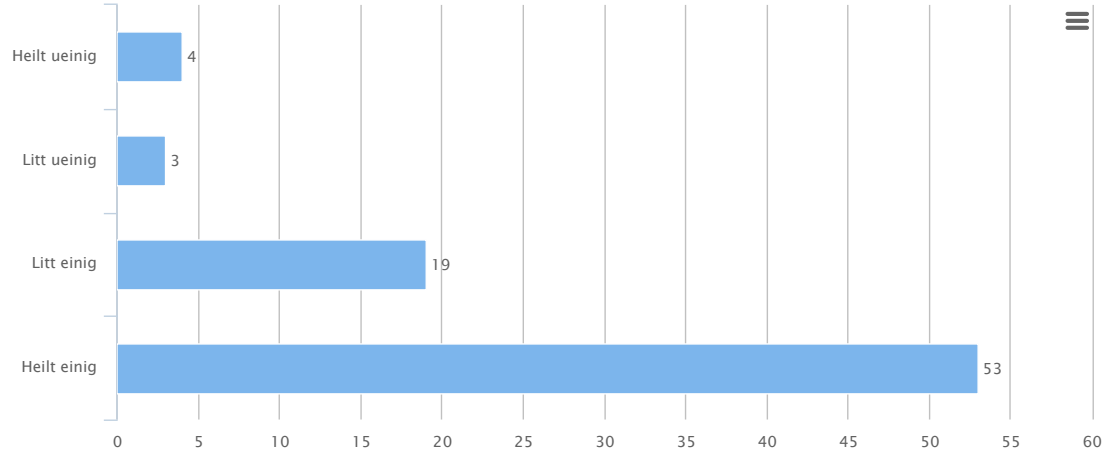

Eventuelle kommentarar til tenesta

HERØY KOMMUNE

Avdeling for Barn, Familie og Helse

SAKSFRAMLEGG

Sakshandsamar:	IMT	Arkivsaknr:	2017/765
		Arkiv:	031

Utvalsaksnr	Utval	Møtedato
15/17	Råd for menneske med nedsett funksjonsevne	09.06.2017
21/17	Eldrerådet	12.06.2017
26/17	Komite for helse og omsorg	15.06.2017
78/17	Kommunestyret	21.06.2017

BRUKARUNDERSØKING LEGETENESTA

Møtebehandling:
Rådmannen si tilråding vart samrøystes vedteken.

Tilråding i Komite for helse og omsorg - 15.06.2017

Brukarundersøkinga i legetenesta våren 2017 vert teken til vitande.

Møtebehandling:
Rådmannen si tilråding vart samrøystes vedteken.

Tilråding i Eldrerådet - 12.06.2017

Brukarundersøkinga i legetenesta våren 2017 vert teken til vitande.

Møtebehandling:
Råd for menneske med nedsett funksjonsevne har slike merknader:

«Stiller spørsmål om korleis befolkninga har fått informasjon om undersøkinga?»

Rådmannen si tilråding vart samrøystes vedteken.

Tilråding i Råd for menneske med nedsett funksjonsevne - 09.06.2017
Brukarundersøkinga i legetenesta våren 2017 vert teken til vitande.

Tilråding:

Brukarundersøkinga i legetenesta våren 2017 vert teken til vitande.

Særutskrift: Seksjon legetenesta

Vedlegg: Undersøkinga

Samandrag av saka:
Brukarundersøking er gjennomført ved den private legetenesta våren 2017. Resultata er positive på dei fleste områda. Det er lavast score når det gjeld tilgjengelegheit og informasjon. Dette er forhold vi kjenner på førehand og såleis ikkje uventa. Seksjonen arbeidar vidare med å følgje opp resultata av brukarundersøkinga

Saksopplysningar:

Herøy kommune har bestemt at det skal gjennomførast brukarundersøking i tenestene. Ein skal bruke malar frå "betre kommune" slik at brukarundersøkinga i Herøy vert samanliknbar med andre kommunar.

Avdeling barn, familie og helse gjorde vedtak om ein del brukarundersøkingar 2016 som skulle gjennomførast i 2017. Det vart med anna bestemt å gjennomføre brukarundersøking i privat fysioterapiteneste og med fastlegane. Det er ikkje laga malar i "betre kommune" for desse tenestane som er private med avtaler med kommunen. Det vart difor laga eit eige skjema som vart digitalisert ved hjelp av ein tilsett i Vanylven kommune og lagt ut på heimesida til Herøy kommune ved hjelp frå servicetorget i kommunen. Resultatet kan difor ikkje brukast til samanlikning med andre kommunar, men er nyttig til internt bruk.

Undersøkinga vart gjennomført over 3 veker. Det kom inn vel 50 svar.
Dei hovudpunkta som vart teke opp var: Behandling, tilgjengeleg, resultat og informasjon. Innafor kvart hovudområde var det frå to til fire påstandar som skulle svaras på. Svarkategoriane var heilt einig, litt eining, litt ueinig og heilt ueinig.
I hovudsak er pasientane godt fornøgd med legetenesta, men noko misfornøgd med tilgangen og den informasjonen dei får om helsetilstanden sin og innhaldet i behandlinga. Svara fordeler seg slik:

Problemstilling	Litt einig/heilt einig		Litt ueinig/heilt ueinig	
	Tal	%	Tal	%
Behandling	41	82	9	18
Tilgjengeleg	34	68	16	32
Resultat	36	72	14	28
Informasjon	32	65	17	35

Som vedlegg følgjer heile oversikten over funn.
Det har i tillegg kome ein del kommentarar og dette er tilbakemeldingar som er vel så interessante. Ein treng meir tid på å gå igjennom dei, men det går ein del på måtar ein blir møtt på av helsepersonellet på legekontora og ivaretaking av teieplikta vi har som helsepersonell.
Kommentarfeltet er tatt vekk då det var ein del personer som var namngitt.

Vurdering og konklusjon:

Det var vel 50 som svarte og om utvalet er representativt kan diskuterast. Undersøkinga er uansett nyttig, og vil kunne nyttast i forbetringsarbeidet vidare.

Når det gjeld det som kom konkret fram i undersøkinga er dette forhold som ein kjenner seg att i. Det vil verte arbeida aktivt med å forbetre særleg informasjon og tilgjengelegheita. Ved at ein no står i ferd med å rekruttere i fastlegeheimlar er det og eit håp om at dette vil påverke særleg tilgjengelegheita positivt.

Konsekvensar for folkehelse:

Ei auke av tilgjengeleg legeteneste ved sentra vil vere positivt med omsyn til folkehelsearbeidet og kunne ha stor betyding for det einskilde menneske.

Konsekvensar for drift:

Ei oppfølging av dette gode resultatet for tenesta og vidare fortsatt arbeid for betre tilgjengelegheit vil vere svært positivt.

Fosnavåg, 29.05.2017

Olaus-Jon Kopperstad
Rådmann

Renathe Rossi-Kaldhol
Kommunalsjef

Sakshandsamar: Inger Marie Tofthagen

Behandling

Hjelpepersonellet er høflege og behandlar meg med respekt

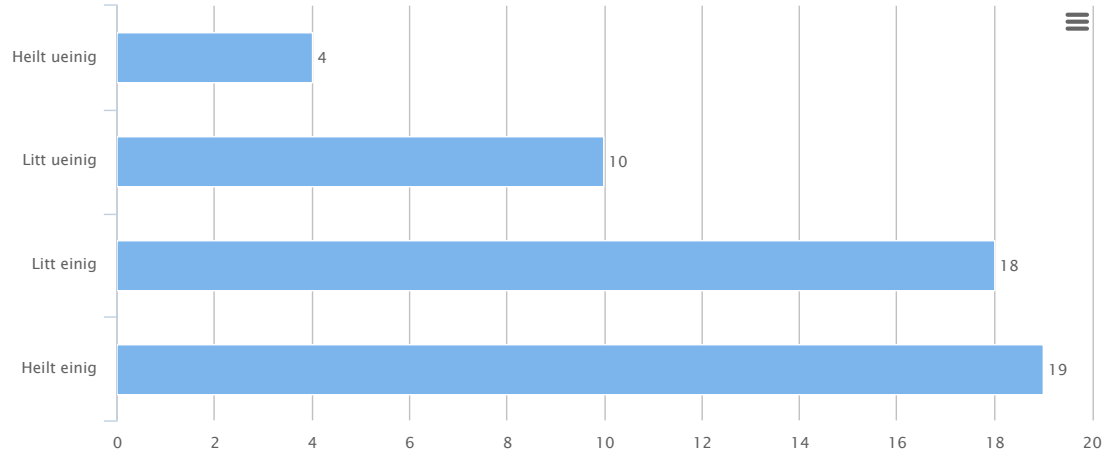

Legen er høfleg og behandlar meg med respekt

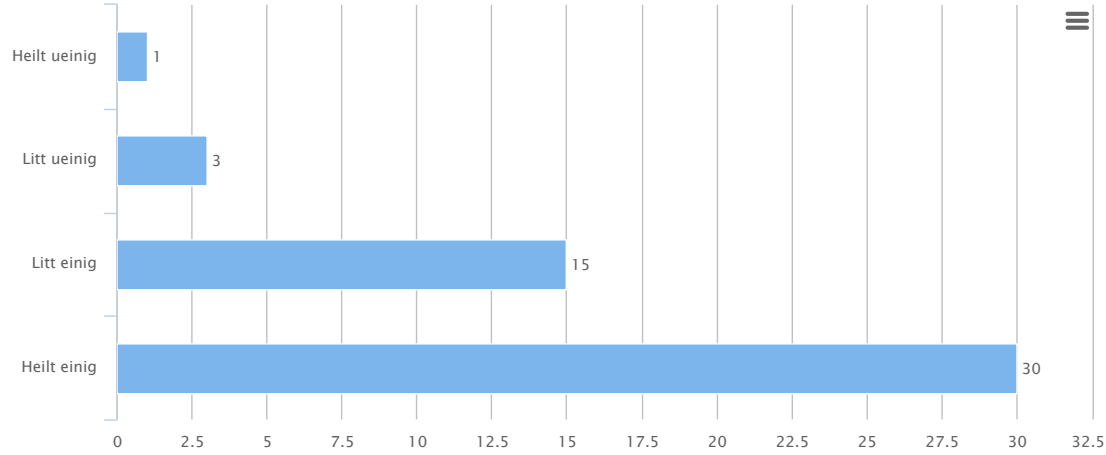

Legen tek omsyn til kva eg meiner

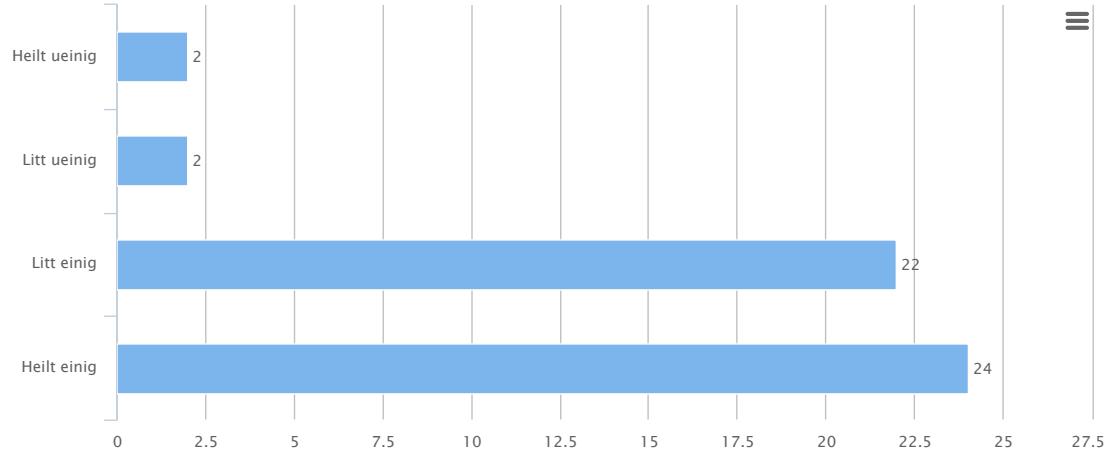

Legen informerar godt om sjukdom og prognoser

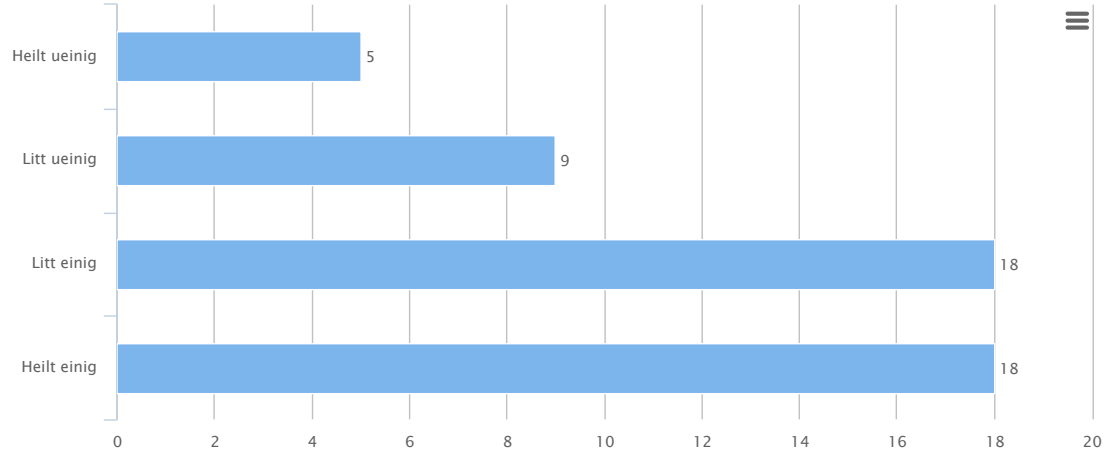

Tilgjengeleg

Eg får time hjå lege innan rimeleg tid

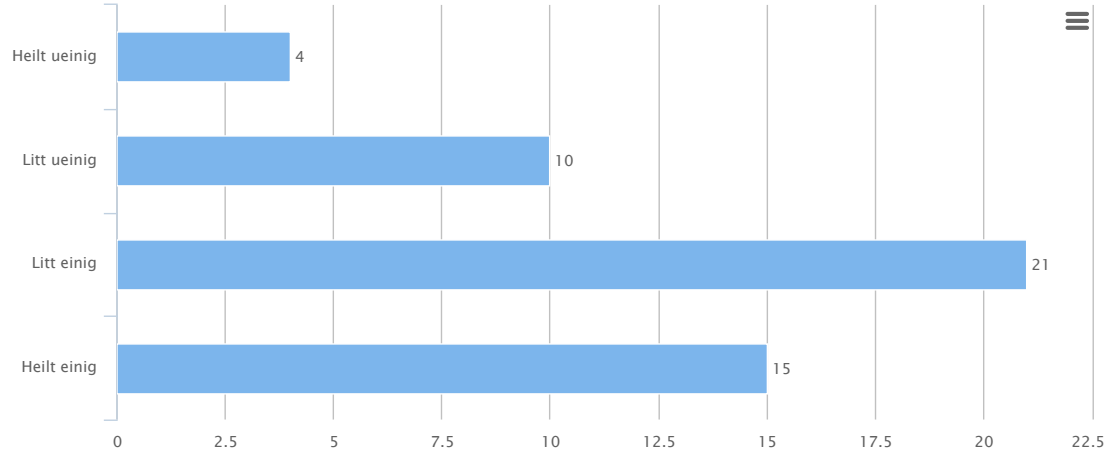

Eg får kome til lege til avtalt tid

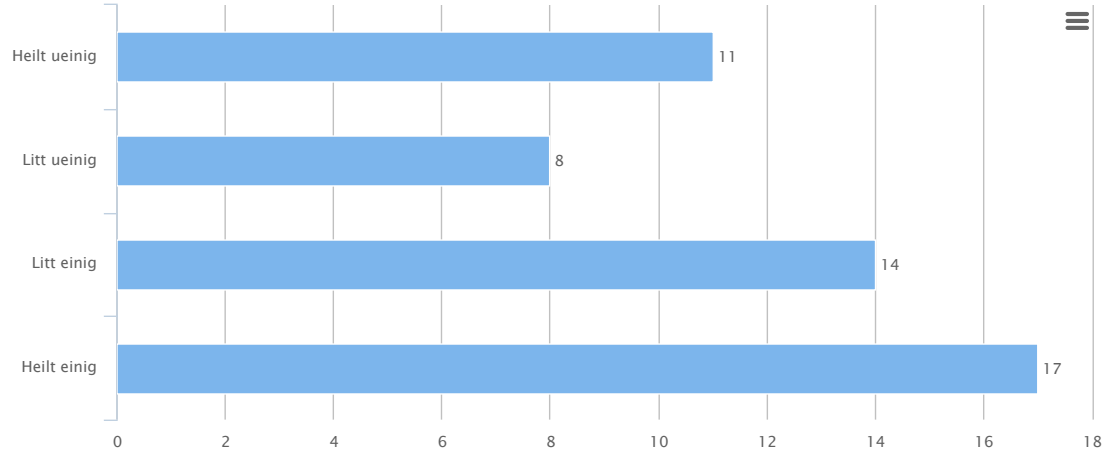

Resultat

Eg får omsorgsfull hjelp for helsetilstanden min

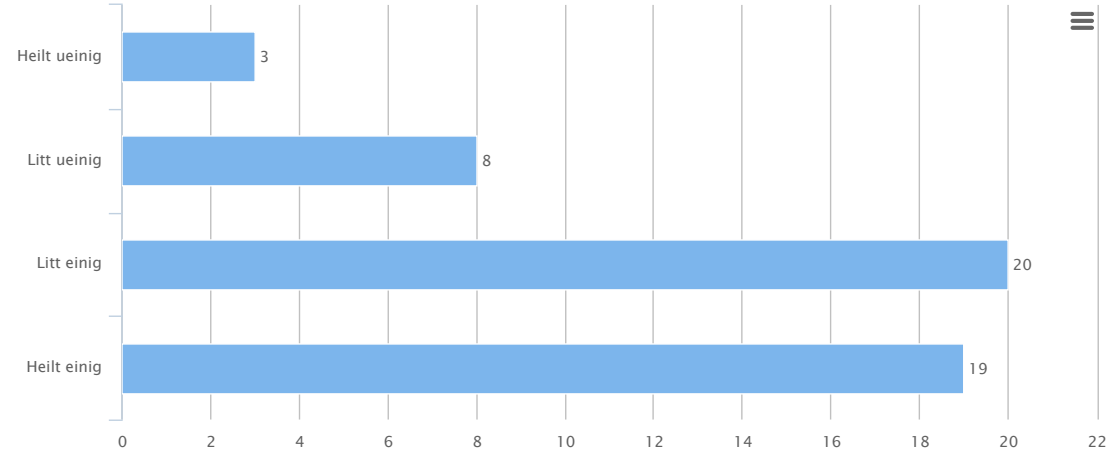

Eg har tillit til at legen gir meg forsvarleg behandling

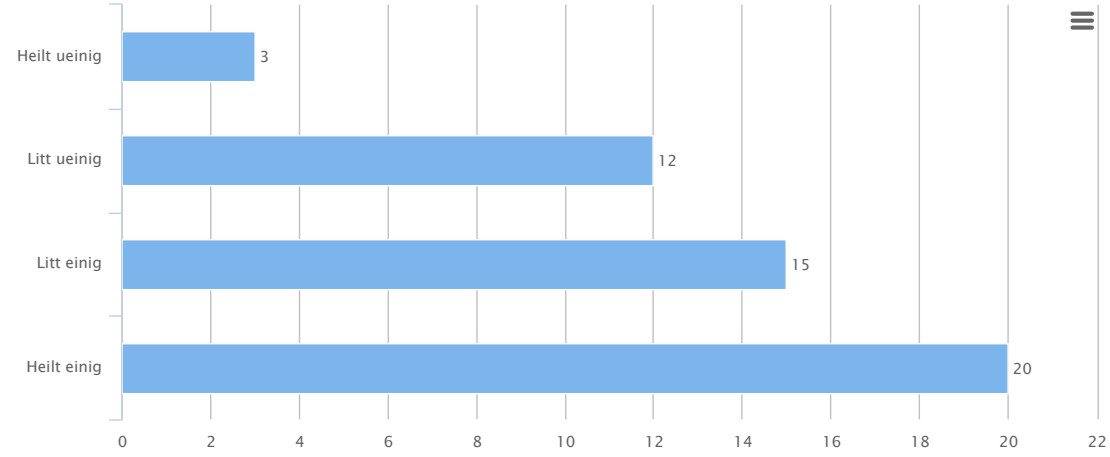

Eg er fornøgd med resultatet av behandlinga

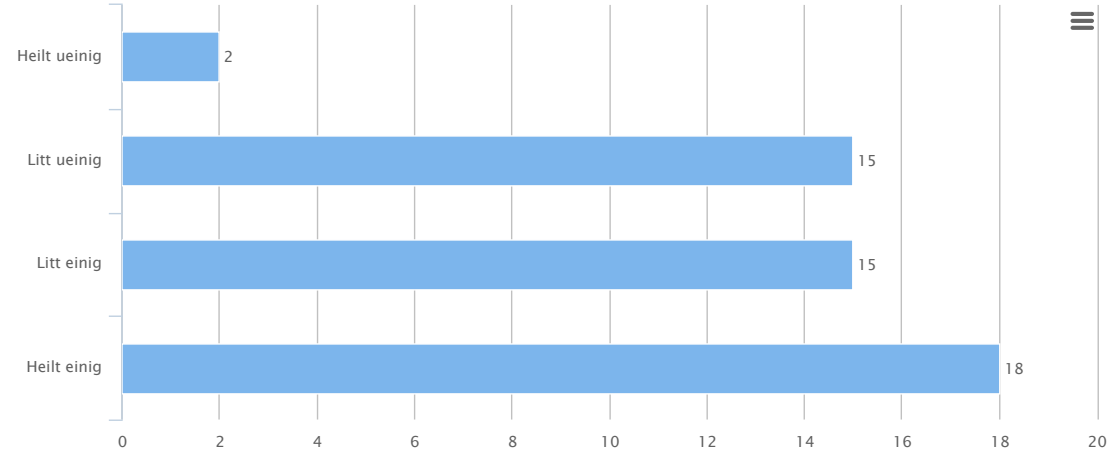

Informasjon

Eg får nødvendig og tilpassa informasjon om helsetilstanden min og innhaldet til behandlinga

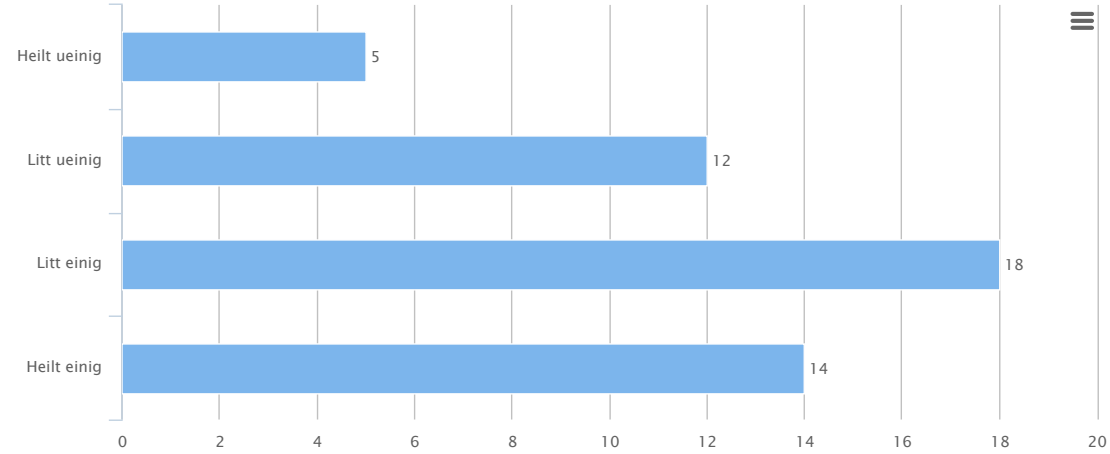

Eventuelle kommentarar til tenesta

Delegerte saker frå avdelingane

DS 141/17 Mellombels bruksløyve - 30/84 og 83 - del av 2 mannsbustad - seksjon A 19.05.2017 00:00:00

DS 142/17 Søknad om ferdigattest 16.05.2017 00:00:00

DS 143/17 Sputnik as - 59/48 og 68 - Igangsettingsløyve 3 19.05.2017 00:00:00

DS 144/17 Sjøkanten as - 24/12,6 og 2 - Fylling i sjø 03.05.2017 00:00:00

DS 145/17 Arve Kvalsvik og Ane-Marthe Kjøde - 26/229 - Igangsettingsløyve 12.06.2017 00:00:00

DS 146/17 Ferdigattest - 34/123 - nedgravd avfallsløysing 19.05.2017 00:00:00

DS 147/17 Skjenkebevilling - Moltustranda mosjonsfestival - søknad om skjenking for eit bestemt arrangement 09.05.2017 00:00:00

DS 148/17 Ferdigattest - mur/terrasse 46/82 29.05.2017 00:00:00

DS 149/17 Trygve Bøe - 16/3 - Riving av lødebygg 12.06.2017 00:00:00

DS 150/17 Ferdigattest - 34/99 - heile bygget, sekjson nr 1 til 13 + u etg og uteareal 31.05.2017 00:00:00

DS 151/17 Ferdigattest garasjebygg - 45/171 29.05.2017 00:00:00

DS 152/17 Ferdigattest flytebrygge 60/29 07.06.2017 00:00:00

DS 153/17 Torvholmen, Flåvær - Kjartan Spidsberg - 64/4 - IG Raudebuda 22.05.2017 00:00:00

DS 154/17 Ferdigattest - Veg og P-anlegg leikanger skule 12.06.2017 00:00:00

DS 155/17 Ferdigattest einebustad 20/62 07.06.2017 00:00:00

DS 156/17 Mellombels bruksløyve - 40/1 - einebustad 19.05.2017 00:00:00

DS 157/17 Ferdigattest garasje - 20/32+ 97 22.05.2017 00:00:00

DS 158/17 Odd Gunnar Gjerde - 45/90 seksjon nr1 - Terrasse 10.05.2017 00:00:00

DS 159/17 Frådeling av tillegsareal frå gnr 8 bnr 8 til gnr 8 bnr 21 09.06.2017 00:00:00

DS 160/17 Ronny A. Moltumyr - 60/40 - tilbygg 28.04.2017 00:00:00

DS 161/17 Mellombels bruksløyve garasje 1 etg - 29/233 24.05.2017 00:00:00

Referatsaker

RS 18/17 Tilsynsrapport med varsel om tre vedtak.

STEMMEDAL VASSLAG SA
v/Arild Moldskred
6070 TJØRVÅG

Deres ref:
Vår ref: 2017/089434
Dato: 04.05.2017
Org.nr: 985399077

Statens tilsyn for planter, fisk, dyr og næringsmidler

Mattilsynet

TILSYNSRAPPORT MED VARSEL OM TRE VEDTAK

HERØY KOMMUNE
RÅDMANNEN
Saksbeh.
2017/675
- 8 MAI 2017
Arkivkode P
Arkivkode S
Dok.nr.
Klassering

Mattilsynet gjennomførte 27.04.2017 inspeksjon hos Stemmedal Vasslag SA.

Til stede fra virksomheten var styreleder Arild Moldskred.
Fra Mattilsynet møtte førsteinspektør Kristin Aamodt Støylen.

Tilsynet omfattet

- Stemmedal Vasslag SA

Generelt

Etter det Mattilsynet får opplyst fungerer det nye vannbehandlingsanlegget utmerket og etter hensikten. Ansvarlig for vannveket har avdekket små lekkasjer ved filterne nede i maskinrommet, samt en feil ved ventilasjonsanlegget i rommet der dieselaggregatet er plassert. Ellers er det lite utfordringer knyttet til selve det tekniske anlegget og driften. Lokalene fremstår som rene og ryddige.

Representant(er) for vannverket har deltatt på ulike fagkurs for å tilegne seg mer kunnskap om drift av vannverk. Det er viktig med et fokus på kompetanseheving for å sikre forsvarlig drift, jf. drikkevannsforskriften §8.

Vannverket mistet sin godkjenning i 2009 som følge av dårlig vannkvalitet og mangelfull leveringssikkerhet over lengre tid. I 2016 ble vannbehandlings*anlegget* godkjent. Mattilsynet har tidligere uttrykt at regodkjenning av vannforsyningssystemet vil bli separat vurdert når virksomheten fremlegger dokumentasjon på at leveringssikkerheten *totalt sett er* tilfredsstillende (inkludert internkontroll). I den nye drikkevannsforskriften som trådte i kraft 1.1.2017 har imidlertid kravet om godkjenning av eksisterende vannverk falt bort. Bestemmelsene i drikkevannsforskriften vil selvsagt fortsatt gjelde, også kravene til beredskap og leveringssikkerhet.

Mattilsynet er kjent med at vannverket i nyere tid har gjennomført omfattende utbedringstiltak for nettopp å øke leveringssikkerheten. Blant annet er det etablert rentvannsmagasin ved behandlingsanlegget (400m3), høydebassenget på Leikong (150m3) er oppgradert, og en relativt stor del av vannledningsnettet er skiftet ut. ***Mattilsynet ønsker å få tilsendt en oversikt over hvilke ledningsstrekninger som er skiftet ut i løpet av de siste årene, av dokumentasjonsmessige årsaker.***

175#1317:0513f71b-b98c-44e9-bd1d-ba925a847bbc:3

Mattilsynet
Region Midt

Saksbehandler: Kristin Aamodt Støylen
Tlf: 22 40 00 00 / 22778529
E-post: postmottak@mattilsynet.no
(Husk mottakers navn)

www.mattilsynet.no

Postadresse:
Felles postmottak, Postboks 383
2381 Brumunddal
Telefaks: 23 21 68 01

Tiltak for å styrke leveringssikkerheten ytterligere er å kartlegge de deler av nettet som ennå er av ukjent materiale, alder og tilstand, og etablere gode rutiner for fremtidig utskifting av utsatte deler av ledningsnettet. Forholdet er omtalt nedenfor, under varsel om vedtak.

Ny drikkevannsforskrift som trådte i kraft 1.1.2017 ble delt ut på tilsynsbesøket. Det ble informert om de største endringene og hva dette innebærer for vannverket. Vannverkseier er ansvarlig for å oppdatere seg selv og annet driftspersonell om innholdet i gjeldende regleverk, og sikre at kravene følges i den daglige driften.

Årets innrapportering viser en differanse på 18 000m3 i oppgitt mengde levert og mottatt drikkevann mellom henholdsvis Herøy Vasslag og Stemmedal Vasslag. For å samordne opplysningene ved fremtidige innrapporteringer bør vannverkene kommunisere i forkant og enes om leveransemengden.

Det er på bakgrunn av de observasjoner som er gjort under tilsynsbesøket varslet om tre vedtak i denne rapporten. Før vedtak fattes, gis virksomheten mulighet til å komme med en uttale på de varslede vedtakene innen 23.5.2017.

Varsel om vedtak om pålegg
Vannverket må lage en beredskapsplan for håndtering av ulike uønskede hendelser som kan ramme drikkevannsforsyningen. Planen må baseres på en risiko- og sårbarhetsanalyse som omfatter hele vannforsyningssystemet.

Varselet er gitt med hjemmel i drikkevannsforskriften § 11 Beredskap

Vi har observert:
Vannverket mangler en beredskapsplan på drikkevannsområdet.

Mattilsynet vurderer dette slik:
Et vannverk må kunne være i stand til å vurdere og håndtere ulike uønskede situasjoner som kan oppstå, f.eks. ulykker, trusler og ekstreme værsituasjoner. En god og helhetlig beredskapsplanlegging er viktig for å sikre abonnentene tilgang på drikkevann til enhver tid - også i krisesituasjoner.

I følge drikkevannsforskriften § 11 skal vannverkseier sikre at det gjennomføres nødvendige beredskapsforberedelser og utarbeides beredskapsplaner i samsvar med helseberedskapsloven og forskrift om krav til beredskapsplanlegging. Formålet med en beredskapsplan er å sikre god organisering, samt etablere effektive og ryddige handlingsrutineroperasjoner dersom en uønsket hendelse plutselig skulle oppstå.

Stemmedal Vasslag har både utstyr og kompetanse til å kunne utføre tiltak dersom større eller mindre avvik oppstår. Beredskapsplanleggingen er imidlertid ikke systematisert og dokumentert. Beredskapsplanen skal bygge på en farekartlegging med tilførende risiko- og sårbarhetsanalyse (ROS-analyse) som omhandler alle uønskede situasjoner som kan oppstå i nedbørsfeltet, ved vannkilden, inntakspunktet, transortsystemet og behandlingsanlegget, jf. drikkevannsforskriften § 6.

Beredskapsplanen bør være mest mulig konkret og brukervennlig. Veilederen "Økt sikkerhet og beredskap i vannforsyningen" vil kunne være til god hjelp i arbeidet med å lage en slik beredskapsplan.

175#f1318.0513f71b-b68c-44e9-bd1d-ba925a847bbc:4

Virksomheten må sørge for at beredskapsplanen er gjensidig samordnet med kommunens overordnede beredskapsplan. Det må komme klart frem hvilke situasjoner den kommunale kriseledelsen kobles inn.

Det må også utarbeides en plan for beredskapsøvelser i samsvar med § 7 i forskrift om krav til beredskapsplanlegging. Vannverkseieren skal sikre at farekartleggingen, beredskapsplanen og øvelsesplanen oppdateres jevnlig og følges.
-
Vannverket har en samfunnsmessig viktig rolle i det å levere helsemessig trygt drikkevann i tilstrekkelige menger til abonnentene - til en hver tid. En solid beredskapsplan må derfor ligge til grunn. Mattilsynet varsler med dette vedtak om pålegg for å sikre at nødvendige tiltak gjennomføres innen fristens utløp.

Frist for gjennomføring vil bli satt til:

15.03.2018

Varsel om vedtak om pålegg
Vannverket må etablere et internkontrollsystem.

Varselet er gitt med hjemmel i drikkevannsforskriften § 7 Internkontroll

Vi har observert:
I følge vannverkseier har ikke virksomheten utarbeidet en skriftlig internkontroll.

Mattilsynet vurderer dette slik:
Det tas regelmessige vannprøver for å kontrollere vannkvaliteten. Vannverket fører ellers tilsyn med det tekniske anlegget, og utfører vedlikeholds- og rengjøringsarbeid ved de ulike deler av vannforsyningssystemet. Det er viktig å sikre at dette arbeidet foregår på en *systematisk* måte og er av *forebyggende* karakter, gjennom etablering av internkontrollrutiner. Gjennom internkontrollen skal virksomheten sikre og dokumentere at samtlige krav i drikkevannsforskriften etterleves.

Vannverkseier har ansvar for å etablere en tilfredsstillende internkontroll som er tilpasset størrelsen og omfanget av vannforsyningssystemet, og sørge for at rutinene gjøres kjent for aktuelle personer som er involvert i driften.

Nærmere beskrivelse av hva internkontrollen skal inneholde fremkommer av drikkevannsforskriften § 7 med tilhørende veileder. Blant annet må den inneholde prøvetakingsplan, vedlikeholdsplan og håndtering/oppfølging av avvik. Internkontrollen skal være skriftlig, og som til enhver tid må være oppdatert og kun inneholde aktuelle rutiner.
-
For å sikre og dokumentere at vannverket driftes i samsvar med gjeldende regelverk velger Mattilsynet å varsle vedtak om pålegg om å etablere internkontroll.

Frist for gjennomføring vil bli satt til:

15.03.2018

175#1319.0513f71b-b68c-44e9-bd1d-ba925a847bbc:5

Varsel om vedtak om pålegg
Vannverkseier må sørge for tilstrekkelig kartlegging av eget vannledningsnett, og sørge for at distribusjonssystemet i sin helhet nedtegnes eller digitaliseres.

Varselet er gitt med hjemmel i drikkevannsforskriften § 15 Distribusjonssystem og internt fordelingsnett

Vi har observert:
Vannverket mangler oversikt over geografisk plassering, alder, materialvalg og tilstand for deler av vannledningsnettet. Blant annet er en ledningsstrekning på ca. 600m av ukjent materialtype. Det er også områder med der vannverkseier ikke kan gjøre rede for alder og tilstand på vannledningene. Transportsystemets ulike bestanddeler (vannledninger, kummer, ventiler, høydebasseng m.m.) er ikke nedtegnet, verken i papir- eller digitalt format.

Mattilsynet vurderer dette slik:
I følge drikkevannsforskriften § 15 skal vannverkseieren sikre at vannforsyningssystemets distribusjonssystem er i god stand og driftes på en tilfredsstillende måte for å hindre at drikkevannet blir forurenset på vei ut til abonnentene. Vannverkseieren skal som en del av sin internkontroll sørge for at det utarbeides en plan for vedlikehold og fornying av distribusjonssystemet. Vedlikeholdsplanen må baseres på tidligere erfaringer og lokal kompetanse, og utskiftingsarbeidet skal være av forebyggende karakter.

Ukjent vannledningsnett kan utgjøre en risiko for både leveringssikkerhet og vannkvalitet. Mattilsynet mener det er viktig at vannverket har god kunnskap om tilstanden på hele vannledningsnettet, for lettere å kunne vurdere hvor utskifting av vannrør eller andre komponenter er nødvendig. En må kjenne til plassering, materialvalg, alder og tilstand på vannledninger, kummer, vannmagasin og ventiler. De er viktig at informasjonen nedtegnes/digitaliseres, men at ikke opplysningene kommer på avveie, da informasjonen er å anse som sensitiv.
-
Mattilsynet varsler her vedtak om pålegg for å sikre at kravet om kvalitetssikring av distribusjonssystemet blir ivaretatt.

Frist for gjennomføring vil bli satt til:

01.10.2017

Se regelverk og rettigheter.

Med hilsen

Lennart Floyd Berge
seksjonssjef

175#1320:0513f71b-b68c-44e9-bd1d-ba925a847bbc:6

Dette dokumentet er elektronisk godkjent og sendes uten signatur.
Dokumenter som må ha signatur blir i tillegg sendt i papirversjon.

Kopi til:
Herøy kommune, Pb 274, 6099 FOSNAVÅG

Vedlegg:
Regelverk og rettigheter
Uttalelse til varsel om vedtak

175#1321:0513f71b-b68c-44e9-bd1d-ba925a847bbc:7

Regelverk og rettigheter

Hjemmel for tilsyn
Mattilsynet har i henhold til matloven § 23 hjemmel til å føre tilsyn og fatte vedtak for gjennomføring av bestemmelser gitt i medhold av loven.

Du har rett til å få veiledning om regelverket
Dette betyr at du kan kreve å få vite hvilket regelverk som gjelder, hvor du finner regelverket og hvordan regelverket skal forstås. Mattilsynet kan ikke gi konkrete råd om hvordan du skal oppfylle regelverket. Plikten til å veilede følger av forvaltningsloven § 11.

Uttalerett
Vi har i denne rapporten gitt varsel om vedtak. Dere har rett til å uttale dere om innholdet i varselet før vedtak blir fattet. Fristen for uttalelse er **23.05.2017**. Dere har også rett til å få veiledning av Mattilsynet og innsyn i saksdokumentene, jf. forvaltningsloven §§ 11, 18 og 19.

Aktuelt regelverk:

- Lov 19. des. 2003 nr. 124 om matproduksjon og mattrygghet mv (matloven)
- FOR 2016-12-22 nr 1868: Forskrift 22. des. 2016 nr. 1868 om vannforsyning og drikkevann (drikkevannsforskriften)

Vi har funnet brudd på disse bestemmelsene:

- Drikkevannsforskriften § 11 Beredskap
- Drikkevannsforskriften § 15 Distribusjonssystem og internt fordelingsnett
- Drikkevannsforskriften § 7 Internkontroll

175#1323:0513f71b-b68c-44e9-bd1d-ba925a847bbc:9

Mattilsynet Avdeling Sunnmøre
v/ Kristin Aamodt Støylen
Felles postmottak, Postboks 383
2381 Brumunddal

Deres ref:
Vår ref:
Dato:
Org.nr:

UTTALELSE TIL VARSEL OM VEDTAK

Det vises til varsel om vedtak fra Mattilsynet, Avdeling Sunnmøre gitt i rapport datert 04.05.2017 med saksnummer 2017/089434 med uttalerett innen 23.05.2017.

Uttalelse fra: STEMMEDAL VASSLAG SA

Uttalelse

Her gis tilføyelser og bemerkninger som har betydning for saken / beskrivelse av tiltak som er utført / skal utføres.

☐ Eventuelt ytterligere opplysninger, som for eksempel kopi av utfylt avviksskjema, gis i vedlegg.

Varslet vedtak	**Frist for gjennomføring**	**Uttalelse**
Vannverket må lage en beredskapsplan for håndtering av ulike uønskede hendelser som kan ramme drikkevannsforsyningen. Planen må baseres på en risiko- og sårbarhetsanalyse som omfatter hele vannforsyningssystemet.	15.03.2018	
Vannverket må etablere et internkontrollsystem.	15.03.2018	
Vannverkseier må sørge for tilstrekkelig kartlegging av eget vannledningsnett, og sørge for at distribusjonssystemet i sin helhet nedtegnes eller digitaliseres.	01.10.2017	

Sted:
Dato:

175#1325:0513f71b-b68c-44e9-bd1d-ba925a847bbc:11

.....

Ansvarlig for virksomheten

176#1326:0513f71b-b68c-44e9-bd1d-ba925a847bbc:12

Mattilsynet
Postboks 383
2381 Brumunddal

Herøy kommune
Pb 274
6099 FOSNAVÅG

TILSYNSRAPPORT MED VARSEL OM TRE VEDTAK

Vedlagt følger dokument fra Mattilsynet.
Har du spørsmål kan du kontakte oss ved å sende e-post til postmottak@mattilsynet.no eller ringe 22 40 00 00.

175#1315:0513f71b-b68c-44e9-bd1d-ba925a847bbc:1

HERØY KOMMUNE

Personal- og organisasjonsavdelinga

SAKSPROTOKOLL

Sakshandsamar:	JVDH	Arkivsaknr:	2015/417
		Arkiv:	004

Utvalsaksnr	Utval	Møtedato
13/17	Arbeidsmiljøutvalet	10.05.2017

ÅRSRAPPORT AMU 2016

Tilråding:

Arbeidsmiljøutvalet (AMU) tek årsrapporten til vitande.

Særutskrift:
- Kommunestyre
- Rådmannen si leiargruppe
- Arbeidstakarorganisasjonane

Møtebehandling:
Rådmannen si tilråding vart samrøystes vedteken.

Vedtak i Arbeidsmiljøutvalet - 10.05.2017
Arbeidsmiljøutvalet (AMU) tek årsrapporten til vitande.

Vedlegg:

Samandrag av saka:

Arbeidsmiljøutvalet (AMU) skal etter Arbeidsmiljølova § 7-2 (6) gje ein årleg rapport over arbeidet i utvalet, samansetning, møteverksemd til styrande organ og til arbeidstakarorganisasjonane.

Leiar i AMU vert vald for eit år om gongen, medan medlemmar vert vald for to år. Leiarverevet alternerer mellom arbeidsgjevar og arbeidstakar.

Medlemmar AMU 2016:

Namn	Funksjon	Nemning	Kommentarar og endringar
Arnulf Goksøyr	Medlem	Politikar	
Olaug Andreassen	Leiar	HVO	
Eli Karin Kvalsund	Nestleiar	HTV	
Oddbjørn Vinjevoll	Medlem	HTV	
Marina Hoff Myking	Medlem	TV	
Jonny Hundsnes	Medlem	Politikar	
Arnulf Goksøyr	Medlem	Politikar	
Camilla Storøy	Medlem	Politikar	
Olaus Jon Kopperstad	Medlem	Rådmann	
Ann-Kathrin Storøy	Vara	Politikar	
Ole Brubakk	Vara	Politikar	
Silje O. Gjelseth	Vara	Politikar	
Jarl Martin Møller	Vara	Tilsett/leiar	
Marita Siv Pedersen	Vara	TV	
Marthe Skrede Hide	Vara	TV	
Anita Hjelmeseth	Vara	TV	
Ingfrid Vike	Vara	TV	
Jan Vidar Dammen Hjelmeseth	Sekretær		
Anja B Dahl		BHT	

Møter i 2016:

Møtedato	Tidspunkt	Stad	Møterom
29.02.2016	13:00	Herøy rådhus	Formannskapssalen
13.04.2016	14:00	Herøy rådhus	Formannskapssalen
06.06.2016	14:00	Herøy rådhus	Formannskapssalen
05.09.2016	14:00	Herøy rådhus	Formannskapssalen
14.11.2016	09:00	Herøy rådhus	Formannskapssalen

Utvalet har i hovudsak handsama og vore involvert i desse sakene:

- Rapportering og gjennomgang av sjukefråværet per tertial
- Årsrapport AMU
- Årsrapport HVO
- Plan for reduksjon i driftsutgifter/nedbemanning
- Overordna HMS-plan/HMS handbok for Herøy kommune
- Rusmiddelpolitikk-AKAN

- Organisasjonsendring-endring av overordna administrativ leiing
- Arbeidsmiljøprisen
- BHT-årsrapport for 2015 og handlingsplan for 2016
- Arbeidsavklaringsutval-utnemning av medlemer
- Arbeidsmiljøundersøkingar
- Tilsyn frå Arbeidstilsynet
- Budsjett 2017 og økonomiplan 2017-2020

Vurdering og konklusjon:

Ein vurderer det slik at årsrapporten gjev eit representativt oversyn over mangfaldet og hovudlinene i utvalet sitt arbeid i 2016. Utvalet har auka saksmengda og innhald siste åra men framleis er der saker vi ikkje har greidd å sette på sakskartet, jmfr AML§ 7-2. Dette vil vi arbeide vidare med, bevisstgjering i heile organisasjonen om AMU si rolle vert prioritert framover.

Konsekvensar for folkehelse:
Eit vel fundert og systematisk arbeid i Arbeidsmiljøutvalet vil over tid ha positiv verknad på arbeidsmiljøet særskilt og folkehelsa generelt.

Konsekvensar for beredskap:

Konsekvensar for drift:
Ein meiner at systematisk HMS-arbeid har positiv verknad på drifta i organisasjonen.

Konsekvensar for økonomi:

Fosnavåg, 20.04.2017

Olaus-Jon Kopperstad
Rådmann

Olaug Andreassen
Leiar AMU

Sakshandsamar: Kommunalsjef Stab, Jan Vidar Dammen-Hjelmeseth

Fra: Arkiv Herøy[arkiv@heroy.kommune.no]
Sendt: 06.06.2017 11:01:40
Til: Lisbeth Moltu Espeseth
Tittel: Korrigert utskrift møteprotokoll kontrollutvalet - HE 02-17 sak 16-17 Kommunerekneskapen med årsmelding 2016

-------- Opprinnelig melding --------
Fra: Sigrid Torbjørnson <sigrid.torbjornson@vestkontroll.no>
Dato: 31.05.2017 12:55 (GMT+01:00)
Til: Olaus-Jon Kopperstad <olaus-jon.kopperstad@heroy.kommune.no>, postmottak <postmottak@heroy.kommune.no>
Ko: Geir Egil Olsen <geir.egil.olsen@heroy.kommune.no>
Emne: HE - Korrigert utskrift møteprotokoll kontrollutvalet - HE 02-17 sak 16-17 Kommunerekneskapen med årsmelding 2016

Hei!

Det vart oppdaga nokre skrivefeil i tidlegare utsende HE 02-17 sak 16-17 Kommunerekneskapen med årsmelding 2016.
Lagt ved er korrigert utskrift av protokoll frå kontrollutvalsmøtet 22.05.2017: HE 02-17 sak 16-17 Kommunerekneskapen med årsmelding 2016, som skal fylgje rekneskapssaka via formannskapet til kommunestyret.

Håpar det ikkje skapar mykje bry.

Med helsing

VEST KONTROLL
SEKRETARIAT FOR KONTROLLUTVAL

Sigrid Aashild Torbjørnson
Konsulent

Tlf. 70 03 04 46/936 56 704
sigrid@vestkontroll.no

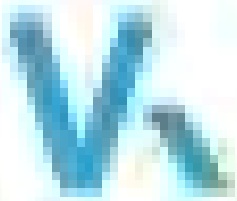

VEST KONTROLL

SEKRETARIAT FÖR KONTROLLFRÅGOR

HERØY KOMMUNE –
KONTROLLUTVALET

VEST KONTROLL
SEKRETARIAT FOR KONTROLLUTVAL

UTSKRIFT

frå

MØTE PROTOKOLL

Utval:	Sak nr.:	Arkiv:	Møtedato:
Kontrollutvalet i Herøy kommune	16/17	212	22.05.2017

SAK 16/17 KOMMUNEREKNESKAPEN MED ÅRSMELDING 2016

Samrøystes uttale

1. Kontrollutvalet viser til revisjonsmelding for 2016 datert 24. april 2017.
2. Kontrollutvalet meiner at Herøy kommune sitt årsrekneskap som viser kr 479.572.384 fordelt på rammeområda og som viser eit netto driftsresultat på kr 41.783.489 og eit rekneskapsmessig mindreforbruk på kr 22.492.725 kan godkjennast. Årsrekneskapen er sett saman av balanse pr 31.12.2016, driftsrekneskap, investeringsrekneskap og økonomiske oversikter, notar medrekna samandrag av viktige rekneskapsprinsipp.

Vedlegg:

- Rekneskap 2016 med revisjonsmelding.
- Årsrapport 2016.

Saksopplysningar

Det vert vist til dei vedlagde dokumenta: Revisjonsmelding, rekneskap og årsmelding for 2016.

Driftsrekneskapen viser kr 579.572.384 til fordeling drift. (Kr 562.099 mill. i 2015).
Det kjem fram at rekneskapen er avslutta med eit rekneskapsmessig mindreforbruk på kr 22.492.725. (Kr 16.325.108 i 2015).

Revisjonsmeldinga

Uttale om årsrekneskapen

Konklusjon

Rekneskapen av gitt i samsvar med lov og forskrift og gir per 31.12.2016 dekkande framstilling av den finansielle stillinga til kommunen og av resultatet for rekneskapsåret som er i samsvar med lov, forskrift og god kommunal rekneskapsskikk i Noreg.

Grunnlag for konklusjon

Rekneskapen er revidert i samsvar med lov, forskrift og god kommunal revisjonsskikk i Noreg, dei internasjonale revisjonsstandardane der oppgåver og plikter for revisjon av årsrekneskapen går fram, bl.a at etiske forpliktingar vert halde. Innhenta revisjonsbevis er tilstrekkelege og hensiktsmessige som grunnlag for revisjonen sin konklusjon.

Ytterligare informasjon

Dette er rådmannen sitt ansvar og består av årsmelding, men inkluderer ikkje årsrekneskapen og revisjonsmeldinga. Revisjonen sin uttale dekker ikkje ytterligare informasjon. Dersom revisor ved gjennomlesing av ytterligare informasjon ser at den inneheld vesentleg feilinformasjon skal dei rapportere om det. Revisor har ingen ting å rapportere.

Rådmannen sitt ansvar for årsrekneskapen

Å utarbeide rekneskap i samsvar med lov, forskrift i dette at det vert gitt eit rettvisande bilde i samsvar med lov, forskrift og god kommunal rekneskapsskikk.
At intern kontroll som gjer det mogleg å utarbeide eit årsrekneskap som ikkje inneheld vesentleg feilinformasjon, verken som følgje av misleghald eller feil.

Revisor sine oppgåver og plikter ved revisjon av årsrekneskapen

Formål med revisjon er å oppnå trygg sikring for at årsrekneskapen som heilskap ikkje inneheld vesentleg feilinformasjon, verken som følgje av misleghald eller utilsikta feil.
Det skal giast ei revisjonsmelding som inneheld konklusjon.
Revisjonen utøver profesjonelt skjønn og skepsis gjennom heile revisjonen. For tillegg sjå revisjonsmeldinga.

Uttale om andre lovmessige krav

Konklusjon om budsjett

Regulert budsjett i rekneskapen er i samsvar med budsjettvedtak og årsrekneskapen er i rimelig samsvar med regulert budsjett.

Konklusjon om årsmelding

Opplysningane i årsmeldinga om årsrekneskapen er konsistente med årsrekneskapen og dei er i samsvar med lov og forskrifter.

Konklusjon om registrering og dokumentasjon

Leiinga har oppfylt si plikt til å sørgje for ordentleg og oversiktleg registrering og dokumentasjon av kommunen sine rekneskapsopplysningar i samsvar med lov og god kommunal bokføringsskikk i Noreg.

Økonomisk og annan informasjon
Her vert det vist til årsrapport og årsrekneskap for 2016 som fylgjer saka.

Rekneskapen
Rekneskapen inneheld dei obligatoriske opplysningane og notane som gir svært god informasjon.

Årsrapporten
Det vert vist til dokumentet og særleg til omtalen av dei økonomiske tilhøva.

Oppsummering
For å gi uttale om rekneskapen er det særleg viktig å sjå over det som handlar om økonomi i årsmelding og rekneskap.

Rådmannen har lagt fram ei grei, oversiktleg og informativ årsmelding med rekneskap for 2016. Det kan likevel vurderast å gjere årsmeldinga kortare.

Rett utskrift
Åram 31. mai.2017

Sigrid Torbjørnson
Konsulent
VEST KONTROLL

Utskrift til: **Kommunestyret** – Saka skal fylgje rekneskapssaka frå rådmannen via formannskapet til kommunestyret

HERØY KOMMUNE

MØTEPROTOKOLL

Utval:	Kontrollutvalet
Stad:	Herøy Rådhus, Møterom 1
Dato:	22.05.2017
Tid:	14.00 – 17.30

Medlemer som møtte:

Gerhard Furø	Leiar	
Oddbjørg Karen Remøy	Medlem	

Forfall:

Hege Nedreberg Vestavik	Medlem	
Ove Kåre Remøy	Medlem	
Stian Elveseter	Nestleiar	Ikkje meldt fråfall

Varamedlemer som møtte:

Gunnar Sævik		Hege Nedreberg Vestavik
Malene Remøy	Vara mld fråfall pga sjukt born	

Frå Vest kontroll møtte:

Jostein Støylen	Dagleg leiar	
Sigrid Aa. Torbjørnson	Konsulent	

Frå Søre Sunnmøre kommunerevisjon IKS (SSKR IKS) møtte:

Bodill Skeide	Sjefsrevisor	
Alf Marius Grønnevedt	Forvaltningsrevisor	

Gerhard Furø
Leiar

Oddbjørg Karen Remøy
Medlem

Rutine for varsling og oppfølging

INTERN VARSLING

1. Det er ønskjeleg at alle medarbeidarane varslar om kritikkverdig forhold.
2. Varslinga skal vere forsvarleg, og det skal ikkje straffast som følgje av varslinga.
3. Varsling via skjemaet i Kvalitetslosen er forsvarleg.
4. Varsling i samsvar med varslingsplikt, eller varsling til tilsynsstyresmakt eller anna offentleg styresmakt, er også alltid forsvarleg.
5. Dette varselet bør leverast nærmaste overordna leiar eller tillitsvald/verneombod.
6. Arbeidsgjevar ynskjer at varselet skal underskrivast med namn. Då kan arbeidsgjevar innhente ytterlegare opplysningar frå varslar og gje tilbakemelding til varslaren om kva som vert gjort med forholdet. Du kan likevel velje å varsle anonymt.
7. Du vil få tilbakemelding innan 14 dagar om kva som skjer med saka du har varsla om.

INTERN OPPFØLGING

Trinn	Oppfølging av forholdet	Dato
1.	Varselet motteke av.....	
2.	Undersøking gjennomført • • •	
3.	Konklusjon	
4.	Tilbakemelding til varslar	
5.	Nødvendig informasjon gitt til den eller dei det er varsla om	
6.	Tiltak	
7.	Vidare oppfølging planlagt	
8.	Vidare oppfølging gjennomført	

VARSLING

Å varsle er:

Å melde frå om kritikkverdige forhold på arbeidsplassen til nokon som kan gjere noko med det (AML §3-6).

1. **Du har rett til å varsle munnleg eller skriftleg. Skriftlege meldingar skal fyllast ut i spesielt skjema i Kvalitetslosen.**
2. **Varsling kan skje til**
   - **Næraste leiar/avdelingsleiar/rådmann**
   - **Verneombod/Tillitsvald**
3. **Mottakar skal skrive ned dei munnlege opplysningane i saka.**
4. **Dersom saka ikkje vert løyst på lågaste nivå, skal ho sendast tenesteveg.**
5. **Varslar skal ha tilbakemelding om utfallet.**
6. **Varslar er verna mot negative reaksjonar. Dette gjeld alt som har karakter av straff eller sanksjon (AML § 2-5).**
7. **Det vert elles vist til rutine for HMS-arbeid i Herøy kommune.**

Fra: Arkiv Herøy[arkiv@heroy.kommune.no]
Sendt: 29.05.2017 14:15:05
Til: Lisbeth Moltu Espeseth
Tittel: Møteprotokoll kontrollutvalet 22.05.2017

Fra: Sigrid Torbjørnson [mailto:sigrid.torbjornson@vestkontroll.no]
Sendt: 29. mai 2017 13:00
Til: postmottak
Kopi: Arnulf Goksøyr; Olaus-Jon Kopperstad; Bodill Skeide
Emne: Møteprotokoll kontrollutvalet 22.05.2017

Hei!

Lagt ved er protokoll frå kontrollutvalsmøtet 22.05.2017.
Den skal som melding til kommunestyret.

Med helsing

VEST KONTROLL
SEKRETARIAT FOR KONTROLLUTVAL

Sigrid Aashild Torbjørnson
Konsulent

Tlf. 70 03 04 46/936 56 704
sigrid@vestkontroll.no

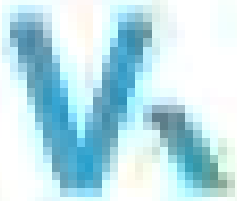

VEST KONTROLL

SEKRETARIAT FÖR KONTROLLFRÅGOR

HERØY KOMMUNE

MØTEPROTOKOLL

Utval:	Kontrollutvalet
Stad:	Herøy Rådhus, Møterom 1
Dato:	22.05.2017
Tid:	14.00 – 17.30

Medlemer som møtte:

Gerhard Furø	Leiar	
Oddbjørg Karen Remøy	Medlem	

Forfall:

Hege Nedreberg Vestavik	Medlem	
Ove Kåre Remøy	Medlem	
Stian Elveseter	Nestleiar	Ikkje meldt fråfall

Varamedlemer som møtte:

Gunnar Sævik		Hege Nedreberg Vestavik
Malene Remøy	Vara mld fråfall pga sjukt born	

Frå Vest kontroll møtte:

Jostein Støylen	Dagleg leiar	
Sigrid Aa. Torbjørnson	Konsulent	

Frå Søre Sunnmøre kommunerevisjon IKS (SSKR IKS) møtte:

Bodill Skeide	Sjefsrevisor	
Alf Marius Grønnevedt	Forvaltningsrevisor	

Gerhard Furø
Leiar

Oddbjørg Karen Remøy
Medlem

SAKLISTE:

Saksnr	Innhald
12/17	GODKJENNING AV INNKALLING OG SAKLISTE. MØTEPROTOKOLL.
13/17	GODKJENNING AV MØTEPROTOKOLL FRÅ SISTE MØTE
14/17	GJENNOMGANG AV MØTEPROTOKOLLAR 2017
15/17	REVISJONEN SITT ARBEID MED FINANSIELL REVISJON 2016
16/17	KOMMUNEREKNESKAPEN MED ÅRSMELDING 2016
17/17	MELDINGAR
18/17	BUDSJETTKONTROLL PER 28.02.2017
19/17	FORVALTNINGSREVISJONSRAPPORT ØKONOMISK RAPPORTERING HERØY KOMMUNE
20/17	JENSHOLMEN NORD – RDA-MIDLAR - DRØFTING

SAK 12/17 GODKJENNING AV INNKALLING OG SAKLISTE. MØTEPROTOKOLL

Samrøystes vedtak

1. Innkalling og sakliste vart godkjent. Sak som kom til – endring møteplan (21/17) vart handsama etter sak 12/17.
2. Til å skrive under møteprotokollen saman med leiaren vart vald **Oddbjørg Remøy**

SAK 13/17 GODKJENNING AV MØTEPROTOKOLL FRÅ SISTE MØTE

Samrøystes vedtak

Møteprotokollen frå møtet 27.02.2017 vart godkjent.

Vedlegg

Møteprotokoll frå møtet 27.02.2017.

SAK 14/17 GJENNOMGANG AV MØTEPROTOKOLLAR 2017

Samrøystes vedtak

1. Kontrollutvalet har, på noverande tidspunkt, ingen merknadar til gjennomgådde møteprotokollar.
2. Kontrollutvalet har tidlegare påpeika at der ikkje er tilgjengelege styreprotokollar Herøy kulturhus. Då desse framleis ikkje er tilgjengeleg, ber kontrollutvalet om at dette vert ordna så snart som mogleg.

Saksopplysning

Gjennomgang av møteprotokollar er oppfølging av vedtak, samt at avvik som t.d. habilitet, sakshandsaming, opplysningar m.v. gir kontrollutvalet grunnlag for å ta opp tilhøve i kommunen.

Møteprotokollar som var til gjennomgang):

Kommunestyret	**09.03 06.04 11.05**
Formannskapet	**28.02 28.03 25.04 11.05**
Maritim og teknisk komite	**28.02 27.03**
Arbeidsmiljøutvalet	**10.05**
Eldrerådet	**13.03 24.04 08.05**
Komite for næring, kultur og idrett	**13.03**
Komite for helse og omsorg	**23.03 28.04**
Plan og byggenemnd	**22.03 03.05**
Råd for msk med nedsett funksjonsev.	**10.03 10.04 05.05**
Valnemnd	**11.05**
Valstyret	**27.02**

SAK 15/17 REVISJONEN SITT ARBEID MED FINANSIELL REVISJON 2016

Samrøystes vedtak
Kontrollutvalet har ut frå dei opplysningane som ligg føre ingen merknader til revisjonen sitt arbeid med finansiell revisjon for revisjonsåret 2016.

Vedlegg
Revisjonsrapport 2016 frå Søre Sunnmøre kommunerevisjon IKS**. B**- dokument. (Unnateke off. innsyn, jf. Offl. § 24, 1 lekk) Sendt ut pr. post. Innsamla i møtet for makulering.

Det var ynskjeleg for kontrollutvalet at revisor ga ei orientering samt svarte på spørsmål til revisjonsrapporten 2015, B-dokumentet i saka. Møtet vart lukka under gjennomgang og spørsmålsrunde, jf. kommunelova § 31 nr 5.

Saksopplysningar
Denne saka er todelt. Det eine er ein del av kontrollutvalet sitt tilsyn med revisjonen.
og arbeidet som er gjort. Det andre er at ein ved gjennomgang av arbeidet til revisjonen, vert gjort merksam på tilhøve som det kan vere noko mangel på og/eller kan gjerast betre.

I Kommunelova § 77 nr. 4 står det: «Kontrollutvalget skal påse at kommunens eller fylkeskommunens regnskaper blir revidert på en betryggende måte.»
Kontrollutvalet si oppgave er utdjupa i kontrollutvalsforskrifta § 6:
«Kontrollutvalet skal påse at kommunens eller fylkeskommunens årsregnskap blir revidert på en betryggende måte, herunder holde seg løpende orientert om revisjonsarbeidet og påse at dette foregår i samsvar med de bestemmelser som følger av lov og forskrift, god kommunal revisjonsskikk og kontrollutvalgets instruks, eller avtaler med revisor.»

Norges Kommunerevisorforbund (NKRF) sin rettleiar for kontrollutvalet sitt «på sjå»-ansvar overfor rekneskapsrevisor vert lagt til grunn for kontrollutvalet sitt arbeid med å sjå til at rekneskapet vert revidert på ein trygg nok måte.
I tillegg kjem revisor si orientering/gjennomgang av revisjonsarbeidet for året.

Under finn ein kva som er/vil bli gjort vil bli gjort i høve til anbefalingane i rettleiaren:
(RF = Forskrift om revisjon og KF = Forskrift om kontrollutval)

1. Krav til utdanning og praksis for oppdragsansvarleg revisor, jf. RF §11
   Krava her er fylgt opp.
2. Krav til vandel for oppdragsansvarleg, jf. RF §12
   Revisor har ikkje meldt noko uregelmessig.
3. Dokumentasjon av revisor si uavhengigheit, jf. RF §15
   Revisor har gitt skriftleg eigenvurdering for året.
4. Generelt om revisor si uavhengigheit og objektivitet, jf. RF §13 og §14.
   Så langt vi har kjennskap til revisor er ho uavhengig.
   Det er ikkje grunn til å tru anna enn at revisor vurderer si uavhengigheit fortløpande.

5. Kunnskap om revisjonen sitt innhald.
Kontrollutvalet sin kunnskap om kva revisjonsarbeidet omfattar, er gjennom erfaring med revisjonen og orienteringar i møte, samt kontroll på revisjonseininga frå Norges kommunerevisorforbund.
I tillegg ligg det føre, jf. vedlegg til denne saka, dokument om revisjonen sitt arbeid med finansiell revisjon for året 2016.
Dokumentet gir kontrollutvalet ei grei oversikt og innsikt i arbeidet revisjonen har gjort. Dokumentet sitt detaljnivå gjer at det er unnateke offentleg innsyn, og vil berre vere tilgjengeleg for kontrollutvalet i samband med deira «på-sjå» ansvar ovanfor revisjonen.
Ved å gå igjennom konklusjonsmomenta på kvart område i dokumentet får ein god oversikt. Om årsrekneskapen og revisjonsuttalen står det:
Det er ikkje avdekka feil i revisjonsarbeidet som ikkje har blitt retta, og revisor meiner det er teke tilstrekkeleg høgde for latente tap som er kjente. Det er derfor ikkje grunnlagt for å kunne konkludere med at rekneskapen inneheld vestenlege feil som vil påvirke arbeidsvesentlegheitsgrensa på ein slik måte at den vert overskriden, fastsett til 4.093 mill. Årsrekneskapen og notar er kontrollerte slik det ligg føre, og kan godkjennast. Det er avgitt normal revisjonsuttale datert 24. april 2017.
6. Avtale mellom revisor og kontrollutvalet.
Det er inngått avtale mellom kontrollutvalet og revisjonen. Denne gjeld frå 01.01.2015.
7. Revisjonsstrategi.
Revisor har utarbeida revisjonsstrategi for året. Denne var til behandling/orientering i kontrollutvalssak 33/16.
8. Nummerert brev, jf. RF §4
Kontrollutvalet har ikkje motteke nummerert brev for året.
9. Mislegheiter, jf. RF §§ 3 og 4, KF §8
Kontrollutvalet har ikkje fått melding frå revisor om mislegheiter for året..
10. Revisjonsmeldinga, jf. RF §5
Revisjonsmelding, datert 24.05.2017.
11. Revisor sin møteplikt og møterett, jf. RF §19, KF §19.
Revisor har fylgt si møteplikt i kommunestyret i samsvar med lov/forskrift.
12. Revisor sin opplysningsplikt, jf. RF §20.
Der er ikkje grunn å tru at revisor har halde tilbake opplysningar som kommunestyret og kontrollutvalet burde hatt.

SAK 16/17 KOMMUNEREKNESKAPEN MED ÅRSMELDING 2016

Samrøystes uttale

1. Kontrollutvalet viser til revisjonsmelding for 2016 datert 24. april 2017.
2. Kontrollutvalet meiner at Herøy kommune sitt årsrekneskap som viser kr 479.572.384 fordelt på rammeområda og som viser eit netto driftsresultat på kr 41.783.489 og eit rekneskapsmessig mindreforbruk på kr 22.492.725 kan godkjennast.
Årsrekneskapen er sett saman av balanse pr. 31.12.2016, driftsrekneskap, investeringsrekneskap og økonomiske, notar medrekna samandrag av viktige rekneskapsprinsipp.

Vedlegg:
- Rekneskap 2016 med revisjonsmelding.
- Årsrapport 2016.

Saksopplysningar
Det vert vist til dei vedlagde dokumenta: Revisjonsmelding, rekneskap og årsmelding for 2016.

Driftsrekneskapen viser kr 579.572.384 til fordeling drift. (Kr 562.099 mill. i 2016). Det kjem fram at rekneskapen er avslutta med eit rekneskapsmessig mindreforbruk på
kr 22.492.725. (Kr 16.325.108 i 2016).

Revisjonsmeldinga
Uttale om årsrekneskapen
Konklusjon
Rekneskapen av gitt i samsvar med lov og forskrift og gir per 31.12.2016 dekkande framstilling av den finansielle stillinga til kommunen og av resultatet for rekneskapsåret som er i samsvar med lov, forskrift og god kommunal rekneskapsskikk i Noreg.

Grunnlag for konklusjon
Rekneskapen er revidert i samsvar med lov, forskrift og god kommunal revisjonsskikk i Noreg, dei internasjonale revisjonsstandardane der oppgåver og plikter for revisjon av årsrekneskapen går fram, bl.a at etiske forpliktingar vert halde. Innhenta revisjonsbevis er tilstrekkelege og hensiktsmessige som grunnlag for revisjonen sin konklusjon.

Ytterligare informasjon
Dette er rådmannen sitt ansvar og består av årsmelding, men inkluderer ikkje årsrekneskapen og revisjonsmeldinga. Revisjonen sin uttale dekker ikkje ytterligare. Dersom revisor ved gjennomlesing av ytterligare informasjon ser at den inneheld vesentleg feilinformasjon skal dei rapportere om det. Revisor har ingen ting å rapportere.

Rådmannen sitt ansvar for årsrekneskapen
Å utarbeide rekneskap i samsvar med lov, forskrift i dette at det vert gitt eit rettvisande bilde i samsvar med lov, forskrift og god kommunal rekneskapsskikk. At intern kontroll som gjer det mogleg å utarbeide eit årsrekneskap som ikkje inneheld vesentleg feilinformasjon, verken som følgje av misleghald eller feil.

Revisor sine oppgåver og plikter ved revisjon av årsrekneskapen
Formål med revisjon er å oppnå trygg sikring for at årsrekneskapen som heilskap ikkje innehald vesentleg feilinformasjon, verken som følgje av misleghald eller utilsikta feil.
Det skal giast ei revisjonsmelding som inneheld konklusjon.
Revisjonen utøver profesjonelt skjønn og skepsis gjennom heile revisjonen. For tillegg sjå revisjonsmeldinga.

Uttale om andre lovmessige krav
Konklusjon om budsjett
Regulert budsjett i rekneskapen er i samsvar med budsjettvedtak og årsrekneskapen er i rimelig samsvar med regulert budsjett.

Konklusjon om årsmelding
Opplysningane i årsmeldinga om årsrekneskapen er konsistente med årsrekneskapen og dei er i samsvar med lov og forskrifter.

Konklusjon om registrering og dokumentasjon
Leiinga har oppfylt si plikt til å sørgje for ordentleg og oversiktleg registrering og dokumentasjon av kommunen sine rekneskapsopplysningar i samsvar med lov og god kommunal bokføringsskikk i Noreg.

Økonomisk og annan informasjon
Her vert det vist til årsrapport og årsrekneskap for 2016 som fylgjer saka.

Rekneskapen
Rekneskapen inneheld dei obligatoriske opplysningane og notane som gir svært god informasjon.

Årsrapporten
Det vert vist til dokumentet og særleg til omtalen av dei økonomiske tilhøva.

Oppsummering
For å gi uttale om rekneskapen er det særleg viktig å sjå over det som handlar om økonomi i årsmelding og rekneskap.

Rådmannen har lagt fram ei grei, oversiktleg og informativ årsmelding med rekneskap for 2016. Det kan likevel vurderast å gjere årsmeldinga kortare.

SAK 17/17 MELDINGAR

Samrøystes vedtak
1. Meldingane 1 - 3 vert tekne til vitende.
2. Melding 4 vert teken til orientering.
3. Kontrollutvalet ber sekretariatet (Vest kontroll) sjå nærare på delegasjons-reglementet til Herøy kommune i høve mynde (tilsetting/oppseiing) i arbeidsgivarforhold.

Vedlegg
1. Herøy kommune – kommunestyret: Melding om vedtak i Herøy kommune-styre 09.03.2017, K-sak 25/17 Årsmelding for kontrollutvalet 2016. Datert 13.03.2017.
2. Herøy kommune – kommunestyret: Melding om vedtak i Herøy kommune-styre 06.04.2017, K-sak 35/17 Skatterekneskapen 2016. Datert 07.04.2017.
3. E-post av 08.05.2017: Tilbakemelding frå rådmann sak HE10/17 Oppfølging av HE01/16 sak HE05/16.

3.1. Vest kontroll si utskrift av møteprotokollar formannskapet 28.03.2017 PS 60/17 og kommunestyret 06.04.2017 PS 41/17.
4. Kommunal økonomi, mars 2017: «Hva forteller årsresultatet i kommune-regneskapet?»

Saksopplysning
Det var gjennomgang av meldingane i møtet, samt ei munnleg orientering om ei henvending i høve delegasjonsreglement og oppseiing.

SAK 18/16 BUDSJETTKONTROLL PER 31.03.2016

Samrøystes vedtak
Kontrollutvalet tok budsjettkontroll per 28.02.2017, til vitende.

Vedlegg
Formannskapssak 58/17 Budsjettkontroll per 28.02.2017 – melding om vedtak.

Saksopplysningar
I økonomireglementet og i budsjettvedtaket står det at budsjettkontrollane pr.30.04 og 31.08 skal handsamast av kommunestyret.
Det er viktig at kontrollutvalet er orientert, difor vert budsjettkontrollane gjennom året sett opp som sak i kontrollutvalet.

Rådmannen har lagt opp til ei enklare form for budsjettkontroll per 28.02.2017. Budsjettkontrollen per 30.04.2017 som skal handsamast i kommunestyret, vil vere ordinær budsjettkontroll.

I samandraget av saka står det:
Årets første budsjettkontroll kjem ikkje med dei store overaskingane. Etter at omorganiseringa vart sett i verk frå 01.01.2017 har kommunen no fått 4 nye sektorar i staden for dei 15 avdelingane ein hadde tidlegare. Avdelingane/sektorane melder om stabil drift og i prognosene melder dei om eit meirforbruk på om lag 1,0 mill kr for 2017. Dette talet vil nok endre seg månad for månad, men ved å halde fokus på økonomien voner ein på eit godt år trass i at kommunen sitt utgiftsutjamnande tilskott har blitt monaleg redusert frå 2016 til 2017.

I budsjettkontroll 28.02.201, har rådmannen følgjande vurdering med konklusjon:
Avdelingane ser ut til å kunne levere ein rekneskap om lag som budsjettert i 2017. Alle tal og statestikkar syner at vi har ei god og rimeleg drift. Sjukefråveret har vore dalande og kommunen sine tilsette har synt stor forståing med utfordringane vi har stått ovanfor og som vi står ovanfor i tida som kjem.

Viser elles til saksutgreiing til rådmannen sin budsjettkontroll per 28.02.2017.

SAK 19/17 FORVALTNINGSREVISJONSRAPPORT - ØKONOMISK RAPPORTERING – HERØY KOMMUNE.

Samrøystes innstilling

1. Kommunestyret tok til vitande forvaltningsrevisjonsprosjektet – **Økonomisk rapportering** - Herøy kommune. (Utarbeida av Søre Sunnmøre kommunerevisjon IKS, datert 14.02.2017).

2. Kommunestyret vedtek at revisjonen sine anbefalingar skal følgjast/utførast:

   1. Kommunen må sette i verk tiltak for å følgje opp økonomireglementet mht. månadsrapportering til formannskapet.
   2. Kommunen må rapportere på rekneskapsskjema 1A i budsjettkontrollrapportane slik at ein kan samanlikne rapporteringa direkte med vedteke budsjett og rekneskap.
   Kommunen må oppdatere økonomireglementet i høve gjeldande organisering (kap 2.2.2).
   3. Kommunen må vurdere å utarbeide ein felles mal for korleis dei verbale beskrivingane i budsjettkontrollrapportane skal utarbeidast, kva dei skal innehalde, og sikre at alle einingar/avdelingar rapporterar.
   4. Kommunen må utarbeide tilfredstillande rutinar for at meirinntekter som overstig rapporteringsgrensene i økonomireglementet, evt. mindreforbruk vert rapportert inn så raskt som råd slik at dei kan handsamast politisk.

3. Kommunestyret vedtek at rådmannen rapporterer om status for gjennomføringane av anbefalingane, og eventuelt vidare framdrift, til kontrollutvalet innan **01.11.2017**.

Vedlegg
Forvaltningsrevisjonsprosjekt **Økonomisk rapportering** - **Herøy kommune.**
Utarbeida av Søre Sunnmøre kommunerevisjon IKS, datert 14.02.2017.

Saksopplysningar

Vedtak for prosjektet
Kontrollutvalet i Herøy kommune gjorde i sak 24/15 PROSJEKTPLAN FORVALTNINGSREVISJON – ØKONOMISK RAPPORTERING HERØY KOMMUNE vedtak om å få utført eit forvaltningsprosjekt Økonomisk rapportering Herøy kommune i samsvar med utarbeida prosjektplan datert 08.06.2015.
Prosjektet skulle ta for seg den økonomiske rapporteringa og kvaliteten på denne. Investeringsrekneskapen er halden utanfor.
Det er avgrensa til å gjelde rapportering til kommunestyret, og offisielle tertialrapportar og revidert rekneskap.

Formålet med prosjektet er å sette søkelys på situasjonen i dag og peike på mulig forbetring og vidareutvikling av den kommunale verksemda, samt avdekke eventuelle manglar.

- MÅLSETTING

Målsettinga med prosjektet er å undersøke om kommunen har dekkande økonomisk rapportering og om kvaliteten var tilfredstillande. Vidare undersøkte ein budsjettstyring/budsjettkontroll.
Prosjektet er avgrensa til å gjelde driftsrekneskapen for 2015 der investeringsrekneskapen er halden utanfor. Det er vidare avgrensa til å gjelde rapportering til kommunestyret, der revisjonen har forhalde seg til offisielle tertialrapportar og revidert rekneskap.

Ein viser til rapporten Forvaltningsrevisjonsprosjekt – **Økonomisk rapportering** - **Herøy kommune**, som ligg ved.
I høve rapporten er formålet med økonomisk rapportering å sikre at den økonomiske utviklinga vert rapportert og avvik kommentert slik at administrasjon og politikarar kan sette i verk tiltak om naudsynt. Revisor peikar på at god økonomistyring krev at rapporteringa er påliteleg, presentert slik den gir oversikt, og kunne samanliknast med budsjettet jamfør budsjettvedtaket. Den krev hensiktsmessige strukturar, gode system, rutinar og samhandlingskultur, og i dette ligg god budsjettering, avviksvurdering, rapportering og evt. iverksetting av tiltak.

Rapportering:
Revisjonen tok utgangspunkt i tertialrapportering til kommunestyret, og desse rapportane vart vurderte opp i mot budsjett og årsrekneskap.

Budsjettstyring/budsjettkontroll:
Vidare er det gjort ei vurdering av budsjettstyringa til administrasjonen, dvs om budsjettet vert nytta som styringsverktøy opp mot planlagt aktivitet. Kontrollen i dette prosjektet er avgrensa til å vurdere avvik mellom prognose i tertialrapporteringane og årsrekneskap, samt korrigert budsjett og årsrekneskapen.

- PROBLEMSTILLINGAR

1. **Rapporterer administrasjonen til kommunestyret i samsvar med kommunelova og evt. interne retningsliner/reglement?**
2. **Er kvaliteten på økonomirapporteringa tilfredstillande?**
3. **Er budsjettstyringa/budsjettkontrollen tilfredstillande?**

Desse problemstillingane har revisjonen belyst i rapporten, med følgjande vurderingar og konklusjonar:

Problemstilling 1:

- **Rapporterer administrasjonen til kommunestyret i samsvar med kommunelova og evt. interne retningsliner/reglement?**

Revisjonen **vurderer** og **konkluderer** med (rapporten del 3, s.17-19):

Rapporteringsrutiner:
Herøy kommune har rutiner for rapportering som i stor grad stettar lov, forskrift og økonomireglement.

- Kommunen har for rekneskapsåret 2015 rapportert til **kommunestyret** etter vedtekne rutiner og rekneskapen har vore handsama innanfor kommunen sin eigen frist og kommunelova med tilhøyrande føreskrifter (1 juli).
- Månadsrapporteringa til **formannskapet** har vore mangelfull i 2015. Revisor anbefalar difor kommunen å sette i verk tiltak slik ein følgjer kommunen sitt økonomireglement.

Er rapportane informative:
Revisor viser til lov, føreskrifter og rettleiarar der det heiter at rapporteringa skal gjennomførast på det nivå som budsjettet er vedteke og minimum bestå av budsjett og rekneskap hittil i år, budsjett førre år og vedteke årsrekneskap i budsjettskjema 1A, og 1 B.

Revisjonen har funne at budsjettkontrollrapportane i 2015 ikkje er oppbygd på same mal som årsbudsjettet og rekneskapen i høve rekneskapsskjema 1A, men inneheld ei samantrukke økonomisk oversikt over drifta. Dette gjer det vanskeleg for brukaren av budsjettkontrollrapportane å samanlikne rapportane med budsjett og årsrekneskapen.
Revisjonen meiner derfor at kommunen bør rapportere på rekneskapsskjema 1A slik det går fram av føreskrifter og rettleiarar.

I høve rekneskapsskjema 1B såg ein lik oppbygging.

Elles peikar revisor på at kommunen i økonomireglement har ei oversikt over avdelingar/ansvarsområde som gjeld for kommunen. Denne oversikta er ikkje i samsvar med organiseringa kommunen har i dag, og ein bør endre oversikta/reglementet til gjeldande organisering.

Verbale kommentarar:
Økonomirapportane har ein verbal kommentar utarbeida av einingsleiar/avdelingsleiar for kvar enkelt eining/avdeling.

Revisor anbefalar kommunen å utarbeide ein felles mal for dei verbale beskrivingane av den økonomiske situasjonen og kva emne/område avdelingsleiarane skal ha fokus på, då det er registrert at ulik kvalitet på dei verbale kommentarane og mangelfulle i nokre avdelingar.

Revisor peikar på at klare felles retningsliner på korleis det skal rapporterast er med på å gjere leiarane bevisste på den økonomiske situasjonen slik dei kan vurdere neventuelle tiltak og løysingar. Dette gjeld også i høve rapportering knytt til vedtak, teneste og prosjekt som kommunen legg fram i eigne tertialrapportar.

Vesentlege avvik – krav til tiltak:
Budsjettkontrollrapportar 2015 viser at vesentlege avvik i stor grad vert særskilt kommentert. Ved vesentlege avvik skal rådmannen foreslå tiltak, og revisor vurderer dette som delvis gjennomført.

Resultatmål:
Revisjonen finn at det i eigne tertialrapportar (ikkje budsjettkontrollrapportane) vert presentert resultatmål for dei ulike avdelingane. Måla er i stor grad konkrete og målbare i etterkant, og vil kunne gi kommunestyret informasjon om kva avdelingane jobbar mot, og er eit godt supplement til den økonomiske rapporteringa.

Problemstilling 2:

- **Er kvaliteten på økonomirapporteringa tilfredstillande?**

Revisjonen **vurderer** og **konkluderer** med (rapporten del 4, s.20-26):

Revisor har vurdert dette med utgangspunkt i tertialrapporteringa til kommunestyret med tilhøyrande prognoser og årsrekneskapen. Desse blei vurdert opp i mot budsjett og sluttrekneskap pr. 31.12.

På bakgrunn av budsjettkontrollrapportane og endeleg resultat/rekneskap **konkluderer** revisor med at budsjettrapporteringa i 2015 ikkje har vore tilfredstillande,- både totalt sett og innanfor enkelte avdelingar. Fleire av avdelingane fekk vesentleg mindreforbruk som kunne vore omprioritert og rammene justert.

Revisor viser til kommunen sitt økonomireglement der det heiter at kommunestyret sjølv skal utføre endringar i driftsbudsjettet dersom det oppstår meirinntekter. Slike budsjettendringar har i svært liten grad vore gjennomført.

Rapporten viser at ein gjennomgang av forventa mindreforbruk i budsjettkontrollrapportane pr. 1. tertial og 2. tertial, viser at det er svært få avdelingar som har rapportert inn dette. Enkelte avdelingar er flinke til å rapportere om forventa meirforbruk i høve kostnadar, men i liten grad rapporterer om forventa meirinntekter eller mindreforbruk. Dette er ikkje i tråd med kommunen sitt økonomireglement og forskrift om årsbudsjett om rapportering av vesentlege avvik til kommunestyret.

Revisor **anbefalar** at kommunen utarbeider tilfredstillande rutinar for at meirinntekter som overstig rapporteringsgrensene i økonomireglementet, vert rapportert inn så raskt som råd slik at dei kan handsamast politisk.

Problemstilling 3:

- **Er budsjettstyringa/budsjettkontrollen tilfredstillande?**

Revisjonen **vurderer** og **konkluderer** med (rapporten del 5, s.27- 32):

I 2015 hadde avdelingane (inklusiv overføringar og eksklusiv skatt, og finans) eit mindreforbruk på ca. 16,5 mill kroner. Dette utgjer ca 3,6% i mindreforbruk i forhold til budsjettet. Ein registrerte store forskjellar mellom dei ulike avdelingane.

Dei ulike utgiftene til avdelingane vart vurderte for å undersøke om desse var innanfor budsjett, eller evt. om det var meirforbruk.

Dei utgiftene som vart undersøkte var:

- Løn og sosial utgifter
- Kjøp varer/tenester eigenproduksjon (som inngår i kommunale tenester)
- kjøp av varer /tenester framandproduksjon (som erstattar kommunale tenester)
- Overføringsutgifter

Rapporten viser at fleire avdelingar viste større budsjettavvik i forhold til vedtekne kostnadsrammer i 2015, og ein såg få tiltak og/eller budsjettkorrigeringar til meirforbruket. Kapittel 5 i rapporten har detaljerte oversikter/tabellar av dei ulike utgiftene.

Revisor peikar på at dersom budsjettet skal vere eit styringsverktøy, så skal ein gjere administrative budsjettendringar i dei tilfella der meirinntekter (som ein etter reglementet kan disponere administrativt) finansierer meirforbruk på kostnadssida. Revisor meiner at budsjettdisiplinen og rapporteringa hos enkelte avdelingsleiarar ikkje har vore god nok.

- RÅDMANNEN SI TILBAKEMELDING

I rapporten del 7, side 33 kjem rådmannen med si tilbakemelding på forvaltningsrevisjonsrapporten:

Eg har ikkje fleire merknader utover at eg har tatt sikte på å legge fram eit revidert økonomireglement 1. halvår 2017.

SAK 20/17 JENSHOLMEN NORD – RDA-MIDLAR - DRØFTING

Samrøystes vedtak
Kontrollutvalet meiner rådmannen har gjort ei grundig saksbehandling og at det er opp til kommunestyret om å få momenta som er påpeika i denne, juridisk vurdert.

Vedlegg
KN-sak 5/17 JENSHOLMEN NORD – RDA-MIDLAR

Saksopplysning
Viser til vedlegg som grunnlag for drøfting av vidare handsaming i kontrollutvalet.

Kontrollutvalet hadde gjennomgang og drøfting av oversendingssaka frå kommunestyret.

SAK 21/17 SAK SOM KOM TIL - KORRIGERING MØTEPLAN 2017

Samrøystes vedtak:
Kontrollutvalet endrar møteplan for 2017: møtet 12.06.2017 går ut.

Saksopplysning
Viser til sak 05/17 MØTEPLAN 2017:
Møta i mai/juni er tilpassa formannskapet og kommunestyret si behandling av rekneskap og årsmelding, der kontrollutvalet skal gi sin uttale før behandling. Eit av møta kan verte avlyst.

Møtet slutt.

Møteprotokollen går til: Kommunestyret som melding.
Kontrollutvalet for godkjenning i neste møte.
Rådmann til orientering.
Ordførar til orientering.
Søre Sunnmøre kommunerevisjon IKS.

R-fole/otte

Årsmelding 2016

for

Søre Sunnmøre Landbrukskontor

HERØY KOMMUNE
RÅDMANNEN
Reg.nr. | Saksbeh.
24 APR. 2017
Ark kode P
Ark kode S
J.nr. | Dok.nr.
Kassasjon

Innhold

Føremålet til Søre Sunnmøre Landbrukskontor 2

Styret for SSL for 2015 - 2019 2

Styret sin oppgåver 2

Økonomi 3

Rekneskapet 3

Tilsette 3

SSL sine oppgåver innafor landbruk og viltforvalting 4

- **Produksjonstilskot og avløysartilskot** 4
- **Regionalt miljøprogram – RMP** 5
- **SMIL-midlar** 5
- **Tilskot til drenering** 6
- **Gjødselplanar** 6
- **Avløysing under sjukdom** 6
- **Jord- og konsesjonslovsaker, planering og plansaker** 7
- **Planlegging og rettleiing** 8
- **Tilskot til utsiktrydding** 8
- **Skogforvalting** 9
- **Viltforvalting** 9
- **Oppsummering** 9

Føremålet til Søre Sunnmøre Landbrukskontor

Søre Sunnmøre Landbrukskontoret (SSL) er eit interkommunalt selskap som vart etablert 01.01.1994. Kommunane Herøy, Ulstein og Hareid er eigarar. Selskapet er organisert etter § 27 *interkommunalt samarbeid* i Kommunelova.

Føremålet med SSL er å vidareføre verksemda til det statlege landbrukskontoret. Kontoret arbeider med rådgjeving og sakshandsaming etter gjeldande lover og regelverk, og oppgåver som er vedteke særskild for SSL.

Styret for SSL for 2015 - 2019

Kommune	Medlem	Personlege vara medlem
Hareid	Annika Hove, leiar 2015 - 2017 Ander Riise. nestleiar 2015 - 2017	Annika Brandal Hallgeir Teigene
Ulstein	Lisa-Mari Breivik Andersson Trond Berg	Wenche Osnes Låbakk Magnus Kleven Eriksen
Herøy	Marie Runde Svein Ulrik Helt Brubakk	Ingebjørg Lyster Tor Sindre Steinsvik

Styret vel eit forhandlingsutval som i hovudsak har ansvaret for lønnsforhandlingane. Styreleiar er leiar i utvalet, og kvar av dei andre kommunane har eit styremedlem i utvalet. Utvalet er vald for 2015-2017.

Styret sin oppgåver

Styret skal vedta budsjett, årsmelding og rekneskap. I tillegg skal styret opprette eller inndra stillingsheimlar og fastsette løn til dei tilsette. Styret kan godkjenne arbeidsoppgåver og oppdrag ut over dei lovpålagde oppgåvene, og fastsette gebyr for desse tenestene.

Etter kommunevalet peikar kommunane ut medlemmene i styret for 4 år. Kjønnsbalansen i styret er 50/50. Styret konstituerer seg sjølv, men leiar og nestleiarvervet går på omgang mellom kommunane. Det var Hareid kommune sin tur til å ha leiarverva i 2015-17. Herøy kommune står for tur til å leiarverva frå 2018-19.

Styret har halde 4 styremøte i løpet av året og handsama 20 saker. Kvart halvår går styret gjennom ein budsjettkontroll av rekneskapen. Forhandlingsutvalet gjennomførde drøftingsmøte 08.09 og lokale lønnsforhandlingar 14.09 med Nito. Nito i Herøy kommune tok på seg å føre forhandlingane for Naturviterne. Styreleiar inviterte rådmennene i eigarkommunane til møte den 02.12. Tema for møtet var oppfølging av Fylkesmannen sin forvaltingskontroll av organiseringa av SSL. Rådmennene sette ned ei arbeidsgruppe som skulle førebu utgreiing av saka, med frist til 01.03.2017.

Økonomi

Drifta av SSL vert fullfinansiert ved at eigarkommunane betalar sin budsjetterte del av utgiftene til SSL, jmf. § 4b i vedtektene. Fordelinga mellom kommunane er slik: Herøy kommune: 43 %, Ulstein kommune: 29 %, Hareid kommune: 28 %. Andre inntekter går til fråtrekk på det eigarkommunane betalar inn. I 2015 var andre inntekter: utarbeiding og sal av gjødselplanar og sal av kommunal skogforvaltingsteneste til Sande kommune. Disposisjonsfondet skal vere ein buffer for uventa kostnadar i løpet av året. Vi kan ikkje sjå at det er fare for endra økonomisk situasjon for kontoret.

Rekneskapet

Pr 31.12.16 var disposisjonsfondet for SSL på kr. 350.001,41. I tillegg er det sett av kr. 50.000,- på eige disposisjonsfond for leige av datautstyr. SSL er ansvarleg for plasseringa av midlane til Søre Sunnmøre Hjorteviltutval (SSHU). Midlane er plasserte i bunde fond og utgjer pr. 31.12.16 kr. 153.344,61. I tillegg har vi det bunde fondet Fiskarbonden på kr. 5.000,-. Disposisjonsfondet vart justert ned til kr.400 000,- etter vedtak i styresak 19/2016. Midlane vart ført attende til eigarkommunane i samsvar med deira prosentvise del.

Rekneskapen for 2016 syner eit rekneskapsmessig mindreforbruk på kr. 486.269,07. Overføring frå eigarkommunane og Sande kommune er i samsvar med budsjettet. Mindreforbruket skuldast i hovudsak langtidsjukemelding og vakanse i ei 50 %-stilling. Det vart budsjettert med denne stillinga for 2016 då styret avventa om stillinga skulle lysast ut på nytt.

Sum driftsinntekter	kr. 3 108 276,-
Sum driftsutgifter	kr. - 3 101 184,-
Brutto driftsresultat	kr. 7 092,-
Sum eksterne finansinntekter	kr. 7 541,-
Sum eksterne finansutgifter	kr. - 253,-
Resultat eksterne finanstransaksjonar	kr. 7 288,-
Netto driftsresultat	kr. 14 380,-
Sum bruk av avsettingar	kr. + 820 997,-
Sum avsettingar	kr. - 349 108,-
Driftsmessig meir/-mindreforbruk	kr. 486 269,-

Tilsette

Stilling	**Tilsett**
Landbrukssjef – 100 % stilling	Anne Kathrine Løberg
Landbruksrådgjevar – 100 % stilling	Oddvar Gjerde
Fagkonsulent – 100% stilling	Kristin Myrene
Konsulent – 50 % stilling	Marianne S. Nerland

Det er 4 tilsette ved kontoret i 3,5 stillingar. Kontoret har stabil bemanning og halvparten av dei tilsette har vore ved kontoret i godt over 30 år. Viss det blir tale om tilsetting av nye medarbeidarar vert det lagt vekt på balanse i kjønn og etnisk bakgrunn i tillegg til fagleg utdanning og erfaring.

Landbrukssjefen har ikkje gjennomført formelle medarbeidarsamtalar med dei tilsette. Likevel har det vore drøfta arbeidsoppgåver med kvar tilsett med omsyn til den vakante stillinga. Sjukefråværet gjennom året har vore på 8,4 % (9,4 % i 2015) og gjeld både kort- og langstidsfråver. Korttidsfråveret har vore på 5,6 % (6,3 % i 2015).

SSL er IA-bedrift og det er vedteke mål for verksemda sitt IA arbeid. Handlingsplanen og aktuelt frå NAV Arbeidslivssenter vart gått gjennom i møte i februar. Arbeidsmiljøet ved kontoret vert følgt opp gjennom samarbeidsplanen mellom SSL og bedriftshelsetenesta Medi3. Planen vart revidert og gjeld no for 2016-2017. Medi3 hadde synfaring i september med fokus på inneklima.

Fram til det er vedtatt eigen lønnspolitikk for SSL vert lokal lønnspolitikk for Herøy kommune nytta. Det er utarbeidd ei eiga personalhandbok for SSL med retningsliner for arbeidstid, velferdsordningar og reiseregulativ. For ordningar som ikkje er omtalt i personalhandboka vert retningsliner og ordningar som gjeld Herøy kommune nytta.

SSL sine oppgåver innafor landbruk og viltforvalting

Kontoret leverer lovpålagde kommunale tenester innafor landbruksforvalting og viltforvalting til dei tre eigarkommunane. I tillegg kjøper Sande kommune dei kommunale skogforvaltingstenestene. Ut over dei lovpålagde tenestene gir kontoret òg rettleiing til gardbrukarar innafor kontoret sine fagområde. I tillegg lagar vi gjødselplanar på bestilling frå gardbrukarane.

Produksjonstilskot og avløysartilskot

Fristen for å søkje om produksjonstilskot er 20. januar og 20. august. Fram mot fristane er det stor pågang med spørsmål frå gardbrukarane. Alle vert oppmoda om å søkje elektronisk og vi har ein PC tilgjengeleg for brukarane slik at dei kan kome til landbrukskontoret for å fylle ut søknaden. Talet på søkjarar var ganske likt året før. Søknadane vert sakshandsama etter oppsette fristar og 5 % av søknadane vert kontrollerte ved gardsbesøk.

Kommune	Produksjonstilskot utbetalt juni 2016		Produksjonstilskot utbetalt februar 2016		Avløysartilskot*	
	Tal på søkjarar	Utbetalt tilskot	Tal på søkjarar	Utbetalt tilskot	Tal på søkjarar	Utbetalt tilskot
Herøy	60	3 178 837	61	2 607 304	32	888 261
Ulstein	31	1 961 549	33	2 540 106	20	566 850
Hareid	15	1 108 938	19	1 576 915	13	413 803

* Avløysartilskotet er del av utbetalinga i juni 2016.

Regionalt miljøprogram - RMP

Ordninga har som føremål å fremje tiltak som tek i vare kulturlandskapet og som reduserer forureining. Kva tiltak som gir tilskot vert stadig endra og ordninga krev difor god rettleiing.

Kommune	Herøy	Ulstein	Hareid
Tal på søkjarar i 2015	19	7	3
Utbetalt tilskot februar 2016	172 850	57 277	84 714

SMIL-midlar

Gjennom ordninga med Særskilde miljøtiltak i jordbruket (SMIL) vert det løyvd tilskot til tiltak i kulturlandskapet og til tiltak mot forureining.

Innanfor tiltak i kulturlandskapet kan nemnast gamal kulturmark/ tiltak mot attgroing av utmark, freda og verneverdige bygningar, tilgjenge/ oppleving, kulturminne/ kulturmiljø, biologisk mangfald og tiltak som fremjar organisert beitebruk.

Innanfor tiltak mot forureining kan nemnast grøfting i innmarksbeite, hydrotekniske anlegg (kanalar), høytørke til erstatning for gamle siloar og klimatiltak/ leplanting.

Dei som får løyvd SMIL-midlar har frist på 3 år for å gjennomføre tiltaket. Om nødvendig kan fristen forlengast med 2 år. Søkjarar som ikkje får løyvd midlar eine året vert vurdert for tildeling året etter.

Frå og med 2015 vart SMIL forskrifta endra. No er det i hovudsak berre gardbrukarar som fyller krava til å søkje om produksjonstilskot som kan søkje på ordninga. Endringa har ført til at fleire gode prosjekt ikkje lenger kan søkje på ordninga.

Lokal strategi for tildeling av midlar vert revidert kvart fjerde år. Gjeldande startegi er for perioden 2013 til 2016. Arbeidet med ny strategiplan vart starta opp 17.11. med møte med faglaga.

Kommune	Herøy	Ulstein	Hareid
Inndregne midlar frå tidlegare år	71 420	25 600	45 060
Tildelte midlar	80 000	80 000	80 000
Sum midlar for tildeling i 2016 (1)	151 420	105 600	125 060
Tal på nye søkjarar i 2016	4	3	2
Tal på søknadar frå tidlegar år handsama i 2016	2	1	0

Etter søknad frå Søre Sunnmøre Landbruksontor den 17.10.2016 godkjende Fylkesmannen i Møre og Romsdal den 24.10.2016 å overføre kr. 93 080 av utnytta SMIL-midlar i Hareid kommune til tiltak i Herøy kommune. Herøy kommune hadde såleis til saman 244 500 disponible SMIL-midlar å bruke til gode tiltak i kommunen i 2016.

Kommune	Herøy	Ulstein	Hareid
Tal på søknader som fekk løyving	3	3	2
Tal på søknadar som fekk avslag	0	0	0
Tal søknader utsett til 2016	3	1	0
Tal på søknader for sluttutbetaling	7	3	1
Tal på søknader for delutbetaling	1	1	0
Sum SMIL-midlar til utbetaling i 2016	231 115	86 637	79 750

Tilskot til drenering

Tilskot til drenering av jordbruksjord vart innført i 2013. Føremålet med tilskotet er å auke kvaliteten på jordbruksareal som er grøfta tidlegare. Det er og eit mål å redusere faren for erosjon og overflate-avrenning.

Kommune	**Herøy**	**Ulstein**	**Hareid**
Tildeling for 2016 i kroner	20 000	20 000	30 000
Tal på søknader	0	4	1
Areal i dekar	0,0	20,5	18,0
Løyve tilskot i kroner	0	20 400	18 000
Sum tilskot utbetalt i 2016	0	0	0

Gjødselplanar

Det vart utarbeid 18 gjødselplanar i løpet av året. Vi er ein av fleire tilbydarar som lagar gjødselplanar. Gardbrukaren kan velje om han vil take jordprøvene sjølv eller om vi skal gjere arbeidet. Prøvene blir sendt inn for analyse og gjødselplanen vert så utarbeidd ved landbrukskontoret. Kostnaden med utarbeiding av gjødselplan vert fakturert gardbrukaren.

Avløysing under sjukdom

Kommune	**Herøy**	**Ulstein**	**Hareid**
Handsama saker	1	1	3
Utbetalt refusjon 2016	15 820	0	122 762

NMSK midlar

Næring- og miljøtilskot i skogbruket vert i all hovudsak nytta til skogplanting og stell av ungskog. Løyvinga vart auka litt i 2016 grunna forventa aktivitet med planting etter Dagmar-hogstar. Dette slo diverre ikkje til og fleire hogstfelt vart trekt ut i foryngingskontroll. Skogeigarane vart følgt opp med synfaring og/ eller personleg kontakt. Det er særs viktig at skogeigarane forstår kvifor det skal plantast til med ny skog. Planting på desse felt må prioriterast i 2017.

Lokal strategi for tildeling av midlar vert revidert kvart fjerde år. Gjeldande startegi er for perioden 2013 til 2016. Strategien for Sande kommune vart tilpassa denne strategien. Som del av strategien kan tilskotsmidlane flyttast mellom kommunane. Arbeidet med ny strategiplan vart starta opp med møte med skognæringa den 09.11.

Kommune	Herøy	Ulstein	Hareid	Sande
Tildelte midlar i 2016	0	0	57 000	0
Løyvde midlar i 2016	0	0	13 728	0
Tal planter gran	0	0	3 650	0
Plante areal i dekar	0	0	17	0

Jord- og konsesjonslovsaker, planering og plansaker

Kontoret gir fagleg uttale i søknader som skal handsamast etter jordlova i Herøy og Ulstein kommune. I Herøy vert sakene handsama politisk i Maritim- og teknisk komitè. I Ulstein kommune vert sakene handsama i Teknisk utval. Enkle saker vert avgjort administrativt i begge kommunane etter uttale frå landbrukssjefen. Vi skriv saksutgreiing på søknader om konsesjon og legg dei fram for politisk handsaming i dei same utvala. I Hareid kommune skriv vi saksutgreiing til alle saker etter jord- og konsesjonslova. Sakene vert handsama i Næring- og miljøutvalet.

Vi har mange spørsmål knytt til frådeling av areal, overdraging eller sal av landbrukseigedomar. Her gir vi rettleiing om lovverk og hjelper til med utfylling av skjema for eigenfråsegn om konsesjonsfridom, søknad om konsesjon og skøyte.
Vi gir uttale til reguleringsplanar i alle kommunane og er del av kommunane sitt arbeid med kommuneplanane.

Saker som gjeld planering og massedeponi tek ofte lang tid då sakene vert handsama etter ulike lovverk. Det er naudsynt å avklare kven som skal handsame saka, vi eller kollegar på rådhusa. Det vart starta på to saker i løpet av året, ein i Herøy og ein i Ulstein.

Tal på uttale i saker	Herøy	Ulstein	Hareid
Omdisponering av dyrka mark	0	1	1
Deling etter jordlova	9	6	6
Konsesjonslova	7	2	3
Reguleringsplanar	6	4	1
Vegar, planering, naust, flytebrygger, bygg m.m.	7	2	0

Planlegging og rettleiing

Vi gir uttale til alle søknadar om investeringstilskot og lån som går til Innovasjon Norge. Det gjeld og søknad om pantefråfall og «viking av prioritet» i landbruket.

I 2016 gav vi uttale i to søknader til Innovasjon Norge om BU-midlar. Den eine søknaden gjaldt midlar til bygging av nytt sauefjøs i Hjørungavåg med plass til 130 vinterfôra sau, samt uteplass med tak over til 40 vinterfôra sau. Søknaden vart innvilga. Den andre søknaden gjaldt midlar innanfor ordninga tilleggsnæring i landbruket. Her vart det søkt om stønad for å kunne gjennomføre ein studietur. Hensikta med turen var å samle idear for å start opp med storfe. Avslaget på søknaden kom i 2017.

Vi gir landbruksfagleg uttale i trygdesaker m.m. der det trengs økonomiske vurderingar av landbruksfagleg art, samt saker om tidleg-pensjon i landbruket.

Vi har ansvar for registeret over personar med Autorisasjonsbevis (sprøytesertifikat). Gjennom året arrangerer vi eksamen for dei som skal ta bevis for fyrste gong eller som skal fornye beviset.

Vi sende ut informasjonsskriv i juli og desember til alle gardbrukarar som mottar produksjonstilskot. I tillegg vert det lagt inn aktuell informasjon på heimesida www.landbrukskontoret.no. Det vart ikkje invitert til «Hygge og nytte» møte i år. Årsaka var at siste møte vart halde i desember 2015 og så har vi venta på meir informasjon om endringane som gjeld produksjons- og avløysartilskot.

Tilskot til utsiktrydding

Tilskotsordninga var ny av året. Vi fekk inn ein søknad frå Brandal Vel og Fylkesmannen løyvde tilskot slik det var søkt om. Føremålet med tilskotet er å kombinere utsiktrydding i landbruket sitt kulturlandskap med auka verdiar knytt til kulturlandskapet. I tillegg vert det lagt vekt på å nytte rydningsvirke til bioenergiføremål.

Skogforvalting

Skogeigarar som ikkje held plikta om forynging (planting eller tilrettelegging for naturleg såing) vart kontakta, sjå NMSK midlar. Elles deltok vi på skogkveld i regi av Søre Sunnmøre Skogeigarlag i Dragsund den 16.11.

Viltforvalting

Kontoret er sekretær i Nemnd for vilt, fiske og friluft i Herøy kommune, og sekretær for Viltnemnda i Ulstein kommune. I Hareid kommune legg vi fram viltsaker for Næring- og miljøutvalet.

Det er ikkje halde særskilde informasjonsmøte dette året grunna vakanse i stillinga som rådgjevar naturforvalting.

	Herøy	Ulstein	Hareid
Tal på politisk handsama saker	11	28	7
Tal på delegerte saker	10	5	5

Oppsummering

Landbruket i Herøy, Ulstein og Hareid manglar ein langsiktig plan for satsing på næringa. Temaet må settast på sakskartet i kommunane gjennom arbeidet med å utarbeide ein Landbruksplan. Styret er oppteke av at arbeidet vert prioritert så snart som råd.

Det har ikkje vore store endringar på tal søkjarar siste året. Når gardbrukarane vert aktive tilskotssøkjarar vert det enklare å nå dei med rettleiing og oppfølging. Det er mange små gardsbruk i kommunane våre og vi ser at landbrukskontoret har ei viktig rolle som bindeledd mellom den praktiske utøvaren og alt regelverket gardbrukaren må sette seg inn i. Reglar og krav er heile tida i endring og det er krevjande for kvar enkelt gardbrukar å fylgje med på alt.

Momenta som vart peika på i Fylkesmannen si førebelse forvaltingsrapport har vore ei viktig sak for styret. Forhandlingsutvalet i styret fekk mynde til å sjå på ulike alternativ og å fylje opp rådmennene i forhold til framdrift. Styret ser det som særs viktig at landbrukssamarbeidet i eigarkommunane held fram ved endring av struktur.

Styret ynskjer å rette ein takk til dei tilsette ved landbrukskontoret.

Dragsund, den 04.04.2017

Annika Hove
leiar

Anders Riise
nestleiar

Marie Runde
styremedlem

Svein Ulrik H. Brubakk
styremedlem

Lisa-Mari Breivik Anderson
styremedlem

Trond Berg
styremedlem

Anne Kathrine Løberg
landbrukssjef

HERØY KOMMUNE

NOTAT

Til: Formannskapet
Kommunestyret

Frå: Utviklingsavdelinga

Saksnr	Arkivkode	Dato
2016/94	L81	26.05.2017

MYRABAKKEN BUSTADFELT - STATUS PR. MAI 2017

Det blir innleiingsvis vist til referatsak RS 27/17 i Formannskapsmøte 28.03.2017 og RS 32/17 i Kommunestyremøte 06.04.2017. Der blei det orientert om at Mørenett har fjerna ordninga med botnfrådrag til elektrisk infrastruktur, noko som får økonomiske konsekvensar i påbyrja og framtidige utbyggingsprosjekt.

Status framdrift:
Prosjektet hadde byggjestart 2. januar 2017 og framdrifta er god.
På noverande stadie blir det ferdigstilling i september 2017.

Status økonomi:
Posten for utforutsette utgifter i prosjektet er ca 600.000 kr, medan kostnadane til elektrisk infrastruktur tek ca 400.000 kr av denne posten. Kostnadane til Mørenett tek såleis ein vesentleg del av midlane som var tiltenkt kommunen sitt eige anlegg.

Det har elles i prosjektet våre behov for nokre justeringar. Ein har møtt på ein del utfordringar knytt til overvatn (ukjende røyr, osv). Ein har også møtt på ei kommunal kombileidning som det var brot i. Det er gjort mindre justeringar på ein mur. Alt dette er teke hand om. Det er også behov for å få tilført litt friske masser i vegoppbygginga, dette grunna dårlege masser i delar av området som skapar masseubalanse.

På noverande stadie ligg prosjektet ca. 200.000 kr over budsjettløyvingane (7.125.000 kr ex mva).

Med helsing
Eldar Hansen

HERØY KOMMUNE

NOTAT

Til: Formannskapet
Kommunestyret

Frå: Utviklingsavdelinga

Saksnr	Arkivkode	Dato
2014/604	K54	26.05.2017

MYRABEKKEN AVLASTNINGSKANAL - STATUS

Noregs vassdrags- og energidirektorat (NVE) var ferdige med prosjektet i byrjinga av mars, og 14.3.2017 blei det haldt sluttsynfaring med overtakingsforretning.

I 1.2.2017 vart kommunen orientert om at prosjektet sannsynlegvis ville bli noko dyrare enn budsjettert, grunna uforutsette forhold på staden. Ein måtte avvente prosjektslutt og sluttavrekning før ein hadde konkrete tal.

Sluttfakturaen viser at NVE sitt forbruk enda opp på 2.400.000 kr - mot budsjetterte 2.000.000. Kommunen skal betale 20 % distriktsdel, noko som betyr 480.000 kr. Dette er 100.000 kr meir enn budsjettert, viser til at det vart bevilga 380.000 kr eks. mva i K-sak 106/16.

Overforbruket skyldast følgjande (sitat frå NVE):

"Levering av lausmasser: ca 200.000,- i overforbruk.
Graving og masseflytting: ca 250.000,- i overforbruk.
Grunnen til dette er at vi ikkje fann eigna masser i grunnen til å legge i botnen på kanalen. Her var det berre leirmasser slik at vi måtte køyre til pukk i staden for å få bruke stadlege massar.
Masseflyttinga har samanheng med vasskummane som låg i den opprinnelege traseen. Det medførte at vi måtte gå rundt kummane, og fekk litt lite fall bortetter kanalen. Måtte derfor legge den litt djupt i terrenget."

Det einaste som no står att er at kommunen må asfaltere rundt ei ferist på toppen av Nygjerdevegen (avlastningskanalen kryssar vegen i røyr). Prosjektet blir difor ikkje økonomisk avslutta før dette er utført. Asfalteringsjobben blir teke når Myrabakken bustadfelt skal asfalterast seinare i år.

Oppsummering:
Prosjektet er ferdigstilt, og ein har enda opp med meirforbruk på 100.000 kr. Dette inkluderer ikkje kostnadar med å asfaltere rundt ei ferist. Når asfalteringa er utført, vil det kome opp sak om økonomisk avslutning.

Med helsing

Eldar Hansen

SØRE SUNNMØRE REINHALDSVERK IKS (SSR)

Eigarmelding 2016

1. Bakgrunn og formål med eigarmeldinga

1.1 Styringsdokument.

Styret legg til grunn tre sentrale styrande dokument for arbeidet sitt:

- Selskapsavtale
- Eigarstrategi
- Selskapsstrategi

Eigarmeldinga skal behandlast av representantskapet og framleggast som orientering for eigarkommunane saman med årsrekneskapet.

Meldinga skal rapportere i forhold til gjeldande eigarstrategi og selskapsstrategi, og gi informasjon om planlagde endringar i tenestetilbodet, nasjonale føringar, samt vesentlege endringar i kostnadsnivået for selskapet.

2. Oppfølging av mål for 2016

2.1 Generelt om SSR sine mål

SSR sin visjon, slik den er vedtatt i strategisk plan for 2016 – 2019, er

«Framtidsretta og lokal miljøbedrift – nær brukarane».

Strategisk plan slår fast at SSR skal bidra til at husstandane i eigarkommunane blir mellom dei beste i landet på kjeldesortering og med det bidra til at dei fire eigarkommunane når miljø- og klimamåla sine.

SSR skal tilby renovasjonstenester som møter miljøkrav, er kostnadseffektive og brukarvennlege.

Selskapet sine strategiske mål er mellom anna knytta til økonomi, miljømål og kundetilfredsheit. I tillegg skal selskapet oppfylle eigarane sine forventingar til kostnadseffektiv drift.

God kundetilfredsheit og godt omdømme er viktig for SSR. Selskapet har lagt ned mykje arbeid i kontakt med abonnentar og grupper av abonnentar også i 2016. Arbeidet ser ut til bere frukter med ei kraftig auke i kundetilfredsheitsgrada i 2016.

Arbeidet vidare blir mellom anna å formidle kunnskap om selskapet sine målsettingar på miljøområdet, kva som skjer med avfallet som blir samla inn og samanhengen mellom servicenivå og prisnivå.

2.2 Resultatmål miljø

Basert på dette er det definert offensive resultatmål innanfor følgjande område:

- Energigjenvinningsgrad og materialgjenvinningsgrad.
- Deponeringsgrad og mengde farleg avfall pr. innbyggar.
- Avfallsreduksjon og kundetilfredsheit.

I tillegg skal selskapet:

- Ha ei synleg og aktiv rolle som samfunnsaktør.
- Bidra til at kommunane når klimamåla sine.
- Levere ei kostnadseffektiv teneste til konkurransedyktige prisar.
- Sørge for auka kundetilfredsheit gjennom målretta arbeid med konkrete tiltak.

2.3 Faktisk måloppnåing vedr. avfallsmengder (hushaldning):

Faktisk måloppnåing vedr. avfallsmengder (hushaldning):

Fraksjon / fokusområde:	2012	2013	2014	2015	Mål 2016	2016	Mål 2017	Mål 2018	Mål 2019
A* Total mengde hushaldningsavfall	12 023 tonn	10 560 tonn	10 581 tonn	10 494 tonn	10 600 tonn	10 105 tonn	10 400 tonn	10 700 tonn	10 900 tonn
B* Volum / vekt til energigjenvinning (grønedunken)	3600 tonn	3800 tonn	3800 tonn	4000 tonn	3815 tonn	3812 tonn	3745 tonn	3670 tonn	3160 tonn
C* Energi-gjenvinningsgrad	31,02 %	37,25 %	37,31 %	40,21 %	36 %	42,72 %	35 %	34 %	29 %
D* Material-gjenvinningsgrad	68,14 %	61,99 %	61,80 %	57,25 %	63 %	54,68 %	64 %	65 %	70 %
E* Ombruk i % / tonn	---	---	---	1,51 / 158	---	1,64 / 166	---	---	---
F* Til deponi	0,84 %	0,76 %	0,89 %	1,03 %	1 %	0,96 %	1 %	1 %	1 %
G* Farleg avfall / spesialavfall pr. innb.	3 kg	5 kg	5,1 kg	5,06 kg	6 kg	7,40 kg	8 kg	10 kg	12 kg
H* Grein- og hageavfall	5000 tonn	3200 tonn	2800 tonn	2300 tonn	3000 tonn	1970 tonn	2300 tonn	2300 tonn	2300 tonn
I* Avfall pr. innbyggar	494 kg	422 kg	423 kg	418 kg	420 kg	404 kg	420 kg	420 kg	420 kg

A*= Total mengde hushaldningsavfall for heile SSR-regionen. Målet er avfallsreduksjon, jfr. punkt I, men dette kan vere utfordrande med bakgrunn i høg levestandard og høgt forbruk - velstand.

B* = Levert hushaldningsavfall til Tafjord Kraftvarme AS (Grautneset).

C* = Energigjenvinningsgrad (av total mengde hushaldningsavfall). 20 % av det som går til Tafjord Kraftvarme AS går til materialgjenvinning.

D* = Materialgjenvinningsgrad (av total mengde hushaldningsavfall). 20 % av mengda frå energigjenvinninga går til materialgjenvinning. Eksempel på dette er metall.

E*= Ombruk (gjeld sko og klede).

F* = Til deponi (av total mengde hushaldningsavfall). Det langsiktige målet er å halde seg under 1 %, men prosentsatsen vil vere avhengig av total mengde hushaldningsavfall og velstand.

G* = Farleg avfall / spesialavfall pr. innbyggar har miljømålet å samle inn mest muleg. Går både til materialgjenvinning og til energigjenvinning.

H* = Grein- og hageavfall (som går til materialgjenvinning) er spesielt nemnt p.g.a. at denne fraksjonen påverkar materialgjenvinningsgrada ganske mykje.

I* = Avfall pr. innbyggar i kilo. Heng saman med avfallsreduksjon, jfr. avfallshierarkiet.

Måltal for kundetilfredsheit:

2012	2013	2014	2015	Mål 2016	2016	Mål 2017	Mål 2018	Mål 2019
62 %	67 %	66 %	70 %	71 %	73 %	75 %	77 %	80 %

Målet er at grada av kundetilfredsheit skal auke for kvart år framover.

2.4 Oppsummering måloppnåing

SSR er tilfredse med at vi i 2016 fekk ein avfallsreduksjon totalt på 389 tonn og at kilo avfall pr. innbyggar gjekk ned frå 418 til 404 kg. Det vil seie ein avfallsreduksjon på ca. 3,7 %. Avfallsreduksjon er det øverste, og viktigaste, steget i avfallshierarkiet. Men desse tala kjem diverre ikkje godt nok fram i tabellen i avsnitt 2.3.

SSR er også tilfredse med resultatet innanfor det som går på deponi. Men selskapet har enno mykje å hente på det som går på materialgjenvinning. Viktigaste tiltaket for å auke grada av dette er nok utsortering av matavfall (våtorganisk avfall).

Mengda greinavfall er også ganske høgt i vårt område og dette påverkar naturleg nok materialgjenvinningsgrada vår, men volumendringane gjer også at ein får store utslag på måleparametera kvart år. T.d. vart mengda greinavfall redusert med over 300 tonn i 2016 i forhold til 2015.

Grada av kundetilfredsheit ligg godt føre skjema og dette er positivt.

3. Spesielle forhold i 2016

3.1 Driftsåret 2016

Også 2016 har økonomisk og driftsmessig vore eit godt år for SSR. Selskapet har fått eit stort sjølvkostfond på hushaldning. Det gir selskapet meir handlefriheit. Eit solid fundament er viktig med tanke på framtida – med mellom anna investeringar i nye miljøstasjonar, lengre opningstider og endringar i henteordningar.

4. Planlagde endringar

4.1 Nytt hovudanlegg for selskapet og nye miljøstasjonar

Selskapet arbeider vidare med utbygginga av selskapet sine anlegg. Strukturelle endringar i avfallsbransjen, spesielt med tanke på innhentingsfraksjonar og nedstraumsløysingar, i tillegg til nasjonale og internasjonale krav, gjer at selskapet må halde fram med å fornye seg i åra som kjem. Anlegg og henteordningar må tilpassast den nye miljøkvardagen.

4.2 Kommunikasjon og utadretta arbeid

Kommunikasjonsarbeidet har særs høg prioritering og dette vil halde fram vidare. Stikkord er synlegheit, proaktivitet og vidareutvikling av elektronisk kommunikasjon.

4.3 Diverse forhold

Ryddeaksjonar, ruter for innhenting av grovavfall og samarbeid med grendalag, velforeiningar og eigarkommunane blir stadig vurdert. Dette må også sjåast i samanheng med det generelle servicenivået og selskapet sin visjon: «Framtidsretta og lokal miljøbedrift – nær brukarane». Elles er det viktig å streke under at service- og tenestenivået heng tett saman med prisnivået og desse må heile tida sjåast i samanheng.

I 2016 var det auka aktivitet rundt den nasjonale Strandryddedagen og eit høgare engasjement hos frivillige enn tidlegare. Dette gir grunnlag for å halde fram med vidare satsing på strandrydding, då mange fleire abonnentar enn før engasjerer seg i eit stadig meir synleg miljøproblem. SSR er ein viktig fasilitator for dette miljøarbeidet, der selskapet satsar hardt både på kommunikasjon og på gode praktiske løysingar for strandrydding og andre aktuelle ryddeaksjonar og kampanjar.

Eit anna viktig element er henteordningar kontra bringeordningar. Tendensar på landsbasis kan tyde på at det blir fleire fraksjonar med henting heime hos abonnentane. Selskapet følgjer også nøye med på utviklinga her. Det same gjeld område som biogass, noko som vil krevje større regionale løysingar. Elles er nedgravde løysingar ein stor suksess i området vårt.

Det blir også kontinuerlig jobba med å finne nedstraumsløysingar som gir dei beste løysingane med tanke på kostnadseffektivitet og miljø. Ein del av dette kan kanskje utviklast saman med andre selskap i same bransje.

5. Dialog med eigarane

5.1 Dialog med eigarane skjer i ulike formelle og uformelle fora og møter

Representantskapet

Det er halde 2 møter i representantskapet i 2016. Leiar i representantskapet i 2016 har vore Knut Erik Engh, ordførar i Ulstein

kommune. Styreleiar har løpande kontakt med leiar av representantskapet i viktige saker.

Andre møter

I samband med budsjettering og andre aktuelle saker som skal utførast i kommunane, vert det etter behov halde møter med aktuelle kommunar. Frå SSR møter normalt dagleg leiar, men ved spesielle saker kan andre representantar frå administrasjonen møte - så vel som frå styret.

Kommunene sine klimaplaner

I vurderingar av SSR sine prioriteringar og satsingsområde, er det naturleg å bruke eigarkommunene sine klimaplaner som ei rettesnor for vegen vidare. Ein har kome lengst i arbeidet med informasjonsdelen ut i frå kommunene sine tiltakslister. Andre område er under kontinuerlig vurdering i det daglege arbeidet. Eksempel på dette er arbeidet med avfallsreduksjon, materialgjenvinning av plast, returpunkt og nedgravde løysingar (som minkar transportbehovet).

6. Verksemda i åra som kjem

«Det grøne skiftet», saman med omgrepet «sirkulær økonomi», antyder ei retning for framtida.

Utfordinga med stadig aukande CO2-utslepp og mangel på viktige ressursar som fosfor er ikkje ny, men omgrepet «det grøne skiftet» har vore med på å ramme inn diskusjonen om klima- og energispørsmål og gitt ny giv i den miljøpolitiske debatten. «Det grøne skiftet» handlar både om reduksjon i klimautslepp og betre ressursutnytting. Omgrepet omfattar også ein verdiskapingsdimensjon med fokus på sysselsetting og velferd gjennom ny miljøvenleg teknologi. «Det grøne skiftet» er kort fortalt ein vedvarande endringsprosess mot eit meir berekraftig samfunn der vi nyttar avgrensa ressursar betre og smartare. Som eit stort miljøselskap i regionen, er dette høgaktuelt i forhold til selskapet sitt framtidige tenestetilbod og ikkje minst kva selskapet kommuniserer. SSR vil bidra til at omgrepet «det grøne skiftet» blir omsett i praksis gjennom små og store grep med fokus på avfallsreduksjon, gjenbruk, ombruk, redesign og auka materialgjenvinningsgrad.

I den sirkulære økonomien har EU – og dermed Norge – sett eit mål om å kome opp i 70 % materialgjenvinning / ombruk før år 2030. Dette gjeld kun hushaldningane

Dette vil krevje stor grad av omstillingsevne hos selskapet - og ikkje minst til brukarane si atferd og haldningar.

Politiske signal kan tyde på at næringsavfallet etter kvart også blir inkludert, då dette avfallet utgjer rundt 75 % av den totale næringsavfallet.

Matavfall / våtorganisk avfall som henteordning blir ein ny fraksjon heilt på slutten av 2018 eller tidleg i 2019.

Kommunikasjon vil fortsatt ha høgaste prioritet i åra som kjem. Eit trekk er at tradisjonelle kanalar ser ut til å bli mindre og mindre aktuelle som informasjonskanalar for abonnentane våre. Meir informasjon bør ut elektronisk (sms, renovasjonsapp) og / eller via selskapet sine nettsider – i tillegg til at tømekalendaren fortsatt er populær som informasjonskanal.

R – fsk/kra.

Vedtatt i K-sak 10/2001.

Lojalitet og ytringsfridom

Det finst i dag ikkje noko lovverk eller generelle reglar som eintydig trekkjer opp grensa mellom lojalitet og ytringsfridom. Utgangspunktet for kravet om lojalitet er at arbeidstakaren må underordne seg arbeidsgjevaren sin styringsrett. Når det gjeld ytringsfridomen, heiter det i § 100 i Grunnlova:

> *"Frimodige Ytringer, om Statsstyrelsen og hvilkensomhelst anden Gjenstand, ere enhver tiladte."*

Hovudregelen er at arbeidstakarar skal kunne uttale seg fritt om generelle samfunnsspørsmål og kommunalpolitiske spørsmål. Føresetnaden er at det ikkje gjeld prioriteringar gjort av overordna og at spørsmåla har direkte innverknad på eigen arbeidssituasjon.

Lojalitetsplikta handlar ikkje berre om det vi ikkje skal gjere. Lojalitet handlar også om plikta vår til å informere der dette er av interesse for dei vala og prioriteringane som skal gjerast. Arbeidstakarar som sit inne med faktakunnskap av allmen interesse, har ei moralsk plikt til å halde folket informert.

Det vanlegaste problemet oppstår når arbeidstakarar ynskjer å uttale seg til pressa om eige arbeidsfelt. Også her er utgangspunktet at arbeidstakarar kan delta i det offentlege ordskiftet. Tidlegare dommar slår fast at det skal mykje til for at grensene for ytringsfridomen er overskridne. Grunnlova sitt vern om ytringsfridomen er likevel ikkje til hinder for at arbeidsplassen set opp reglar om lojalitetsplikt som til ei viss grad avgrensar kva vi kan uttale oss om.

Køyrereglar

Køyrereglar for dei som vil uttale seg på eigne vegne:

1. Innhaldet må vere sant

Når ein arbeidstakar ytrar seg, må innhaldet vere sant. Grunnen er at folk må kunne ha tiltru til at arbeidstakarane veit kva dei uttalar seg om, og at informasjonen som vert gitt er korrekt. Faktiske opplysingar skal vere korrekte, og subjektive vurderingar skal ikkje gje eit skeivt inntrykk av den situasjonen dei omtalar.

2. Ytringa skal ha ei tilbørleg form

Det vil kunne vere kritikkverdig og illojalt å ytre seg på ein polemisk, sarkastisk, kategorisk eller på annan skarp måte sjølv om det faktiske innhaldet er korrekt. Ved ei vurdering av om ei ytring er er illojal på grunn av forma som er nytta, er det relevant å ta omsyn til om leiinga sjølv har kome med skarpe innlegg i forkant. Det er ikkje rimeleg at arbeidstakarar som sjølv har opplevd å verte rakka ned på, ikkje skal kunne ta til motmæle på same måte som motparten.

3. Innhaldet må vere balansert

Det er ikkje noko absolutt krav om at arbeidstakarar som ytrar seg også må presentere synet til sin overordna i den aktuelle saka. Det vil vere tidkrevjande å samle inn nok informasjon til å kunne stå fram med eit balansert innlegg. I dei tilfelle

dette likevel vert gjort, vil det vere eit moment som talar for at arbeidstakarar ikkje har vore illojal i det konkrete tilfellet.

4. Det bør presiserast at ein uttalar seg på eigne vegne
Uttalar ein seg på vegne av arbeidsgjevaren, er ein fullstendig underlagt arbeidsgjevaren sin styringsrett. Difor er det viktig at arbeidstakaren gjer det klart at han uttalar seg på eigne vegne. Svikt her vil kunne oppfattast som tenestefeil som kan gje grunnlag for rettslege sanksjonar frå arbeidsgjevaren si side.

5. Motivasjonen for å ytre seg er avgjerande
Dersom motivasjonen for å kritisere arbeidsgjevar er å betre tilhøva for dei tilsette eller tenestemottakarane, vil det bidra til å forsvare ytringa. Det motsette er tilfelle dersom arbeidstakaren berre er ute etter å forsvare sine eigne personlege interesser på kostnad av interessene til arbeidsgjevaren. Dersom det einaste motivet for ytringa er å krenkje eller hemme arbeidsgjevaren, vil ytringa lett framstå som illojal.

6. Større lojalitetskrav jo lengre opp i hierarkiet den tilsette er
Ein arbeidstakar i ytre etat står friare til å uttrykkje usemje med sentraladministrasjonen enn ein arbeidstakar som har eit nærare samarbeid med dei folkevalde. Grunngjevinga er at offentleg kritikk frå dette nivået kan vere øydeleggjande for dei folkevalde sin tillit til administrasjonen. Kritikk kan dessutan vere eit hinder for effektiv saksførebuing. Faren for at det skal oppstå samarbeidsvanskar og konfliktar er mindre dess større avstand det er mellom dei som kritiserer og det avgjerande nivået. Dess større avstand det er mellom partane, dess vanskelegare er det å vinne fram med synet sitt internt.

7. Tenesteveg bør ha vore prøvd først
Som hovudregel har alle offentlege arbeidstakarar plikt til å gjere leiinga merksam på vesentlege vanskar på arbeidsplassen. Dersom arbeidstakaren har bestemt seg for å gå ut offentleg med kritikk av arbeidsplassen utan først å ha prøvd tenesteveg, vil det noko på veg kunne oppvegast om arbeidstakaren på førehand varslar sin overordna om kva han har tenkt å gjere. Men varsling vil ikkje fullstendig oppvege kravet til lojalitet. Ei ytring kan godt vere illojal dersom det ikkje er gått tenesteveg, sjølv om det er varsla først.

"Den som jobber i en bedrift, skal være lojal overfor eierne. I offentlig forvaltning er det publikum som er eierne. Den som mener at publikum ikke skal få vite hva som skjer, vil i praksis arbeide i fred for sine eiere. Hvem vil forsvare det?"
Professor Jan Fridthjof Bernt

Fra: Arkiv Herøy[arkiv@heroy.kommune.no]
Sendt: 06.06.2017 11:08:20
Til: Lisbeth Moltu Espeseth
Tittel: Utskrift frå møteprotokoll 22.05.2017 kontrollutvalet

---

Fra: Sigrid Torbjørnson [mailto:sigrid.torbjornson@vestkontroll.no]
Sendt: 31. mai 2017 11:25
Til: postmottak
Emne: HE - Utskrift frå møteprotokoll 22.05.2017 kontrollutvalet

Hei!

Lagt ved er utskrift av protokoll kontrollutvalsmøte 22.05.2017 HE 02-17 SAK 20/17 JENSHOLMEN NORD – RDA-MIDLAR – DRØFTING.
Tilbakemelding til kommunestyret.

Med helsing

VEST KONTROLL
SEKRETARIAT FOR KONTROLLUTVAL

Sigrid Aashild Torbjørnson
Konsulent

Tlf. 70 03 04 46/936 56 704
sigrid@vestkontroll.no

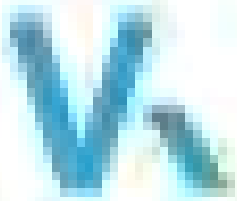

VEST KONTROLL

SEKRETARIAT FÖR KONTROLLFRÅGOR

U T S K R I F T

frå

M Ø T E PROTOKOLL

Utval:	Sak nr.:	Arkiv:	Møtedato:
Kontrollutvalet i Herøy kommune	20/17	047	22.05.2017

SAK 20/17 JENSHOLMEN NORD – RDA-MIDLAR - DRØFTING

Samrøystes vedtak
Kontrollutvalet meiner rådmannen har gjort ei grundig saksbehandling og at det er opp til kommunestyret om å få momenta som er påpeika i denne, juridisk vurdert.

Vedlegg
KN-sak 5/17 JENSHOLMEN NORD – RDA-MIDLAR

Saksopplysning
Viser til vedlegg som grunnlag for drøfting av vidare handsaming i kontrollutvalet.

Kontrollutvalet hadde gjennomgang og drøfting av oversendingssaka frå kommunestyret.

Rett utskrift
Åram 23. mai.2017
Sigtid Torbjørnson
Konsulent
VEST KONTROLL

Utskrift: Kommunestyret – tilbakemelding jf. vedtak
KN-sak 5/17 JENSHOLMEN NORD – RDA-MIDLAR

HERØY KOMMUNE
Utviklingsavdelinga

VEST KONTROLL

6149 ÅRAM

Saksnr	Arkiv	Dykkar ref	Avd /sakshandsamar	Dato
2016/685	243		UTV / OMR	14.03.2017

KN-SAK 5/17. JENSHOLMEN NORD - RDA MIDLAR

Kommunestyret gjorde i møte 09.03.2017 slikt vedtak i saka:

Saka vert sendt over til kontrollutvalet.

Møtebehandling:
Dokument lagt fram i møte:
Notat frå rådmannen i KN-sak 5/17. Administrativ vurdering av vedtaket.

Karl Petter Sortehaug stilte habilitetsspørsmål. Han er medlem av styret i Herøy næringsforum. Han går frå under handsaming av habilitet.
Han vart samrøystes kjend inhabil etter KL §40, FVL §6 1. ledd bokstav e.

Saka vart drøfta. Kommunestyret vedtok mot 9 røyster å sende saka over til kontrollutvalet.

Med helsing

Brit Berge
e.f.

Dokumentet er elektronisk godkjent og har ingen signatur

HERØY KOMMUNE

NOTAT

Til: Kommunestyret

Komite for næring, kultur og idrett

Frå: Rådmannen

Saksnr	Arkivkode	Dato
2016/685	243	09.02.2017

KN-SAK5/17 - ADMINISTRATIV VURDERING AV VEDTAKET

Rådmannen viser til Kommunelova § 23 nr. 2 som seier at *Administrasjonssjefen skal påse at de saker som legges fram for folkevalgte organer, er forsvarlig utredet, og at vedtak blir iverksatt. Administrasjonssjefen skal sørge for at administrasjonen drives i samsvar med lover, forskrifter og overordnede instrukser, og at den er gjenstand for betryggende kontroll.*

Lovkommentaren til kommunelova utdjupar § 23 med at *ansvaret for å påse at en sak er tilstrekkelig utredet, omfatter også eventuelle rettslige tvilsspørsmål. Administrasjonssjefen vil derfor ha plikt til å gi uttrykk for det hvis han/hun mener at det er rettslige mangler ved et forslag til vedtak eller den saksforberedelse som har gått forut for dette. Mener administrasjonssjefen at et truffet vedtak er ulovlig, vil han/hun likeledes ha plikt til å gjøre vedkommende folkevalgte organ, og eventuelt kommunestyret eller fylkestinget, oppmerksom på dette.*

Bakgrunn for saka
Jensholmen Nord v/Kåre Jensholm søkte om støtte til etablering av molo tilbake i 2012. Søknaden gjaldt på det tidspunktet både ein flytande molo og ein steinmolo. Kåre Jensholm er registrert som styremedlem og kontaktperson for Jensholmen Nord på Brønnøysundregisteret. Rådmannen går ut frå at Kåre Jensholm har hatt naudsynte fullmakter til å søkje på vegne av Jensholmen Nord og har ikkje krevd dette dokumentert.

Søkjar har frå 2012 til vedtaket i 2016 kome med ny/endra informasjon/søknadar gjennom utsending av brev og e-postar til ulike partar. Søknaden frå 2012 har aldri blitt registrert på www.regionalforvaltning.no slik kommune krev og eventuelle endringane er då ikkje fanga opp av kommunen sitt arkivsystem.

Herøy næringsforum innstilte i møte 18.03.2016 fylgjande:

Styret oppfordrer Jensholmen Nord til å arbeide med alternativ finansiering til å sluttføre denne flotte båthavna. Det vert ikkje sett av midlar til dette prosjektet. Styret ser heller ikkje at dette er eit breidt nok /allmenyttig nok prosjekt å innstille RDA midlar til.

Komite for næring, kultur og idrett gjorde fylgjande vedtak 23.05.2016, sak 42/16:
Komite for næring, kultur og idrett ber om at styret i Herøy Næringsforum ser på søknaden på nytt særleg i forhold til at moloane skal vere opne for publikum og at det vert lagt til rette for funksjonshemma, for gjestebrygge, servicebygg og tanking.

Herøy næringsforum gjorde slik vurdering 30.09.2016:
Styret i Herøy Næringsforum opprettheld tidlegare innstilling på søknaden frå Jensholmen Nord.

Komite for næring, kultur og idrett gjorde fylgjande vedtak 21.11.2016, sak 70/16:
Komite for næring kultur og idrett løyver eit tilskot på kr 2.000.000,- i 2017 og kr. 2.000.000,- i 2018 til molo på Jensholmen. Nord. Dette er ihht. tiltaket samfunnsutvikling / infrastruktur i Handlingsplan for 2016, mål 2.a.. Løyvinga for 2018 vert gitt med forbehold om at RDA-ordninga vert vidareført.

Etter vedtaket i komite for næring, kultur og idrett 21.11.2016 vart det oppdaga av rådmannen at det låg føre ein revidert søknad om RDA-midlar datert 24.09.2016. Det var denne som låg føre når Herøy næringsforum gjorde si innstilling 30.09.2016. Denne søknaden hadde ikkje blitt sendt til kommunen for journalføring verken før møtet i Herøy næringsforum eller før møtet i komite for næring, kultur og idrett 21.11.2016. Rådmannen hadde såleis ikkje anna val enn å påpeike dette for leiar og nestleiar i komiteen og melde saka opp på nytt, jf. kommunelova § 23 nr. 2.

Komite for næring, kultur og idrett gjorde nytt vedtak 12.12.2016, sak 81/16:
Med bakgrunn i at komiteen for næring, kultur og idrett 21.11.16 gjorde vedtak på feil søknadsgrunnlag, vert saka teken opp til ny handsaming og komiteen gjer fylgjande vedtak:
Komiteen har ingen innvending til innstillinga i Herøy Næringsforum, då retningsliner og forvaltning av RDA-midlar er fulgt.

Vedtaket i KN-sak 81/16 vart klaga på av Jensholmen Nord v/Sindre Reite. Sindre Reite er registrert i Brønnøysundregisterert som styreleiar for Jensholmen Nord.

Komite for næring, kultur og idrett gjorde i møte 06.02.2017 slikt vedtak i klagesaka:
Komite for næring, kultur og idrett kjem klaga frå Jensholmen Nord delvis i møte.

Det vert løyvd 2 millionar av RDA midlane i 2017, til delfinansiering av flytande molo, samt asfaltering av eksisterande molo, samt til å anleggje gjestebrygge med god kapasitet.

Eit vilkår for løyvinga er at Jensholmen Nord held anlegget med molo/flytandemolo ope for almenheita, slik at alle som ynskjer det kan nytte anlegget til fisking/rekreasjon. Det er også ein føresetnad at eksisterande molo vert asfaltert og

utforma slik att alle kan nytte den. Vidare føreset ein at det vert gjestebrygge, med god kapasitet på anlegget og att den kan nyttast av alle, uavhengig av medlemskap i laget.

Grunngiving, komite for næring, kultur og idrett ser att anlegget ligg svært lagleg til i leia og ynskjer å stimulere til at fleire stoppar og kjem sjøvegen til Herøy. Ei gjeste brygge her vil være eit stort pluss for fleire og fleire som nyttar båt til rekreasjon. Vidare ser vi at mange fleire fiskar frå land, tilreisande og fastbuande. Det er viktig å stimulere til trivsel i kommunen og legge til rette stadar der ein trygt mellom anna kan fiske. Etter ei samla vurdering finn ein såleis at anlegget har så stor samfunnsnytte at det kan forsvarast opp mot vedtektene for tildeling av RDA midlar. Samt at det fell inn under Handlingsplan, samfunnsutvikling/infrastruktur mål 2.a.

Avklaring av mynde og innstillingsrett i RDA-saker:
Rådmannen viser til k-sak 121/10 at Herøy næringsforum har fått delegert mynde til å innstille saker om RDA-midlar(nr. 9), men mynde til å gjere endeleg vedtak skulle ligge til Formannskapet(nr. 10). I same sak står det også at vedtak som vert klaga på skal til den kommunale klagenemnda(nr. 11).

I k-sak 108/15 vert det vist til at i samband med ny politisk struktur(jf. reglement for formannskap og komitear) vart mynde til handsaming av søknadar overført frå formannskapet til komite for næring, kultur og idrett.

I reglement for formannskapet og komiteane(delegasjonsreglementet) står det fylgjande:
komite for næring, kultur og idrett får på vegne av kommunestyret følgjande ansvar og mynde:

- *Gjere vedtak om tilskot frå RDA-midlar*

Etter rådmannen si vurdering er mynde til å gjere endeleg vedtak om RDA-midlar lagt til komite for næring, kultur og idrett, men det skal leggast stor vekt på innstillinga frå Herøy næringsforum i handsaminga.

Vedtaket kan klagast på og saka skal då attende til komite for næring, kultur og idrett for å vurdere om det kan vere gjort eit feil vedtak. Dersom komiteen held fast på sitt vedtak, går saka til særskilt klagenemnd(klageutvalet).

Forvaltningslova og klager
For å vurdere dei juridiske forholda i vedtaket vert det vist til forvaltningslova sine reglar for handsaming av klager.

Fvl. § 28 (vedtak som kan påklages, klageinstans)
Enkeltvedtak kan påklages av en part eller annen med rettslig klageinteresse i saken til det forvaltningsorgan (klageinstansen) som er nærmest overordnet det forvaltningsorgan som har truffet vedtaket (underinstansen).

I dette tilfellet vil *klageinstansen* vere det kommunale klageutvalet og *underinstansen* er komite for næring, kultur og idrett.

§ 32 (klagens adressat, form og innhold)
Erklæring om klage skal:

a) *fremsettes for det forvaltningsorgan som har truffet vedtaket; dersom muntlig klage er tillatt, skal erklæringen settes opp skriftlig av vedkommende forvaltningsorgan;*
b) *være undertegnet av klageren eller hans fullmektig eller være autentisert som fastsatt i forskrift, eller i medhold av forskrift, jf. § 15 a;*
c) *nevne det vedtak som det klages over, og om påkrevet gi opplysninger til bedømmelse av klagerett og av om klagefrist er overholdt;*
d) *nevne den endring som ønskes i det vedtak det klages over.*

Erklæringene bør også nevne de grunner klagen støtter seg til.

§ 33 (saksforberedelsen i klagesak)
Underinstansen skal foreta de undersøkelser klagen gir grunn til. Den kan oppheve eller endre vedtaket dersom den finner klagen begrunnet. Dersom vilkårene for å behandle klagen ikke foreligger, skal underinstansen avvise saken, jfr. dog § 31.

Klagen framsett av Jensholmen Nord/v Sindre Reite som er styreleiar/formann i laget og klagen vart levert innan klagefristen.
Etter ein kontroll av nøkkelopplysningar i Brønnøysundregisteret står det at *Styret i fellesskap* skal signere på vegne av Jensholmen Nord. Det ligg heller ikkje føre skriftleg delegering av mynde frå Styret til Sindre Reite. Klagen er såleis ikkje signert av Jensholmen Nord som er parten med rettsleg klageinteresse. Dette burde vore fanga opp ved klagehandsaminga. Dette lagt til grunn er såleis ikkje vilkåra for å handsame klagen oppfylt, jf. fvl. § 32.Om dette vart fanga opp vil derfor ikkje vilkår for å behandle klagen vere oppfylt og komite for næring, kultur og idrett skal avvise saken. Dersom komite for næring, kultur og idrett meinar Sindre Reite i praksis har rettsleg klageinteresse på vegne av Jensholmen Nord kan komiteen oppheve eller endre vedtaket dersom klagen viser til forhold som ikkje var kjent på vedtakstidspunktet og kunne ført til eit anna vedtak dersom forholda var kjent.

I møtet vart det lagt fram nye tal på estimerte kostnadar knytt til prosjektet. Dersom komiteen vurderer dette som ny informasjon kan komiteen oppheve eller endre vedtaket.

Dersom det ikkje kjem fram ny informasjon verken i klagen eller i møte har ikkje komiteen høve til å endre på vedtaket.

Det var for rådmannen ingen ny informasjon i klagen som kunne ført til ei anna innstilling enn det som var tilrådd tidlegare. Rådmannen tilrådde derfor at komiteen skulle sende saka til det klageutvalet for endeleg avgjerd.

Vedtaket i forhold til handlingsplan for Herøy 2016:
Lokal handlingsplan for Herøy 2016;

1. *Å bidra til eit meir konkurransekraftig og robust næringsliv som motor for lokal og regional utvikling.*
    a. *Kompetanseutvikling og marknadsføring*

   b. *Prosjekt for å betre befolkningsutvikling / bulyst-tiltak. Auka attraktivitet.*
   c. *Betre tilbod av sosiale og kulturelle møteplassar.*
2. *Betre samfunnsutvikling, kompetanseutvikling og marknadsføring / profilering av Herøy.*
   a. *Opplevelsebasert næring / reiseliv vert prioritert å bygge opp i denne samanheng.*
   b. *Kompetanseutvikling og marknadsføring.*
   c. *Festivalar / spel og konferansar. Minst 5 større arrangement i 2016.*
3. *Styrke samferdsel / infrastruktur i Herøy.*
   a. *Idrett / kultur og badeland.*
   b. *Betre parkeringssituasjonen til bedriftene i Fosnavåg.*
   c. *Ny innfartsveg til Fosnavåg.*

Rådmannen meiner tiltaket fell inn under lokal handlingsplan punkt 2. a. slik det er gjort vedtak om og har derfor ingen merknadar til det.

Vedtaket i forhold til retningsline for bruk av RDA-midlar:
III MÅL FOR MIDLANE
1. Midlane skal gå til tiltak som gir varige positive effektar for regionane og næringslivet, og ta utgangspunkt i dei langsiktige utfordringane i dei aktuelle områda.

VI RETNINGSLINER FOR BRUK
1. Retningslinjene byggjer i hovudsak på prinsippet om negativ avgrensing. Det vil seie at det som ikkje er spesifisert som forbode, er tillate så lenge det ligg innan dei ønskja måla for midlane.

3. Midlane
kan brukast til ei rekke tiltak innan ulike sektorar for å gjere næringslivet meir konkurransedyktig og lønsamt,…

5. Midlane kan brukast til investeringar i fysisk tilrettelegging for næringsverksemd, stadutvikling og liknande.

VII DIREKTE BEDRIFTSRETTA TILTAK

Bedriftsretta tiltak er direkte finansiell støtte til ei eller fleire verksemder til målretta og avgrensa utviklingsprosjekt eller investeringstiltak

6. RDA-midlane kan finansiere inntil 50 % av total kostnadsramme for bedriftsretta tiltak

7. Bedriftsretta støtte skal ikkje vere av eit slikt omfang eller innretning at den kan oppfattast som urettmessig konkurransevridande

8. Reglane for bagatellmessig støtte seier at ei bedrift kan motta maksimalt 200 000 euro(1.785.800 NOK) *over ei tre-års periode.*

Rådmannen vurderer tiltaket som eit prosjekt som vil gje varige positive effektar for regionen og næringslivet og oppfyller såleis kravet i målsettinga med midlane.

I kap. VI står det at midlane kan nyttast til ei rekke tiltak så lenge det gjer næringslivet meir konkurransedyktig og lønsamt. Dette tiltaket oppfyller også dette kravet.

Midlane kan nyttast til investering i fysiske tiltak for næringslivet og prosjekt knytt til stadutvikling og attraktivitet.

Kap. VII tek opp dette med *direkte bedriftsretta tiltak* som er definert som *finansiell støtte til ei eller fleire veksemder til målretta og avgrensa utviklingsprosjekt eller investeringstiltak*. Tiltaket som det er gjeve støtte til i KN-sak 5/17 er etter rådmannen si vurdering eit slikt tiltak og bør definerast som *direkte bedriftsretta tiltak*.

Når tiltaket er definert som *direkte bedriftsretta tiltak* slår det inn nokre krav som ikkje gjer seg gjeldande i andre saker. RDA-midlane kan maksimalt finansiere inntil 50% av eit slikt tiltak. I denne saka er det innhenta eit pristilbod på 2.994.325,- som vart lagt fram i møte. Vedtak om støtte på 2 millionar utgjer då ca. 66% og er såleis ikkje i tråd til retningslina for RDA-midlar.

Bedriftsretta støtte kan heller ikkje vere av eit slikt omfang eller innretning at den kan oppfattast som urettmessig konkurransevridande. For at støtta skal vere konkurransevridande må det vere andre verksemder i område som tilbyr same produkt eller teneste (konkurrentar). I nærområde finn vi bla. Eggesbønes småbåtlag. Rådmannen meiner derfor at det i dette tilfellet kan vere konkurrentar i område og tilskotet kan vere urettmessig konkurransevridande.

Tilskotet som er gjeve er også over kr. 1.785.800,- som er det maksimale støttebeløpet som kan gjevast til *direkte bedriftsretta tiltak*.

Vedtekter for Jensholmen Nord, formål og vedtak:
Vedtektene for Jensholmen Nord signert 01. mai 2012 seier at *Foreningens formål er å drifte og vedlikeholde bryggeanlegg på Jensholmens nordside*.

Søknaden frå Jensholmen Nord gjeld utbygging av molo og etablering av båtplassar. Dette er ikkje i tråd med formålet til foreninga som berre skal «drifte og vedlikehalde bryggeanlegg». Spørsmålet blir derfor om Jensholmen Nord går ut over sine vedtekter og skal bygge ut og selje båtplassar der kommunen, ut frå vedtektene, ikkje veit korleis eit evt. overskot vil blir brukt. Dersom det er tilfelle at Jensholmen Nord skal bygge ut og selje båtplassar vil dei heilt klart kunne stillast spørsmål ved om dette er ei næringsdrivande verksemd og om dette vil vere eit bedriftsretta tiltak.

Vedtaket som er gjort legg strenge føringar for kva midlane kan nyttast til. Midlane skal nyttast til *delfinansiering av flytande molo, samt asfaltering av eksisterande molo, samt til å anleggje gjestebrygge med god kapasitet.*

Slik rådmannen ser det er dette delvis i tråd med søknaden. Det vert i søknaden datert 24.09.2016 søkt om 4,1 millionar til flytande molo der 3,6 mill. kr. går til Astorplast og 500.000,- til dykkerfirma for fortøyningar.

Avsluttande kommentar:
Rådmannen vil avslutningsvis oppsummere dei problemstillingane som er drege opp i saka ovanfor.

1. Har Sindre Reite rettsleg klageinteresse i vedtaket?
    a. Dersom Sindre Reite ikkje har rettsleg klageinteresse, burde då saka vore avvist av komite for næring kultur og idrett 06.02.2017 då vilkåra for å behandle klagen ikkje var oppfylt?
2. Låg det føre «ny informasjon» i klagebehandlinga?
    a. Er ein reforhandla pris på prosjektet å rekne som «ny informasjon»?
    b. Dersom det ikkje låg førre «ny informasjon», skal vedtaket i komite for næring, kultur og idrett då vere avhengig av kven som møter på det aktuelle møtet?
    c. Kan komite for næring, kultur og idrett gjere vedtak om at det skal gjerast tiltak som ikkje står i søknaden?
3. Er Jensholmen Nord å rekne som i «næringsdrivande verksemd» med tanke på at det her skal byggast ut molo og båtplassar skal seljast vidare?
    a. Dersom Jensholmen Nord er å rekne som ei næringsdrivande verksemd vil vedtaket som vart gjort 06.02.2017, KN-sak 5/17, vere eit ugyldig vedtak då det strir i mot retningslina for bruk av RDA-midlar kap. VII nr. 6, 7 og 8?

Eg rår til at saka vert lagt fram for kontrollutvalet for vurdering.

Olaus-Jon Kopperstad
Rådmann

Ole Magne Rotevatn
Sakshandsamar

Fra: Arkiv Herøy[arkiv@heroy.kommune.no]
Sendt: 29.05.2017 13:32:47
Til: Lisbeth Moltu Espeseth
Tittel: Melding om vedtak frå kontrollutvalet - sak 19/17 FORVALTNINGSREVISJONSRAPPORT ØKONOMISK RAPPORTERING

Fra: Sigrid Torbjørnson [mailto:sigrid.torbjornson@vestkontroll.no]
Sendt: 24. mai 2017 15:24
Til: postmottak
Kopi: Arnulf Goksøyr; Olaus-Jon Kopperstad
Emne: HE - Utskrift møteprotokoll kontrollutvalet - HE 02-17 sak 19-17 FORVALTNINGSREVISJONSRAPPORT ØKONOMISK RAPPORTERING

Hei!

Lagt ved er utskrift av protokoll frå kontrollutvalsmøtet 22.05.2017:
HE 02-17 sak 19-17 Forvaltningsrevisjonsrapport Økonomisk rapportering Herøy kommune,
og sjølve rapporten **Forvaltningsprosjekt Økonomisk rapportering Herøy kommune** (som er vedlegg og skal følgje med protokollutskrifta)

Skal til **kommunestyret** for behandling.

Med helsing

VEST KONTROLL
SEKRETARIAT FOR KONTROLLUTVAL

Sigrid Aashild Torbjørnson
Konsulent

Tlf. 70 03 04 46/936 56 704
sigrid@vestkontroll.no

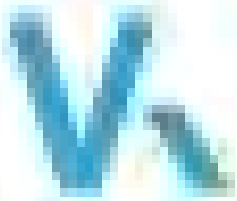

VEST KONTROLL

SEKRETARIAT FÖR KONTROLLFRÅGOR

U T S K R I F T

frå

M Ø T E PROTOKOLL

Utval:	Sak nr.:	Arkiv:	Møtedato:
Kontrollutvalet i Herøy kommune	19/17	217	22.05.2017

SAK 19/17 FORVALTNINGSREVISJONSRAPPORT - ØKONOMISK RAPPORTERING – HERØY KOMMUNE.

Samrøystes innstilling

1. Kommunestyret tek til vitande forvaltningsrevisjonsprosjektet – **Økonomisk rapportering** - Herøy kommune. (Utarbeida av Søre Sunnmøre kommunerevisjon IKS, datert 14.02.2017).
2. Kommunestyret vedtek at revisjonen sine anbefalingar skal følgjast/utførast:
   1. Kommunen må sette i verk tiltak for å følgje opp økonomireglementet mht. månadsrapportering til formannskapet.
   2. Kommunen må rapportere på rekneskapsskjema 1A i budsjettkontrollrapportane slik at ein kan samanlikne rapporteringa direkte med vedteke budsjett og rekneskap.
   Kommunen må oppdatere økonomireglementet i høve gjeldande organisering (kap 2.2.2).
   3. Kommunen må vurdere å utarbeide ein felles mal for korleis dei verbale beskrivingane i budsjettkontrollrapportane skal utarbeidast, kva dei skal innehalde, og sikre at alle einingar/avdelingar rapporterar.
   4. Kommunen må utarbeide tilfredstillande rutinar for at meirinntekter som overstig rapporteringsgrensene i økonomireglementet, evt. mindreforbruk vert rapportert inn så raskt som råd slik at dei kan handsamast politisk.
3. Kommunestyret vedtek at rådmannen rapporterer om status for gjennomføringane av anbefalingane, og eventuelt vidare framdrift, til kontrollutvalet innan **01.11.2017**.

Vedlegg
Forvaltningsrevisjonsprosjekt **Økonomisk rapportering** - **Herøy kommune.**
Utarbeida av Søre Sunnmøre kommunerevisjon IKS, datert 14.02.2017.

Saksopplysningar

Vedtak for prosjektet
Kontrollutvalet i Herøy kommune gjorde i sak 24/15 PROSJEKTPLAN FORVALTNINGSREVISJON – ØKONOMISK RAPPORTERING HERØY KOMMUNE vedtak om å få utført eit forvaltningsprosjekt Økonomisk rapportering Herøy kommune i samsvar med utarbeida prosjektplan datert 08.06.2015. Prosjektet skulle ta for seg den økonomiske rapporteringa og kvaliteten på denne. Investeringsrekneskapen er halden utanfor.
Det er avgrensa til å gjelde rapportering til kommunestyret, og offisielle tertialrapportar og revidert rekneskap.

Formålet med prosjektet er å sette søkelys på situasjonen i dag og peike på mulig forbetring og vidareutvikling av den kommunale verksemda, samt avdekke eventuelle manglar.

- MÅLSETTING

Målsettinga med prosjektet er å undersøke om kommunen har dekkande økonomisk rapportering og om kvaliteten var tilfredstillande. Vidare undersøkte ein budsjettstyring/budsjettkontroll.
Prosjektet er avgrensa til å gjelde driftsrekneskapen for 2015 der investeringsrekneskapen er halden utanfor. Det er vidare avgrensa til å gjelde rapportering til kommunestyret, der revisjonen har forhalde seg til offisielle tertialrapportar og revidert rekneskap.

Ein viser til rapporten Forvaltningsrevisjonsprosjekt – **Økonomisk rapportering** - **Herøy kommune**, som ligg ved.
I høve rapporten er formålet med økonomisk rapportering å sikre at den økonomiske utviklinga vert rapportert og avvik kommentert slik at administrasjon og politikarar kan sette i verk tiltak om naudsynt. Revisor peikar på at god økonomistyring krev at rapporteringa er påliteleg, presentert slik den gir oversikt, og kunne samanliknast med budsjettet jamfør budsjettvedtaket. Den krev hensiktsmessige strukturar, gode system, rutinar og samhandlingskultur, og i dette ligg god budsjettering, avviksvurdering, rapportering og evt. iverksetting av tiltak.

Rapportering:
Revisjonen tok utgangspunkt i tertialrapportering til kommunestyret, og desse rapportane vart vurderte opp i mot budsjett og årsrekneskap.

Budsjettstyring/budsjettkontroll:
Vidare er det gjort ei vurdering av budsjettstyringa til administrasjonen, dvs om budsjettet vert nytta som styringsverktøy opp mot planlagt aktivitet. Kontrollen i dette prosjektet er avgrensa til å vurdere avvik mellom prognose i tertialrapporteringane og årsrekneskap, samt korrigert budsjett og årsrekneskapen.

- PROBLEMSTILLINGAR

1. **Rapporterer administrasjonen til kommunestyret i samsvar med kommunelova og evt. interne retningsliner/reglement?**
2. **Er kvaliteten på økonomirapporteringa tilfredstillande?**
3. **Er budsjettstyringa/budsjettkontrollen tilfredstillande?**

Desse problemstillingane har revisjonen belyst i rapporten, med følgjande vurderingar og konklusjonar:

Problemstilling 1:

- **Rapporterer administrasjonen til kommunestyret i samsvar med kommunelova og evt. interne retningsliner/reglement?**

Revisjonen **vurderer** og **konkluderer** med (rapporten del 3, s.17-19):

Rapporteringsrutiner:
Herøy kommune har rutiner for rapportering som i stor grad stettar lov, forskrift og økonomireglement.

- Kommunen har for rekneskapsåret 2015 rapportert til **kommunestyret** etter vedtekne rutiner og rekneskapen har vore handsama innanfor kommunen sin eigen frist og kommunelova med tilhøyrande føreskrifter (1 juli).
- Månadsrapporteringa til **formannskapet** har vore mangelfull i 2015. Revisor anbefalar difor kommunen å sette i verk tiltak slik ein følgjer kommunen sitt økonomireglement.

Er rapportane informative:
Revisor viser til lov, føreskrifter og rettleiarar der det heiter at rapporteringa skal gjennomførast på det nivå som budsjettet er vedteke og minimum bestå av budsjett og rekneskap hittil i år, budsjett førre år og vedteke årsrekneskap i budsjettskjema 1A, og 1 B.

Revisjonen har funne at budsjettkontrollrapportane i 2015 ikkje er oppbygd på same mal som årsbudsjettet og rekneskapen i høve rekneskapsskjema 1A, men inneheld ei samantrukke økonomisk oversikt over drifta. Dette gjer det vanskeleg for brukaren

av budsjettkontrollrapportane å samanlikne rapportane med budsjett og årsrekneskapen.
Revisjonen meiner derfor at kommunen bør rapportere på rekneskapsskjema 1A slik det går fram av føreskrifter og rettleiarar.

I høve rekneskapsskjema 1B såg ein lik oppbygging.

Elles peikar revisor på at kommunen i økonomireglement har ei oversikt over avdelingar/ansvarsområde som gjeld for kommunen. Denne oversikta er ikkje i samsvar med organiseringa kommunen har i dag, og ein bør endre oversikta/reglementet til gjeldande organisering.

Verbale kommentarar:
Økonomirapportane har ein verbal kommentar utarbeida av einingsleiar/avdelingsleiar for kvar enkelt eining/avdeling.

Revisor anbefalar kommunen å utarbeide ein felles mal for dei verbale beskrivingane av den økonomiske situasjonen og kva emne/område avdelingsleiarane skal ha fokus på, då det er registrert at ulik kvalitet på dei verbale kommentarane og mangelfulle i nokre avdelingar.

Revisor peikar på at klare felles retningsliner på korleis det skal rapporterast er med på å gjere leiarane bevisste på den økonomiske situasjonen slik dei kan vurdere neventuelle tiltak og løysingar. Dette gjeld også i høve rapportering knytt til vedtak, teneste og prosjekt som kommunen legg fram i eigne tertialrapportar.

Vesentlege avvik – krav til tiltak:
Budsjettkontrollrapportar 2015 viser at vesentlege avvik i stor grad vert særskilt kommentert. Ved vesentlege avvik skal rådmannen foreslå tiltak, og revisor vurderer dette som delvis gjennomført.

Resultatmål:
Revisjonen finn at det i eigne tertialrapportar (ikkje budsjettkontrollrapportane) vert presentert resultatmål for dei ulike avdelingane. Måla er i stor grad konkrete og målbare i etterkant, og vil kunne gi kommunestyret informasjon om kva avdelingane jobbar mot, og er eit godt supplement til den økonomiske rapporteringa.

Problemstilling 2:

- **Er kvaliteten på økonomirapporteringa tilfredstillande?**

Revisjonen **vurderer** og **konkluderer** med (rapporten del 4, s.20-26):

Revisor har vurdert dette med utgangspunkt i tertialrapporteringa til kommunestyret med tilhøyrande prognoser og årsrekneskapen. Desse blei vurdert opp i mot budsjett og sluttrekneskap pr. 31.12.

På bakgrunn av budsjettkontrollrapportane og endeleg resultat/rekneskap **konkluderer** revisor med at budsjettrapporteringa i 2015 ikkje har vore tilfredstillande,- både totalt sett og innanfor enkelte avdelingar. Fleire av avdelingane fekk vesentleg mindreforbruk som kunne vore omprioritert og rammene justert.

Revisor viser til kommunen sitt økonomireglement der det heiter at kommunestyret sjølv skal utføre endringar i driftsbudsjettet dersom det oppstår meirinntekter. Slike budsjettendringar har i svært liten grad vore gjennomført.

Rapporten viser at ein gjennomgang av forventa mindreforbruk i budsjettkontrollrapportane pr. 1. tertial og 2. tertial, viser at det er svært få avdelingar som har rapportert inn dette. Enkelte avdelingar er flinke til å rapportere om forventa meirforbruk i høve kostnadar, men i liten grad rapporterer om forventa meirinntekter eller mindreforbruk. Dette er ikkje i tråd med kommunen sitt økonomireglement og forskrift om årsbudsjett om rapportering av vesentlege avvik til kommunestyret.

Revisor **anbefalar** at kommunen utarbeider tilfredstillande rutinar for at meirinntekter som overstig rapporteringsgrensene i økonomireglementet, vert rapportert inn så raskt som råd slik at dei kan handsamast politisk.

Problemstilling 3:

- **<u>Er budsjettstyringa/budsjettkontrollen tilfredstillande?</u>**

Revisjonen **vurderer** og **konkluderer** med (rapporten del 5, s.27- 32):

I 2015 hadde avdelingane (inklusiv overføringar og eksklusiv skatt, og finans) eit mindreforbruk på ca. 16,5 mill kroner. Dette utgjer ca 3,6% i mindreforbruk i forhold til budsjettet. Ein registrerte store forskjellar mellom dei ulike avdelingane.

Dei ulike utgiftene til avdelingane vart vurderte for å undersøke om desse var innanfor budsjett, eller evt. om det var meirforbruk.

Dei utgiftene som vart undersøkte var:

- Løn og sosial utgifter
- Kjøp varer/tenester eigenproduksjon (som inngår i kommunale tenester)
- kjøp av varer /tenester framandproduksjon (som erstattar kommunale tenester)
- Overføringsutgifter

Rapporten viser at fleire avdelingar viste større budsjettavvik i forhold til vedtekne kostnadsrammer i 2015, og ein såg få tiltak og/eller budsjettkorrigeringar til meirforbruket. Kapittel 5 i rapporten har detaljerte oversikter/tabellar av dei ulike utgiftene.

Revisor peikar på at dersom budsjettet skal vere eit styringsverktøy, så skal ein gjere administrative budsjettendringar i dei tilfella der meirinntekter (som ein etter reglementet kan disponere administrativt) finansierer meirforbruk på kostnadssida. Revisor meiner at budsjettdisiplinen og rapporteringa hos enkelte avdelingsleiarar ikkje har vore god nok.

- RÅDMANNEN SI TILBAKEMELDING

I rapporten del 7, side 33 kjem rådmannen med si tilbakemelding på forvaltningsrevisjonsrapporten:

Eg har ikkje fleire merknader utover at eg har tatt sikte på å legge fram eit revidert økonomireglement 1. halvår 2017.

Rett utskrift
Åram 23.mai.2017

Sigrid Aa. Torbjørnson
Konsulent

VEST KONTROLL
SEKRETARIAT FOR KONTROLLUTVAL

Utskrift til: **Kommunestyret** - for behandling
Ordførar og rådmann – til orientering

Hareid Herøy Sande Ulstein Vanylven Volda Ørsta

FORVALTNINGSREVISJONSPROSJEKT

Økonomisk rapportering

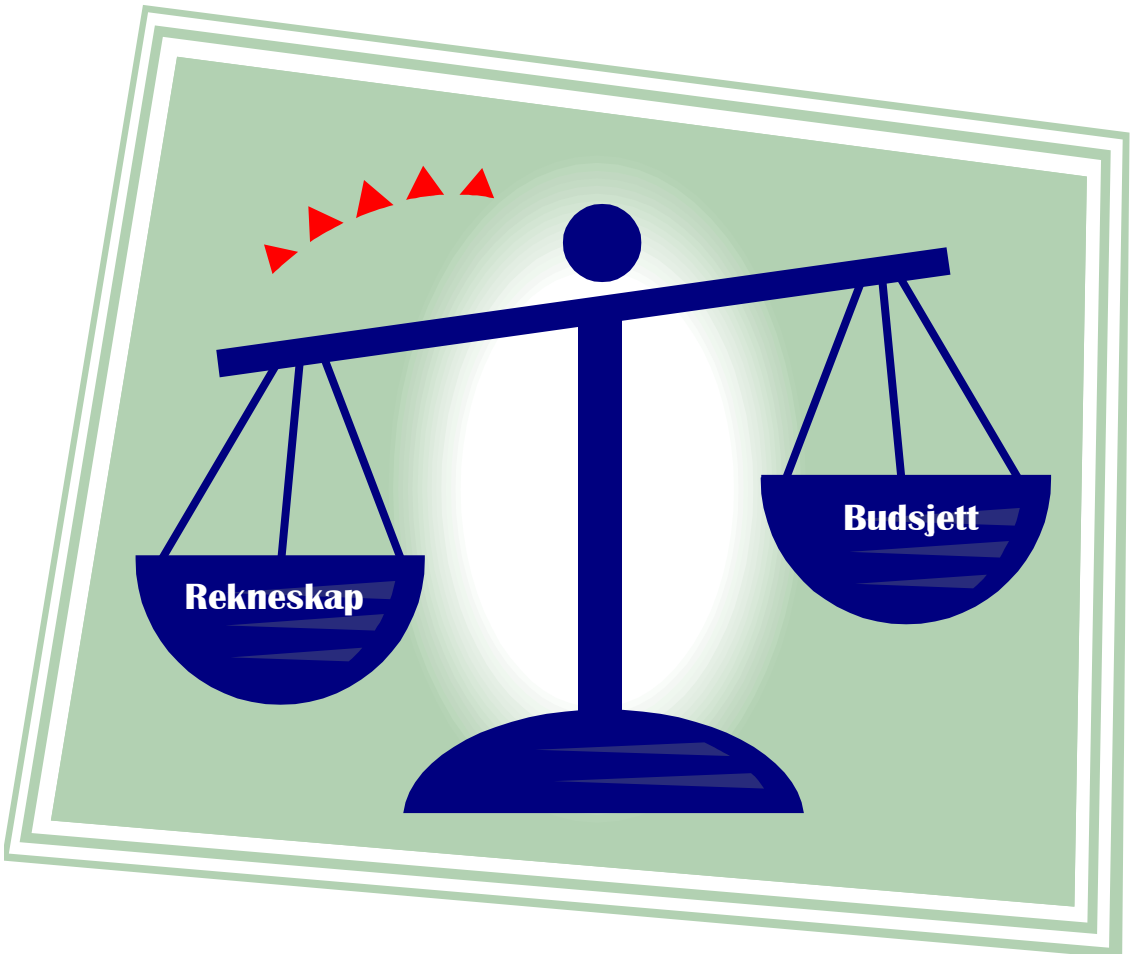

HERØY KOMMUNE

Søre Sunnmøre Kommunerevisjon IKS

- integritet, kvalitet og kostnadseffektivitet –

Forord

Søre Sunnmøre Kommunerevisjon IKS legg med dette fram forvaltningsrevisjonsprosjektet; ***"Økonomisk rapportering – Herøy kommune".*** Prosjektet er utført i henhold til standard for forvaltningsrevisjon -RSK001.

Forvaltningsrevisjon er ei lovpålagd oppgåve for alle kommunane i Noreg, og formålet med forvaltningsrevisjonen kjem fram av kommunelova §77 nr.4 :

" (…)Kontrollutvalget skal videre påse at det føres kontroll med at den økonomiske forvaltning foregår i samsvar med gjeldende bestemmelser og vedtak, og at det blir gjennomført systematiske vurderinger av økonomi, produktivitet, måloppnåelse og virkninger ut fra kommunestyrets eller fylkestingets vedtak og forutsetninger (forvaltningsrevisjon).

Formålet med forvaltningsrevisjon er å sette eit kritisk søkelys på dagens situasjon og peike på muligheiter for forbetring og vidareutvikling av den kommunale verksemd, samt avdekke eventuelle manglar.

Rapporten er utarbeida av Alf Marius Grønnevik, med innspel frå kollegaer i Søre Sunnmøre Kommunerevisjon IKS. Det er føreteke vurderingar av uavhengigheit og objektivitet vedkomande dette prosjektet.

Kommunerevisjonen vil takke administrasjonen i Herøy kommune for nødvendig bistand i arbeidet med prosjektet.

Ulsteinvik, 14.02.17

Alf Marius Grønnevik

Forvaltningsrevisor

Innhold

SAMANDRAG 4
1 INNLEIING 8
1.2 Målsetting og problemstilling 8
1.3 Revisjonskriterium 9
1.3.1 Kommunelova 9
1.3.2 Forskrift om årsbudsjett 10
1.3.2 Økonomireglement Herøy kommune: 11
1.3.3 God forvaltningskikk 12
2 Metode og gjennomføring 13
2.1 Dokument 13
2.2 Verifisering av data 13
2.3 Avgrensing 13
3 Problemstilling 1 14
3.1. Fakta 14
3.1.1 Rapporteringsrutinar 14
3.1.2 Er rapportane informative 14
3.1.3 Verbale beskrivingar: 15
3.1.4 Vesentlege avvik 16
3.1.5 Resultatmål 16
3.2. Vurdering og konklusjon 17
3.2.1 Rapporteringsrutinar 17
3.2.2 Er rapportane informative 17
3.2.3 Verbale beskrivingar 18
3.2.4 Vesentlege avvik 18
3.2.5 Resultatmål 19
4 Problemstilling 2 20
4. 1 Innleiing: 20
4.2 Fakta – driftsrekneskapen pr. avdeling 20
4.2.1 Fakta 1.tertial 20
4.2.2 Fakta 2.tertial 23
4.2.2 Fakta - Samanstilling prognoser – årsresultat 25
4.2.3 Vurdering og konklusjon 26
5 Problemstilling 3 27
5.1 Fakta 27
5.2 Vurdering og konklusjon 32
6 Anbefalingar 32
7 Rådmannen sin kommentar 33

SAMANDRAG

Innleiing:
Kontrollutvalet i Herøy kommune gjorde i sak 24/15 vedtak om å få utført eit forvaltningsprosjekt knytt til den økonomiske rapporteringa, og kvaliteten i høve denne. Målsettinga med prosjektet var å undersøke om kommunen har dekkande økonomisk rapportering og om kvaliteten var tilfredstillande. Det skulle vidare undersøkast budsjettstyringa/budsjettkontrollen. Rapporten er utarbeida i henhold til vedteken prosjektplan datert 08.06.15. Kontrollåret var 2015, då rekneskapen 2016 ikkje var avslutta.

1. Rapporterer administrasjonen til kommunestyret i samsvar med kommunelova og evt. interne retningslinjer/reglement?

Rapporteringsrutinar:
Kommunestyre
Det går fram av eige budsjettreglement og kommunelova med tilhøyrande budsjettforskrifter § 10 at administrasjonen skal legge fram rapport for kommunestyret minst 2 gongar pr. år. I kommunen sitt økonomireglement går det fram at i løpet av året skal kommunestyret handsame tertialrapport pr. 30 april, tertialrapport pr. 31.august og årsrekneskapen innan 1. juli.

Gjennomgangen av dokumentasjonen for rapportering til kommunestyret viser at administrasjonen har rapportert to gongar i 2015 og rekneskapen blei behandla i kommunestyret 22.06.16. Kommunen har for rekneskapsåret 2015 rapportert etter dei vedtekne rutinane og rekneskapen har vore handsama innanfor kommunen sin eigen frist og kommunelova med tilhøyrande føreskrifter (1 juli).

Formannskap
Det gjekk fram av økonomireglementet til kommunen at i tillegg til dei to hovudrapporteringane til kommunestyret skal det leggjast fram månadlege budsjettkontrollrapportar 7-9 gongar pr år. Ein registrerte at det har vore presentert 4 budsjettkontrollrapportar i 2015 der to av desse var tertialrapportar. Månadsrapporteringa har derfor vore mangelfull i 2015. Kommunen bør derfor sette i verk tiltak for å få på plass fleire rapporteringar kring månadsrapportering slik at ein følgjer kommunen sitt økonomreglement.

Herøy kommune har rapporteringsrutinar som i stor grad stettar lov, forskrift og økonomireglement.

Er rapportane informative:
Budsjettkontrollrapportane i 2015 er likt oppbygd og inneheld først verbal tilbakemelding frå områda/avdelinga med ei tabellarisk framstilling av økonomisk oversikt drift på hovudpostnivå og rekneskapsskjema 1B som er ei økonomisk oversikt på

einings/avdelingsnivå. Deretter inneheld rapportane bl.a. ei verbal prognose ved årslutt der meir og mindreforbruk vert oppsummert, i tillegg til at konsekvensar for drift og økonomi vert belyst. På begge tertialrapportane er det lagt ved skjema frå budsjettmodul og verbal kommentar frå einingsleiarane/avdelingsleiar.

Rapporteringa skal gi relevant, påliteleg og forståelig informasjon og skal vise oppnåing og avvik sett i forhold til dei mål og premissar som er vedteke i årsbudsjettet. Ein registrerar at budsjettkontrollrapportane i 2015 ikkje er oppbygd på same mal som årsbudsjettet og rekneskapen i høve rekneskapsskjema 1A , men inneheld ei samantrekt økonomisk oversikt over drifta. Dette gjer det vanskeleg for brukaren av budsjettkontrollrapportane å samanlikne rapportane med budsjett og årsrekneskapen. I høve rekneskapsskjema 1B såg ein lik oppbygging.

I følgje lov, føreskrifter og rettleiarar skal rapporteringa gjennomførast på det nivå som budsjettet er vedteke og minimum bestå av budsjett og rekneskap hittil i år, budsjett førre år og vedteke årsrekneskap i budsjettskjema 1A, og 1 B. Revisjonen meiner derfor at kommunen bør rapportere på rekneskapsskjema 1A slik det går fram av føreskrifter og rettleiarar.

Kommunen har i sitt økonomireglement ei oversikt over avdelingar/ansvarsområder som gjeld for kommunen. Denne oversikta er ikkje i samsvar med organiseringa kommunen har i dag, og ein bør endre denne oversikta/reglementet til gjeldande organisering.

Verbale kommentarar:
Økonomirapportane har ein verbal kommentar utarbeida av einingsleiar/avdelingsleiar for kvar enkelt eining/avdeling. Ein registrerte forskjellig kvalitet på dei verbale kommentarane til kvar enkelt avdeling i budsjettkontrollrapportane, og enkelte avdelingar hadde ikkje rapportert i det heile. Kommunen bør derfor utarbeide ein felles mal for korleis den verbale beskrivingane av den økonomiske situasjonen skal utarbeidast og kva emne/område avdelingsleiarane skal ha fokus på. Klare felles retningslinjer på korleis det skal rapporterast er også med på å gjere leiarane beviste på den økonomiske situasjonen og å få dei til å vurdere tiltak og løysingar der dette er behov. Dette gjeld også i høve rapportering knytt til vedtak, teneste og prosjekt som kommunen legg fram i eigne tertialrapportar.

Vesentlege avvik – krav til tiltak:
Det går fram av kommunen sitt økonomireglement kapittel 6.1 at "*I tertialrapportane skal det gå fram om verksemda vert halden innanfor dei vedtekne budsjettrammene. Dersom det ikkje er tilfelle må det setjast i verk tiltak for å vinne attende budsjettbalansen*».

Budsjettkontrollrapportane2015 viser at vesentlege avvik blir i stor grad kommentert særskilt, då det er signalisert vesentleg avvik og meirforbruk i begge budsjettkontrollrapportane som gjekk til kommunestyret. I første tertialrapport blei det ikkje foreslått tiltak frå administrasjonen, og kommunestyret vedtok ikkje noko tiltak i høve meirforbruket. I andre tertialrapport blei det foreslått å stramme inn på tilsetting og

vikarbruk. Ved vesentlege avvik skal rådmannen foreslå tiltak, og vi vurderer dette som delvis gjennomført.

Resultatmål:
Det vert presentert resultatmål for dei ulike avdelingane i eigne tertialrapportar (ikkje budsjettkontrollrapportane). Måla er i stor grad konkrete og målbare i etterkant. Resultatmåla vil kunne gi kommunestyret informasjon om kva avdelingane jobbar mot, og er eit godt supplement til den økonomiske rapporteringa.

2. Korleis er kvaliteten på den økonomiske rapporteringa?

For å vurdere kvaliteten på den økonomiske rapporteringa tok ein utgangspunkt i tertialrapporteringa til kommunestyret med tilhøyrande prognoser og årsrekneskapen. Desse blei vurdert opp i mot budsjett og sluttrekneskap pr. 31.12. Tabellen nedanfor viser sum avdelingar eksklusiv skatt/ramme/finans (sjå side 26 for detaljert tabell). Negativt tal er overforbruk, medan positivt tal er mindreforbruk.

Avdelingar	Prognose 1 tertial	Prognose 2 tertial	Resultat rekneskap/budsjett 31.12	Avvik prognose 2 tertial/resultat
Sum	**-700 000**	**1 650 000**	**16 525 366**	**13 175 837**

I prognose 1.tertial meldte avdelingane totalt ca 700 000 kr i meirforbruk, pr. 2. tertial meldte dei ca. 1,65 mill kr i mindreforbruk, sak fram lagt (29.09.15 i formannskapet og 19.11.15 i kommunestyret. Endelig resultat viste eit mindreforbruk på ca heile 16,5 mill kr eksl. skatt /ramme/finans.

På bakgrunn av budsjettkontrollrapportane og endeleg resultat/rekneskap må ein konkludere med at budsjettrapporteringa i 2015 ikkje har vore tilfredstillande både totalt sett og innanfor enkelte avdelingar, då fleire av avdelingane fekk vesentleg mindreforbruk som kunne vore omprioritert og rammene justert. Det går fram av kommunen sitt økonomireglement at kommunestyret skal sjølv utføre endringar i driftsbudsjettet dersom det oppstår meirinntekter, slike budsjettendringar har i svært liten grad vore gjennomført.

Kommunen bør utarbeide tilfredstillande rutinar for at meirinntekter som overstig rapporteringsgrensene i økonomireglementet, vert rapportert inn så raskt som råd slik at dei kan handsamast politisk. Når ein går i gjennom budsjettkontrollrapportane er det svært få avdelingar som har rapportert inn forventa mindreforbruk både pr. 1. tertial og 2. tertial. Det går fram både i kommunen sitt økonomireglement og forskrift om årsbudsjett at ved vesentlege avvik skal administrasjonssjefen rapportere til kommunestyre og det skal settast i verk tiltak. Det kan virke som at enkelte avdelingar er flinke til å rapportere om forventa meirforbruk i høve kostnadar, medan i liten grad rapporterer om forventa meirinntekter eller mindreforbruk.

3. Er budsjettstyringa/budsjettkontrollen tilfredstillande?

I 2015 hadde avdelingane (inklusiv overføringar og eksklusiv skatt, og finans) eit mindreforbruk på ca. 16,5 mill kroner. Dette utgjer ca 3,6% i mindreforbruk i forhold til budsjettet. Ein registrerte store forskjellar mellom dei ulike avdelingane. 12 av avdelingane hadde mindre avvik (0-5%), 3 av avdelingane hadde større avvik (5-10%) og 4 av avdelingane hadde svært store avvik (over 10%) i rapportert mindreforbruk. Det er ikkje undersøkt om mindreforbruket er som ei følgje av meirinntekter som skulle vore til politisk handsaming, eller reelt mindreforbruk.

Det vart vurdert dei ulike utgiftene til avdelingane for å undersøke om desse var innanfor budsjettet eller evt. om det var meirforbruk. Dei utgiftene som vart undersøkte var:

- Løn og sosial utgifter
- Kjøp varer/tenester eigenproduksjon (som inngår i kommunale tenester)
- kjøp av varer /tenester framandproduksjon (som erstattar kommunale tenester)
- Overføringsutgifter

Fleire av kommunen sine avdelingar viste større budsjettavvik i forhold til vedtekne kostnadsrammer i 2015 og ein såg få tiltak, og/eller budsjettkorrigeringar i samband med meirforbruket (sjå kap 5 for detaljerte oversikter/tabellar av dei ulike utgiftene).

I dei tilfelle det er meirforbruk på kostnadssida som er finansiert med meirinntekter som etter reglementet kan disponerast administrativt, skal det gjennomførast administrative budsjettendringar. Dette er spesielt viktig dersom budsjettet skal vere eit styringsverktøy. Budsjettdisiplinen og rapporteringa hos enkelte avdelingsleiarar har derfor ikkje vore god nok.

Anbefalingar

1. Kommunen bør sette i verk tiltak for å følgje opp økonomireglementet mht. månadsrapportering til formannskapet.

2. Kommunen bør rapportere på rekneskapsskjema 1A i budsjettkontrollrapportane slik at ein kan samanlikne rapporteringa direkte med vedteke budsjett og rekneskap.

3. Kommunen bør oppdatere økonomireglementet i høve gjeldande organisering (kap 2.2.2).

4. Kommunen bør vurdere å utarbeide ein felles mal for korleis dei verbale beskrivingane i budsjettkontrollrapportane skal utarbeidast, kva dei skal innehalde, og sikre at alle einingar/avdelingar rapporterer.

5. Kommunen bør utarbeide tilfredstillande rutinar slik at meirinntekter som overstig rapporteringsgrensene i økonomireglementet, evt. mindreforbruk vert rapportert inn så raskt som råd slik at dei kan handsamast politisk.

1 INNLEIING

Kontrollutvalet i Herøy kommune gjorde i sak 24/15 vedtak om å få utført eit forvaltningsprosjekt vedkomande den økonomiske rapporteringa og kvaliteten i høve denne. Føremålet med økonomisk rapportering er å sikre at den økonomiske utviklinga vert rapportert og avvik kommentert slik at administrasjon og politikarane kan sette i verk tiltak om naudsynt. Rapporten er utarbeida i henhold til vedteken prosjektplan datert 08.06.15.

1.2 Målsetting og problemstilling

Målsettinga med prosjektet er å undersøke om kommunen har dekkande økonomisk rapportering og om kvaliteten er tilfredstillande. Det skal vidare undersøkast budsjettstyringa/budsjettkontrollen. Ein organisasjon har ulikt rapporteringsinnhald avhengig av rapporteringsnivået, og intern rapportering vil vere meir detaljert enn til politisk nivå. Men det er viktig at grunnlagsdata for rapporteringa er korrekte og ajourførte for å unngå å trekke feil slutningar.

Rapportering:
God økonomistyring krev at rapporteringa er påliteleg og den må vere presentert på ein oversikteleg måte, og samanliknbart med det vedtekne budsjettet jfr budsjettvedtaket. Det er tertialrapportering til kommunestyret som er utgangspunkt, og desse rapportane blei vurdert opp i mot budsjett og årsrekneskap.

Budsjettstyring/budsjettkontroll:

Vidare har ein vurdert budsjettstyringa til administrasjonen, dvs om budsjettet vert nytta som styringsverktøy opp mot planlagt aktivitet. God økonomistyring krev hensiktsmessige strukturar, gode system, rutinar og samhandlingskultur, og i dette ligg god budsjettering, avviksvurdering, rapportering og evt. iverksetting av tiltak.

Kontrollen i dette prosjektet er avgrensa til å vurdere avvik mellom prognose i tertialrapporteringane og årsrekneskap, samt korrigert budsjett og årsrekneskapen.

Følgjande problemstillingar blei utarbeida:

1. **Rapporterer administrasjonen til kommunestyret i samsvar med kommunelova og evt. interne retningslinjer/reglement?**
2. **Er kvaliteten på økonomirapporteringa tilfredstillande?**
3. **Er budsjettstyringa/budsjettkontrollen tilfredstillande?**

1.3 Revisjonskriterium

Informasjon som er innhenta vert vurdert opp mot ulike revisjonskriterium i form av lover, forskrifter, reglement og andre relevante kommunale vedtak og retningsliner. Kriteria er utleia frå autoritative kjelder i samsvar med krava i gjeldande standard for forvaltningsrevisjon.

Sentrale retningslinjer/lovverk i samband med økonomistyring og budsjettoppfølging vil vere:

Kommunelova:

- *§ 23. Administrasjonssjefens oppgaver og myndighet..*
- *§ 46. Årsbudsjettets innhold.*
- *§ 47. Årsbudsjettets bindende virkning.*

Forskrift om årsbudsjett:

- *§ 6. Årsbudsjettets innhold og inndeling*
- *§ 10. Budsjettstyring*
- *§ 11. Endringer i årsbudsjettet*
- *§ 12. Økonomiske oversikter*

Forskrift om årsregnskap og årsberetning
Økonomireglement Herøy kommune
GKRS (god kommunal rekneskapskikk)

1.3.1 Kommunelova

Kommunelova

Formålet med lova er å legge forholda til rette for eit funksjonsdyktig kommunalt folkestyre, og for ein rasjonell og effektiv forvaltning av dei kommunale fellesinteresser innanfor ramma av det nasjonale fellesskap og med sikte på ei bærekraftig utvikling.

KL §23 omhandlar administrasjonssjefen sine oppgåver og myndigheit.
Administrasjonssjefen er den overordna leiaren for den kommunale administrasjonen. Administrasjonssjefen skal sjå etter at dei saker som blir lagt fram for dei folkevalte organ er forsvarleg utreda og at vedtak blir gjennomført.

KL §46 nr 4: Årsbudsjettet skal vere stilt opp på ein oversikteleg måte. Kommunestyre eller fylkestinget sine prioriteringar, samt dei målsettingar og premisser som årsbudsjettet bygg på, skal kome tydeleg fram.

KL §46 nr 8: Departementet har med dette punktet opna for å gi nærmare reglar om årsbudsjett og innstilling til årsbudsjettet. I desse reglane kan det bli stilt krav om oversikt over inntekter og utgifter for kommunen sin samla verksemd.

Kommunelova § 47 nr 1 og 2 :

«1. Kommunestyrets eller fylkestingets bevilgninger i årsbudsjettet er bindende for underordnede organer. Dette gjelder ikke for utbetalinger kommunen eller fylkeskommunen er rettslig forpliktet til å foreta, jf. § 46 nr. 1 tredje punktum.

2. Skjer det endringer i løpet av budsjettåret som kan få betydning for de inntekter og utgifter som årsbudsjettet bygger på, skal administrasjonssjefen, kommunerådets leder eller fylkesrådets leder gi melding til kommunestyret eller fylkestinget.

Kommunelova sett krav til administrasjonssjefen (rådmann) om å legge fram sak for kommunestyret ved vesentlig avvik mellom budsjett og rekneskap. Han skal gi tilbakemelding til kommunestyret ved endringar i budsjettet i løpet av året som kan få innverknad på dei inntekter og utgifter som årsbudsjettet bygger på.

Lova stiller ikkje direkte krav til økonomisk rapportering til faste tider, men det går fram av kommentardelen til kommunelova, henvisning til Ot.prp nr 43 at det skal rapporterast kvartalsvis, tertial eller adhock. Det er opp til kommunestyret å bestemme kor ofte rapporteringa skal skje.

1.3.2 Forskrift om årsbudsjett

Forskrifta vart gjort gjeldande for kommunar og fylkeskommunar frå 1. januar 2001, med visse unntak for kommunale føretak.

BF § 6: Omhandlar innhald og inndeling av årsbudsjettet. Det er og stilt krav til opplysning om grunnleggande prinsipp for årsbudsjettet.

BF § 10: Omhandlar budsjettstyring. Her går det klart fram at det er administrasjonssjefen/rådmannen som gjennom budsjettåret skal legge fram rapportar til kommunestyret som viser utviklinga i inntekter og innbetalingar og utgifter og utbetalingar i samsvar til det vedtekne årsbudsjettet. Kommentardelen krev at det vert rapportert jamt og minst 2 gongar i året. Dersom administrasjonssjefen finn grunn til å tru at det kan oppstå nemneverdige avvik i forhold til vedtatt eller regulert årsbudsjett, skal det i rapportane til kommunestyret foreslåast nødvendige tiltak.

Forskrifta § 10 kan oppsummerast slik:

- Rådmannen skal gjennom budsjettåret rapportere utviklinga i inntekter og utgifter i forhold til budsjettet.
- Rådmannen skal rapportere nevneverdige avvik frå budsjettet.
- Rådmannen skal foreslå tiltak.
- Føreslegne tiltak skal tas inn i rapport til kommunestyret.

BF § 11: Krev at kommunestyret gjer endringar i årsbudsjettet når forholda tilseier det.

BF § 12: Økonomiske oversikter

Kommunen og fylkeskommunen skal utarbeide økonomiske oversikter over typer av inntekter, innbetalinger og bruk av avsetninger, samt utgifter, utbetalinger og avsetninger. De økonomiske oversiktene skal bygge på de samme føresetnadane som det vedtekne årsbudsjettet.

De økonomiske oversiktene skal stillast opp i henhold til vedlegg 3 og 4 til denne forskrifta.

1.3.2 Økonomireglement Herøy kommune:

I kapittel 2 i økonomireglementet går det fram korleis økonomiplanen skal setjast opp og utarbeidast. Det går bl.a. fram at:

Utarbeidast etter ein fastsatt mal som bygg på avdelingane sine rekneskap for det føregåande året. Kommunestyret skal vedta driftsbudsjettet og investeringsbudsjettet på avdelingsområdet iht. obligatorisk oppstilling, jfr. budsjettforeskrifta vedlegg 1a, 2 og 4.

I kommunen sitt økonomireglement går det fram avdelingar og ansvarsområder som kommunen opererer under og som økonomiplan og årsbudsjettet skal utarbeidast etter.

I kapittel 6 i kommunen sitt økonomireglement går det fram informasjon om rapportering:

6.1 Periodisk rapportering

I løpet av året skal kommunestyret handsame følgjande rekneskapsrapportar:

1. *Tertialrapport pr. 30 april*
2. *Tertialrapport pr 31.august*
3. *Årsrekneskapen handsamast innan 1. juli.*
4. *Rapportering til formannskap og utval kvar månad*

I tertialrapportane skal det gå fram om verksemda vert halden innafor dei vedtekne budsjettrammene. Dersom det ikkje er tilfelle må det setjast i verk tiltak for å vinne attende budsjettballansen.

6.2 Årsrapport

Årsrapporten skal arbeidast ut i samsvar med kommunelova § 48 nr 5. Årsrapporten skal handsamast saman med årsrekneskapen og innan 1. juli året etter. Årsrapporten skal arbeidast ut av ansvarleg for kvart ansvarsområde. Hovudvekta skal leggjast på å samanlikne oppnådde resultat med måla i årsbudsjettet og økonomiplanen. I tillegg legg ein vekt på å vurdere utviklinga i kommunen over tid (tidsserieanalyser, bruk KOSTRA- nøkkeltal der dei er tilgjengelege).

Årsrapporten skal i tillegg innehalde:

- *Opplysningar om tilhøve som ikkje går fram av rekneskapen*
- *Informasjon om kommunen si tenesteyting*
- *Tilhøve som er viktig for å bedømme kommunen si stilling og resultatet av verksemda*

- *Tilhøve som gjeld usikre tilhøve i rekneskapen*
- *Ekstraordinære tilhøve*
- *Viktige hendingar som har kome til etter at rekneskapsåret er slutt*
- *Andre tilhøve som er særs viktige*

2.3.1 Kommunestyret sin kompetanse Drift:
Kommunestyret sjølv skal utføre endringar i driftsbudsjettet dersom det oppstår meirinntekter på

- *5,0% eller meir på avdelingar /ansvarsområder som har eit brutto inntektsbudsjett som er lågare enn 15,0 mill kr.*
- *3,0% eller meir på avdelingar/ansvarsområder som har eit brutto inntektsbudsjett på meir enn 15,0 mill kr.*

Ein treng ikkje å leggje fram sak om budsjettendring for kommunestyret dersom meirinntektene er mindre enn 100 000 kr pr. ansvarsområde.

1.3.3 God forvaltningskikk

I tillegg til alle lover og forskrifter som omhandlar saksbehandling finst det uskrivne krav til god forvaltningskikk. Eit grunnkrav er at saksbehandlinga skal være forsvarlig.

Oppsummert:

- Rådmannen har ansvar for at saker som vert lagt fram for folkevalte organ er forsvarleg utgreia og at vedtak vert gjennomført
- Årsbudsjett og tertialrapportar skal vere stilt opp på ein oversiktelig måte og i Herøy kommune sitt økonomireglement går det fram at dei skal utarbeidast etter fastsatt mal som går fram av reglementet.
- Årsbudsjett skal innehalde oversikt over inntekter og utgifter for kommunen si samla verksemd
- Skjer det endringar i løpet av budsjettåret som har betyding for dei inntekter og utgifter som årsbudsjettet bygg på skal det skal kommunestyret få beskjed om dette, og det skal gjennomførast nødvendige tiltak
- Det skal rapporterast om den økonomiske utviklinga minst to gonger pr. år. Økonomirapportar skal rapporterast kvartalsvis, tertial eller adhoc. (Herøy nyttar tertial rapportering til kommunestyret).
- Rapporteringa i høve føreskriftene skal innehalde drift- og investeringsrekneskap, budsjettskjema 1A,1B og 2A og 2B , og på same nivå som budsjettvedtaket, samt vurdering av mål og premisser knytt til midlane som kommunestyret sett til disposisjon.

2 Metode og gjennomføring

Metode er eit samleuttrykk for dei framgangsmåtar som er nytta for å kunne svare på dei ulike problemstillingane. Vi vil basere oss på analyse av relevante dokument, evt. korrespondanse med administrasjonen og samtaler/ intervju ved behov.

2.1 Dokument

Dei viktigaste dokumenta vi har undersøkt er:

- Tertialrapportar (sak til kommunestyret)
- Årsmeldingar
- Driftsrekneskap
- Økonomireglement Herøy kommune
- Kommunelova
- Forskrift om årsbudsjett
- Forskrift om årsregnskap og årsberetning
- Informasjon innhenta frå leiinga

2.2 Verifisering av data

Rapporten er etter standard for forvaltningsrevisjon, oversendt rådmannen for uttale 17.02.17, i dette ligg og stadfesting av faktabeskrivinga.

2.3 Avgrensing

Prosjektet er avgrensa til å gjelde driftsrekneskapen for 2015, då rekneskapen for 2016 ikkje er avslutta. Investeringsrekneskapen er halde utanfor. Det er vidare avgrensa til å gjelde rapportering til kommunestyret. Vi forheld oss til offisielle tertialrapportar og revidert rekneskap.

3 Problemstilling 1

Rapporterer administrasjonen til kommunestyret i samsvar med kommunelova og evt. interne retningslinjer/reglement?:

3.1. Fakta

3.1.1 Rapporteringsrutinar

I følgje økonomi reglementet skal administrasjonen legge fram for kommunestyret følgjande rekneskapsrapportar: Tertialrapport pr. 30. april og pr. 31.august, årsrekneskapen innan 1. juli. I tillegg til dei to hovudrapporteringane til kommunestyret skal det leggjast fram månadlege budsjettkontrollrapportar 7-9 gongar pr. år.

Tertialrapportane skal vise om verksemda/aktiviteten vert halden innafor dei vedtekne budsjettrammene. Dersom det ikkje er tilfelle, må det setjast i verk tiltak for å vinne attende budsjettbalansen.

Budsjett for 2015 vart vedteke i kommunestyret 17.12.2014, sak 166/14. Økonomiske tertialrapportane kalla budsjettkontrollrapportar, vart behandla i kommunestyret 25.06.2015 (sak 77/15) - 1. Budsjettkontroll pr. 30.04.2015. 2. Budsjettkontroll pr. 31.08.2015, vart behandla i kommunestyret 19.11.2015 (sak 125/15). Årsrekneskapen 2015 vart behandla 22.06.16 (sak 94/16).

Revisjonen har gjennomgått alle møteprotokollar i formannskapet i 2015 for å undersøkje om det vert presentert månadsrapportar til politisk behandling. Ein registrerte at det har vore presentert 4 budsjettkontrollrapportar i 2015 (pr 31.03, 30.04, 31.08 og 30.09).

3.1.2 Er rapportane informative

Føremålet med rapporteringa er å gi politikarane og andre brukarar eit reelt bilde av kommunen sin status både når det gjeld grad eventuelle økonomiske avvik, evt. tiltak og informasjon om måloppnåing i forhold til planlagt aktivitet. Sistnemnte går fram av eigne rapportar som blir kalla tertialrapportar i Herøy kommune.

Budsjettkontrollrapportane i 2015 er likt oppbygd og inneheld først verbal tilbakemelding frå områda/avdelingane med ei tabellarisk framstilling av økonomisk oversikt drift på hovudpostnivå og rekneskapsskjema 1B som er ei økonomisk oversikt på einings/avdelingsnivå. Deretter inneheld rapporten bl.a. ei verbal prognose ved årslutt der meir og mindreforbruk vert oppsummert, i tillegg til at konsekvensar for drift og økonomi vert belyst. På begge tertialrapportane er det lagt ved skjema frå budsjettmodul og verbal kommentar frå einingsleiarane/sektorleiarane.

I kommunen sitt økonomireglement kap. 2.2.2 går det fram ei oversikt over avdelingar /ansvarsområder innanfor kommunen. Det går vidare fram at økonomiplanen og årsbudsjettet skal utarbeidast etter fastsett mal. Denne malen som går fram i

økonomireglementet, skil seg på enkelte områder frå ansvara og områda som årsbudsjettet, budsjettkontrollrapportane og årsrekneskapen i 2015 er rapportert på.

Periodisering
I budsjettkontrollrapportane vert rekneskapen vurdert opp i mot periodisert budsjett, som er totalbudsjettet fordelt på bakgrunn av antal månadar. Alle ordinære driftskostnadar vert fordelt med lik prosentsats gjennom året dvs. 8,33%. Fastlønna er budsjettert med lik sats i alle månadane bortsett i frå juni der kostnaden er redusert (feriepengar vert utbetalt denne månaden).

Ved periodeslutt/stenging av registreringsperiode i høve tertialrapportering kan det ligge føre betydeleg med fakturaer «ute» i systemet som ikkje er oppdaterte/registrerte, og dette vil variere frå periode til periode. I samband med budsjettkontrollrapportane (rapportering pr. 30/4 og 31/8) har ein undersøkt om det låg fakturaer ute i systemet som ikkje var registrerte på rapporteringstidspunktet (sjå oversikta nedanfor). Ein kontrollerte kostnadskontoane (11000-14999) og heldt inntektskontoane utanfor, men det kan nemnast at i høve inntektskontoane var det store inntekter i form av husleige og refusjonar (spesielt knytt til sjukepengar).

Fakturaer på gjeldande periode som ikkje var registrert på rapporteringstidspunktet:

Bilag:	2015
30/04	Ca 500 000kr
31/08	Ca 110 000kr

Gjennomgangen viste at det låg berre ca. 500 000 kr i fakturaer som ikkje var teke med i perioden til første budsjettkontrollrapport. Det skal nemnast at ca. 320 000 kr av desse var knytt til ei teneste. Til siste budsjettkontrollrapport var det ca. 110 000 kr i ikkje registrerte fakturaer. Dette fordelte seg ganske jamt på dei ulike avdelingane og innanfor kvar enkelt avdeling/funksjon utgjorde ikkje dette noko beløp av betyding.

3.1.3 Verbale beskrivingar:

Økonomirapportane har ein verbal kommentar utarbeida av einingsleiar/avdelingsleiar for kvar enkelt eining/avdeling. Ein registrerar store forskjellar mellom einingane på korleis den verbale beskrivinga er bygd opp og kva dei har fokus på. Det er ikkje utarbeida retningslinjer som omhandlar kvar og korleis einingsleiarane skal rapportere (kva som bør ha fokus og vere med i dei verbale kommentarane). Dette gjer at kvaliteten på dei verbale beskrivingane varierer stort. Enkelte avdelingar har ein detaljert beskriving av kostnadsprognoser og avvik, medan andre avdelingar ikkje har kommentert noko i det heile. I første budsjettkontroll var det 2 avdelingar/einingar som ikkje hadde rapportert, medan i andre budsjettkontroll var det 1 avdeling som ikkje hadde rapportert.

3.1.4 Vesentlege avvik

Det går fram av kommunen sitt økonomireglement kapittel 6.1 at "*I tertialrapportane skal det gå fram om verksemda vert halden innanfor dei vedtekne budsjettrammene. Dersom det ikkje er tilfelle må det setjast i verk tiltak for å vinne attende budsjettbalansen*».

Undersøking av budsjettkontrollrapportane 2015 viser at vesentlege avvik blei i stor grad kommentert særskilt.

I rapporten pr. 30.04.15 blei det signalisert eit overforbruk på ca 9 mill kr, der 8,3 mill gjaldt skatt/ramme/finans, dvs 0,7 mill i meirforbruk på avdelingane samla, der ei avdeling signaliserte meirforbruk på ca 300`og ei anna på 400`. Det var ikkje gjort vurderingar eller forslag til innsparingar/tiltak i denne rapporten. I vedtaket til budsjettkontrollrapporten (PS 77/15) blei rapporten i punkt 1 teken til vitande og i punkt 2 gjekk det fram at «*Ein må jobbe kontinuerleg med kostnadskontrollen framover*». Det var derfor ikkje gjennomført konkrete vedtak knytt til tiltak i høve det signaliserte meirforbruket.

I rapporten pr. 31.08.15 blei det signalisert eit mindreforbruk på 1,65 mill kr på avdelingane, men det blei i tillegg signalisert negativ aksjeavkasting, men og skissert innsparingskrav på vakante stillingar på 8,75 mill kr. I tillegg var det antyda usikkerheit til rente og avdragskostnadane totalt kunne dette utgjere mellom 10 og 16 mill kr.

Kommunestyret vedtok å innskjerpe vikarbruken i vedtaket til budsjettkontrollrapporten pr. 31.08. der det blei stans av all vikarbruk der det ikkje blei vurdert som heilt uforsvarleg. Ein registrerte derimot at formannskapet har i første halvår behandla fleire saker kring vikarbruk og tilsetting og det kan derfor sjå ut som at kommunen har hatt fokus og følgt opp tiltaket kring tilsettingsstopp og vikarbruk i formannskapet.

3.1.5 Resultatmål

Herøy kommune har satsa på å rapportere hovudmål og resultatmål for dei ulike avdelingane. Dette går fram av årsbudsjett og økonomiplan og tertialrapportane (ikkje budsjettkontrollrapportane). Resultatmåla vert vidare presentert i tertialrapportane med kommentar om kva som vert gjort for å nå måla og om ein forventar å nå dei i løpet av året. Resultatmåla er i stor grad konkrete og praktiske. Dette gjer dei fleste målbare i etterkant.

Rapportering av resultatmål er etter vårt skjøn ein viktig informasjon og vil kunne vere forklarande til kva som skjer i avdelingane og som kan supplere det rekneskapstala ikkje kan fortelje kommunestyret. Samtidig vil resultatmåla fortelje i verbal form kva kommunen får ut av dei pengane dei puttar inn i budsjettet for kvar enkelt avdeling og om midlane er tilstrekkelig til dei oppgåver som er vedtekne.

3.2. Vurdering og konklusjon

3.2.1 Rapporteringsrutinar

Saker til kommunestyret viser at administrasjonen har rapportert to gongar i 2015 og rekneskapen blei behandla i kommunestyret 22.06.16.Kommunen sitt økonomireglement inneheld bestemmelsar for at det skal rapporterast tertialvis. Vidare går det fram at rapportane skal innehalde informasjon om verksemda vert halden innafor dei vedtekne budsjettrammene, og at i dei tilfelle dette ikkje er mogeleg skal det leggast fram tiltak. Utover dette inneheld ikkje reglementet meir informasjon om korleis den økonomiske rapporteringa skal gjennomførast

Det gjekk fram av økonomireglementet til kommunen at i tillegg til dei to hovudrapporteringane til kommunestyret skal det leggjast fram månadlege budsjettkontrollrapportar 7-9 gongar pr år. Ein registrerte at det har vore presentert 4 budsjettkontrollrapportar i 2015 der to av desse var tertialrapportar. Månadsrapporteringa har derfor vore mangelfull i 2015. Kommunen bør derfor sette i verk tiltak for å få på plass fleire rapporteringar kring månadsrapportering slik at ein følgjer kommunen sitt økonomreglement.

Utover dette vurderer ein at kommunen har for rekneskapsåret 2015 rapportert etter dei vedtekne rutinane og rekneskapen har vore handsama innanfor kommunen sin eigen frist og kommunelova med tilhøyrande føreskrifter (1 juli).

3.2.2 Er rapportane informative

Periodisk rapportering bør gjennomførast etter same mal som årsbudsjettet er vedteke på, i hht. årsbudsjettføreskrifta, og som årsrekneskapet skal leggast fram på. Rapporteringa bør i høve føreskriftene innehalde drift- og investeringsrekneskap, budsjettskjema 1A,1B, 2A og 2B , samt vurdering av mål og premisser knytt til midlane som kommunestyret har stilt til disposisjon. Det bør også lagast prognoser og avviksanalyser i rapportane. Fleire kommunar har utarbeida prosedyrebeskrivingar for korleis rapporteringa skal gjennomførast. Dette går fram i Herøy kommune sitt økonomireglement. Det går derimot ikkje fram av økonomireglementet kva økonomirapportane skal innehalde og at informasjonen skal uttrykkast på ein forståeleg måte, noko som er nødvendig for at mottakarane skal kunne gi ei samla vurderinga av det som blir presentert.

Kvalitetskravet om pålitelegheit er knytt til at rapporteringa skal vere i samsvar med faktiske forhold og gi eit heilskapleg og korrekt bilde. Feil i grunnlagsdata eller manglande oppdatering av desse (for eksempel manglande registrering av vedtekne budsjettreguleringar, vil undergrave rapportane sin pålitelegheit.

Revisor vurderer at kravet om at rapporteringa skal gi relevant, påliteleg og forståelig informasjon og skal vise oppnåing og avvik sett i forhold til dei mål og premissar som er vedteke i årsbudsjettet er oppfylt i nokon grad. Dette blir grunngjeve i at ein registrerar at

budsjettkontrollrapportane ikkje er oppbygd på same mal som årsbudsjettet og rekneskapen i høve rekneskapsskjema 1A (men inneheld ei samantrekt økonomisk oversikt over drifta). Dette gjer det vanskeleg mottakarane av budsjettkontrollrapportane å samanlikne rapportane med budsjett og årsrekneskapen.

På bakgrunn av lov, føreskrifter og rettleiarar skal rapporteringa gjennomførast på det nivå som budsjettet er vedteke og minimum bestå av budsjett og rekneskap hittil i år, budsjett førre år og vedteke årsrekneskap i budsjettskjema 1A, og 1 B. Revisjonen meiner derfor at kommunen bør rapportere på rekneskapsskjema 1A slik det går fram av føreskrifter og rettleiarar.

Kommunen har i sitt økonomireglement ført opp ei oversikt over avdelingar/ansvarsområder som kommunen opererer under. Denne oversikta er ikkje i samsvar med organiseringa kommunen har i dag, og ein bør vurdere å endre denne oversikta til gjeldande organisering.

3.2.3 Verbale beskrivingar

Ein registrerte forskjellig kvalitet på dei verbale kommentarane til kvar enkelt avdeling i budsjettkontrollrapportane, og enkelte avdelingar hadde ikkje rapportert i det heile. Kommunen bør derfor utarbeide ein felles mal for korleis dei verbale beskrivingane av den økonomiske situasjonen skal utarbeidast og kva emne/område avdelingsleiarane skal ha fokus på. Klare felles retningslinjer på korleis det skal rapporterast er også med på å gjere leiarane beviste på den økonomiske situasjonen og å få dei til å vurdere tiltak og løysingar. Dette gjeld også i høve rapportering knytt til vedtak, teneste og prosjekt som kommunen legg fram i eigne tertialrapportar.

3.2.4 Vesentlege avvik

Kommunen har signaliserte avvik og meir/mindreforbruk i begge budsjettkontrollrapportane som gjekk til kommunestyret. I 1. tertialrapport blei det ikkje foreslått tiltak frå administrasjonen, og kommunestyret vedtok ikkje noko tiltak i høve meirforbruket. I 2. tertialrapport blei det foreslått å stramme inn på tilsetting og vikarbruk. Om ein vurderer dette direkte opp i mot føreskrifta om årsbudsjett skal rådmannen gjennom budsjettåret rapportere utviklinga i inntekter og utgifter i forhold til budsjettet, i tillegg til at nemneverdige avvik skal rapporterast. Revisjonen vurderer det slik at administrasjonen har følgt rettleiar på desse områda.

Ved vesentlege avvik skal rådmannen også foreslå tiltak og tiltaka skal gå til kommunestyret. Revisjonen vurderer dette som delvis følgt opp, då ein ikkje registrerte forslag til tiltak pr. 1. tertial, men at dette blei gjort i 2. tertialrapport.

Kommunen har i 2015 hatt ei oppfølging over tilsetting og vikarbruk, spesielt ser ein fleire saker kring dette behandla formannskapet første halvår 2015. Det skal derimot nemnast at mykje av overforbruket skuldast diverse utfordringar i høve skatt og finans (negativ aksjeavkastning), og avdelingane har hatt relativt god kontroll på drifta si. Ein ser derfor at

det kan ha vore utfordrande for administrasjonen å finne konkrete tiltak som kunne påverke situasjonen i tilstrekkeleg grad.

3.2.5 Resultatmål

Det vert presentert resultatmål for dei ulike avdelingane i tertialrapportane. Måla er i stor grad konkrete og målbare i etterkant. Resultatmåla vil kunne gi kommunestyret informasjon om kva avdelingane jobbar mot, og er eit godt supplement til den økonomiske rapporteringa.

4 Problemstilling 2

Korleis er kvaliteten på den økonomiske rapporteringa?

4. 1 Innleiing:

Ein har gått igjennom budsjettkontrollrapportane for 2015 og undersøkt avdelingane sine rammer. Det er vurdert kor gode prognoser administrasjonen har utarbeida for dei ulike einingane og økonomiske rammer (kor flinke avdelingane er til å forutsjå om ein vil gå i balanse). Budsjettkontrollrapportane har vore behandla i kommunestyret. Dei forskjellige økonomiske rammene vert vurdert pr. eining/avdeling.

4.2 Fakta – driftsrekneskapen pr. avdeling

4.2.1 Fakta 1.tertial

Det er teke utgangspunkt i det vedtekne godkjente rekneskapet og tertialrapporteringa til kommunestyret med prognoser. Prognosane blei så vurdert opp mot avviket mellom budsjett og rekneskap pr 31.12.

I budsjettkontrollrapportane er budsjettala periodiserte og tilsvarer ca 4/12 (33%) av opprinnelig budsjett pr. 1.tertial og 8/12 (66%) pr. 2. tertial. Eit jamt forbruksmønster er ikkje nødvendigvis samsvarande med dei registrerte utgifter, og rekneskapstala treng difor ikkje å samsvare med periodiserte budsjettala.

1. budsjettkontrollrapport

Netto driftsutgifter pr. avdeling	R 30.04	Budsjett periodisert	Avvik i kr	Avvik i %	Verbal prognose
Polistisk leiing	1 238	1 343	-105	-8	Balanse
Adm.leiing	1 986	1 438	548	38	Balanse
Servicetorget	1 086	1 156	-70	-6	Balanse
Fellessekreteriatet	978	757	221	29	Balanse
Økonomiavdelinga	2 002	1 954	48	2	Balanse
Pers. og org.	4 750	2 755	1 995	72	-400 000
IKT-avdeling	1 631	1 761	-130	-7	Balanse
Overføringar	-3 711	2 991	-6 702	-224	Balanse
Barnehageavdelinga	27 115	21 638	5 477	25	Balanse
Skuleavdelinga	39 364	37 723	1 641	4	Balanse (usikker)
Avd. Familie og Helse	13 006	13 029	-23	0	Balanse (usikker)
Pleie og omsorgsavd	37 155	36 496	659	2	Balanse
Bu- og habiliteringsavd	12 857	13 122	-265	-2	Balanse
Sosial og flyktn (NAV)	3 611	3 268	343	10	-300 000
Kulturavdelinga	4 007	2 934	1 073	37	Balanse
Utvik. Avd	2 611	2 019	592	29	Balanse (usikker)
Anlegg og drift	5 018	5 536	-518	-9	Balanse
Eigedomsavd	7 337	5 855	1 482	25	Balanse
Samhandl.ref	-975	2	-977	-48850	Balanse
Skatt, ramme, finans etc	-156 163	-151 068	-5 095	3	8-10 mill kr

1.tertial signaliserte kommunen eit overforbruk på om lag 9 millionar i inkl. skatt/ramme /finans. Ved fleire av avdelingane registrerte ein større avvik mellom periodisert budsjett og rekneskapen. Fleire av avdelingane rapporterte at dette skuldast inntekter som ikkje er rekneskapsført og interne overføringar. Til saman meldte 17 av 20 avdelingane at dei mest truleg vil vere i balanse ved årets slutt. Ut i frå dei verbale kommentarane er det knytt spesielt usikkerheit til tre av avdelingane.

Nedanfor går det fram hovudelementa frå dei verbale kommentarane til dei ulike avdelingane:

Politisk leiing viser eit mindreforbruk på 105 000 kr i forhold til periodisert budsjett. Det er kommentert i rapporten at det ikkje er grunn til å tru at det blir vesentlege avvik på ansvaret i året.

Administrativ leiing viser eit meirforbruk pr 30.04 på 548 000kr i forhold til periodisert budsjett. Det går fram av budsjettkontrollrapporten at avviket skuldast ein er på etterskot med refusjonar og tilskot, og på bakgrunn av dette forventar ein at avdelinga vil vere i balanse ved årsskiftet.

Servicetorget har eit ubetydeleg mindreforbruk i forhold til periodisert budsjett (- 70 000 kr), det vert kommentert at avdelinga mest truleg vil halde ramma ein har fått tildelt.

Fellessekretariatet viser eit meirforbruk (221 000kr) og skuldast i all hovudsak lønsutgifter knytt til valet. Avdelinga si prognose ved årets slutt er at ein vil gå i balanse.

Økonomiavdelinga viser eit meirforbruk på 48 000 kr, avdelinga hevdar at dette skuldast at ein manglar litt inntekter i høve refusjon sjukeløn. Ein forventar at avdelinga skal gå i balanse ved årets slutt.

Personal- og organisasjonsavdelinga viser eit overforbruk på ca 2 mill kr. Overforbruket skuldast i stor grad høge lønskostnadar og at utgifter og inntekter ikkje er korrekt periodisert. Avdelinga forventa eit overforbruk i løpet av året på ca 400-500 000kr.

IKT viser eit mindre forbruk på ca 130 000kr pr 30.04. Avdelinga forventa balanse ved årets slutt.

Overføringar viser eit mindreforbruk på 6 mill kr. Mindreforbruket skuldast i stor grad at kommunen har fått utbetalt meir RDA midlar frå staten enn det ein har betalt ut.

Barnehagar hadde eit meirforbruk på nesten 5,5 mill kr. Avviket skuldast i stor grad feil periodisering av kommunale tilskot til private barnehagar . Det er utbetalt ca 1,5 mill kr mindre i tilskot til private barnehagar og kommunen sine private barnehagar har klaga på dette vedtaket. Det er derfor knytt usikkerheit til dette. Utover dette forventar ein i stor grad balanse ved årets slutt.

Skuleavdelinga hadde eit overforbruk på ca 1,65 mill kr. Avviket skuldast i hovudsak lønsutgifter som er høgare enn budsjettert. Avdelinga rapporterte at det ikkje låg ann til mindreforbruk ved slutten av året.

Barn, familie og helse avdelinga hadde mindreforbruk på ca 29 000 kr i høve budsjettet. Det vert rapportert om at barnevernet også ligg på eit akseptabelt nivå, men at det er knytt stor økonomisk usikkerheit til enkeltsaker som kan påvirke rekneskapen

Pleie og omsorgsavdelinga har eit meirforbruk på ca 660 000 kr pr 1 tertial. Avdelinga har ei målsetting om å halde budsjettramma.

Bu- og habiliteringsavdelinga hadde eit mindreforbruk på 265 000 kr i forhold til periodisert og at det vert rapportert om at ein har som mål å halde budsjettet.

Sosial og flyktning (NAV) Viser eit overforbruk på ca 343 000kr i forhold til periodisert budsjett samla sett. Sosialtenesta hadde eit overforbruk på 941 973 kr og største delen av dette var knytt til overforbruk på økonomisk sosialhjelp. Flyktningtenesta hadde eit mindreforbruk på 683 986 kr. Avdelinga rapporterte om forventa mindreforbruk på ca 300 000 kr ved årets slutt.

Kulturavdelinga viser eit meirforbruk pr 1. tertial på 1 073 000kr. Meirforbruket skuldast i stor grad manglande inntektsføring. Med omsyn til dette forventar avdelingaa å gå i balanse ved slutten av året.

Anleggs- og driftsavdelinga viser eit underforbruk på ca 600 000 kr. Dette skuldast i hovudsak inntekter som ikkje er rekneskapsførte (bla. eigedomsinntekter vert fakturert 2 gongar pr år og kan medføre tildes store avvik mellom inntekter og utgifter alt etter kor mykje av inntektene som er fakturert til ei kvar tid.

Eigedomsavdelinga hadde eit meirforbruk 146 341kr, men reknar med å vere i balanse ved årets slutt. Overforbruket skuldast låge salsinntekter og lisensar som vert belasta i starten av året og som gjer periodiseringa feil.

Samhandlingsreforma viser dei øyremerka tilskota for heile 2015, og desse er mykje høgare enn kostnadane ein har hatt på området hittil i år. Ansvarsområdet vil uansett ende i 0 ved årsslutt.

Skatt, ramme, finans, tilskot er det knytt stor usikkerheit til og pr 1 tertial viser rekneskapet ca 5 mill kr i lågare inntekter enn budsjettert. Skatteinntektene var om lag 7,7 mill kr lågare enn budsjettert pr 30.04. Ein estimerar mindre inntekter på området på om lag 8,5 mill kr.

4.2.2 Fakta 2.tertial

Pr. 31.08. signaliserte kommunen eit overforbruk på mellom 8,3 – 14,3millionar kr. Ved fleire av avdelingane registrerte ein større avvik mellom periodisert budsjett og rekneskapen. Fleire av avdelingane rapporterar at dette skuldast inntekter som ikkje er rekneskapsført og interne overføringar. Til saman rapporterte 12 av 20 avdelingane at dei mest truleg vil vere i balanse ved årets slutt. 5 avdelingar meldte om mindreforbruk og 3 meldte om overforbruk. Oversikta går fram nedanfor (negative tal i verbal prognose betyr overforbruk). Vidare går hovudbodskapen til kvar enkelt avdeling under tabellen.

Netto driftsutgifter pr. avdeling	R 31.08	Budsjett periodisert	Avvik i kr	Avvik i %	Verbal prognose
Polistisk leiing	2 689 000	2 686 000	3 000	0	Balanse
Adm.leiing	3 486 000	2 581 000	905 000	35	150 000
Servicetorget	1 866 000	2 094 000	-228 000	-11	125 000
Fellessekreteriatet	1 610 000	1 422 000	188 000	13	Balanse
Økonomiavdelinga	3 467 000	3 597 000	-130 000	-4	125 000
Pers. og org.	6 124 000	5 201 000	923 000	18	Balanse
IKT-avdeling	2 680 000	3 389 000	-709 000	-21	Balanse
Overføringar	884 000	6 148 000	-5 264 000	-86	Balanse
Barnehageavdelinga	43 657 000	42 217 000	1 440 000	3	-1 500 000
Skuleavdelinga	69 926 000	68 892 000	1 034 000	2	Balanse
Avd. Familie og Helse	24 636 000	24 707 000	-71 000	0	Balanse
Pleie og omsorgsavd	66 875 000	67 209 000	-334 000	0	Balanse
Bu- og habiliteringsavd	22 946 000	23 988 000	-1 042 000	-4	1 000 000
Sosial og flyktn (NAV)	6 964 000	6 214 000	750 000	12	Balanse
Kulturavdelinga	5 667 000	5 445 000	222 000	4	-250 000
Utvik. Avd	4 351 000	3 639 000	712 000	20	1 000 000
Anlegg og drift	12 706 000	10 099 000	2 607 000	26	1 000 000
Eigedomsavd	13 881 000	11 252 000	2 629 000	23	Balanse
Samhandl.ref	-905000	-6000	-899 000	14983	Balanse
Skatt, ramme, finans etc	-301 533 000	-302 421 000	888 000	0	-10-16 mill kr

Politisk leiing viser eit marginalt meirforbruk på 3 000 kr pr. 31.08. Ein forventar at avdelinga vil vere i balanse ved årets slutt.

Administrativ leiing viser eit meirforbruk pr. 31.08 på ca 900 000 kr. Det blei rapportert om at det låg an til eit mindreforbruk på 150 000kr innanfor ansvaret folkehelse. Dei andre ansvara forventa balanse og det låg derfor til eit mindreforbruk på 150 000kr totalt sett.

Servicetorget viser eit mindreforbruk på 228 000 kr pr. 31.08. Avdelinga forventa eit mindreforbruk på ca 100 000 kr ved slutten av året.

Fellessekreteriatet viser eit mindreforbruk på 188 000 kr pr. 2 tertial og avdelinga si prognose ved årets slutt er at ein skal gå i balanse.

Økonomiavdelinga hadde eit mindreforbruk på ca 130 000kr pr. 31.08. avdelinga har utfordringar med sjukmeldingar og manglande innleige av vikar som har resultert i høge flexi saldoar på enkelte tilsette. Kommunen forventar eit underforbruk på over 100 000 kr ved årets slutt.

Personal og organisasjonsavdelinga viser eit meirforbruk på 923 000 kr. Det store avviket skuldast i stor grad betaling av store fakturaer som gjeld for fleire terminar. Avdelinga reknar med å vere i balanse ved slutten av året.

IKT-avdelinga viser eit underforbruk på 709 000 kr. Ein forventa ikkje nokon store avvik i høve utgifter for året.

Overføringar hadde eit mindreforbruk på over 5 mill kr. Det store avviket skuldast utgiftsføring og aktivisering av RDA- midlar. Ein forventa at området går i balanse ved årets slutt.

Barnehageavdelinga viser pr. 2 tertial eit meirforbruk på ca 1,44 mill kr og skuldast feil periodisering i høve kommunale tilskot. Avdelinga reknar eit meirforbruk på ca 1,5 mill kr pga. etterrekning på tilskot og redusert betaling for barnehageplass.

Skuleavdelinga hadde eit overforbruk på ca 1 mill kr i høve periodisert budsjett pr 31.08. Eininga forventar og halde ramma og gå i balanse ved slutten av året.

Pleie og omsorgsavdelinga hadde eit underforbruk på 334 000kr pr. 31.08. Avdelinga rapporterte om at ein låg betre ann i høve lønsutgifter no samanlikna med året før og dette skuldast aktiv sparing av vikarar. Avdelinga jobbar mot å gå i balanse ved årets slutt.

Bu- og habiliteringsavdelinga hadde eit mindreforbruk på 1 042 000 pr. 31.08. Dette skuldast i all hovudsak feil periodisering av kvartalsvise innsparingar og innsparing på vakanse i heimetenesta. Avdelinga forventar eit «overskot» på ca 1 000 000 kr ved utgangen av året.

Sosial og flyktning (NAV) Ikkje rapportert.

Kulturavdelinga viser eit overforbruk pr. 2 tertial på 222 000 kr. Det vert rapportert om at meirforbruket i stor grad skuldast feil periodisering, og noko meirforbruk på lønskostnadar. Prognosane for kulturavdelinga tyder på eit meirforbruk på 250 000kr. Avviket skuldast dobbeltføring av sponsorinntekter i 2014 og meirforbruk knytt til drifta av konserthuset pga. lågare billettinntekter enn budsjettert.

Utviklingsavdelinga viser eit meirforbruk på ca 712 000 kr. Det blei rapportert om at totalsituasjonen til avdelinga er god og at ein forventar ca 1 mill kr i mindreforbruk ved årets slutt.

Anlegg- og driftsavdelinga viste pr 31.08 eit overforbruk på ca 2,6 mill kr**.** Eininga forventar på årsbasis ei innsparing på ca 600 000kr i på løn og ca 400 000kr på på drifta.

Eigedomsavdelinga hadde eit overforbruk på ca 2,6 mill kr pr 2 tertial og skuldast i stor grad feil periodisering av utgifter og inntekter. Totalt for avdelinga forventar ein å gå i balanse ve slutten av året, om det ikkje oppstår uforutsette kostnadar knytt til den kommunale bygningsmassen.

Brann og redning har eit meirforbruk pr. 1 tertial på ca 1,5 mill kr. Det vert rapportert om at på overordna nivå ligg avdelinga an til å halde ramma for 2015, men på dei ulike ansvarsområda vil ein måtte gå gjennom detaljbudsjetteringa for å få eit meir korrekt budsjett og rekneskap.

Samhandlingsreforma ikkje rapportert

Skatt, ramme, finans, tilskot er det knytt stor usikkerheit til og avdelinga forventa eit samla meirforbruk på mellom 10 og 16 mill kr. Dette overforbruket er knytt i stor grad til skatt/ramme, innsparingskrav i høve vakante stillingar, dårleg aksjeavkastning og rente og avdragskostnadar.

4.2.2 Fakta - Samanstilling prognoser – årsresultat

Tabellen nedanfor syner dei ulike avdelingane sine prognoser 1. og 2. tertial og avvik mellom prognose og årsresultatet. Skatt/ ramme/finans-området er halde utanfor i denne samanlikninga, då målet med kontrollen er å vurdere einingsleiarane sin kvalitet på rapporteringa. Negative tal betyr meirforbruk i tabellen.

Avdeling	Prognose 1 tertial	Prognose 2 tertial	Resultat rekneskap/budsjett 31.12	Avvik prognose 2 tertial/resultat
Polistisk leiing	Balanse	Balanse (0)	-114 589	-114 589
Adm.leiing	Balanse	150000	3 344	146 656
Servicetorget	Balanse	125000	597 743	472 743
Fellessekreteriatet	Balanse	Balanse (0)	544	-544
Økonomiavdelinga	Balanse	125000	629 619	504 619
Pers. og org.	-400 000	Balanse (0)	315 541	315 541
IKT-avdeling	Balanse	Balanse (0)	10 496	10 496
Overføringar	Balanse	Balanse (0)	844 516	844 516
Barnehageavdelinga	Balanse	-1500000	402 481	1 902 481
Skuleavdelinga	Balanse (usikker)	Balanse (0)	2 104 421	2 104 421
Avd. Familie og Helse	Balanse (usikker)	Balanse (0)	128 154	128 154
Pleie og omsorgsavd	Balanse	Balanse (0)	5 891 273	5 891 273
Bu- og habiliteringsavd	Balanse	1000000	2 911 200	1 911 200
Sosial og flyktn (NAV)	-300 000	Balanse (0)	1 762 071	1 762 071
Kulturavdelinga	Balanse	-250000	-205 364	-44 636
Utvik. Avd	Balanse (usikker)	1000000	2 021 799	1 021 799
Anlegg og drift	Balanse	1000000	-733 271	-1 733 271
Eigedomsavd	Balanse	Balanse (0)	-44 612	-44 612
Samhandl.ref	Balanse	Balanse (0)	0	0
Sum	**-700 000**	**1 650 000**	**16 525 366**	**13 175 837**

Når ein samanliknar prognose for 1. og 2. tertial mot endelig resultat på dei ulike avdelingane registrerar ein store forskjellar i kvaliteten på rapporteringa gjennom året. Dei aller fleste avdelingane fekk mindreforbruk i høve budsjettet, der enkelte avdelingar hadde

det ein vil karakterisere som vesentleg avvik i forhold til rapporterte prognoser i budsjettkontrollrapportane. Ser ein dette i samanheng med at fleire av desse avdelingane meldte om balanse pr. 31.08 kan ein stille spørsmål ved om enkelte av innsparingane/meirinntektene var kjent på rapporteringstidspunktet.

Som nemnt ovanfor var der fleire avdelingar som hadde dårlig kvalitet på rapporteringa, der ein såg større avvik mellom forventa og endelig resultat. Barnehageavdelinga meldte om forventa meirforbruk på 1,5 mill kr, men fekk eit mindreforbruk på 0,4 mill, eit avvik på ca 1,9 mill kr i forhold til prognosen. Skuleavdelinga rapporterte om å gå i balanse pr. 31.08, men fekk eit mindreforbruk på ca. 2,1 mill kr. Pleie og omsorgsavdelinga rapporterte om balanse, men gjekk eit mindreforbruk på ca. 5,9 mill kr i forhold til eiga prognose. Bu- og habiliteringsavdelinga rapporterte om eit forventa mindreforbruk på ca. 1 mill kr, medan det reelle mindreforbruket blei ca. 2,9 mill kr noko som er eit avvik på ca 1,9 mill kr i forhold til rapportert prognose. Sosial og flyktning (NAV) rapporterte om balanse, men fekk eit mindreforbruk på ca. 1,76 mil kr. Utviklingsavdelinga rapporterte om at ein forventa eit mindreforbruk på ca. 1 mill kr, medan avdelinga fekk eit mindreforbruk på ca. 2 mill kr (avvik på ca 1 mill kr). Anlegg og driftsavdelinga rapporterte om eit mindreforbruk på ca. 1 mill kr, men fekk eit meirforbruk på 0,7 mill kr.

4.2.3 Vurdering og konklusjon

Budsjettrapporteringa i 2015 har ikkje vore tilfredstillande, då fleire av avdelingane fekk betydeleg mindreforbruk som kunne vore omprioritert og rammene justerte. Budsjettkontrollrapportane viser at det er svært få avdelingar som har rapportert inn forventa mindreforbruk i høve tildelt ramme både pr. 1. tertial og 2. tertial.

Det går fram av kommunen sitt økonomireglement at kommunestyret skal sjølv utføre endringar i driftsbudsjettet dersom det oppstår meirinntekter, og slike budsjettendringar har i svært liten grad vore gjennomført. Kommunen bør utarbeide tilfredstillande rutinar for å sikre at meirinntekter som overstig rapporteringsgrensene i økonomireglementet, vert rapportert inn så raskt som råd slik at dei kan handsamast politisk.

Det går fram krav både i kommunen sitt økonomireglement og forskrift om årsbudsjett at ved vesentlege avvik skal administrasjonssjefen rapportere til kommunestyre og det skal evt. settast i verk tiltak. Det kan virke som at enkelte avdelingar er flinke til å rapportere om forventa meirforbruk i høve kostnadar, medan ein i liten grad rapporterer om forventa mindreforbruk. Det er derfor viktig at administrasjonen følgjer opp avdelingsleiarane i høve denne problemstillinga. Det er og viktig at rutinane vert skjerpa slik at alle einingar rapporterer.

5 Problemstilling 3

Er budsjettstyringa/budsjettkontrollen tilfredstillande ?

5.1 Fakta

I 2015 hadde avdelingane inklusiv overføringar og eksklusiv skatt/ramme og finans eit mindreforbruk på ca. på 16,5 mill kroner. Dette utgjer ca. 3,6 % i mindreforbruk i forhold til budsjettet. Som det går fram av tabellen nedanfor er det store forskjellar mellom dei ulike avdelingane. 12 av avdelingane hadde mindre avvik (0-5%), 3 av avdelingane hadde avvik (5-10%) og 4 av avdelingane hadde svært store avvik (over 10%). Budsjettstyringa/disiplinen hos enkelte avdelingsleiarar har derfor ikkje vore god nok. Tabellen nedanfor viser avvika mellom rekneskap og revidert budsjett både i kr og i %. Raude tal er meirforbruk, medan svarte tal er mindreforbruk i høve budsjett.

Avdeling	Rekneskap	Revidert budsjett	Avvik	Avvik i %
Polistisk leiing	4 145 679	4 031 090	114 589	2,8
Adm.leiing	4 114 707	4 118 051	3 344	0,1
Servicetorget	2 725 660	3 323 403	597 743	18,0
Fellessekreteriatet	2 209 721	2 210 265	544	0,0
Økonomiavdelinga	5 025 665	5 655 284	629 619	11,1
Pers. og org.	7 745 803	8 061 344	315 541	3,9
IKT-avdeling	5 185 582	5 196 078	10 496	0,2
Overføringar	8 382 020	9 226 536	844 516	9,2
Barnehageavdelinga	63 825 391	64 227 872	402 481	0,6
Skuleavdelinga	106 707 849	108 812 270	2 104 421	1,9
Avd. Familie og Helse	38 067 148	38 195 302	128 154	0,3
Pleie og omsorgsavd	99 756 715	105 647 988	5 891 273	5,6
Bu- og habiliteringsavd	34 955 364	37 866 564	2 911 200	7,7
Sosial og flyktn (NAV)	7 831 010	9 593 081	1 762 071	18,4
Kulturavdelinga	8 727 196	8 521 832	205 364	2,4
Utvik. Avd	3 770 482	5 792 281	2 021 799	34,9
Anlegg og drift	16 693 959	15 960 688	733 271	4,6
Eigedomsavd	17 320 234	17 275 622	44 612	0,3
Samhandl.ref	-902 775	-902 775	0	0,0
SUM	**436 287 410**	**452 812 776**	16 525 366	3,6

Ein har vidare sett på utgiftene til avdelingane for å undersøke kvar dei evt. har meirforbruket. Dei utgiftene ein har undersøkt er:

- Løn og sosial utgifter
- Kjøp varer/tenester eigenproduksjon (som inngår i kommunale tenester)
- kjøp av varer /tenester framandproduksjon (som erstattar kommunale tenester)
- Overføringsutgifter

Lønn og sosiale utgifter

Oversikta nedanfor viser løn og sosiale utgifter. Tabellen er utarbeida på bakgrunn av rekneskapstal henta i frå rekneskapssystemet Agresso. Fastløn er hovudsakeleg knytt til kontoane 10100-10199, medan variabel løn er hovudsakeleg knytt til kontoane 10200-10899. Sosiale utgifter er knytt til 10900-10999. På enkelte av avdelingane markert med stjerne har ein kommentert enkelte føringar (sjå under tabellen).

	Rekneskap					Revidert budsjett					Avvik budsjett									
	Fastløn	Variabel løn	Sosiale utg	Ref. sjukeløn	Netto lønskost	Fastløn	Variabel løn	Sosiale utg	Ref. sjukeløn	Netto lønskost	Fastløn	%	Variabel løn	%	Sosiale utg	%	Ref. sjukeløn	%	Netto lønskost	%
Folkevalde *	1 147 013	1 126 449	543 153		2 816 615	1 159 966	989 457	579 181	0	2 728 604	12 953	1	-136 992	-14	36 028	6	0	0	-88 011	0
Administrativ leiing	3 458 270	9 896	1 127 802	-516 087	5 112 055	3 509 639	385 400	1 262 925	-488 900	5 646 864	51 369	1	375 504	97	135 123	11	27 187	-6	534 809	9
Servicetorget	2 367 190	-3 773	828 790	-69 872	3 262 078	2 592 840	69 900	966 691	-69 900	3 699 331	225 650	9	73 673	105	137 901	14	-28	0	437 253	12
Fellessekretariatet	1 185 476	22 303	423 624		1 631 402	1 089 018	35 875	411 472	0	1 536 365	-96 458	-9	13 572	38	-12 152	-3	0	0	-95 037	-6
Økonomiavdeling	3 679 542	88 955	1 250 746	-306 439	5 325 683	3 708 081	371 625	1 396 932	-305 000	5 781 638	28 539	1	282 670	76	146 186	10	1 439	-0	455 955	8
Personal- og org. Avdelinga*	5 112 458	18 581	1 519 575	-218 566	6 869 181	5 128 252	192 325	1 319 107	-187 200	6 826 884	15 794	0	173 744	90	-200 468	-15	31 366	-17	-42 297	-1
Informasjonsteknologi	1 807 908	116 620	606 945	-347 261	2 878 734	1 727 609	115 000	717 223	-345 000	2 904 832	-80 299	-5	-1 620	-1	110 278	15	2 261	-1	26 098	1
Overføringar	0	13 320	1 878		15 198	0	23 575	3 921	0	27 496	0	0	10 255	43	2 043	52	0	0	12 298	45
Barnehagar	11 880 748	1 848 272	4 600 365	-1 322 229	19 651 614	12 776 531	1 763 901	5 144 770	-1 317 000	21 002 202	895 783	7	-84 371	-5	544 405	11	5 229	-0	1 350 588	6
Grunnskular,PPT,Kulturskulen.	**80 381 623**	**4 274 884**	**23 535 297**	**-4 542 175**	**112 733 979**	**78 378 098**	**3 880 375**	**25 185 791**	**-4 565 000**	**112 009 264**	**-2 003 525**	**-3**	**-394 509**	**-10**	**1 650 494**	**7**	**-22 825**	**0**	**-724 715**	**-1**
Barn, familie og helse*	15 735 195	3 758 031	6 002 581	-722 938	26 218 745	16 093 682	5 155 777	6 933 506	-700 000	28 882 965	358 487	2	1 397 746	27	930 925	13	22 938	-3	2 664 220	9
Pleie og omsorgsavdelinga	**63 308 116**	**20 907 604**	**27 031 655**	**-6 016 801**	**117 264 175**	**68 846 022**	**17 846 789**	**30 869 873**	**-5 957 600**	**123 520 284**	**5 537 906**	**8**	**-3 060 815**	**-17**	**3 838 218**	**12**	**59 201**	**-1**	**6 256 109**	**5**
Bu- og habiliteringsavdelinga*	**24 757 261**	**9 685 220**	**10 717 873**	**-3 077 819**	**48 238 173**	**27 230 486**	**8 850 343**	**12 570 475**	**-3 034 800**	**51 686 104**	**2 473 225**	**9**	**-834 877**	**-9**	**1 852 602**	**15**	**43 019**	**-1**	**3 447 931**	**7**
Sosial og flyktning	**4 273 853**	**2 328 447**	**1 515 914**	**-593 960**	**8 712 174**	**3 856 011**	**3 985 958**	**1 767 014**	**-588 500**	**10 197 483**	**-417 842**	**-11**	**1 657 511**	**42**	**251 100**	**14**	**5 460**	**-1**	**1 485 309**	**15**
Kulturavdelinga	4 663 402	1 217 809	1 843 105	-75 436	7 799 751	5 044 591	1 059 815	2 159 554	-30 100	8 294 060	381 189	8	-157 994	-15	316 449	15	45 336	-151	494 309	6
Utviklingsavdelinga	4 598 674	7 768	1 566 252	-584 148	6 756 842	4 760 302	608 250	1 794 957	-552 900	7 716 409	161 628	3	600 482	99	228 705	13	31 248	-6	959 567	12
Anleggs- og driftsavdelinga	**10 567 677**	**844 230**	**3 762 982**	**-246 479**	**15 421 368**	**11 577 137**	**1 141 592**	**4 498 975**	**-244 000**	**17 461 704**	**1 009 460**	**9**	**297 362**	**26**	**735 993**	**16**	**2 479**	**-1**	**2 040 336**	**12**
Eigedomsavdelinga*	**11 478 565**	**2 026 392**	**4 142 606**	**-1 325 199**	**18 972 762**	**13 111 328**	**1 721 984**	**5 213 811**	**-1 278 500**	**21 325 623**	**1 632 763**	**12**	**-304 408**	**-18**	**1 071 205**	**21**	**46 699**	**-4**	**2 352 861**	**11**
Ø-hjelp, mottak	131 337	5 272	47 236	-8 194	192 039	127 832	61 500	66 850	0	256 182	-3 505	-3	56 228	91	19 614	29	8 194	**0**	64 143	**25**
Skatt, ramme, finans, tilskot	0	0	-9 130 059		-9 130 059	1 399 125	0	-10 192 600	0	-8 793 475	1 399 125	100	0	0	-1 062 541	10	0	**0**	336 584	-4
SUM	250 534 306	48 296 279	81 938 320	-19 973 603	400 742 508	262 116 550	48 259 441	92 670 428	-19 664 400	422 710 819	11 582 244	4	-36 838	-0	10 732 108	12	309 203	-2	21 968 311	**5**

*Innanfor folkevalde er løn til ordførar og varaordførar lagt under fastløn, medan møtegodtgjersle og tapt arbeidsgodtgjersle går fram under variabel løn.

* Innanfor personal og org. Avdelinga utgjer lønn lærlingar nesten 1,2 mill kr og er ført mot fastløn

*Innanfor barn,familie og helse inngår arbeidsgodtgjersle for støttekontakt, avlastning og fosterheim

*Innanfor bu og habilitering ligg arbeidsgodtgjersle for avlastning og støttekontakt under variabel løn

* Innanfor eigedomsavdelinga inngår lønskostnadar knytt til reinhaldarar under fastløn

Avdelinga for grunnskule, PPT og kulturskulen hadde over 2 mill kr i meirforbruk i høve fastløn, medan ein hadde ca. 1,6 mill kr i mindreforbruk i høve sosiale utgifter. Pleie og omsorgsavdelinga hadde eit mindreforbruk på ca. 5,5 mill kr i høve fastløn og ca. 3,8 mill kr i mindreforbruk i høve sosiale utgifter, medan dei hadde ca. 3 mill kr i meirforbruk i høve variabel løn. Bu- og habiliteringavdelinga hadde 2,4 mill kr i mindreforbruk i fastløn og ca. 1,85 mill mindreforbruk i høve sosial utgifter. Avdelinga hadde ca. 0,83 mill kr meirforbruk i høve variabel løn. Anleggs- og driftsavdelinga hadde ca. 1 mill kr i mindreforbruk i fastløn og

ca 0,7 mill kr i sosiale utgifter. Eigedomsavdelinga hadde ca. 1,6 mill kr i mindreforbruk på fastløn og ca 1 mill kr i sosiale utgifter.

Som det går fram i tabellen ovanfor såg ein stort sett mindreforbruk på dei aller fleste avdelingane når det gjaldt fastløn og sosiale utgifter. Samla sett hadde avdelingane eit mindreforbruk på ca 11,5 mill kr i fastløn sett opp i mot revidert budsjett. I høve sosial utgifter hadde kommunen ca 10,7mill kr i mindreforbruk. Desse utgiftene består hovudsakeleg av pensjonskostnad og det kan derfor sjå ut som at dei budsjetterte pensjonskostnadane har vore høgare enn dei reelle kostnadane.

Kjøp av varer/ tenester, eigenproduksjon

Omfattar som hovudregel utgifter som er knytt til kjøp av varer og tenester som inngår i kommunen sin eigen produksjon.

Kjøp av varer/tenester som inngår i kommunal tenesteproduksjon

Konto 11000-12999

	Rekneskap	Budsjett	Avvik budsjett	Avvik %
Avdelingar	**Kjøp av varer/tenester, eigenproduksjon**	**Kjøp av varer/tenester, eigenproduksjon**	**Kjøp av varer/tenester, eigenproduksjon**	
Folkevalde	1 146 479	800 786	-345 693	-43
Administrativ leiing	1 346 538	1 104 927	-241 611	-22
Servicetorget	461 196	486 132	24 936	5
Fellessekretariatet	708 804	698 700	-10 104	-1
Økonomiavdeling	421 677	499 086	77 409	16
Personal- og organisasjonsavdelinga	3 162 858	3 455 250	292 392	8
Informasjonsteknologi	1 494 515	1 415 242	-79 273	-6
Overføringar	25 659	37 740	12 081	32
Barnehagar	1 112 532	1 333 548	221 016	17
Grunnskular,PPT,Kulturskulen m.m.	**12 070 333**	**13 702 806**	**1 632 473**	**12**
Barn, familie og helse	**7 996 968**	**5 975 370**	**-2 021 598**	**-34**
Pleie og omsorgsavdelinga	12 307 349	11 649 830	-657 519	-6
Bu- og habiliteringsavdelinga	1 872 366	1 848 276	-24 090	-1
Sosial og flyktning	610 175	562 938	-47 237	-8
Kulturavdelinga	**9 468 536**	**7 256 972**	**-2 211 564**	**-30**
Utviklingsavdelinga	**3 107 310**	**1 775 922**	**-1 331 388**	**-75**
Anleggs- og driftsavdelinga	**13 781 667**	**11 297 260**	**-2 484 407**	**-22**
Eigedomsavdelinga	**20 032 859**	**11 381 499**	**-8 651 360**	**-76**
Ø-hjelp, mottak	0	30 600	30 600	100
Skatt, ramme, finans, tilskot	567 612	494 700	-72 912	-15
Sum avdelingar	**91 695 431**	**75 807 584**	**-15 887 847**	**-21**

Seks avdelingar hadde avvik større enn 1 mill kr i høve kjøp av varer og tenester (eigenproduksjon). Grunnskule m.m hadde eit mindreforbruk i høve revidert budsjett på ca 1,6 mill kr. Barn, familie og helse avdelinga hadde eit meirforbruk på ca 2 mill kr. Kulturavdelinga hadde eit meirforbruk på ca 2,2 mill kr medan utviklingsavdelinga hadde ca

1, 3 mill kr i meirforbruk. Innanfor teknisk og eigedom hadde anleggs- og driftsavdelinga eit meirforbruk på nesten 2,5 mill kr, medan eigedomsavdelinga hadde eit meirforbruk på ca 8,6 mill kr.

Totalt sett hadde avdelingane eit meirforbruk på ca 15,8 mill kr knytt til kjøp av varer og tenesteproduksjon for avdelingane sett opp i mot revidert budsjett. Det er ikkje vurdert omfang av meirinntekter, då desse skulle og vore budsjetterte evt. rapporterte for politisk budsjettendring

Kjøp av varer/tenester, framandproduksjon

Omfattar som hovudregel utgifter som er knytt til kjøp av varer og tenester som erstattar i kommunen sin eigen produksjon.

Kjøp av varer og tenester som erstatter kommunal tenesteproduksjon

Konto 13000-13999

	Rekneskap	Budsjett	Avvik budsjett	Avvik %
Avdelingar	Kjøp av varer/tenester, framandproduksjon	Kjøp av varer/tenester, framandproduksjon	Kjøp av varer/tenester, framandproduksjon	
Folkevalde	314 393	297 300	-17 093	-6
Administrativ leiing	469 787	384 000	-85 787	-22
Servicetorget	1 698	30 000	28 302	94
Fellessekretariatet			0	0
Økonomiavdeling	306 831	335 000	28 169	8
Personal- og organisasjonsavdelinga	2 543	20 000	17 457	87
Informasjonsteknologi	1 606 950	1 747 240	140 290	8
Overføringar	1 986 183	1 993 700	7 517	0
Barnehagar	**49 154 736**	**46 355 300**	**-2 799 436**	**-6**
Grunnskular,PPT,Kulturskulen m.m.	4 582 688	5 023 100	440 412	9
Barn, familie og helse	**12 316 977**	**10 785 200**	**-1 531 777**	**-14**
Pleie og omsorgsavdelinga	490 656	284 534	-206 122	-72
Bu- og habiliteringsavdelinga	3 556 226	3 476 784	-79 442	-2
Sosial og flyktning	**4 609 254**	**1 370 000**	**-3 239 254**	**-236**
Kulturavdelinga	**1 987 773**	**13 000**	**-1 974 773**	**-15 191**
Utviklingsavdelinga	90 230	5 000	-85 230	-1 705
Anleggs- og driftsavdelinga	2 520 849	3 191 800	670 951	21
Eigedomsavdelinga	787 030	330 000	-457 030	-138
Ø-hjelp, mottak	43 925	0	-43 925	0
Skatt, ramme, finans, tilskot	9 821	0	-9 821	0
Sum avdelingar	**84 838 549**	**75 641 958**	**-9 196 591**	**-12**

I samband med kjøp av varer og tenester framandproduksjon er det fleire avdelingar som viser større budsjettavvik. Fire avdelingar hadde meirforbruk på over 1 mill kr. Barnehageavdelinga viser ca. 2,8 mill kr i meirforbruk. Barn, familie og helse viser ca. 1,5 mill kr i meirforbruk. Sosial og flyktning hadde det største avviket med eit meirforbruk på ca. 3,2 mill kr, medan kulturavdelinga hadde nesten 2 mill kr i meirforbruk. Det er enkelte avdelingar som også hadde meirforbruk i kjøp av varer/tenester som inngår i kommunal

tenesteproduksjon. Totalt hadde avdelingane eit meirforbruk på ca 9,1 mill kr knytt til kjøp av varer og tenester framandproduksjon.

Overføringsutgifter

Konto 14000-14999

	Rekneskap	Budsjett	Avvik budsjett	Avvik %
Avdelingar	**Overføringsutgifter**	**Overføringsutgifter**	**Overføringsutgifter**	
Folkevalde	260 894	272 058	11 164	4
Administrativ leiing	308 476	71 451	-237 025	-332
Servicetorget	63 589	62 832	-757	-1
Fellessekretariatet	96 502	161 527	65 025	40
Økonomiavdeling	47 994	72 583	24 589	34
Personal- og organisasjonsavdelinga	78 822	125 374	46 552	37
Informasjonsteknologi	437 983	290 672	-147 311	-51
Overføringar	**51 648 723**	**46 054 335**	**-5 594 388**	**-12**
Barnehagar	**633 730**	**2 231 094**	**1 597 364**	**72**
Grunnskular,PPT,Kulturskulen m.m.	1 760 374	2 595 672	835 298	32
Barn, familie og helse	**4 574 329**	**2 340 881**	**-2 233 448**	**-95**
Pleie og omsorgsavdelinga	2 266 339	1 674 623	-591 716	-35
Bu- og habiliteringsavdelinga	221 653	-77 176	-298 829	387
Sosial og flyktning	**5 157 867**	**3 649 568**	**-1 508 299**	**-41**
Kulturavdelinga	1 591 485	2 331 484	739 999	32
Utviklingsavdelinga	516 354	221 326	-295 028	-133
Anleggs- og driftsavdelinga	1 565 874	927 477	-638 397	-69
Eigedomsavdelinga	2 618 379	2 363 040	-255 339	-11
Ø-hjelp, mottak	-74 036	7 650	81 686	1 068
Skatt, ramme, finans, tilskot	**220 336**	**-8 669 675**	**-8 890 011**	**103**
Sum avdelingar	**73 995 668**	**56 706 796**	**-17 288 872**	**-30**

Dei største avvika er knytt til avdelingane overføringar og skatt/ramme, finans, tilskot. Overføringsområdet hadde eit overforbruk på ca. 5,6 mill kr og skatt/ramme, finans, tilskot hadde eit meirforbruk i høve budsjett på ca. 8,9 mill kr.

Barnehageavdelinga hadde eit mindreforbruk på ca. 1,5 mill kr, medan avdelingane barn/familie/helse og sosial/flyktning hadde overforbruk på ca. 2,25 mill kr og 1,5 mill kr. Totalt sett såg ein eit meirforbruk i høve budsjett på ca 17 mill kr i høve overføringsutgifter.

Finansutgifter

Konto 15000-15999

	Rekneskap	Budsjett	Avvik budsjett	Avvik %
Avdelingar	**Finans**	**Finans**	**Finans**	**Finans**
Skatt, ramme, finans, tilskot	**77 198 173**	**53 003 224**	**-24 194 949**	**-46**
Sum alle avdelingar	**86 274 795**	**61 454 909**	**-24 819 886**	**-40**

Avviket innan skatt/ramme/finans viser ca. 24,2 mill kr. Det var budsjettert med ei utgift på ca 53 mill kr, medan rekneskapen viste ei utgift på ca 77,2 mill kr. Totalt hadde alle avdelingane finansutgifter på 86,3 mill kr medan revidert budsjett var på 62,5 mill kr. Av dette utgjorde avvik i avskrivingar 12,5 mill kr.

5.2 Vurdering og konklusjon

Kommunen har vedteke bruttobudsjettering, dvs at budsjettet er vedteke med brutto inntekter og brutto utgifter. Fleire av kommunen sine avdelingar viste større budsjettavvik i forhold til vedtekne inntekts- og kostnadsrammer . Det er gjennomført få tiltak, og/eller budsjettkorrigeringar i samband med budsjettavvika.

Som ein registrerar har dei fleste avdelingane hatt meirforbruk knytt til kostnad/utgiftssidene som ein har kontrollert og spesielt då kjøp av varer og tenester (eigen - og framandproduksjon, overføringsutgifter og finansutgifter. Når dei fleste avdelingane samla sett fekk mindreforbruk kan det tyde på at meirforbruket har vore finansiert med meirinntekter som ikkje har vore teke inn i budsjettet.

Viss det er meirforbruk på kostnadssida som er finansiert med meirinntekter som etter reglementet kan disponerast administrativt, skal det og gjennomførast administrative budsjettendringar. Dette er spesielt viktig dersom budsjettet skal vere eit styringsverktøy.

6 Anbefalingar

1. Kommunen bør sette i verk tiltak for å følgje opp økonomireglementet mht. månadsrapportering til formannskapet.

2. Kommunen bør rapportere på rekneskapsskjema 1A i budsjettkontrollrapportane slik at ein kan samanlikne rapporteringa direkte med vedteke budsjett og rekneskap.

3. Kommunen bør oppdatere økonomireglementet i høve gjeldande organisering (kap 2.2.2).

4. Kommunen bør vurdere å utarbeide ein felles mal for korleis dei verbale beskrivingane i budsjettkontrollrapportane skal utarbeidast, kva dei skal innehalde, og sikre at alle einingar/avdelingar rapporterar.

5. Kommunen bør utarbeide tilfredstillande rutinar for at meirinntekter som overstig rapporteringsgrensene i økonomireglementet, evt. mindreforbruk vert rapportert inn så raskt som råd slik at dei kan handsamast politisk.

7 Rådmannen sin kommentar

Hei,

Eg har ikkje fleire merknader utover at eg har tatt sikte på å legge fram eit revidert økonomireglement 1. halvår 2017.

Helsing

Olaus-Jon Kopperstad
Rådmann
Administrativ leiing